

**TÜRKİYE'DE YABANCI DİL OLARAK
ALMANCA DERS KİTAPLARINDA
KÜLTÜRLERARASI ÖĞRENME**

(Yüksek Lisans Tezi)

Jülide ÖZ

2010

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ALMAN DİLİ VE EDEBİYATI EĞİTİMİ BİLİM DALI

TÜRKİYE'DE YABANCI DİL OLARAK ALMANCA DERS KİTAPLARINDA
KÜLTÜRLERARASI ÖĞRENME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Nevide AKPINAR DELLAL

Hazırlayan
Jülide ÖZ

Çanakkale – 2010

TAAHHÜTNAME

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Türkiye’de Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitaplarında Kültürlerarası Öğrenme” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

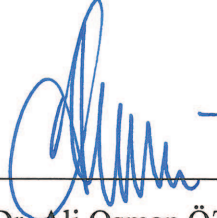
25/05/2010

Jülide ÖZ



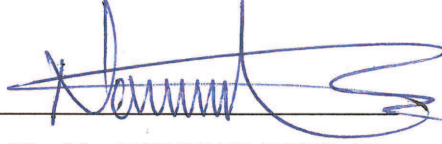
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne
Jülide ÖZ'e ait *Türkiye 'de Yabancı Dil Olarak*
Almanca Ders Kitaplarında Kültürlerarası Öğrenme
adlı çalışma, jürimiz tarafından
Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı,
Alman Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bilim Dalında,
YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak oybirliği ile kabul edilmiştir.

Üye



Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK

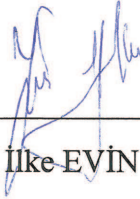
Üye



Doç. Dr. Nevide AKPINAR DELLAL

(Danışman)

Üye



Yrd. Doç. Dr. İlke-EVİN GENCEL

Tez No: 373084

Tez Savunma Tarihi : 24/06/2010

ONAY

Doç. Dr. Yücel ACER
Enstitü Müdürü

24/06/2010

ÖZET

Türkiye’de Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitaplarında Kültürlerarası Öğrenme başlıklı bu çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Alman Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bilim Dalı bünyesinde Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Yabancı dil eğitimi alanında yıllardır yapılan çalışmalar, son on yılda yepyeni boyutlar kazanmıştır. Yabancı dil öğretim yöntemleri değişime uğramış, günümüz iletişimsel koşulların getirisi olarak geleneksel ve öğretmen merkezli yöntemlerin yerini çağdaş, öğrenci merkezli ve kültürel karşılaştırma odaklı öğrenme yöntemleri almıştır.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kullanılan ders kitaplarının niteliklerini ve bu sürece katkılarını kültürlerarası öğrenme bağlamında değerlendirmektir. Bu amaçla, Türkiye’de birçok eğitim kurumunda Almanca öğretiminde kullanılan ve araştırmanın evrenini oluşturan Schritte 1, Schritte 2, Schritte 3, Team Deutsch 1, Team Deutsch 2 ve Team Deutsch 3 adlı ders kitapları incelenmiştir.

İncelenen Almanca ders kitapları, kültürlerarası öğrenme bağlamında Alman Dili Öğretimi sürecine katkıları ve etkileri açısından değerlendirilmiştir. Yapılan bu inceleme ile şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Ders kitapları hedef kültürü yabancı dil eğitiminde kültürlerarası yaklaşım çerçevesinde uygun ve yeterli bir şekilde aktarabilmekte midir?
2. Ders kitapları öz kültür ile hedef kültür arasında bağ kurmak ve her iki kültürü karşılaştırabilmek için yeterli olanaklar sunmakta mıdır?
3. Ders kitapları kültürlerarası iletişim becerilerinin gelişmesine ne ölçüde katkıda bulunmaktadır?
4. Ders kitapları kültürlerarası öğrenmeyi gerçekleştirmede ne ölçüde rol oynamaktadır?

Bu çalışma ile ders kitaplarının, kültürlerarası karşılaştırmaya ilgi duyma, uyum sorununu aşma, yaratıcı düşünme yeteneği geliştirme, başka kültürlerle karşı hoşgörülü olma ve eleştirel tutum geliştirme konusundaki yeterlilikleri irdelenmiş ve kültürlerarası öğrenme süreci açısından yetersizlikleri ile bu yetersizliklerin nasıl giderileceği konusu araştırılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Yabancı Dil Eğitimi, Ders Kitabı İnceleme, Dil-Kültür İlişkisi, Kültürlerarası Öğrenme.

ABSTRACT

This research, the title of which is Cross-cultural Learning in Coursebooks Used for Teaching German as Foreign Language in Turkey, has been prepared as an M.A. thesis for the Division of German Language and Literature Education under the body of the Institute of Social Sciences at Çanakkale Onsekiz Mart University.

Academic research and discussions, which are done with in the scope of the realm of foreign language teaching, have gained brand new dimensions in the recent decades. Methods of foreign language teaching underwent changes, and modern, contemporary, learner-centered and culture-oriented methods replaced traditional and teacher-centered methods as an advantageous result of the current innovations in communication.

The aim of this research is to evaluate the coursebooks, which are used in teaching German as a foreign language in Turkey, as for their qualities in the context of cross-cultural learning and their contribution to this educational process. To this end, the coursebooks titled Schritte 1, Schritte 2, Schritte 3, Team Deutsch 1, Team Deutsch 2 and Team Deutsch 3, which are commonly used for teaching German language in several institutions in Turkey and which constitute the population of this research, were evaluated.

These German course books were evaluated in terms of their contributions to and impacts on the process of German language teaching in the context of cross-cultural learning, the evaluation was done to answer the following questions:

1. Are the coursebooks capable of transferring the culture of target language properly and adequately within the framework of cross-cultural approach in foreign language teaching?
2. Do the coursebooks offer adequate opportunities in order to create a connection between the culture of the source language and the target language and provide a comparison between these two cultures?
3. To what extent do the coursebooks contribute to the improvement of cross-cultural communication skills?

4. To what extent do the coursebooks play a role in achieving cross-cultural learning?

This research examined the adequacy of coursebooks in terms of giving importance to cross-cultural comparison, overcoming the problem of adaptation, improving the skills of creative thinking, being tolerant towards other cultures and improving critical approaches, and also the inadequacy of the coursebooks in terms of the cross-cultural learning process and how these inadequacies could be overcome were discussed in this research.

Key Words: Foreign Language Teaching, Evaluation of Coursebooks, Relationship between Language and Culture, Cross-cultural Learning.

ÖNSÖZ

“Türkiye’de Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitaplarında Kültürlerarası Öğrenme” başlıklı bu çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Alman Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bilim Dalı bünyesinde ‘Yüksek Lisans Tezi’ olarak hazırlanmıştır.

Bilgi, teknoloji ve iletişim çağı olan 21. yüzyılda eğitim alanında, özellikle de yabancı dil eğitiminde “Kültürlerarası Öğrenme” kavramı büyük önem kazanmıştır. Küreselleşme ve haberleşme alanında yapılan gelişmelerin neticesinde ülkeler, bunun sonucunda da toplumlar arasında bilgi alışverişi hız kazanmaktadır. Karşılıklı toplumsal alışverişlerin getirisi olarak kültürlerarası iletişim beraberinde kültürlerarası etkileşimi getirmiştir. Birçok ülke ve toplumda değişik sebeplerden dolayı farklı kültür ve milletlerden gelen insanların oluşturduğu toplum profili görülmektedir. Bir toplum ve kültür mozaiğini oluşturan çok dilli ve çok kültürlü ülkelerin gerçek yansımalarının izleri hayatın her alanında görülmektedir.

Bu bağlamda, bu yüksek lisans çalışmasında, “Avrupa Birliği Yabancı Dil Politikası” kapsamında da vurgulanan “Kültürlerarası Öğrenme”, “Yabancı Dil Eğitimi” çerçevesinde ele alınmış ve elde edilen bilgiler bilimsel yöntem ve tekniklere göre açıklanmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede ilk olarak, sözü edilen süreçte önemli rol oynayan ders kitabının önemi ve ders kitabı incelemenin gerekliliğine dikkat çekilmiştir. Birinci bölümde yabancı dil eğitimi ve dil-kültür ilişkisi irdelenerek, kültürlerarası eğitim üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda Türkiye açısından kültürlerarası eğitimin önemi ve yabancı dil eğitiminde kültürlerarası öğrenme süreci ve etkilerinden bahsedilmiştir. Çalışma kapsamında Türkiye’de yabancı dil eğitiminde kullanılan Almanca ders kitaplarından, “Schritte 1”, “Schritte 2”, “Schritte 3”, “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı ders kitapları kültürlerarası öğrenme bağlamında kültürlerarası içerikleri açısından incelenmiş ve elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

Beni bu konuya yönlendiren, lisans ve yüksek lisans eğitimim ve çalışmam sırasında bilimsel katkıları ile bana destek olan, yapıcı eleştirileriyle beni yüreklendiren,

tezimin danışmanlığını titizlikle yapmış olan tez danışmanım Doç. Dr. Nevide AKPINAR DELLAL'e saygılarımla içten teşekkürlerimi sunarım.

Üniversite hayatımda kendisinden çok şey öğrendiğim ve çalışmam esnasında kaynak bulmamda yardımcı olan değerli hocam Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK'e teşekkürü borç bilirim.

Ders kitapları ile ilgili düşünce ve deneyimlerini benimle paylaşan hocam Ayşe KAYA LİN'e, ayrıca Mehmet AKSÜT, Dolunay SELVİ, Nuray KÖSE ve Özlem AKI'ya teşekkür ederim. Son olarak eğitim hayatımda ve bu çalışma sürecinde bana her türlü konuda destek olan sevgili annem ve canım kardeşime teşekkürlerimi sunarım.

Çanakkale – 2010

Jülide ÖZ

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	xi
TABLO VE ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
GİRİŞ	1
0.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE SORULARI	1
0.2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	11
0.3. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE SINIRLILIKLARI	13
1. BÖLÜM: KURAMSAL ARKA PLAN BİLGİSİ	15
1.1. YABANCI DİL EĞİTİMİ VE DİL-KÜLTÜR İLİŞKİSİ	15
1.2. KÜLTÜRLERARASI EĞİTİM VE YABANCI DİL DERSLERİNDE KÜLTÜRLERARASI ÖĞRENME	20
2. BÖLÜM: “SCHRITTE 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARININ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	44
2.1. “SCHRITTE 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN GENEL BİLGİ	44
2.2. “SCHRITTE 1” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER	46
2.2.1. Coğrafya	46
2.2.2. Eğitim	49
2.2.3. Toplum	51
2.2.4. Günlük Yaşam	53
2.2.5. Çalışma Yaşamı	55
2.2.6. Aile	56
2.2.7. Yerleşim Biçimleri	58
2.2.8. Yeme-İçme Alışkanlıkları	60
2.2.9. Boş Zaman Etkinlikleri	62

2.2.10. İnsan İlişkileri	66
2.3. “SCHRITTE 2” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER	70
2.3.1. Devletin Halkla İlişkisi	70
2.3.2. Toplum	72
2.3.3. Çalışma Yaşamı	73
2.3.4. Boş Zaman Etkinlikleri.....	76
2.3.5. Haklar	78
2.3.6. Sağlık	79
2.3.7. Bayramlar ve Özel Günler	81
2.3.8. İnsan İlişkileri	85
2.4. “SCHRITTE 3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER	89
2.4.1. Eğitim	89
2.4.2. Çalışma Yaşamı	96
2.4.3. Aile	102
2.4.4. Yerleşim Biçimleri.....	105
2.4.5. Yeme-İçme Alışkanlıkları	109
2.4.6. Boş Zaman Etkinlikleri.....	114
2.4.7. Bayramlar ve Özel Günler	116
2.4.8. Haklar	119
3. BÖLÜM: “TEAM DEUTSCH 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARININ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	125
3.1. “TEAM DEUTSCH 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN GENEL BİLGİ	125
3.2. “TEAM DEUTSCH 1” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER	126
3.2.1. Coğrafya	126
3.2.2. Eğitim	128
3.2.3. Toplum.....	133
3.2.4. Günlük Yaşam	136
3.2.5. Aile	139
3.2.6. Yerleşim Biçimleri	140
3.2.7. Yeme-İçme Alışkanlıkları	142
3.2.8. Boş Zaman Etkinlikleri.....	143

3.2.9. Bayramlar ve Özel Günler	148
3.2.10. Haklar	150
3.3. “TEAM DEUTSCH 2” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER	157
3.3.1. Uluslararası İlişkiler.....	157
3.3.2. Coğrafya	160
3.3.3. Toplum	163
3.3.4. Bilim ve Teknik	166
3.3.5. Sanat Dalları	168
3.3.6. Çalışma Yaşamı.....	170
3.3.7. Aile	171
3.3.8. Yerleşim Biçimleri.....	175
3.3.9. Boş Zaman Etkinlikleri.....	177
3.3.10. Bayramlar ve Özel Günler	182
3.4. “TEAM DEUTSCH 3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER	189
3.4.1. Uluslararası İlişkiler	189
3.4.2. Coğrafya	191
3.4.3. Tarih	195
3.4.4. Eğitim	196
3.4.5. Toplum	199
3.4.6. Bilim ve Teknik	204
3.4.7. Sanat Dalları	205
3.4.8. Boş Zaman Etkinlikleri.....	207
4. BÖLÜM: “SCHRITTE 1-2-3” VE “TEAM DEUTSCH 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	211
4.1. “SCHRITTE 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	211
4.2. “TEAM DEUTSCH 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	229
5. BULGULAR VE DEĞERLENDİRME	237
5.1. “SCHRITTE 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN BULGULAR	237
5.2. “TEAM DEUTSCH 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN BULGULAR	252
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	267
KAYNAKÇA	276
İNTERNET KAYNAKLARI	282

EKLER	283
EK 1: GÖRÜŞME SORULARI	283

KISALTMALAR LİSTESİ

Alm.	:	Almanca
Böl.	:	Bölüm
çev.	:	Çeviren
Çev. J.Ö.:	:	Çeviren Jülide Öz
D.	:	Dergi(si)
der.	:	Derleyen
ed.	:	Editör
Gzt.	:	Gazete(si)
No.	:	Numero/Numara
Nu.	:	Number
p.	:	Page
s.	:	Sayfa
Vol.	:	Volume

TABLO VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Tablo No

2.1. “Schritte 1” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler	67
2.2. “Schritte 2” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler	86
2.3. “Schritte 3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler	120
3.1. “Team Deutsch 1” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler	153
3.2. “Team Deutsch 2” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler.....	185
3.3. “Team Deutsch 3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler	208
5.1. “Schritte 1-2-3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitaplarındaki Kültürlerarası içerikler	244
5.2. “Schritte 1-2-3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitaplarının Kültürlerarası Öğrenme Açısından Değerlendirme Ölçeği	247
5.3. “Team Deutsch 1-2-3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitaplarındaki Kültürlerarası içerikler	258
5.4. “Team Deutsch 1-2-3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitaplarının Kültürlerarası Öğrenme Açısından Değerlendirme Ölçeği	261

Şekil No

1.1. Kültürlerarası Öğrenme Sürecinin İçerik Boyutu	26
1.2. Kültürlerarası Öğrenme Sürecinin Etkileşim ve İletişim Boyutu	27
1.3. Kültürlerarası Öğrenme Sürecinin İlişkilendirme ve Karşılaştırma Boyutu	29
1.4. Kültürlerarası Öğrenme Sürecinin Düzey Boyutu	30
1.5. Kültürlerarası Öğrenme Sürecinin Kazanımları	31

GİRİŞ

0.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE SORULARI

Eğitimin her alanında olduğu gibi yabancı dil eğitiminde de ders araç-gereçlerinin önemi ve işlevi büyüktür. Gerek görsel, gerek işitsel, gerek görsel-işitsel işlevleri olan ders araç-gereçlerinin geniş bir ürün yelpazesi bulunmaktadır. İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılın teknolojik ve bilimsel gelişmeleri ışığında, eğitim araç-gereçleri de gelişme göstermiştir. Bu ilerleme doğrultusunda, artık öğretmen ve öğrenciler derste değişik eğitim materyallerini kullanmakta, öğretimi ve öğrenimi daha zevkli ve kalıcı hale getirmektedirler. Günümüzde bu gelişmelere rağmen, derslerde yaygın şekilde kullanılan ve hem öğretmenler hem de öğrenciler tarafından en çok tercih edilen eğitim materyali, ders kitaplarıdır.

Ders kitapları, eğitim ve öğretim sürecinde kullanılan, eğitimin amaçlarına ulaşabilmesi için öğrencilerin öğrenme yaşantılarına kaynaklık eden en temel materyaldir. Bu sebeple okutulacak ders kitaplarının seçimi çok önemlidir. Ders kitapları, materyal seçiminde öğretmene kolaylık sağlamanın yanı sıra öğrencilerin de derse ön hazırlık yaparak gelmelerini sağlamaktadır. Ders kitapları, hem öğretmen hem de öğrenci açısından neyin, nerede, ne zaman, nasıl öğretileceğini belirlemektedir. Bu nedenle ders kitapları öğretmenler tarafından titizlikle seçilmeli, derste mutlaka bir tane ders kitabı kullanılmalıdır.

Bu materyal, öğretmene ve öğrenciye rehberlik etmekte ve eğitimin plânlı yürütülmesine yardımcı olmaktadır. Ders kitabı (Alm. “Lehrwerk”) kavramı, “Demokratik Eğitim Kurultayı Eğitim Sen Ders Kitapları Komisyonu Raporu”nda (1998) şöyle tanımlanmıştır:

“Ders kitapları, eğitim programlarında belirlenen amaçlar doğrultusunda; öğretim programlarındaki derslerin içeriği ile ilgili bilgileri öğrenciye sunan, pekiştirme, sınava hazırlama ve öğrenme hızlarına uygun çalışma olanağı sağlayan kullanışlı bir öğretim materyalidir.”¹

¹ Demokratik Eğitim Kurultayı Eğitim Sen Ders Kitapları Komisyonu Raporu, Ankara 1998, s. 284.

Bir başka ifadeyle ders kitabının tanımı aşağıdaki gibi belirtilmektedir:

“Ders kitabı, belli bir dersin öğretimi için ve belli bir düzeydeki öğrencilere yönelik olarak yazılan; içeriği öğretim programlarına uygun olan, incelemesi yapılmış temel kaynaktır.”²

Bu durumda ders kitabının, konu alanına ve öğrencilerin seviyesine uygunluğu, içeriğinin öğretim programlarına ve eğitim programlarında belirlenen amaçlara uygunluğu önem kazanmaktadır. Ders kitabının, öğretmene ve özellikle de öğrenciye eğitim-öğretim programları ve yöntemleri doğrultusunda yarar sağlaması gerekmektedir.

Ders kitaplarının öğretimdeki rolünü, “Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi” (2008) adlı çalışmalarında Kılıç ve Seven şu şekilde dile getirmektedir:

- “Öğretimin büyük bölümü kitapların içeriği ile belirlenmektedir.
- Sınıf içi uygulamalarında, materyal olarak en çok ders kitapları kullanılmaktadır.
- Okullardaki araç-gereç yoksunluğu, ders kitaplarının öğretim aracı olarak seçilmesinde etkilidir.”³

Ders kitaplarının, öğretim ve öğrenim bağlamında dersteeki işlev ve etkileri diğer araç-gereçlere göre daha çoktur. Çünkü ders kitapları öğretim programlarının unsurlarını kapsamlı ele alan öğretim materyalleridir. Bunun sonucunda öğretim programlarının gerçekleşmesinde ders kitapları büyük bir paya sahiptir.

Tertemiz ve diğerlerine (2007) göre, ders kitaplarının hem öğretmen hem de öğrenciye yarar getirmesi açısından ve öğretim programlarının plânlı, etkili ve kalıcı bir şekilde uygulanması bağlamında sahip olması gereken yeterlikler şunlardır:

- “Öğrencinin derse ilgisini artırması,
- Konuların amaçlarını açıkça ortaya koyması,
- Öğrencinin ilgisini dersin önemli bölümlerine yönlendirmesi,
- Dersin önemli bilgilerini sunması,
- Bilginin depolanması için yarar sağlanması,
- Yeterince örnek ve uygulamaya yer vermesi,

² Demokratik Eğitim Kurultayı Eğitim Sen Ders Kitapları Komisyonu Raporu, Ankara 1998, s. 284.

³ Abdurrahman Kılıç, Serdal Seven, **Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi**, 7. Basım, Pegem Akademi, Ankara 2008, s. 27-28.

- Öğrenciyi bilgi ve becerilerini geliştirmek için özendirme,
- Öğrenciyi problemi anlamayı ve çözmeyi öğretme,
- Öğrencinin kendini değerlendirme için seçenekler sunması,
- Öğrenciyi; benlik, iç kontrol, çalışma ve benzeri yönlerden gelişmeye özendirme.”⁴

Bu yeterliklere sahip olan bir ders kitabı, öğretim programlarının uygulanması aşamasında başarı ve istikrar sağlar. Programdaki hedeflere ulaşılır, davranışlar kazanılır, öğretme-öğrenme durumları gerçekleştirilir ve doğru bir değerlendirme yapılmasına katkı sağlanır.

Eğitimsel açıdan olması gereken uygun özellikleri taşıyan ders kitabının öğrenciyi sağladığı yararlar şu şekilde vurgulanmaktadır:

- “Kitap, öğretmenin sözlü dersini tamamlar. Öğrenme, öğretme ve anlatılanları tekrar etme olanağı sağlar.
- Kitap sözlü öğretimin boşluklarını doldurur ve bunun sonucu olarak aradaki kopuklukları giderir.
- Yeniden gözden geçirmeleri mümkün kılar.
- Kitap ile çalışmada öğrenci sözlü derse göre daha aktif olmak zorundadır. Kitap öğrenciyi etkinliğe sevk eder.
- Öğrencinin çeşitli kaynaklardan yararlanma alışkanlığı kazanmasına yardım eder.
- Öğrenciyi çeşitli yahut değişik görüşlerle karşılaştırır.
- Öğrencide ‘eleştirel düşünme’ alışkanlığının oluşmasını sağlar.
- Öğrenimi sıkıcılıktan kurtarır, ilginin sürekliliğini sağlar.
- Kitap öğrencinin okuma alışkanlığı edinmesinde önemli bir araçtır.
- Kitap, gerekçikçe öğrencinin başvurabileceği yegâne yardımcısı, hatta özel öğretmenidir.”⁵

Görüldüğü gibi iyi bir ders kitabının öğrenciyi birçok açıdan yarar sağladığına dikkat çekilmiştir. Öğrenci, ders kitabı sayesinde sadece ders uygulamalarında değil, ders dışı zamanda da etkili ve kalıcı öğrenimi gerçekleştirmeye devam edebilecektir. Kişilerdeki davranış değişikliğinin görülmesi eğitimin bir getirisi ve bu süreçte ders kitapları da önemli görevler üstlenmekte, öğrencide eğitim yoluyla oluşan kazanımların devamlılığını sağlamaktadır.

⁴ Aktaran: Mustafa Durmuşçelebi, **Türkiye ve Almanya’da İlköğretimde Anadili Öğretimi Eğitim Programları ve Ders Kitapları Açısından Bir Karşılaştırma**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), 2007, Ankara Üniversitesi, Ankara, s. 127.

⁵ Demokratik Eğitim Kurultayı Eğitim Sen Ders Kitapları Komisyonu Raporu, Ankara 1998, s. 285.

Öğretim etkinliklerinde rehber görevini üstlenen öğretmene, iyi bir ders kitabının yararları ise şöyle sıralanmaktadır:

- “Öğretmenin belleğini tazelemesine, derse hazırlıklı girmesine ve kendine güven duymasına yardımcı olur.
- Kitap içerdiği ödev konuları ve araştırma soruları ile öğretmene yardımcı olur.
- Öğretimde öğretmenin temel yardımcısı olan kitaplar, kendi gücünü daha iyi kullanmasına ve dersini daha sistematik anlatmasına olanak verir.”⁶

Bu bağlamda ders kitapları, sadece öğrenciye değil, öğretmene de öğretim programının içerdiği etkinlikleri gerçekleştirmesinde önemli yararlar sağlar. Nasıl öğretmen öğrenciye eğitim yolunda eşlik edip yol gösteriyorsa, ders kitapları da öğretmene dersini plânlı işleminde rehberlik eder. Öğretmen, ders kitapları sayesinde eğitim çerçevesinde ortaya çıkan yeni gelişmelerden ve müfredatlara alınan yeni bilgilerden haberdar olma fırsatını yakalar.

Eğitimsel bağlamda ders kitaplarının öğretim programlarına, hedef ve davranışlar, ünite ve konular, öğrenme-öğretme durumları ve değerlendirme açısından uygunluğu öğretim ve öğrenimin başarılı bir şekilde gerçekleşmesinde önem taşımaktadır.

Ders kitabının içeriği yapılandırılırken, öğretim programına ve program kapsamındaki eğitimsel unsurlara dikkat edilmelidir. Bu doğrultuda ders kitabının içeriğinde olması gereken özellikleri, Kılıç ve Seven (2008) şu şekilde özetlemiştir:

- “Programın öğeleriyle paralellik taşınmalıdır.
- Öğretim programında verilen kitap hacimleriyle tutarlı olmalıdır.
- Uygun zihinsel süreçlere göre düzenlenmelidir.
- Öğrenme ilkelerine göre düzenlenmelidir.
- Somuttan soyuta, basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene doğru düzenlenmelidir.
- Bireyin gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir.
- İçerik, ilişkili olduğu alan ve konularla bağlantılı olarak sunulmalıdır.”⁷

⁶ Demokratik Eğitim Kurultayı Eğitim Sen Ders Kitapları Komisyonu Raporu, Ankara 1998, s. 285.

⁷ Abdurrahman Kılıç, Serdal Seven, **a.g.e.**, 2008, s. 73-74.

Şimdiye kadar üzerinde durduğumuz konuların doğrultusunda bir ders kitabının seçiminde dikkat edilmesi gereken noktalar ise şöyle özetlenebilir:

- “Öğrencinin gereksinim, ilgi ve yeteneklerine uygunluk,
- Öğretmene uygunluk,
- Mevcut programa uygunluk.”⁸

Ders kitapları öğretmene dersini işleme ve yürütme bağlamında bir rehber ve yardımcı rol üstlenmektedir. Eğer yukarıda belirtilen özellikler dikkate alınarak ders kitabı tercih edilirse, öğretmen dersin gerektirdiği hedef ve davranışlara ulaşabilecek, dersinde öğretim programının içerdiği unsurları ve yöntemleri başarıyla uygulayabilecektir. Ders kitabını seçme konusunda öğretmene büyük bir sorumluluk düşmektedir. Öğretmen, mesleğinde ve alanında gerekli bilgi ve becerilerle donanımlı, eğitimsel bağlamda yeni gelişmelerden haberdar olmalıdır ki, hem kendisi hem öğrencileri hem de öğretim süreci açısından başarı getirecek doğru kararlarla doğru seçimler yapabilsin.

Eğitimsel bağlamda her konu alanında olduğu gibi yabancı dil eğitimi alanında da ders kitabının öğretim materyali olarak öğretmen ve öğrenci için önemi büyüktür. Yabancı dil derslerinde öğretmenler ve öğrenciler tarafından en çok tercih edilen materyal, ders kitabıdır. Yabancı dil eğitiminde de görsel, işitsel, görsel-işitsel türden birçok materyal kullanılmaktadır. Görsel materyal grubuna giren kitaplar, ders kitapları, öğretmen kitabı, alıştırmaya kitabı olarak üçe ayrılır. Bunlardan en başta geleni, ders kitabıdır ve derslerin uygulanmasında en etkili olanıdır. Öğretmen kitabı, öğretmene yol gösteren, dersini plânlamasında ve nasıl işleme konusunda yardımcı olan bir kaynaktır. Alıştırma kitabı ise, öğrenciye konuyu tekrarlama, pekiştirme ve ne ölçüde anladığını ölçme durumunda işlev gösterir.

Yabancı dil öğretiminde kullanılan ders kitaplarının her biri farklı yapısal ve içeriksel özelliklere sahiptir. Bunun başlıca sebebi de, hangi yaklaşıma ve yöntemle göre hazırlanmış olduklarıdır. Her kitap belli bir yaklaşım ve metoda göre hazırlanır, o yöntemin özelliklerini ve etkinliklerini içerir.

⁸ Leyla Küçükahmet, **Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu Yabancı Dil 4-8**, 1. Basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2001, s. 6.

Avrupa Konseyi'nin 2001 yılında tanıttığı “Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı”⁹ (Alm. “GER= Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen”) bağlamında dil düzeyleri altı basamağa ayrılmaktadır. Buna göre dil kullanım düzeyleri, temel, bağımsız ve yetkin olarak üç grupta ifade edilmektedir.

- Temel düzey (A1-A2)
- Bağımsız düzey (B1-B2)
- Yetkin düzey (C1-C2)

Yukarıda görüldüğü gibi üç ana basamak da kendi içinde ikişer düzeyden oluşmakta ve toplam altı düzey bulunmaktadır. Bunun yanı sıra dil becerileri ise, dinleme, okuma, karşılıklı konuşma, etkili konuşma ve yazma olmak üzere beş dil becerisi boyutunda ele alınmaktadır. Sözü edilen altı seviyenin içeriği ve kapsamı şu şekilde ifade edilmektedir:

- “Sınırlı Dil Kullanımı (A1): Somut ihtiyaçları dile getiren günlük hayattaki alışıldık ifadeleri ve basit cümleleri anlayabilir ve bunlarla kendini ifade edebilir. Kendini ve başkalarını tanıtabilir, başka insanların kişisel bilgilerine yönelik (nerde oturdukları, kimleri tanıdıkları gibi) sorular sorabilir ve bu türden sorulara yanıt verebilir. Eğer konuştuğu kişiler yavaş ve anlaşılır konuşuyorlarsa ve ona yardıma hazırlarsa basit şekilde anlaşabilir.
- Sınırlı Dil Kullanımı (A2): Dolaysız anlatımlarda cümleleri ve sıkça kullanılan tabirleri anlayabilir (örneğin kişinin kendisiyle, ailesiyle, alışverişle, iş ve yakın çevreyle ilgili bilgiler). Basit ve rutin durumlarda anlaşabilir, bilindik ve alışıldık konuların basit ve doğrudan aktarımını yapabilir. Basit anlatımlarla geldiği yeri, eğitimini, yakın çevresini ve doğrudan ihtiyaca yönelik durumları anlatabilir.
- Bağımsız Dil Kullanımı (B1): Okul, iş, boş zamanlar gibi alışılmış konularda, standart dil net bir şekilde kullanıldığında konunun ana noktalarını anlayabilir. Seyahatlerde, Almanca konuşulduğu yerlerde karşılaşılabileceği çoğu durumların üstesinden gelebilir. Alışıldık konularda ve kişisel ilgi alanlarında basit düzeyde ve konuları ilişkilendirerek kendini ifade edebilir. Yaşadığı olay ve deneyimleri, hayallerini, umutlarını ve hedeflerini anlatabilir, görüşlerini kısa olarak gerekçelendirebilir ve açıklama yapabilir.
- Bağımsız Dil Kullanımı (B2): Somut ve soyut konulardaki zor metinlerin içeriğini ve kendi branşındaki tartışmaları anlayabilir. Sıradan bir sohbette anadilinde konuşan birisi ile her ikisinin de fazla zorluk çekmeyeceği şekilde spontane ve akıcı konuşup anlaşabilir. Geniş bir konu yelpazesinde net ve detaylı

⁹ Daha geniş bilgi için bkz: Gülten Güler, Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı ve Türkiye’de Yabancı Dil Öğretim Süreçleri, içinde: **Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt: 6, Sayı: 1, Haziran 2005, s: 89-106.

bir şekilde kendini ifade edebilir. Güncel bir konuda kişisel fikrini dile getirebilir, farklı seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarını sıralayabilir.

- Yetkin Dil Kullanımı (C1): Farklı alanlarda kaleme alınmış zengin içerikli uzun metinleri anlayabilir ve saklı anlamları ortaya çıkarabilir. Spontane ve akıcı bir şekilde kendini ifade eder ve artık sık sık bilmediği / hatırlayamadığı bir kelimeyi aramaz. Dili günlük hayatta, iş yaşamında, mesleki eğitimde ve yükseköğretimde esnek ve etkin kullanabilir. Açık, net ve sistemli bir şekilde kompleks durumlarda kendini ifade edebilir ve bunu yaparken farklı stratejiler kullanarak diğer metinlerle bağlantı kurabilir.
- Yetkin Dil Kullanımı (C2): Duyduğu ve okuduğu her şeyi zorluk çekmeden anlayabilir. Yazılı veya sözlü kaynaklardan aldığı bilgiyi özetleyebilir, bunları gerekçelendirebilir ve açıklamalı bir şekilde sunabilir. Kendini akıcı ve tam olarak spontane bir şekilde ifade edebilir, kompleks durumlarda bile anlamlardaki ince farklılıkları belirgin bir şekilde dile getirebilir.”¹⁰

“Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı” bağlamında ifade edilen dil düzeyleri, yabancı dil öğretiminde kullanılan ders kitaplarını da düzey ve içerik olarak etkilemektedir. Bu doğrultuda derslerde kullanılan ders kitaplarının müfredatı ve içerik olarak konu ve etkinlikleri bu seviyelerdeki özellikleri içerecek nitelikte olmaktadır. Bu gelişmenin getirisi olarak yabancı dil ders kitapları saptanan bu ölçütlere göre şekillenmekte ve ders kitaplarının incelemeleri bu çerçevede yapılmaktadır.

Türk Eğitim sisteminde yabancı dil öğretimi, ilköğretim, orta öğretim ve yüksek öğretim olmak üzere üç değişik kademede yer almaktadır. 1997 yılında kabul edilen yeni eğitim yasasıyla zorunlu eğitim 8 yıla çıkarılmış ve bu reformla yabancı dil eğitiminde iki gelişme meydana gelmiştir.

Demirel (2008), bu iki gelişmeyi şöyle dile getirmektedir:

- “1997 yılında, İlköğretimin 8 yıla çıkmasıyla, ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda İngilizce dersinin zorunlu olarak okutulmaya başlanması ve yabancı dil öğrenme yaşının bu uygulama ile 9 yaşında başlamasına olanak sağlanması,
- İkinci yabancı dil öğretimine başlanması, İngilizce, Almanca ve Fransızca dillerin de (İspanyolca, İtalyanca, Çince, Japonca, Rusça) ders programları arasında yer alması.”¹¹

¹⁰ <http://www.goethe.de/ins/tr/izm/lrn/stf/trindex.htm> (08.04.2009)

¹¹ Özcan Demirel, *Yabancı Dil Öğretimi Dil Pasaportu Dil Biyografisi Dil Dosyası*, 4. Basım, Pegem Akademi, Ankara 2008, s. 17.

Bu iki gelişmeyle birlikte o zamana kadar ilköğretim 6. sınıfta (eski uygulamaya göre ortaokul 1. sınıf) ve 11 yaşında başlayan yabancı dil eğitimi daha erken yaşlarda öğrenilmeye başlanmıştır. Öte yandan ikinci yabancı dil öğretiminin başlanması kararı ile yabancı dil ön plâna çıkarılmıştır.

Dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de yabancı dil olarak İngilizcenin üstünlüğü söz konusudur. İngilizce bilen ve konuşan kişiler ile İngilizce eğitimi alan öğrencilerin sayısı diğer yabancı dillere göre dikkat çeken ölçüde farklılık göstermektedir. “İlköğretim ve orta öğretimde öğrencilerin %97’si İngilizceyi ya zorunlu ya da seçmeli ikinci yabancı dil olarak öğrenmektedir.”¹² Bu verilerde görüldüğü gibi bu bağlamda uygulama kısmı geri kalmış ve ikinci yabancı dil eğitimine gereken önem verilememiştir.

2001 yılını Avrupa Konseyi, “Avrupa Diller Yılı” olarak kutlamayı kararlaştırmış ve bununla birlikte çok kültürlü ve çok dilli Avrupalı olma bilincini yayarak birden çok dil öğrenmeyi teşvik etmiştir. Avrupa Konseyi’ne üye olan Türkiye de bu çerçevede düzenlenen etkinliklere katılmış ve o zamana kadar hep tek yabancı dil uygulamasının hüküm sürdüğü ülkemizde, 2002 yılından itibaren Anadolu Liseleri ve Anadolu Öğretmen Liseleri gibi okullarda ikinci yabancı dil uygulamasına başlanmıştır. Bu gelişmeye rağmen tek dil uygulamasının diğer okullarda hala hüküm sürmekte olduğu görülmektedir.

Almanca üç ülkenin resmi dili olmakla birlikte 100 milyonun üstünde kişinin bu dili konuşmasıyla, Avrupa Birliği ülkelerinde en çok konuşulan dilin Almanca olduğu görülmektedir. Avrupa’da birçok ülkede de Almanca birinci yabancı dil olarak tercih edilmektedir. Ülkemizdeki eğitim kurumlarında da ikinci dil olarak en çok Almanca tercih edilmekte, Almanca’yı Fransızca takip etmektedir.

Genel anlamda yabancı dil eğitimi özel anlamda Alman dili eğitimi yukarıda bahsedilenlerin ışığında daha da önem kazanmaktadır. Bu bağlamda gerek yabancı dil eğitimi programları, gerek yabancı dil öğretim yöntemlerinin uygulanması gerekse de bunlara göre hazırlanması gereken ve eğitim etkinliklerinde en çok kullanılan yabancı dil ders kitapları Türkiye’de önemli bir paya sahip olmaktadır.

¹² Özcan Demirel, **a.g.e.**, 2008, s. 19.

Yabancı dil öğretimindeki genel ilkeleri, Demirel (2008) şöyle sıralamaktadır:

- “Öğretime dinleme ve konuşma becerilerini geliştirme ile başlanması,
- Öğrencilerin temel cümle kalıplarını öğrenmesinin ve ezberlemesinin sağlanması,
- Kullanılan dilin öğretilmesi,
- Öğrencilerin yeni dil alışkanlıkları sağlanmasına yardımcı olunması,
- Öğrenilen dilin seslerini en iyi şekilde çıkarmalarının öğretilmesi,
- Amaç dil ile ana dil arasında sorun olan ses ve yapıların öğretilmesi,
- Öğretim materyallerinin kolaydan zora doğru sıralanıp sunulması,
- Yeni cümle kalıplarının bilinen sözcüklerle öğretilmesi,
- Öğrencilere öğrendiklerini kullanma olanağının tanınması,
- Yeni bir yapıyı sunmadan önce örnekler verilmesi,
- Başlangıç düzeyinde öğrenci hatalarının hemen anında düzeltilmesi,
- Bir seferde bir tek sorunla uğraşılması,
- Amaç dilin o dili ana dili olarak konuşan kişilerin konuştuğu gibi öğretilmesi,
- Öğretilen dilin kültürünün de öğretilmeye çalışılması,
- Sınıf içi bireysel farklılıkların dikkate alınması,
- Öğrencilerin sınıfta daha çok konuşma yapmalarına olanak sağlanması,
- Bütün bilinenlerin öğretilmeye çalışılmaması,
- Öğrencilere sorumluluk verilmesi; öğrencilerin bireysel çalışmalar için yönlendirilmesi. Bu çalışmaların öğrencilerin farklı yönellerine cevap verecek nitelikte olmasına dikkat edilmesi,
- Dersi plânlarırken derse çeşitlilik getirmeye dikkat edilmesi,
- Öğrenci başarısını ölçerken sadece öğretilenlerden sorulması; öğretilmeyen konularla ilgili soruların sorulmaması.”¹³

Yabancı dil eğitimi bağlamında, yukarıda yer alan ilkeler, yabancı dil derslerinde hem uygulanan programlar hem de kitapların işlenişi yönüyle büyük önem taşımaktadır. Bu ilkelerin dikkate alınmasıyla öğretim ve öğrenim sürecinde başarı ve verim artmaktadır. Öğretmenlerin derslerde öğretim etkinliklerini bu ilkelere göre yapmaları sonucu, öğrencide davranış değişimleri ve yabancı dil öğretimi bağlamında yeni kazanımların oluştuğu görülür. Burada dikkat edilmesi gereken bir konu da, derslerde en çok kullanılan materyalin ders kitabı olduğundan yola çıkılarak, ders kitaplarının da bu ilkelerin uygulanması açısından öğretmene etkili bir şekilde yardımcı olacak nitelikte olması gerektiği durumudur.

¹³ Özcan Demirel, a.g.e., 2008, s. 32-33.

Türkiye’deki yabancı dil öğretimi konusuna dikkat çeken Başkan (2006), şunları belirtmektedir:

“Eğer yabancı dil, bir yerde, belli bir kişiye bir başkasınca aktarılan ‘bilgi’ olarak yorumlanacak olursa, o zaman, genel ‘bildirim işlemi’ içerisindeki şu beş sorunun da yabancı dil bakımından yanıtlanması gerekir. ‘Kim, kime, neyi, nasıl, niçin?’ aktaracaktır. Alışlagelmiş ve sürüp giden uygulamada ilk üç soruya ağırlık verilmiş bulunulduğundan, yabancı dil öğretimi, ‘kim, kime, neyi?’ üçgeni içerisinde sıkışıp kalmıştır. (...) Yabancı dil öğretimine çözüm aranırken, ilkin genel bir yaklaşımdan yola çıkmak, yani ‘niçin?’ sorusunun yanıtını açık-seçik olarak vermek gerekmektedir. Çünkü öbür dört sorunun yanıtı, bu birinci ‘niçin?’ sorusunun içerisinde saklı bulunmaktadır.”¹⁴

Yabancı dil öğretiminin her aşaması için saptanan hedefler, genel olarak öğrencilere anlama, yazılı ve sözlü anlatma ile ilgili dil becerilerinin kazandırılmasına ilişkindir. Bu becerilerin kazandırılması ise aynı ana dilin öğretiminde olduğu gibi dil becerileri alanları olan dinleme, okuma, konuşma ve yazma alanlarındaki etkinliklerle geliştirilir. Dildeki yeterlik, bu dört alanın biri birini bütünleyen ilişkileriyle kazandırılabilir. Dil bilmek demek, dilin yapı ve işlevlerini, uygun sözcüklerle doğal bir biçimde ve bir iletişim aracı olarak kullanmadır. Bu nedenle yabancı dil öğretiminin amacı göstermelik dil bilgisi vermek değil; öğrencinin kullanacağı dil becerilerine egemen olmasını sağlamak olmalıdır.

Dil, insanların içinde yaşadıkları toplumda birbirleriyle bilgi aktarımında bulunmalarını ve uluslar arasında kültürel, sosyal ve ekonomik alışverişin olmasını sağlayan bir araçtır. Bu nedenle dil bilmek sadece o dilin dilbilgisi yapısını bilmek değil, aynı zamanda dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini de aynı ölçüde kazanmak demektir.

Eskiden bir dili öğrenmek önemliydi. Öğrenciye birkaç dil bilgisi yapısı öğretilir ve bu kalıpların dışına çıkılmazdı. Bu şekilde verilen eğitimde öğrenci gördüğünü okuyabilir, öğrendiği kalıplarla bir şeyler yazabilir, ama asla duyduğunu anlayamaz ve kendisini ifade edecek şekilde konuşamazdı. Günümüzde ise dili öğretmek değil, dili edindirmek

¹⁴ Özcan Başkan, **Yabancı Dil Öğretimi İlkeler ve Çözümler**, Multilingual, İstanbul 2006, s. 190-191.

amaçlanmaktadır. Öğrencilere dört beceri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma çalışmaları eşit oranda sunulmakta, günlük yaşamdan örneklerle öğrencilerin dili yaşayarak öğrenmesi sağlanmaktadır.

Bir dili gerçekten edindirmek istiyorsak, doğru ders materyalleri seçmeliyiz. Öğrenen ve öğreten için en önemli ders materyali ise ders kitabıdır. Bir yabancı dil ders kitabının ise olmazsa olmazı bu dört beceridir (Dinleme, Konuşma, Okuma, Yazma).

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de yabancı dil olarak Almanca öğretimi sürecinde en önemli öğretim aracı olarak yaygın bir şekilde kullanılan ders kitaplarının niteliklerini ve bu sürece katkılarını “kültürlerarası öğrenme” bağlamında değerlendirmektir. Bu amaçla yabancı dil olarak Almanca eğitim ve öğretiminde kullanılan Almanca ders kitaplarından “Schritte 1”, “Schritte 2”, “Schritte 3”, “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmada;

1. *Ders kitapları hedef kültürü yabancı dil eğitiminde kültürlerarası yaklaşım çerçevesinde uygun ve yeterli bir şekilde aktarabilmekte midir?*
2. *Ders kitapları öz kültür ile hedef kültür arasında bağ kurmak ve her iki kültürü karşılaştırabilmek için yeterli olanaklar sunmakta mıdır?*
3. *Ders kitapları kültürlerarası iletişim becerilerinin gelişmesine ne ölçüde katkıda bulunmaktadır?*
4. *Ders kitapları kültürlerarası öğrenmeyi gerçekleştirmede ne ölçüde rol oynamaktadır?*

sorularına yanıt aranmıştır.

0.2 ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışmanın veri toplama aşamasında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Uşak Üniversitesi ve İzmir Alman Kültür Merkezi Kütüphanelerinde, Çanakkale ve Uşak İl Halk Kütüphanelerinde ve internette araştırmalar yapılmıştır. Literatür taraması sonucu elde

edilen veriler, araştırmanın kuramsal bölümünün oluşması aşamasında kullanılmıştır. Araştırmada betimleyici tarama yöntemi kullanılmıştır.

Çalışmanın araştırma evreni olan “Schritte 1”, “Schritte 2”, “Schritte 3”, “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitapları, betimleyici tarama yöntemi ile genel olarak nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılarak incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamındaki ders kitaplarının kültürlerarası içerikleri açısından kültürlerarası öğrenme sürecine katkılarını belirlemek amacıyla, “Yabancı Dil Almanca Ders Kitabının Kültürlerarası Öğrenme Açısından Değerlendirme Ölçeği” adlı özgün bir değerlendirme ölçeği oluşturulmuştur. Bu değerlendirme ölçeğinin oluşturulması aşamasında “Stockholm Kriter Kataloğu” (Alm. “Stockholmer Kriterienkatalog”¹⁵) ve “Mannheim Kriter Kataloğu” (Alm. “Mannheimer Kriterienkatalog”¹⁶) adlı ülke bilgisi için düzenlenmiş kriter kataloglarından ve “İngilizce Ders Kitabını Genel Değerlendirme Ölçeği”¹⁷ adlı değerlendirme ölçeğinden yararlanılmıştır.

Çalışmada, kitapları ders uygulamalarında kullanan öğretmenlerin görüşleri önemlidir düşüncesinden yola çıkılarak, ayrıca araştırmayı tamamlayıcı bir yöntem olarak öğretmen görüşlerine de başvurulmuş ve “kültürlerarası öğrenme”ye katkıları bağlamında ders kitaplarının uygulamadaki sonuçlarıyla ilgili bulgular elde edilmeye çalışılmıştır. Bu aşamada incelenen Almanca ders kitaplarını derslerinde kullanan 14 öğretmenin görüşleri alınmıştır. Nitekim araştırmaya katılmaları için belirtilen sayıdan daha çok öğretmene ulaşılmış, ancak 5 öğretmen kültürlerarası öğrenme konusuyla ilgili gerekli bilgiye sahip olmadıklarını ve bu yüzden soruları yeterli ölçüde yanıtlayamayacaklarını belirterek, araştırmaya katılmamışlardır. Bazı öğretmenler de, gerekçe bildirmeksizin yanıt vermemişlerdir. “Schritte 1”, “Schritte 2”, “Schritte 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarına ilişkin 11 öğretmen, “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2”, Team Deutsch 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarına ilişkin 5 öğretmen görüş bildirmiştir. Görüşlerini paylaşan öğretmenlerden ikisi, hem Schritte hem de Team Deutsch adlı ders kitapları için araştırmaya katkı sağlamışlardır.

¹⁵ Daha geniş bilgi için bkz. Berndt Kast, Gerhard Neuner, **Zur Analyse, Begutachtung und Entwicklung von Lehrwerken für den fremdsprachlichen Deutschunterricht**, Langenscheidt, Berlin 1994, s. 100-105.

¹⁶ Daha geniş bilgi için bkz. Berndt Kast, Gerhard Neuner, **a.g.e.**, 1994, s. 21-22, 25-26.

¹⁷ Daha geniş bilgi için bkz. Leyla Küçükahmet, **a.g.e.**, 2001, s. 54-57.

Yapılan çalışmaya, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde görev yapmakta olan Almanca okutmanı, İstanbul, İzmir, Çanakkale, Uşak, Antalya, Burdur, Afyon ve Manisa’da Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapmakta olan Almanca öğretmenleri dâhil olmuştur. Öğretmenler, Alman Kültür Merkezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çevre Koleji, İsmail Kaymaklar Koleji, Özel Artı Yabancı Dil Kursu, Özel Eren Yabancı Dil ve Bilgisayar Kursu, Özel Yakın Doğu Yabancı Dil Kursu ve Amerikan Kültür Derneği’nde çalışmaktadır.

Araştırma kapsamında öğretmenlere genellikle açık uçlu sorular yöneltilmiş ve başlangıçta bazı öğretmenlerin görüşleri sözlü olarak alınmış, ancak daha sonra hepsinden görüşlerini yazılı olarak dile getirmeleri istenmiştir. Tüm öğretmenlerden, mesleki yaşantılarıyla ilgili 4 sorunun ve ders kitaplarının uygulaması esnasında yaşadıkları deneyimler ve çıkardıkları sonuçlar ile ilgili 12 sorunun yanıtının yazılı olarak alınması yoluna gidilmesinin nedeni, hepsine sözlü olarak ulaşmanın hem külfetli bir iş olması hem de bazı öğretmenlerin görüşmeye zaman kısıtlılığı gibi nedenlerle sıcak bakmamasıdır. Son olarak uygulamadaki sonuçlardan elde edilen bulgular, nitel araştırma yöntemlerine göre değerlendirilmiştir. Yapılan bu çalışma betimleyici tarama yöntemini tamamlayıcı niteliktedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden öğretmen 1’in 18.09.2009, öğretmen 2’nin 14.10.2009, öğretmen 3’ün 21.10.2009, öğretmen 4’ün 05.11.2009, öğretmen 5’in 29.03.2010, öğretmen 6’nın 11.05.2010, öğretmen 7 ve 8’in 07.05.2010, öğretmen 9, öğretmen 10 ve öğretmen 11’in 10.05.2010, öğretmen 12’nin 27.10.2009, öğretmen 13’ün 12.11.2010 ve öğretmen 14’ün 06.05.2010 tarihlerinde görüşleri alınmıştır.

0.3. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE SINIRLILIKLARI

Araştırmanın evrenini, İstanbul, Ankara ve İzmir’deki Alman Kültür Merkezlerinde, İsmail Kaymaklar Koleji, Özel Artı Yabancı Dil Kursu, Özel Eren Yabancı Dil ve Bilgisayar Kursu, Özel Yakın Doğu Yabancı Dil Kursu ve Amerikan Kültür Derneği gibi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan ve Aile Birleşimi kapsamında “Start Deutsch 1” sınavına yönelik Almanca kurs veren birçok özel dil kurslarında ve birçok özel kolejde Almanca derslerinde kullanılmakta olan “Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3”

adlı ders kitapları ile 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nın Hazırlık sınıfında, 2008-2009 ve 2009-2010 eğitim-öğretim yıllarında Çevre Koleji, Kültür Koleji, Koç Lisesi, Bursa Kültür Koleji, Denizaltı İlköğretim Okulu, Hisar Eğitim Vakfı ve Ankara'da bulunan bir çok kolejde Almanca derslerinde kullanılmakta olan "Team Deutsch 1", "Team Deutsch 2" ve "Team Deustch 3" adlı ders kitapları oluşturmaktadır.

Araştırmanın evreninin dar kapsamı nedeniyle, bu çalışmadan yola çıkarak, ülkenin tümü veya bir bölge ya da bir kent ve Türkiye'de yabancı dil Almanca derslerinde kullanılmakta olan diğer Almanca ders kitapları ile ilgili sonuçlar bağlamında genelleyici bir yoruma gidilemez. Bulgular ve değerlendirmeler, sadece her iki ders kitabını ve uygulama sonuçlarını bağlayıcı niteliktedir.

1. BÖLÜM: KURAMSAL BİLGİ

1.1. YABANCI DİL EĞİTİMİ VE DİL-KÜLTÜR İLİŞKİSİ

Yabancı dil eğitimi alanında yıllardır yapılan çalışma ve tartışmalar, son on yılda yepyeni boyutlar kazanmıştır. Yabancı dil öğretim model ve teknikleri, gelişim ve değişime uğramıştır. Günümüz iletişimsel koşullarının getirisi olarak yabancı dil öğretiminde kullanılan geleneksel ve öğretmen merkezli yöntemlerin yerini modern, çağdaş, öğrenci merkezli ve kültür odaklı yöntemler almıştır. Her alanda olduğu gibi yabancı dil eğitimi alanında da gelişim ve değişimlerin en büyük amacı, çağa ayak uydurma amacıyla gerçekleşmiştir. Geliştirilen yeni modeller ve yaklaşımlar çerçevesinde, dil-kültür ilişkisi ve etkileşimine yönelik araştırmalara ağırlık verilmiş, iletişimsel yaklaşım gelişmiş ve en son olarak da bunun ardından kültürlerarası yaklaşım uygulamaya girmiştir.

Avrupa Birliği yabancı dil politikası kapsamında da bu konu oldukça önemsenmiş, çok dillilik ve öğrenilen yabancı diller yoluyla bu dillerin içinden çıktığı kültürlerle de vakıf olmak, "Dilsel Avrupa Yetisi" (Alm. "Sprachliche Europakompetenz") olarak ifade edilmiştir. "Dilsel Avrupa Yetisi" sayesinde dil öğrenen kişilerin, öğrendikleri dille ilgili kültürel bağlamda bilgilendirilmesi ve bu sayede dilini öğrendikleri toplum ile kendi toplumlarının niteliklerine eleştirel duyarlılık geliştirmesi hedeflenmektedir.¹⁸

Genç (2000), kültürlerarası yaklaşımı (Alm. "Interkultureller Ansatz") eğitimsel bağlamda şöyle açıklamaktadır:

"Öğrenci grubunun ilgi ve isteklerinin dikkate alındığı bu yaklaşımda, konular gerçek yaşamla bağlantılıdır. Hedef dilin konuşulduğu ülke, medya aracılığıyla tanıtılmakta ve öğrenci sosyal, kültürel farklılıkları görerek, anlayarak kendi kültürünün de bilincine varmakta; dilini, kültürünü v.s. karşılaştırarak öğrenmektedir. Konuşma becerisi iletişimsel yaklaşımda olduğu gibi benzer diyalog yazmak ve oynamak üzerine kurulu olmayıp bir konu üzerinde konuşmaya dönüşmektedir. Okuma ve anlama becerilerinin

¹⁸ Bkz. Nevide Akpınar Dellal, Mehmet Gündoğdu, "Zustand und Zukunftsperspektive der Fremdsprachenpolitik in der Türkei", içinde: **Zeitschrift für Türkeistudien/Journal for Studies on Turkey**, 16. Jahrgang 2003, Heft 1+2, s. 135-144.

geliştirilmesine ve metinlerin sadece günlük yaşamdan değil edebiyat eserlerinden de seçilmesine dikkat edilmektedir.”¹⁹

Yukarıdaki açıklamadan öğrencinin iki farklı bakış açısı kazandığı ve bu sayede öz kimliğini öğrendiği, ayrıca öğrendiği dilin kültürünü anlama becerisini kazandığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede öğrencide kendi kültürü ile yabancı kültürü karşılaştırma ve ilişkilendirme yetisi gerçekleşmekte, öğrenci kendi dünyasına ötekinin gözüyle bakmayı ve ötekini anlamayı öğrenmektedir. Kültürlerarası yaklaşım bağlamında yapılan derslerde okuma ve dinleme becerileri önem kazanmaktadır. Bu becerilerin kazandırılıp geliştirilmesi amacıyla öğrenciye, kültürlerarası içerikli öğretim malzemelerini ve etkinliklerini kullanarak her iki kültürü benzer ve farklı yönlerden karşılaştırma olanağı sunulmaktadır.

Aktaş’a (2008) göre, bu yaklaşımla yabancı dili öğrenirken, o dilin ait olduğu uygarlık, yani o dilin kültürü de öğrenilir.²⁰ Bu yaklaşımda bir yabancı dili öğrenmekle yabancı kültür ile ilişki kurmak, ötekini anlamak ve beraberinde kendi kültürünü yabancı kültür alanına tanıtmak amaçlanmaktadır. Öğrencinin, yabancı dili öğrenirken doğal iletişimsel ortamlar sayesinde kültürlerarası iletişimsel yetisi de gelişecek ve öğrencide kültürlerarası bilinç oluşacaktır. Aktaş, bu yaklaşımla öğrencinin kendi duygu ve düşüncelerini farklı iletişim ortamlarında başkasına rahatlıkla aktarma fırsatı bulacağını ve ayrıca başkalarının duygu ve düşüncelerini öğrenme şansını yakalayacağını dile getirmektedir.²¹

Özetlemek gerekirse, yabancı dil eğitiminde geliştirilen yeni yaklaşım ve metotlarla birlikte yabancı dil ders amaçları değişmiş, bu durum ders içeriklerini etkilemiştir. Daha önce sadece dili yapısıyla, yani dilbilgisiyle öğretme amacı güdülmüşken, sonraki yıllarda bu amaç giderek değişikliğe uğramış kuru salt dili öğretme yerini dört temel dil becerisini (okuma-dinleme-yazma-konuşma) içine alan ve sadece zihinsel sürece önem vermeyip öğrenenin algı becerisine de dikkat eden iletişimsel becerilerin kazandırılması hedeflenmiştir. Dil-kültür birlikteliğinin öneminin artmasıyla son yıllarda iletişimsel

¹⁹ Ayten Genç, **Wörterbuch Pädagogik**, Hacettepe-Taş, Ankara 2000, s. 91-92.

²⁰ Tahsin Aktaş, “Yabancı Dil Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım”, içinde: **Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi** (der. Suna Ağıldere, Nurettin Ceviz), Ankara 2008, s. 61-66, s. 61.

²¹ Tahsin Aktaş, **a.g.m.**, 2008, s. 62.

yöntemden yola çıkılarak kültürlerarası yetiyi²² kazandırma temelli yöntem ön plâna çıkmıştır. Bu yöntemle hedef dili, dil yapısıyla birlikte, dört temel dil becerisini ve o dilin kültürel tüm unsurlarını öğrenene aktarmak ve öğrenende elde ettiği bilgi ve becerileri davranış kazanmaya yönelik oluşturmak üzerinde durulmuştur.

Bu bağlamda dil ve kültür ilişkisi yabancı dil eğitimi alanında da dikkate alınmış ve hatta yabancı dil öğretiminde uygulanan yeni yöntem ve stratejilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Dil ile kültürün etkileşimi göz ardı edilemeyecek kadar yaşamın her alanında karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeple aşağıda dil-kültür ilişkisi irdelenecektir.

Dil ile ilgili şimdiye kadar uzmanlar tarafından birçok tanım yapılmıştır. Genel anlamda dil, insanlar arasında anlaşmayı ve iletişimi sağlayan araç olarak tanımlanmaktadır. Dil, nesilden nesile hem toplumların aynası hem de tüm maddi ve manevi değerlerin taşıyıcısı görevini üstlenmektedir.

Örneğin Ünalın (2004), dili şu şekilde tanımlar:

“Dil, onu konuşan milletin yaşayış biçiminin, en geniş anlamda kültürünün, dünya görüşünün, tarih boyunca geçirdiği evrelerin ve başka toplumlarla kurduğu ilişkileri yansıtıcıdır. Ama bütün bunların yanı sıra her dilin kendine özgü bir ‘dünyayı anlayış ve anlatış biçimi’ vardır.”²³

Demirel (2008), yapılan dil tanımlarında ortak olan temel öğeleri şöyle dile getirmiştir:

- “Dil bir sistemdir. Dil, belli kalıplara ve kurallara uyar ve dilin kendine özgü belli bir kodlama sistemi vardır.
- Dil, seslerden oluşur. Her ses, değişken sembollerle belirtilmekte ve her sesin bir anlamı bulunmaktadır.
- İnsanlar arasında en etkin iletişim aracı dildir. Dilin insanlar arasında iletişim aracı olarak kullanılması dilin toplumsal bir işleve sahip olduğunu ortaya koymakta, ayrıca dil, o toplumla onun kültürü arasında ilişki kurma rolünü de üstlenmektedir.
- Dil bir düşünme aracıdır. İnsanlar, düşünce, duygu ve isteklerini dille belirtirler.

²² Kültürlerarası yeti, öğrencinin kendi kültürünün yanı sıra öğrendiği yabancı dilin kültürünü algılama, anlama çabası. Bkz. Ayten Genç, **a.g.e.**, 2000, s. 101.

²³ Şükrü Ünalın, **Dil ve Kültür**, 2.Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara-Ocak 2004, s. 4

- Dil insanların oluşturduğu toplumlarda kullanılır. Her toplumun kendi bireyleri arasında anlaşma sağlamaları, iletişim kurmaları dil olgusuyla gerçekleşmektedir.”²⁴

Bu bağlamda dil, bir ulusun kültür düzeyini yansıtan en iyi araçtır, toplumun sosyal, kültürel ve siyasal düzeyini ve düşünce yapısını göstermektedir. Bu nedenle bir ulusun dilinin en önemli unsuru da kültürüdür ve kültür dil aracılığıyla yansıtılır denilebilir. Dil ve kültür, sürekli ve karşılıklı bir ilişki ve etkileşim içinde bulunmaktadır.

“Kültür, bir toplumun ya da bütün toplumların uygarlığı, belirli bir toplumun kendisi, bir dizi sosyal süreçlerin bileşkesi, bir insan ve toplum kuralıdır.”²⁵ şeklinde tanımlanmaktadır. Kültür, aynı alanda beraber yaşayan insanların yaşam biçimidir.

Ünalın (2004), kültürü şu şekilde tanımlar:

“Bir toplumun üyelerinin inanç, tutum, davranış, sosyal alışkanlıklar bütünü olan kültür, toplumun her üyesi tarafından öğrenilen, bilinen, anonimleşmiş, genel kabul görmüş belirli bir bilgiyi gerektirir.”²⁶

Kültür, toplumsal ilişki aracılığıyla kazanılan bilgidir.²⁷ Kültür, insanlar arasında iletişimi sağlar, iletişim de kültür alışverişini ve kültürler arasında etkileşimi gerçekleştirir. Farklı kültürel görüngülerin ortaya çıkmasının en önemli nedeni, farklı bölgelerdeki farklı yaşam biçimleridir. Geçmiş çağlarda yabancı kültürler arasında iletişimden hemen hemen söz edilemezdi, bunun da nedeni, kültürlerin birbirlerine karşı yabancı olmalarıydı ve o zamanki birbirlerinin yaşamlarına ilişkin bilgilerin olmamasıydı.

Özellikle ABD’de I. Dünya Savaşı ve II. Dünya Savaşı arası dönemde yapılan çalışmalar sayesinde dilin kültürden soyutlanamaz olduğu fark edilince, kültürü anlama ve kültürleri karşılaştırma konuları dil öğretiminin önemli bir parçası oldu; dil kültürden ayrı tutularak öğretilmezdi. Dil ve kültürün birlikte yer aldığı bir dil öğretimiyle iki dilli ve iki

²⁴ Özcan Demirel, *a.g.e.*, 2008, s. 5.

²⁵ Zeynep Lembed, *Avrupa Birliği Eğitim ve Değişim Programları’nın Yabancı Dil Öğreniminde Kültürel Etkileşime Olan Katkısı*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2008, Gazi Üniversitesi, Ankara, s. 81.

²⁶ Şükrü Ünalın, *a.g.e.*, 2004, s. 225

²⁷ Ömer Demircan, *Yabancı-Dil Öğretim Yöntemleri*, Der Yayınları, İstanbul 2005, s. 23.

kültürlü kişiler yetiştirilebilirdi. Farklı kültürler çerçevesinde iletişimin önem kazandığı günümüzde uluslararası işbirliği için diğer ülkeleri ve onların kültürlerini tanımak önem kazanmıştır.²⁸

Bu bağlamda Demircan (2005), “Çağımız insanı çok kültürlüdür; o nedenle tek kültürlü olan geleneksel eğitimbilim yerini çok kültürlü eğitimbilime bırakmalıdır.”²⁹ sözleriyle çağdaş yabancı dil öğretim yöntemlerinin nasıl olması gerektiğini vurgulamaktadır. Yetmişli yıllarda yabancı dil eğitimi alanında yapılan çalışmalarda dilin, doğrudan düşünceyi yansıttığı ve bir dilin konuşulduğu kültürel boyuttan soyutlanarak öğretilmeyeceğine dikkat çekilmiş ve yabancı dil öğretiminin öğrenilen dilin kültürü sayesinde gerçekleştirilebileceği düşüncesine varılmıştır.³⁰

Sürekli değişen ve gelişen dünyanın mevcut koşullarından etkilenen yabancı dil eğitimi alanında artık tek kültürlü öğretimin yerini günümüzde çok kültürlü öğretim almaktadır. Çok dilli ve çok kültürlü toplumların getirisi olarak bir dili o dilin kültürüyle öğrenme gereksinimi doğmuştur. Bu çerçevede bir kültürü öğrenmek için de o kültürün kullandığı dili öğrenmek gerekmektedir. Dil bir iletişim aracı olarak görüldüğüne göre, öğrenilen yabancı dil, konuşulduğu ülkenin kültürünü, yaşam biçimlerini, politik durumlarını, tarihini, düşünce yapılarını öğrenene aktarma gibi önemli bir görev üstlenmektedir. Öyleyse bu bağlamda her dil, onu öğrenenlere ayrı bir algılama ve yorumlama biçimiyle dünya görüşü sunmaktadır.

Yukarıda tanımları ve özellikleri hakkında bahsedilen dil ve kültür kavramları ve arasındaki ilişki durumunu özetlemek gerekirse, dil ve kültür birbirinden ayrılmaz bir bütündür ve ikisi arasında böylece diyalektik bir ilişki söz konusudur. Bu bağlamda dil ile kültür sürekli birbirini etkiler, yansıtır ve şekillendirir. Evrensel bir sosyal kurum olan eğitim de, dil-kültür ilişkisinde önemli bir yere sahiptir. Kültürden etkilenen ve kültürle şekillenen eğitim, kültürün kuşaktan kuşağa aktarılmasında hem araç hem de kültürel

²⁸ Ömer Demircan, **a.g.e.**, 2005, s. 26

²⁹ Ömer Demircan, **a.g.e.**, 2005, s. 22

³⁰ Nevide Akpınar Dellal, “Pädagogisch-orientierte Reformbemühungen im Fremdsprachenunterricht”, içinde: Mehmet Gündoğdu, / Candan Ülkü, (Hrsg.) **Germanistische Untersuchungen aus türkischer Perspektive**, “Festschrift für Prof.Dr. Vural Ülkü zum 65. Geburtstag”, Shaker Verlag, Aachen, s. 35-47, s. 38

bağlamda süreçtir. Öğrenilen dil ise, o dilin kültürünü ve tüm unsurlarını eğitim yoluyla öğrenene aktaran araç olmaktadır.

1.2. KÜLTÜRLERARASI EĞİTİM VE YABANCI DİL DERSLERİNDE KÜLTÜRLERARASI ÖĞRENME

Kültürlerarası eğitim (Alm. “Interkulturelle Erziehung”), farklı uluslardan gelen insanların birlikte yaşamalarını teşvik eden eğitimsel bir yaklaşım olarak tanımlanır. Kültürlerarası eğitim, genel anlamda iki veya daha çok kültür yardımıyla kişilere verilecek eğitim anlamına gelir. Bir kültürün yardımıyla diğer kültürde yaşanması gereken aydınlanma, kendi kültürel değerlerinde yadsınan, ancak diğer kültürde geçerli olan içeriklere karşı hoşgörü geliştirmek gibi birçok alanı kapsar.

Öğrenilen yabancı dil ve anadil arasındaki veya diller arasındaki kültürlerarasılık boyutu 1990’lı yıllardan itibaren önem kazandı. Bununla birlikte yabancı dil eğitimi bağlamında hedef dilin kültürel boyutu ile “Kültürlerarası Öğrenme” ve “Kültürlerarası Ülke Bilgisi” konularında tüm dünyada yapılan araştırmalarda “kültürlerarası” konular ele alınmıştır. Bu çalışmalarda “kültürlerarası” konuların, dil becerilerinin yanı sıra kültürlerarası iletişimsel yetinin de kazandırılması açısından önemli faydalar sağladığı ve dil öğreniminde öğrencilerin öğrenme motivasyonu ile ilgisini uyandırarak başarıyı yükselttiği üzerinde önemle durulmaktadır.

“Almanca Öğretiminin Temel İlkeleri”³¹ adlı kitabında, Mehmet Gündoğdu (2007), yabancı dil öğretiminin hedefini kültürlerarası iletişimsel yaklaşım bağlamında şöyle ifade etmektedir:

“Yabancı dil öğretiminin amacı, öğrencilerin kültürlerarası iletişimde her iki kültür özelliklerine uygun davranış becerileri kazanmalarını sağlamaktır. Bu anlamda yabancı bir dil öğrenmek, yabancı kültürü ile ilişkiye girmek, başkaya açılmak ve başkayı anlamak, aynı zamanda kendi kültürünü yabancıya aktarmak demektir. Yabancıya açılmak, onu anlamaya çalışmak ise öğrencinin dil becerilerini edinmesinin ötesinde, anadil konuşucusuyla olan ilişkilerinde daha

³¹ Mehmet Gündoğdu, **Almanca Öğretiminin Temel İlkeleri**, Kare Yayınları, İstanbul-2007

hoşgörülü, önyargısız ve anlayışlı olmasını gerektirir. Bu anlamda yabancı dil öğretiminin eğitsel bir işlevi de vardır. Bu düşünceler temelinde öğrenci, bir yandan yabancı kültürü tanımaya ve onu kendi yaşam deneyimiyle kavramaya çalışırken, diğer yandan da onu kendi kültürü ile karşılaştırma olanağı bulmaktadır. Böylece, hem kendi dünyasına başka bir gözle bakmayı hem de başkayı kavrayabilmeyi öğrenmektedir.”³²

Yukarıdaki alıntıda, yabancı dil öğretiminin kültürlerarasılık bağlamında eğitsel işlevi ve bu sürecin yabancı dil öğrenenlere sağladığı kazanımlar vurgulanmaktadır. Buradan da anlaşıldığı gibi kültürlerarasılık kavramının eğitimdeki yeri ve işlevi önem kazanmaktadır.

Oğuzkan, genel olarak kültürlerarası eğitimle ilgili şu tanımı yapmıştır:

“Kültürlerarası eğitim, kültürel bakımdan var olan ya da olası gerginlikleri, önyargıları azaltmak, bir ülkede ya da bir bölgede yaşayan değişik insan topluluklarının ortak yaşama tam olarak katılmalarını sağlamak amacıyla düzenlenen eğitim şeklidir.”³³

Kültürlerarası eğitim, farklı kültürden gelen insanların beraber ortak yaşamı öğrenmesini, ayrıca kendi ve öteki arasındaki farklı ve ortak olan noktaların farkına varılmasını sağlayan bir süreçtir. Bu süreç, tüm kültürlerin eşit haklara sahip olması ve her yerde öğrenme sürecinin yapılabilmesi durumunda başlar.

Kültürlerarası eğitim şu yetenekleri destekleyip geliştirebilir:

- “Çağdaş toplumlarda kültürler hakkında daha iyi bir kavrayış,
- Farklı kültürlerden insanlar arasında daha fazla iletişim kapasitesi,
- Toplumda kültürel çeşitlilik gerçeğine daha esnek bir yaklaşım,
- Toplumsal etkileşime daha iyi bir katılım kapasitesi ve insanlığın ortak mirasının tanınması.”³⁴

³² Mehmet Gündoğdu, a.g.e., s. 171-172

³³ Aktaran: Hasan Coşkun, **Eğitim Teknolojisi Açısından Kültürlerarası Eğitim**, 2. Basım, Hacettepe-Taş, Ankara 1997, s. 5.

³⁴ A. Gillart, M. Haji-Kella, M. Jesus Cascao Guedes, ve diğer, *Kültürlerarası Öğrenme*, (çev. Alper Akyüz), içinde: http://youth-partnership.coe.int/youth-partnership/documents/Publications/T_kits/4/Turkish/tkit4_turkish.pdf (23.05.2009)

Bu bağlamda kültürlerarası eğitim, kültürleri birbirine tanıtıcı işleve sahiptir, bir yandan da insanların çok kültürlü ortamda uyum içinde yaşamalarını sağlar. Kültürel engellerin kaldırılması ile uğraşan bu eğitim, kişilere yabancıyı anlama ve kavrama, onlarla iletişim kurma, ayrıca kendi kültürlerinin de daha iyi anlaşılması konularında olanaklar sunar. Bu eğitimle, yabancı kültürler ve onların kültürel unsurlarıyla ilgili verilen bilgilerle, insanlarda başkayı anlama yeteneği oluşmakta ve hoşgörü gelişmektedir. Kişiler, aynı toplumda başka kültürden insanlarla karşılıklı saygı ve anlayış çerçevesinde barış ve huzur içinde yaşamayı öğrenirler.

Kültürlerarası eğitim olgusu, dünyanın her yerinde meydana gelen kültürel, politik, sosyal, teknolojik, ekonomik gibi sebeplerin ve koşulların bir sonucu olarak toplumların yapısının değişmesinden ve toplumsal hareketlenmeden dolayı önem kazanmıştır. Bu bağlamda göç olgusu sebebiyle çok kültürlü toplumlar ve ülkeler ortaya çıkmakta, çok dilli ve çok kültürlü insan portreleri oluşmaktadır. Bu çerçevede göçmen, çoğunluk ve azınlık gibi kavramların 20. yüzyılın ikinci yarısında büyük bir popülerlik kazanması kültürlerarası araştırmaların artmasına ve göç olayının toplumların yapısına olan etkilerinin farkına varılmasına neden olmuştur. Farklı uluslardan göç alan ülkelere geçmiş yıllardan beri görülen asimilasyon ve uyum olaylarının oluşumu, etkileri ve sonuçları eğitim bilimsel çalışmalara da konu olmuş ve yabancı dil eğitimi alanındaki gelişmeleri etkilemiştir. Bu gelişmelerin sonucunda kültürlerarası eğitim, seksenli yıllarda, altmışlı ile yetmişli yıllardaki asimilasyon ve uyum programlarına bir tepki olarak ortaya çıkmıştır.³⁵

Yukarıda bahsedilenlerin doğrultusunda Türkiye de yıllardan beri “kültürlerarası” (Alm. “interkulturell”) kavramın birçok alanda algılandığı ve bu kavramın farklı boyutlarda yansıdığı bir ülkedir. Kültürlerarası kavramın beraberinde getirdiği tüm unsurları da ülkemizde görmek mümkündür. Bunun sonucunda Türkiye’de kültürlerarası eğitime gerek yabancı dil eğitiminde gerekse diğer alanlarda önem verilmesi gerektiğinin nedenleri şöyle sıralanmaktadır:

- “Türkiye’nin Doğu ve Batı arasında bir köprü oluşu,
- Anadolu’da tarih sürecinde oluşan çok kültürlü bir mozaik bulunması,
- Batı Trakya, Balkanlar, Kıbrıs ve komşu ülkelerdeki Osmanlı mirası,
- Yurt dışına yapılan insan gücü ihracı,

³⁵ Hasan Coşkun, a.g.e., 1997, s. 7.

- Türk Cumhuriyetleri ile yürütülen yoğun ilişkiler,
- GAP'tan dolayı Türkiye'ye Doğu Avrupa ve Asya ile Afrika'nın fakir ülkelerinden gelecek insan gücü,
- Türkiye'nin Gümrük Birliği'ne girmesi ve Avrupa Birliği'nin üyesi olmak için büyük çaba harcaması.”³⁶

İfade edilen nedenlere dikkat edildiğinde, aslında Türkiye'de stratejik konum ve tarihsel süreç bağlamında politik, kültürel, ekonomik, tarihi ve sosyal açıdan kültürlerarası durumun (Alm. “Interkulturelle Situation”)³⁷ mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Yukarıdaki sebeplere, Avrupa Konseyi çerçevesinde Avrupa Dil Gelişim Dosyası (Alm. “ESP= Europäisches Sprachen-Portfolio”)³⁸ bağlamında yürütülen tüm çalışmalarda Türkiye'nin de yer alması eklenebilir.

Coşkun (1997), Tumat'ın kültürlerarası eğitimin esas alacağı eğitim ve öğretim programları ile ilgili düşüncelerini şöyle dile getirmektedir:

- “Hem çoğunluk, hem de azınlık gruplarında kültürel çoğulculuk söz konusudur.
- Kültürlerarası eğitim, kültürlerin eşitliği, eşdeğerliliği, hoşgörü, çoğunluğun ve azınlığın birbirlerini anlamaya hazır olmaları üzerine inşa edilecek karşılıklı bir süreçtir.
- Sosyal değerler ve ilkeler konusunda bir fikir birliği bulunmalıdır.
- Eğitim kurumları, çok kültürlü bir toplumda, çok kültürlülük boyutunda hizmet verebilmek için gerekli olanaklara sahip olmalıdır.”³⁹

İnsanlar konuştukları diller sayesinde birbirleriyle iletişim kurup farklı kültürleri birbirlerine aktarırlar. Bu bağlamda yabancı dil eğitimi de büyük rol oynamakta ve dil olgusu farklı uluslardan olan insanlar arasında doğru ve uygun iletişimin kurulmasına ve kültürlerarası ilişkinin gerçekleştirilmesine yardımcı olmaktadır. Tüm bu nedenlerle birbirine bağlı ve birbirini etkileyen kültür ve iletişim kavramları yabancı dil eğitiminde büyük bir öneme sahiptir.

³⁶ Hasan Coşkun, **a.g.e.**, 1997, s. 33.

³⁷ Kültürlerarası durum, farklı kültürlerden insanların iletişim kurması demektir. Bkz. Ayten Genç, **a.g.e.**, 2000, s. 170.

³⁸ Daha geniş bilgi için bkz. Özcan Demirel, **a.g.e.**, 2008, s. 23-26.

³⁹ Hasan Coşkun, **a.g.e.**, 1997, s. 7.

Selçuk, kültürlerarası iletişimi (Alm. “Interkulturelle Kommunikation”) şöyle dile getirmektedir:

“Kültürlerarası iletişim, kavramın kendisinden de anlaşıldığı gibi, farklı kültürlere mensup insanlar arasında gerçekleşen bilgi alış-verişi ve değişimidir. İki veya daha fazla insan arasında iletişimin gerçekleşebilmesinin öncelikli şartı, gerek konuşmacı, gerekse dinleyici konumunda olan kişilerin iletişim aracı olarak aynı dili kullanmalarıdır. Bu genel bir kabuldür. Ancak, söz konusu kişilerin bilgi dağarcıklarının, eğitim düzeylerinin, yaşlarının, mesleklerinin, cinsiyetlerinin ve özellikle yetişmiş oldukları kültürel dünyanın aynı veya farklı olmasının iletişime olumlu veya olumsuz etki yaptığı çoğu zaman gözlerden kaçan, en azından üzerinde gerektiği gibi durulmayan, bir ayrıntı olarak karşımıza çıkmaktadır. Yani aynı dili konuşmak, özellikle iletişim yabancı dilde gerçekleşiyorsa, başarılı bir iletişimin kurulabilmesi için her zaman yeterli olmamaktadır.”⁴⁰

Bu açıklamada görüldüğü gibi dil, farklı kültürlere mensup olsalar bile insanlar arasında iletişimi sağlamaktadır. Bu iletişimin sağlıklı ve başarılı bir şekilde olması için aynı dilin kullanılması gerektiği gibi sahip olunan kişisel özelliklerin ve kültürel çevrenin de bu sürece etkileri bulunmaktadır. İletişim kuran iki veya daha çok kişi arasındaki benzerliklerin bu duruma ne kadar olumlu katkıları varsa, farklılıkların ve bu farklılıklardan kaynaklanan sonuçların da aynı ölçüde payı bulunmaktadır. Yabancı dil öğrenen kişi, eğer o dili yakın zamana kadar arka plânda bırakılan kültürüyle beraber öğrenirse, bu sayede iletişim açısından gerekli olan kültürel unsurları elde eder ve iletişim becerilerini kazanır.

Kültürlerarası iletişim genel olarak; farklı kültürlerden gelenlerin aynı ortamda gerçekleştirdikleri iletişimsel eylemler dizgesi olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir deyişle, hedefsel farklılıklara rağmen ötekinin neyi, nasıl düşündüğünü ve ne yapmak istediğini anlayabilmektir.⁴¹

⁴⁰ A. Selçuk, Kültürler Arası İletişimi Engelleleyen Bazı Faktörler Kültürler Arası İletişim, içinde: <http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/dergi/savi1-8/5/18.pdf> (14.07.2009)

⁴¹ Mustafa Yağbasan, Kültürlerarası İletişim Bağlamında Almanya’daki Türklerin İletişimsel Ortamlarının Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması, içinde: **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt: 18, Sayı: 2, 2008, s. 309-332, s. 311.

Yağbasan, kültürlerarası iletişimden bahsederken, Kartarı'dan şöyle bir alıntıya yer vermiştir:

“Mikro düzeyde ‘yabancı’lar arasındaki yüz-yüze iletişim bu disiplinin inceleme alanına girerken, kültürlerarası iletişim makro düzeyde etnik gruplar, uluslar ve ülkeler arasındaki iletişim faaliyetlerini incelemektedir. Kültürlerarası iletişimin yeterliği, gönderilen mesajın, alıcının algılayabileceği ve kaynağın niyetine uygun şekilde yorumlayabileceği şekilde kodlanmasına, alıcının da algıladığı mesajın farklı bir kod sisteminin ürünü olduğunun farkında olmasına bağlıdır.”⁴²

Kendi ve yabancı ile ilgilenen kültürlerarası iletişim, ülkelere özgü davranış biçimlerini, kalıp yargıları ve önyargıları konu edinir. Her kültür kendine has düşünce yapısına, dini ve ahlaki değerlere, iletişim şekline ve yönetim biçimlerine sahiptir. Kültürlerarası iletişim insanlara, kendi kültürü ile öteki kültürü karşılaştırma ve böylece yanılı, yanlış anlama ve önyargılardan kaçınma olanağı sunar. Bunun dışında kendi ve yabancıdaki kendine has nitelikler tespit edilebilir ve sonunda kültürlerarası açıdan yeterli bir kişi haline gelinebilir.

Kültürlerarası iletişimsel yeti (Alm. “Interkulturelle Kommunikative Kompetenz”) ise, başka dilin kültürüne sahip insanlarla, onların dillerinde etkili ve uygun bir şekilde iletişim kurma becerisidir. İletişimde bulunan kişiler karşı tarafın iletişim davranışlarını bilmediği sürece, söylenen ifadeleri, gösterilen tutum ve davranışları kendi kültürel normlarına göre anlamlandırmayı tercih edeceği için, kültürlerarası karşılaşmalarda iletişim çatışmalarının her an yaşanması beklenir.⁴³ Kültürlerarası iletişimsel yeti, hem küresel dünyamızda öteki kültürleri öğrenmede yardımcı olmakta, hem de çok kültürlü ülkelerde farklı kültürden insanların birbirlerini doğru ve başarılı bir biçimde tanımaları, anlamaları, algılamaları ve iletişim kurmaları açısından kolaylıklar sağlamak ve bu tür çatışmaların gerçekleşmesine engel olmaktadır.

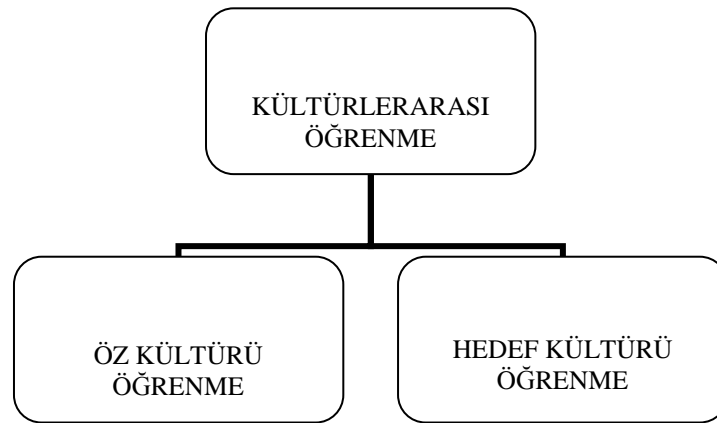
⁴² Aktaran: Mustafa Yağbasan, **a.g.m.**, 2008, s. 312.

⁴³ Ayhan Selçuk, Kültürlerarası İletişim Açısından Gündelik İletişim Davranışları, içinde: http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos_mak/articles/2005/13/ASELCUK.PDF (29.04.2009)

Kültürlerarası öğrenme (Alm. “Interkulturelles Lernen”), farklı kültürlere sahip insanlar arasındaki öğrenme süreci ve sosyal öğrenmenin bir biçimidir.⁴⁴ Kültürlerarası öğrenme, farklı ulus, kültür ve bölgeden olan insanların bir arada yaşamayı birlikte ve birbirinden öğrenebilmeleri için gerekli koşulları meydana getirir.

Kültürlerarası öğrenme süreci, öz kültürü öğrenme ve hedef kültürü öğrenme sürecini içermektedir.

Şekil 1.1: Kültürlerarası Öğrenme Sürecinin İçerik Boyutu

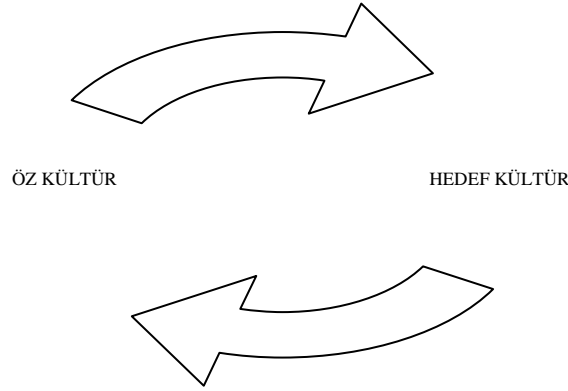


Bu süreçte, öz kültürü ve hedef kültürü anlama-algılama yetisi beraberinde kültürlerarası anlama-algılama yetisi kazanılmaktadır.

Kültürlerarası öğrenme sürecinde, öz kültür ile hedef kültür arasında etkileşim ve iletişim süreci gerçekleşir. Bu süreçte iki kültür arasındaki farklı etkileşim ve iletişim biçimlerinin getirisi olarak iki kültür arasında bilgi alışverişi ve iki kültürün birbirine olan etkileri meydana gelmekte ve böylece kültürlerarası etkileşim ve iletişim süreci yaşanmaktadır. Bunu şemalaştırmak gerekirse;

⁴⁴ <http://www.tu-dresden.de/sulifg/daf/landesku/kapit3.htm> (19.03.2005)

Şekil 1.2: Kültürlerarası Öğrenme Sürecinin Etkileşim ve İletişim Boyutu



Kültürlerarası öğrenme kavramını Genç (2000), eğitimsel açıdan şöyle tanımlamaktadır:

“Yabancı dil dersinde öğrencinin kendi kültürü ile öğrendiği dilin kültürü arasında ilişki kurması. Bu durum sınıfta otantik, davranışa yönelik dilin edinilmesine olanak hazırlayacak ve o kültürle doğrudan karşılaşıldığında kolaylık sağlayacak, öğrencinin bireysel etkinliğini teşvik edecek ve karşılaştırmalı bir bakış açısı kazandıracak, başka kültürler için de hoşgörü geliştirecektir.”⁴⁵

Bu tanım ve açıklamadan da anlaşılacağı gibi kültürlerarası öğrenme, yabancı dil eğitimine farklı bir boyut kazandırmıştır. Yıllardan beri uygulanan yabancı dili sadece dilsel açıdan öğrenmenin yeterli olmadığı, dili dil bilimsel ve dört dil becerisine göre öğrenirken bunun ötesinde kültürel boyutta da öğrenmek gerektiği vurgulanmaktadır. Kültürlerarası öğrenmenin geçerli olabilmesi için en az iki dilin ve kültürün yer alması ve iki kültürün karşılaşması sonucu öğrencide kültürlerarası öğrenmenin getirisi olan kültürlerarası bilincin oluşmasını sağlayacak koşulların bulunması gerekir. Bu koşullar içinde bulunan öğrencide kültürlerarası yaşantılara karşı davranış örüntüleri oluşacak ve tutum gelişecektir.

⁴⁵ Ayten Genç, a.g.e., 2000, s. 116.

Kültürlerarası öğrenmenin farklı bir tanımı da şöyledir:

“Özellikle bizden farklı olanları nasıl algıladığımızı öğrenme üzerine bir tanımdır. Kendimiz üzerinedir. Arkadaşlarımız ve adil bir toplum yaratmak için birlikte nasıl çalıştığımızla ilgilidir. Kültürler arasında, özellikle bazılarının azınlık, bazılarının çoğunluk içinde yer aldığı durumlarda saygıyı yerleştirmek ve saygınlığı desteklemekle ilgilidir.”⁴⁶

Bu bağlamda öz ve öteki kavramlarının toplum boyutundaki önemine değinilmiştir. Biz diye nitelendirilenin “öz”ü, farklı olan diye adlandırılanın ise “öteki”ni belirttiği ve kültürlerarası öğrenmenin bu çerçevede hem “öz”ün “öteki”ni algılama biçimlerini hem de “öz”ün kendi içsel sorgulama biçimlerini yansıttığı görülmektedir. Aynı toplumu oluşturan azınlık ve çoğunluk kesim, aslında kültürlerarası kavramı yaşama geçirmede etkin bir rol oynamakta, ayrıca bu olgunun insanlar arasında saygıyı oluşturup devam etmesini sağlamaktadır.

Kültürlerarası öğrenme terimi, eğitim alanıyla özellikle de yabancı dil eğitimiyle ve bunun yanı sıra sosyoloji, felsefe, psikoloji, halk bilimi, medya bilimi gibi diğer alanlarla da ilişkili olan eğitim sisteminin bir metodudur. Bu kavramın değişik açılardan farklı tanımları bulunmaktadır.

“Kültürlerarası öğrenme, farklı kültürlerin etkileşimi ile bağlantılı bilgi, tutum ve davranışların edinilmesine yönelik bireysel bir sürece değinir. Ancak çoğunlukla, kültürlerarası öğrenme farklı çevrelerden insanların barış içinde bir arada nasıl yaşadıklarını veya böyle bir toplumun oluşturulması için gereken süreçleri içeren daha geniş bir çerçevede görülür.”⁴⁷

Anlaşıldığı gibi kültürlerarası süreç kişinin kendisinde başlamakta ve süreçteki kazanımların neden olduğu etkiler toplumsal yaşamda uygulanabilirlik yönüyle görülmektedir. Kültürlerarası öğrenme insanlar üzerinde birçok olumlu etkiye sahiptir. Bu etki insanlarda, hem aynı toplumu paylaştığı ve farklı çevrelerden gelen yabancıyı

⁴⁶ A. Gillart, M. Haji-Kella, M. Jesus Cascao Guedes ve diğerleri, Kültürlerarası Öğrenme, (çev. Alper Akyüz), içinde: http://youth-partnership.coe.int/youth-partnership/documents/Publications/T_kits/4/Turkish/tkit4_turkish.pdf (23.05.2009)

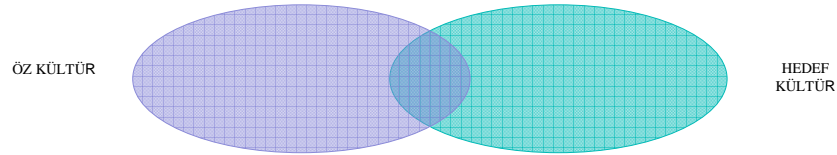
⁴⁷ A. Gillart, M. Haji-Kella, M. Jesus Cascao Guedes ve diğerleri, Kültürlerarası Öğrenme, (çev. Alper Akyüz), içinde: http://youth-partnership.coe.int/youth-partnership/documents/Publications/T_kits/4/Turkish/tkit4_turkish.pdf (23.05.2009)

kültürüyle birlikte anlamayı hem de bu yetiyi kazanırken kendini ve kendi kültürünü de anlamayı sağlar. Anlama yeteneği ise, demokrasi, barış, eşitlik, hoşgörü ve saygı gibi olumlu kavramları beraberinde getirmektedir.

Yukarıdaki tanımlardan yola çıkarak, kültürlerarası öğrenme kavramının özünde anlamsal olarak birbirine yakın tanımların varlığından, fakat ilgili olduğu alanlardan yola çıkarak farklı perspektifler açısından geniş bir içerik yelpazesine sahip olduğundan söz edilebilir.

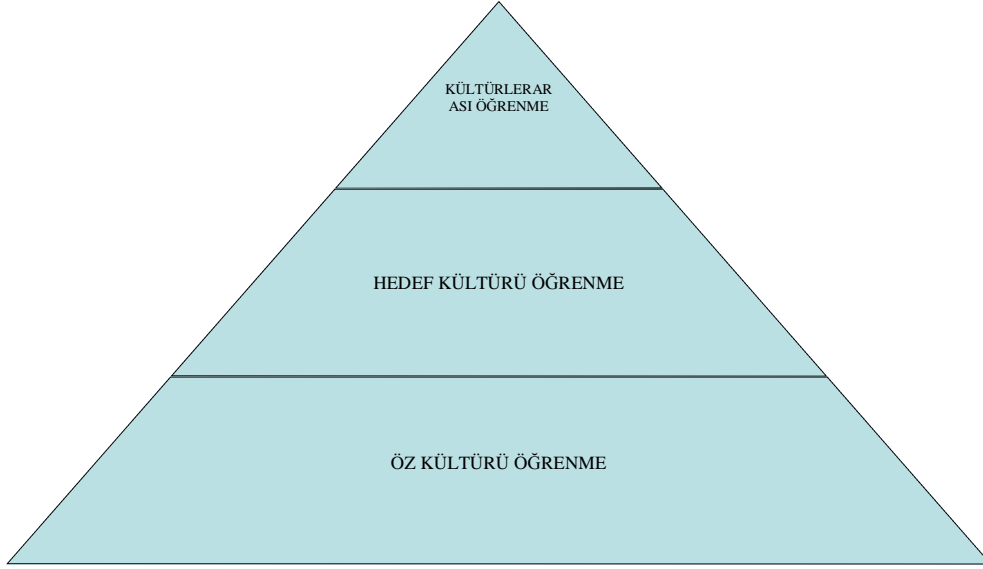
“Kültürlerarası öğrenme” bağlamında bunları, şemalaştırarak özetlemek gerekirse, “kültürlerarası öğrenme süreci”nin farklı boyutları ve nitelikleri daha iyi anlaşılacaktır.

Şekil 1.3: Kültürlerarası Öğrenme Sürecinin İlişkilendirme ve Karşılaştırma Boyutu



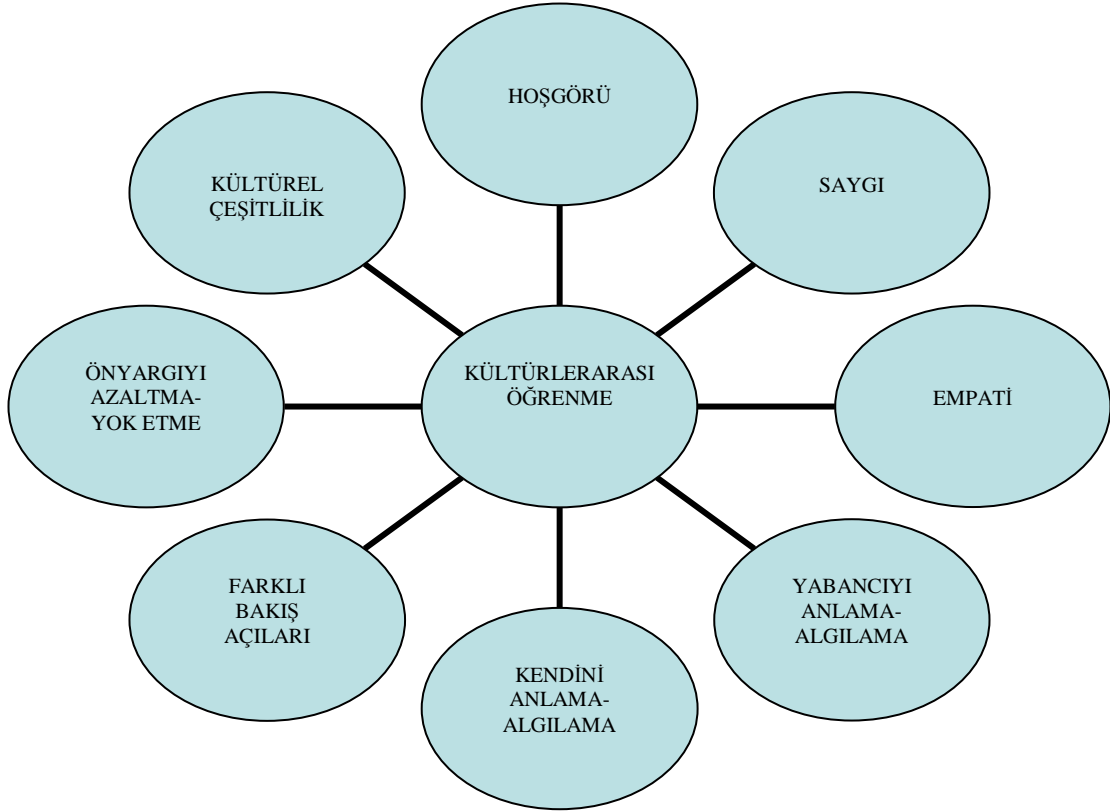
Kültürlerarası öğrenme sürecinde öz kültür ile hedef kültürü ilişkilendirme ve karşılaştırmayla birlikte kültürlerarası benzerlik ve farklılıklar bulunmakta, böylece kültürlerarası ilişkilendirme ve karşılaştırma sürecinin sonunda kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları bulma yetisi kazanılmaktadır.

Şekil 1.4: Kùltùrlerarası Öğrenme Sürecinin Düzey Boyutu



Kùltùrlerarası öğrenme sürecinde ilk önce öz kùltürü öğrenme, sonra hedef kùltürü öğrenme ve daha sonra kùltùrlerarası öğrenme süreci gerçekleşmekte ve bu yaşanan süreçlerin sonunda ise, kùltùrlerarası niteliklere ve yetilere sahip bir kişi olmaya ulaşılmaktadır.

Şekil 1.5: Kültürlerarası Öğrenme Sürecinin Kazanımları



Kültürlerarası öğrenme süreci boyunca, hem öz kültürü hem de hedef kültürü anlama-algılama yetisini kazanma, kendini “öteki”nin yerine koyarak ve “öteki”nin bakış açısı sahip olarak empati geliştirme, “öteki”ne karşı saygılı ve hoşgörülü olma, “öteki” ile ilgili önyargıları azaltma ve yok etme, öz kültüre hedef kültür açısından ve hedef kültüre öz kültür açısından eleştirel düşünme sonucu farklı bakış açılarına ve kültürel çeşitliliğe sahip olma gibi kazanımlar elde edilmektedir.

Ünver (2009), “Exkursion in (Inter) Kulturelle Themen” adlı kitabında kültürlerarası öğrenmenin değişik açılarını şu şekilde ele almıştır:

- Barış içinde birlikte yaşam için ön koşul olarak kültürlerarası öğrenme,
- Yaşam boyu öğrenme süreci olarak kültürlerarası öğrenme,
- Genel eğitimin ayrılmaz parçası olarak kültürlerarası öğrenme,
- Yabancı dil politikasının ayrılmaz parçası olarak kültürlerarası öğrenme,

- (Yabancı Dil) Öğretmenlik eğitiminin ayrılmaz parçası olarak kültürlerarası öğrenme.⁴⁸ (Çev. J. Ö.)

Görüldüğü gibi kültürlerarası öğrenmenin, gerek içerik, gerek süreç, gerekse de etki ve sonuçları göz önünde tutulduğunda sadece öğrenen için değil, toplumdaki insanlar ve eğitimciler için de çok önemli olduğu, sadece yabancı dil eğitimiyle değil, diğer eğitim alanlarıyla da ilgili olduğu anlaşılmaktadır. Bu açılar aslında kültürlerarası öğrenme sürecinin, kişi, zaman, eğitim alanı ve bölge olarak sınırlı olmadığını, sürekli etkileşim ve değişim döngüsünde gerçekleştiğini göstermektedir.

Önceki bölümlerde de üzerinde durulan, yabancı dil öğrenmek, yabancı bir kültürü ve dünyayı tanımak ve anlamak olduğundan yola çıkarak, insanlarda bunu gerçekleştirmek için yabancı dilleri öğrenme ihtiyacı doğmuştur. Hatta Türkiye'nin de girmeye çalıştığı ve girmek için birçok konuda reformlar uygulamaya çalıştığı Avrupa Birliği, "Avrupalı insan olma" deyince kendi diline ek olarak en az iki yabancı dilde daha iletişim kurabilen insandan bahsetmektedir. Avrupa Birliği, genç nesil Avrupalıların en az üç dil bilerek yetişmelerini beklemektedir. Avrupa Eğitim Komisyonu'nun 1995'te yayınladığı "Öğrenen Topluma Doğru" adlı bildirisinde Avrupa Birliği üyesi ülkelerin vatandaşlarının ana dillerinin dışında en az iki Avrupa dilini yeterli seviyede bilmelerini ve bu konuda kişilere yardım edilmesini kararlaştırmıştır.⁴⁹

Avrupa Birliği'nin yabancı dil eğitimi politikalarının çağa ayak uydurma çabasıyla şekillenmesi sonucu Avrupa Konseyi, 2001 yılını "Avrupa Diller Yılı" ve 2003 yılını "Kültürlerarası Eğitim Yılı" olarak kabul etmiştir. Bu bağlamda söz edilen yıllarda birçok yenilikleri yaşama geçirme girişimi için etkinlikler düzenlenmiştir.

Yapılan etkinliklerin başında ise dil pasaportu, dil öğrenim geçmişi ve dil dosyası olmak üzere üç bölümden oluşan "Avrupa Dil Gelişim Dosyası Projesi" gelmektedir. Bu projenin en önemli hedefi, her Avrupa vatandaşının bir dil pasaportuna sahip olmasıdır. Bu uygulama ile öğrenen özerkliği, kendini değerlendirme, öğrenmeyi öğrenme ve

⁴⁸ Daha geniş bilgi için bkz. Şerife Ünver, **Exkursion in (Inter) Kulturelle Themen**, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara 2009, s. 45-57.

⁴⁹ Özcan Demirel, **a.g.e.**, 2008, s.22.

kültürlerarası deneyim kazanma gibi kavramlar yabancı dil öğrenmede önem kazanmıştır.
50

Bu bağlamda Avrupa genelinde çok kültürlü toplumların varlığının ötesinde her Avrupa vatandaşının da çok dilli ve çok kültürlü bir kişi olması vurgulanmaktadır. Birden çok dil öğrenme süreci, yaşam boyu devam edecek ve kişiler ihtiyaç duydukları her yaşta bir dil öğrenebilecektir. Dil öğrenim sürecinin yaşam boyu devam etmesi, yaşam boyu öğrenme kavramına dikkat çekmektedir. Yaşam boyu öğrenme ile kişilerin eğitimleri belli bir süre ile sınırlandırılmadan yaşam boyu devam etmesi, yaşama uyum sağlaması ve nitelikli bir insan olması yönüyle önem arz etmektedir. Bu kavramın hem eğitim bilimsel alana hem de yabancı dil eğitimi alanına girmesi ile her kişi istediği zaman istediği konuda eğitim alabilecek, ihtiyacı olan bilgi ve becerileri elde edebilecektir. Yabancı dil eğitimi alanında, yaşam boyu öğrenmenin gerçekleştirilmesi bağlamında sosyal uyum, kültürlerarası diyalog, dilsel ve kültürel çeşitlilik, başka halklara ve kültürlere karşı hoşgörü ve saygının teşvik edilmesi açısından önemli ilerlemeler görülmektedir.⁵¹

Avrupa Birliği'nin Dil Politikaları kapsamında son yıllarda, yabancı dil derslerinde “kültürlerarası boyutun güçlendirilmesi” (Alm. “die Stärkung der Interkulturellen Dimension”) ve “kültürlerarası ülke bilgisi” (Alm. “Interkulturelle Landeskunde”) konularının üzerinde önemle durulmaktadır.

Bu bağlamda kültür sözcüğünü de tanımlamakta yarar vardır. Kültür kavramının tanımı, şu şekilde yapılmıştır:

“Kültür, belli bir topluluğun, kişiden kişiye veya toplumsal iletişim, etkileşim yoluyla sürdürdüğü veya bireylere kazandırdığı maddi ve/veya zihinsel yaşam tarzı ve dünya görüşü bileşiği, bütünleşmesi olup, varlık nedeni ve sonucu ise çevreye uyarlanma, giderek çevreyi kendi kuramsal amaçları doğrultusunda değiştirme olgusu ve sürecidir.”⁵²

⁵⁰ Daha geniş bilgi için bkz: Ahmet Güneşli, Özcan Demirel, Dil Öğretiminde Yeni Bir Anlayış: Avrupa Dil Gelişim Dosyası Uygulaması, içinde: <http://www.world-education-center.org/index.php/cjes/article/viewPDFInterstitial/14/11> (25.11.2009); Özcan Demirel, a.g.e., 2008, s.21-26.

⁵¹ Daha geniş bilgi için bkz. Gürcü Koç, “Yaşamboyu Öğrenme”, içinde: (der. Özcan Demirel), **Eğitimde Yeni Yönelimler**, 2. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara 2007, s. 213-231.

⁵² <http://www.ingilizce-ders.com/bilim-arastirma/kultur/kultur/01-kultur-tanimi.htm> (05.12.2009)

Yukarıdaki açıklamalardan, kültürün bir insanın, bir grubun, bir toplumun veya bir ülkenin sahip olduğu kendine özgü maddi ve manevi değerler sistemi olduğu anlaşılmaktadır. Kültürün ayrılmaz bir parçası olan ve kültürün içinde barındırdığı tüm olguları yansıtan “ülke bilgisi” kavramı da “yabancı dil öğrenimi” ve “yabancı kültürü tanıma” süreçlerinde üzerinde önemle durulan bir konudur.

Zumbrock (1981), “ülke bilgisini” şu şekilde tanımlamaktadır:

“Ülke bilgisi, bir toplumun tüm sosyal alt sistemlerinin (politik, ekonomik, sosyal, kültürel alt sistem) ve onların tüm gelenekleri, partileri, dernekleri, kuruluşları ve sosyal gruplaşmaları ile birlikte hem ulusal hem de uluslararası karışımını kapsar. Sistemli tanımlanan bir ülke bilgisi, bir toplumun makro yapısal dayanışmaları ve toplam normları, değerleri, düşünce biçimleri ve davranış tarzlarından çıkan bilgiyle uğraşır.”⁵³ (Çev. J. Ö.)

Kültürlerarası yabancı dil derslerinde, öğrenme içerikleri bağlamında ülke bilgisi hedef dilin konuşulduğu ülkeyi, hedef kültürü ve halkını öğrenciye aktarmada önemli rol oynamaktadır. Öğrenme içeriklerini oluşturan ülke bilgisi üç şekilde öğrencinin karşısına çıkmaktadır:

- Bilişsel Ülke Bilgisi (Sosyoloji, Politika, Ekonomi, Kültür, Tarih gibi alanları kapsayan içeriklerin aracılığıyla ülke imgesini yansıtma işlevi)
- İletişimsel Ülke Bilgisi (Günlük yaşam kültürünü ve konuşma konularını yansıtma işlevi)
- Kültürlerarası Ülke Bilgisi (Yabancıyı ve kendini yabancıyla ilişkiye girerek algılama ile yabancıyı ve yabancı kültürü anlama işlevi)⁵⁴ (Çev. J. Ö.)

Ülke bilgisinin üç farklı amaç, içerik ve işlevle yabancı dil öğretiminde yer alması, hem yabancı dil yaklaşımlarının ilerleme ve gelişim göstermesi hem de toplumların

⁵³ Helmut Zumbrock, Der Stellenwert von Landeskunde in der Hochschulausbildung künftiger Fremdsprachenlehrer, içinde: **Sprissler, M. (Edt.), Bielefelder Beiträge zur Sprachlehrforschung** 10. Jahrgang, Heft 1, 1981, s. 58-73, s. 58.

⁵⁴ Daha geniş bilgi için bkz. Şerife Ünver, **a.g.e.**, 2009, s. 68-71.

dolayısıyla öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının zaman içinde değişikliğe uğraması sonucu gerçekleşmiştir. Bilişsel, iletişimsel ve kültürlerarası ülke bilgisi aracılığıyla yabancı dil öğretiminde öğrenciye, hedef dilin konuşulduğu ülkeye ait ülke bilgisi farklı içerik ve etkinliklerle aktarılmakta, böylece kültürlerarası öğrenme süreci desteklenmektedir.

Öztürk ve Akpınar-Dellal (2004) ise, kültürlerarası ülke bilgisini şu şekilde açıklamışlardır:

“Yabancı dil öğretimi alanında ‘Kültürlerarası Ülke Bilgisi’ alanının önemsenmesi eğitimsel bir girişimdir ve genel olarak, yabancı dil dersinde dili öğrenilen topluma ilişkin tüm hususları, toplumsal aktivitelerin hepsini, bir halkın tarihsel bağlamda düşünce ve davranışlarının tüm biçimlerini kapsamaktadır.”⁵⁵

Kültürlerarası ülke bilgisinin amacı, farklı kültürlere ve uluslara mensup insanlar arasındaki anlaşma becerisi olan kültürlerarası yetidir. Bu amaca ulaşmak için, kültürlerarası öğrenme sürecine dâhil olmak gerekir. Bu süreç dilsel iletişimin ötesinde kazanımlar getirmektedir. Sadece başka ülkenin dilini öğrenme değil, başka ülkenin kültürünü anlama becerisi de sağlamaktadır. Bunun için kendi kültürünü, kavramlar, davranış biçimleri, gelenek ve görenekleriyle birlikte düşünmek gerekmektedir. Yabancı dil dersinde kültürlerarası öğrenmenin işlevi, ülke içinde veya dışında başka dil konuşucularıyla olan karşılaşmaya öğrenenleri hazır hale getirmektir.⁵⁶

Kültürlerarası öğrenme sürecine katkı sağlayan ve önemli rol oynayan kültürlerarası ülke bilgisinin yabancı dil derslerinde sağladığı dört öğrenme alanı bulunmaktadır:

- “Algılama eğitimi,
- Anlam çıkarma stratejilerinin edinimi,
- Kültür karşılaştırma becerisi,

⁵⁵ Ali Osman Öztürk, Nevide Akpınar Dellal, “Yabancı Dil Eğitimi’nde Öz ve Öteki Konulu Kültürlerarası İçerikli Metinlerin Bireyde Demokratik Kültür Bilincinin Gelişimine Katkı”, içinde: **International Symposium on Democracy Education, Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Education 20-21 May 2004 Çanakkale/Turkey, Proceedings**, Çanakkale-2004, s. 71-88, s. 72.

⁵⁶ Rainer Ernst Wicke, **Kontakte Knüpfen Fernstudieneinheit 9**, Goethe Institut, München 1995, s. 14.

- Kültürlerarası durumlarda iletişim becerisi”⁵⁷ (Çev. J. Ö.)

Bu alanlarda öğrenme, kültürlerarası durumlarda iletişimsel yetinin üst öğrenme hedefine ulaştırmaktadır.⁵⁸ Kültürlerarası ülke bilgisi, yabancıyı ve kendini algılama ve anlama, yabancıyı kendine göre ve kendini yabancıya göre düşünüp yorumlama, kültürlerarası karşılaştırma ve bağ kurma sürecine girerek kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları bulma, kültürlerarası iletişimsel beceriyi edinerek iletişime girebilme gibi kazanımların öğrencide gerçekleşmesini sağlamaktadır.

Genç (2000), kültürlerarası ülke bilgisinin öğrenciye sağladığı yararları, “öğrenci diğer kültürleri, öğrendiği dilin kültürünü kendi kültüründen farklı ise bu farkıyla anlayabilmeli, kendi kültür bilincine varmalıdır.”⁵⁹ diye vurgulamaktadır. Kültürlerarası ülke bilgisi, hedef dilin kültürünü tüm boyutlarıyla içermenin yanı sıra, öğrenenin kendi kültürünü de tüm unsurlarıyla anlama ve algılama yetisi kazanması için gerekli özelliğe de sahiptir. Kültürlerarası ülke bilgisi sayesinde öğrencide kendi kültürü ile yabancı kültürü kültürel benzerlik ve farklılıkları açısından ilişkilendirme ve karşılaştırma becerisi gerçekleşir. Bu sayede öğrenci, hem kendi kültürüne yabancı bir gözle bakmayı, hem de kendini başkasının yerine koyup onun gibi düşünmeyi ve yabancı kültürü o açıdan anlamayı öğrenir.

Yukarıda üzerinde durduğumuz konular çerçevesinde hem Avrupa Birliği’nin yabancı dil politikaları hem de günümüz yabancı dil öğretiminin kültür odaklı modern yöntemleri doğrultusunda yabancı dil eğitiminin buna paralel olarak yabancı dil derslerinin ve yabancı dil ders kitaplarının içerikleri değişiklik göstermeye, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınarak şekillenmeye başlamaktadır. Bu gelişim ve değişim hareketleri beraberinde yabancı dil öğretiminde kullanılan ders materyalleri ve ders kitaplarında yer alan görsel ve işitsel unsurlar, etkinlikler, metinler ve alıştırmalar gibi birçok öğretim malzemesinin niteliklerini kültürlerarası boyutta belirlemektedir.

⁵⁷ Markus Biechele, Alicia Padros, **Didaktik der Landeskunde Fernstudieneinheit 31**, Goethe Institut Inter Nationes, München 2003, s. 75.

⁵⁸ Daha geniş bilgi için bkz. Markus Biechele, Alicia Padros, **a.g.e.**, 2003, s. 75-91.

⁵⁹ Ayten Genç, **a.g.e.**, 2000, s. 108.

Tapan (1995), yabancı kültürle karşılaşma sürecinin sorun yaşanmadan meydana gelmesi için iletişim kaynaklı sorunların önüne geçilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bunun başarılı bir şekilde gerçekleşmesi için derste dikkat edilmesi gereken ilkeleri şöyle sıralar:

- “Öğrencinin alışık olduğu bakış açısını bırakarak, kendisini yabancıya yerine koyabilmeyi, olaylara onun bakış açısıyla bakabilmeyi öğrenmesi (Alm. “Empathie”)
- Kendi dünyasına yabancı bir gözle bakabilmeyi öğrenmesi (Alm. “Rollendistanz”)
- Yabancı olanın başkalığını kavrayabilmesi ve buna katlanabilmeyi öğrenmesi (Alm. “Ambiguitätstoleranz”)
- Kendi dünyasını anlaşılır kılmayı öğrenmesi (Alm. “Identitätsdarstellung”)⁶⁰

Bu bağlamda yukarıdaki belirtilen ilkelerin dikkate alındığı bir derste yararlı ve etkili bilgiler edinilmekte ve yetiler kazanılmaktadır. Bu bilgi ve yetiler sayesinde “Kültürlerarası Öğrenme” çerçevesinde önemli ilerlemeler olacaktır. Zira Gündoğdu’ya (2007) göre, kültürlerarası öğrenme, “yabancılara karşı daha hoşgörülü davranma, öz kültüre eleştirel yaklaşma biçimindeki öğrenme sürecidir.”⁶¹

Öğrenciye, öğrendiği dilin ülkesinin kültürünü, kültürel unsurlarını, kısaca ülke bilgisini başarılı, etkili ve yabancı kültürle sorunsuz bir karşılaşma sağlayacak eğitim ortamı meydana getirmek için bu süreçte kullanılacak bir ders kitabında yer alan her türlü malzemenin içeriğinde şu konuların olmasına dikkat edilmelidir:

1. “ Ülke ve Ulus
 - 1.1. Uluslararası İlişkiler
 - 1.2. Coğrafya
 - 1.3. Tarih
2. Devlet ve Politika
 - 2.1. Devlet Biçimi
 - 2.2. Parlamento
 - 2.3. Partiler ve Politikacılar
 - 2.4. Eğitim
 - 2.5. Devletin Halkla İlişkisi
3. Ekonomi
4. Toplum
5. Sanat ve Bilim

⁶⁰ Nilüfer Tapan, “Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Yeni Bir Yöneliş: Kültürlerarası-Bildirişim – Odaklı Yaklaşım”, içinde: **Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi IX**, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1995, s. 149-167, s.157.

⁶¹ Mehmet Gündoğdu, **a.g.e.**, 2007, s.70

- 5.1. Bilim ve Teknik
- 5.2. Sanat Dalları
- 6. Günlük Yaşam
- 6.1. Çalışma Yaşamı
- 6.2. Aile
- 6.3. Yerleşim Biçimleri
- 6.4. Yeme – İçme Alışkanlıkları
- 6.5. Boş Zaman Etkinlikleri”⁶² (Çev. J. Ö.)

Kültürlerarası öğrenme bağlamında öğrencinin, yabancı dil öğretiminde hedef kültürü anlaması ve algılaması, öz kültür ile hedef kültürü karşılaştırma sürecine girmesi, bunun sonucunda da yabancı olana karşı hoşgörülü, saygılı ve önyargısız olması amaçlanıyorsa, hedef kültürü en iyi şekilde aktaracak öğretim malzemelerinden biri olan ders kitabındaki içeriklerin bu süreci kolaylaştırma açısından kültürel nitelikleri yeterli ölçüde içermesi gerekmektedir. Ders kitabının sahip olduğu içerikler ve etkinliklerin niteliği, kültürlerarası öğrenmenin gerçekleşmesi sürecine olumlu veya olumsuz etki edecektir.

Yabancı dil dersinde kültürlerarası öğrenmeyi teşvik için derste gerçekleştirilebilecek uygulamalar:

- “Kültürlerarası iletişim durumlarında iletişimsel yetiyi teşvik ve geliştirme için gerçek öğrenme alanlarının sunumu (kardeş okul değişim programı, araştırma gezisi)
- Empati gelişimi ve bakış açısı değişimine yönelik oyunlar (rol yapma, benzetim oyunları, drama öğretimine yönelik alıştırmalar)
- Kültürlerarası öğrenme malzemesinin içeriklerini işleme için öğretim ve öğrenme malzemeleri (görsel malzemeler, işitsel malzemeler, işitsel-görsel malzemeler, edebi metinler)
- Sosyal yetiyi teşvik ve geliştirme için öğrenci merkezli çalışma biçimleri (ikili ve grup çalışmaları)⁶³ (Çev. J. Ö.)

Derste gerçekleşecek bu uygulamalar aracılığıyla ders, hem eğlendirici ve ilgi çekici olacak hem farklı uygulamaların öğrencideki sonuçları görülebilecek hem de ders kitabındaki içerikler işlevsel hale gelecektir. Bu uygulamaların en azami ölçüde yerine getirilmesi için faydalanılacak ders kitabının da bu doğrultuda içerikleri kapsamı ihtiyacı sağlamaktadır. Ders kitaplarının yabancı dili ve kültürü öğretmede ne kadar önemli rol

⁶² Bkz. Berndt Kast, Gerhard Neuner, **a.g.e.**, 1994, s. 34.

⁶³ Bkz. Şerife Ünver, **a.g.e.**, 2009, s. 77-78.

oynadığı ve bu süreci ne kadar çok etkilediği, şimdiye kadar üzerinde durulan konular da dikkate alınırsa göz ardı edilemeyecek ölçüde önemlidir.

Yabancı dil eğitiminde Türkiye’deki kültürlerarasılık konusundaki çalışmalar göz önünde bulundurulursa, örneğin “yabancı dil eğitiminde kültürlerarası öğrenme” konusunda birçok çalışma gerçekleştiği ve bu çerçevede yabancı dil ders kitaplarının incelenmesi bağlamında da bazı çalışmalar yapıldığı ve yabancı dil eğitiminde kültürlerarası öğrenme konusuna önemle dikkat çekildiği saptanabilmektedir. Ancak çalışmaların genel olarak yeterli boyutta olmadığı da bir gerçek olarak önümüzde bulunmaktadır. Özellikle uygulama boyutunda pek az çalışma saptanabilmektedir.

Örneğin, Schmidt (2006), ülke bilgisi ve kültürlerarası öğrenme ile ilgili “Landeskunde und interkulturelles Lernen. Überregionaler Diskurs und Situation im Deutschunterricht der Türkei”⁶⁴ adlı çalışmasında, Türkiye’deki eğitim kurumlarında Almanca derslerinde ülke bilgisi ve kültürlerarası öğrenmenin durumunu ve bunun yabancı dil eğitimindeki gereksinimini konulaştırmıştır. Eğitim kurumlarındaki Almanca derslerinin yanında ayrıca ders kitaplarını, öğretim planlarını ve Almanca Öğretmenliği bölümlerinin derslerini ülke bilgisi bağlamında incelemiştir. Schmidt, bu çalışmasıyla kültürlerarası öğrenme ve ülke bilgisi çerçevesinde yürütülen çalışmaların Türkiye’de yetersiz kaldığını vurgulamıştır.

Bu konunun ders kitabı inceleme yönüne ilişkin Türkiye’deki ilk çalışmalar arasında Akpınar-Dellal’in çalışması dikkat çekmektedir. Akpınar-Dellal (1990), "Evaluative Analyse der landeskundlichen Aspekte in den Lehrwerken für das Fach Deutsch als Fremdsprache an Ortaokul und Lise"⁶⁵ adlı çalışmasında, ülkemizde 1970’li ve 1980’li yıllarda orta dereceli okullarda kullanılmış olan “Wir lernen Deutsch” ve “Texte und Situationen” adlı Almanca ders kitaplarını ülke bilgisi bağlamında incelemiştir. Çalışması kapsamındaki Almanca ders kitaplarının, ülke bilgisi ve çağdaş iletişimsel yetilerin geliştirilmesi bağlamında gerçekleştirilecek bir yabancı dil dersi açısından

⁶⁴ Bkz. Hans Werner Schmidt, Landeskunde und interkulturelles Lernen. Überregionaler Diskurs und Situation im Deutschunterricht der Türkei, içinde: Mahmut Karakuş, Meral Oralış, **Bellek, Mekan, İmge**, Multilingual Yayınevi, İstanbul 2006, s. 419-432

⁶⁵ Bkz. Nevide Akpınar (Dellal), **Evaluative Analyse der landeskundlichen Aspekte in den Lehrwerken Deutsch als Fremdsprache an Ortaokul und Lise**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 1990, Çukurova Üniversitesi, Adana

yetersiz olduğunu ve ülkenin mevcut gereksinimlerini karşılamayacak nitelikte olduğunu ve ayrıca ülke bilgisi açısından öğretmen yetiştirme ve hizmet içi eğitim programlarının da yeterli olmadığını saptamıştır.

Genç (2003), “Lern Mit Uns Adlı Almanca Öğrenci Ders Kitaplarında Özgün Malzemelerle Ülke Bilgisi”⁶⁶ adlı makalesinde Türkiye’deki okullarda okutulan “Lern mit uns 1-2-3-4” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarının ülke bilgisi açısından incelenmesi üzerinde durmuştur. Çalışması kapsamında ilk ve orta öğretim kurumlarında yabancı dil Almanca ders kitabı olarak okutulan “Lern mit uns” adlı öğrenci ders kitaplarında özgün malzemelerle sunulan ülke bilgisinin ne kadar yer tuttuğunu tespit etmiştir. Ders kitaplarında yer alan ülke bilgisini, görsel malzeme, figür ve metin açısından gruplayarak saptadığı içerikleri çalışmasında irdelenmiştir. Genç, ilköğretim okullarında okutulan “Lern mit uns 1-2-3” adlı ders kitaplarının öğrencilerin iletişimsel beceri edinmeleri ve günlük konuşma yönelimlerini öğrenmeleri amacıyla düzenlendiğini, ancak günlük yaşamı aktaran özgün malzemenin sınırlı kaldığını belirtmiştir. Buna karşın Lise’de okutulan “Lern mit uns 4” adlı ders kitabının ise, kültürlerarası iletişim becerisini kazandırmaya yönelik hazırlandığını, metinler aracılığıyla yabancı olanı tanıttığını, diğer üç kitaba göre daha çok özgün malzeme ve karşılaştırma olanağı sunduğunu dile getirmiştir. Genç, bu çalışmasında ders kitaplarında özgün malzemelerle ülke bilgisinin sunulmasının öneminden ve öğrenci açısından işlevinden bahsederek, öğrencinin kimlik gelişimine, kültür bilincine ve hoşgörü geliştirmesine olan katkısı üzerinde durmuştur.

Genç (2004), “Lern Mit Uns Adlı Almanca Öğretmen Kitaplarında Ülke Bilgisi”⁶⁷ adlı çalışmasında da, ülke bilgisi bağlamında yabancı dil Almanca öğretmen kitaplarının incelenmesini konuşturmuştur. Çalışmasında iletişimsel yöntem ağırlıklı hazırlanan ve ilköğretim 6.,7. ve 8. sınıflarında okutulan “Lern mit uns 1”, “Lern mit uns 2” ve “Lern mit uns 3” ile kültürlerarası yaklaşıma göre hazırlanan ve Lise 1. sınıfta okutulan “Lern mit uns 4” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarının öğretmen kitaplarını, öğretmene verilen ülke bilgisi açısından incelemiştir. Bu çalışmasında öğretmen kitaplarının, ülke bilgisi açısından içeriklerinin öneminden ve işlevinden bahsederek, incelediği kitaplardan elde

⁶⁶ Bkz. Ayten Genç, “Lern Mit Uns Adlı Almanca Öğrenci Ders Kitaplarında Özgün Malzemelerle Ülke Bilgisi”, içinde: **Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 15, 2003, s. 40-51.

⁶⁷ Bkz. Ayten Genç, “Lern Mit Uns Adlı Almanca Öğretmen Kitaplarında Ülke Bilgisi”, içinde: **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt: 14, Sayı: 1, 2004, s. 91-102.

ettiği sonuçlar doğrultusunda çalışmasını ileriye yönelik öneriler sunarak bitirmiştir. Genç, çalışmasında “Lern mit uns 1-2-3” adlı öğretmen kitaplarının ülke bilgisi bağlamında öğretmenlerin gereksinimlerini karşılamadığı ve öğrencilerin ders kitaplarında mevcut olan ülke bilgisinin önüne fazla geçemediği için yetersiz kaldığı sonucuna varmıştır. Buna karşın “Lern mit uns 4” adlı öğretmen kitabının öğretmenlerin ihtiyaç duyabileceği ölçüde hedef dilin konuşulduğu ülke ve kültürüyle ilgili ülke bilgisine yer verdiğini ve bu yüzden öğretmenlerin başka kaynak arayışı içine girmesine sebep olmadığını belirterek, “Lern mit uns 1-2-3” adlı öğretmen kitaplarına göre içerik açısından daha iyi olduğunu vurgulamıştır. Genç, çalışmasında öğretmen kitaplarının, yabancı dili ve kültürü öğreten öğretmenlerin başarılı ve yeterli bir şekilde bunu derslerinde gerçekleştirebilmeleri için ülke bilgisini içermeleri gerektiğinin üzerinde durmuştur.

Çakır ve Hatipoğlu (2002), “Interkulturalität in der Deutschlehrausbildung und im Deutschunterricht in der Türkei: Potenziale und Probleme”⁶⁸ adlı çalışmalarında, yabancı dil dersi bağlamında kültürlerarası yaklaşımın amacının, farklı kültürlerin karşılaşması sonucu kültürlerarası iletişimin gerçekleşmesi olduğunu vurgulamışlardır. Yabancı dil dersinin öğrencinin kültürünü ve yaşantısını göz önünde tutarak uygulanması sonucu, başka uluslar ve kültürlerle ilgili önyargıların ve klişelerin indirgenebileceğini ifade etmişlerdir. Diğer taraftan bu sürecin Almanca dersinde başarılı bir şekilde gerçekleşmesinin, her iki kültürle ilgili gerekli ve yeterli donanıma sahip olan öğretmenlere bağlı olduğuna dikkat çekmişlerdir. Yaptıkları araştırmalara göre, Türkiye’de çalışan Almanca öğretmenlerinin, Alman dili ve kültürü açısından gerekli donanıma sahip olmadıklarını ve bu yüzden de bu konudaki beklentileri uygulamaya dökemediklerini tespit etmişlerdir.

Ünver (2007), “Interkulturelles Vorbereitungstraining für Türkische Erasmus-Austauschstuden-ten”⁶⁹ adlı makalesinde Erasmus değişim programı ile yurtdışına giden Türk üniversite öğrencilerinin kültürlerarasılık bağlamında yaşadıkları sorunları ve bu açıdan ihtiyaç duydukları eğitimi ele almıştır. Erasmus değişim programına katılan Türk öğrenciler için çalışma kapsamında geliştirilen bir eğitim programı modelinden

⁶⁸ Bkz. Meral Çakır, Sevinç Hatipoğlu, “Interkulturalität in der Deutschlehrausbildung und im Deutschunterricht in der Türkei: Potenziale und Probleme”, içinde: **Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi XIV**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınlarından, İstanbul-2002, s. 73-85

⁶⁹ Bkz. Şerife Ünver, “Interkulturelles Vorbereitungstraining für Türkische Erasmus-Austauschstuden-ten”, içinde: **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 33, 2007, s. 219-228.

bahsederek, Erasmus değişim programı bağlamında kùltùrlerarası öğrenmenin önemi ve etkileri üzerinde durmuştur. Ünver, geliştirilen bu modelin uygulanması sayesinde Erasmus değişim programı öğrencilerinin, kùltùrlerarasılık açısından yaşadığı sorunların giderileceğini ve kùltùrlerarası hareketliliğin gelişerek ilerleme göstereceğini belirtmiştir.

Öztürk ve Akpınar-Dellal (2004), “Yabancı Dil Eğitimi’nde “Öz ve Öteki” Konulu Kùltùrlerarası İçerikli Metinlerin Bireyde Demokratik Kùltür Bilincinin Gelişimine Katkısı”⁷⁰ adlı çalışmalarında öz ve öteki konulu kùltùrlerarası içerikli metinleri ele alarak, bu metinlerin yabancı dil eğitiminde kùltùrlerarası öğrenme süreci bağlamında sunduğu kazanımları örneklendirmeler de yaparak konulaştırmışlardır. Öz ve öteki konulu kùltùrlerarası içerikli edebi metinlerle birbirlerine göre öteki olan Avrupa ve Türk kùltürleri arasındaki konuların yabancı dil derslerinde nasıl ele alınacağını örneklerle dile getirmişlerdir. Yabancı dil eğitiminde öz ve öteki konulu kùltùrlerarası içerikli metinlerin kullanılmasıyla, öğrencilerde öteki kùltürü anlama ve algılama, aynı zamanda öz kùltürün farkına varma, ötekine karşı hoşgörölü olma ve öz kùltürüne eleştirel bakış açısı geliştirme gibi yetilerin kùltùrlerarası öğrenme sürecinde gerçekleşeceğini belirtmişlerdir.

Tapan (1995), “Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Yeni Bir Yöneliş: Kùltùrlerarası-Bildirişim–Odaklı Yaklaşım”⁷¹ adlı makalesinde, yabancı dil eğitiminde kùltùrlerarası iletişimsel yaklaşımı ayrıntılı ele almıştır. Çalışmasında bu yaklaşımda öğretme hedefleri ve ders içeriklerinin belirlenmesi, öğrenci özellik ve ihtiyaçlarının analiz edilmesi konuları üzerinde durmuştur. Tapan, öğrencinin dil becerilerinin yanı sıra kişilik gelişimlerinin de gerçekleşmesi için yabancı dil öğrenme aşamasında uygun konu ve metinlerin yer alması gerektiğini vurgulamakta ve eğitsel boyutta kazandırılacak yetilere çalışmasında dikkat çekmektedir. Bu bağlamda yabancı dil dersinde yer alacak metinlerin, öğrencide yanlış anlamayı ve beraberinde kùltür şokunu gerçekleştirmesi, öğretmene bağlı bir durum olarak görülür. Tapan’a göre, öğretmenin, kùltürel karşılaşma sürecinde sadece dilsel davranışlara dikkat etmesi yerine, öğrenenin, düşünce ve davranış biçimlerine de dikkat edilmesi gerektiği üzerinde durur. Öğretmen bu sayede öğrencinin yabancıya olan bakış açısını olumlu ve yapıcı yönde etkilemektedir.

⁷⁰ Bkz. Ali Osman Öztürk, Nevide Akpınar Dellal, **a.g.m.**, 2004, s. 63-71.

⁷¹ Bkz. Nilüfer Tapan, **a.g.m.**, 1995, s. 149-167.

Ünver (2005), “Untersuchungsergebnisse zu Landeskundebezogenen Interessen von Deutschlernenden aus dem Universitären Bereich in Asiatischen Ländern”⁷² adlı çalışmasında yabancı dil eğitimi kapsamındaki Almanca ders kitaplarının konu seçimi üzerinde durmuştur. Almanca ders kitaplarının konu seçimi esnasında öğrencilerin ilgi alanlarına dikkat edilmesinin önemini ve etkilerini belirtmiştir. Ünver, 8 Asya ülkesinde (İran, Japonya, Sri Lanka, Endonezya, Rusya, Özbekistan, Çin ve Tacikistan) yabancı dil olarak Almanca öğrenen öğrencilerin, Almanya ülke bilgisi ile ilgili ilgi alanlarını saptayan bir araştırmanın sonuçlarından bahsetmiş ve Almanya’daki yüksek öğrenim ve Alman kültürüne ilişkin konuların bu ülkelerdeki öğrencilerin ilgisini çektiğini, ancak politika kapsamındaki konuların ilgi çekici bulunmadığını dile getirmiştir.

Akpınar Dellal (2005), “Interkulturelles Lernen" in der Unterrichtspraxis: Ergebnisse einer empirischen Forschung an zwei Anadolu-Gymnasien”⁷³ adlı makalesinde yabancı dil eğitiminde kültürlerarası öğrenme konusuna değinmiş, anket ve gözlem aracılığıyla iki Anadolu Lisesi’nde tespit ettiği verileri değerlendirmiştir. Bu çalışmada kültürlerarası ülke bilgisinin teorik ve pratiği arasındaki farklılıklardan bahsetmiştir. Bu araştırmasıyla kültürlerarası bağlamda ülke bilgisi hakkında Almanca öğretmenlerinin ve öğrencilerin gerekli bilgiye sahip olmadıkları, kültürlerarası ülke bilgisi ile ilgili bilgi ve becerilerin öğretmenlere kazandırılmasına önem verilmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Türkiye’de yapılan çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda, “yabancı dil eğitiminde öğrenilen dilin kültürel boyutu” ve “yabancı dil eğitiminde kültürlerarasılık”, “kültürlerarası öğrenme” konularının yabancı dil derslerinin ve ders kitaplarının vazgeçilmez içerikleri haline gelmesi gerektiği sonucu ortaya çıkar.

⁷² Bkz. Şerife Ünver, “Untersuchungsergebnisse zu Landeskundebezogenen Interessen von Deutschlernenden aus dem Universitären Bereich in Asiatischen Ländern”, içinde: **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 29, 2005, s. 213-221.

⁷³ Daha geniş bilgi için bkz., N. Akpınar Dellal, Interkulturelles Lernen in der Unterrichtspraxis: Ergebnisse einer empirischen Forschung an zwei Anadolu-Gymnasien, içinde: **Zeitschrift für interkulturellen Fremdsprachenunterricht (ZIF)** – 10. Jahrgang, Nummer 2, Mayıs 2005, <http://www.ualberta.ca/~german/ejournal/Dellal3.htm> (10.11.2008)

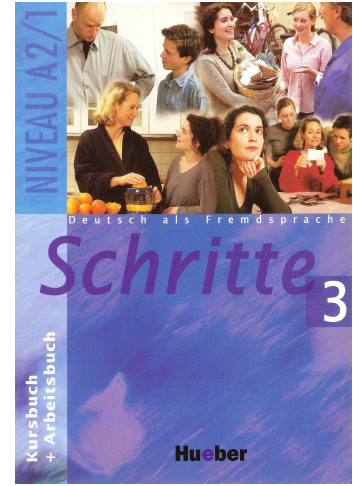
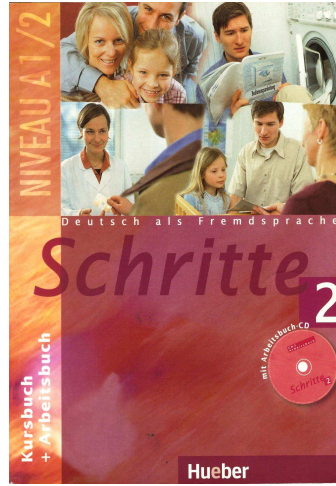
2. BÖLÜM: “SCHRITTE 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARININ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

2.1. “SCHRITTE 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN GENEL BİLGİ

Bu bölümde kültürlerarası öğrenme açısından Alman Hueber Yayınevi'nin yayınladığı ve Monika Bovermann, Sylvette Penning-Hiemstra, Franz Specht, Daniela Wagner, Petra Klimaszyk, Isabel Krämer-Kienle, Silke Hilpert, Monika Reimann, Andreas Tomaszewski ile Susanne Kalender'in yazdığı “Schritte 1”, “Schritte 2”, “Schritte 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitapları incelenmiştir.

“Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitapları, 16 yaş ve üzeri yetişkinler için Almancayı öğretmek amacıyla düzenlenmiştir. Bu ders kitapları, ders kitabı, çalışma kitabı, öğretmen kitabı ve CD'lerden oluşmaktadır. Her bir ders kitabı, Ders Kitabı ve Çalışma Kitabı olmak üzere iki ana bölümden meydana gelmekte ve Giriş bölümü ile 7 üniteden, üniteler de “Giriş, A, B, C, D, E ve Genel Bakış” olmak üzere 7 bölümden oluşmaktadır.

Ders kitaplarının ön kapaklarında kitapların farklı bölümlerinde yer alan ve ders kitaplarındaki ana karakterlerin yansıtıldığı fotoğraflar yer almaktadır. Üç ders kitabının da ön iç kapağında Almanca konuşulan ülkelerin haritalarına, arka iç kapağında ise Dünya ve Avrupa haritasına yer verilmiştir. Ünitelerin giriş sayfalarında konuya uygun resimli dinleme hikâyelerine yer ayrılmıştır. Ünitelerde dört dil becerisini (dinleme, okuma, yazma, konuşma) geliştirmeye yönelik alıştırmalar ve etkinlikler bulunmaktadır. Ünitelerin son bölümü olan “Genel Bakış” bölümünde ise, ünitelerde öğretilen konularla ilgili dilbilgisel bilgilerin, soru-cevapların ve tümce kalıpları ile sözcük dağarcığının özeti bulunmaktadır.



“Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarının ön iç kapaklarında Almanca konuşulan ülkelerin haritası, arka iç kapaklarında ise Dünya haritası ile Avrupa haritası bulunmaktadır. Üç ders kitabında da yer verilen haritalarla ilgili bilgi vermek gerekirse;



“Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı ders kitaplarının ön iç kapaklarında Almanca konuşulan ülkeleri yansıtan bir harita görülmektedir. Bu haritada Almanya, Avusturya ve İsviçre, başkentleri, kentleri, komşu ülkeleri ve önemli coğrafi özellikleri ile gösterilmiştir. Öğrenciye, bu harita sayesinde Almanca konuşulan ülkeler, o ülkelerin başkentleri, kentleri, komşu ülkeleri ve coğrafi özellikleri de aktarılmaktadır. Böyle bir haritanın kitabın başında verilmiş olması öğrenciye ön bilgi vermesi ve hedef dili sadece dilsel olarak değil kültürel boyutta coğrafya bilgisiyle de öğretmeye başlaması açısından uygun bir seçim olarak değerlendirilebilir.

“Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı ders kitaplarının arka iç kapaklarında küçük ve büyük olmak üzere iki tane harita bulunmaktadır. Büyük harita Dünya haritasıdır ve Dünya ülkeleri gösterilmektedir. Küçük harita ise Avrupa haritasıdır ve Avrupa ülkeleri sunulmaktadır. Kitabın sonunda bu iki haritanın yer alması, öğrencinin coğrafi ve kültürel bilgisini sadece Almanca konuşulan ülkelerle sınırlamamaktadır. Ayrıca Almancayı öğrenmeye ve ilerletmeye başlayan öğrenciye bu sefer Avrupa ve Dünya ülkelerini komşu ülkeleriyle birlikte öğrenme fırsatı verilmiştir. Böylelikle öğrenciye haritalar aracılığıyla coğrafya bilgisi aktarılmaktadır. Öte yandan kitabın ön iç kapağında tam olarak belirtilmeyen Liechtenstein ülkesi bu sayfadaki Avrupa haritasında daha belirgin bir şekilde gösterilmiştir.



2.2. “SCHRITTE 1” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER

2.2.1. Coğrafya

E1 Wie heißen die Städte?
Hamburg ● Wien ● Zürich ● Berlin



Zürich

Almanca konuşulan ülkelerden Almanya, Avusturya ve İsviçre'nin önemli kentleri ve o kentlerin tanınmış yerleri fotoğraflarla yansıtılmıştır. Sunulan bu fotoğraflarla öğrencinin, daha önce gidip

görme fırsatını yakalayamamış veya hiç bilmediği fakat dilini öğrendiği ülkeler hakkında ön bilgi sahibi olması ve o ülkelere karşı duyulan yabancılik hissini azaltılması sağlanmaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 22)

Türkiye ile Almanca konuşulan ülkelerin bayrakları gösterilmektedir. “Nasılsın?” (Wie geht es dir?) ve “Nerelisin?” (Woher kommst du?) soru-cevap yapılarını pekiştirme amacı taşıyan bu ikili çalışmanın uygulaması esnasında Almanca konuşulan ülkelerle ilgili ilk ülke bilgisi

verilmiştir. Bayrakların kullanılmasıyla yapılan ikili çalışma sayesinde Almanca konuşulan ülkelerin hangileri olduğu ve o ülkelerin bayraklarının nasıl olduğu belirtilmektedir. Kartlarda öğrencinin ülkesi olan Türkiye'nin bayrağına da yer verilmesi, öğrencinin konuya olan ilgisini artırma ve dikkatini çekme açısından yararlı olacaktır. Öğrencinin, hem bu çalışma için gerekli olan kartları kendisinin hazırlaması ve bayrakları çizip boyaması, hem de diyalogları sunması sonucu öğrenciye yaşayarak öğrenme olanağı verilmektedir. Bu etkinlik öğrencinin, kendi ülkesi ile Almanya, Avusturya ve İsviçre'nin bayraklarını bir arada görüp karşılaştırabilmesine hizmet etmektedir. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 18)

A3 Rollenspiel: Machen Sie Kärtchen und sprechen Sie.



E2 Suchen Sie die Städte auf der Landkarte. Kreuzen Sie an.

- D-A-CH-Quiz
- Deutschland Österreich Schweiz
- a Hamburg ist in
- b Zürich ist in der
- c Linz ist in
- d Berlin ist die Hauptstadt von
- e Die Hauptstadt von heißt Wien.
- f Bern ist die Hauptstadt der
- g München liegt in Süd
- h Kiel liegt in Nord



Almanya, Avusturya ve İsviçre'nin yer aldığı bir harita ve bu üç ülkenin bayrakları bulunmaktadır. Resmi dil olarak Almancanın hangi ülkelerde konuşulduğu ve o ülkelerin haritalarının nasıl olduğu görülmektedir. Alman dilinin sadece

Almanya'da değil, aynı zamanda Avusturya ve İsviçre'de de resmi dil olarak konuşulduğu hakkında bilgi verilmiştir. Haritada ülkeler, başkentleri ve kentleriyle birlikte tanıtılmıştır. Almanca konuşulan ülkelerden Liechtenstein'ın bu haritada yansıtılmaması dikkati çeken bir durumdur. Bu ülke, küçük olması sebebiyle herkes tarafından bilinen bir ülke değildir. Buradaki amaç, hedef dilin konuşulduğu ülkeleri ve o ülkelerle ilgili coğrafi bilgileri aktarmaksa, Liechtenstein adlı ülkeyi de konu içine dâhil etme gereği doğmaktadır.

Öğrenci, harita kullanımına teşvik edilmekte ve öğrencinin haritanın nasıl kullanıldığı konusunda tecrübe edinmesi sağlanmaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 22)

Almanya ile ilgili coğrafya konusunda soruların bulunduğu bir proje çalışması yer almaktadır. Öğrenciye, Almanya'da bulunan kent, nehir, göl ve eyaletleri öğrenme ve haritada yerlerini görme fırsatı verilmektedir. Bu çalışma, harita kullanımı konusunda yönlendirici ve Almanya haritasına karşı ilgi

Projekt 29 Finden Sie die Antworten auf einer Karte, in einem Atlas oder fragen Sie.

?

3 Städte in Deutschland mit H:

2 Städte in Deutschland mit M:

1 Fluss in Deutschland mit R:

1 See in Deutschland mit B:

Deutschland hat 16 Bundesländer.
In welchem Bundesland wohnen Sie?
.....

uyandırıcı özellik taşımaktadır. Öğrencinin, hedef dilin ülkesi hakkında coğrafya bağlamında araştırma yapmasını ve atlas, ansiklopedi, kitap, internet, Almanya'da yaşayan veya yaşamış olan tanıdıklar gibi farklı kaynaklardan bilgi toplamasını amaçlayan bir çalışmadır. Öğretmen kitabında birçok Almanya haritasının derse getirilmesi önerilmekte ve bu sayede öğrencinin farklı Almanya haritalarını incelemesi sağlanmaktadır. Proje çalışmalarının sunumu esnasında haritalarında hazır bulunmasıyla haritanın nasıl kullanılacağı gösterilmekte, diğer taraftan da sadece başkent ve kentleriyle değil, Almanya yeryüzü şekilleriyle de tanıtılmaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 82)

Coğrafya konusunda, Almanya ağırlıklı olmak üzere Avusturya ve İsviçre ülkeleri ele alınmıştır. Sunulan coğrafya bağlamında bilgiler öğrencinin, hedef dilin konuşulduğu ülkeleri daha iyi tanımasını ve yeni öğrenmeye başlayan kişi olarak ihtiyaç duyabileceği bilgileri elde etmesini sağlamaktadır. Öğrenci için yabancı bir dil olan Almancanın konuşulduğu ülkeler ve o ülkelerin coğrafi yapısı tanıtılarak öğrencinin, Almancayı öğrenirken o ülkelerin coğrafyasını da öğrenmesi hedeflenmektedir. Ders kitabında öğrencinin kendi ülkesinin bayrağına da yer verilerek, öğrencinin iki ülke arasında bağ kurmasına ve iki ülkeyi karşılaştırmasına olanak sunulmuştur. Diğer taraftan kendi ülkesinin coğrafyasına daha çok yer verilmediğini gören öğrenciye, iki ülkeyi sadece bayrakları açısından değil, coğrafya bağlamında kültürlerarası karşılaştırma sürecine girmesi için ders uygulamalarında öğrenciyi teşvik edici etkinlikler sunulmalıdır. Ancak bu şekilde kültürlerarası öğrenmeye daha etkili bir zemin hazırlanmış olacaktır.

2.2.2. Eğitim

E1 Welche Wörter kennen Sie? Lesen Sie und markieren Sie.

Liebe Eltern der Klasse 3c,

am Freitag, den 25.05. möchte ich mit der Klasse eine Exkursion machen. Ich möchte mit den Kindern zum Spadener See fahren.
Das Besondere: Wir wollen nicht mit dem Bus fahren. Die 3c fährt diesmal Fahrrad!
Am See können die Kinder schwimmen. Wir wollen auch ein Picknick machen und grillen. Hoffentlich regnet es nicht!

Mit freundlichen Grüßen
Ole Meiners
Klassenlehrer der 3c

Bitte füllen Sie den folgenden Abschnitt aus.

Mein Sohn / Meine Tochter

- kann an der Exkursion teilnehmen.
- kann Fahrrad fahren.
- kann schwimmen.
- kann an der Exkursion nicht teilnehmen.
- kann nicht Fahrrad fahren.
- kann nicht schwimmen.

Okul ve öğrenci aileleri arasındaki iletişim üzerinde durulmuştur. Bir sınıf öğretmenin, öğrencilerinin ebeveynlerine sınıfla yapmayı planladıkları bir gezi hakkında yazdığı mektup dikkat çekmektedir.

Öğretmen mektubunda öğrencileriyle birlikte Spadener Gölü'ne gitmeyi istediğini, otobüsle değil bu sefer bisikletle gideceklerini, öğrencilerin gölde yüzebileceklerini, piknik ve ızgara yapmayı istediklerini söylemektedir. Ebeveynlerin, çocuklarının bu geziye ve gezideki etkinliklere katılıp katılmayacağı konusunda izin verip vermediklerini bildirmeleri istenmektedir. Öğrenciye, mektup örneği ile Almanya'da öğretmen-aile arasındaki yazılı iletişimin nasıl gerçekleştiği ve hangi konular için mektup yazıldığı aktarılmıştır. Almanya'daki sınıf gezilerinin nereye, nasıl ve neden yapıldığı, gezi esnasında hangi etkinliklerin gerçekleştiği görülmektedir. Ayrıca Alman dilinde yazılmış bir mektup biçim ve içerik olarak gösterilmekte ve bu mektupla öğrencinin okuma becerisini geliştirme amaçlanmaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 62)

Yukarıda okulun ebeveynlere gönderdiği mektup konusundan bahsedilmiştir. Bunun yanı sıra ders kitabında öğrencilerin, eğitim kurumlarına gönderdiği mektuplar da

Übung 24

Sie können nicht zum Unterricht kommen.
Schreiben Sie an Ihre Kursleiterin / Ihren Kursleiter.

am Montag / Dienstag / ... nicht zum Unterricht / einen Termin beim Arzt / Kind ist krank ...

(Ihre Adresse)

1.3.20.

Liebe Frau ... / Lieber Herr ... /
Liebe ... / Lieber ...

Viele Grüße / Herzliche Grüße

alıştırmalarda konu edilmiştir. Öğrenciden, çocuğunun hasta olmasından dolayı doktorla randevusu olan bir öğrencinin derse gelemeyeceğini kurs müdürüne bildirmesini içeren bir mektup yazması istenmiştir. Öğrencinin, bu sayede Alman dilinde biçim ve içerik olarak yazım kurallarına uygun bir şekilde mektup yazma konusunda deneyim kazanması ve Almanya'da öğrencilerin hangi konular hakkında eğitim kurumlarına mektup yazdıklarını öğrenmesi sağlanmaktadır. Yazma becerisinin gelişmesine yönelik bu alıştırma, öğrencinin kendini değerlendirmesine hizmet etmektedir. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 127)

Projekt 23 Der 1. Schultag. Machen Sie eine Wandzeitung.



Der 1. Schultag

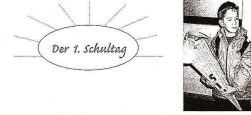
Zum 1. Schultag gehört natürlich die Schultüte.
Viele Mütter und Kinder machen sie selbst.

Was ist in der Schultüte?
Fragen Sie und notieren Sie auf der Wandzeitung.

Almanya'daki okulun birinci günü, proje çalışması ve öğretmen kitabındaki çalışma yaprağı ile birlikte ele alınmıştır. Almanya'da okula başlayan öğrencilerin ilk gün yanlarında getirdiği okul külahından ve birçok anne ile çocuğun okul külahını kendilerinin yaptığından söz edilmektedir. Okul külahının ne olduğu ve

neleri içerdiği sorulmuştur. Öğrenci, Almanya'da okulun birinci gününün nasıl geçtiği ve çocukların neler yaptığı hakkında düşünmeye ve bununla ilgili yorum yapmaya yönlendirilmiştir. Diğer taraftan öğrencinin, kendi ülkesindeki okullarda nasıl bir ilk gün yaşandığını, çocukların o gün yaptığı etkinlikleri ve okula giderken yanlarında neler getirdiklerini de anlatmasına olanak sunulmaktadır. Almanya'da okula giden bir öğrencinin fotoğrafı da bulunmakta ve bu fotoğrafta Almanya'da öğrencilerin, resmi kıyafet olan önlük veya üniforma giymedikleri, aksine sivil kıyafetle okula geldikleri dikkat çekmektedir. Öğrencinin, Almanya ve kendi ülkesindeki öğrencileri hem kıyafetler hem de okuldaki ilk gün ile ilgili yaşantıları açısından karşılaştırma ve ilişkilendirme sürecine dâhil olmasıyla birlikte, eğitim konusunda iki ülkenin ortak ve farklı yönlerini bulması beklenmektedir. Öğrenci, bu konuyla ilgili araştırmaya teşvik edilmekte ve bilgi toplaması için yönlendirilmektedir. Öğretmen kitabında öğrencilerin, Almanlarla iletişime geçmeleri ve Alman tanıdıklarının bu konuda fikrini alarak bilgi edinmeleri tavsiye edilmektedir. Çalışma yaprağı ile desteklenen bu proje çalışması sayesinde öğrenciye, Alman dilinde bilgi toplama ve elde ettikleri sonuçlara göre bir proje çıkarma fırsatı tanınmaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s.127; Lehrerhandbuch, s. 99)

1. Haben Sie schon einmal Kinder am 1. Schultag in Deutschland gesehen? Machen Sie Notizen.



2. Wie ist das in Ihrem Land? Wie ist der 1. Schultag? Was machen die Kinder? Was bekommen die Kinder?

In meinem Land gehen die Kinder mit Jahren in die Schule.
Die Schule beginnt jedes Jahr im
Die Kinder tragen Schuluniform.
Die Mädchen
Die Jungen
Die Kinder bekommen am ersten Schultag
Sie gehen zusammen mit in die Schule.
Dort

3. Was ist in der Schultüte? Was denken Sie? Machen Sie Notizen.

.....
.....
.....

4. Was wollen Sie von den Leuten/Kindern in Deutschland wissen? Schreiben Sie.

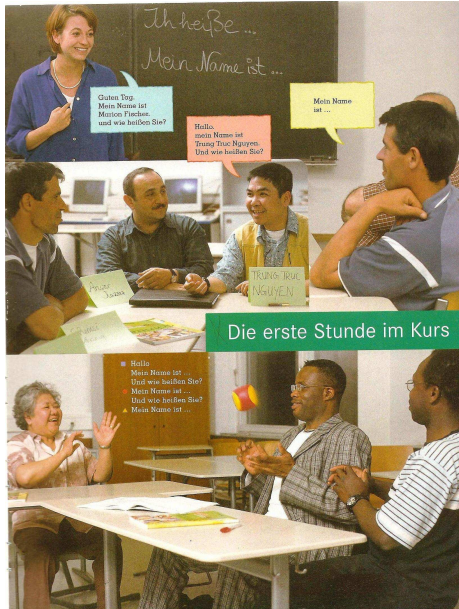
.....
.....
.....

Ders kitabında okul konusu, okul-aile iletişimi ve okulun ilk günü açısından ele alınmıştır. Almanya'da eğitim kurumları ile aileler ve öğrenciler arasında iletişimin önemli bir yer tuttuğu ve okulun ilk gününün öğrenciler için diğer günlere göre farklı bir değere

sahip olduğu vurgulanmıştır. Alman öğrenciler, okul kıyafetleri ve ilk gün uygulanan etkinlikler konusunda tanıtılmaktadır.

Ayrıca öğrenciden, kendi ülkesini kapsayan bir proje yapması istenerek, öğrencinin kültürlerarası farklılıkları ve benzerlikleri bulması sağlanmaktadır. Bu çalışma öğrencide, kültürlerarası farkındalığı artırma açısından önemli rol üstlenmektedir. Bununla da Alman kültürünü eğitim açısından tanıma ve eğitimle ilgili değerleri anlama ve algılama süreci desteklenmektedir.

2.2.3. Toplum



Alman toplum yapısını anlatmak amacıyla bir Almanca kursundaki sınıf ortamı ele alınmıştır. Fotoğraflarla yansıtılmakta olan sınıfta Almanya'daki sınıf ve ders ortamı, öğretmen ve öğrenci ilişkileri göze çarpmaktadır. Öğretmen ve öğrencilerin birbirlerine yönelik tutum ve davranışları gösterilmiştir. Bu fotoğraflarda farklı ülkelerden ve kültürlerden gelen insanların ortak bir amaç için bir araya geldikleri bir sınıf atmosferi ön plana çıkmaktadır. Örneğin kimi çekik gözlü, kimi zenci, kimi Asyalı farklı kültüre mensup öğrencilerin saygı, hoşgörü ve mutluluk içerisinde arkadaşlık kurdukları gözlenmektedir. Değişik uluslardan gelen öğrencilerin kendi dillerinden olan isimlerinin yazılı olduğu kâğıtlar dikkat çekmekte ve bunlar çok kültürlü bir sınıf ortamının da somut göstergesi olmaktadır. Burada Almanya'daki eğitim kurumlarının da çok kültürlü bir yapıya sahip olduğu vurgulanmıştır. Fotoğraflarda yansıtılan insanlar Almanya'daki nüfusun sadece çok küçük bir bölümüdür. Fakat öğrencilere Almanya'nın çok kültürlü ve çok uluslu bir ülke olduğunun, farklı kültürlerden ve uluslardan gelen insanların saygı ve hoşgörü çerçevesinde bir arada yaşadığının ön bilgisi verilmiştir. Fotoğraflar aracılığıyla böyle bir sınıf ortamına yer verilerek kitaba güzel bir başlangıç yapılmıştır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 7)

Vietnam, Togo ve Türkiye gibi dünyanın farklı ülkelerinden Almanca konuşulan ülkelere gelen insanların fotoğrafları ve onların memleketleri ile şu an yaşadıkları yerler hakkında bilgiler yer tutmaktadır. Almanya'da yaşayan bir Türk

C2 Schreiben Sie.

a

Thi Giang Vietnam Deutschland Dresden Müllerstraße		Das ist ... Sie kommt aus ... Sie lebt in ... Sie wohnt in ... Sie wohnt in der ...	Niko → er Sara → sie Eltern → sie
--	---	---	---

b

Afo Togo Österreich Wien Burgstraße		Das ... Er kommt lebt wohnt wohnt in ...	er/sie wohnt lebt ist wir wohnen leben sind ihr wohnt lebt seid sie/Sie wohnen leben sind
---	---	--	--

c

Metin und Elif Türkei Deutschland Köln Schillerstraße		Das sind kommen leben	
---	---	--	--

Das ist Thi Giang. Sie kommt aus Vietnam. Sie ...



karı-koca da tanıtılarak, orada Türklerin de yaşadığı vurgulanmıştır. Almanca konuşulan ülkelerde farklı ülke ve kültürlerden gelen insanlar olduğu, bunların aynı toplumda bir arada yaşadığı ve bu ülkelerin tek kültürlü ülkeler değil, bilakis çok kültürlü ülkeler olduğu ön plana çıkarılmıştır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 20)

Yukarıdaki bölümlerden de görüldüğü gibi Almanya, çok kültürlü ve çok uluslu bir toplum olarak tanıtılmıştır. Alman toplumu, başka ulus ve kültürden gelen insanlara karşı saygı, hoşgörü, empati ve önyargısızlığa dayanan yaklaşıma sahip bir toplum olarak yansıtılmıştır. Almanya, Avusturya ve İsviçre'nin çok kültürlü bir toplum özelliği göstermesinden dolayı zengin bir kültür mozağine sahip olduğu göz önünde tutulmaktadır. Böyle bir toplum yapısının getirisi olarak insanların, aynı toplumda beraber yaşamayı ve böylelikle birbirlerini anlama ve tanıma sürecine girmeyi öğrenebildikleri konu edilmektedir. Bu sürece giren kişilerin, kendilerinden farklı olanlara karşı saygılı ve hoşgörülü olma, empati kurma ve önyargısız yaklaşma niteliklerini kazanabildikleri aktararak, öğrencinin, kitabın içerikleri ve etkinlikleri aracılığıyla bu nitelikleri kazanması sağlanmaktadır.

2.2.4. Günlük Yaşam

FOLGE 5: NUR EIN SPIEL!

1. Sehen Sie die Fotos an. Was meinen Sie? Wer ist müde?

Bruno spielt mit Tina.
 Bruno und Tina spielen mit Sara.
 Sara spielt mit Schrotti und Poppel.

2. Was ist richtig? Kreuzen Sie an.

3. Sehen Sie die Fotos an und hören Sie.

4. Was passt? Ordnen Sie zu.

Ich kaufe im Supermarkt ein.
 Am Nachmittag mache ich Hausaufgaben.
 Ich gehe von Montag bis Freitag um 5 Uhr auf.
 Am Morgen mache ich das Frühstück.
 Von 7 Uhr morgens bis 7 Uhr abends arbeite ich im Laden.
 Ich bin am Vormittag in der Schule.

Fotoğraflar ile Alman Schneider Ailesi'nin ev içindeki akşam yaşantısı ve karikatürler aracılığıyla ailenin günlük yaşamı CD ile de desteklenerek aktarılmaktadır. Dinleme becerisine yönelik bu etkinlikte anne, baba ve çocuklarının akşam evde nasıl vakit geçirdiklerinden ve rutin işlerinden bahsedilmiştir. Babanın çalışan bir erkek olarak, annenin bir ev hanımı olarak, çocuğun ise bir öğrenci olarak günlük yaşamları ve gün içinde yaptıkları anlatılmıştır. Babanın sabahları erkenden kalktığı, önce meyve-sebze haline daha sonra işine gittiği, tüm gün dükkânında çalıştığı, gün sonunda hesap yaptığı ve evine gittiği belirtilmiştir. Annenin sabahları kahvaltayı hazırladığı, sonra çocuğunu okula götürdüğü, alışveriş yaptığı, yemek pişirdiği, temizlik yaptığı, evi düzenlediği ve dükkânda eşine yardım ettiği ifade edilmiştir. Çocuğun ise, öğleden önce okulda olduğu, öğleden sonra ev ödevlerini yaptığı ve haftada iki kez dans kursuna gittiği dile getirilmiştir. Bu üç aile ferdinin günlük yaşantısı ve gün içindeki rutin işleri aracılığıyla Almanların günlük yaşantısı ile Alman bir ailenin yaşam biçimi tasvir edilmektedir. Çalışan bir erkek, ev hanımı bir bayan ve öğrenci bir çocuğun yansıtılan günlük yaşam profili sayesinde öğrencinin, Almanları daha iyi tanınması sağlanmaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 40-41)

C4 Valentinas Woche: Schreiben Sie und sprechen Sie.

Mo	Di	Mi	Do	Fr	Sa
14-15 Uhr Hausaufgaben machen	16-18 Uhr Hausaufgaben machen	16-18 Uhr Hausaufgaben machen	14-16 Uhr einkaufen mit Daniela	17 Uhr Zimmer aufräumen	11 Uhr Hannes kommt!!!
15:30 Uhr Fußball spielen mit Thomas		19:30 Uhr Hannes anrufen			

Montag: Valentina macht von zwei bis drei Uhr Hausaufgaben.

1. Was machen Sie wann? Füllen Sie den Kalender aus.

	MO	DI	MI	DO	FR	SA	SO
7 Uhr							
8 Uhr							
9 Uhr							
10 Uhr							
11 Uhr							
12 Uhr							
13 Uhr							
14 Uhr							
15 Uhr							
16 Uhr							
17 Uhr							
18 Uhr							
19 Uhr							
20 Uhr							

2. Was macht Ihre Partnerin / Ihr Partner wann? Füllen Sie den Kalender aus.

	MO	DI	MI	DO	FR	SA	SO
7 Uhr							
8 Uhr							
9 Uhr							
10 Uhr							
11 Uhr							
12 Uhr							
13 Uhr							
14 Uhr							
15 Uhr							
16 Uhr							
17 Uhr							
18 Uhr							
19 Uhr							
20 Uhr							

Valentina adlı bir öğrencinin okul saatleri dışındaki haftalık planı tablo halinde sunulmuştur. Alman bir öğrencinin günlük yaşamı ve okul dışındaki zamanında neler yaptığı dile getirilmektedir. Valentina'nın öğleden sonraları okulunun olmadığı görülmekte ve ev ödevlerini yaptığı, futbol oynadığı, alışveriş yaptığı, odasını düzenlediği belirtilmektedir. Bu konu öğretmen kitabındaki bir çalışma yaprağı ile desteklenmiştir. Çalışma yaprağında öğrencinin, haftalık çizelge halinde kendi günlük yaşamında yaptığı etkinlikler ile arkadaşının rutin işlerini ifade etmesi istenmiştir. Öğrencinin, ikili çalışma yaparak hem kendi günlük yaşamını hem de arkadaşının günlük yaşamını anlatması sağlanmaktadır. Bu etkinlik, öğrencinin kendi yaşamıyla başkalarının yaşamlarını bir arada görüp karşılaştırma yaparak değerlendirmesine hizmet etmektedir. Bu sayede farklı yaşam biçimlerini tanıma ve anlama süreci başlayabilecektir. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 44; Lehrerhandbuch, s. 90)

Antworten Sie.

- Was machen Sie jeden Morgen? Ich stehe jeden Morgen um Uhr auf.
Um Uhr frühstücke ich.
Ich esse und trinke
Ich höre
Ich jeden Vormittag um Uhr.
Um Uhr
- Was machen Sie jeden Abend? Ich jeden Abend um Uhr
Um Uhr
- Was machen Sie jeden Montag? Ich jeden Montag
- Was machen Sie jeden Freitag? Ich jeden Freitag um Uhr
Von bis Uhr
- Was machen Sie jedes Wochenende? Ich jedes Wochenende
um Uhr

Çalışma yaprağı ile birlikte yapılan bu çalışma, öğrencinin farklı günlerdeki yaşamını anlatmasına yardım etmektedir. Öğrencinin, sabah, öğle, akşam gibi günün farklı zamanlarında yaptığı etkinlikleri ve hafta içi ile hafta sonu günlerinde neler yaptığını ayrı olarak ifade etmesi beklenmektedir. Öğrenciye, bu sayede bireysel bir çalışma yaparak kendi yaşamını değerlendirmesi ve konu kapsamında gördüğü diğer yaşamlarla karşılaştırma yapması için şans verilmektedir. (Schritte 1

Lehrerhandbuch, s. 92)

Günlük yaşam konusu, ders kitabında ayrı bir bölümde yer almasına karşın, genel olarak kitabın ana karakterlerinin rutin işlerine ve günlük yaşamlarına ağırlık verilmiştir. Öğrenciye, etkinlikler aracılığıyla Almanları yaşam biçimi açısından tanıması ve kendi yaşam biçimiyle kültürlerarası bağ kurması için olanak sunulmaktadır. Diğer taraftan Almanya'daki farklı yaşamlara sahip insan örneklerine daha çok yer verilmesi sağlanarak konunun zenginleştirilmesi, öğrencinin karşılaştırma sürecine girmesi açısından daha yarar sağlayacaktır.

2.2.5. Çalışma Yaşamı

Almanya'daki dört iş yerinin açık ve kapalı oldukları günler ile açılış ve kapanış saatlerini gösteren tabelalar yer tutmaktadır. Almanya'daki iş yeri tabelalarının nasıl olduğu ve mesai zamanları görülmektedir. CD ile aktarılan anonsların yardımıyla değişik meslek

gruplarına ait iş yerlerinin mesai saatlerinden bahsedilmekte ve böylece çalışma koşulları anlaşılmaktadır. CD ve tabelalardan iş yerlerinin çalışma saatlerinin günlere göre değişiklik gösterdiği göze çarpmaktadır. Hem okuma hem de dinleme becerisini geliştirmek için düzenlenen bu etkinlik, örnek verilen doktor muayenehanesi, kuaför salonu, iş ve işçi bulma kurumu gibi iş yerlerinin mesai saatleri dikkate alınarak iki ülkeyi karşılaştırma, benzer ve farklı yönlerini bulma konusuna hizmet etmektedir. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 46)

Ders kitabında meslekler ve çalışma yaşamı ayrı bir konu olarak ele alınmadığı için Almanya'daki çalışma yaşamıyla ilgili bilgiler kapsamlı bir şekilde verilmemektedir. Bu sebeple öğrenciye, kendi ülkesiyle Almanya'yı bu konuda yeterli bir ölçüde kültürlerarası karşılaştırma imkânı tanınmamaktadır.

E1 Wann ist geöffnet? Lesen Sie die Schilder und markieren Sie.

Arztpraxis
Frau Dr. Annette Krönke

Sprechstunde
Montag bis Donnerstag
8.30 bis 16.30 Uhr,
Freitag 9.00 bis 12.00 Uhr

**Fitness-Studio
Outfit**

Öffnungszeiten:
Mo bis Fr 9.30 bis 23.00 Uhr
Sa 9.00 bis 16.00 Uhr
So 9.00 bis 12.30 Uhr

Arbeitsamt

Geschäftszeiten
Mo – Mi 8.00 – 16.00 Uhr
Do 7.30 – 18.00 Uhr
Fr 8.00 – 13.30 Uhr

**Friseursalon
Erna**

geöffnet:
Di–Fr, 9–18.30 Uhr
Sa 8–13 Uhr

E2 Hören Sie und ordnen Sie zu.

Ansa	1	2	3	4
Schild	B			



2.2.6. Aile



FOLGE 2: PILSI UND SCHNÖFFERL










1. Wer ist Bruno? Wer ist Sara? Wer ist Nikolaj? Zeigen Sie.
2. Was meinen Sie? Wer ist das?
 Bruno Frau Nikolaj Frau Sara
 Das ist Bruno Frau. Mein, das ist Nikolaj Frau.
 Das ist Bruno Frau.
3. Sehen Sie die Fotos an und hören Sie.



4. Was ist richtig? Kreuzen Sie an.
 Sara Das ist Tom, meine Mutter.
 Nikolaj Das ist Tom, meine Frau. Bruno Das ist Tom, meine Frau.
5. Hören Sie noch einmal.
 Wer sagt das? Kreuzen Sie an.
 a) Wie ist mein Hund? Bruno Nikolaj Tom Sara
 b) Wie sind Sie denn? Bruno Nikolaj Tom Sara
 c) Sie sind nicht hier! Bruno Nikolaj Tom Sara
 d) Meine Mutter und mein Bruder leben in Kiev. Bruno Nikolaj Tom Sara
 e) Sie heißen Schmidt und Proppel, sondern die! Bruno Nikolaj Tom Sara

Anne, baba ve bir kız çocuğundan oluşan Alman Schneider Ailesi fotoğraflar ve CD ile tanıtılmakta, bunun yanı sıra aile içi ilişkileri ve ailenin yabancı biriyle olan ilişkisi gösterilmektedir. Alman Schneider Ailesi aracılığıyla Almanya'daki çekirdek ailenin nasıl olduğu görülmektedir. Alman ailenin Ukrayna'dan gelen ve yeni tanıştıkları biriyle arkadaşlık kurması ve onunla samimi bir şekilde iletişime geçmesi dikkat çekmektedir. Yabancı biriyle Alman ailenin birbirlerine karşı tutum ve davranışları sergilenmiştir. Dinleme becerisine yönelik düzenlenen bu etkinlik ile öğrenciye Almanların yabancılarla arkadaş oldukları, yabancılarla karşı samimî ve dostça davrandıkları, farklı iki ülke ve kültürden olan kişilerin saygı ve hoşgörü çerçevesinde çok iyi anlaşabilecekleri ile ilgili imge yansıtılmaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 16-17)

Ergänzen Sie.

Mutter	Bruder	Frau	Sohn	Tochter	Mann	Etern
a) 	Das ist meine	Das ist meine				
b) 	Das ist mein	Das ist mein				
c) 	Das ist mein	Das ist auch mein				
d) 	Das ist meine	Das ist mein				
e) 	Das sind meine					

Alman aile yapısı genellikle anne, baba ve çocuklardan oluşan çekirdek aile olarak gösterilmiş ve aile fertleri tanıtılmıştır. Alman Schneider Ailesi ile Ukraynalı Nikolaj'ın ailesinin fotoğraflarla yansıtıldığı çalışma yaprağında, öğrenciden aile üyelerini ve aile ilişkilerini ifade etmesi istenmiştir. Öğrencinin, bu çalışma ile hem ders kitabının ana karakterlerini aile bağlamında tanınması hem de Alman aile yapısını görmesi sağlanmaktadır. (Schritte 1 Lehrerhandbuch, s. 73)

Almanca konuşulan ülkelerde yaşayan dört kişinin, kendilerini ve ailelerini anlattıkları konuşmaları CD ile aktarılmaktadır. Öğrenci, bu konuşmalar aracılığıyla farklı aile yapıları ile Almanya, Avusturya ve İsviçre'deki insanların kullandığı farklı selâmlaşma biçimlerini öğrenmektedir. CD ile yansıtılan farklı selâmlaşma

biçimleri ile öğrencinin, sadece kendi ülkesinde değil, diğer ülkelerde de bölgeler arasında konuşma kalıplarında kullanım farklılığı olduğunu fark etmesi sağlanmaktadır. Dinleme becerisini geliştirme amaçlı bu etkinlikte tek başına olan bekâr bir erkek, çocuksuz karı-kocadan oluşan bir aile, çocuklu çekirdek aile tiplerinden bahsedilmekte ve Almanca konuşulan ülkelerde farklı aile yapılarının mevcut olduğu dile getirilmektedir. Diğer taraftan Suriye'den Almanya'ya gelen ve orada Alman bir bayanla evlilik yapan birinden de söz edilmiştir. Farklı iki ülkeden olan ve farklı kültürlere mensup iki kişinin bir aile kurdukları ve böyle aile yapılarının da Almanya'da mevcut olduğuna dikkat çekilmiştir. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 22)

E3 Hören Sie. Wo wohnen die Leute?
 Hanne Winkler: in Hamburg Ashraf Shabaro: _____ Thomas Gierl: _____ Margrit Ehrler: _____

E4 Hören Sie noch einmal. Richtig oder falsch? Kreuzen Sie an.

	richtig	falsch		richtig	falsch
a  Hanne Winkler	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	c.  Thomas Gierl	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Sie ist zwanzig Jahre alt.	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	Er lebt in Österreich.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Sie ist verheiratet.	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	Er hat eine Tochter.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Sie hat zwei Kinder.	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	Er ist verheiratet.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
b  Ashraf Shabaro	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	d.  Margrit Ehrler	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Er lebt in Syrien.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Sie lebt in der Schweiz.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Er ist ledig.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Sie hat ein Baby.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Er hat drei Kinder.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Das Baby heißt Jakob.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

B4 Ihre Familienfotos: Sprechen Sie.

Das ist mein/meine ...

Das sind meine ...



kültürlerarası bağlamda karşılaştırmalı bir şekilde tanıma, öte yandan da iki toplum arasındaki ortak ve farklı olan yönleri bulma konusuna katkı sağlamaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 19)

Ders kitabında Almanca konuşulan ülkelerdeki mevcut aile yapılarından söz edilmiştir. Öğrenciye sadece tek tip aile yapısının olmadığı, örneğin tek başına yaşayan kişi, çocuksuz karı-kocadan oluşan aile, çocuklu aile gibi farklı özelliklere sahip aile yapılarının da bulunduğu belirtilmiştir. Öğrencinin, kendi ailesi ile kendi toplumundaki

Öğrencinin, kendi aile fotoğraflarını getirerek ailesini anlatması istenmiştir. Öğrencinin, aile fertleri ve aile içi ilişkileri ile aile yapısından bahsetmesi beklenmektedir. Bu etkinlik öğrenciye, Alman aile yapısını Türk aile yapısı ile

diğer aileleri Almanca konuşulan ülkelerdeki ailelerle benzer ve farklı olan özellikleri açısından kültürlerarası karşılaştırma sürecine girmesi sağlanmış ve o ülkelerdeki aileleri daha iyi tanınmasına yardım edilmiştir. Bu sayede toplumun en küçük sosyal yapısını oluşturan aile kurumu hakkında bilgi verilerek Alman toplum yapısı da sunulmaktadır.

2.2.7. Yerleşim Biçimleri

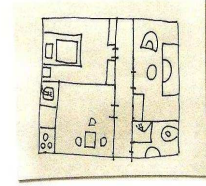


Kitabın ana karakterlerinden Nikolaj'ın evi, evin bölümleri ve ev eşyalarının gösterildiği fotoğraflar bulunmaktadır. Alman Schneider Ailesi'nin Ukrayna'dan gelen ve yeni arkadaş oldukları Nikolaj'ın evine misafirliğe geldikleri, evi gezdikleri, hep beraber yemek yedikleri ve aralarındaki arkadaşlık fotoğrafları ve CD ile yansıtılmıştır. Almanya'daki bir evin, evin bölümlerinin ve eşyalarının nasıl olduğu görülmektedir. Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte yemekli misafir ağırlama konusu da ele alınmıştır. Örneğin Schneider Ailesi'nin arkadaşlarının yeni evini görmeye giderken yanlarında hediye götürmesi dikkat çekmektedir. Bu durum öğrencinin kendi ülkesinde de önem verildiği ve çoğunluğun yaptığı bir davranış olduğu için, öğrencinin ilgisini çekme ve iki kültür arasında bağ kurmasını sağlama açısından katkıda bulunmaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 32-33)



A3 Meine Wohnung: Zeichnen Sie und sprechen Sie.

Das ist meine Wohnung.
Das ist die Küche.
Das Bad ist hier.
Das Wohnzimmer ist ...



Evin bölümleri karikatürle gösterilmekte, ama karikatürle sunulan ev gerçeği yeterli ölçüde yansıtılmamaktadır. Bunun yerine Almanya'da bulunan bir ev fotoğraflarla tanıtılsaydı, öğrencinin Alman evlerle ilgili daha iyi fikir sahibi olması açısından daha etkili olurdu. Karikatürün tercih edilmesi, evin genel özellikler taşıyan bir ev olmasına sebep olmuştur. Bu sebeple Alman kültürü ve özelliklerini yansıtan ve oraya özgü bir evin fotoğraflarının kullanımı konuyu daha işlevsel hale getirirdi. Öte yandan öğrencinin, kendi evini bölümleriyle birlikte çizmesi ve anlatması istenmiştir. Öğrencinin, kendi evini betimlerken bir yandan da iki ülke arasındaki benzerlik ve farklılıkları bulmasına yardım edilmektedir. Ancak Almanya'daki evler fotoğraflarla değil de, karikatürle gösterildiği için öğrenciye, kendi ülkesi ile Almanya'yı ev konusunda kültürlerarası karşılaştırma yapmak için yeterli ölçüde şans verilmemektedir. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 34)

D5 Was kosten die Wohnungen? Markieren Sie die Mietpreise.

	Mietmarkt	1-Zi-Wohnung, möbliert, Balkon, TV, Kühlschrank etc., 588,- € + Garage, Tel. 0179/201 45 93	<u>c</u>
<u>a</u>	!!Suche 2-Zi-Wohnung bis 1000,- €, Westbalkon, Duisburg-Nord, Tel. 0175/657 80 57 37!!	Mann (35) sucht Wohnung für 1 Jahr, Bochum Süd, Tel. 0179/ 770 22 61	<u>d</u>
<u>b</u>	Super: 3-Zimmer-Wohnung, 13. Stock, ca. 60 m ² , Küche, Bad, von privat, 550 Euro, 08161/88 75 80, ab 19 Uhr	Apartment, 36 m ² , großer Wohnraum, neue Küche, 440,- €, Nebenkosten 60,- €, 3 Monatsmieten Kaution, Tel. 23 75 95	<u>e</u>

D6 Sie suchen eine Wohnung. Welche Anzeige passt?

- a Sie haben keine Familie und Sie haben keine Möbel. *Anzeige e*.....
- b Sie möchten nur 400 bis 500 Euro Miete bezahlen.
- c Sie möchten eine Wohnung mit Balkon mieten.
- d Sie brauchen drei Zimmer.

Almanya'daki beş tane ev ilanı gösterilmiştir. Bu ilanlarla, kiralık ev ilanlarının içerik ve biçim olarak nasıl olduğu, ilanlarda yer alan bilgiler ile kullanılan kısaltmalar hakkında bilgi verilmektedir. Bu konu sayesinde Almanya'daki ev tipleri, evlerin özellikleri ve fiyatları ile ilgili bilgi sunulmakta, örneğin iki

odalı ve balkonlu, üç odalı, tek odalı ve eşyalı gibi farklı ev türleri tanıtılmaktadır. İlanlarda evlerde kaç oda olduğu, balkonun olup olmadığı, kira ücreti, varsa depozito ve ek

giderleri, telefon numarası gibi bilgiler verilmektedir. ‘C’ ilânında bulunan tek odalı ev (1-Zimmer-Wohnung) ve mobilyalı (möbliert) sözcüklerinin işaretlenmesi ve tek odalı evin bir aile için çok küçük olduğu, fakat hiç mobilyası olmadığından mobilyalı bir eve ihtiyacı olan bir kişi için uygun bir ev olduğu şeklinde açıklama yapılması, öğretmen kitabında tavsiye edilmiştir. Okuma becerisinin geliştirilmesi için düzenlenen bu etkinlik ile öğrencinin, Almanya’daki farklı ev türleri hakkında bilgi edinmesine yardım edilmektedir. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 37)

Ev ilanları ile ilgili bir proje çalışması yer tutmaktadır. Bu proje ile öğrencinin, ev ilanlarını anlaması, ilanlarda yer alan kısaltmaları öğrenmesi ve bu sırada da Almanya’daki ev tiplerini tanıması amaçlanmıştır. Öğrenci, gerek elde edeceği günlük Alman gazeteleri gerek internetten ulaşacağı çeşitli ev ilânları gerekse de sözlük yardımıyla hem araştırma yapmaya hem de bu konu hakkında mevcut verileri genişletmeye teşvik edilmektedir. Bu çalışma, Alman kaynakları elde etme ve anlama açısından tecrübe kazandırmaya yönelik nitelik taşımaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 99)

Projekt 12 Wohnungsanzeigen lesen und verstehen

App., ca. 80 m ² , möbliert, € 500 inkl. NK + KT 0761/4389915	3-Zi.-Wbg., 84 m ² , Balkon, 680,- € + NK + TG, Südbau, schöner, gr. Balk., KM 550 Euro + NK / KT 07668/94 36 30	Von Privat: helle 4-Zi.-Wbg., schöner, gr. Balk., KM 550 Euro + NK / KT 07668/94 36 30
2-Zi.-Wbg., 41 qm, ca. 55 qm, EBK, ab sofort für € 450 Warmmiete mit Vermieten 07683/2164	Schöne 3-Zi.-Wbg., 80 qm, 2 Balkone, Garage, KM € 510,- + NK € 110, 2 MM KT 0172-4885632	Schöne 4-Zi.-Wbg., 80 qm, 2 Balkone, Garage, KM 510,- € + NK € 110, 2 MM KT 0172-4885632

Was bedeutet das? Fragen Sie.
App. = Zl. = Wbg. = KM = Warmmiete = NK = MM = KT = inkl. = gr. = kl. = ca. = Balk. = EBK = TG = Von Privat

Machen Sie ein Plakat für die Klasse.
Zum Beispiel so:

Schöne 3-Zi.-Wbg.,
80 qm, 2 Balkone, Garage,
KM € 510,- + NK € 110,
2 MM KT 0172-4885632

Kaltemiete = ...
Nebenkosten = Heizung, ...

2 Monatsmieten = 2 x 510 Euro

Von Privat:
helle 4-Zi.-Wbg.,
schöner, gr. Balk.,
KM 550 Euro + NK / KT

Ders kitabı kapsamında Almanya’daki ev tipleri, evin bölümleri ve ev eşyaları konu edilmiştir. Öğrenciye, ev ilanları aracılığıyla değişik ev tipleri anlatılmıştır. Öğrencinin, kendi evini betimlemesi sağlanarak, Almanya ile kendi ülkesini yerleşim biçimleri yönüyle kültürlerarası karşılaştırma yapması ve ilişkilendirmesi için fırsat sunulmaktadır.

2.2.8. Yeme-İçme Alışkanlıkları

Almanya’daki süpermarketlerde bulunan yiyecek ve içecekler, markaları ve fiyatlarıyla birlikte bir süpermarketin reklâm broşürü aracılığıyla gösterilmiştir. Öğrencinin, yiyecek ve içecekleri içeren ürün yelpazesini görmesi, böylelikle Almanların ne tür yiyecek ve içecekleri satın aldıkları konusunda fikir sahibi olması sağlanmaktadır. Bu konu aracılığıyla Alman para biriminin Euro olduğu ve orada kullanılan ölçü birimleri

D3 Sehen Sie den Prospekt an. Fragen Sie und antworten Sie.



- ▲ Was kosten 100 Gramm Käse?
- 100 Gramm Käse kosten ...
- ▲ Wie viel kostet ein Kilo Rindfleisch?
- ...

1 kg = ein Kilo	eine Flasche Saft	Was kostet ... ? = Wie viel kostet ... ?
100 g = 100 Gramm	eine Packung Tee	Was kosten ... ? = Wie viel kosten ... ?
500 g = ein Pfund	eine Dose Tomaten	
1 l = ein Liter	ein Becher Joghurt	

Almanya’da bölgeden bölgeye kullanımında farklılık görülen ve farklı isimlere sahip olan “das Brötchen – küçük ekmek” sözcüğünün nerede nasıl söylendiği konusu ele alınmış ve CD ile Almanya’daki küçük ekmek türlerinden bahsedilmiştir. Verilen bu örnek kullanım farklılığından yola çıkılarak öğrencinin, Almanya’da da ülkelerinde olduğu gibi bölgelere göre bir sözcüğün değişik isimlerle adlandırıldığını görmesine, bununla beraber küçük ekmek türleri hakkında da bilgi sahibi olmasına yardım edilmektedir. Öğrencinin, kendi toplumunda sofrası kültürünün bir getirisi olarak ekmek ve unlu mamuller önemli bir yere sahip olduğu için bu konu öğrencinin ilgisini çekme özelliği taşımaktadır. Bu nedenle, böyle bir konunun ele alınmasıyla öğrencinin, iki toplum arasında kültürlerarası bağlamda daha iyi bağ kurabilmesi kolaylaştırılmıştır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 90)

ile ambalâj çeşitleri de aktarılmıştır. Derse süpermarketlerin çeşitli reklâm broşürlerinin getirilmesi, öğretmen kitabında önerilmektedir. Burada öğrencinin, arkadaşıyla birlikte yiyecek-icecekleri kullanarak, fiyatlarını sorma ve söyleme konusunda ikili çalışma yapması beklenmektedir. Öğrencinin, iki ülkenin para birimi ile ölçü birimleri ve yiyecek-icecek çeşitliliği açısından kültürlerarası ortak ve farklı olan özelliklerini fark etmesine katkı sağlanmaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 29)

D3 22 Ein Brötchen hat viele Namen. Wie heißt es noch? Hören Sie und kreuzen Sie an.

- Semmel Rundstück Wecken Hering Kuchen Schrippe

Wo sagt man wie? Hören Sie noch einmal und ordnen Sie zu.

Semmel	Hamburg
Wecken	Berlin
Schrippe	Süddeutschland / Stuttgart
Rundstück	Süddeutschland / München

Projekt 24 Im Supermarkt – Notieren Sie.

Was kostet ...? Was kosten ...?

1 Pfund Butterkosten..... 1 Liter Milch

2 Kilo Äpfel 1 Flasche Apfelsaft


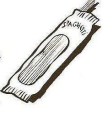
8 Tomaten

Woher kommen die Produkte?

Kartoffeln aus: Äpfel aus:

Tomaten aus: Bananen aus:


Welche Wörter brauchen Sie noch im Supermarkt? Suchen Sie im Wörterbuch.
Notieren Sie 5 neue Wörter und zeichnen Sie.

Wurst  Spaghetti 

Süpermarket alışverişi ve yiyeceklerle ilgili bir proje çalışması yansıtılmaktadır. Öğrencinin, bir alışveriş listesi hazırlayarak bulunduğu kentteki bir süpermarkete gitmesi istenmektedir. Bu proje kapsamında öğrencinin, alışveriş listesindeki yiyecek ve içeceklerin fiyatlarını araştırması, ayrıca sebze ve meyvelerin nerelerden geldiğini de öğrenmesi beklenmektedir. Öğrencinin, çalışma esnasında yeni ürünleri de öğrenmesi ve Almanya ile kendi ülkesi arasındaki ortak ve farklı olan yiyecekleri tespit etmesi amaçlanmaktadır. Öğrenciye, iki ülkeyi süpermarketteki ürünler ve yiyecekler konusunda kültürlerarası karşılaştırma yapma fırsatı verilmiştir. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 91)

Yiyecek ve içecekler, alışveriş konusu kapsamında ele alınmıştır. Ayrı bir başlık olarak üzerinde durulmadığı için Almanların yeme-içme alışkanlıkları yeterli ölçüde dile getirilmemektedir. Bu yüzden öğrenci, iki kültürü yeme-içme alışkanlıkları açısından kültürlerarası karşılaştırma ve ilişkilendirme konusunda yeterli ölçüde desteklenmemektedir.

2.2.9. Boş Zaman Etkinlikleri



FOLIO 4: GRILL-COLA


1 Sehen Sie die Fotos an. Kreuzen Sie an.

1. Was macht die Familie?
 Eine Party Ein Picknick

2. Wo ist die Familie?
 Im Park Im Garten

3. Was ist die Wetter?
 Die Sonne scheint Es regnet.

2 Zeigen Sie, Wo ist ...?
 Kaffee ☐ Cola



3 Sehen Sie die Fotos an und hören Sie.

4. Was ist richtig? Kreuzen Sie an.

1. Was macht Familie Schroeder heute?
 eine Party ein Picknick ein italienisches Essen

2. Wo ist Tina heute?
 im Park im Garten im Supermarkt

3. Was hat Bruno dabei?
 Tee Apfelsaft Cola

4. Was möchte Sara trinken?
 Wasser Apfelsaft Cola

5. Was braucht die Familie?
 Kaffee Cola Wasser

6. Was bringt Niko mit?
 Kaffee Wasser Cola

Ders kitabının dört ana karakterinin, birlikte yaptığı piknik fotoğraflar ve CD ile yansıtılmakta ve Almanya'daki insanların boş zamanlarında yaptıkları etkinliklerin arasında piknik olduğu da vurgulanmaktadır. Dinleme becerisine yönelik bu etkinlikte Alman Schneider Ailesi'nin piknik için yanlarına balık, salata, ekmek, su ve elma suyu aldıkları görülmektedir. Verilen piknik yapma örneği aslında o ülkeye ait tipik bir örnek değildir, birçok toplumda yapılan açık hava faaliyetidir. Ancak Türk toplumunda da çok yaygın olduğu için öğrencinin ilgisini çekebilme ve ortak bir noktada buluşturabilme özelliği taşımaktadır. Bununla birlikte Almanların nasıl piknik yaptıkları ifade edilmiş ve öğrencinin iki toplum arasında piknik yapma etkinliği ile piknik için gerekli malzemeler açısından kültürlerarası bağ kurabilmesi sağlanmaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 48-49)

Boş zaman etkinlikleri, hobiler konusu ile birlikte ele alınmıştır. Karikatürler aracılığıyla Almanların boş zamanlarında neler yaptıklarından ve hobilerinin neler olduğundan bahsedilmiştir. Sunulan örnekler yüzmek, dans etmek, uyumak gibi genel özellik taşıyan, herkesin yapma olasılığı yüksek etkinliklerdir. Öğrencinin, kendi ülkesinde yapılan etkinliklerin Almanya'da da gerçekleştiğini fark etmesi sağlanmıştır. Aslında bu bölümde Almanlara özgü olan ve Almanları diğer toplumlardan ayıran birkaç örnek de verilseydi daha verimli olurdu. Öğrenciye, bu sayede iki kültür arasındaki benzerlik ve farklılıkları daha iyi karşılaştırma ve ilişkilendirme imkânı verilebilirdi. Öğrencilerin, birbirleriyle ikili çalışma yaparak boş zaman ve hobileri hakkında konuşmaları istenmiştir. Bu uygulama ile farklı boş zaman değerlendirme biçimleri ve hobileri öğrenme ortamı oluşturulmaktadır. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 53)

D1 Ordnen Sie zu.

lesen • Briefe schreiben • Fahrrad fahren • schwimmen • grillen • tanzen •
Freunde treffen • schlafen



D2 Sprechen Sie.

■ Was sind deine Hobbys?

◆ Lesen und schwimmen.

Und was machst du in der Freizeit?


Liest du auch gern?


■ Na ja, es geht. Ich mache gern Sport:
schwimmen, Fußball spielen und
Fahrrad fahren.


Was sind Ihre/deine Hobbys? Meine Hobbys sind ...
Was machst du in der Freizeit? Ich ... (gern).
Was machen Sie in der Freizeit?


du liest | triffst | fährst | schläfst
er/sie liest | trifft | fährt | schläft


23 Was passt? Unterstreichen Sie.

a  Was machen Sie in der Freizeit?
Ich kochen/koche sehr gern.
Mein Mann kocht/kochst sehr gut und er esse/isst auch sehr gern.

b  Ich sieht/sche viel fern.
Ich gehst/gehe nicht ins Kino, das ist/sind teuer.

c  Wir tanze/tanzen gern.
Sandra tanzen/tanzt sehr gut.

d  Ich macht/mache sehr viel Sport.
Jeden Samstag gehe/gehen ich schwimmen, dann fahren/fahre ich Fahrrad und dann ...

e  Ich habt/habe nicht viel Freizeit, ich arbeite/arbeitet sehr viel.
Mein Freund bin/ist immer müde und schläft viel oder fahrt/fährt ein bisschen Fahrrad.

• Sind Sie verheiratet?
• Ja.
• Was macht/machst denn Ihr Mann?
• Er sehe/sieht fern oder er liest/liest oder er triffst/trifft Freunde.
• Was machen Sie am Sonntag?
• Am Sonntag Vormittag spielt/spiele ich Volleyball und dann gehen/gehe wir spazieren.

24 Und was machen Sie in der Freizeit? Schreiben Sie.

Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 118)

Kamboçya, İsviçre ve Gana gibi dünyanın değişik ülkelerinden olan üç kişiye ait hem kişisel bilgilerin hem de onların hobilerinin yer aldığı ve mektup arkadaşı bulma amacıyla yazılmış olan ilân yazıları sunulmuştur. Bu yazılarda kişiler, boş zamanlarında ne gibi hobilerle uğraştıklarını anlatmıştır. Yazılardaki kişilerin sadece Almanca konuşulan ülkelerden değil, farklı ülkelerden olması dikkat çekmektedir. Bu sayede diğer kültürlere mensup insanların da tanınması sağlanmıştır. Öğrenciye, bu uygulamayla farklı ülkelerde yaşayan kişileri kültürlerarası bağlamda karşılaştırma, farklı ve benzer yönlerini bulma olanağı verilmiştir. Öğrencinin, kendisinden, hobilerinden ve boş zaman etkinliklerinden bahsettiği bir ilân yazması istenmiştir. Hem okuma hem de yazma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikler ile öğrenci, kendini başka ülkelerde yaşayan insanlarla karşılaştırmaya ve kendisini tanıtmaya teşvik edilmektedir. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 53)

Boş zaman ve hobiler konusunda beş kişi ile yapılan röportajı içeren bir alıştırmaya yer verilmiştir. Boş zamanlarında neler yaptıklarını anlatan insanlar aracılığıyla beş farklı boş zamanı değerlendirme biçimi görülmektedir. Bunun yanı sıra öğrencinin, boş zamanında neler yaptığını anlatması istenmiştir. Bu sayede öğrencinin, kendi ile Almanya'daki insanları boş zamanı değerlendirme açısından kültürlerarası karşılaştırması amaçlanmıştır. (Schritte 1

D3 Lesen Sie und sammeln Sie Informationen über die Personen.

Hallo!
Ich heiße Ratha.
Ich bin 45 Jahre alt und komme aus Kamboçea.
In der Freizeit treffe ich Freunde, gehe tanzen oder ins Kino.
Mein Lieblingsfilm ist „Titanic“.
Ich schreibe sehr gern Briefe und E-Mails.
Bitte schreibt mir.
Ratha

Brieffreunde aus aller Welt gesucht!
Christian, 38.
Hobbys: Fußball spielen, schwimmen, afrikanisch und japanisch kochen.
Schreibt an:
Christian Wenzli
Burgweg 11
8023 Zürich
Schweiz

Name: Emmanuel Obeng
Land: Ghana
Alter: 35
Hobbys: Musik hören, fernsehen, Sport machen (Karate, Boxen, Fußball, Schwimmen)
Chiffre: 16601

Ratha kommt aus Kamboçea. Sie ist 45 Jahre alt. In der Freizeit ...
Christian kommt ... Er ist ... Er spielt gern ...
Emmanuel kommt ... Er ... Er hört ...

D4 Schreiben Sie eine Anzeige.

Geben Sie folgende Informationen:

Name • Land • Alter • Hobbys • Lieblingsfilm, Lieblingsbuch, Lieblingsmusik, ...

24 Lesen Sie das Fernsehprogramm und schreiben Sie die Uhrzeiten.

20.00 Tagesschau 15:01	20.15 Unter Verdacht 16:38	20.15 Wer wird Millionär? 19:48	20.00 ran - SAT.1 - Bundesliga 19:48	20.00 Nachrichten 19:48
20.15 Winterfest dir Volksmusik 1:02:18	20.15 Mitternacht 1:02:18	20.15 Echo 2003 - Der deutsche Musikpreis 21:15	20.15 Last Action Hero Actionkomödie, 1993	20.15 Zwicklicht 21:00
Mit André Rieu, Stefanie Hertel & Stefan Moser, Karl Gottl u.a.	Mit Senta Berger, Axel Milberg, Rudolf Knauss	Mit Senta Berger, Axel Milberg, Rudolf Knauss	USA 1993 - Mit Arnold Schwarzenegger	Mit Richard Gere, Laura Linney, Edward Norton u.a. - Regie: Gregory Nivola
21.45 heute-journal 21:45	21.45 heute-journal 21:45	21.45 heute-journal 21:45	22.55 Supersena 19:30	22.55 Supersena 19:30
Mit Carmen Nebel	Mit Carmen Nebel	Mit Carmen Nebel	Soc-Fi-Film, USA 2000	Mit James Spader, Angela Bassett, Robert Fiedler - Regie: Walter Hill, Thomas Lee
22.15 Tagesschau 19:01	22.15 Tagesschau 19:01	22.15 Tagesschau 19:01	22.55 Death Connection Actionfilm, 1993	22.55 Death Connection Actionfilm, 1993
22.40 Moonraker - Streng geheim 22:40	22.40 ZDF Sportstudio 22:40	22.40 ZDF Sportstudio 22:40	USA '94 - Mit Thomas Ian Griffin, Arthur Zeh...	USA '94 - Mit Thomas Ian Griffin, Arthur Zeh...
Mit Roger Moore, Lois Chiles, Michel Lonsdale u.a.	Mit Roger Moore, Lois Chiles, Michel Lonsdale u.a.	Mit Roger Moore, Lois Chiles, Michel Lonsdale u.a.	USA 1999 - Mit Jack Wagner, Al Pacino	USA 1999 - Mit Jack Wagner, Al Pacino
0.40 Tagesschau 4:01	0.40 Bravo TV 4:01	0.40 Bravo TV 4:01	2.10 Supersena 1:01	2.10 Supersena 1:01
0.50 C.S.I. 2 - Die Elite 0:50	0.50 C.S.I. 2 - Die Elite 0:50	0.50 C.S.I. 2 - Die Elite 0:50	Soc-Fi-Film, USA 2000	Soc-Fi-Film, USA 2000
schuldig zurück 0:50	schuldig zurück 0:50	schuldig zurück 0:50	Mit ...	Mit ...



- Um „acht Uhr...“ kommt die Tagesschau.
- Und was kommt am Abend?
- Oh, um kommt ein Actionfilm mit Roger Moore.
- Kommt auch „Wer wird Millionär“?
- Ja, um
- Und wann kommt das „heute-journal“?
- Um und dann um das Sportstudio.

Um „zwanzig Uhr...“ die „Tagesschau“.

der Actionfilm „Moonraker - Streng geheim“.

Die Quizshow „Wer wird Millionär“ um

Das „heute-journal“ um

um und das „ZDF Sportstudio“.

Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 108)

Ulrike adlı Alman bir bayanın, yeni bir ev aldığı için yapmayı plânladığı partiye arkadaşlarını davet etmesi amacıyla gönderdiği davet mektubu ele alınmıştır. Bir arkadaşının da ona verdiği yanıt mektubu konu pekiştirilmektedir. Mektupta partiyi yapan Ulrike'nin, partinin sabaha kadar devam edeceğini belirttiği, partiye gelenlerden pasta, salata veya bir sandalye getirmelerini istediği görülmektedir. Partiye katılacak kişilerden Christa ise mektubunda, kursu olduğu için partiye geç geleceğini ve bu yüzden pasta ve salata getiremeyeceğini, ama partiden sonra evin düzenlenmesine yardım edebileceğini yazmaktadır. Bu iki mektupla Almanya'da insanların birbirlerine gönderdikleri davetiyeler ve bu davetiyelere verilen yanıt mektupları örneklendirilmiştir. Okuma becerisine yönelik

Almanya'daki televizyon programlarının bulunduğu bir tablo yer almaktadır. Tabloda hangi saatlerde, ne tür programların olduğu gösterilmekte ve boş zamanlarında televizyon izlemeyi tercih eden Almanların izledikleri program türleri görülmektedir. Öğrencinin, kendi izlediği programlarla Almanların tercih ettiği program türleri arasında bağ kurması ve iki ülkeyi televizyon kültürü açısından kültürlerarası karşılaştırması konusunda katkı sağlanmaktadır. (Schritte 1

Prüfung 26 Lesen Sie die Texte. Sind die Sätze 1–5 richtig oder falsch? Kreuzen Sie an.

Hallo liebe Leute,
ich mache eine große Party. Ich habe nicht Geburtstag – ich habe eine Wohnung!
Kommt bitte alle am Freitag, 26.9. in die Hauptstr. 5, so ab 19 Uhr. Wir feiern bis zum Frühstück!
Wer bringt einen Kuchen oder einen Salat mit?
Und vielleicht auch einen Stuhl?
Viele Grüße
Ulrike

- 1 Ulrike feiert Geburtstag. richtig falsch
2 Die Party ist am Freitag. richtig falsch

Liebe Ulrike,
vielen Dank für die Einladung zu deiner Party.
Ich komme sehr gerne, aber ich habe am Freitag immer von 10 bis 21 Uhr 30 einen Kurs.
Ich komme dann eben später. Ich habe leider keine Zeit für einen Kuchen oder Salat, aber ich helfe gern am Samstag Vormittag die Wohnung aufzuräumen.

Ich freue mich
Christa

- 3 Christa kommt zur Party. richtig falsch
4 Sie macht einen Kuchen. richtig falsch
5 Christa räumt mit Ulrike am Samstag die Wohnung auf. richtig falsch

bu alıştırma ile öğrenciye, Almanya’da partilerin neden düzenlendiği, nasıl gerçekleştiği ve partide hangi etkinliklerin yapıldığı aktarılmaktadır. Bunun yanı sıra davetiye ve yanıt mektuplarının içerik ve biçim olarak nasıl olduğu da gösterilmiştir. (Schritte 1 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 119)

Ders kitabında başta Almanya olmak üzere dünyanın değişik ülkelerindeki insanların boş zaman etkinlikleri yer almıştır. İnsanların, boş zamanlarını ve tatil günlerini nasıl değerlendirdikleri ve neler yaptıkları sunulmuştur. Öğrencinin, hem Almanya hem de diğer ülkelerdeki kişileri, boş zamanı değerlendirme açısından tanınması için olanak verilmektedir. Böylelikle öğrencinin, kendi kültürü ile başka kültürler arasında farklı ve benzer olan özellikleri fark edebilme sürecine girebilmesi sağlanmaktadır.

2.2.10. İnsan İlişkileri



Alman toplumunu oluşturan insanlar arasındaki ilişki ve Almanlar’ın yabancı insanlarla olan arkadaşlıkları ders kitabının genellikle çoğu ünitesinde konu edilmektedir. Kitabın ana karakterleri, Alman Schneider Ailesi (Bruno Schneider, Tina Schneider, Sara Schneider) ve Almanya’ya Ukrayna’dan yeni gelen Nikolaj Miron kitabın her bölümünde değişik konularla öğrencinin karşısına çıkmaktadır. Kitapta Schneider Ailesi ile Nikolaj arasında gelişen arkadaşlık, ilk olarak Nikolaj’ın tesadüfen Schneider Ailesi’nin manav dükkânına bir adresi sormak için girmesi sonucu tanışmalarıyla başlayıp, daha sonra Schneider Ailesi ile tanışmanın ötesinde samimî bir arkadaşlığa adım atması ile devam etmektedir. Kitabın takip eden bölümlerinde Schneider Ailesi’nin Nikolaj’ın evine yemekli misafirlğe gitmesi ve sonraki zamanlarda da hep birlikte piknik yapmaları anlatılmaktadır. Schneider Ailesi ile Nikolaj arasındaki ilişki ve samimî arkadaşlık sıkça göz önünde tutulmaktadır.

Almanya'nın çok kültürlü bir toplum yapısına sahip bir ülke olmasına dikkat çekilerek bu arkadaşlık sayesinde Almanların yabancılara karşı saygılı, hoşgörülü ve önyargısız davrandıkları ve onlarla iyi arkadaşlıklar kurdukları vurgulanmıştır. Diğer taraftan yabancıların da Almanlara karşı aynı tutum ve davranışları sergiledikleri ön plâna çıkarılmıştır. Aynı zamanda bu konu ele alınarak aslında farklı ulus ve kültürlerden olan insanlar arasında arkadaşlık oluşabileceğine ve insanların birbirlerini empati kurarak anlamaları sonucu sağlam ilişkiler içinde olabileceklerine dikkat çekilmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin, ulusu ve kültürü ne olursa olsun hiç kimseye önyargılı, düşmanca ve hoşgörüsüz bir şekilde davranmamaları gerektiğinin bilincinde olmaları amaçlanmaktadır.

Tablo 2.1: “Schritte 1” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler

ÜNİTE	BAŞLIK	KÜLTÜRLERARASI İÇERİK	YÖNTEM / TEKNİK / ARAÇ
Giriş	Die erste Stunde im Kurs	Toplum	Görsel Unsur
2	Meine Familie	Aile	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
2	Wie geht's? – Danke, sehr gut.	Coğrafya	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Rol Yapma / İkili Çalışma
2	Ihre Familienfotos	Aile	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
2	Er wohnt in der Rosenheimerstraße.	Toplum	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
2	Deutschsprachige	Coğrafya	Görsel Unsur / Soru-Cevap /

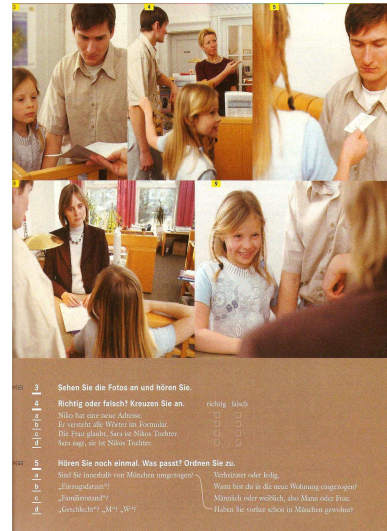
	Länder		Bireysel Çalışma
2	Deutschsprachige Länder	Aile	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
2	Deutschsprachige Länder	Coğrafya	Görsel Unsur / Proje / Grup Çalışması
2	Das ist meine Frau.	Aile	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma / Çalışma Yaprağı
3	Sonderangebote	Yeme – İçme Alışkanlıkları	Görsel Unsur / Soru-Cevap / İkili Çalışma
3	Gewichte und Maßeinheiten	Yeme – İçme Alışkanlıkları	İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
3	Im Supermarkt	Yeme – İçme Alışkanlıkları	Görsel Unsur / Proje / Bireysel Çalışma
4	Meine Wohnung	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
4	Das Bad ist dort.	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
4	Mietmarkt	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
4	Was kostet denn die Wohnung? – 650 Euro im Monat.	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / Proje / Bireysel Çalışma
5	Mein Tag	Günlük Yaşam	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap /

			Bireysel Çalışma
5	Valentinas Woche	Günlük Yaşam	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
5	Öffnungszeiten	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
5	Öffnungszeiten	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
5	Was machen Sie wann?	Günlük Yaşam	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma - İkili Çalışma / Çalışma Yaprağı
5	Ihr Tag	Günlük Yaşam	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Çalışma Yaprağı
6	Freizeit	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
6	Freizeit und Hobbys	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma - İkili Çalışma
6	Freizeit und Hobbys	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
7	Kommunikation mit der Schule	Eğitim	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
7	Der 1. Schultag	Eğitim	Görsel Unsur / Proje / Bireysel Çalışma - Grup Çalışması

7	Der 1. Schultag	Eğitim	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Kavram Haritası / Beyin Fırtınası / Bireysel Çalışma - Grup Çalışması / Çalışma Yaprağı
---	-----------------	--------	---

2.3. “SCHRITTE 2” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER

2.3.1. Devletin Halkla İlişkisi



Almanya'daki bir resmi daire, dairedeki insanlar ve onların neler yaptıkları fotoğraflar ve CD aracılığıyla aktarılmıştır. Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlikle, resmi daire olan nüfus dairesinin nasıl olduğu, orada çalışanların neler yaptığı ve oraya gelen vatandaşın işlemleri nasıl halletmeye çalıştıkları anlatılmıştır. Resmi dairedeki işlemlerin belli bir düzene göre halledildiği göze çarpmaktadır. Ders kitabının ana karakterlerinden Nikolaj'ın yeni bir eve taşındığını bildirmek için, Schneider Ailesi'nin kızı Sara ile resmi daireye gittiği, ilk olarak adres değişikliğini bildirmek için form aldığı, sonra sıra numarası aldığı, daha sonra formu doldurduğu ve en son olarak da formu daire

amirine teslim ettiği ifade edilmiştir. Nikolaj'ın formu nasıl doldurduğu, formda neler sorulduğu ve hangi bilgilerin yer aldığı da açıklanmaktadır. Öğretmen kitabında öğrencinin, resmi dairelerde daha önce yaşamış olduğu kişisel tecrübeler ve hangi ihtiyaçlarından dolayı oraya gittiği konusunda konuşmaya yönlendirilmesi söylenmektedir. Öğrenciye, nüfus dairesi gibi resmi dairelerde halledilen işler ve işlerin yapılma düzeni açısından kendi ülkesi ile Almanya arasında bağ kurması için fırsat verilmektedir. Öğrenci, iki ülkedeki insanların neden resmi dairelere gittikleri, hangi ihtiyaçları için oraya başvurdukları ve işlemleri nasıl gerçekleştirdikleri konusunda düşünmeye sevk edilmektedir. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 16-17)

Nüfus dairesine adres değişikliğini bildirmek için kullanılan bir kayıt formu yansıtılmakta ve o kayıt formunda istenen bilgilerin yer aldığı konuşma CD ile aktarılmaktadır. Nüfus dairesindeki memur ile yeni adresini bildiren Yunanlı bir erkek arasında gerçekleşen konuşmada kayıt formundaki bilgilerin nasıl sorulduğundan ve formun nasıl doldurulduğundan bahsedilmiştir. Kayıt formunda taşınma tarihi, yeni ve eski ev adresi, aile üyelerinin adları ve soyadları, medeni durumları, cinsiyetleri, doğum tarihleri ve yerleri, uyrukları ve çalışma durumları gibi bilgiler

D1 Lesen Sie das Formular unten. Richtig oder falsch?

	richtig	falsch
a. Familie Galanis zieht im September in die neue Wohnung.	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
b. Die neue Adresse ist Deutschstraße 56.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
c. Der Vorname von Herrn Galanis ist Yorgos.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
d. Herr Galanis ist ledig.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
e. Herr Galanis hat im Oktober Geburtstag.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
f. Herr Galanis ist 1975 in Thessaloniki geboren.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
g. Herr Galanis ist Deutscher.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Die Monate
Januar Juli
Februar August
März September
April Oktober
Mai November
Juni Dezember

Ich bin Deutscher. Ich bin Deutsche. Wann sind Sie geboren? – Im März.

Einzugsdatum: 01.03.20..
Neue Wohnung: Deutschstr. 56, 50675 Köln **Bisherige Wohnung:**
Die neue Wohnung ist Hauptwohnung Nebenwohnung

Familienname	Frühere Namen (z.B. Geburtsname)	Vorname(n)
1 Galanis		Yorgos
2 Galanis	MarkariS	Dimitra Elena
3 Galanis		
4 Galanis		

Familienstand	Geschlecht	Geburtsdatum	Geburtsort/Geburtsland
1 verheiratet	M W	18.10.1970	Thessaloniki, Griechenland
2 verheiratet	M W	05.07.1972	Athen;
3 ledig	M W	03.12.2002	
4	M W		

Staatsangehörigkeit
1 griechisch
2
3
4

Berufstätig
1
2
3 nein
4

Ort, Datum Köln, 22.03.20.. **Unterschrift** Y. Galanis

D2 Hören Sie das Gespräch auf dem Amt. Ergänzen Sie das Formular.

solulmaktadır. Öğrenciye, bu bilgilerin soruları ve Yorgos Galanis adlı kişinin kendisi, eşi ve kızıyla ilgili verdiği yanıtlar iletilmektedir. Hem dinleme hem okuma hem de yazma becerisine yönelik bu etkinlikte öğrencinin, kayıt formunu konuşmaya göre doldurması beklenmektedir. Öğrenciye, Alman dilinde kayıt formunun nasıl olduğu biçim ve içerik olarak gösterilmekte ve öğrencinin, Almanya'da formların ne için kullanıldığını öğrenmesi sağlanmaktadır. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 21)

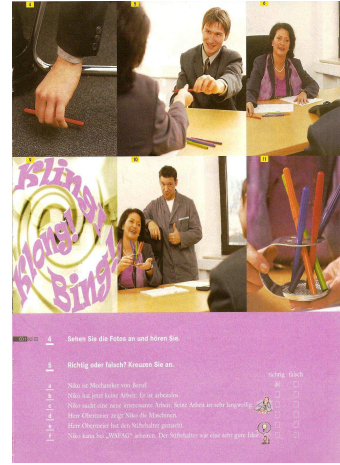
Ders kitabında devlet kurumları ve özellikle de nüfus dairesi konu edilmiştir. Hedef dilin ülkesindeki resmi daireler, o dairelerde yapılan işlemler ve işlemlerin yapılma biçimi üzerinde durulmuştur. Devlet kurumlarına verilen formlardan da bahsedilerek öğrencinin, bilgi edinmesinin yanında, konu kapsamındaki etkinlikler sayesinde yaşantı geçirmesine de katkıda bulunmaktadır. Öğrenci, bu sayede kültürlerarası deneyim kazanma ve kültürlerarası bilinç oluşturma konusunda desteklenmektedir.

2.3.2. Toplum



Bir kasap reyonunu yansıtan bu karikatürde domuz resmi dikkat çekmektedir. Domuz figürünün olması sebebiyle Almanya'daki kasaplarda ve et reyonlarında domuz eti satıldığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte Almanlar'ın da domuz eti yediği vurgulanmıştır. İki toplumun dini açıdan kültürlerarası farklılıklara sahip olduğu bu karikatürle ortaya çıkmaktadır. Müslüman bir toplumda günah olan domuzun, Hristiyan toplumunda günah olarak kabul edilmediği görülmektedir. Bu karikatür sayesinde öğrencinin, kültürlerarası farklılıkları anlamasına yardımcı olunmaktadır. Kültürel çeşitlilikten dolayı toplumlar, kültürel özellikler açısından benzerlik veya farklılık gösterebilmektedir. Farklı olanı bulma ve algılama aşamasında farklı olana karşı saygılı olma ve farklılığı kabul etme yetisi önem kazanmaktadır. Bu karikatür öğrencinin, bu süreci bilinçli olarak yaşamasında ve kendi kültürüne göre farklı olana karşı anlayışlı olabilmesinde yardımcı rol üstlenmektedir. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 19)


2.3.3. Çalışma Yaşamı



Almanya'daki bir fabrikanın büro kısımları ve Ukraynalı Nikolaj'ın bu fabrikada iş başvurusu için yaptığı görüşme hem fotoğraflar hem de CD ile aktarılmaktadır. Almanya'daki fabrikaların büro kısımlarının nasıl olduğu, iş görüşmelerinin nasıl yapıldığı ve fabrikaya iş için başvuru yapan elemanların işe nasıl alındığı görülmektedir. Fabrikanın şefi Nikolaj'a, Almanya'ya ne zaman geldiğini, ne zamandan beri Münih'te yaşadığını, Ukrayna'da hangi mesleği yaptığını ve şu an işsiz olup olmadığını sormaktadır. Nikolaj, ise, sekiz ay önce Almanya'ya geldiğini, altı aydır Münih'te yaşadığını, Ukrayna'da önce mekanikçi olarak bir firmada çalıştığını, daha sonra da başka bir maden firmasında kaynakçı olarak görev aldığını, şu an işsiz olmadığını ve her gün aynı şeyleri yapmak zorunda olduğu çok sıkıcı bir işe sahip olduğunu söylemektedir. Soru ve yanıtlardan sonra Nikolaj'ın, fabrikanın ustasıyla birlikte atölyeleri gezdiği ve o esnada izin alarak bir kalemlik yaptığı yansıtılmaktadır. Nikolaj'ın, iş görüşmesi yaptığı şefin kalemlerinin düzenli durması ve yere düşmemesi için yaptığı kalemliği şefe verdiği ve bu güzel düşüncenin de etkisiyle şefin Nikolaj'ı işe aldığı anlaşılmaktadır. Dinleme becerisinin gelişmesi için düzenlenen bu etkinlikle öğrenciye, bir iş görüşmesinde neler sorulduğu ve hangi konuların konuşulduğu açıklanmakla birlikte, ayrıca işe başvuran birisinin görüşmeye nasıl gittiği ve görüşme esnasında nasıl hareket ettiği gösterilmiştir. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 8-9)

Almanya'daki meslekler, cinsiyetlere göre adlandırılarak karikatürlerle ifade edilmiştir. Kitapta yer alan her mesleğin hem erkek hem de bayan cinsiyetine göre ayrı olarak adlandırılmış olması, meslekler konusunda Almanya'da cinsiyet ayrımının olmadığını göstermekte ve her mesleği, iki cinsiyetin de yapabildiğine dikkat çekilmektedir. Öğrencinin, kendi ülkesi olan Türkiye'de bazı mesleklerin erkek veya bayan cinsiyetine mal edilmesi durumunun Almanya'da söz konusu olmadığını görmesi sağlanmaktadır. Öte yandan bazı mesleklerin mesai saatleri içinde nasıl yapıldığıyla ilgili yaşantılar CD aracılığıyla aktarılmakta ve öğrencinin meslekleri hem daha yakından tanınmasına hem de mesleklerin niteliklerini fark etmesine yardımcı olmaktadır. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 10)

A1 Sehen Sie die Bilder an. Hören Sie dann und ordnen Sie zu.



A2 Ergänzen Sie.

Text	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Busfahrer										
Lehrerin										
Polizist										
Programmiererin										
Hausmann										
Bauarbeiter										
Studentin										
Mechaniker										
Krankenpfleger										
Kauffrau										

Busfahrer Busfahrerin
Lehrer Lehrerin
Kaufmann Kauffrau
Hausmann Hausfrau
Krankenpfleger Krankenschwester

D1 Lesen Sie und markieren Sie: Wann können/möchten die Personen arbeiten?



Claudia Wiese sucht Arbeit. Sie hat am Vormittag und am Nachmittag keine Zeit. Da ist sie mit ihren Kindern zu Hause. Am Abend kommt ihr Mann. Dann kann sie arbeiten. Sie sucht eine Arbeit für zwei oder drei Stunden.



Elena Beketova ist eine Studentin aus Russland. Sie lernt am Vormittag Deutsch. Am Nachmittag und am Abend studiert sie an der Universität. An zwei Nachmittagen in der Woche hat sie frei und möchte arbeiten. In Russland hatte sie einen Job als Verkäuferin.



Konstantinos Antoniadis hatte ein kleines Geschäft. Er war selbstständig, aber er hat sehr wenig Geld verdient. Herr Antoniadis hat den Laden verkauft. Jetzt arbeitet er am Tag als Kellner in einem Restaurant. Er hat eine Frau und drei Kinder und braucht für seine Familie eine große Wohnung. Das ist teuer und deshalb will er noch in der Nacht und/oder am Wochenende arbeiten. Sein Hobby ist Autofahren.



Adem Karadeniz ist jetzt arbeitslos. Er besucht seit zwei Monaten am Abend eine Fahrschule. Er möchte endlich Auto fahren lernen. Herr Karadeniz sucht für den Vormittag oder Nachmittag einen Job. Er möchte gerne jeden Tag arbeiten. In Deutschland war er schon Verkäufer in einem Supermarkt. Früher hat er in einem Krankenhaus als Pfleger gearbeitet. Das hat Herrn Karadeniz sehr gefallen.

D2 Lesen Sie die Anzeigen. Markieren Sie die Berufe und die Arbeitszeiten.

Stellenmarkt

A

Wir suchen ab sofort zuverlässige **Putzhilfe** für Messagerparis in Petersberg, Landwehrstraße. Arbeitszeit: Mo.–Fr. für 2 Stunden ab 20 Uhr.
Gebäudereinigung Blank GmbH
Tel.: 0661/330 50

C

Suche
Taxifahrer/Taxifahrerin
für Nacht und Wochenende. Festanstellung.
Tel.: 0171/640 76 68

B

Sekretärinnen mit Computer- und Engl.-Kenntn. gesucht. Arbeitszeit: Mo.–Fr, 8–13 Uhr.
Bitte übl. Unterlagen an: Personalmanagement GmbH, Holger Wittstein, Gottschedstraße 14, 04109 Leipzig
Telefonische Informationen unter 624 21 32 (9–12 Uhr)

D

Wir suchen ab sofort eine/n freundliche/n, junge/n **Fleischverkäufer/in** für zwei Nachmittage in der Woche. Gerne auch Student/in.
Metzgerei Stefan Scholl. Tel.: 030/27 11 913

E

Ambulanter Pflegedienst sucht dringend **Krankenpfleger/Krankenschwestern** v. Mo.–Fr, 14–18 Uhr. Führerschein erforderlich. Tel.: 14 16 714

D3 Welche Anzeige passt zu welcher Person? Kreuzen Sie an.

Anzeige	A	B	C	D	E
Frau Wiese	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Frau Beketova	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Herr Antoniadis	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Herr Karadeniz	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Almanya'da yaşayan dört kişinin kişisel ve meslekî bilgilerinin yer aldığı yazılar bulunmaktadır. İşsiz bir bayan, işsiz ve Türk olan bir erkek, Rusya'dan gelen bir kız öğrenci ve ek iş arayan bir erkek olan bu dört kişi, kendilerinden, yaptıkları veya yapmayı düşündükleri mesleklerden, boş zamanlarından ve mesleki tecrübelerinden bahsetmektedir. Öğrenciye, Almanya'daki iş arayan insanların özellikleri ile kendi toplumundaki insanları karşılaştırma olanağı verilmektedir. Ayrıca burada temizlik elemanı, sekreter, taksi şoförü, satış elemanı, hemşire ve hasta bakıcı alınacağını bildiren beş tane de iş ilanı

yansıtılmıştır. Almanya'daki iş ilanları içerik ve biçim olarak gösterilmekle birlikte, bu ilanlar sayesinde Almanya'daki çeşitli mesleklerin çalışma koşulları ve özellikleri hakkında bilgi verilmektedir. Okuma becerisinin geliştirilmesi için düzenlenen bu metin ve ilanlarda öğrencinin, dört kişiye uygun olan işi bulması beklenmektedir. Öğrencinin, ilânlarda belirtilen mesleklerin çalışma koşulları açısından kendi ülkesi ile Almanya arasında kültürlerarası bağ kurmasına katkı sağlanmaktadır. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 13)

İş ilanlarıyla ilgili bir proje çalışması yansıtılmakta ve temizlik elemanı, bahçıvan, ev işlerine yardımcı, kapıcı gibi mesleklerle ilgili iş ilanları gösterilmektedir. Öğrencinin, iş ilanlarını anlaması, ilanlarda kullanılan kısaltmaları araştırma yaparak öğrenmesi ve ayrıca Almanya'daki meslekleri çalışma koşulları ile birlikte tanınması hedeflenmiştir. Öğrenci, hem Alman gazetelerinden hem de internetten ulaşacağı çeşitli iş ilanları sayesinde konu hakkında daha geniş bilgi sahibi olmaya ve araştırma yapmaya teşvik edilmektedir. Bu sayede öğrencinin, Alman dilinde araştırma yapmayı ve elde ettiği verilerle bir sonuca ulaşip proje yapmayı tecrübe edinmesi beklenmektedir. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 72)

Projekt 23

Stellenanzeigen lesen und verstehen

Suchen Sie interessante Anzeigen in der Zeitung und notieren Sie die Informationen. Machen Sie eine Wandzeitung.

Reinigungskraft
2 x wöchentlich à 2 Stunden
für Büro gesucht, 9,- €/Stunde
Fa. Allhaus, Tel. 07234-615402

Arbeitszeit: 4 Stunden, 2 Tage/Woche
Verdienst: 9 Euro

Gärtner/Gärtnerin gesucht
Spaß an der Pflanze, flexible Arbeitszeiten,
3 x pro Woche 2 Stunden, selbstständiges
Arbeiten, FS Kl. 3
Galakt Immobilien, Tel. 0623/207 43 19

Arbeitszeit: ...

Familie sucht Haushaltshilfe
für Fr. u. Mo., Vorm., Ferien n. V.
T.: 04321/68 24

Hausmeister gesucht
auf 400,- Euro-Basis für Wohnanlage
Immobilienverwaltung Kurz
0178/877 66 43

Was bedeutet das? Fragen Sie.

Fa. • FS Kl. 3 • Fr. • Mo. • Vorm. • n. V. • auf 400,- Euro-Basis

E1 Wo ruft Herr Wegener an? Lesen Sie, hören Sie dann und kreuzen Sie an.

Mechaniker für Autowerkstatt
gesucht! Arbeitszeit: 12 Stunden
in der Woche am Nachmittag.
Tel.: 040/14 38 27-0

- 040/14 38 27-0
 0177/59 63 782

Wir suchen ab sofort einen
Hausmeister für große Wohnanlage
in der Verdener Str.
Arbeitszeit: jeden Tag, thw. auch
am Wochenende.
Hausverwaltung Alexander
Tel.: 0177/59 63 782

E2 Sie suchen eine Stelle. Spielen Sie Gespräche.

Gesucht: Busfahrer(in)
Arbeitszeit: drei Tage in der Woche
Wie lange? 8 Stunden
Verdienst? 12 Euro pro Stunde

Gesucht: Putzhilfe
Arbeitszeit: zwei Mal in der Woche
am Vormittag
Wie lange? 3 Stunden
Verdienst? 7,50 Euro pro Stunde

... Guten Tag. Mein Name ist ...
Ich habe Ihre Anzeige gelesen. Sie suchen
eine(n) ... Ist die Stelle noch frei?
Ja. Wir suchen eine(n) ...
... Stunden.
... Euro.
Kommen Sie doch morgen um ...
Unser Büro / Unsere Firma ist in
der ...straße ...
Gut, bis morgen. Auf Wiederhören.

Und wie lang ist die Arbeitszeit pro Tag?
Und wie ist der Verdienst pro Stunde?
Gut, wann kann ich zu Ihnen kommen?
Ja, gut, das passt prima. Dann bis morgen.

Wie lang(e)? Eine Stunde.
45 Minuten.
Von 8 Uhr bis 17 Uhr.

Bir işe başvuru için yapılan telefon görüşmesi CD ile aktarılmaktadır. Kapıcılık için verilmiş olan iş ilanını okuyan birinin işin koşulları ve özelliklerini öğrenmek için yaptığı telefon konuşması aracılığıyla Almanya'da işe başvurmak için yapılan telefon görüşmeleri yansıtılmıştır. İşe başvurmayı düşünen kişi, telefonda günde ne kadar süre çalışılacağını, saat başına ne kadar ücret alınacağını sormakta ve apartman yöneticisi ise, günde altı saat çalışılacağını, saat başına 13 Euro verileceğini söylemektedir. Dinleme becerisini geliştirme

amacıyla düzenlenen bu etkinlik ile öğrencinin, telefonla nasıl bir iş görüşmesi yapıldığını, nelerin sorulduğunu ve konuşulduğunu öğrenmesi sağlanmaktadır. Ayrıca burada otobüs şoförü ve temizlik işlerine yardımcı arayan iki tane daha iş ilanına yer verilerek öğrencilerin, ikili çalışma ile benzer telefon konuşmalarını canlandırmalarının istenmesi sonucu, konuyla ilgili tecrübe edinmelerine katkıda bulunmaktadır. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 14)

Almanya'daki çalışma yaşamı ve meslekler kapsamlı bir şekilde konu edilmiştir. Değişik meslek grupları tanıtılmış ve iş ilanları gösterilmiştir. Gerek telefonla gerekse de yüz yüze yapılan iş görüşmeleri ve eleman alımı üzerinde durulmuştur. Öğrenciye, çalışma yaşamını ve meslekleri yeterli ölçüde öğrenmesi için bilgiler verilmektedir. Öğrencinin, etkinlikler doğrultusunda kendi ülkesi ile Almanya'yı kültürlerarası bağlamda karşılaştırması sağlanmaktadır.

2.3.4. Boş Zaman Etkinlikleri

Müziyen olan Christian Adam adlı Alman birinin kim olduğundan ve boş zamanında neler yaptığından bahsedilmiştir. Boş zamanında severek yaptığı etkinlikler olan keman çalma ve bisiklet sürme anlatılarak, en severek yaptığı etkinliğin, ikisini aynı anda yapmak olduğu vurgulanmaktadır. 113 km boyunca hem keman çalarak hem de geriye doğru bisiklet sürerek dünya rekoru kırdığından ve böylece Guinness

Rekorlar kitabına girdiğinden söz edilmektedir. Okuma becerisini geliştirmek için sunulan bu metinle ilginç ve eğlenceli etkinliklere dikkat çekilmektedir. Öğrenciye, bazı Almanlar'ın ilgi uyandırıcı etkinliklerinin olduğu ve yaratıcı fikirleriyle rekorlar kırdığı belirtilmekte, aynı zamanda da ilginç boş zamanı değerlendirme etkinlikleri gösterilmektedir. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 52)

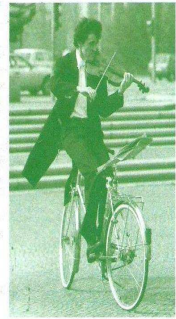
C3 Lesen Sie und ergänzen Sie.

Weltrekord im „Fahrrad-Rückwärts-Geigen“

Diesen Rekord macht Christian Adam so schnell keiner nach! Christian Adam ist am Sonntag 113 km Fahrrad gefahren. „Na und? Fahrrad fahren ist doch nicht schwer. Das kann ich auch!“, denken Sie jetzt vielleicht. Aber können Sie auch rückwärts fahren und dabei Geige spielen? Das kann Adam sicher besser und genau das hat er auch gemacht – 113 km lang.

Wer ist dieser Christian Adam?

Er ist Musiker von Beruf. In seiner Freizeit fährt er gerne Fahrrad. Noch lieber spielt er Geige. „Aber am liebsten mache ich beides zusammen: Fahrrad fahren und Geige spielen“, meint Adam. Das trainiert er jeden Tag: „Ich spiele viel Geige, fahre noch mehr Rad, aber am meisten trainiere ich natürlich beides zusammen.“ Christian Adam ist sehr zufrieden! Mit diesem interessanten und lustigen Rekord im „Fahrrad-Rückwärts-Geigen“ ist er ins Guinness Buch der Rekorde gekommen. Na dann, herzlichen Glückwunsch!



Was macht Christian Adam in seiner Freizeit ...

... gern? ... lieber? ... am liebsten?

Fahrrad fahren

Was trainiert Christian Adam

... viel? ... mehr? ... am meisten?

Geige spielen

+ ++ +++
gern lieber am liebsten
viel mehr am meisten

Ferientermine

In welchem Bundesland wohnen Sie?

Wann sind dort Schulferien?

im Frühling (an Ostern, an Pfingsten):

im Sommer:

im Herbst:

im Winter (an Weihnachten):

Almanya'daki eyaletlerde okul tatillerinin ne zaman olduğu ile ilgili bir proje çalışmasına yer verilmiştir. Farklı eyaletlerde, okul tatil günlerinin ne zaman olduğu mevsimlere ayrılarak sorulmaktadır. Öğrenci,

Almanya'daki okul tatil günlerini araştırmaya ve bu çalışma ile öğrenmeye teşvik edilmiştir. Gerek internet, kitap, gazete gibi kaynaklardan gerekse de Almanya'da yaşayan tanıdıklarından elde edeceği bilgiler ışığında öğrencinin, hem farklı eyaletlerdeki birçok okul türünün tatillerini öğrenmesi hem de eyaletler arasında farklılıklar olup olmadığını tespit etmesi amaçlanmıştır. Öğretmen kitabında, çalışma esnasında öğrencinin, her eyalette yaz tatillerinin başka bir zamanda başladığını tespit edeceği belirtilmektedir. Neden böyle olduğu konusu üzerinde durulması ve öğrencinin kendi ülkesinde de benzer bir düzenlemenin olup olmadığını sorulması önerilmektedir. Böylelikle bu çalışma öğrencinin, kendi ülkesindeki okul tatili zamanlarını, Almanya'daki mevcut duruma göre değerlendirip kültürlerarası karşılaştırma sürecine girmesine hizmet etmektedir. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 116)




Boş zaman etkinlikleri ayrı bir konu olarak ele alınmamasına rağmen, ders kitabının farklı bölümlerinde üzerinde durulmaktadır. Almanya'daki insanların boş zamanı değerlendirme biçimleri örneklendirilerek sunulmuştur. Proje çalışması aracılığıyla Almanya'daki öğrencilerin, ne kadar tatil günlerinin olduğu hakkında bilgi verilmektedir. Boş zaman etkinlikleri konusunda, iki ülke arasındaki varolan kültürel benzerlik ve farklılıkları bulmaya, karşılaştırma yapmaya olanak verecek nitelikteki uygulamalar ile kültürlerarası farkındalığı artırma desteklenmektedir.

2.3.5. Haklar




C2 Schreiben Sie: Was ist erlaubt, was ist verboten?

essen • rauchen • Hände waschen • telefonieren • fotografieren • parken

ich darf wir dürfen
du darfst ihr dürft
er/sie/ darf sie/Sie dürfen
man

A  **B**  **C** 

Hier darf man Hunde nicht mitbringen. Hier darf man _____

D  **E**  **F** 

C3 In Ihrem Land: Was darf man? Was darf man nicht? Was muss man?

Jungen-Mädchen Wir dürfen keinen Alkohol trinken. Bei uns muss man nach dem Essen „Danke“ sagen.

Erwachsene in der Schule Essen auf dem Aisch
im Restaurant im Schwimmbad Kinder im Hotel im Museum

Was muss man tun, was darf man, was darf man nicht tun?

Hier muss man nicht arbeiten. Hier darf man nicht Fahrrad fahren. Hier dürfen nur Besucher parken. Vor dem Schwimmen muss man duschen. Hier darf man nicht durchfahren. Hier darf man nicht rauchen.

Bitte mit Seife gründlich waschen

Bicycle

P Nur für Besucher

No Smoking

Kaffeepause 8⁰⁰–12⁰⁰ Mittagspause 12⁰⁰–17⁰⁰

Durchfahrt verboten

a) _____
b) _____
c) _____
d) _____
e) _____
f) _____

Almanya’da kullanılan ve ne gibi izin ve yasakların olduğunu gösteren işaret tabelalarına yer verilmiştir. Hangi konularda ne gibi izin ve yasakların söz konusu olduğu gösterilmektedir. İzin ve yasaklar konusu bir çalışma yaprağıyla da desteklenerek pekiştirilmektedir. Sigara içmek yasak, park edilir, yemek yemek yasak, cep telefonu yasak, bisiklet sürülür gibi izin ve yasakları yansıtan tabelaların ne anlama geldiği sorulmakta ve Almanya’daki tabelaların öğrenci tarafından tanınması sağlanmaktadır. Öğrencinin, kendi ülkesindeki izin ve yasaklardan da bahsetmesi istenmiştir. Öğretmen kitabında öğrencinin, kendi ülkesinde nelerin yasak ve nelerin izinli olduğunu konuşması ve böylelikle kültürel farklılıkları tartışmasının sağlanması tavsiye edilmektedir. Bununla birlikte öğrenciye, iki ülke arasındaki farklılıkları bulma ve anlama şansı verilmektedir. Bu çalışma, insanların nerelerde ne gibi haklarının olduğunu tespit edilmesine ve haklar konusunda iki ülke arasında kültürlerarası ilişki kurulmasına hizmet etmektedir. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 20; Lehrerhandbuch, s. 76)

Devlet kurumları konusu kapsamında ele alınan izin ve yasaklar konusu, işaret ve levhaların kullanımıyla desteklenmiştir. Almanya’da bu tür işaret ve levhaların nerelerde kullanıldığı, ne anlama geldiği ve neden gereksinim duyulduğu bu konu aracılığıyla öğrencilere açıklanmaktadır. Öğrencinin, kendi ülkesindeki izin ve yasakları değerlendirmesi ve öğrendiği kültürden yola çıkarak, kültürlerarası bilinç oluşturmaya amaçlanmaktadır.

2.3.6. Sağlık

1 Sehen Sie die Fotos an. Was meinen Sie? Kreuzen Sie an.

Was ist Nikolaj? Was sagt Nikolaj?
 Ein Arzt. Ich habe Fieber.
 Auf dem Arzt. Mein Bein tut weh.

2 Zeigen Sie, Wo ist...?

ein Verband ein Knochens eine Venenblutentnahme

3 Sehen Sie Foto 7 an. Was meinen Sie? Warum lacht Nikolaj? Vorfreude... Ich gehe zum Arzt...

4 Sehen Sie die Fotos an und hören Sie.

5 Was passiert? Ordnen Sie die Sätze.

1. Nikolaj hat eine Versicherungskarte.
 2. Dann sagt der Arzt, Nikolaj kann eine Woche nicht arbeiten.
 Er gibt Nikolaj eine Krankmeldung.
 Der Arzt sieht Nikolaj an. Es ist nicht gefährlich.
 Nikolaj bekommt einen Verband auf seine Wunde.
 Der Arzt fordert Nikolaj auf, seine Wunde jeden Tag mit seiner Verband zu waschen.
 3. Nikolaj kommt zum Arzt. Er hat einen Unfall. Sein Bein tut weh.

6 Ergänzen Sie: Versicherungskarte Krankmeldung

1. Der Arzt schreibt eine ... Hier steht, wie lange man nicht arbeiten kann darf.
 Man muss sie in der Firma / beim Arbeitsgeber abgeben.
 2. Man muss die ... der Arzt braucht sie, um die Krankmeldung zu genehmigen.

Sağlık ve hastalık konusu kapsamında Nikolaj'ın merdivenlerden düşmesi sonucu bacağının kötü olmasından dolayı doktora gitmesi, doktora muayene olması ve sağlıklı ilgili yapılan işlemler fotoğraflar ve CD ile anlatılmaktadır. Nikolaj'ın doktora muayene olmak için geldiği, muayene olmadan önce sigortalı kartıyla işlemlerin başladığı, doktorun Nikolaj'a bir hafta evde istirahat önerdiği, bir fabrikada çalışan Nikolaj'a işverenine göndermesi için hasta olduğunu ve ne kadar süre çalışamayacağını bildiren bir rapor verildiği ifade edilmektedir. Öğretmen kitabında Almanya'daki her çalışanın sağlık sigortalı olmak zorunda olduğu ve bu yüzden her ay sağlık sigortasına sabit bir ücret ödediği, sağlık sigortasının da buna karşılık doktor viziteleri ve hastanede kalma gibi sağlık masraflarını karşıladığı konusunda bilgi verilmiştir. Öğrencilere, sağlıkla ilgili verilen bu bilgilerin açıklanması tavsiye edilmiştir. Bu konu sayesinde öğrenciye, Almanya'daki sağlık işlemleri ile ilgili bilgi aktarılmakta ve öğrencinin, ülkesindeki koşullar ile kendi deneyimlerini irdelemesi sağlanmaktadır. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 24-25)

Almanya'daki iş göremez raporlarından iki örnek yansıtılmış ve sekreterle iş veren arasında geçen konuşma CD ile aktarılmıştır. Öğrencilerin, iki raporu da inceleyerek

D1 Hören Sie: Welche Krankmeldung passt?

A	B
<p>INR, Bayern die Gesundheits- 2144 Städt Pfrarr Bahnhofstr. 7 80333 München 089 30000 089 30000</p> <p><input type="checkbox"/> Arbeitsunfähigbescheinigung <input type="checkbox"/> Krankmeldung <input type="checkbox"/> Arbeitsfähigkeitsbescheinigung</p> <p>SAPR03 Dr. Michael Weber Internist / Lungens- Bronchialth. / Innere Medizin 11,02,100 27,02,100</p>	<p>INR, Bayern die Gesundheits- 2144 Städt Pfrarr Bahnhofstr. 7 80333 München 089 30000 089 30000</p> <p><input type="checkbox"/> Arbeitsunfähigbescheinigung <input type="checkbox"/> Krankmeldung <input type="checkbox"/> Arbeitsfähigkeitsbescheinigung</p> <p>SAPR03 Dr. Michael Weber Internist / Lungens- Bronchialth. / Innere Medizin 11,02,100 27,02,100</p>

konuşmada hangi rapordan bahsedildiğini bulmaları beklenmektedir. Konuşmada bayan Schwarz'ın hasta raporu gönderdiği, 13 Nisan'a kadar hasta olduğu, yaklaşık iki hafta istirahat edeceği, onun işlerini yapması için birine ihtiyaç olduğu anlatılmıştır. Öğrenciye, Almanya'daki hasta raporları ile raporda bulunan bilgiler gösterilmekte ve konu pekiştirilmektedir. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 29)

D4 Lesen Sie den Brief und ordnen Sie zu.

der Absender → Maria Kerner · Hohenzollernstraße 1 · 96049 Bamberg
 die Postleitzahl →
 die Hausnummer → An die
 der Ort → Intersprach-Schule
 die Straße → Heiliggrabstraße 11
 der Empfänger → 96052 Bamberg
 Bamberg, 8. November 20...
 der Betreff → Krankmeldung
 die Anrede → Sehr geehrte Frau Wilms,
 das Datum →
 leider kann ich zwei Wochen nicht in Ihren Kurs kommen.
 Ich bin krank. Anbei finden Sie die Krankmeldung. Bitte
 geben Sie Frau Piwon die Arbeitsblätter für die nächsten
 Stunden mit.
 die Unterschrift → Mit freundlichen Grüßen
 der Gruß → Maria Kerner

der Absender →
 die Straße, die Hausnummer →
 die Postleitzahl, der Ort →
 der Empfänger → Sprache - Zentrum für Sprache und Kultur
 die Straße, die Hausnummer → Scheffelbergstraße 29
 die Postleitzahl, der Ort → 96049 Bamberg
 der Betreff →
 der Ort, das Datum →
 die Anrede →
 der Text →
 der Gruß →
 die Unterschrift →

D5 Unterstreichen Sie in diesem Brief:

Warum kommt Frau Kerner nicht in den Kurs? Wie lange kommt sie nicht? Was soll die Lehrerin tun?

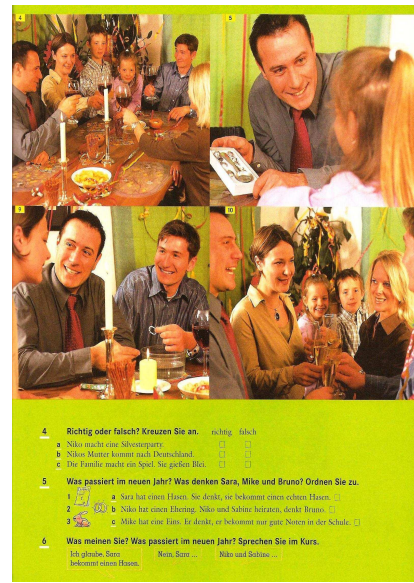
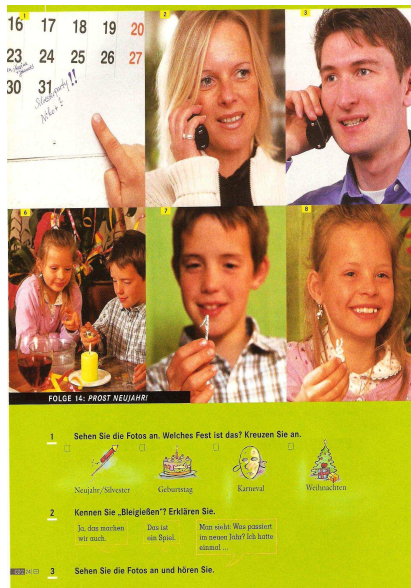
D6 Schreiben Sie einen Brief.

Ihr Kind ist krank. Sie können nicht zum Deutschkurs kommen.
 Die Lehrerin soll Frau Mattei die Hausaufgaben aufschreiben.

Almanya'da, kurumlara hasta olunduğunu bildirmek için yazılan resmi mektup ele alınmıştır. Öğrencilere, Alman dilinde resmi bir mektubun biçim ve içerik olarak nasıl olduğu gösterilmiştir. Mektupta gönderen ve alıcı olan kişilerin adres bilgilerinin nasıl yazıldığı ve hangi bilgilerin olması gerektiği görülmektedir. Maria Kerner adlı bir bayanın hasta olduğu için iki hafta boyunca kursa gidemeyeceğini ve bu sebeple sonraki derslerle ilgili çalışma yapraklarını bayan Piwon'a verilmesini rica ettiğini ve hasta olduğunu bildiren raporu da eklediğini belirten bir mektup konu edilmiş ve bu sayede resmi mektupların hangi konularla ilgili yazıldığı örneklendirilmiştir. Öğrencilere, çalışma yaprağı olarak boş bir mektup şablonu sunularak, öğrencilerin çocuğu hasta olduğu için Almanca kursuna gelemeyeceğini ve öğretmeninin ev ödevlerini bayan Mattei'a vermesini bildiren bir resmi mektubu yazmaları beklenmektedir. Yazma becerisini geliştirmek için düzenlenen bu uygulama ile öğrencilerin, kültürlerarası deneyim kazanmaları amaçlanmaktadır. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 29; Lehrerhandbuch, s.79)

Ders kitabında sağlık konusu kapsamında sağlıkla ilgili işlemlerin neler olduğu ve nasıl gerçekleştiği, Almanya'daki insanların sağlık sigortaları, çalışan kişilerin sağlıkla ilgili hakları konu edilmiştir. Sağlık sigortası, sigortalı kartı ve hasta raporunun ne olduğu, hangi durumlarda, nasıl kullanıldığı ve işlevinin ne olduğu verilen örneklerle desteklenerek açıklanmıştır. Öğrencinin, bu konu sayesinde Almanya'yı sağlık konusundaki işleyiş açısından tanınması sağlanmaktadır.

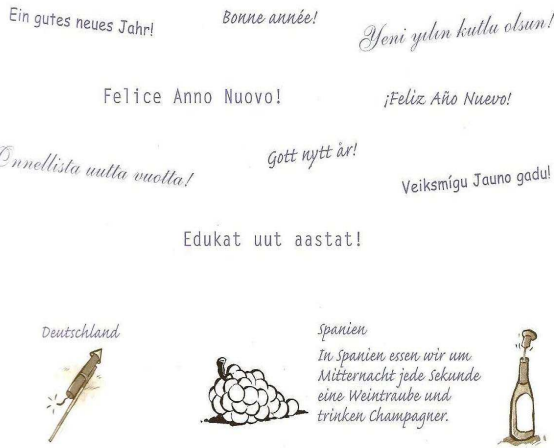
2.3.7. Bayramlar ve Özel Günler



Ders kitabının ana karakterlerinden Schneider Ailesi, Nikolaj ve Nikolaj'ın arkadaşı Sabine ile Sabine'nin oğlu Mike'ın hep birlikte yılbaşı gecesini kutlaması hem fotoğraflar hem de CD ile aktarılmaktadır. Almanya'da yılbaşının nasıl kutlandığından ve o gece insanların neler yaptığından bahsedilmiştir. Schneider Ailesi ve misafirlerinin yemek yedikleri ve kutlama için içki içtikleri, yeni yıla az bir süre kala geleneksel bir oyun olan "kurşun dökme" oyununu oynadıkları ve yeni yıla girildiği zaman birbirlerini kutlama biçimleri anlatılmaktadır. Öğretmen kitabında "kurşun dökme"nin, yılbaşında oynanan bir oyun olduğu, kurşunun eritildikten sonra su dolu bir kâseye döküldüğü ve bunun sonucunda yeni yılda ne olacağını gösteren bir figürün oluştuğu söylenmektedir. CD aracılığıyla bu oyunun nasıl oynandığı yansıtılmıştır. Mesela Mike adında bir Alman öğrencinin oyun sonunda şekli, "1" sayısı olarak ortaya çıkmıştır ve bu Mike'ın okulda en iyi not olan "1"i alacağını bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Öğretmen kitabında

“1” notunun Almanya’da en iyi not olduğu, ama Türkiye ve Bulgaristan gibi birkaç ülkede en kötü not olduğu açıklanmaktadır. Bu oyun aracılığıyla Almanya’daki eğitim kurumlarında geçerli olan not sistemi hakkında da bilgi verilmekte ve Almanya’da en iyi notun “1” olduğu belirtilmektedir. Bu sayede öğrenci, iki ülkeyi not sistemi açısından karşılaştırma yapmaya teşvik edilmektedir. Öğrenciye, benzer bir geleneğin kendi ülkesinde olup olmadığı, arkadaşları veya ailesiyle birlikte kurşun döküp dökmediği, hangi figürlerin ortaya çıktığı sorularak öğrencinin kendi ülkesindeki yılbaşı geleneklerini anlatmasının sağlanması önerilmektedir. Bu geleneksel oyunun ele alınması öğrencinin, konuya olan ilgisini ve motivasyonunu arttırmak açısından yararlı olacaktır. Öğrenciye, kendi Türk kültüründe batıl inançlardan biri olan nazar için yapılan “kurşun dökme” geleneğinin başka kültürlerde farklı bir şekilde yer aldığı gösterilmektedir. Öğrencinin, bu konu sayesinde iki ülke arasındaki kültürlerarası farklılık ve benzerlikleri bulmasına katkı sağlanmaktadır. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 56-57)

Projekt 10 Wie feiert man in Deutschland das neue Jahr? Wann?
Und wann feiert man in Ihrem Land Neujahr? Wie feiern Sie?
Zeichnen Sie und schreiben Sie.



Almanya’da yaşayan insanlardan elde edebileceği bilgilerle konu zenginleştirilmeye çalışılmakta ve öğrencinin birçok dilde yeni yıl kutlama tümcelerini karşılaştırmalı görmesi sağlanmaktadır. Ayrıca İspanya’da yeni yılın nasıl kutlandığı ve yeni yılda insanların neler yaptığı anlatılmıştır. Bu proje çalışması, öğrencinin farklı kültürleri yeni yılı kutlama biçimleri açısından karşılaştırma yapmasına, kültürler arasındaki ortak ve farklı özellikleri bulmasına hizmet etmektedir. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 118)

Evrensel bir kutlama olan yeni yılla ilgili bir proje çalışması yer almakta ve dünya üzerindeki değişik dillerden yeni yıl kutlama tümceleri yansıtılmaktadır. Öğrenciye, Almanya’da ve kendi ülkesinde yeni yılın ne zaman ve nasıl kutlanıldığı sorularak, öğrenci, düşünmeye ve araştırmaya sevk edilmektedir. Öğrencinin, gerek internet ve gazetelerden gerekse de

Özel günler, kutlamalar ve partiler ile ilgili davetiyeler ve davet mektupları konu edilmiştir. Alman dilinde davetiyelerin ve davet mektuplarının içerik ve biçim olarak nasıl olduğu gösterilmiştir. Düğün, doğum günü, ızgara partisi gibi özel günlerle ilgili davetlerin nasıl yapıldığından yola çıkılarak, Almanya'da ne gibi durumlarda davetiyelerin yazıldığı örneklendirilmiş ve bu tür özel günler ve kutlamaların Almanya'da önemli olduğu vurgulanmıştır. Öğretmen kitabında Almanya'da insanların davetiye ile sadece düğünlere davet

edilmediği, bazen doğum günleri ve partilere de bu şekilde davet edildiği belirtilmektedir. Örneğin Türkiye gibi ülkelerde doğum gününe büyük önem verilmediği ve doğum günlerine açık bir şekilde davet yapılmadığı, çünkü aile ve arkadaşların zaten bu durumu düşündüğü ve habersiz olarak uğradığı açıklanmaktadır. Öğrenci, kendi ülkesinde davetiyelerin hangi durum veya olaylarda kullanıldığı, ne derece önemli olduğu ve insanlar için bu tür kutlamaların ne ifade ettiği konusunda düşünmeye ve iki ülkeyi bu açıdan kültürlerarası bağlamda karşılaştırmaya sevk edilmektedir. Diğer taraftan öğrencinin bir davetiye yazması belirtilerek, onun bu konuda tecrübe kazanması sağlanmaktadır. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 61)

D1 Lesen Sie und ordnen Sie zu.

A  **B** 

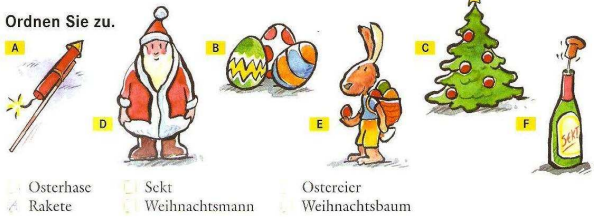
C  

D2 Schreiben Sie eine Einladung.

- Laden Sie Freunde ein. einladen **zu** einer Party
- Nennen Sie Datum und Uhrzeit. **zum** Geburtstag/Grillfest
- Bitten Sie um Antwort. **zur** Hochzeit

Anrede	→	Liebe/Lieber ...
Grund	→	Ich habe Geburtstag. / Ich feiere meinen Geburtstag / meine Hochzeit / ... Ich lade Sie/dich/euch zu/zum/zur ... ein.
Zeit	→	Wann: ...
Ort	→	Wo: ...
Frage/Bitte	→	Können Sie / Kannst du kommen? Haben Sie / Hast du Zeit? Bitte antworten Sie / antworte schnell / bis zum ...
Gruß	→	Bis bald. / Viele/Herzliche Grüße (dein/e / euer/eure / ihr/e) ...

E1 Ordnen Sie zu.



E2 Was passt wo? Ergänzen Sie.

Weihnachten	Ostern	Silvester/Neujahr
.....Ostereier.....
.....





Almanya'daki en önemli kutlamalardan Noel, yılbaşı gecesi ve Paskalya bayramıyla ilgili havaî fişek, Noel baba, Paskalya yumurtaları, Paskalya tavşanı, Noel ağacı, şampanya gibi önemli sembollerin karikatürler ile

yansıtılmaktadır. Bu karikatürler aracılığıyla öğrenciye, bu üç önemli kutlamayla ilgili ayırt edici bilgiler verilmektedir. Bu konunun ele alınması sayesinde öğrenci, kültürlerarası farklılıkları anlaması için teşvik edilmektedir. İki kültürün dini özelliklerinden dolayı Noel ve Paskalya bayramı farklılığa yol açmakta, bunun yanında yılbaşı gecesi ise ortak özellik göstermektedir. Bu konu aracılığıyla ortak noktalarda olduğu gibi farklılık gösteren bu konularda da öğrencinin algılama-anlama yetisinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bunun başarılı bir şekilde gerçekleşmesinde sunulan karikatürler rol oynamaktadır. Öğretmen kitabında Asya veya Afrika gibi çok uzak kültür çevrelerinden olan öğrencilerin çoğunun, bu tipik Batılı bayramları tanımadığı ve bu yüzden de ülke bilgisinin ele alınması gerektiği önerilmektedir. Almanya, Avusturya ve İsviçre’de bayramların nasıl kutlandığı, bu bayramlarda neler yenildiği ve içildiği konusunda açıklama yapılması belirtilmektedir. Bu önemli günlerle ilgili resim veya fotoğrafların getirilerek konunun görselleştirilmesi ve öğrencilerin düzeyi dikkate alınarak bu bayramların arka plan bilgisinin ayrıntılı olarak verilmesinden kaçınılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu konu sayesinde üç kutlamanın Almanca konuşulan ülkelerde her yıl yapıldığı, Batılı ülkelerin çoğunda gerçekleştiği, fakat Doğu ülkelerinde Yılbaşı gecesi haricindeki Noel ve Paskalya bayramının dini farklılıklardan dolayı kutlanmadığı hakkında açıklama yapılarak öğrencinin, öz kültür ile hedef kültürü kültürlerarası bağlamda karşılaştırma yapmasına yardımcı olunmaktadır. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 62)

Hinweis: Kopieren Sie die Vorlage für jede Kleingruppe einmal auf bunten Karton und schneiden Sie die Karten aus.

E3 Sehen Sie die Karten an. Welche Texte passen wo?

Karte

1 Frohe Ostern!	<input checked="" type="checkbox"/>	A 	B 
2 Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag.	<input type="checkbox"/>		
3 Wir gratulieren zur Hochzeit.	<input type="checkbox"/>		
4 Frohe Weihnachten.	<input type="checkbox"/>		
5 Alles Gute für euch.	<input type="checkbox"/>	C 	D 
6 Frohes Fest und ein gutes neues Jahr.	<input type="checkbox"/>		
7 Viel Glück im neuen Lebensjahr.	<input type="checkbox"/>		
8 Schöne Ostern!	<input type="checkbox"/>		

Sie wissen, Ihre Kollegin hat am Wochenende geheiratet. Gratulieren Sie.	Ihre Freunde heiraten. Sie haben ein Geschenk gekauft. Gratulieren Sie.
Es ist Ostern. Sie haben zwei Wochen Ferien. Verabschieden Sie sich von der Lehrerin und wünschen Sie ihr ein schönes Fest / schöne Feiertage.	Ihre Kollegin feiert im Büro Geburtstag. Gratulieren Sie.
Es ist Silvester. Sie feiern mit Freunden und wünschen allen ein gutes neues Jahr.	Ihre beste Freundin lebt in einer anderen Stadt. Sie hat heute Geburtstag. Rufen Sie sie an und gratulieren Sie.

Paskalya Bayramı, Noel, doğum günü, düğün gibi önemli günler ve bayramlarla ilgili kartpostallara ve kutlama biçimlerine yer verilmiş ve bir çalışma yaprağıyla konu pekiştirilmiştir. Almanya’da insanların birbirlerini hangi önemli günlerde, nasıl kutladıkları kartpostallarla da desteklenerek gösterilmiştir. Almanya’da böyle günlerin çok önemli olduğu ve insanların birbirini kartpostallar aracılığıyla kutladıkları dile getirilmektedir. Öte yandan öğrencilere, bu önemli günler ve bayramlarla ilgili birbirlerini tebrik etmeleri istenerek, bu konuda tecrübe kazanmaları amaçlanmıştır. Böylelikle öğrenciye, kendi toplumu ile hedef kültürün toplumu arasında bağ kurması için fırsat verilmektedir. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 62; Lehrerhandbuch, s.93)

Ders kitabında özel günler ve bayramlar konu edilmiş ve kutlama biçimleri yansıtılmıştır. Almanca konuşulan ülkelerdeki önemli günler ve bayramlar açıklanmakta ve o günlerdeki kutlamaların nasıl gerçekleştiğinden bahsedilmektedir. Öğrenci, kendi ülkesindeki önemli günler ve bayramları, böyle zamanlarda insanların nasıl kutlama yaptıklarını düşünmeye sevk edilerek, öğrencinin iki kültür arasındaki farklılıkları bulması ve bu farklılıkları anlaması sağlanmaktadır. Böylelikle öğrencinin, farklı olana karşı hoşgörü ve saygı geliştirmesine ve bu doğrultuda tutum sergilemesine yardım edilmektedir.

2.3.8. İnsan İlişkileri

Ders kitabının ana karakterleri olan Nikolaj, Bruno, Tina ile Sara yer almakta ve onların kendilerini tanıtan yazıları yansıtılmaktadır. Schneider ailesi ve Ukrayna’dan Almanya’ya gelen Nikolaj hakkında bilgi verilmekte ve Nikolaj ile ailenin arkadaşlığı vurgulanmaktadır. Nikolaj ve Schneider Ailesi’nin farklı ülkelerden ve kültürlerden olmasına rağmen iyi bir arkadaşlık kurdukları ve ilişkilerinden memnun oldukları anlaşılmaktadır. Birbirlerine ilk başta yabancı olmalarına karşın birlikte vakit geçirerek zamanla birbirlerini tanımaya ve anlamaya başladıkları ders



kitabının genelinde görülmektedir. Örneğin, Nikolaj'ın yeni evine taşındığını nüfus dairesine bildirmeye giderken Sara'nın da onunla birlikte gittiği ve ona yardım ettiği, ders kitabının farklı bir bölümünde ise, Nikolaj'ın yeni aldığı çamaşır makinesini çalıştıramadığı için müşteri servisini aradığı, ama buna rağmen makineyi çalıştıramadığı ve Schneider ailesinden yardım istediği, bunun üzerine de Bruno ile Sara'nın ona yardım ettiği, son olarak da Schneider ailesi ile Nikolaj ve Nikolaj'ın bayan arkadaşının yeni yılı birlikte kutladıkları anlatılmaktadır. Görüldüğü gibi ders kitabının farklı bölümlerinde Schneider ailesi ile Nikolaj arasındaki ilişki konu edilmiştir. (Schritte 2 Kursbuch+Arbeitsbuch, s.7)

Tablo 2.2: “Schritte 2” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler

ÜNİTE	BAŞLIK	KÜLTÜRLERARASI İÇERİK	YÖNTEM / TEKNİK / ARAÇ
Giriş	Die erste Stunde im Kurs	İnsan İlişkileri	Görsel Unsur
8	Beruf und Arbeit	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
8	Sind Sie Mechaniker?	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
8	Stellenanzeigen	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
8	Am Telefon: Ist die Stelle noch frei?	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Rol Yapma / Bireysel Çalışma - İkili Çalışma

8	Stellenanzeigen	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / Proje / Grup Çalışması
9	Ämter und Behörden	Devletin Halkla İlişkisi	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
9	Gehen Sie jetzt hier weiter!	Toplum	Görsel Unsur
9	Sie dürfen Ihre Tochter nicht vergessen.	Haklar	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Tartışma / Bireysel Çalışma - Grup Çalışması
9	Meldeformular	Devletin Halkla İlişkisi	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
9	Was muss man tun, was darf man, was darf man nicht tun?	Haklar	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma / Çalışma Yaprağı
10	Gesundheit und Krankheit	Sağlık	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
10	Krankmeldung	Sağlık	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
10	Krankmeldung	Sağlık	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
13	Weltrekord im "Fahrrad-Rückwärts-Geigen"	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma

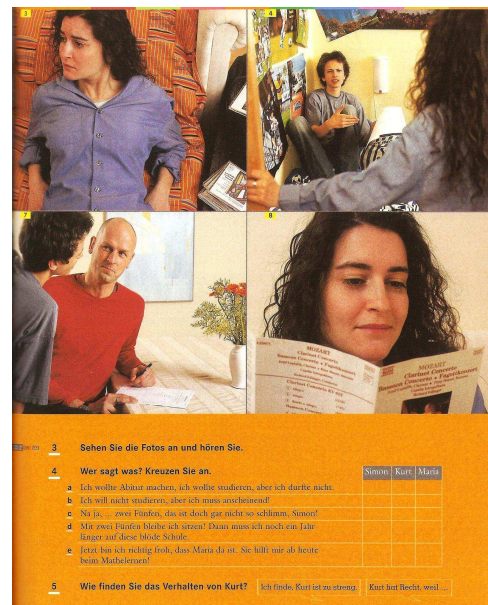
14	Feste	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Beyin Fırtınası / Bireysel Çalışma
14	Einladungen	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
14	Feste und Glückwünsche	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
14	Ferientermine	Boş Zaman Etkinlikleri	Proje / Grup Çalışması
14	Sie besucht dich doch über Weihnachten und Neujahr.	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / Proje / Bireysel Çalışma
14	Feste und Glückwünsche	Bayramlar ve Özel Günler	İkili Çalışma – Grup Çalışması / Çalışma Yaprağı

2.4. “SCHRITTE 3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER

2.4.1. Eğitim



Almanya’da bulunan bir Almanca kursu fotoğraflarla yansıtılmıştır. Sınıf ortamı, öğrenciler ve öğrencilerin kendi aralarındaki iletişim gösterilmiştir. Afrika, Avrupa ve Asya gibi değişik kıtaların birçok ülkesinden Almanya’ya gelmiş olan insanların oluşturduğu bir sınıf yapısı yansıtılmaktadır. Öğrencilerin farklı ülke ve kültürlerden gelmelerine ve birbirlerinden farklı olmalarına rağmen uyum içinde arkadaşlık kurdukları görülmektedir. Bu fotoğraflar aracılığıyla Almanya’daki birçok eğitim kurumunda, farklı kültür özelliklerine sahip öğrencilerin birarada olmasından dolayı çok kültürlü bir yapının mevcut olduğu vurgulanmaktadır. Kültürel çokluğun görüldüğü eğitim ortamında öğrencilerin birbirlerine karşı olumlu davranış ve tutum geliştirdikleri dikkat çekmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 7)



Eğitim ve eğitim kapsamındaki konular fotoğraflar ve CD ile ele alınmıştır. Almanya'da liseye giden bir öğrencinin yarıyıl karnesi, gördüğü dersler ve aldığı notlar göze çarpmaktadır. Öğrencinin karnesi ile mevcut not sisteminin nasıl olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra iyi ve kötü notlar tanımlanmakta ve karnede iki tane 5 veya bir tane 6 notu olduğu takdirde sınıfta kalındığı için sınıf tekrarı yapıldığı belirtilmektedir. Ayrıca Almanya'daki lise bitirme sınavının öneminden söz edilerek, bu sınavın üniversite eğitimi görebilmek için gerekli olduğu ifade edilmiştir. Bu konuda Simon adında bir Alman gencin karnesinde kötü not olarak kabul edilen ve sınıfta kalmayı ifade eden iki adet 5 bulunduğu ve bu yüzden babasının sert tavır sergilediği anlatılmıştır. Babası, ebeveynlerin imzalaması gereken karneyi imzalamayı kabul etmemekte ve öğrenciye, Kurt'un oğluna gösterdiği davranışı nasıl bulduğu sorularak öğrencinin bu durumu yorumlaması istenmektedir. Bu sayede öğrenciye, kendi ülkesindeki ebeveynler ile Alman ebeveynleri kültürlerarası karşılaştırma olanağı verilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 48-49)

B2 Wer findet Noten wichtig, wer nicht? Hören Sie und kreuzen Sie an.

... findet, dass Noten ... wichtig sind. nicht wichtig sind.

Jakob	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Olaf Meinhard	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Helmut Koch	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

B3 Wer sagt was? Hören Sie noch einmal und kreuzen Sie an.

	Jakob	Olaf Meinhard	Helmut Koch
a	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
b	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
c	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

B4 Sprechen Sie.

Herr Meinhard findet, dass Noten wichtig sind. Er meint, dass man den Schülern Noten geben muss. Er glaubt, dass sie sonst ...

Er/Sie denkt, glaubt, ist sicher, dass ...

B5 Sprechen Sie in Gruppen.

Sind Noten in der Schule wichtig?

Sollen auch die Lehrer Noten bekommen?

Sollen Mädchen und Jungen in verschiedene Klassen gehen?

▲ Findest du, dass Noten in der Schule wichtig sind?
● Ja, ich finde Noten wichtig. Wenn mein Sohn in der Schule keine Noten bekommt, dann lernt er nicht. Da bin ich sicher!
■ Meinst du, dass auch die Lehrer Noten bekommen sollen?
▼ Keine schlechte Idee! / Gute Idee!
■ Warum?
▼ Weil ...

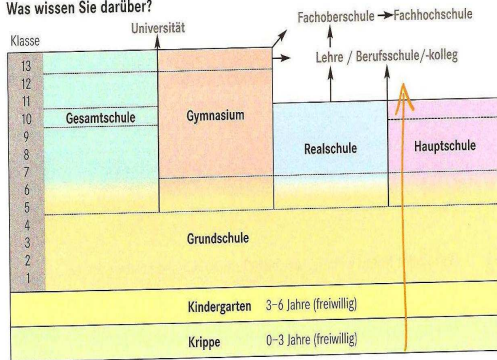
Findest du, Meinst du, Glaubst du, Bist du sicher, dass ...?

Sind Noten in der Schule wichtig?	Sollten auch die Lehrer Noten bekommen?
Sollen Mädchen und Jungen in verschiedene Klassen gehen?	Sollen Schüler mit schlechten Noten sitzen bleiben?
Lernen die Schüler nur für gute Noten?	Sind gute Zeugnisse wichtig?
Sollte jedes Kind in den Kindergarten gehen?	Sind vier Schuljahre genug?
Ist jemand mit schlechten Noten dumm?	Ohne Fleiß, kein Preis – ist das richtig?

Öğrencilere, Almanya'daki bir radyo programında gerçekleşen sunucu ve dinleyiciler arasındaki telefon görüşmeleri CD ile aktarılmıştır. Dinleme becerisinin geliştirilmesi için düzenlenen bu çalışma ile Almanya'daki biri öğrenci, biri öğretmen ve diğeri de profesör olan üç kişinin okulda verilen notları önemli bulup bulmadıklarına dair düşünce ve deneyimleri anlatılmaktadır. Jakob adlı öğrenci, okuldaki notları önemli

bulmadığını, iyi notlara ihtiyaçları olduğu için öğrendiklerini, matematik ve Almanca'yı ilgi çekici bulmadıkları için öğrenmediklerini ve bu durumun eğlendirici olmadığını söylemektedir. Olaf Meinhard adlı öğretmen ise, notları çok önemli bulduğunu, notlar verilmezse artık çoğu öğrencinin hiçbirşey öğrenmeyeceğini dile getirmektedir. Son olarak Helmut Koch adlı profesör ise, notların gerçekten o kadar önemli olmadığını, okulda kötü notlar alabilen kişilerin daha sonra kariyer yapabildiğini, örneğin kendisinin okulda sık sık sorunlar yaşadığını ve iki kez sınıfta kaldığını, ama şu an profesör olduğunu belirtmektedir. Her birinin farklı deneyimlerine göre paylaştıkları görüşlerinden yola çıkılarak öğrencinin, notların eğitime ve mesleki kariyere olan olumlu veya olumsuz etkileri görmesi sağlanmaktadır. Bu konu, okulda alınan notlar, öğretmenlerin not alması, kız ile erkek öğrencilerin farklı sınıflara gitmesi, kötü notlarla sınıfta kalma, sadece iyi notlar için öğrenme, her çocuğun anaokuluna gitmesi gibi eğitim konusu kapsamındaki birçok sorunun bulunduğu bir çalışma yaprağı ile desteklenerek öğrenciler, öz kültür ile hedef kültür açısından sorgulama ve yorum yapmaya, bunun yanı sıra da birbirleriyle konu hakkında tartışarak ulaştıkları sonuçları dile getirmeye teşvik edilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 51; Lehrerhandbuch, s. 94)

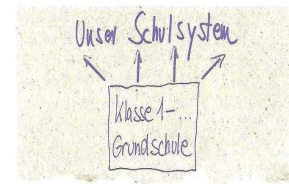
C1 Das Schulsystem: Sehen Sie das Schema an. Welche Schulen kennen Sie?
Was wissen Sie darüber?



Projekt 27

Das Schulsystem an Ihrem Kursort

Sammeln Sie Informationen. Fragen Sie Freunde oder Bekannte oder schauen Sie im Internet. Machen Sie ein Plakat.



Almanya'daki eğitim sistemi ile ilgili bir şema yer almaktadır. Burada amaç dilin ülkesindeki eğitim sistemi, sınıflar ve okul türleri belirtilerek gösterilmektedir. Şemada 0-3 yaş çocuklar için isteğe bağlı kreş, 3-6 yaş için yine isteğe bağlı ana okulu, 1.-4. sınıf arasında ilkökul, 5. sınıftan 10. sınıfa kadar üç ayrı orta öğretim okul türü, 5.-13. sınıf arasında lise, orta öğretim kurumlarından sonra ise meslek okulu, meslek yüksek okulu ve üniversite olduğu görülmektedir. Öğrencinin, bu şema sayesinde Almanya'daki eğitim

sistemini ve okul türlerini öğrenmesi ve kendi ülkesindeki eğitim sistemiyle karşılaştırabilmesi sağlanmaktadır. Oradaki insanların eğitim yaşamları hakkında bilgi verilerek, nasıl bir sisteme göre eğitim gördükleri öğrenciye aktarılmıştır. Okul sistemiyle ilgili bir proje çalışması ile konu genişletilerek pekiştirilmektedir. Bu proje, öğrencinin, kendi ülkesindeki eğitim-öğretim sistemi ile okul türleri hakkında gerek arkadaş, aile veya tanıdıklardan gerekse internetten bilgi edinmesini sağlayıcı bir uygulamadır. Bu çalışma ile öğrenci, kendi ülkesindeki eğitim sistemini ve okulları daha iyi tanması ve Almanya ile kendi ülkesi arasında kültürlerarası bağ kurması konusunda desteklenmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 52, 116)

C2 Welchen Schulweg sind die vier Personen gegangen? Hören Sie und zeichnen Sie in das Schema aus C1.

1 **Hanne Heinrich, 19 Jahre, Auszubildende**
Sie ist froh, dass sie nicht mehr in die Schule gehen muss.

2 **Klaus Eggers, 40 Jahre, Elektriker**
Seine Schulzeit war toll, meint er. Er hatte nie wieder so viel Spaß.

3 **Anne Niederle, 31 Jahre, Lehrerin**
Ihr Lieblingsfach war Englisch.

4 **Daniel Holzer, 13 Jahre, Schüler**
Er möchte nach der Schule ein Handwerk lernen. Vielleicht Schreiner.

C3 Ihre Schulzeit. Woran erinnern Sie sich? Machen Sie Notizen und erzählen Sie.

Ich bin mit ... Jahren in die Schule gekommen.
Mein/e Lieblingslehrer/in war ...
Er/Sie hat ...
Nach der Schule habe/bin ich ...

Mein Lieblingsfach war Mathe/...
Biologie/... habe ich gemocht.
Schön/Langweilig war auch immer ...

Im Unterricht mussten wir ...
Die Lehrer waren bei uns sehr streng.
Wenn wir ...

Fächer
Deutsch/Englisch/...
Mathematik
Physik
Chemie
Biologie
Geschichte
Erdkunde
Kunst
Sport
Musik

Ich bin mit sieben Jahren in die Schule gekommen. Mein Lieblingsfach war immer Mathe. Da war ich gut. Der Mathelehrer war meistens auch mein Lieblingslehrer...

Schreiben Sie über Ihren eigenen Schulweg. Füllen Sie zuerst das Schema aus.

Heute	Jetzt bin/mache ich ...
Mit ... Jahren	
Mit ... Jahren	Grundschule Kindergarten

Schreiben Sie dann einen Text.

Mit ... Jahren ...
Danach ... Mit ... Jahren
Nach der Ausbildung/dem Studium ...
Heute ...

Almanya'da yaşayan dört kişinin yaşamları boyunca aldıkları eğitim, okul yaşamları, sevdikleri veya sevmedikleri dersler, okula karşı tutumları ve mesleki eğitimleri CD ile anlatılmaktadır. 19 yaşında ve çirak olan Hanne Heinrich, sırasıyla kreşe, ana okuluna, ilkokula gittiğini, sonra orta öğretim 1. kademe bir okula gidip o okulu da 9. sınıfta bitirdiğini, şu an kuaförlük mesleğini öğrendiğini ve artık okula gitmek zorunda olmadığı için memnun olduğunu söylemektedir. 40 yaşında ve elektrikçi olan Klaus Eggers, eğitim yaşamına anaokulu ve ilkokulla başladığını, sonra orta öğretim 1. kademe bir okula gittiğini, daha sonra da elektrikçilik mesleğinin eğitimini aldığını paylaşmaktadır. 31 yaşında ve öğretmen olan Anne Niederle, 13 yıl boyunca okula gittiğini ve eğitimini tam olarak gerçekleştirdiğini, okuldan önce üç yıl anaokuluna gittiğini, ilkokuldan sonra liseye gittiğini, en sevdiği dersinin İngilizce olduğunu ve harika bir İngilizce öğretmenine sahip olduklarını, bu yüzden liseden sonra üniversitede İngilizce öğrenimi gördüğünü ve

şimdi ise İngilizce öğretmeni olduğunu dile getirmektedir. 13 yaşında ve öğrenci olan Daniel Holzer ise, ebeveynleri istemediği için anaokuluna gitmediğini, 7 yaşında ikokula başladığını, 5. sınıftan beri orta öğretim kademesinde bir okula gittiğini, şu an 7. sınıfta olduğunu ve iki yılı kaldığını, iki yıl sonra okulunun bitmiş olacağını, artık okula gitmeyi istemediğini, daha sonra zanaat öğrenmeyi ve eğitimine bu şekilde devam etmeyi istediğini, belki de marangoz olabileceğini açıklamaktadır. Dinleme becerisine göre düzenlenen bu çalışmada Almanya'daki dört kişinin, kendi eğitim yaşamını ve okul yıllarını farklı açılardan ele aldığı ve ulaştıkları sonuçlar görülmektedir. Öğrenciye, Almanya'daki insanların da farklı eğitim yaşamlarının ve deneyimlerinin olduğu, her birinin eğitimlerinin sonucunda farklı mesleklere yöneldiği gösterilmektedir. Bu konu, eğitim yaşamının şema halinde gösterildiği bir çalışma yaprağı ile desteklenmektedir. Öğrencinin kendi eğitim yaşantısını, gittiği okul türlerini, gördüğü dersleri ve okul deneyimlerini anlatması istenmekte ve böylece öğrencinin iki ülke insanını eğitim yaşamları açısından karşılaştırması ve aralarında ilişki kurması sağlanmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 52; Lehrerhandbuch, s. 95)

D1 Lesen Sie die Kursangebote. Markieren Sie das Thema: Sprache = grün; Computer = blau; Beruf = rot; Gesundheit = gelb.

Kursangebot – Frühjahr

<p>● Schulfranzösisch für Eltern – Für Anfänger Sie wollen Ihr Kind beim Französischlernen unterstützen? Hier lernen Sie die Grundlagen der Grammatik und die korrekte Aussprache. Lehrmaterial wird im Kurs bekannt gegeben.</p>	8 x Mi 17.30–19.00 Uhr Beginn: Mi, 03.03. 5–12 TN
<p>● Französisch für die Reise Kompaktkurs für Teilnehmer/innen ohne Vorkenntnisse zur Vorbereitung auf Ihre Frankreich-Reise Lehrbuch: <i>Schnellkurs Französisch</i>, Max Hueber Verlag</p>	10 x Di 19.00–21.00 Uhr Beginn: Di, 02.03. 5–8 TN
<p>● Einführung in den PC Keine Angst mehr vor Computern! Lernen Sie den sicheren Umgang mit „Word“: schreiben, speichern, drucken, aber auch die Arbeit mit CD-ROMs und vieles mehr.</p>	4 x Mo 17.45–19.00 Uhr Beginn: Mo, 01.03. 7–12 TN
<p>● Internet für Fortgeschrittene Sie haben schon Erfahrung mit dem Internet? Hier lernen Sie mehr über den Umgang mit Suchmaschinen und Web-Katalogen. Wir besuchen nützliche Sites und sehen, wie elektronisches Einkaufen funktioniert.</p>	So, 08.03., 10.00–17.00 Uhr 7–12 TN
<p>● Ran an den Computer II für Kinder ab 7 Jahren Vorkenntnisse erforderlich.</p>	5 x Mo 14.15–16.00 Uhr, Beginn: Mo, 08.03. 5–12 TN
<p>● Vortrag Bewerbungstraining Wie bewirbt man sich richtig? Wie formuliert man das Bewerbungsschreiben? Wie präsentiert man sich beim Vorstellungsgespräch? Unsere Expertin zeigt Ihnen die besten Tipps und Tricks.</p>	Sa, 05./06.03., 9.00–14.00 Uhr 7–20 TN
<p>● Fit in Englisch! Lesen, Hören, Sprechen, Schreiben für Kinder ab der 7. Klasse</p>	10 x Di 14.30–15.45 Uhr, Beginn: Di, 19.02. 8–12 TN
<p>● Deutsch als Fremdsprache – Fit für die Einbürgerung! Informationsabend zum „Test Deutsch“ und Probelauf eines Modelltests Sie können Ihr Niveau testen und sich mit dem Ablauf des Tests vertraut machen. Bitte Schreibzeug mitbringen. Schriftliche Anmeldung erforderlich!</p>	21.04. und 03.05., 19.00–21.30 Uhr 5–12 TN
<p>● Lehrgang zur beruflichen Qualifizierung Hauswirtschaft/Pflege – Nur für Frauen Halbjähriger Lehrgang mit Abschlusszertifikat. Mit 2-monatigem Praktikum im Pflegebereich. Förderung durch das Arbeitsamt möglich. Anmeldung und Beratung: Frau Müller-Siecheneder, Tel. 4501-720</p>	Mo-Fr ab 02.02. 8.30–15.00 Uhr
<p>● Erste-Hilfe-Kurs Ihr Kind hatte einen Unfall. Es blutet stark. Der Notarzt ist noch nicht da! Was tun? Wir zeigen Ihnen die richtigen Handgriffe in Not Situationen.</p>	5 x Di 9.00–15.30 Uhr Beginn: Di, 17.02. 7–12 TN

D2 Hören Sie fünf Gespräche. Welcher Kurs aus D1 passt zu welchem Gespräch?

Konversation	A	B	C	D	E
Kurs					

Almanya'da bulunan kurs türleri ve kurslarda verilen eğitim anlatılmıştır. Dil, bilgisayar, meslek ve sağlık gibi kurs türleri, bu kursların özellikleri, düzeyleri, içerikleri ve süreleri, insanların ne tür kurslara giderek kendilerini hangi konularda geliştirdikleri açıklanmaktadır. 13 yaşındaki oğlunun İngilizcesinin kötü olduğu için yardım almasını isteyen bir baba, vatandaşlığa kabul edilmek için iki ay içinde Almanca sınavına girecek olan bir bayan, sadece evde biraz internette sörf yapmak ve elektronik posta yazmak için bilgisayar kursuyla ilgilenen bir bayan, ailesi ile birlikte gelecek tatilde güney Fransa'ya gitmeyi ve insanlarla iletişime geçebilecek kadar Fransızca öğrenmek isteyen bir erkek, işsiz olan ve bir meslek öğrenmek isteyen bir bayan gibi beş kişinin bir kursla gerçekleştirdikleri telefon görüşmeleri CD ile

aktarılmıştır. Öğrenciye, bu konuşmalar aracılığıyla Almanya'daki insanların hangi kursları, hangi amaçlar ve ihtiyaçlar için talep ettiği bildirilmekte ve böylelikle öğrenci, kendi ülkesindeki insanları, eğitim konusundaki ihtiyaçları ve talep ettikleri kurslar açısından dikkate alarak iki ülkeyi karşılaştırma yapmaya teşvik edilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 53)

2 Mein Freund Edhem. Was ist richtig? Markieren Sie.

Mein Freund Edhem kommt aus einem kleinen Dorf in der Türkei. Mit 15 Jahren konnte/wollte (a) er gern eine Ausbildung als Automechaniker machen, weil er sich immer sehr für Autos interessiert hat. Aber er durfte/musste (b) nicht. Sein Vater hat es nicht erlaubt. Er sollte/konnte (c) wie sein großer Bruder auf dem Bauernhof arbeiten. Das hat Edhem drei Jahre gemacht. Aber dann wollte/musste (d) er nicht mehr in dem Dorf leben. Das war ihm zu langweilig und er ist zu einem Onkel nach Izmir umgezogen. Dort musste/durfte (e) er endlich eine Lehre als Automechaniker machen und war sehr glücklich!

8 Das Leben von Lars. Lesen und schreiben Sie.



Lars (geboren 1950)
 1956: Lars will Fußballspieler werden.
 1964: Lars muss mit seinen Eltern in eine andere Stadt umziehen und die Schule wechseln.
 1966: Lars will eine Lehre als Mechaniker machen, aber er darf nicht. Seine Eltern sagen, er soll eine Banklehre machen.
 1969: Lars hat die Lehre beendet und will Abitur machen.
 1972: Lars hat Abitur gemacht und darf studieren.
 1977: Lars kann endlich als Mathematiker arbeiten.

Als Kind Lars
 Als Jugendlicher
 und
 Mit 16 Jahren ,
 aber er Er eine Banklehre
 Nach der Lehre
 Mit 22 Jahren und er
 Als Erwachsener

Edhem adlı bir Türk ile Lars adlı bir Alman'ın mesleki eğitimleriyle ilgili gençlik yıllarından itibaren yaşamlarında gelişen olaylar alıştırma ile aktarılmıştır. Türkiye'deki küçük bir köyden olan Edhem'in, 15 yaşındayken otomobillerle çok ilgilendiği için otomekanikçi olmak istediği, fakat babasının izin vermediği, üç yıl çiftlikte ağabeyi gibi çalışmak zorunda kaldığı, ancak köyde artık yaşamak istemediği, ona sıkıcı geldiği için İzmir'deki amcasının yanına taşındığı, sonunda orada otomekanikçilik mesleğini öğrenebildiği ifade edilmiştir. Lars'ın ise, çocukken futbolcu olmak istediği, ebeveynlerinin başka bir kente taşınması gerektiği için okulunu değiştirmek zorunda kaldığı, 16 yaşındayken mekanikçilik mesleğini öğrenmek istediği, fakat ebeveynlerinin bankacılık mesleğini öğrenmesini mecbur ettiği, mesleki eğitimini bitirdikten sonra lise bitirme sınavını geçerek yüksek öğrenime hak kazandığı, ve sonunda matematikçi olarak çalışabildiği belirtilmiştir. İki kişinin mesleki eğitimleriyle ilgili gelişmeleri, katettikleri yollar ve ulaştıkları sonuçlar dile getirilmiştir. Hem Türkiye'den hem de Almanya'dan örnek olarak yansıtılan kişilerin yaşamlarından kesitlere yer verilerek öğrenciye, hem kendi ülkesi ile Almanya'daki kişileri eğitim yaşamları ve mesleki beklentileri açısından karşılaştırmalı olarak değerlendirme hem de iki farklı yaşamı ortak ve farklı yönleri ile algılama fırsatı verilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 110, 112)

Almanya'daki bir ailenin fertlerinden çocuk, anne ve dedenin okul konusuyula ilgili düşünceleri dile getirilmiştir. Erkek çocuğun, okulu sıkıcı bulduğu, öğretmenlerin daha az ev ödevi vermesi gerektiğini ve çok az spor dersinin olduğunu düşündüğü aktarılmıştır. Annenin, eskiden öğretmenlerin sert olmak zorunda kaldığı, sanat ve müzik branşlarında çok az dersin olduğu ve öğrencilerin mesleki yaşama yeterli ölçüde hazırlanmadığı düşüncesine sahip olduğu görülmektedir. Dedenin ise, bugünkü okulları eskiye göre daha iyi bulduğu, öğretmenlerin artık o kadar sert olmadıklarını ve öğrencilerin birlikte ikili ve grup olarak çalıştıklarını düşündüğü ifade edilmiştir. Üç farklı kuşağa mensup kişilerin, günümüze göre okulları öğretmen, öğrenci ve ders üçgeninde ele alarak, okulla ilgili düşüncelerini paylaşmışlardır. Böylelikle üç kuşağı temsil eden aile fertlerinin mevcut okul yapısıyla ilgili eleştirileri birarada yansıtılarak, her birinin farklı yorumlarına dikkat çekilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 115)

Ders kitabında eğitim konusu, geniş kapsamlı ve detaylı bir şekilde ele alınarak, öğrencinin eğitim sistemi ve yaşamıyla ilgili ihtiyaç duyabileceği hedef kültüre ait bilgiler verilmektedir. Eğitim sistemi, anlaşılır ve açıklayıcı bir anlatımla dile getirilmekle birlikte, Almanya'da yaşayan insanların gerek eğitim yaşantılarına gerekse de mevcut eğitim sistemiyle ilgili düşüncelerine yer verilmektedir. Öğrencinin, eğitim kapsamındaki konularla ilgili kendi ülkesindeki mevcut nitelikleri ve yaşantıları hem anlatması hem de düşünerek yorumlaması sağlanarak, iki ülkeyi bu açıdan kültürlerarası karşılaştırmalı değerlendirmesine yardımcı olunmaktadır.

24 Meinungen zum Thema Schule. Was sagen Sohn, Mutter und Opa? Schreiben Sie.



Alexander Emmerich

Alexander findet, dass ... Er denkt, dass ... Auch findet er schlecht, dass ...

'Schule ist oft langweilig. – Lehrer sollen weniger Hausaufgaben geben. – Es gibt zu wenig Sportunterricht.



Michaela Emmerich

Seine Mutter meint, dass ... Sie findet schlecht, dass ...

Lehrer sollten streng sein. – Es gibt zu wenig Unterricht in den Fächern Kunst und Musik. – Man bereitet Schüler nicht genug auf das Berufsleben vor.



Franz Emmerich

Sein Opa glaubt, dass ... Zum Glück ... Er findet gut, dass ...

Schule ist heute besser als früher. – Lehrer sind zum Glück nicht mehr so streng. – Schüler arbeiten mehr in Partnerarbeit und Gruppen zusammen.

2.4.2. Çalışma Yaşamı

FOLIE 4: LOHNSTEUERKARTE

1 Lohn und Steuern: Ordnen Sie zu.

1 Der Steuerberater: Er hilft bei der Steuererklärung. Dafür braucht er die Lohnsteuerkarte.
 2 Der Lohn: Man arbeitet. Für die Arbeit bekommt man Geld. Das ist der Lohn.
 3 Das Finanzamt: An diese Behörde schickt man die Steuererklärung und zahlt Steuern.
 4 Die Lohnsteuerkarte: Hier trägt der Arbeitgeber den Lohn und die Steuern für ein Jahr ein.
 5 Die Steuererklärung: Hier stehen alle Informationen für das Finanzamt.

2 Sehen Sie die Fotos an und hören Sie.

3 Was ist richtig? Kreuzen Sie an.

a Was sucht Susanne?	<input type="checkbox"/> Die Lohnsteuerkarte.	<input type="checkbox"/> Die Steuerklärung.
b Und warum?	<input type="checkbox"/> Sie muss sie dringend an ihren Arbeitgeber schicken.	<input type="checkbox"/> Weil sie sie beim Steuerberater abgeben muss.
c Warum ruft sie Kurt an?	<input type="checkbox"/> Er hat versprochen: „Ich suche die Lohnsteuerkarte.“	<input type="checkbox"/> Er soll nach Hause kommen.
d Warum ruft sie in der Apotheke an?	<input type="checkbox"/> Sie kann erst später zur Arbeit kommen.	<input type="checkbox"/> Sie kann nicht zur Arbeit kommen. Sie ist krank.
e Warum ruft sie im Finanzamt an?	<input type="checkbox"/> Weil sie einen Steuerberater braucht.	<input type="checkbox"/> Weil sie die Frist für die Steuerklärung verlängern möchte.
f Was möchte Maria Susanne sagen?	<input type="checkbox"/> Die Lohnsteuerkarte hat schon kein Steuerberater.	<input type="checkbox"/> Der Steuerberater braucht dringend die Lohnsteuerkarte.

Almanya'daki çalışma yaşamı fotoğraflar ve CD ile desteklenerek konu edilmiştir. Vergi beyanı danışmanı, maaş, maliye, vergi karnesi ve vergi beyanının ne olduğu belirtilmektedir. Susanne Weniger adlı Alman bir bayan eczacının vergi beyanı danışmanı ve maliye ile arasındaki iş ilişkisi aktarılmıştır. Vergi beyanı danışmanının, vergi beyanını maliye'ye bildirmesi için ihtiyacı olan vergi karnesini bulamayan Susanne'nin önce vergi beyanı danışmanına ulaşmaya çalıştığı, ama ona ulaşamayınca vergi beyanını bekleyen maliye ile iletişime geçerek durumu belirttiği ve gerekirse vergi beyanı süresinin uzatılmasını istediği, sonunda da vergi karnesinin vergi beyanı danışmanında olduğunu ve işlemlerin hallededildiğini öğrendiği anlatılmıştır. Öte yandan vergi beyanı danışmanının, vergi beyanı konusunda yardım ettiği ve bunun için vergi karnesine ihtiyacı olduğu, çalışma için alınan paranın gelir olduğu, maliyenin vergi beyanının gönderildiği ve verginin ödendiği resmi makam olduğu, vergi karnesinde işverenin bir yıllık kazancının ve vergisinin kaydedildiği, vergi beyanında maliyeye bildirilen her bilginin bulunduğu gibi çalışma yaşamıyla ilgili bilgi verilmektedir. Öğrenciye, bu konu aracılığıyla Almanya'daki iş yerlerinin maliye ile olan ilişkisi ve vergi ile ilgili işlerin nasıl yürütüldüğü açıklanmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 32-33)

A2 Hören Sie. Kreuzen Sie an: richtig oder falsch?

a Kurt ist Taxifahrer. Er arbeitet manchmal tagsüber und manchmal nachts. richtig falsch

b Er ist nachmittags nicht zu Hause, wenn Susanne arbeitet.

c Wenn er interessante Fahrgäste hat, macht ihm das Taxifahren Spaß.

d Es stört ihn nicht, wenn ein Kunde betrunken ist.

e Susanne arbeitet Teilzeit in einer Apotheke.

f Wenn das Baby da ist, will sie für drei Monate nur stundenweise arbeiten.

g Wenn sie in der Apotheke Kunden Tipps geben kann, macht ihr die Arbeit besonders Spaß.

h Sie ist nicht müde, wenn sie nach Hause kommt.

Wenn das Baby da ist, will sie nur stundenweise arbeiten.
Sie will nur stundenweise arbeiten, wenn das Baby da ist.

Ders kitabının ana karakterlerinden Kurt Braun adlı taksi şoförü bir erkekle Susanne Weniger adlı eczacı bir bayanın çalışma yaşamı CD ile aktarılmıştır. İkisi de mesleklerini ve çalışma yaşamlarını, özellikleri ve

koşulları ile anlatmaktadır. Yedi yıldır kendi taksisi ile çalışan Kurt, bazen geceleri bazen de gündüzleri çalıştığı için bu işin yorucu olduğunu, Susanne'nin öğleden sonraları çalışmak zorunda olduğu için genellikle evde çocuklarla kaldığını, ilginç yolcular olduğunda taksi kullanmanın eğlenceli olduğunu, hatta bazen birşeyler öğrendiğini, fakat sarhoş veya keyifsiz müşteriler olduğu zaman da işini hiç harika bulmadığını söylemektedir. Haftada 30 saat eczacı olarak çalışan Susanne ise, bebeği doğduğu zaman ilk olarak çok çalışmayı istemediğini, başlangıçta bazı saatler ve üç ay sonra yarım gün çalışmayı düşündüğünü, işinden zevk aldığını, insanlarla birlikte sevecek çalıştığını, müşterilere öğütler verdiği zaman çok mutlu olduğunu, son zamanlarda eve geldiğinde kendini çok yorgun hissettiğini, ama üç aylık hamile olduğu için bu durumun normal olduğunu açıklamaktadır. Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte, Almanya'da taksi şoförlüğü ve eczacılık mesleklerinin nasıl yapıldığı hakkında bilgi verilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 34)

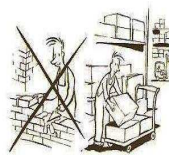
Bir ailenin fertlerinin çalışma yaşamından bahsedilmektedir. Baba, anne, erkek çocuk ve kız çocuktan oluşan bir ailenin her bir ferdinin meslekleri, nerede ve nasıl çalıştıkları ile çalışma koşulları alıştırma aracılığıyla anlatılmıştır. Babanın, bir fabrikada vardiyalı olarak bir hafta

24 Der Arbeitsalltag einer Familie. Was ist richtig? Markieren Sie.



a Der Vater arbeitet in einem Büro / einer Fabrik. Eine Woche arbeitet er von 6 bis 14 Uhr, die nächste Woche von 14 bis 22 Uhr und dann von 22 bis 6 Uhr morgens. Er arbeitet Schicht/Teilzeit.

b Die Mutter arbeitet in der gleichen Firma in der Kantine/ einem Restaurant. Ihre Arbeitszeiten sind Montag bis Freitag von 10 bis 14 Uhr. Sie arbeitet Teilzeit/Vollzeit.



c Der Sohn hat als Bauarbeiter gearbeitet. Aber in seiner Firma hat es viele Entlassungen gegeben. Auch er hat eine Kündigung/ Bewerbung bekommen und seine Stelle verloren. Jetzt arbeitet er nur manchmal ein paar Tage als Angestellter/ Aushilfe im Lager/in der Abteilung von einer großen Firma.

d Die Tochter arbeitet samstags ein paar Stunden für einen Supermarkt. Sie steckt die Prospekte mit den Sonderangeboten in die Briefkästen. Sie arbeitet Schicht/stundenweise.



saat:06.00-14.00 arası, diğer hafta saat:14.00-22.00 arası ve daha sonraki hafta ise saat:22.00-06.00 arası çalıştığı, annenin aynı firmanın kantininde pazartesiden cumaya kadar saat:10.00-14.00 arası çalıştığı, erkek evladın, inşaat işçisi olarak çalıştığı firmanın birçok kişiyi işten çıkardığı ve onun da işini kaybettiği, şimdi ise büyük bir firmanın deposunda arada sırada birkaç gün hizmetli olarak çalıştığı, kız evladın ise cumartesi günleri bir süpermarkette birkaç saat çalıştığı ve indirimli ürünlerin tanıtıldığı reklam broşürlerini posta kutularına koyduğu belirtilmektedir. Öğrenciye, bir aileden yola çıkılarak dört farklı çalışma yaşamı, koşulları ve özellikleri ile anlatılmıştır. Böylelikle öğrencinin, meslekler ve çalışma koşulları açısından kendi ülkesi ile Almanya arasında bağ kurması sağlanmıştır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 98)

28 Arbeit in der Freizeit

a Was arbeiten die Jugendlichen? Ordnen Sie zu.



Bild
Kinder betreuen
Nachhilfe geben
Zeitungen austragen



b Lesen Sie und kreuzen Sie an: richtig oder falsch?

Wenn Jugendliche Geld verdienen wollen

Was, wie viel und wann Jugendliche arbeiten dürfen, ist im Gesetz geregelt. Für Kinder bis zum 15. Geburtstag gilt: Sie dürfen nur „leichte“ Tätigkeiten ausüben – zum Beispiel Nachhilfe geben, Kinder betreuen oder auch Zeitungen austragen, aber nicht nach 18 Uhr und maximal zwei Stunden täglich. Jugendliche zwischen 15 und 18 Jahren dürfen nicht mehr als acht Stunden täglich (mit

Ruhepausen maximal zehn, in Gaststätten elf) und 40 Stunden wöchentlich arbeiten – und das auch nur an fünf Tagen in der Woche. Wenn sie noch die Schule besuchen, dürfen sie in den Schulferien maximal vier Wochen acht Stunden täglich und 40 Stunden wöchentlich arbeiten. Nicht erlaubt sind Jobs zwischen 20 und 6 Uhr. An Sonn- und Feiertagen dürfen Jugendliche nicht arbeiten.

- | | richtig | falsch | |
|--|--------------------------|--------------------------|-------------------------|
| 1 Kinder und Jugendliche dürfen erst ab 15 Jahren arbeiten. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | wöchentlich = pro Woche |
| 2 Jugendliche bis 15 Jahre dürfen nicht nach 18 Uhr arbeiten. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | täglich = pro Tag |
| 3 Von 15 bis 18 Jahren dürfen Jugendliche maximal 40 Stunden pro Monat arbeiten. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | |
| 4 In den Schulferien dürfen sie auch am Sonntag und an Feiertagen arbeiten. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | |

Almanya'daki gençlerin, okul saatleri dışında kalan boş zamanlarında nasıl para kazandıklarından ve ne tür işler yaptıklarından söz edilmektedir. Öğrencilerin ve gençlerin hakları ve çalışabilecekleri işlerin koşulları açıklanmaktadır. 15 yaşına kadarki çocukların, yardım etmek, çocuk bakmak veya gazete dağıtmak gibi kolay meslekleri günde en fazla 2 saat yapabildiği, fakat saat:18.00'dan sonra çalışmalarının yasak olduğu

belirtilmektedir. 15-18 yaş arasındaki gençlerin ise, günde 8 saatten daha fazla çalışmalarına izin verilmediği, haftada 40 saat ve beş gün çalışabildikleri, öğrenci olanlara okul tatillerinde en fazla 4 hafta, günde 8 saat ve haftada 40 saat çalışmalarına izin verildiği, saat:20.00-06.00 arasındaki işlerin yasak olduğu ve gençlere pazar günü ile bayram günlerinde çalışmalarına izin verilmediği ifade edilmiştir. Öğrenci, hem Almanya'daki gençlerin iş yaşamını tanıması ve gençlerin haklarını öğrenmesi hem de onları kendi ülkesindeki gençlerle bu açıdan kıyaslaması konusunda teşvik edilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 99)

İş arayan birine verilecek tavsiyeler ve öyle birinin yapması gerekenler, liste halinde sunulmuştur. Her hafta gazetede iş piyasası bölümünün okunması, alışveriş merkezleri ve süpermarketlerdeki ilanlara dikkat edilmesi, otobüs ve metrolardaki ilanlara bakılması, akraba, tanıdık, arkadaş ve komşulara sorulması, düzenli olarak internette işle ilgili sayfalara göz atılması, iş ve işçi bulma kurumuna ve meslek danışmanına gidilmesi gibi tavsiyeler verilmektedir. Böylelikle Almanya'da işsiz insanların, iş bulmak için neler yaptıkları ve bu tür insanlara ne tür tavsiyeler verildiği görülmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 35)

B2 Ihre Partnerin / Ihr Partner sucht einen Job. Geben Sie Tipps.

Checkliste für Jobsucher

- Lesen Sie jede Woche den Stellenmarkt in der Zeitung.
- Achten Sie auf Zettel und Anzeigen in Kaufhäusern und Supermärkten.
- Geben Sie Acht auf Anzeigen in Bussen und in der U-Bahn.
- Fragen Sie Verwandte, Bekannte, Freunde, Nachbarn.
- Schauen Sie regelmäßig ins Internet (www.jobs.de / www.arbeitsagentur.de / ...).
- Gehen Sie ins BIZ (Berufsinformationszentrum) im Arbeitsamt.
- Gehen Sie zum Berufsberater.
- Gehen Sie zu Zeitarbeitsfirmen.

Wenn du eine Arbeit suchst,
(dann) solltest du jede Woche ...

Du solltest
auf Zettel ...

Projekt 29 Jobsuche: Wo können Sie an Ihrem Kursort eine Arbeit finden? Sammeln Sie Informationen.

- In welchen Zeitungen und an welchen Wochentagen gibt es Stellenanzeigen?
- Gehen Sie zur nächsten Bundesagentur für Arbeit (Arbeitsamt). Wie finden Sie dort Stellenangebote? Gibt es Computer mit aktuellen Stellenanzeigen? Wer kann diese Computer wann benutzen?
- Wo kann man noch Arbeit finden?

İş arama konusuyla ilgili bir proje çalışması söz konusudur. Öğrenci, kendi ülkesinde iş ilanlarının ne zaman ve nerede bulunduğu, bir iş aramak için hangi olanakların mevcut olduğu konusunda araştırma yapmaya yönlendirilmektedir. Bu çalışma sayesinde öğrenciye, kendi ülkesindeki iş ve işçi bulma kurumunu ziyaret edip, kurumun düzenlediği organizasyonlar ve sunduğu imkanlar hakkında bilgi edinmesi için fırsat verilmektedir. Öğrencinin, kendi ülkesi ile Almanya'yı bu konuda kültürlerarası karşılaştırma yapması sağlanmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 99)

İş arama konusuyla ilgili bir proje çalışması söz konusudur. Öğrenci, kendi ülkesinde iş ilanlarının ne zaman ve nerede bulunduğu, bir iş aramak için hangi olanakların

Almanya’da, iş yerlerindeki ilanlar ele alınmış ve bir firmada farklı konular hakkında bilgi vermek için yer alan ilanlar yansıtılmıştır. Bu ilanlarda, firmanın düzenlediği yılbaşı kutlamasının nerede, ne zaman ve nasıl yapılacağı, vergi karnesi eksik olan çalışanların ne zamana kadar karnelerini teslim edecekleri, 65 yaşında olan bir çalışanın emekliliğe ayrıldığı ve iş arkadaşlarıyla vedalaşmak için düzenlediği kutlamanın nerede ve ne zaman yapılacağı, fabrikanın depo bölümünde tam gün çalışacak elemanların arandığı ve işe başvuracak kişilerde aranan niteliklerin neler olduğu, yeni bir işçi temsilcisinin seçildiği ve yeni üyelerin kim olduğunun belirtildiği, sendikaya üye arandığı ve sendikanın hangi konularda yardımcı olduğu görülmektedir. Okuma becerisine yönelik bu çalışmada, iş yerlerindeki ilanların ne tür durumlarda ve hangi konular ile ilgili bilgi vermek amacıyla yazıldığı gösterilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 37)

D1 Überfliegen Sie die Texte. Wer sollte sie lesen?

A Alle Mitarbeiter einer Firma. B Die Bewohner eines Mietshauses. C Alle ausländischen Mitarbeiter.

A
Liebe Mitarbeiterinnen, liebe Mitarbeiter,
zu unserer diesjährigen Weihnachtsfeier am
Donnerstag, 11. Dezember ab 17.00 Uhr
im Gasthaus zur Post, Ebersdorf, Poststr. 7
lade ich Sie alle herzlich ein.
Wenn Sie nicht kommen können, sagen Sie bitte
so schnell wie möglich Frau Barns Bescheid
(Tel.: 256).
Über eine zahlreiche Teilnahme würde ich
mich freuen.
Völker Wagenknecht

B
Notiz 10.01.
von: Personalbüro
an: alle Angestellten der Firma
Sehr geehrte Kolleginnen und Kollegen,
von einigen Mitarbeitern fehlen noch die
Lohnsteuerkarten. Bitte geben Sie sie bis 15.02.
bei mir ab.
Mit freundlichen Grüßen
Anke Neufeld

C
Liebe Kolleginnen und Kollegen,
nun arbeite ich schon über 40 Jahre in unserer Firma.
Aber jetzt bin ich 65 und gehe in Rente. Aus diesem
Anlass möchte ich gerne am 24.06. ab 16 Uhr in der
Kantine mit Ihnen / mit euch meinen Abschied feiern und
auf mein neues Leben als Rentner anstoßen. Ich freue
mich auf Ihr/uer Kommt!
Walter Sauter

D
Stellenausschreibung
Wir sind ein führendes Unternehmen der
Papierindustrie.
Zum 1. März suchen wir für das Lager
unserer Fabrik in Fulda
• einen Mitarbeiter in Vollzeit
Voraussetzungen: Staplerführerschein und
Bereitschaft zum Schichtdienst
(Wir arbeiten in zwei Schichten)
• sowie für die Kantine eine Aushilfe
für 5 Stunden die Woche
Bewerbungen bitte an Michael Schuster

E
Betriebsrat informiert – Der Betriebsrat informiert – Der Bet
Liebe Kolleginnen und Kollegen,
Sie haben gestern einen neuen Betriebsrat gewählt.
Die neuen Mitglieder heißen Jens Domes, Heike Wagner
und Andreas Orth.
Wenn Sie Probleme haben, dann wenden Sie sich an uns!
Der Betriebsrat steht Ihnen als Ansprechpartner jederzeit
zur Verfügung.
Herzliche Grüße
Ihr Betriebsrat

F
Werden Sie Mitglied in der Gewerkschaft!
Mitglied – das bedeutet Sicherheit und Schutz.
Wir helfen Ihnen
• bei allen Fragen zum Tarifrecht.
• bei Kündigungen und Entlassungen.

D2 Lesen Sie die Texte aus D1 noch einmal und kreuzen Sie an: richtig oder falsch?

Text	richtig	falsch
A Wer zur Weihnachtsfeier kommt, soll sich bei Frau Barns melden.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
B Die Mitarbeiter müssen ihre Lohnsteuerkarten im Personalbüro abgeben.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
C Herr Sauter feiert seinen Geburtstag und lädt alle Kollegen ein.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
D Die Firma sucht einen Teilzeit-Mitarbeiter für das Lager.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
E Wenn die Mitarbeiter Probleme haben, können sie zum Betriebsrat gehen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
F Die Gewerkschaft entlässt die Mitarbeiter.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

E1 Im Kurs: Sprechen Sie.

a Wie viele Urlaubstage haben deutsche Arbeitnehmer im Durchschnitt?

14 Tage 28 Tage 35 Tage

b Wie viele Feiertage gibt es durchschnittlich in Deutschland?

5-7 Tage 11-13 Tage 16-18 Tage

c Welche Feiertage kennen Sie?

Da gibt es doch zum Beispiel den
„Tag der Deutschen Einheit“.
Ich glaube, der ist im Oktober.

Feiertage in Deutschland –
keine Ahnung!

E2 Lesen Sie und vergleichen Sie mit E1.

Studie

Deutsche sind Freizeitweltmeister

Köln – Deutsche Arbeitnehmer sind international Spitze – zumindest, was die Zahl freier Tage betrifft. Nach Informationen des Instituts der Deutschen Wirtschaft in Köln vom Mittwoch hatten und den USA. In Japan hatten die Arbeitnehmer im letzten Jahr ca. 28 bis Arbeitnehmer 31 freie Tage, in Irland 29 30 Tage Urlaub und 11 bis 13 bezahlte und in den USA nur 12 Urlaubstage und Feiertage. Insgesamt macht das rund 40 11 Feiertage. n freie Tage, also fast acht Wochen.

Hinter Deutschland folgen Luxemburg mit insgesamt 38 freien Tagen, vor Österreich und Spanien mit 37 Tagen. Am unteren Ende liegt Japan, vor Irland

E3 Lesen Sie noch einmal und ergänzen Sie.

Urlaubs- und Feiertage



E4 Erzählen Sie.

a Wie viele Tage Urlaub hat man in Ihrem Land?

b Gibt es in Ihrem Land viele Feiertage?

Bei uns hat man 25 Tage
Urlaub, glaube ich.

In der Türkei gibt es mehr
Feiertage, so ungefähr 15.

Ein Lehrer hat bei uns viel Urlaub.
Ein Arbeiter hat nicht so viel Urlaub.
Ich glaube, nur 18 Tage im Jahr.

Almanya’da, iş yaşamındaki izin ve bayram günleri konu edilmektedir. Almanya’nın tatil günü ortalamasında, dünya şampiyonu olduğuyla ilgili bir metne yer verilmiştir. Almanya’da 40, Lüksemburg’ta 38, Avusturya ve İspanya’da 37, Japonya’da 31, İrlanda’da 29, ABD’de 23 gün tatil olduğu ifade edilmektedir. Bu metinde Almanya’daki ve diğer ülkelerdeki tatil günlerinin ortalaması belirtilmiştir. Öğrenciye, kendi ülkesindeki tatil günleri hakkında sorular yöneltilerek, öğrencinin kendi ülkesiyle hem Almanya’yı hem de diğer dünya ülkelerini bu konuda

kültürlerarası karşılaştırabilmesi için olarak sunulmuştur. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 38)

25 Ergänzen Sie.

Fabrik ● Betriebsrat ● Angestellter ● Rente ● Schicht ● Entlassungen

Als *Angestellter*..... arbeitet man in einer Firma und bekommt jeden Monat ein festes Gehalt.

Viele Angestellte arbeiten in einem Büro und haben feste Arbeitszeiten. Arbeiter arbeiten

meistens in einer oder in einem Lager. In vielen Betrieben arbeiten sie

....., das heißt, die Mitarbeiter arbeiten von 6 bis 14 Uhr, von 14 bis 20 Uhr oder von 20 bis 6 Uhr.

Betriebe mit mehr als fünf Mitarbeitern haben einen Dieser ist für die

Angestellten und Arbeiter da und spricht mit dem Firmenchef zum Beispiel über die Arbeitszeiten

oder wenn es Probleme mit gibt. Große Berufsgruppen sind in einer

Gewerkschaft organisiert.

Wenn man 65 ist, hört man mit der Arbeit auf und geht in

Die Gewerkschaft	... ist eine Organisation außerhalb einer Firma. Arbeiter oder Angestellte sind Mitglieder. Die Organisation kämpft für die Rechte der Arbeitnehmer (z.B. besserer Lohn, bessere Arbeitszeiten).
Das Lager	... ist meistens ein großes Gebäude. Dort deponiert eine Firma ihre Produkte.
Vollzeit arbeiten	... bedeutet, man arbeitet von Montag bis Freitag jeden Tag 7-8 Stunden.
Die Aushilfe	... ist eine Person. Sie macht normalerweise einfache Arbeiten. Sie arbeitet nur stundenweise.
Die Bewerbung	Das ist ein Brief mit Dokumenten wie Lebenslauf und Zeugnissen. Man schickt sie an eine Firma, weil man dort arbeiten möchte.
Die Kündigung	... bekommt man, wenn die Firma den Arbeitsvertrag beendet. Natürlich kann man als Angestellter auch selbst den Arbeitsvertrag beenden.
Der Betriebsrat	... ist eine Gruppe von Personen in einer Firma. Die Mitarbeiter wählen diese Gruppe. Die Gruppe hilft den Mitarbeitern bei Problemen in der Firma.
Der Tarif	So viel Lohn muss man in einem bestimmten Beruf mindestens bekommen. Das steht im Gesetz.

Almanya'daki çalışma yaşamı, koşulları ve özellikleri ile dile getirilmiştir. İş yerleri, çalışma zamanları, maaşlar, işyerinin düzen ve işleyişi ile emeklilik konuları üzerinde durulmuştur. Bir firmada çalışan kişilerin her ay sabit maaş aldıkları, bir büroda çalışan birçok çalışanın sabit mesai saatlerinin olduğu, çalışanların çoğunlukla bir fabrikada veya depoda çalıştıkları, birçok işletmede saat:06.00-14.00, saat:14.00-20.00 ve saat:20.00-06.00 arası üç tür vardiyalı çalışma sisteminin olduğu, işletmenin beş çalışandan daha çok çalışmanı olduğunda çalışan ve işçiler için bir işçi temsilcisinin olduğu, işçi temsilcisinin firmanın müdürüyle mesai saatleri veya işten çıkarılma gibi sorunlar ile ilgili konularda görüştüğü, büyük meslek gruplarının bir sendikada biraraya geldikleri ve 65 yaşına gelenlerin emekli oldukları ifade edilmektedir. Öğrenciye, Almanya'daki çalışma yaşamı birçok özelliği ile tanıtılmakta, ayrıca iki ülke arasındaki benzer ve farklı olan yönleri bulması sağlanmaktadır. Bu konu çalışma yaşamı ile ilgili bir çalışma yapıldığı ile desteklenmektedir. Çalışma yaşamındaki önemli kavramların tanımları ve açıklamalarının bulunduğu bu çalışma ile öğrencinin, çalışma yaşamını daha iyi tanıyıp anlamasına yardımcı olunmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 98; Lehrerhandbuch, s. 88),

Almanya'daki çalışma yaşamı, birçok mesleğin ve o mesleklerde çalışan insanların yaşamının ele alınmasıyla çok yönlü dile getirilmiştir. Gerek mesleklerin nitelikleri ve koşulları gerek gençlerin çalışma konusundaki hakları gerekse de mesleklerin işleyişindeki sistem hakkında bilgi verilerek, öğrencinin Almanya'yı bu konuda daha iyi tanımasına ve

anlamasına katkıda bulunmaktadır. Öğrencinin, kendi ülkesini de dikkate alarak düşünmeye ve yorumlamaya yönlendirilmesi sonucu, çalışma yaşamı açısından iki ülke arasındaki ortak ve farklı olan özellikleri bulması sağlanmaktadır.

2.4.3. Aile



1 Sehen Sie die Fotos an. Was meinen Sie?

a Wohin fährt die Familie? Zum ...


b Wen holt die Familie ab? Wer ist die junge Frau auf Foto 4? Ein Freund, den sie eine Verlobte. Vielleicht ist es ein As-pati-Mädchen.

2 Was passt? Ergänzen Sie: die Geschwister, das Ehepaar

a der Bruder + die Schwester = **b** die Ehefrau + der Ehemann =

3 Sehen Sie die Fotos an und hören Sie.

4 Wer ist wer? Zeigen Sie: Kurt, Susanne, Larissa, Simon, Maria



5 Ergänzen Sie die Namen.

a Sie war schon einmal verheiratet und hat eine Tochter. Sie lebt jetzt mit Kurt zusammen. Sie ist schwanger. Bald bekommt sie ein Baby.

b Larissa Ihre Eltern leben getrennt. Sie und ihre Mutter leben jetzt mit Kurt und Simon zusammen.

c Er war schon einmal verheiratet und hat einen Sohn.

d Er ist der Sohn von Kurt.

e Sie ist erst heute in Deutschland angekommen. Sie möchte hier als Au-pair-Mädchen arbeiten und Deutsch lernen.

6 Marias Reise. Kreuzen Sie an: richtig oder falsch? richtig falsch

a Sie ist schon am zwei. Uhr aufgestanden.

b Der Bus zum Flughafen hat ein Bag verloren.

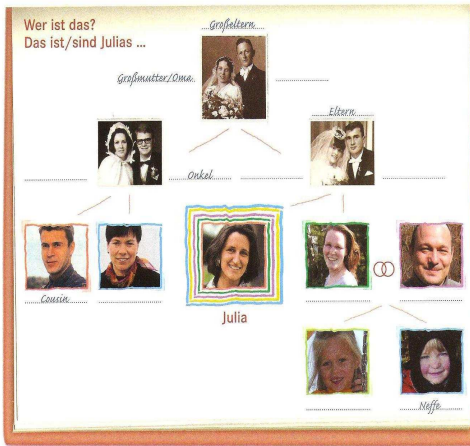
c Maria hat das Flugzeug verpasst.

d Sie hat im Flugzeug nicht geschlafen.

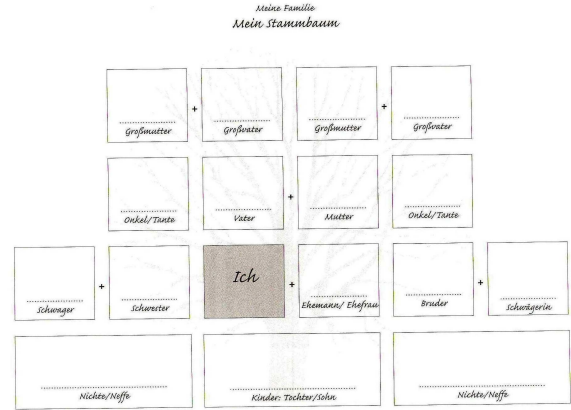
Fotoğraflar ve CD ile ders kitabının ana karakterlerinin tanıtılması amaçlanmış ve Alman bir ailenin yabancı bir ülkeden gelen çocuk bakıcısı bir kızla tanışmaları yansıtılmıştır. Güney Amerika'dan Almanya'ya çocuk bakıcısı olarak çalışmak ve Almanca öğrenmek için gelen Maria'nın yolculuğunun nasıl geçtiğinden ve yanlarında yaşayacağı aile ile ilk karşılaşmasından bahsedilmiştir. Alman ailenin Kurt, Susanne, Simon ve Larissa'dan oluşan dört kişilik çekirdek bir aile olması dikkat çekmektedir. Daha önce başkalarıyla evlenmiş ve eşleriyle ayrı olan Kurt ile Susanne birlikte yaşamaktadır. Simon, Kurt'un oğlu, Larissa ise Susanne'nin kızıdır. Kurt ve Susanne, ikisi de çalışmak zorunda oldukları ve Susanne'nin hamile olmasından dolayı yakında bir bebekleri olacağı için bir çocuk bakıcısı edindikleri belirtilmiştir. Öğrencilere, diğer ailelere göre farklı özelliklere sahip olan bir çekirdek aile yapısı gösterilmektedir. Bu konu aracılığıyla Almanya'da çocuk bakıcılığı mesleği ve koşullarından söz edilmiştir. Öğretmen kitabında Almanya'ya bir yıl süreliğine çocuk bakıcısı olarak çalışmaya gelen bayanların olduğu, kalma sürelerinin uzatılmadığı, Almanya'da bir ailenin yanında yaşadıkları, günde birkaç

saat ev işlerine yardım ettikleri, kaldıkları evde bedava konakladıkları, harçlık aldıkları ve kendilerine ait odalarının olduğu gibi Almanya'daki standart koşullar hakkında öğrencilere bilgi verilmesi önerilmektedir. Öğrenci, hem farklı bir Alman aile yapısını görme hem de Almanya'ya çocuk bakıcılığı için diğer ülkelerden gelen insanların yaşam koşullarını anlama konusunda desteklenmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 8-9)

D1 **Julias Familie: Sehen Sie den Stammbaum an und ergänzen Sie.**
Cousine • Schwester • Vater • Großvater/Opa • Tante • Nichte • Schwager • Mutter



D2 **Rätsel: Wer ist das? Ergänzen Sie.** Julias Mutter - die Mütter von Julia
Schwägerin • Schwiegervater • Enkelkind
a Julia bekommt ein Kind: Ihre Eltern bekommen dann ein
b Julia heiratet: Die Schwester von ihrem Mann ist dann ihre
c Der Vater von Julias Ehemann ist dann ihr



Julia adlı Alman bir bayanın aile soy ağacı yansıtılmıştır. Bu soy ağacı aracılığıyla hem aile ve akrabalık ilişkileri hem de her bir kişinin aile içindeki ve akrabalar arasındaki rolü aktarılmaktadır. Öğrencinin, soy ağacını inceleyerek Almanya'daki aile ve akraba profilini görmesi ve ayrıca aile ile akrabalık açısından iki kültürü karşılaştırması sağlanmaktadır. Öğrencinin, kendi soy ağacını oluşturmasını ve aile ile akrabalık ilişkilerini göstermesini amaçlayan bir çalışma yaprağı ile konu desteklenmektedir. Bu çalışma, öğrencinin hem kendi aile yapısı ile Alman aile yapısını ilişkilendirmesine hem de farklı iki ülkenin aile yapılarının kültürlerarası benzer ve farklı yönlerini bulmasına hizmet etmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 13; Lehrerhandbuch, s. 77)

Karikatür ve CD ile bir apartmanda yaşayan farklı aile tiplerinden bahsedilmiştir. Aile fertleri, kendi aile yapılarından ve yaşam biçimlerinden söz etmektedir. Zemin katta oturan büyükanne, baba, anne ve iki çocuktan oluşan geniş ailenin, yaşamlarından memnun oldukları, daha önce tek başına yaşayan büyükannenin bir yıl önce yanlarına taşındığı, bu duruma torunlarının çok sevindiği belirtilmektedir. Birinci katta anne, baba ve bir çocuktan oluşan çekirdek ailenin oturduğu, karı-koca ikisinin de çalıştığı ve evlerinin çok büyük olmamasından dolayı ikinci çocuklarının olmadığı, tek çocukla herşeyin iyi gittiği anlatılmaktadır. İkinci katta oturan aile ise, anne ve bir erkek çocuğundan oluşmakta, annenin iki ay önce eşinden ayrıldığı için iki odalı bu eve taşındığı, apartmanda oturan insanları çok tatlı buldukları ve ailenin memnun olduğu dile getirilmektedir. Çatı katında tek başına yaşayan bir erkek ise, tek başına yaşadığını ve özgür olduğu için bu durumdan memnun olduğunu, bir ilişkisinin olmadığını, arkadaşlarının sık sık onu ziyaret ettiklerini, akşamları dışarı çıktığını söylemektedir. Aile türleri, yaşam biçimleri ile birlikte ele alınmıştır. Diğer taraftan öğrencinin, kendi ülkesindeki arkadaşlarının, akrabalarının ve tanıdıklarının aile yapılarını ve yaşam biçimlerini anlatması beklenmektedir. Bu sayede öğrenciye, iki toplumu aile yapısı ve yaşam biçimi açısından kültürlerarası karşılaştırma yapması için şans verilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 14)

E1 Wer wohnt wo? Sprechen Sie. Hören Sie dann und ergänzen Sie.
die Großfamilie • die allein erziehende Mutter • der Single • die Kleinfamilie

Im Erdgeschoss wohnen viele Leute, das ist wahrscheinlich die Großfamilie.

Ganz oben in der Dachwohnung, im dritten Stock ...

im Erdgeschoss im ersten/zweiten/dritten Stock in der Dachwohnung

E2 Was ist richtig? Hören Sie noch einmal und kreuzen Sie an.

- Bei Familie Kaiser ist die Wohnung zu klein, weil die Großmutter mit eingezogen ist.
- Es ist nicht immer einfach, weil die Großmutter die Kinder verwöhnt.
- Peter Kummer geht oft aus, weil er nicht viel Besuch bekommt.
- Herr und Frau Meinhard möchten kein zweites Kind, weil sie beide arbeiten und die Wohnung zu klein ist.
- Sabine Würfel wohnt allein mit ihrem Sohn, weil sie von ihrem Mann getrennt lebt.

E3 Wie leben Ihre Freunde, Verwandten und Bekannten in Ihrem Heimatland und/oder in Deutschland? Erzählen Sie.

seit ... Jahren allein/getrennt leben zusammen mit den Großeltern/Schwiegereltern ... leben (seit ... Jahren) geschieden/verheiratet/ledig sein (keine) Kinder haben/wollen Das findet sie/er (nicht) gut. Das gefällt ihr/ihm (nicht).

Meine Cousine lebt in der Türkei. Sie ist seit zehn Jahren verheiratet. Sie hat vier Kinder. Sie lebt mit ihren Kindern, ihrem Mann und den Großeltern in einem Haus. Das findet sie gut. Ihre Schwiegermutter hilft ihr bei der Hausarbeit und spielt mit den Enkeln.

Aile konusu kapsamında farklı Alman aile yapıları gösterilmiş ve değişik yaşam biçimleri konu edilmiştir. Öğrencinin, hem kendi aile yapısı ile yaşam biçimini irdelemesine olanak verilmekte hem de iki ülkenin kültürlerarası benzerlik ve farklılıklarını algılaması sağlanmaktadır.

2.4.4. Yerleşim Biçimleri




FOLGE 2: WIEDER WAS GELERN!

1. Sehen Sie die Fotos an und zeigen Sie.
Müll aus Plastik Müll aus Papier Müll aus Glas den Hausmeister die Container

2. Was meinen Sie? Kreuzen Sie an: richtig oder falsch?

a	Der Hausmeister arbeitet in einem Meiehsaus oder einer Firma vermietet Wohnungen.	richtig	falsch
	machte kleine Reparaturen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	sorgt für Ordnung und Sauberkeit.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
b	Müll ist, was man nicht mehr braucht und wegschmeißt.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	man muss zu einem Sammelbehälter bringen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	wirft man in Tonnen und die Müllmänner holen ihn ab.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	man muss man in Deutschland trennen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>



3. Sehen Sie die Fotos an und hören Sie.

4. Lesen Sie den Text. Es gibt vier Fehler. Verbessern Sie die Fehler.

Maria und Larissa richten das neue Zimmer von Larissas ein. Larissa findet, Zimmer einzurichten macht Spaß. Die beiden hängen ein Bild an die Wand. Auf dem Bild ist Marias Lieblingskomponist: Mozart. Es gibt viel Müll und Maria bringt das Bild in den Ekor. In Deutschland muss man den Müll trennen. Maria kennt Wolfgang Kolbeck kennen. Er ist Komponist von Beethoven. Maria ist Squatterin. Aber sie kommt aus Südamerica. Später kommt auch Larissa in den Keller. Sie erklärt: Maria ist das Au-pair-Mädchen. Am Ende sind alle froh. Sie haben wieder was gelernt!

5. Was macht man in Ihrem Heimatland mit dem Müll? Erzählen Sie.

Bei uns muss man den Müll nicht trennen. Wir trennen Glas.

İkamet etme konusu kapsamında çöpler ve kapıcılık mesleği fotoğraflar ve CD ile desteklenerek konu edilmiştir. Almanya'da hem çöplerin kimler tarafından, nasıl toplandığı ve çöplerin cam, plastik, kağıt gibi gruplara ayrılarak atıldığı, hem de kapıcıların görevleri ve kapıcılık mesleği anlatılmaktadır. Güney Amerika'dan Almanya'ya çocuk bakıcılığı için gelen Maria'nın yanlarında kaldığı Alman ailenin evinde kendine ait odasını düzenlediği, bu esnada da çöpleri topladığı ve atmak için avluya indiği, apartmanın kapıcısı tarafından çöpleri cam, plastik, kağıt ve diğer atıklar olarak ayırıp öyle atması gerektiği konusunda bilgilendirildiği yansıtılmıştır. Öte yandan kapıcıların, bir apartmanda çalıştığı, küçük tamirler yaptığı, düzen ve temizliği sağladığı açıklanmakta, ayrıca çöpün, artık ihtiyaç olunmayan ve atılan şeyler olduğu, çöp bidonlarına atıldığı, çöpçüler tarafından alındığı ve Almanya'da çöpleri ayırma zorunluluğunun olduğu ifade edilmektedir. Öğrencinin, kendi ülkesinde çöplerin nasıl atıldığını ve toplandığını anlatması istenerek, iki ülke arasında kültürlerarası bağlamda ilişki kurması amaçlanmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 16-17)



Wie ist es in Ihrer Stadt? Wie trennt man da den Müll? Sammeln Sie Informationen.

- Was muss man trennen?
- Welche Mülltonnen stehen vor dem Haus?
- Welche Container gibt es bei Ihnen?
- Gibt es einen Wertstoffhof?
- Gibt es Sammlungen, z. B. Papier, Sperrmüll? Wer holt die Sachen?

Berichten Sie im Kurs.

- Bei uns / In ... gibt es / gibt es keine ...
- Bei uns stehen die ...container / Mülltonnen ...

Almanya'da çöplerin ayrıldığı ve ayrılarak atıldığı konusunda bir proje çalışması yer almaktadır. Çöplerin ayrılması ile ilgili bir liste yansıtılmıştır. Öğrenci, kendi ülkesinde veya kentinde bu durumun nasıl olduğunu, çöplerin nasıl ayrıldığını araştırması ve bu konuda çevreden veya ilgili yerlerden

bilgi toplaması için yönlendirilmektedir. Ne tür çöplerin ayrılmak zorunda olduğu, evlerinin önünde ne tür çöp kutularının durduğu ve çöpleri kimlerin alıp götürdüğü konusu ile ilgili bu çalışma sayesinde öğrenciye, hem kendi ülkesinde bu konuda nasıl uygulamaların olduğunu öğrenmesi hem de iki ülkeyi bu konuda kültürlerarası karşılaştırması için olanak sunulmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 80)

Almanya'daki apartmanlarda bulunan ilanlar konu edilmiş ve bir apartmanda farklı konular hakkında haber vermek için yer alan ilanlar aktarılmıştır. İlanlarda, apartman sakinlerinin çöpleri dikkatlice ayırarak atmaları, kapıcının ne zaman izinli olduğu ve yerine kimin görevli olacağı, avlunun girişine araba park etmenin yasak olduğu ve arabaların park yerine veya garaja bırakılması, asansörün önüne çocuk arabasının konmaması bildirilmektedir. Bu ilanlarla apartmanlarda hangi konular ve durumlar ile ilgili ilan yazıldığı

D1 Lesen Sie. Wo findet man diese Mitteilungen?

- In einem Mietshaus.
- In einer Firma.
- In einem Krankenhaus.

A

Sehr geehrte Hausbewohner,
aus gegebenem Anlass bitten wir Sie noch einmal den Müll sorgfältig zu trennen. Leider liegt immer wieder anderer Müll, z. B. Plastik, im Biomüll. Die Müllabfuhr leert falsch befüllte Tonnen nicht. Die korrekte Mülltrennung ist also auch in Ihrem eigenen Interesse.
Vielen Dank für Ihre Mithilfe.
A. Jensen - Hausverwaltung

B

An alle Mieter der Friesenstr. 28!
In letzter Zeit stehen immer wieder Autos von Mietern des Hauses in der Hofeinfahrt. Bitte beachten Sie, dass das Abstellen der Autos in der Hofeinfahrt verboten ist. Benutzen Sie die Parkplätze vor dem Haus oder stellen Sie Ihr Auto in der Garage ab.
Mit freundlichen Grüßen
Thomas Behringer - Hausverwaltung

C

Liebe Hausbewohner,
der Hausmeister, Rudolf Albers, ist vom 18.08.-30.08. in Urlaub.
Herr Walter Beer ist seine Vertretung.
Bitte rufen Sie bei Fragen oder Problemen Herrn Beer an.
Mit freundlichen Grüßen
Ihr Vermieter Paul Heinze

D

Liebe Familien im Haus,
seien Sie bitte so nett und stellen Sie die Kinderwagen nicht vor den Aufzügen ab. Ich muss diese oft erst wegschieben. Das ist nicht leicht mit vollen Einkaufstüten. Ich bin immerhin schon 80 Jahre alt!
Danke für Ihr Verständnis.
Ihre Nachbarin
Therese Sommer

D2 Lesen Sie noch einmal und kreuzen Sie an: richtig oder falsch?

- | Text | richtig | falsch |
|--|--------------------------|--------------------------|
| A Die Mieter trennen den Müll nicht richtig. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| B Die Mieter können das Auto in der Hofeinfahrt parken. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| C Die Mieter sollen bei Fragen Herrn Albers anrufen. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| D Die Familien sollen die Kinderwagen vor den Aufzügen abstellen. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

D3 Erzählen Sie.

- a Gibt es in Ihrer Heimat Hausmeister? Welche Aufgaben haben sie?
- b Welche Regeln gibt es in Mietshäusern? Was darf man (nicht)? Was muss man?
- c Wie gut kennen Sie Ihre Nachbarn?

In Italien gibt es auch Hausmeister. Sie heißen „portieri“. Sie sitzen oft am Eingang und sehen alles.

Die Nachbarn hier sind sehr sympathisch. Wir besuchen sie oft und sie kommen oft bei uns vorbei.

görülmektedir. Öğrencinin, kendi ülkesindeki kapıcıların görevlerini, apartmanlardaki kuralları ve komşuluk ilişkilerini anlatması istenerek, iki ülkeyi bu açıdan kültürlerarası karşılaştırması sağlanmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 21)

12 | E1 Lesen Sie die Briefe und hören Sie dann die Nachrichten. Was passt? Ordnen Sie zu.

A Liebe Frau Ebert,
Sie wissen ja: die Firma Therm-Messung kommt übermorgen um 16 Uhr.
Sie wollen die Warmwasserzähler und den Heizungsverbrauch ablesen.
Ich bin dann leider noch in der Arbeit. Könnten Sie die Firma bitte in
meine Wohnung lassen? Das wäre sehr nett von Ihnen. Ich lege meinen
Hausschlüssel unter Ihren Fußabstreifer – wie beim letzten Mal.
Vielen Dank und herzliche Grüße
Ihre Nachbarin Inge Berger

B Liebe Petra,
wo bist du nur? Ich habe dich telefonisch nicht erreicht.
Ich fahre morgen weg – ein Kurztrip nach Paris. Kannst
du bitte meine Blumen gießen? Ich werfe meinen
Hausschlüssel in deinen Briefkasten, okay?
Ich bin am Montag wieder da. Tausend Dank für
deine Hilfe. Gruß – Karsten

C Hallo Herr Neumann,
ich muss am Wochenende arbeiten.
Würden Sie wieder mit meinem
Hund spazieren gehen? Ich kann
ihn leider nicht zur Arbeit mitnehmen.
Ich hoffe ich treffe Sie morgen
Abend. Dann können wir alles
besprechen.
Viele Grüße
Manuela Klose

Text	A	B	C
Nachricht			

E2 Lesen Sie die Briefe A-C noch einmal und markieren Sie die Antworten in E1.

- A** a Warum kommt die Firma Therm-Messung? c a Was soll Herr Neumann für Frau Klose tun?
b Was soll Frau Ebert tun? b Warum kann Frau Klose nicht selbst mit dem
c Wo kann Frau Ebert den Hausschlüssel Hund spazieren gehen?
von Frau Berger finden?
- B** a Wohin fährt Karsten?
b Was soll Petra für ihn tun?
c Wie kann sie in Karstens Wohnung?

ulamamasını, hafta sonu çalışmak zorunda olduğu ve işe götüremediği için komşusunun köpeğini gezdirmesini rica eden mektuplar görülmektedir. Komşuların birbirlerine yazdıkları üç mektupla Almanya’da komşuluk ilişkilerinin nasıl olduğu ve hangi konularda, niçin mektup yazıldığı gösterilmiştir. Komşuların birbirlerine bıraktıkları mektuplarla bağlantılı telefon mesajları CD ile aktarılmakta ve komşular arasındaki yardımlaşmanın boyutu anlatılmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 22)

Birlikte yaşam konusu ele alınmış ve Almanya’da birlikte aynı evde yaşayan Angelika, Linda ve Rosa adlı üç kişiden bahsedilmiştir. İki yıldır birlikte yaşayan, mutfak, banyo ve tuvaleti ortak kullanan, her birinin kendine ait ayrı odası olan bu üç kişiden ikisinin bu yaşam biçimiyle ilgili düşünceleri dile getirilmiştir. Angelika’nın birlikte yaşamın olumlu yönleriyle ilgili düşünceleri ile Linda’nın bu tür yaşam biçimiyle ilgili olumsuz düşünceleri yansıtılmaktadır. Angelika, bu yaşam biçiminden çok memnun olduğunu, birçok şeyi birlikte yaptıklarını, birbirleriyle sohbet edip dertleştiklerini ve hiç yalnız kalmadığını söylemektedir. Linda ise, bu yaşam biçimini güzel bulduğunu, ama kimin ne yapacağı gibi görev paylaşımı konusunda sorunların ve tartışmaların da olduğunu, örneğin dün aldığı en sevdiği yoğurdun bugün kaybolduğunu ve onu ev

Komşuluk ilişkileri üzerinde durularak, komşular arasında yazılan mektuplar ele alınmıştır. İşte olduğundan dolayı komşusunun, kapı paspasının altına koyduğu anahtarı alarak evine gelecek olan firma yetkilisiyle ilgilenmesini, Paris’e kısa bir gezi yapacağı için posta kutusuna bıraktığı anahtarı komşusunun alarak çiçeklerini

arkadaşlarından veya diğer arkadaşlarından birinin yediğini, telefonun sıklıkla çaldığını, bu gibi sorunlardan dolayı birlikte yaşamın o kadar da iyi olmadığını ve tek başına yaşadığı zaman bu tür sorunların olmayacağını belirtmektedir. Bu iki insanın birlikte yaşama ilgili iki farklı bakış açısı ve edindiği deneyimler öğrenciye, aktarılmıştır.

Öğrenci, Almanya'daki farklı yaşam biçimlerini görmeye ve kendi ülkesindeki bu tür yaşam biçimleriyle kültürlerarası ilişkilendirmeye teşvik edilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 75)

Ders kitabında farklı yaşam biçimlerinden, bir yerde oturan sakinlerin uyması gereken kurallardan ve çöp toplama ile ilgili düzenden bahsedilmiştir. Toplum içinde yaşamın koşullarına ve özelliklerine bağlı olarak meydana çıkan sorumluluklar ve görevler ele alınarak, birlikte yaşam üzerinde durulmuştur. Öğrenciye, kendi ülkesindeki yerleşim biçimleri ve düzen sorularak, iki ülke arasında kültürlerarası bağ kurması sağlanmaktadır.

34 Chaos oder Harmonie?

a Was ist eine Wohngemeinschaft (WG)? Was meinen Sie? Kreuzen Sie an.

- Das ist eine Großfamilie; alle wohnen zusammen in einem Haus / einer Wohnung. Das ist eine Gruppe von Personen. Sie sind nicht verwandt. Sie wohnen zusammen in einem Haus / einer Wohnung, weil das billig ist oder weil sie nicht allein wohnen wollen.

b Lesen Sie den Text und vergleichen Sie mit Ihrer Antwort aus a.

Chaos oder Harmonie
oder: Hey, das ist mein Joghurt ...!

Angelika, Linda und Rosa wohnen seit zwei Jahren in einer Wohnung. Jede hat ihr Zimmer, aber die Küche, das Bad und die Toilette benutzen sie zusammen. Wir haben gefragt: Wie gefällt euch das Leben in der „Wohngemeinschaft“?

Angelika

„Ich wohne gerne mit Rosa und Linda zusammen. Ganz alleine in einer Wohnung? Nie! Wir frühstücken zusammen oder kochen auch mal am Abend etwas für uns drei. Dann erzählen wir, was an dem Tag passiert ist. Wir sprechen über Probleme oder wir haben einfach nur Spaß zusammen. Es ist immer jemand da. Ich finde eine WG optimal, weil mir meine Familie manchmal fehlt. Aber Rosa

und Linda sind oft wie Schwestern für mich. Mir gefällt es hier in der WG sehr gut.“

Linda

„Natürlich finde ich es auch schön, mit meinen Freundinnen zusammenzuleben. Aber es gibt auch Probleme und Diskussionen: Wer kauft heute ein? Wer putzt? Wer darf am Morgen zuerst ins Bad? Wer darf welche Sachen nehmen? Gestern habe ich zum Beispiel

meinen Lieblingsjoghurt gekauft und heute ist er weg. Angelika oder Rosa oder Freunde haben ihn gegessen. Am besten schreibt man alles auf einen Zettel: „Der Joghurt ist von Linda. Bitte nicht essen!“ oder: „Angelika, bitte heute die Küche putzen!“ Und dann das Telefon! Nonstop! – Weil immer jemand für Rosa anruft. Und das finde ich alles nicht so gut. Da möchte ich manchmal doch lieber wieder alleine leben. Da hat man diese Probleme nicht.“

c Lesen Sie noch einmal. Wer sagt das? Kreuzen Sie an.

- | | | |
|---|--------------------------|--------------------------|
| | Angelika | Linda |
| 1 | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 2 | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 3 | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 4 | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
- 1 Wir diskutieren auch: Wer muss was machen?
2 Wir machen viel zusammen. Das gefällt mir!
3 Meine Freundinnen sind für mich wie eine Familie.
4 In einer WG wohnen ist nicht immer einfach, denn es gibt auch Probleme.

2.4.5. Yeme – İçme Alışkanlıkları

FOLGE 3: TEE ODER KAFFEE?

1. Sehen Sie Foto 2 an. Was meinen Sie? Kreuzen Sie an.

2. Maria schläft wach. Sie ist noch sehr müde. Sie ist fit.

3. Sie steht am Wochenende gern früh auf. Sie möchte am Wochenende abschlafen.

2. Sehen Sie Foto 6 und 7 an.

3. Was macht die Familie?
 Was gibt es zu essen und zu trinken?

3. Sehen Sie die Fotos an und hören Sie.

4. Was ist richtig? Ergänzen Sie.

Aus Sonntag frühstückt die Familie zusammen. Simon und Maria wachen. Aber Maria ist noch sehr müde. Sie denkt, die Familie schläft sonntags viel zu lange. (Sie kauft.) Sie möchte lieber schlafen. (Er schlafen.) Die Eltern sind immer müde, wie sie frühstücken möchten, zum Beispiel soll die Elternteil oder ihre Eltern. Das macht Maria sehr krank. Für sie ist es wie im Restaurant. Eine War sogar schon beim Bäcker. Viele Bäckerinnen haben am Sonntag (geschlossenes geöffnet). Wer Nusschnecken mag, muss (früher kommen. Maria sollte das Frühstück noch ein mal zu sich nehmen. Die Familie frühstückt (An am Sonntag) sehr wenig. Es gibt viele leckere Sachen, nur der Kaffee schmeckt Maria (gut nicht).

5. Wie finden Sie das Frühstück in Deutschland und wie frühstückt man in Ihrer Heimat?

Das Frühstück in Deutschland ist sehr gut. In der Heimat ist es nicht so gut. In der Heimat ist es nicht so gut.

Alman bir ailenin pazar günü sabahının nasıl olduğu ve o sabah yaptıkları kahvaltı fotoğrafları ve CD ile aktarılmıştır. Hem ailenin pazar günü erken kalktığı, bol çeşitli bir kahvaltı hazırlandığı, pazar günü birçok fırının açık olduğu ve çok güzel bir kahvaltı yapıldığı anlatılmış hem de kahvaltıda yiyecek ve içecek olarak neler olduğu gösterilmiştir. Öğrenciye Almanya'daki kahvaltıyı nasıl bulduğu ve kendi ülkesinde nasıl kahvaltı edildiği sorularak, öğrenci kahvaltı alışkanlıkları açısından ortak ve farklı yönleriyle iki kültürü kültürlerarası karşılaştırması konusunda desteklenmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 24-25)

Almanya'da yaşayan iki kişinin yemek alışkanlıklarını anlattıkları yazıya yer verilmiştir. Bu yazıda biri Alman diğeri de Koreli iki kişinin neleri yedikleri ve içtikleri, ne kadar sıklıkta yedikleri ve içtikleri konularındaki açıklamalar karşılaştırmalı olarak gösterilerek, öğrenciye Almanya'daki insanların yeme alışkanlıklarını öğrenme, bunun yanı sıra kendisinin ve ülkesindeki insanların yeme alışkanlıklarıyla kültürlerarası bağlamda ilişkilendirmesi için şans verilmektedir. 50 yaşındaki inşaat işçisi olan Hermann'ın ilk öğününün saat: 09.00 veya 09.30'da kahvaltı olduğu, kahvaltıda sıklıkla peynirli veya salamlı ekmek yediği ve bira içtiği, sağlıklı yiyecekleri önemli bulmadığı, onun için önemli olanın yiyeceklerin tadı olduğu, öğleyin hızlı yemek satan büfelere gittiği, en sevdiği yemek olan tavuk ve patates kızartmasını yediği, çok nadiren salata

A2 Was essen und trinken die Personen? Lesen Sie und markieren Sie in drei Farben.

blau = Welche Mahlzeit? **rot** = Was essen/trinken die Personen?
grün = Wie oft essen/trinken die Personen das?

Morgens essen wie ein Kaiser, mittags wie ein König und abends wie ein Bettelmann. Stimmt das?

Wir haben nachgefragt und stellen zwei Personen und ihre Essgewohnheiten vor.



Hermann, 50, Bauarbeiter

„Ich fange schon um sechs mit der Arbeit an. Meine erste Mahlzeit ist in meiner Frühstückspause um neun oder halb zehn.“

Da esse ich oft ein Brot mit Käse oder Wurst und trinke das erste Bier. Gesundes Essen ist nicht wichtig, findet er. Hauptsache, es schmeckt. „Mittags gehen die Kollegen und ich zu einer Imbissbude. Ich hole mir fast immer ein Hähnchen mit Pommes. Das ist mein Lieblingessen. Ganz selten kaufe ich mir auch einen Salat dazu.“ Zum Glück kocht seine Frau am Abend für ihn. „Man muss auch etwas Vernünftiges essen“, meint sie. „Also koche ich am Abend fast immer Gemüse und Reis, Kartoffeln oder Nudeln. Fleisch gibt es abends nur selten.“



So Hyung, 33, Hausfrau

So Hyung ist vor fünf Jahren nach Deutschland gekommen, weil ihr Mann hier eine Arbeit gefunden hat. In Deutschland gefällt es ihr sehr gut. Nur essen möchte sie nicht wie die Deutschen. „Bei uns isst man schon zum Frühstück etwas Warmes: Reis oder eine Suppe. Das mache ich hier in Deutschland auch. Brot, das ist nichts für mich. Auch mittags esse ich immer Reis und Gemüse und auch beim Abendessen ist immer Reis dabei.“ Und was gefällt So Hyung an der europäischen Küche? „Der Kuchen. In Korea gibt es nicht so viele verschiedene Torten und Kuchen. Eine deutsche Freundin hat mir gezeigt, wie man Kuchen backt. Herrlich!“

A3 Machen Sie für beide Personen eine Tabelle.

Hermann

Welche Mahlzeit?	Wie oft?	Was?
zum Frühstück / in der Frühstückspause	oft	Brot mit ...
zum Mittagessen		
zum Abendessen		

zum Frühstück	immer = 100%
zum Mittagessen	fast immer = 95-99%
zum Abendessen	fast nie = 1-5%
	nie = 0%

A4 Ihre Mahlzeiten: Fragen Sie Ihre Partnerin / Ihren Partner und machen Sie Notizen.

- ▲ Was isst du zum Frühstück?
- Also, ich esse nichts. Aber ich trinke fast immer zwei Tassen Kaffee und ...

Haar: Frühstück: isst nichts fast immer 2 Tassen Kaffee

aldığı, akşamları sebze, pilav, patates veya makarna yaptığı ve nadiren et yediği anlatılmıştır. 33 yaşındaki evhanımı olan So Hyung'un ise, kocası Almanya'da bir iş bulduğu için beş yıl önce buraya geldiği, Almanlar gibi yemek yemek istemediği, burada da kendi ülkesindeki gibi yemek yediği, kahvaltıda pilav veya çorba gibi sıcak birşeyler yediği, ama ekmek yemediği, öğleyin daima sebze ve pilav yediği, akşam yemeğinde de mutlaka pilav olduğu, Avrupa mutfağında keki sevdiği, memleketi Kore'de değişik kek ve turta olmadığı için Alman arkadaşlarının bunların nasıl yapıldığını kendisine gösterdiği açıklanmıştır. Burada ayrıca Almanlar'ın yeme alışkanlıklarıyla ilgili ünlü bir atasözü de bulunmaktadır. "Morgens essen wie ein Kaiser, mittags wie ein König und abends wie ein Bettelmann." Bu atasözünü, sabahları bir imparator gibi, öğleyin bir kral gibi, akşamları bir dilenci gibi yemek yenilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Öğretmen kitabında öğrenciye, bu atasözünden ne anladığını ve imparator, kral ve dilenci ile ne denilmek istenildiğinin sorulması önerilmektedir. Öğrencinin, atasözünü Almanlar'ın yemek konusundaki tutumları ve alışkanlıkları ile ilgili bilgi sahibi olması sağlanmaktadır. Hem Almanya'da yaşayan iki kişinin yeme alışkanlıkları hem de yukarıdaki atasözünü öğrencinin, Alman toplumunu bu konuda daha yakından tanıması için olanak sunulmuştur. Öte yandan öğrencinin, öğün zamanları ve yeme-içme alışkanlıkları hakkında konuşması istenmekte ve böylece öğrenci, iki toplumu bu konuda kültürlerarası karşılaştırması için teşvik edilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 26)

Almanya'daki insanların bir yeme alışkanlığı olan uluslararası adıyla "fast food", Almanlar'ın tabiriyle "Imbiss" adlı hızlı ve ayaküstü yemek yeme alışkanlığından söz edilmiştir. Almanya'da hızlı yemekler yapıp satan yerlerden ve Almanlar'ın bu tür yiyeceklerden en çok hangilerini sevdiğinden bahsedilmiştir. Almanya'da "Imbiss" diye adlandırılan hızlı yemeğin, kasap, fırın ve büfe gibi yerlerden alındığı belirtilmekte, öte yandan Almanya'da hızlı yemek çeşitlerinin hiçbir yerde olmadığı kadar çok olduğu vurgulanmaktadır.

Almanlar'ın hızlı yemek çeşitlerini çok sevdiği ve hatta Herbert Grönemeyer adlı pop şarkıcısının, bu konuda "Currywurst" adında bir şarkı ithaf ettiği ifade edilmiştir. Federal Başbakanın bile, Berlin'in doğusundaki geleneksel bir hızlı yemek satan büfe olan "Konnopke"den "Currywurst" yediği ve buranın yemek tarifinin diğer yerlere göre farklı olduğu söylenmektedir. Artık dünyanın birçok ülkesinde yaygın olan bu yeme alışkanlığının kendi ülkesinde olduğu gibi Almanya'da da yaygın ve popüler olduğu aktarılan öğrencinin, iki ülke arasında kültürlerarası bağ kurması kolaylaştırılmaktadır. Bunun yanı sıra öğrenciye, hızlı yemek alışkanlığıyla ilgili düşüncesi sorulmakta ve böylece öğrencinin kendi ülkesindeki insanların bu alışkanlığını da irdelemesine yardım edilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 29)

Ayak üstü yemeklerin satıldığı büfelerle ilgili bir proje çalışmasına yer verilmiştir. Öğrenci, kendi ülkesinde veya kentinde bulunan bu tür büfelerin özelliklerini, oralarda ne tür yiyecek ve içecekler satıldığını, satılan ürünlerin fiyatlarını araştırmaya ve ayrıca bilmediği yiyecekleri satıcıya sormaya teşvik edilmektedir. Bu çalışma sayesinde öğrenci, Almanya ile kendi ülkesini ayak üstü yemek satan büfeler ve bu büfelerin özellikleri açısından karşılaştırmalı değerlendirme yapmaya yönlendirilmektedir. Öğrencinin, çalışmayı genişleterek Almanya, Avusturya ve İsviçre gibi Almanca konuşulan ülkelerdeki

D2 Lesen Sie den Text. Beantworten Sie die Fragen.

- a Lesen Sie die Zeilen 1-21. Was ist ein typisch deutscher Imbiss? Kreuzen Sie an.
 Ein Käse- oder Schinkenbrötchen. Ein Hamburger. Eine Wurst.
- b Lesen Sie dann die Zeilen 22-36. Notieren Sie.
 Was kann man Wurst essen? *gekocht*
 Was für ein Gericht ist Currywurst? *Eine Bratwurst mit*
- c Lesen Sie den Text bis zum Ende und kreuzen Sie an. Was ist richtig?
 Der Bundeskanzler ist der Regierungschef. hat eine Imbissbude.
 „Konnopke“ ist eine berühmte Imbissbude ist ein Restaurant für Regierungschefs.
 in Berlin.

Kanzlers Currywurst

Sollen wir es „Fast Food“ nennen? Natürlich nicht! Wir haben doch ein wunderbares eigenes Wort für die schnelle Mahlzeit. In Deutschland sagen wir „Imbiss“ dazu. Einen Imbiss holt man beim Metzger (Fleischer), beim Bäcker, an der Imbissbude oder am Kiosk. Dort bekommt man zum Beispiel Käse-, Salami- oder Schinkenbrötchen. Typisch deutsch ist das nicht. Sandwiches gibt es schließlich in vielen Ländern, genau wie Hamburger oder Cheeseburger. Wurst dagegen – ja, das ist wirklich deutsch! Nirgendwo auf der Welt gibt es so viele unterschiedliche Wurstsorten wie bei uns: Frankfurter, Pfälzer, Weißwurst, Fränkische, Bockwurst, Regensburger und tausend andere Sorten.

Die meisten Deutschen lieben Wurst. Sie essen sie gekocht oder gebraten, mit Ketchup oder scharfem Senf. Dazu gibt es ein Brötchen, Sauerkraut, Kartoffelsalat oder Pommes Frites. Auch unsere Musik beschäftigt sich immer wieder mit der deutschen Lieblingsspeise. Der Popsänger Her-

bert Grönemeyer liebt Currywurst und widmet ihr einen ganzen Song. Currywurst? Eine weiße oder rote Bratwurst, in Stücke geschnitten, darüber kommt Ketchup und Currypulver. Kein besonders raffiniertes Gericht, finden Sie? Das kann sein, aber unser Bundeskanzler isst nichts anderes so gerne. Er meint, die beste Currywurst gibt es bei „Konnopke“. So heißt eine traditionelle Imbissbude im Osten Berlins. Konnopkes Soße wird seit Jahrzehnten nach einem geheimen Rezept hergestellt und schmeckt einfach himmlisch. Wenn Sie mal nach Berlin kommen, fahren Sie in die Schönhauser Allee zu „Konnopke“ und probieren Sie es selbst. Wer weiß, vielleicht treffen Sie dabei ja unseren Regierungschef?

D3 Essen Sie gern Fast Food? Was essen Sie? Erzählen Sie.

Wir haben auch Fast Food, zum Beispiel ...
 Ich esse gern scharf, zum Beispiel Chili con carne. Das ist ein Bohnengericht aus Lateinamerika.
 Wurst mag ich nicht. Die ist mir zu fett. Aber manchmal esse ich ...



süß



scharf



salzig



fett



sauer

Projekt 19 Imbissbuden

a Notieren Sie und erzählen Sie.

Suchen Sie Imbissbuden in Ihrer Stadt. Was gibt es dort zu essen und zu trinken? Sie kennen ein Essen nicht? Dann fragen Sie die Verkäufer!



Bei uns in der Stadt gibt es eine Imbissbude. Dort gibt es ...

b Arbeiten Sie in Kleingruppen. Schreiben Sie eine Speisekarte für eine Imbissbude in Deutschland, Österreich oder in der Schweiz.

Bennos Imbiss

1 Paar Bratwürste mit Brot 2,50 €

Bei Rytz

Cerealat mit Brot Fr. 4,-
Fisch-Knusperli (Eggl) Fr. 1.50
pro Stück
Poulet-Spiessli Fr. 3.50

bu tür büfelerin müşterilerine sunduğu münüleri, gerek o ülkelerde yaşayan tanıdıklarına sorarak gerekse de internetten araştırarak elde ettikleri bilgiler doğrultusunda yeni yemek listeleri yapması amaçlanmaktadır. Bu araştırma öğrencinin, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri yiyecek ve içecek çeşitliliği açısından benzer ve farklı ürünleri bulmasına hizmet etmektedir.

(Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 90)

Kitabın ana karakterleri olan Alman aile ile başka bir ülkeden gelen ve ailenin yanında çocuk bakıcısı olarak yaşayan bir bayanın ne kadar sıklıkta ve ne tür kahveler

içtikleri CD ile aktarılmaktadır. Maria kahvaltıda çoğunlukla kahve içtiğini, çayı sabahları değil de akşamları içtiğini, Larissa ara sıra öğleden sonra bir kahve içtiğini, Kurt sabahları kahvaltıda iki fincan kahve içtiğini, daha sonra öğleden önce ve öğleden sonra da tekrar içtiğini, akşamları Espresso içtiğini ve kahvesiz hiç yaşayamayacağını, Simon kahve ve çayı asla içmediğini, kahvaltıda kakao veya süt içtiğini, Susanne ise, normalde Kurt gibi kahveyi çok sevdiğini ve sıklıkla içtiğini, ama şimdi bebek beklediği için buna dikkat ettiğini ve nadiren içtiğini söylemektedir. Öğrenciye, ders kitabının ana karakterlerinden yola çıkarak, Almanya'da yaşayan insanların kahve içme sıklıkları ve ne tür kahve içmeyi sevdikleri gösterilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 26)

CD 14 A1

Wie oft trinken Maria und die Familie Kaffee? Hören Sie und kreuzen Sie an.

	100 % immer	meistens	oft	manchmal	selten	0 % nie	Wie oft?
Maria		x					immer
Larissa							meistens
Kurt							oft
Simon							manchmal
Susanne früher							selten
Susanne heute							nie

E1 Hören Sie den Anfang eines Gesprächs. Was machen Miguel und Katrin heute? Kreuzen Sie an.

Sie besuchen am Nachmittag eine Freundin. Sie gehen essen.

E2 Hören Sie und kreuzen Sie an: richtig oder falsch?

Katrin sagt:

a Die Einladung ist für drei Uhr, also kommt man um vier oder fünf Uhr. richtig falsch

b Als Geschenk bringt man eine Kleinigkeit mit, z.B. Blumen oder Pralinen.

c Man darf seine Freunde zu einer Kaffeeeinladung mitbringen.

d Eine Einladung zu Kaffee und Kuchen ist auch eine Einladung zum Abendessen.

e Am Nachmittag gibt es Kaffee oder Tee und Kuchen.

E3 Gibt es in Ihrer Heimat auch Einladungen zu Kaffee und Kuchen? Erzählen Sie.

■ Gibt es bei Ihnen auch Einladungen am Nachmittag?

■ Was gibt es zu essen und zu trinken?





■ Wie lange bleiben die Gäste ungefähr?

■ Was bringt man mit?

■ Die Gäste sind um 15.00 Uhr eingeladen. Sie kommen aber um 15.30 Uhr. Wie finden Sie das?

Bei uns kommen die Frauen auch am Nachmittag zusammen, aber ohne Einladung. Bei uns gibt es das nicht. Ich kenne nur Einladungen zum Abendessen. Da ... Man muss pünktlich kommen. Sonst ist das unhöflich. Man kann doch ruhig ein bisschen später kommen. ...

E4 Sehen Sie die Bilder an. Was passt? Ordnen Sie zu.

A  **B**  **C**  **D** 

▲ Setzt euch doch. Was möchtet ihr trinken? Kaffee oder Tee?

● Für mich Kaffee, bitte.

■ Für mich auch.

■ So, jetzt müssen wir aber gehen.

▲ Ach, schon? Bleibt doch noch ein bisschen.

■ Tut mir Leid, Annette, aber wir müssen nach Hause.

▲ Na schön. Kommt gut nach Hause, ihr zwei.

● Der Kuchen ist wirklich lecker.

▲ Möchtest du noch ein Stück?

● Ja, gern. Kannst du mir auch das Rezept geben?

▲ Na klar.

▲ Hallo, da seid ihr ja. Kommt doch rein.

■ Danke. Hier: für dich!

▲ Oh, Blumen, die sind aber schön! Das wäre doch nicht nötig gewesen!

Miguel ile Katrin arasında geçen konuşma CD aracılığıyla aktarılmakta ve Almanya'da öğleden sonra saat:15.00'de arkadaşlar veya tanıdıklar arasında yapılan kahve ve pasta davetleri anlatılmaktadır. Miguel ve Katrin'in arkadaşları Annette'nin davetine gitmeden önce yaptıkları hazırlıklar ve aralarında geçen diyalog yansıtılmıştır. Almanlar'ın davetlerine zamanında gittiği, davete giderken yanlarında küçük hediye götürdükleri, davette çay veya kahve içip pasta yedikleri vurgulanmıştır. Almanlar'ın randevularına ve davetlere zamanında

gittikleri ve dakik oldukları, böyle davranmayanları da nezaketsiz olarak gördükleri üzerinde durulmaktadır. Karikatürler ve diyaloglar sayesinde bu davetin nasıl geçtiği ve davette neler yapıldığı hakkında bilgi verilmiştir. Öğrenci, kendi ülkesinde de Almanya'daki gibi davetlerin olup olmadığı, bu davetlerde neler içilip yendiği, misafirlerin yanlarında neler getirdikleri ve geç kalan insanları kendi toplumunun nasıl bulduğu hakkında konuşmaya yönlendirilmektedir. Öğrenciye, bu sayede iki toplum ve kültür arasındaki kültürel farklılık ile benzerlikleri bulması için şans tanınmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 30)

Almanya ve Avusturya ülkelerindeki kafelerde müşterilere sunulan yiyecek ve içeceklerin farklı adlandırıldığına dikkat çeken bir alıştırma yer almaktadır. Menülerde bulunan yiyecek ve içeceklerin bu iki ülkede farklı sözcüklerle ifade edilmesi vurgulanırken, bir yandan da öğrencinin bu farklılıkları bulması ve algılaması amaçlanmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 91)

22 Im Café

a Wie heißt das in Deutschland **D** und in Österreich **A**? Ergänzen Sie.

die Schlagsahne / die Sahne ● ein Paar Wiener (Würstchen) ● der Espresso ● der Milchkaffee ● ein kleines Bier ● das Mineralwasser

1  **D** der Milchkaffee **A** die Melange

2  **D** der kleine Braune **A**

3  **D** der Schlagobers / der Schlag **A**

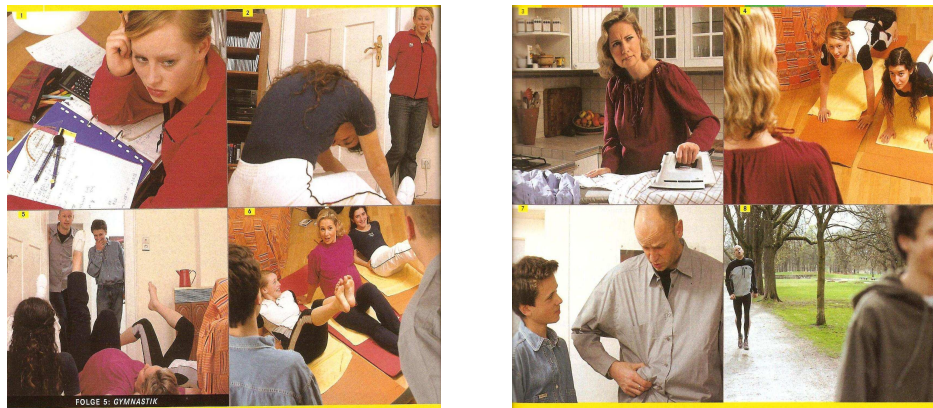
4  **D** ein Seidel Bier **A**

5  **D** ein Paar Frankfurter **A**

6  **D** das Mineral **A**

Almanya'daki insanların üç öğünü dikkate alınarak, yeme alışkanlıkları konu edilmiş ve konu kapsamında kahve içme, hızlı yemek yeme ve kahve-pasta davetlerinden söz edilmiştir. Almanlar'ın yemekle ilgili gelenekleri gerek günlük yaşamdaki alışkanlıkları gerekse de atasözleri ile irdelenmiştir. Öğrenciye, hem bir Alman atasözü sunulurken Alman toplumunu tanıması sağlanmakta, hem de yapılan etkinliklerle kendi ülkesinin yemek kültürünü karşılaştırmalı bir şekilde anlaması sağlanmaktadır.

2.4.6. Boş Zaman Etkinlikleri



1. Hören Sie und erzählen Sie.

a. Warum denken Sie? b. Gefällt Ihnen die Musik? c. Wann hören Sie Musik?

2. Sehen Sie die Fotos an.

a. Fotos 1-3: Wer ist das? Kreuzen Sie an.

	Susanne	Maria	Larissa
1. Sie macht Gymnastik mit Musik.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
2. Sie muss sich konzentrieren, weil sie ihre Hausaufgaben machen muss.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
3. Sie muss üben.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

b. Fotos 7: Wie finden Sie Kurt? Sprechen Sie.

1. Ich finde es	Wen, es ist	doch nicht dick	dick	dünn	groß	klein	sportlich	unsportlich
-----------------	-------------	-----------------	------	------	------	-------	-----------	-------------

3. Sehen Sie die Fotos an und hören Sie.

4. Wer sagt das zu wem? Schreiben Sie.

a. Atracie zu Larissa: Komme, mach mit! Ich zeige dir, wie es geht. Vielleicht kannst du auch nachher machen.

b. Maria zu Susanne: Ach was, bißchen kannst du später, Mama! Komm – Gymnastik macht Spaß!

c. Susanne zu Maria: Aber du bist schwanger. Denk an das Baby! Denk an deinen Bauch!

d. Larissa zu Susanne: Du sie zu viel und bewegst dich zu wenig. Guck doch mal in den Spiegel. Du solltest ruhig auch mal Gymnastik machen.

e. Susanne zu Maria: Mein Bauch ist völlig in Ordnung.

f. Maria zu Susanne: In der letzten Zeit bist du eben ein bisschen dick geworden.

5. Machen Sie auch Sport? Ich jogge zwei-mal die Woche. Ich schwimme auch gern. Im Winter gehe ich regelmäßig ins Hallenbad. Im Sommer ins Freibad.

Welche Sportart und wie oft?

Alman bir ailenin boş zamanlarında veya rutin işlerinin arasında sporla ilgilendiği ve jimnastik yaptığı fotoğraflar ve CD ile gösterilmiştir. Hem boş zamanı değerlendirmek hem sağlıklı ve formda kalmak hem de eğlenceli zaman geçirmek için müzik eşliğinde evde jimnastik ve dışarıda koşu yaptıkları görülmektedir. Öğrenciye, severek spor yapıp yapmadığı, hangi sporları ne kadar sıklıkta yaptığı sorularak, öğrenci boş zamanı değerlendirme biçimlerinden biri olan spora karşı ilgisi hakkında konuşmaya teşvik edilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 40-41)

Prüfung 31

Welche Anzeige passt? Ordnen Sie zu.

Lesen Sie die Anzeigen A – D und die Aufgaben 1 – 5. Welche Anzeige passt?
Für eine Aufgabe gibt es keine Lösung. Schreiben Sie hier den Buchstaben X.

<p>A Achtung Mütter und Hausfrauen!!! Die Kinder sind in der Schule und Sie wollen Tennis spielen? Tennis-Stunden günstig von erfahrenem Trainer. Ab 8 Uhr vormittags im Parkclub Neusserstr. 47, Info: Tel. 749484</p>	<p>B Pöseldorfer Freizeitkicker Fußball mit Spaß und ohne Stress! Über 35 und noch Lust auf Fußball? Wir treffen uns jeden Samstag um 14 Uhr auf dem Sportplatz am Luisenweg. Wir freuen uns auf euch!</p>
<p>C Fahrrad-Treff Sie lieben gemütliche Fahrradtouren? Unsere nächste Tour ist am 12.6. und führt uns zum und rund um das Steinhuder Meer (ca. 50 km). Treffpunkt 9 Uhr vor dem Rathaus. Bei Regen fahren wir am 26.6. Nähere Infos bei Stefan Danzer, Tel. 9523410</p>	<p>D Gesund mit dem Sportverein Neuisenburg Es sind noch Plätze frei für: Fitnessgymnastik Slimnastik Step-Aerobic Anmeldung noch bis 10.9. Tel. 08043/501-370 Fax. 08043/501-277</p>

- 1 Sie möchten Gymnastik machen.
Ein Fitness-Studio ist Ihnen aber zu teuer.
- 2 Sie wollen Sport machen. Was können Sie tun? Sie möchten einen Arzt fragen.
- 3 Sie haben noch ein altes Fahrrad im Keller und möchten mit anderen Leuten leichte Touren machen.
- 4 Sie haben früher in einem Verein Fußball gespielt. Jetzt möchten Sie das in Ihrer Freizeit tun.
- 5 Sie möchten etwas für Ihre Gesundheit tun, haben aber nur am Vormittag Zeit, wenn die Kinder in der Schule sind.

Situation	1	2	3	4	5
Anzeige	D				

değerlendirmek isteyenlere Almanya’da ne tür olanakların sunulduğu aktarılmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 107)

Sporla ilgili bir proje çalışmasına yer verilmiştir. Öğrencinin, yaşadığı kentteki sporla ilgili olanakları gazete, broşür, belediye, internet gibi kaynaklardan araştırıp bilgi toplaması beklenmektedir.

Nerede spor yapılabildiği, spor salonunun olup olmadığı, hangi spor kulüplerinin olduğu, bayanlar ve çocuklar için özel indirimlerin olup olmadığı hakkında araştırma yapılması amaçlanmaktadır. Öğrencinin, gerçekleştirdiği proje çalışmasında hangi spor türlerinin yapıldığını, üye nasıl olunduğunu, kayıt işlemlerinin nasıl yapıldığını ve fiyatları anlatması istenmiştir. Öte yandan öğrencinin, spor yapıp yapmadığı ve bir kulübe üye olup olmadığını anlatması sağlanmaktadır. Öğrenciye, bu proje ile iki ülkeyi spor konusunda karşılaştırması ve iki ülke arasında kültürlerarası bağ kurması için fırsat verilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 107)

Spor kulüplerine ait ilanlar yansıtılmış ve kulüplerin tenis, futbol, bisiklet, jimnastik gibi sporlarla ilgili sunduğu olanaklar anlatılmıştır. Almanya’da hangi sporların olduğu, hangi sporlarla ilgili etkinliklerin düzenlendiği ve insanların hangi sporlarla ilgilendikleri yer alan ilanlar aracılığıyla gösterilmektedir. Öğrenciye, boş zamanlarını sporla

Projekt 32

Sport in Ihrer Stadt**a Sammeln Sie Informationen.**

Sie finden Informationen in Ihrer lokalen Zeitung, in Broschüren, im Rathaus, im Internet, am schwarzen Brett, in den Schulen.

- Wo kann man Sport machen?
- Gibt es ein Fitnesscenter?
- Welche Sportvereine gibt es?
- Gibt es Hobby-Sportgruppen?
- Gibt es Angebote speziell für Frauen und Kinder?

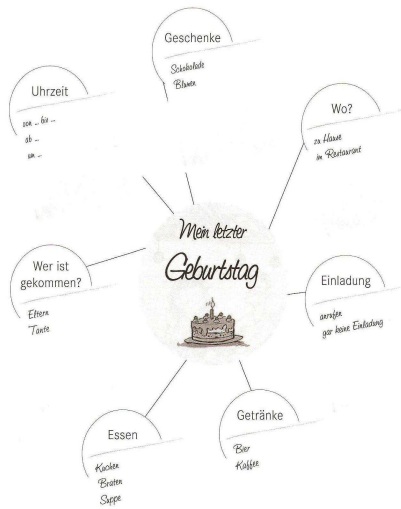
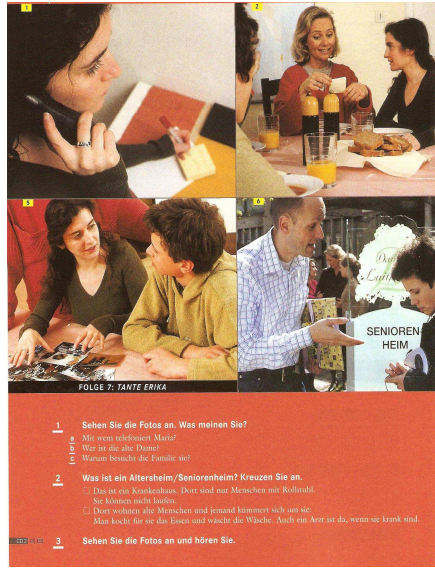
b Bringen Sie Prospekte oder Informationen mit in die Klasse. Sammeln Sie die Informationen in einem Ordner.

- Welche Sportarten kann man machen?
- Wo kann man sich anmelden?
- Wie kann man Mitglied werden?
- Wie viel kostet es?

c Machen Sie Sport? Sind Sie in einem Verein oder Mitglied in einem Fitnesscenter? Erzählen Sie.

Ders kitabında boş zaman etkinliklerinden spor konusu üzerinde durulmuştur. Öğrencinin, etkinlikler aracılığıyla iki ülkeyi ve halkını kültürlerarası bağlamda değerlendirmesine ve sporla ilgili mevcut koşulları karşılaştırmasına katkı sağlanmaktadır.

2.4.7. Bayramlar ve Özel Günler



Kitabın ana karakterlerinden olan Susanne adlı Alman bayanın büyük teyzesinin doğum günü kutlaması fotoğraflar ve CD ile anlatılmıştır. Susanne'nin yaşlılar yurdunda kalan büyük teyzesinin 80. doğum gününün nasıl kutlandığı ve ona ne tür hediyeler hazırlandığı aktarılmıştır. Susanne'nin teyzesi için ailenin, eskiden çekilmiş farklı fotoğraflardan oluşan bir kolaj hazırladığı, pasta yaptığı, çiçek aldığı ve doğum gününü kutlamaya gittiği görülmektedir. Öğrencinin, son doğum gününü nasıl kutladığını anlatması istenmekte

ve bu konu bir çalışma yaprağı ile desteklenmektedir. Öğrencinin, son doğum gününü nasıl geçirdiğinden, o gün neler yaptığından ve doğum gününü nasıl kutladığından bahsetmesi sağlanarak, öğrenci iki ülkedeki insanları doğum günü kutlama biçimleri açısından

kültürlerarası karşılaştırma yapmaya teşvik edilmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 56-57; Lehrerhandbuch s. 97)

E1 Zeigen Sie auf den Fotos:

die Braut • den Brautstrauß • das Brautpaar • das Brautkleid • den Bräutigam • den Brautwalzer



E2 Lesen Sie die E-Mail und ordnen Sie die einzelnen Abschnitte den Fotos zu.

Bekzefi | Marions und Marcos Hochzeit

1 Liebe Dörte, du wolltest doch wissen, wie die Hochzeit von Marion und Marco war. Du, es war WUNDERSCÖN! Ich war sogar auf dem Standesamt dabei.

2 Am nächsten Tag war dann die kirchliche Trauung. Am romantischsten war der Ringtausch, mir sind echt fast die Tränen gekommen. Marion hat aber gar nicht geweint!

3 So eine aufregende Hochzeitsfeier habe ich noch nie erlebt. Zuerst ist Marco Marion beim Brautwalzer auf ihr wunderbares weißes Kleid gestiegen. Ratsch! Da hatte das Kleid einen langen Riss. Eine Stunde haben wir versucht das zu „reparieren“.

4 Dann endlich konnten sie die Hochzeitstorte anschneiden, aber rate mal, was passiert ist? Die ganze Torte ist runtergefallen und Marco und Marion hatten überall Torte auf der Kleidung. Sie mussten sich erst sauber machen, inzwischen haben wir die Torte allein aufgegessen. Sonst ist aber alles nach Plan verlaufen und Peter und ich sind erst um drei Uhr ins Bett gefallen! Viele Grüße auch an Franz Daniela

Foto	Abschnitt 1	Abschnitt 2	Abschnitt 3	Abschnitt 4
1				

E3 Lesen Sie noch einmal und kreuzen Sie an: richtig oder falsch?

- a Die Braut hat auf dem Standesamt geweint. richtig falsch
- b Beim Brautwalzer ist das Brautkleid kaputtgegangen.
- c Die Torte hat dem Brautpaar sehr gut geschmeckt.

E4 Erzählen Sie von der Hochzeit eines Verwandten oder eines Freundes oder Ihrer eigenen Hochzeit.

- a Was hat die Braut getragen? Und was der Bräutigam?
- b Was hat es zu essen und zu trinken gegeben?
- c Hat es Musik und Tanz gegeben?
- d Was für Geschenke hat das Brautpaar bekommen?
- e Was war besonders lustig oder komisch auf der Hochzeit?

In Indien heiratet die Braut nicht in Weiß. Meine Freundin zum Beispiel ...

Erinnern Sie sich an eine Hochzeit? Schreiben Sie zu jeder Frage einige Stichpunkte. Schneiden Sie dann die Kärtchen aus.

Was hat die Braut getragen?
Und was der Bräutigam?
Was hat es zu essen und zu trinken gegeben?
Hat es Musik und Tanz gegeben?
Was für Geschenke hat das Brautpaar bekommen?
Was war besonders lustig oder komisch auf der Hochzeit?
Wo wurde die Hochzeit gefeiert?

Almanya’da yapılan bir düğün fotoğraflar ve bir metinle anlatılmıştır. İlk önce evlendirme dairesinde, daha sonra da kilisede nikah kıyıldığı belirtilerek, eğlenceli ve aksiliklerle dolu bir düğünden bahsedilmiştir. Kilisedeki nikahta yüzüklerin takıldığı, gelinle damadın dans ettiği ve pastanın kesilip yendiği söylenerek düğünün nasıl kutlandığı ve neler yapıldığı açıklanmaktadır. Öğretmen kitabında, kilise ile nikah dairesinde kıyılan nikah arasında fark olduğu, birçok ülkede bu ayrımın olmadığı, ama Almanya’da sadece kilise nikahının mümkün olmadığı, birçok çiftin hiçbir kiliseye ait olmadıkları veya artık kendilerini kiliseye bağlı hissetmedikleri için sadece resmi nikahla evlendikleri belirtilmekte ve bu açıklamaların öğrencilere aktarılması önerilmektedir. Çalışma yaprağı ile desteklenen bu konuda, öğrenciye, akrabasının, arkadaşının veya kendisinin düğününü anlatması istenerek, öğrenci iki toplumu düğün gelenekleri açısından karşılaştırması konusunda desteklenmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 62; Lehrerhandbuch, s. 101)

Bir başka düğün kutlaması karikatürler ve alıştırma ile yansıtılmıştır. Kilisede kıyılan nikahta gelinle damadın yüzüklerini takıp “evet” dediği, sonra herkesin kiliseden çıkıp arabalarına bindiği ve kornaları çalarak akşam yemeği için bir restorana gittiği, yemekten sonra gelinle damadın dans ettiği ve gelinin çiçeğini havaya fırlattığı anlatılmaktadır. Gelinin, çiçeğini bekar bayanlara fırlatması geleneği de burada ele alınmıştır. Geleneğe göre çiçeği yakalayan bayanın sıradaki evlenecek kişi olduğuna inanıldığı belirtilmiştir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 127)

27 Eine Hochzeitsfeier. Was passt? Ordnen Sie die Sätze den Bildern zu.

Bild	1	2	3	4	5	6
Satz	f					

a Das Brautpaar und die Gäste sind zum Abendessen im Restaurant.
b Das Brautpaar tanzt zuerst.
c Das Brautpaar und die Gäste fahren durch die Straßen und hupen.
d Viele Freunde und Bekannte warten vor der Kirche.
e Die Braut wirft den Brautstrauß in die Luft. Ein Mädchen fängt ihn. Man sagt, dass sie als Nächste heiratet.
f Der große Moment für das Brautpaar: Sie tauschen die Ringe und sagen „Ja!“.
Sie sind jetzt Frau und Mann.

- Projekt 24 Feste in Ihrem Land
- a Machen Sie eine Umfrage im Kurs.
- Welche Feste feiern Sie? An welchen Tagen gibt es bei Ihnen Geschenke? Was schenken Sie?
Weihnachten, Ostern, Pfingsten, Nikolaus, Namenstag, Geburtstag, Valentinstag, Muttertag, Vatertag, Hochzeit, Geburt, goldene Hochzeit ...
 - Welche Musik hören Sie?
 - Gibt es besondere Tänze?
 - Welches Essen essen Sie?
- b Ihr Lieblingsfest – bringen Sie alles mit in den Kurs:
Fotos, Musik, typische Geschenke, Rezepte für typisches Essen etc.

Bayramlar ve özel günlerin kutlanması ile ilgili bir proje çalışmasına yer verilmiştir. Öğrencinin, kendi ülkesinde kutladıkları bayramlar ve özel günleri isimleriyle belirtmesi ve hangi günlerde, ne tür hediyeler verildiğini anlatması beklenmektedir. Öğrenci, yiyecek, içecek, dans, müzik ve kıyafet açısından bayramlar ve özel günlerin nasıl kutlandığından bahsederek, böyle günlere özgü etkinlikleri fotoğraflarla da göstermesi amaçlanmaktadır. Bu uygulama ile öğrencinin, iki ülkeyi bu konuda kültürlerarası ilişkilendirmesi sağlanmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 126)

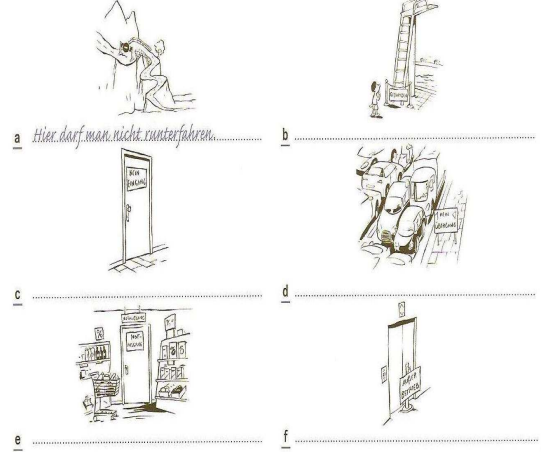
Bayramlar ve özel günler konusu kapsamında doğum günü ve düğün kutlaması konu edilmiştir. Öğrenciye, Almanlar’ın böyle günlere ait geleneklerinden ve kutlama biçimlerinden bahsedilmektedir. Öğrencinin, kendi ülkesindeki özel günlerle ilgili proje

yapması sağlanarak, öğrenci iki ülkeyi benzer ve farklı nitelikleri ile değerlendirmeye ve hedef kültür açısından kendi kültürünü anlamaya teşvik edilmektedir.

2.4.8. Haklar

Günlük yaşamda insanların değişik yerlerde karşılarına çıkan işaret, yazı ve levhalar karikatürler aracılığıyla yansıtılmıştır. Bu levhalar aracılığıyla yasaklar ve bu tür levhaların ne anlama geldiği belirtilmektedir. Bu alıştırmadaki “dur, kapalı, giriş yok, geçiş yok, bozuk, imdat kapısı” gibi anlam ifade eden levhalar, öğrencinin, Almanya’da mevcut olan levhaları görmesine ve ne tür yasakları ifade ettiğini öğrenmesine hizmet etmektedir. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 81)

20 Was darf und kann man hier nicht? Ordnen Sie zu und schreiben Sie.
reingehen ● rausgehen ● raufgehen ● rauffahren ● rübergehen ● runterfahren



9 Jugendliche früher und heute.

Fragen Sie Ihre Partnerin / Ihren Partner und schreiben Sie. Berichten Sie dann einer anderen Person in der Klasse: Sie/Er durfte/konnte/musste (nicht) ...

Musstest du mit 13 Jahren ...?	mit Freunden in die Disko gehen
Durfte du mit ... Jahren ...?	jeden Abend zum Essen zu Hause sein
Konntest du mit ... Jahren ...?	deiner Mutter bei der Hausarbeit helfen
	um 22 Uhr pünktlich zu Hause sein
	auf Partys gehen
Ja, ich musste ...	mit Freunden in Ferien fahren
Nein, ich durfte nicht ...	dich um deine kleinen Geschwister kümmern
	mit deiner Freundin / deinem Freund ein Wochenende allein wegfahren

zum ersten Mal allein ausgehen dürfen	mit 16 zu Hause sein müssen	als Kind werden wollen	zu Hause immer machen müssen	zum ersten Mal allein wegfahren dürfen
lesen können	als Kind nie dürfen	als Kind werden wollen	zu Hause immer machen müssen	zum ersten Mal allein wegfahren dürfen
zum ersten Mal Auto fahren dürfen	bei schlechten Noten machen müssen	als Kind werden wollen	zu Hause immer machen müssen	zum ersten Mal allein wegfahren dürfen
ein bisschen Deutsch sprechen können	im Haushalt helfen müssen	als Kind werden wollen	zu Hause immer machen müssen	zum ersten Mal allein wegfahren dürfen
immer gern wollen	nie machen dürfen	als Kind werden wollen	zu Hause immer machen müssen	zum ersten Mal allein wegfahren dürfen
Rad fahren können	in eine eigene Wohnung ziehen können	als Kind werden wollen	zu Hause immer machen müssen	zum ersten Mal allein wegfahren dürfen
allein auf Partys gehen dürfen	von Beruf werden sollen	als Kind werden wollen	zu Hause immer machen müssen	zum ersten Mal allein wegfahren dürfen

Çocukluk yıllarında insanların hangi konu veya durumlarda ne tür izin veya yasaklarının olduğu konu edilmiştir. Öğrencinin, hangi yaşlarda neleri yapmaya veya yapmamaya mecbur olduğu, neleri yapmaya veya yapmamaya izinli olduğu ve neleri yapması veya yapmaması yasak olduğu üzerinde durulmaktadır. Bu çalışma sayesinde

öğrencinin, iki ülke gençlerini izin ve yasaklar konusunda karşılaştırma yaparak benzer ve farklı olan nitelikleri bulması sağlanmaktadır. (Schritte 3 Kursbuch+Arbeitsbuch, s. 112; Lehrerhandbuch, s. 93)

Almanya'daki insanların hakları, izin ve yasaklarla birlikte ele alınmıştır. İnsanların ne tür haklara ne zaman ve nerede sahip olup olmadıkları bu konu aracılığıyla gösterilmektedir. Alman toplumundaki gençlerin haklarından da bahsedilerek, gençlerin, gerek toplumdaki gerekse de aile içindeki durumları öğrenciler tarafından irdelenmektedir.

Tablo 2.3: “Schritte 3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler

ÜNİTE	BAŞLIK	KÜLTÜRLERARASI İÇERİK	YÖNTEM / TEKNİK / ARAÇ
Giriş	Die erste Stunde im Kurs	Eğitim	Görsel Unsur
1	Kennenlernen	Aile	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
1	Julia's Familie	Aile	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
1	Lebensformen	Aile	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
1	Chaos oder Harmonie oder: Hey, das ist mein Joghurt...!	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
1	Meine Familie Mein Stammbaum	Aile	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma / Çalışma Yaprağı

2	Zu Hause	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Tartışma
2	Miteinander wohnen	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Tartışma
2	Nachbarschaftshilfe	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
2	Mülltrennung	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / Proje / Grup Çalışması
2	Was darf und kann man hier nicht?	Haklar	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
3	Essen und Trinken	Yeme-İçme Alışkanlıkları	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Tartışma
3	Ich trinke meistens Kaffee zum Frühstück.	Yeme-İçme Alışkanlıkları	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
3	Morgens essen wie ein Kaiser, mittags wie ein König und abends wie ein Bettelmann. Stimmt das?	Yeme-İçme Alışkanlıkları	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma – İkili Çalışma
3	Kanzlers Currywurst	Yeme-İçme Alışkanlıkları	Görsel Unsur / Soru-Cevap Bireysel Çalışma
			Görsel Unsur /

3	Kaffee und Kuchen	Yeme-İçme Alışkanlıkları	İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Tartışma
3	Imbusbuden	Yeme-İçme Alışkanlıkları	Görsel Unsur / Proje / Grup Çalışması
3	Im Cafe	Yeme-İçme Alışkanlıkları	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
4	Arbeitswelt	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
4	Wenn ich nachts Taxi fahren muss, dann bin ich tagsüber eben müde.	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
4	Checkliste für Jobsucher	Çalışma Yaşamı	Bireysel Çalışma
4	Mitteilungen am Arbeitsplatz	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
4	Deutsche sind Freizeitweltmeister	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Tartışma
4	Der Arbeitsalltag einer Familie	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
4	Wenn Jugendliche Geld verdienen wollen	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
4	Jobsuche	Çalışma Yaşamı	Proje / Bireysel Çalışma – Grup Çalışması
4	Wörterklärungen	Çalışma Yaşamı	Bireysel Çalışma /

			Çalışma Kağıdı
5	Sport und Fitness	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
5	Sport in Ihrer Stadt	Boş Zaman Etkinlikleri	Proje / Bireysel Çalışma
6	Schule und Ausbildung	Eğitim	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Tartışma
6	Es ist aber wichtig, dass man eine gute Ausbildung hat.	Eğitim	İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
6	Das Schulsystem	Eğitim	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
6	Kursangebot - Frühjahr	Eğitim	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
6	Mein Freund Edhem	Eğitim	Bireysel Çalışma
6	Das Leben von Lars	Eğitim	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
6	Jugendliche früher und heute	Haklar	Soru-Cevap / Tartışma / İkili Çalışma
6	Meinungen zum Thema Schule	Eğitim	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
6	Das Schulsystem an	Eğitim	Kavram Haritası / Proje /

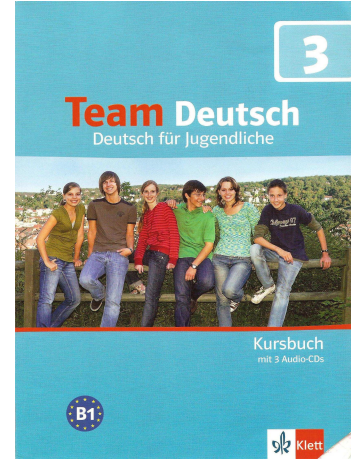
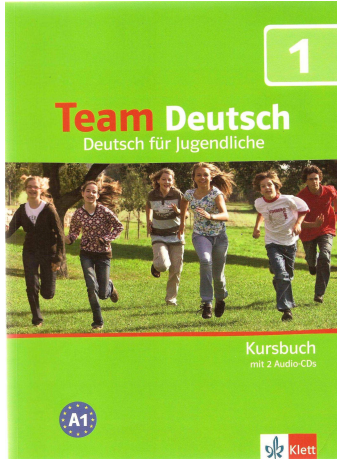
	Ihrem Kursort		Bireysel Çalışma
6	Ihre Kindheit	Haklar	Soru-Cevap / Grup Çalışması / Çalışma Yapağı
6	Es ist aber wichtig, dass man eine gute Ausbildung hat.	Eğitim	Soru-Cevap / Tartışma / Grup Çalışması / Çalışma Yapağı
6	Ihr eigene Schulweg	Eğitim	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma / Çalışma Yapağı
7	Feste und Geschenke	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
7	Marions und Marcos Hochzeit	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
7	Feste in Ihrem Land	Bayramlar ve Özel Günler	Proje / Grup Çalışması
7	Eine Hochzeitsfeier	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
7	Mein letzter Geburtstag	Bayramlar ve Özel Günler	Bireysel Çalışma / Çalışma Yapağı
7	Hochzeit	Bayramlar ve Özel Günler	Soru-Cevap / Grup Çalışması / Çalışma Yapağı

3. BÖLÜM: “TEAM DEUTSCH 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARININ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

3.1. “TEAM DEUTSCH 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN GENEL BİLGİ

Bu bölümde kültürlerarası öğrenme açısından Klett Yayınevi'nin yayınladığı ve Ursula Esterl, Elke Körner, Ágnes Einhorn, Aleksandra Kubicka, Eva-Maria Jenkins-Krumm ile Juliane Thurnher'in yazdığı “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2”, “Team Deutsch 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitapları incelenmiştir. Bu ders kitapları, 12-13 yaş ve üzeri gençler için Almancayı öğretmek amacıyla düzenlenmiştir. “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı ders kitapları, ders kitabı, çalışma kitabı, öğretmen kitabı ve CD'lerden meydana gelmektedir. Her bir ders kitabı, Giriş bölümü ve 12 üniteden, her bir ünite de üniteye giriş sayfası ve dört bölümden oluşmaktadır.

Her ünitenin giriş sayfalarında çoğunlukla dinlemeye yönelik konuşmalar ve onlarla ilgili fotoğraflar yer almıştır. Ünitelerde dört dil becerisini (dinleme, okuma, yazma, konuşma) geliştirmeye yönelik alıştırmalar ve etkinlikler bulunmaktadır. Ünitelerin son bölümünde ise, ünitelerde öğretilen konularla ilgili grup çalışmaları ağırlıklı olarak değişik etkinlikler sunulmaktadır. Ders kitaplarının sonunda ise, dört dil becerisine göre düzenlenmiş çeşitli alıştırmalara ve dilbilgisi konularının özetine yer verilmiştir. Kitapların kapağında, Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin bir arada bulunduğu fotoğraflar yansıtılmıştır.



3.2. “TEAM DEUTSCH 1” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER

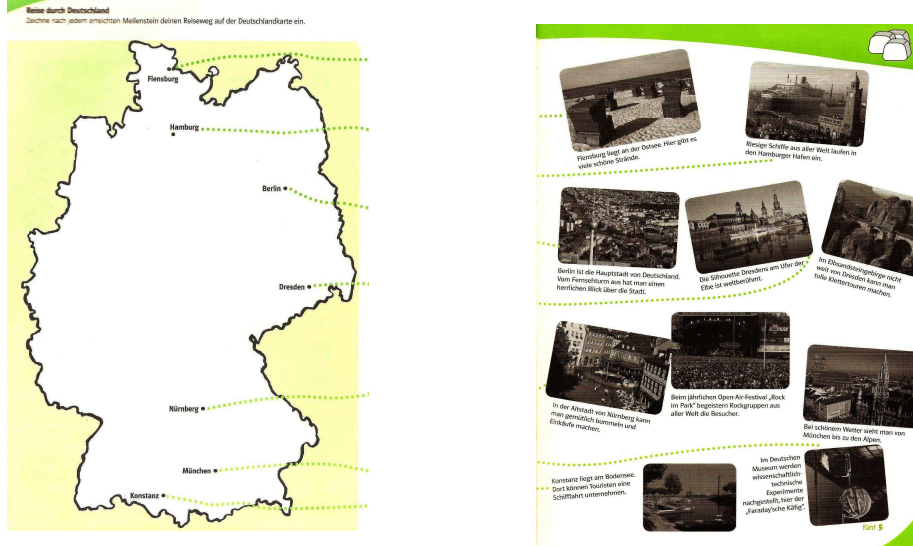
3.2.1. Coğrafya



Almanca konuşulan ülkelerin yansıtıldığı bir haritaya yer verilmiştir. Haritada Almanya, Avusturya ve İsviçre, başkentleri, eyaletleri, kentleri ve önemli yeryüzü şekilleri ile görülmektedir. Harita üzerinde ülkelere, kentlere ve bölgelere ait önemli semboller bulunmakta ve semboller aracılığıyla hangi ülkenin, hangi kentinin veya bölgesinin ne ile tanınmış olduğu hakkında bilgi verilmektedir. Bu semboller ile aynı zamanda öğrencinin, Almanca konuşulan ülkelerin kültürleri hakkında bilgi sahibi olması ve bu ülkelerin ortak ve farklı niteliklerini görmesi sağlanmaktadır. Öte yandan üç ülkeye

ait otomobil plakaları gösterilmekte ve öğrencinin mevcut plakaların hangi kentlere ait olduğunu bulması istenmektedir. Öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerde yaşayan arkadaş veya akrabalarının olup olmadığı, daha önce o ülkelere gidip gitmediği gibi sorular yöneltilerek Almanca konuşulan ülkeler hakkında konuşması ve böylelikle öğrencinin bu

ülkelere karşı ilgisinin artması için imkân sunulmaktadır. Almanca konuşulan ülkelerin coğrafyaları, otomobil plakaları, kültürlerini yansıtan sembolleri içeren bu harita ile ders kitabına güzel bir başlangıç yapılmıştır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 6-7)

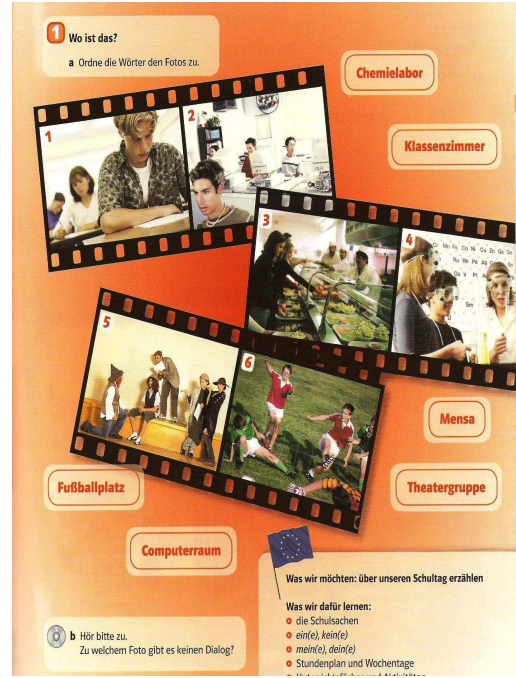


Berlin, Hamburg, Münih, Dresden, Nürnberg, Konstanz ve Flensburg kentlerini gösteren bir Almanya haritası ile bu kentleri ve kentlerin tanınmış yerlerini yansıtan fotoğraflar görülmektedir. Fotoğraflarda yer alan bu kentlere özgü yerler ve yapılar hakkında bilgi verilmektedir. Flensburg kentinin Baltık Denizi'nin kenarında bulunduğu ve birçok güzel sahile sahip olduğu, dünyanın birçok yerinden büyük gemilerin Hamburg Limanı'na geldiği, Almanya'nın başkentinin Berlin olduğu ve kentin harika manzarasının görüldüğü bir kulenin bulunduğu, Dresden kentine uzak olmayan Elbsandstein Dağı'nda harika tırmanma gezileri yapıldığı, Nürnberg kentinin eski kısmında rahatça gezilip alışveriş yapıldığı gibi bilgilere yer verilmiştir. Öğrencinin, Almanya'nın önemli kentleri ve tanınmış yerleri hakkında bilgi sahibi olması ve Almanya'ya karşı duyduğu yabancılık hissini azaltılması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Arbeitsbuch, s. 4-5)

Ders kitabında coğrafya konusu kapsamında Almanca konuşulan ülkeler, ülkelerin kentleri, önemli yapıları ve sembolleri gösterilmiştir. Haritalarla desteklenen bu konu aracılığıyla öğrenciye, kültürlerarası ülke bilgisi aktararak, öğrencinin kendi ülkesi ile bu ülkeleri coğrafya bağlamında karşılaştırması amaçlanmıştır.

3.2.2. Eğitim

Almanya'daki bir okulun farklı bölümleri fotoğraflarla gösterilmekte ve okulda geçen kısa konuşmalar CD ile aktarılmaktadır. Fotoğraflarda kimya laboratuvarı, sınıf, tiyatro grubu, futbol sahası, bilgisayar odası ve yemekhane görülmektedir. Almanya'daki okullar ve okulların farklı bölümleri, örneklerle tanıtılmıştır. Fotoğraflarda öğrenciler ve yaptıkları faaliyetler de yansıtılmıştır. Öğrencilerin resmi önlük veya üniforma giymedikleri, aksine sivil kıyafetle okula geldikleri dikkat çekmektedir. Öğrenciye, kendi ülkesi ile Almanya'yı okul ve öğrenci kıyafetleri açısından kültürlerarası karşılaştırma fırsatı verilmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 17)



Fotoğraflarla bir sınıf ve bir kimya laboratuvarı yansıtılmakta ve Miriam adlı bir öğrencinin okulda en çok sevdiği yer olan kimya laboratuvarının nasıl olduğunu tasvir ettiği konuşma CD ile aktarılmaktadır. Miriam, okulda en çok sevdiği yerin laboratuvar olduğunu, orada sınıftaki gibi bir tahta ve tebeşir bulunduğunu, fakat öğretmeni Bayan Keidel'in o kadar çok yazmadığını, severek deneyler yaptığını, masanın üzerinde bir mikroskop, bir şişe, bir klâsör ve daha başka birçok eşya olduğunu ve kimya dersini sevdiğini söylemektedir. Dinleme becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenciye, Almanya'da bir sınıfın nasıl olduğu fotoğrafla gösterilmiş, bir kimya laboratuvarının da nasıl olduğu ve orada neler yapıldığı hem fotoğraf hem de CD ile anlatılmıştır. Öğrenciye, sınıfında veya okulunun kimya laboratuvarında neler gördüğü ve sınıfında nelerin bulunduğu gibi sorular yöneltilerek,

öğrenci kendi ülkesi ile Almanya'daki okulları kültürlerarası karşılaştırma ve böylelikle ortak ve farklı nitelikleri bulma konusunda desteklenmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 19)

Avusturya'nın Graz kentindeki Europagymnasium adlı lisenin 4. sınıfına giden Michael'in haftalık ders programı hem tablo şeklinde gösterilmekte hem de CD ile aktarılmaktadır. Bu ders programıyla hangi derslerin olduğu ve haftalık ders

6 Ein Stundenplan
Hör zu und lies bitte mit. Welche Schulfächer heißen in deiner Sprache ähnlich?

Stundenplan von Michael, Klasse 4d, Europagymnasium in Graz

Zeit	Montag	Dienstag	Mittwoch	Donnerstag	Freitag	Samstag
	Italienisch	Religion	Deutsch	Musik	Deutsch	
	Geschichte	Chemie	Englisch	Mathematik	Englisch	f
	Deutsch	Deutsch	Geografie	Physik	Religion	r
	Chemie	Italienisch	Biologie	Sport	Mathematik	e
	Mathematik	Englisch	Kunst	Geschichte	Biologie	i
			Kunst	Geografie	Italienisch	!!!
	Sport					
	Sport					

programının nasıl olduğu somutlaştırılmıştır. İtalyanca, tarih, Almanca, kimya, matematik, spor, din, İngilizce, coğrafya, biyoloji, sanat, müzik, fizik gibi derslerin yer aldığı anlaşılmalıdır ve böyle bir programla anadil Almanca dışında iki yabancı dil dersinin olduğu ve yabancı dile önem verildiği dikkat çekmektedir. Hafta içi her gün sabahtan öğleye kadar ders olduğu, ancak sadece pazartesi günü öğleden sonra iki saat daha ders bulunduğu görülmektedir. Dinleme ve okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte öğrenciye, kendi ülkesindeki hangi derslerin benzer olduğu sorularak, öğrencinin aldığı dersleri ve ders programını örnek verilen programla kültürlerarası bağlamda karşılaştırması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 20)

Mein Stundenplan
a Ergänze die Angaben. Schreib dann deinen Stundenplan auf.
Ich gehe in die Klasse in die Schule in

Montag	Dienstag	Mittwoch	Donnerstag	Freitag	Samstag

b Wie findest du deinen Stundenplan? Was ist dein Lieblingstag? Warum? Erzähl bitte.

Mein Lieblingsfach
Notiere, was dir zu deinem Lieblingsfach einfällt. Du kannst dazu Wörter im Wörterbuch suchen.

Kunst

- kreativ
- Aquarell
- zeichnen
- ...

Diagramm zur Darstellung des Lieblingsfachs Kunst:

```

graph TD
    Kunst --- Kreativ
    Kunst --- Aquarell
    Kunst --- Zeichnen
    Kunst --- ...
  
```

Öğrencinin, kendi haftalık ders programını tablo halinde göstermesi beklenmektedir. Bu uygulama ile öğrenci, günü gününe tüm derslerini yazarak, Almanca konuşulan ülkelerdeki ders programları ile kendi ders programını karşılaştırma yapmaya teşvik edilmektedir. Öğrencinin, hem kendi ders programını nasıl bulduğunu ve en çok hangi günü neden sevdiğini anlatması hem de kavram haritası yoluyla en çok hangi dersi sevdiğini ve o dersle ilgili etkinlikleri belirtmesi istenmiştir. Bu sayede öğrencinin, derslerle ilgili

düşüncesini ve derse olan tutumunu ifade etmesine yardımcı olunmaktadır. Yazma ve konuşma becerisine yönelik bu etkinlik öğrencinin, ders programı ve derse olan ilgi açısından kendisi ile Almanca konuşulan ülkelerde yaşayan gençler arasında kültürlerarası bağ kurmasına hizmet etmektedir. (Team Deutsch 1 Arbeitsbuch, s. 27)

Okuldaki panoya asılan dört tane ilana yer verilmiştir. Derslerin olmadığı öğleden sonraları okulda yapılan etkinlikler ve bunları organize eden gruplarla ilgili ilanlar görülmektedir. İlanlarda okul tiyatrosu, futbol takımı, sanat atölyesi ve okul bandı gibi grup veya kulüplere katılmayı isteyen öğrencilere, yapılan etkinliklerle ilgili kısaca bilgi verilmektedir.

Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerin okullarındaki öğrenci grupları tanıtılmakta ve öğrencilerin ne gibi etkinlikler yaptıklarından kısaca bahsedilmektedir. Böylece öğrencilerin dersler dışında da okullarında zaman geçirdiği ve ilgi alanlarıyla ilgili etkinliklerle uğraştıkları vurgulanmaktadır. Bu ilanlar aracılığıyla öğrenci, kendi ülkesindeki okullarda düzenlenen etkinlikleri ve mevcut öğrenci gruplarını düşünmeye sevk edilmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 23)

17 Programm für den Nachmittag

a Lies die Anzeigen. Welche Überschrift passt? Verbinde bitte.

Schultheater 1 Du magst Theater? Du liebst das Publikum - Oder magst du einfach nur mit Freunden herumspazieren? Theaterabend ist genau richtig für dich.

Arbeitsgruppe Biologie 2 Dein Hobby ist Sport? Du spielst gut Fußball? - Dann komm in unser Fußballteam! Wir freuen uns auch über Mädchen - in der Mannschaft und als Fan!

Fußballmannschaft 3 Du bist freudig und möchtest malen wie Picasso? In der Kunst-AG wirst du viel über Kunst zeichnen, ins Museum gehen und noch viel mehr!

Schulband 4 Da sind viele Mädchen! Theater macht Spaß! Und auch Jungs ...

Kunst-Atelier **Englischkurs**

b Welche Wörter haben dir bei der Lösung geholfen?

23

C Postkarten von der Klassenfahrt

a Welches Foto passt zu welchem Text? Bitte ordne zu.

A Hi Nina, hier ist es echt cool! Es gibt einen Klettergarten und einen Fluss. Der Fluss ist total wild! Morgen gehen wir klettern, am Donnerstag machen wir einen Raftingtour. Wir müssen um zehn ins Bett, aber ... ☺ Alles ist super, nur die Jungs stressen! Bis bald, deine Jasmin

B Hallo Mama, hallo Papa, viele Grüße und Küsse aus St. Gallen in der Steiermark. Die Stadt ist ganz klein. Hier gibt es nur ein paar Häuser, drei Geschäfte, eine Kirche und eine alte Burg, aber wir haben viel Spaß! Bussi auch an Bella!! Nicola

C Liebe Oma, lieber Opa! Hier in Österreich ist es wunderschön. Es gibt viele Berge, Wälder und Wiesen. Wir gehen jeden Tag wandern, das ist sehr unterhaltsam! Herzliche Grüße euer Valentin

1 2 3

Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte sınıf gezilerinin anlatıldığı üç mektup ve yapılan gezilerin yansıtıldığı fotoğraflar bulunmaktadır. Arkadaşa, ebeveynlere ve büyük ebeveynlere yazılan mektuplarda sınıfça yapılan gezilerden ve gezilerde neler yapıldığından bahsedilmiştir. İlk mektupta tırmanmaya gidildiği, nehirde rafting yapıldığı; ikinci mektupta Steiermark eyaletindeki St. Gallen adlı kentin çok küçük olduğu, birkaç ev, üç dükkân, bir kilise ve

eski bir kalenin bulunduğu, ama buna rağmen çok eğlenildiği; üçüncü mektupta ise Avusturya'da birçok dağ, orman ve çimenliğin yer aldığı ve her gün gezildiği belirtilmiştir. Öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerdeki öğrencilerin, sınıfça ne tür gezi yaptıkları ve gezilerinin nasıl geçtiği gösterilmiştir. Öğrenci, bu konu aracılığıyla sınıf gezileri ve gezi yapılacak yerler açısından kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeler arasında kültürlerarası bağ kurma sürecine girmeye teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 81)

Sınıfça yapılan gezilerden üç farklı gezi türünün programı bulunmaktadır. Yer alan programlarda ne tür geziler yapıldığı ve gezilerde yapılan etkinlikler hakkında bilgi aktarılmıştır. Jeoloji ile ilgilenenler için toprak ve taşı inceleme, mağarayı gezme; doğa ile ilgilenenler için orman, dağ ve çağlayan gibi su kaynaklarını gezip görme; spor ve macera ile ilgilenenler için nehirde rafting turu yapma, kayaya tırmanma ve nehir üzerine asma köprü inşa etme gibi etkinliklerin sunulduğu görülmektedir. Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerde düzenlenen sınıf gezilerinin alternatifleri gösterilerek, öğrenciye ülkesindeki gezi programlarını irdelemek için fırsat verilmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 83)

4 Aus dem Programm
Welche Überschrift passt zu welchem Programm?
Die Schlüsselwörter im Text helfen dir.

A
Wächtigst du selbst einmal Geologie sein? Unter dem Mikroskop kannst du die Gesteinsarten des Erdreichs entdecken. In einem Workshop Stück Erde haben. Tausende von kleinen Platten, verschiedene Schichten und Mächtige erzählen von vergangenen Jahren. Such schöne Steine und besuche die Mächtigen! Erforsche dunkle, rauchene Höhlen.

B
Wo möchtest du wohnen, fast für ein oder zwei Wochen? Oder auch für drei Monate? Eine Wohnung mit dem Fluss ist ein tolles Erlebnis. Du kannst aber auch auf Feldern leben oder eine Hängebühne über dem Fluss bauen – hier gibt es für jeden die passende Quartier. Und unsere Ferien helfen dir immer.

C
Im Wasser und im Wald sind viele Pflanzen und Tiere zu Hause. Entdecke die schöne Flora und Fauna der Bergwelt. Ist das Wasser dein Element? Dann such dir Stelle und trage den Wasser. Auf diesem Weg durch die Natur schick du Schlacken und Wasserfälle. Ein Naturgewässer, das ein Spiel im Wasserpark enthält!

Sport und Abenteuer
Kultur: Burgen und Kirchen
Natur: Wasser - Wald - Berge
Geopark: Erde - Steine - Höhle

Lokalangaben mit Akkusativ und Dativ
Wohin?
nach Österreich
nach Deutschland
nach St. Gallen
in, an, auf + Akkusativ
in einem / den Nationalpark
in einer / die Stadt
am einem / dem See
auf einem / den Bauernhof
Wo?
in Österreich
in Deutschland
in St. Gallen
in, an, auf + Dativ
in einem / im Nationalpark
in einem / im Jugendhotel
in einer / der Stadt
auf einem / am See
auf einem / dem Bauernhof
AB: 3, 4, 5

10 Aus dem Reisetagebuch
Welcher Text passt zu welchem Foto? Ordne bitte zu. Findest du das Lösungswort?

Unser Reisetagebuch

Foto: N
Foto: U
Foto: R
Foto: E
Foto: O
Foto: S
Foto: V
Foto: I

1. Unsere Klasse ist nach St. Gallen gefahren, das liegt in der Steiermark. Wir haben auf einem Bauernhof gewohnt.
2. Beim Rafting im Mura im Wasser gefallen – da haben alle gelacht!
3. Im Richtigarten war es sehr spannend. Wir haben auch eine Hängebühne gebaut.
4. Abends haben wir oft Tischtennis gespielt. Das hat Spaß gemacht. Wir haben auch Forekarten und DND geübt.
5. Der Geopark war interessant, dort haben wir tolle Höhlen gesehen.
6. Nachmittags haben wir in St. Gallen Eis gegessen und Souvenirs gekauft.
7. Am Donnerstag sind wir sechs Stunden gewandert.
8. Am Abend sind alle früh schlafen gegangen.
9. Am letzten Abend haben wir ein Lagerfeuer gemacht und wir haben Grillwürstchen gegessen.

Am Abend haben die Schüler ein Lagerfeuer gemacht.

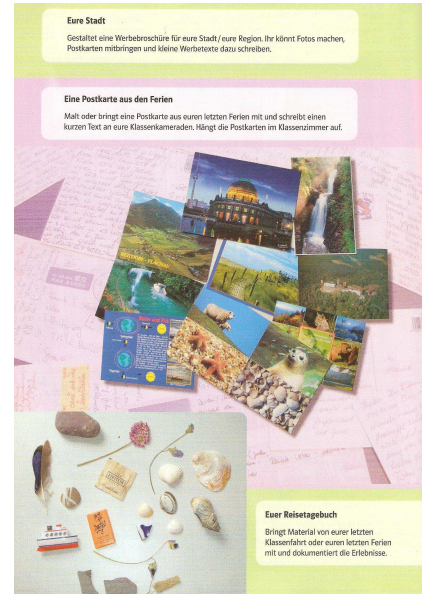
Erzählt noch einmal. Was haben die Jugendlichen erlebt? Die Wörter im Kasten helfen euch.

Er / Es / Sie	hat	gebaut, gekauft, gelacht,	gegessen, geschrieben,
Die Schüler und Schülerinnen	haben	gemacht, gespielt, gewohnt,	gesehen
Er / Es / Sie	ist	gewandert	gefahren, gefallen, gegangen
Die Schüler und Schülerinnen	sind		

Okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte Avusturya'nın Steiermark eyaletindeki St. Gallen kentine yapılan sınıf gezisi anlatılmış ve fotoğraflarla desteklenmiştir. Öğrencilerin bir çiftlikte kaldıkları, rafting yaptıkları, tırmandıkları, asma köprü inşa ettikleri, akşamları oyun oynadıkları, posta kartı ve ilet yazdıkları, mağaraları gezip gördükleri, öğleden sonraları dondurma yedikleri, saatlerce gezdikleri, son akşamlarında kamp ateşi yakıp ızgara yaptıkları belirtilmiştir. Bir sınıfın yaptığı gezinin nasıl

geçtiği ve gezide neler yaptıkları konu edilerek, Almanca konuşulan ülkelerdeki sınıf gezileri hakkında bilgi verilmiştir. Bir gezi programından örnek verilen kesitler ile öğrencinin, daha önce katıldığı gezileri hatırlaması ve farklı gezi türlerini kültürlerarası bağlamda ilişkilendirmesi sağlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 86)

Öğrencilerin, yaşadıkları kenti tanıtmalarına ve son yaptıkları sınıf gezisinden bahsetmelerine yönelik bir proje çalışması bulunmaktadır. Öğrencilerin, hem yaşadıkları kentle ilgili fotoğraf ve kartpostallar temin etmeleri hem de kentlerini özellikle de gezi ve değişik etkinlikler yapılabilecek yerlerini tanıtan bir metin yazmaları beklenmektedir. Bunun yanı sıra sınıfta yaptıkları son gezilerini, gittikleri yerle ilgili bir kartpostalla anlatmaları istenmiştir. Bu çalışma ile öğrenciler, gerek kendi kentleri ile Almanca konuşulan ülkeleri gerekse de kendileri ile o ülkelerdeki öğrencileri, sınıf gezileri ve gezi etkinlikleri açısından kültürlerarası karşılaştırma yapma konusunda desteklenmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 88)



Almanca konuşulan ülkeler, okul yapıları, ders programları, sınıf gezileri ve gezi etkinlikleri ile ele alınmıştır. Bu konu sırasında kavram haritaları ve proje çalışmasının uygulanması sayesinde öğrenci, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri düşünmeye ve kültürlerarası bağlamda karşılaştırmaya yönlendirilmektedir.

3.2.3. Toplum



Viyana kahvehaneleri konu edilmiş ve fotoğrafla desteklenmiştir. Geleneksel bir özellik taşıdığı ve çok eskiye dayandığı için toplumda önemli bir yere sahip olan bu kahvehanelerde yapılan sosyal ve kültürel aktivitelerden kısaca bahsedilmektedir. Yaşlıların ve gençlerin orada buluştukları, kahve içip pasta yedikleri, gazete, dergi ve kitap

okudukları belirtilmektedir. Bu konu öğrencinin ilgisini çekme yönünden çok uygundur, çünkü kendi ülkesinde de yıllardan beri kahvehaneler bulunmakta ve toplumda önemli bir yer tutmaktadır. Ama her iki tarafın kahvehaneleri arasında büyük farklılıkların olması da öğrenci açısından dikkate değerdir. Mesela kendi ülkesindeki kahvehanelere sadece erkeklerin gitmesi, orada tavla, okey, iskambil gibi oyunların oynanması, bayanların gitmemesi, kitap okunmaması gibi farklılıklara bu konu aracılığıyla değinebilme olanağı doğmaktadır. Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenci, farklı kahve ve kahvehane kültürünü tanımaya ve anlamaya teşvik edilerek, öğrenciye iki kültürü bu açıdan düşünmek ve üzerinde tartışmak için fırsat sunulmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 60)

Şans ya da şanssızlık getiren olgulara karikatürlerle yer verilmiştir. Konuşma becerisine yönelik bu uygulamada öğrencinin, şans veya şanssızlık getiren olgular hakkında konuşması ve nelerin şans getirdiğiyle ilgili düşüncesini paylaşması beklenmektedir. 13 rakamı, dört yapraklı yonca, kara kedi, melek, domuz, uğur böceği, mantar, at nalı, cadı ve baca temizleyicisi gibi olgular karikatürlerle gösterilmiştir. Öğrencinin, kendi toplumuna göre bu olguları değerlendirmesi ve bu yolla karşılaştırma sürecine dâhil olması sağlanarak, öğrenci kültürlerarası farkına varma sürecine girmesi için teşvik edilmektedir. Bundan dolayı bu konunun ele alınması, öğrencinin dikkatini çekmesi ve kültürlerarası karşılaştırmaya ilgi duyması açısından uygundur. Örneğin öğrencinin, kendi kültüründe kara kedinin şanssızlık getirdiğine, uğur böceğinin şans getirdiğine, burada bulunmayan nazar boncuğunun da nazardan koruduğuna inanılmakta ve domuz dini açıdan günah olarak kabul edilmektedir. Diğer taraftan Almanca konuşulan ülkelerde ise

domuz dini açıdan günah olarak görülmemekte ve hatta domuzun şans getirdiği düşünülmektedir. Öğrenci, kültürlerarası benzerlik ve farklılıklar sayesinde kültürlerarası düşünme ve yabancıyı anlama konusunda gelişme gösterebilecektir. Janina, Daniel, Lara ve Benedikt adında dört gence, neyin şans getirdiğine inandıkları ve neden böyle düşündükleri sorulmakta ve verdikleri yanıtlar CD ile aktarılmaktadır. Janina, küçük oyuncak ayısının kendisine şans getirdiğini, her zaman kendisine yardım ettiğine inandığını, çünkü önemli maçlar öncesinde duyduğu endişenin onun sayesinde azaldığını; Daniel, at nalının kendisine şans getirdiğini, 10. yaş gününde büyük babasının hediye ettiğini ve o günden beri odasında asılı durduğunu; Benedikt, kordonun kendisine şans getirdiğini, daima onu pantolonunun cebinde taşıdığını; Lara ise birkaç yıllık olan kırmızı tişörtünün şans getirdiğini, çünkü onun üzerinde olduğu her zaman iyi notlar aldığını dile getirmektedir. Dinleme becerisine yönelik bu etkinlikte Almanca konuşlan ülkelerdeki gençlerin, nelerin şans getirdiğine, neden inandıkları ele alınarak, gençlerin bu konudaki tutum ve görüşleri aktarılmıştır. Bu konunun ele alınması ile öğrencinin, şans veya şanssızlık getiren olgulara karşı kendi toplumunun tutumu hakkında konuşması ve tartışması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 100)

8 Glück oder Unglück?
Was bringt eurer Meinung nach Glück? Sprecht darüber.

Ich glaube, dass die Zahl 13 Glück bringt.
Nein, die 13 bringt Unglück.

die Zahl 13

der Engel
das Hufeisen
die schwarze Katze
die Hexe
der Marienkäfer
das vierblättrige Kleeblatt
die Fliegenpilz
das Glücksschwein
der Schornsteinfeger

9 Jugendliche und ihre Glücksbringer
a Sieh dir die Fotos genau an. Findest du die Glücksbringer der Jugendlichen?
b Hör bitte zu. Waren deine Vermutungen richtig?
c Hör die Jugendlichen noch einmal. Warum bringen ihnen die Gegenstände Glück?

Janina
Daniel
Benedikt
Lara

Was bringt Lara Glück?
Was bringt ihr Glück?
Was bringt Daniel Glück?
Was bringt ihm Glück?

• Janinas Glücksbringer ist ein(a) ... Er / Es / Sie gibt ihr Kraft. / hilft ihr bei ... / ist ein Geschenk von ...

Lektion 12 - Glücksbringerbingo
a Geh in der Klasse herum und frag deine Klassenkameraden nach ihren Glücksbringern. Notiere Namen und Grund. Wer ist in einer Reihe hat, voll BINGO.

Name?	Name?	Name?	Name?
Warum?	Warum?	Warum?	Warum?
			13
Name?	Name?	Name?	Name?
Warum?	Warum?	Warum?	Warum?
Name?	Name?	Name?	Name?
Warum?	Warum?	Warum?	Warum?
			17
Name?	Name?	Name?	Name?
Warum?	Warum?	Warum?	Warum?

b Erkläre dann dein BINGO.
• Ich habe BINGO, weil Rosa einen Marienkäfer als Glücksbringer hat, weil Kurt einen Ball als Glücksbringer hat, weil Elise ein Schwertchen als Glücksbringer hat und weil Severin einen Ring von ihrer Oma als Glücksbringer hat.

Şans veya şanssızlık getiren olgularla ilgili bir çalışma yaprağı yer almaktadır. Öğrencilere, bu çalışma yaprağı ile Bingo oyunu oynatılarak, öğrencilerin kendilerine şans getirdiğine inandıkları olguları ve neden bunu düşündüklerini açıklamaları beklenmektedir. Bu çalışma sayesinde öğrenciler, şans getiren olgular açısından birbirlerini karşılaştırmaya ve Almanca konuşlan ülkelerdeki gençlerle aralarında kültürlerarası bağ kurmaya teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 1 Lehrerhandbuch, s. 124)

Dört gencin ne kadar harçlık aldıkları ve harçlıklarını ne için harcadıkları hakkında yaptıkları açıklamalar CD ile yansıtılmıştır. Birinci genç, çok harçlık almadığını, haftada sadece 3 Euro harçlığının olduğunu, haftada iki kez sinemaya gittiğini; ikinci genç, haftada 5 Euro harçlık aldığını, bununla kitap ve dergi aldığını; üçüncü genç, haftada 10 Euro harçlığının olduğunu, DVD ve CD satın aldığını, bazen futbol karşılaşmasına gittiğini ve motorlu bisiklet alabilmek için para biriktirdiğini; dördüncü genç ise, haftada 8 Euro harçlık aldığını, bununla tişört, kot pantolon ve giyecek aldığını dile getirmektedir. Dört gencin eğlence, giyecek, müzik, film, okunacak şey ve spor gibi ilgi alanlarından hangileri için harçlıklarını harcadıkları görülmektedir. Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlik ile öğrenciye, dört farklı para harcama biçimi gösterilmekte ve hedef kültürü kendi kültürü açısından anlaması konusunda katkı sağlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 66)

Mein Geldbeutel

Taschengeld

a Hör die Umfrage: Wie viel Taschengeld bekommen die vier Jugendlichen? Ordne die Geldbeutel zu.

b Hör noch einmal. Wofür geben die Jugendlichen das Geld aus? Notiere.

Kategorie	Prozent
Unterhaltung	75%
Klamotten	65%
Musik, Film	25%
Lektüre	23%
Sport	13%

Statistische Daten

Eurodata befragt Deutschlands Jugendliche. Lies bitte den Text und ergänze die Grafik.

Kategorie	Prozent
Unterhaltung	75%
Klamotten	65%
Musik, Film	25%
Lektüre	23%
Sport	13%

Jugendliche und das Taschengeld

Unterhaltung ist für Jugendliche im Alter von 13-15 Jahren sehr wichtig. Für Knobische, Treffen im Internetcafé und Computerspiele geben Deutschlands Jugendliche 75% des Taschengelds aus. An zweiter Stelle stehen Klamotten: 65% suchen in Billigläden, was ihre Eltern nicht kaufen wollen. Auch für DVDs und CDs geben sie nicht wenig aus: 25% des Taschengelds verschwinden monatlich in Musik- und Filmgeschäften. Für das Telefonieren und Verschicken von SMS geben sie 23% des Taschengelds aus. Einen minimalen Teil investieren die Teenager in Bücher und Zeitschriften (13%). Die 13-15-jährigen deutschen Mädchen geben 11% für Kosmetikartikel wie Haargel, Lippenstift, Make-up usw. aus.

Über Geld sprechen

- Wie viel kostet ...?
- Zwölf Euro fünfzig Cent.
- Das ist teuer / billig!
- Wie viel Taschengeld bekommst du?
- Fünf Euro pro Woche.
- Wofür gibst du es aus?
- Für Stifte, Bücher ... / Ich spare für ein Fahrrad.

AB: 3, 6

Demonstrativpronomen der / das / die

Ich kaufe den Pulli, der ist schön bunt!

Ich kaufe das Buch, das ist sehr interessant!

Ich kaufe die Sporttasche, die ist praktisch!

Ich kaufe die T-Shirts, die kosten nicht viel!

Ich kaufe den Comic, den habe ich noch nicht.

AB: 4, 5

Euer Taschengeld

a Macht eine Umfrage in Teams zum Thema Taschengeld. Fragt und antwortet wie im Beispiel.

- Wie viel Taschengeld bekommst du?
- Ich bekomme ... pro Woche / pro Monat.
- Wofür gibst du dein Taschengeld aus?
- Ich kaufe Schokolade / Bücher / Stifte / Comics / Schokolade / Haargel / ...
- Ich gehe ins Kino / Café / Konzert / ...

b Stellt die Ergebnisse vor.

- Wir bekommen circa ... pro Woche.
- Wir geben das Geld für ... aus.
- Wir kaufen ...
- Wir gehen ...

13-15 yaş arasındaki gençlere harçlıkları konusunda yapılan anketin sonuçlarıyla ilgili bir grafik yansıtılmakta ve Almanya'daki gençlerin harçlıklarını nelere harcadıklarıyla ilgili elde edilen sonuçlar hakkında açıklamaya yer verilmektedir. Birinci sırada harçlığın %75'ini sinemaya gitmek, internet kafede buluşmak ve bilgisayar oyunları gibi eğlenceye yapılan harcamalar, ikinci sırada harçlığın %65'lik oranı ile giyecekler, üçüncü sırada %25 ile müzik ve filmle ilgili DVD ve CD harcamaları, dördüncü sırada %23 oranıyla telefon etme ve ileti gönderme masrafları, daha sonra %13'lük oranla kitap ve gazeteler, son

olarak %11 ile kozmetik ürünleri bulunmaktadır. Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenci, önem sırasına göre Almanya'daki gençlerin eğlence, giyecek, müzik ve film, telefon ve ileti, kitap ve gazete ile kozmetik ürünlerine harcama yaptıklarını görmektedir. Öğrenciye, ne kadar harçlık aldığı ve harçlığını nelere harcadığı sorularak, öğrencinin hem kendisi ile ülkesindeki gençleri hem de Almanya ile kendi ülkesini bu konuda kültürlerarası karşılaştırması amaçlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 67)

Almanca konuşulan ülkelerin toplumsal niteliklerini taşıyan, Viyana kahvehaneleri, şans ve şanssızlık getiren olgular, gençlerin para harcama ile ilgili tutumları üzerinde durulmuştur. Öğrencinin, kendi kültürü ile hedef kültürü karşılaştırma yaparak, benzerlik ve farklılıkları bulması sayesinde kültürlerarası bağlamda farklı olanı anlamasına yardımcı olunmaktadır.

3.2.4. Günlük Yaşam

Almanya, Çin ve Avustralya'dan üç öğrencinin günlük yaşamı aktarılmıştır. Laura adlı öğrenci, saat:06.20'de kalktığını, sonra kahvaltı yaptığını, saat:07.30'da okulunun başladığını, saat:12.45'de eve gittiğini, öğle yemeğini yediğini, ev ödevlerini yaptığını, piyano çalıştığını, arkadaşlarıyla buluştuğunu, saat:18.00'da akşam yemeği yediğini, arkadaşına telefon ettiğini, televizyon izlediğini ve saat:21.30'da ise uyuduğunu söylemektedir. Li adlı öğrenci, saat:06.15'te uyandığını, sonra kahvaltı yapıp okula gittiğini, saat:07.30'da okulunun başladığını, saat:12.15'te öğle yemeği arası ve saat:18.00'da akşam yemeği arası verildiğini, saat:20.00'da okulunun bittiğini ve eve gittiğini, saat:21.00'da kung-fu yaptığını, saat:23.15'te uyuduğunu anlatmaktadır. Max adlı öğrenci ise, saat:07.15'te kalktığını, kahvaltı yaptığını, saat:08.30'da okulunun başladığını, saat:12.45'te öğle yemeği arası verildiğini, saat:15.30'da okulunun bittiğini, sonra basketbol oynayıp arkadaşlarıyla buluştuğunu, saat:19.00'da akşam yemeğini yediğini, internette sörf

3 Schultage im Vergleich

a Lies die Tagespläne. Was bedeuten die Wörter im Kasten? Der Kontext hilft dir.

aufstehen • frühstücken • anfangen (fängt an) • zu Mittag essen • zu Abend essen • nach Hause gehen • fernsehen • anrufen

Laura, 14 Jahre, Deutschland

Li, 16 Jahre, China

Max, 15 Jahre, Australien

b Die Schüler erzählen. Wähl einen Schüler/eine Schülerin aus und ergänze die Angaben.

Ich stehe um ... 6 ... auf. Ich esse um ... 7 ... zu Mittag / zu Abend.
 Die Schule fängt um ... 8 ... an. Ich sehe um ... 9 ... fern. / Ich treffe um ... 10 ... Freunde.
 Ich gehe um ... 11 ... nach Hause. Ich rufe um ... 12 ... an. / ...

yaptığını ve saat:22.15'te uyuduğunu dile getirmektedir. Üç ülkeden üç farklı öğrencinin, okul günlerindeki günlük yaşamından bahsedilmiştir. Öğrenciye, hem üç farklı yaşam biçimi tanıtılmakta hem de üç farklı okul sistemi gösterilmektedir. Almanya'da okulların sabahtan öğleye kadar olduğu, Çin'de okulların tüm gün akşama kadar sürdüğü ve Avustralya'da ise yine tam gün ama öğleden sonra bittiği dikkat çekmektedir. Almanya ve Avustralya'daki öğrencilerin daha çok boş zamanlarının olmasından dolayı ders dışında etkinliklerle uğraşabildikleri ve arkadaşlarıyla zaman geçirdikleri, buna karşın Çin'deki öğrencilerin ise okul dışında çok az boş zamanlarının olmasından dolayı farklı etkinliklere zaman ayıramadıkları ve arkadaşlarıyla yeterince buluşamadıkları göze çarpmaktadır. Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenciye, üç ülkedeki öğrencilerin farklı yaşam biçimleri ve okul sistemleri yansıtılarak, öğrenci kültürlerarası karşılaştırma sürecine girmesi, günlük yaşam bağlamında ortak ve farklı olan kültürel nitelikleri konu bağlamında tartışarak bulması için desteklenmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 42)

4 Interview mit einem Austauschschüler

a Lies den Artikel. Welche Ausdrücke aus Aufgabe 3 findest du im Text?

Schüler aus Finnland in Dresden zu Gast

Die Reporter von „Bleistift“ fragen nach



Mika, du bist jetzt mit deiner Klasse eine Woche am Heinrich-Heine-Gymnasium. Wie findest du denn die Schule hier in Deutschland?

Also, ihr steht ganz schön früh auf. Meine Gasteltern wecken mich schon um sechs ... das ist ja schrecklich!

Wann stehst du denn in Finnland auf?

Zum Glück erst um halb acht. Die Schule fängt um neun Uhr an.

Und was ist in Finnland noch anders?

Das Essen. Wir essen schon um halb zwölf in der Schule zu Mittag. Um fünf essen wir zu Abend, das Abendessen ist immer warm. Und

um neun gibt es noch ein kleines Abendbrot.

Ja, das ist wirklich etwas anders. Und wie ist es mit Hausaufgaben und Freizeit?

Wir haben nach dem Mittagessen noch drei Stunden Unterricht. Um drei ist Schulschluss. Wir haben aber nur wenig Hausaufgaben. Am Nachmittag machen wir Sport oder andere Hobbys. Wir haben viel Freizeit, das ist toll!

Das klingt gut. Wir fahren ja bald zu euch und probieren dann die finnische Schule aus.

Du kommst also auch mit?

Ja, wir sehen uns in Finnland. Viel Spaß noch am Heinrich-Heine-Gymnasium!

Danke!

Uhrzeit

- Wie viel Uhr ist es?
- Es ist zehn Uhr.
- Wann stehst du auf?
- Um halb sieben.

AB: 1, 2, 3, 4, 5

Trennbare Verben

- Wann stehst du auf?
- Ich stehe um sieben auf.
- Stehst du auch um sieben auf?
- Wann fängt die Schule an?
- Die Schule fängt um acht an.

an fangen
an rufen
auf schreiben
auf stehen
aus probieren
fern sehen
mit kommen
zu hören

AB: 6, 7, 8, 9

b Schreib Mikas Tagesplan auf.

5 Dein Tagesablauf

a Mach Notizen über deinen Schultag.

b Tausch den Zettel mit deinem Mitschüler/deiner Mitschülerin. Was macht er/sie? Erzähl bitte.

- ... steht um zwanzig vor sieben auf. Er / Sie ...

**Mika, 16 Jahre, Finnland
aufstehen - 7:30 Uhr
in die Schule gehen - ... Uhr**

Finlandiya'dan Almanya'nın Dresden kentindeki Heinrich-Heine-Gymnasium adlı liseye misafir öğrenci olarak gelen Mika adlı bir öğrencinin günlük yaşamı konu edilmiş ve Finlandiya ile Almanya'daki yaşamı karşılaştırmalı olarak yansıtılmıştır. Almanya'da insanların erken kalktığını, yanlarında kaldığı misafir ailenin onu saat:06.00'da çoktan uyandırdığını, Finlandiya'da en erken saat:07.30'da kalktığını ve okulunun saat:09.00'da başladığını söylemektedir. Finlandiya'da öğle yemeğini okulda saat:11.30'da

yediklerini, akşam yemeğini saat:17.00'da yediklerini ve saat:21.00'da da bir kez daha küçük akşam yemeği yediklerini belirterek, Almanya ile Finlandiya arasındaki farklılıkları dile getirmektedir. Öğle arasından sonra üç saat daha derslerinin olduğunu, saat:15.00'da okullarının bittiğini, az ev ödevi verildiğini, öğleden sonra spor yaptıklarını veya başka hobilerle uğraştıklarını, yeterince boş zamanlarının olduğunu belirtmektedir. Okuma

becerisine yönelik bu etkinlikte okul ve günlük yaşam açısından Finlandiya ile Almanya arasındaki farklılıkların dikkat çekildiği bir röportaja yer verilerek, iki ülke kültürlerarası karşılaştırma bağlamında ele alınmıştır. Diğer taraftan öğrencinin, okula gittiği günlerdeki günlük yaşamını anlatması istenerek, kendi günlük yaşamı ile gerek Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin gerekse de diğer dünya ülkelerindeki gençlerin günlük yaşamları arasında kültürlerarası bağ kurma sürecine girmesi sağlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 43)

Öğrencilerin hayal ettikleri gün ve hafta ile ilgili grup halinde yapacakları bir proje çalışması bulunmaktadır. Hem yaratıcı fikirlerini hem de kendi isteklerini belirtebilecekleri bu çalışmanın, grup çalışması ile uygulanması amaçlanmıştır. Öğrencilerin her birinin, fikirlerini söylemesi ve daha sonra ortaklaşa bir sunum yapmaları beklenmektedir. Bu etkinlik öğrencilerin, yaratıcılık yönlerini geliştirmelerine ve kendi ülkelerindeki gençlerle Almanca konuşulan ülkelerdeki gençleri günlük yaşam açısından kültürlerarası bağlamda ilişkilendirmelerine hizmet etmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 48)



Günlük yaşam konusunda ders kitabında hem Almanca konuşulan ülkelerdeki hem de diğer dünya ülkelerindeki gençlerin günlük yaşantısı anlatılarak, karşılaştırmalı ele alınmıştır. Öğrenci, kültürlerarası karşılaştırmaya ve bunun sonucu farklılıkları anlamaya teşvik edilmektedir.

3.2.5. Aile

5 Ein Chat
Bringt die Textteile in die richtige Reihenfolge. Lest den Chat vor.



Brüder
Tanten
Onkel
Großeltern
AB: 1, 2

Verben im Plural

- Wir heißen Mario und Jens.
- Wie findet ihr mein Foto?
- Meine Schwestern heißen Elisabeth und Marianna. Sie sind 8 und 10 Jahre alt.

AB: 4, 6, 8

A Hallo, Laura! Wie geht's? Wir sind zwei Freunde: Wir heißen Mario und Jens!
B Hi! Gut!! :-)
C Wie findet ihr mein Foto?
D Elisabeth und Marianna.
E Sind sie stressig?
F Cool!! Wer ist da noch auf dem Foto? Deine Eltern und??
G Ja, meine Eltern. Und dann sind da noch meine Großeltern, meine Schwester und mein Onkel Herbert mit Tante Rosi.
H Super, ich chatte morgen wieder ... Ciao Mario, tschüss Jens!
Ja, klar! 2 Fotos! Sie kommen MORGEN!! Wann schreibst du wieder?
Wie alt ist denn deine Schwester?
21! Voll alt!!!
Voll stressig!!! :-((
Schickst ihr bald ein Foto?
Echt ALT?! Meine Schwestern sind 8 + 10: Babys!! Ich bin ein Einzelkind. :-(
Zwei Babys, eh?! Wie heißen sie denn?
Tschüss, Laura! Bis morgen, Laura!

siebenundzwanzig 27

aktarılmaktadır. Bu sayede öğrenciye, kendi ülkesindeki aile yapıları ile Alman aile yapılarını karşılaştırması için katkı sağlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 27)

Öğrencinin, sınıfa kendi aile üyelerinin fotoğraflarını getirmesi ve aile üyelerini isimleri ve yaşları ile tanıtmaları istenmektedir. Konuşma becerisine yönelik bu etkinlik ile öğrencinin, aile yapısını anlatarak hem farklı aile yapılarını görmesi hem de kendi ülkesi ile Almanya'daki aile yapılarını kültürel bağlamda karşılaştırması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 32)



Ders kitabında hedef kültür bağlamında aile yapısı yeterli ölçüde örneklendirilmemiştir. Mevcut konular aracılığıyla öğrenciye, aile ve akraba yapısı gösterilmiş ve kendi ailesini anlatması sağlanmıştır. Bu sayede öğrenciye, karşılaştırma sürecine girerek, hedef kültüre mensup aileleri tanıması için fırsat verilmektedir.

3.2.6. Yerleşim Biçimleri

Fotoğraflarla kent, köy, göl kenarı, bahçeli tek ailelik ev, çiftlik, apartman gibi yerleşim yerleri gösterilmiştir. Silvio adlı bir öğrencinin katıldığı radyo programında, yaşadığı yer ve evi ile ilgili yaptığı konuşma CD ile aktarılmıştır. Silvio, küçük bir köyde yaşadığını, köyde yaşamının çok güzel olduğunu, ormanın evlerine yakın olduğunu, doğayı ve sessizliği sevdiğini, bahçeli ve büyük tek ailelik bir evlerinin olduğunu, kendi odasının birinci katta bulunduğunu, pazar günleri her zaman bahçede kahvaltı yaptıklarını, yazın bazen de ızgara yaptıklarını, en sevdiği yerin bodrum katı olduğunu, kendi odasını da sevdiğini, ama bodrum katında antrenman yaptığı ve rahatça yüksek sesle müzik dinlediği için kendini orada çok iyi hissettiğini dile getirmektedir. Dinleme becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenciye, yaşadığı yere ve eve hangi fotoğrafın uyduğu sorularak, öğrencinin yaşadığı yer ve evi hakkında konuşması istenmektedir. Bu sayede öğrenciye, kendi evi ile Almanca konuşulan ülkelerdeki evleri kültürlerarası bağlamda benzer ve farklı yönleriyle karşılaştırması konusunda yardım edilmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 73)

Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte yaşadığı yeri ve evini anlatan Silvio'nun odası fotoğrafla yansıtılmış ve odasının nasıl olduğunu anlattığı konuşması CD ile aktarılmıştır. Diğer taraftan öğrenciye, kendi odasının nasıl olduğu, odasında nelerin bulunduğu sorulmakta ve öğrenci, kendi odası ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin odasını kültürlerarası karşılaştırmaya teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 76)

3 Wo wohnen die Schüler?

a Lies den Artikel aus der Schülerzeitung. Wo wohnen Carolin, Bojan und Nesrin?

Carolin wohnt ...
Bojan wohnt ...
Nesrin ...

auf einem Bauernhof • im Stadtzentrum • in einer Wohnung •
am Stadtrand • in einem Reihenhaus • in einem Dorf

Schülerinnen und Schüler aus den 7., 8. und 9. Klassen erzählen, wo und wie sie wohnen:

Carolin (13, 7c): Wir leben bei meinen Großeltern auf einem Bauernhof mit vielen Tieren. Das Dorf liegt an einem Fluss – das gefällt mir sehr! Mein Zimmer teile ich mit meiner Schwester, aber das ist okay, wir haben viel Spaß miteinander. Leider muss ich jeden Morgen sehr früh aufstehen, mein Bus fährt schon um sieben und der Weg zur Schule ist weit.

Bojan (15, 9a): Wir wohnen jetzt in einem Reihenhaus am Stadtrand. Hier ist es viel zu ruhig und ich vermisse meine Freunde aus dem Hochhaus, aber die Nachbarn hier sind auch ganz nett. Unser Haus ist direkt am Wald, das finde ich super, und es ist nicht so klein wie die Wohnung im Hochhaus. Wir haben viel Platz und ich habe endlich ein eigenes Zimmer.

Nesrin (14, 8b): Ich wohne in einer Wohnung im Stadtzentrum. Das Haus ist alt und die Zimmer sind sehr groß und hoch. Das gefällt mir gut. Leider hat mein Zimmer zwei Türen, da können dann immer alle durchgehen. Ich wohne total gern im Zentrum, da ist immer was los. Die Schule ist nicht weit und es gibt ganz viele Geschäfte in der Nähe.

Und wo wohnst du? Was gefällt dir? Was findest du nicht so gut?
Schreib doch auch an die Redaktion der Schülerzeitung! – Wir freuen uns über jeden Brief!

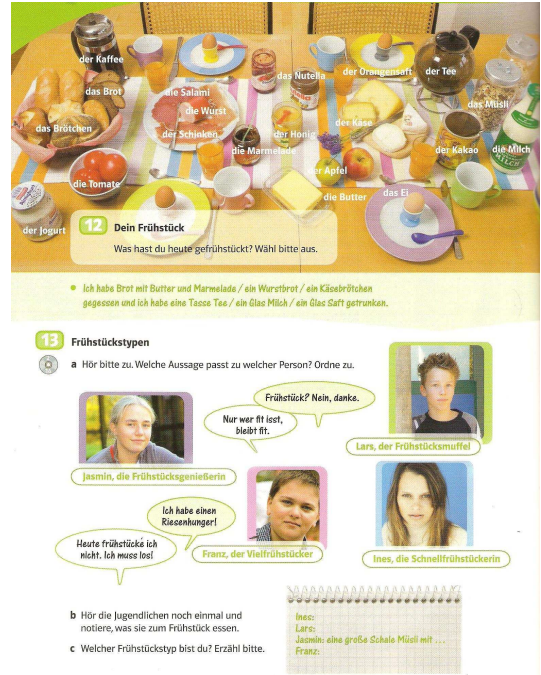
Carolin, Bojan ve Nesrin adlı üç öğrenci, nerede ve nasıl yaşadıklarından bahsetmektedir. Carolin, birçok hayvanın olduğu bir çiftlikte büyük ebeveynleriyle birlikte yaşadıklarını, yaşadıkları köyün bir nehrin kenarında olduğunu, odasını kız kardeşi ile paylaştığını ve birlikte çok eğlendiklerini, her sabah çok erken kalktığını, otobüsünün saat:07.00'da hareket ettiğini dile getirmektedir. Bojan, kentin dış mahallesinde bir

sıra evde oturduklarını, buldukları yerin çok sakin olduğunu, apartmandaki arkadaşlarını özlediğini, fakat buradaki komşularının da sevimli olduklarını, evlerinin ormana yakın olduğunu, şimdiki evlerinin apartmandaki evleri kadar küçük olmadığını ve kendine ait odaya sahip olduğunu belirtmektedir. Nesrin ise, kent merkezinde bir apartman dairesinde oturduğunu, evinin eski, odaların çok büyük ve yüksek olduğunu, kent merkezinde severek oturduğunu, okulunun uzak olmadığını ve yakınlarda birçok mağazanın bulunduğunu söylemektedir. Okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte öğrenciye, üç farklı ev tipi ve yaşam biçimi gösterilmiştir. Diğer yandan öğrenciye, nerede oturduğu, kendi odasının olup olmadığı, evini ve odasını nasıl bulduyuyla ilgili sorular yöneltilerek, öğrenci yaşadığı yeri, evini ve odasını anlatması konusunda teşvik edilmektedir. Böylelikle öğrenci, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençleri kültürlerarası bağlamda karşılaştırması ve aralarında bağ kurması açısından desteklenmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 74)

Almanca konuşulan ülkelerdeki değişik yerleşim biçimleri görsel unsurların da katkısı ile tanıtılmıştır. Öğrenciye, farklı yerlerde yaşayan ve farklı yaşam biçimlerine sahip gençlerin düşünceleri yansıtılarak, öğrencinin kendi ülkesindeki yerleşim biçimleriyle kültürlerarası ilişkilendirme sürecine girmesi sağlanmaktadır.

3.2.7. Yeme – İçme Alışkanlıkları

Kahvaltılık yiyecek ve içeceklerin bulunduğu bir kahvaltı masası fotoğrafla yansıtılmıştır. Almanya'daki insanların kahvaltıda neler yediği ve içtiği gösterilmektedir. Öğrencinin, kahvaltıda neler yediği ve içtiği sorularak iki ülkeyi kahvaltılık ürünler açısından karşılaştırması sağlanmaktadır. Diğer taraftan dört Alman gencin kahvaltı alışkanlıklarından bahsettikleri konuşmaları CD ile aktarılmıştır. Ines, bazen kahvaltı yaptığını bazen de yapmadığını, bu durumun sabahları ne kadar iyi uyandığına bağlı olduğunu, aslında kahvaltı yapmayı sevdiğini, ama çok uymayı da sevdiğini, sabahları her dakikayı fırsat bilip uzun süre yataкта kaldığını, genellikle sadece bir çay içtiğini ve yanına küçük ekmek aldığını söylemektedir. Lars, sabahları yemek yemeyi düşünemediğini, ama bunun iyi olmadığını bildiğini, belki bir yoğurt yediğini dile getirmektedir. Jasmin, her zaman kahvaltı yapmanın çok zamanını aldığını, gün içinde enerjiye ihtiyacı olduğunu, annesinin çok çeşitli bir kahvaltı masası kurduğunu, çoğunlukla taze meyveyle birlikte büyük bir kâse mısır gevreği ve bal yediğini, bir bardak portakal suyu içtiğini, pazar günleri ise meyve salatası yediğini ifade etmektedir. Franz ise, akşamları daima çok yemek yediğini, fakat buna rağmen sabahları kalktığında çok aç olduğunu, kahvaltıda severek jambon, yumurta, bol miktarda ekmek, sonrasında çikolatalı ekmek veya bir muz yediğini belirtmektedir. Sabahları bir şeyler yemeyi sevmeyen ve kahvaltı yapmayan, uyumayı çok sevdiği için kahvaltıya az süre ayıran ve hızlı bir şekilde kahvaltı yapan, kahvaltı yapmayı seven ve zengin bir kahvaltı yapan, sabahları çok aç olan ve kahvaltıda çok şeyler yiyen gibi dört farklı kahvaltı alışkanlığına sahip kişiler tanıtılmıştır. Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlik ile öğrenci, Almanya'da farklı kahvaltı alışkanlıklarına sahip insanların olduğunu görmektedir. Öğrenciye, kendi kahvaltı alışkanlığını ve ne tür kahvaltı yaptığını anlatması istenerek, öğrencinin kendi ile ülkesindeki insanları ve Almanları bu açıdan kültürlerarası karşılaştırması için fırsat tanınmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 94)



Ders kitabında, yeme-içme alışkanlıkları konusu kapsamında sadece kahvaltı ve kahvaltı alışkanlıkları ele alınmaktadır. Konu genişletilmemiş ve detaylı bilgi verilmemiştir. Bundan dolayı kitap, Almanca konuşulan ülkeleri, yeme-içme alışkanlıkları açısından yeterli ölçüde tanıtamamaktadır. Böylece öğrenciye, bu konuda kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeler arasında kültürlerarası bağ kurması için farklı olanaklar sunulmamaktadır.

3.2.8. Boş Zaman Etkinlikleri

12 Was ist Freizeitstress?
Lies den Text. Erkläre kurz, was Freizeitstress ist.

13 Alina hat Terminstress
a Hör bitte zu und füll Alinas Kalender aus.

MAI KW 21
23 Montag 24 Dienstag 25 Mittwoch 26 Donnerstag 27 Freitag

b Wie sieht deine Woche aus?
Erzähl bitte.

- Montags spiele ich ...
- Dienstags mache ich ...
- Mittwochs ...

Alarmierende Ergebnisse
Viele Schüler leiden heutzutage unter Freizeitstress. Die Nachmittage der Jugendlichen sind voll gestopft mit Freizeitaktivitäten: montags Sport, dienstags Theater-AG, mittwochs Musikunterricht, donnerstags Malkurs, freitags Fußballverein ... Jeden Tag steht etwas anderes auf dem Programm. Wo bleibt da noch Zeit für ...



Gençlerin, boş zamanlarını nasıl geçireceklerinden kaynaklı yaşadığı stresten bahsedilmiştir. Birçok gencin bu tür stres yaşadığı, öğleden sonralarını randevularla doldurdukları, pazartesi günleri spor, salı günleri tiyatro, çarşamba günleri müzik dersi, perşembe günleri resim kursu ve cuma günleri futbol kulübü gibi her gün farklı bir etkinlik program yaptıkları ifade edilmiştir. Alina adlı bir kız öğrencinin yaşadığı stres ve öğleden sonraları neler yaptığı CD ile aktarılmıştır. Alina, ara sıra randevu stresi yaşadığını, her gün okuldan sonra başka bir şeyler yaptığını, pazartesi günleri bale yaptığını, salı günleri dört saat daha okulda dersinin olduğunu, çarşamba günleri gitar dersine gittiğini, perşembe günleri koroda şarkı söylediğini, cuma günlerinin ise tek boş kaldığı gün olduğunu söylemektedir. Okuma ve dinleme becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenci, Almanca konuşulan ülkelerdeki öğrencilerin, öğleden sonralarının boş olmasından dolayı stres yaşadıklarını ve her gün farklı bir boş zaman etkinliğiyle uğraştıklarını görmektedir. Öte yandan öğrencinin de kendi boş zamanını anlatması istenerek, boş zamanda yapılan etkinlikler açısından kendisi ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençleri kültürlerarası karşılaştırması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 46)

Avusturya’da bulunan ve gençlerin, boş zamanlarında giderek, farklı etkinliklerle uğraştıkları “Treff 2000” adlı gençlik merkezi ele alınmış ve fotoğrafla desteklenerek tanıtılmıştır. Burada gençlere, top ve bilârd oynamak, sohbet etmek, resim yapmak, dans etmek, hip-hop dansını öğrenmek, okul ödevleri için yardım almak, haftada bir gün interneti kullanmak ve her cumartesi günü diskoya gelebilmek gibi olanaklar sunulmaktadır. Ayrıca merkezin açılış ve kapanış saatleri de belirtilmiştir. Dinleme becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenciye, Avusturya’daki gençlerin boş zamanlarında gidebilecekleri bir gençlik

merkezi olduğu ve bu merkezde neler yapabildikleri ifade edilmiştir. Diğer taraftan Andrea, Saskia, Dominik, Eddi ve Yannick adında beş gencin aralarında geçen konuşma CD ile aktarılmaktadır. Dört genç, gençlik merkezine ilk defa gelen Yannick’e hem merkezin sunduğu olanaklar ve yapılan etkinlikler hakkında bilgi vermekte hem de ilgilendikleri alanları paylaşmaktadırlar. Saskia, arkadaşlarıyla bilârd oynadığını; Andrea, internet kafeye gittiğini, internette sörf yapıp arkadaşlarıyla sohbet ettiğini ve hip-hop kursuna gittiğini; Eddi, müzikle ilgilendiğini ve bateri çaldığını; Dominik ise, kaykaya bindiğini ve basketbol oynadığını söylemektedir. Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlik ile öğrenciye, gençlik merkezine giden gençlerin deneyimleri yansıtılmakta ve Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin boş zamanlarında ilgi alanlarıyla ilgili birçok etkinliğe katıldığı dile getirilmektedir. Öğrencinin, kendi kentinde en çok sevdiği yerleri anlatması istenerek, öğrenci kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençleri ortak ve benzer yönleriyle karşılaştırma yapmaya teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 78)

9 Das Jugendzentrum „Treff 2000“

Lies den Prospekt. Was kann man im Jugendzentrum alles machen?
Such die Informationen und trag sie in die Tabelle ein.

Sport	Kreatives	Lernen	Unterhaltung
1	1	2	2

10 Lieblingsplätze im Jugendzentrum

a Andrea, Saskia, Dominik und Eddi zeigen Yannick das Jugendzentrum.
Hör bitte zu. Wer hat welchen Lieblingsplatz?

b Hör bitte noch einmal. Was machen die Jugendlichen dort? Wähl aus.

Inliner fahren • Billard spielen • die Clique treffen • mit Freundinnen shoppen • Französisch lernen • Basketball spielen • mit dem Skateboard trainieren • im Internet surfen • ins Kino gehen • mit der Band üben • quatschen • Schlagzeug spielen • in der Halfpipe Figuren machen • einen Hip-Hop-Kurs besuchen • ein Konzert geben • schwimmen

11 **Wochenendprogramm** KB: 8

a Was machen die Jugendlichen am Wochenende? Hör bitte zu und kreuz an.

	Kino	Sport	Freunde	Musik
Rebecca				
Clemens				
Anna-Lena				
Noah				

b Hör noch einmal. Was ist richtig? Was ist falsch? Kreuz bitte an.

	richtig	falsch
1. Rebecca hat am Wochenende total viel Spaß mit ihren Freunden.		
2. Clemens hat viel Zeit am Wochenende.		
3. Anna-Lena spielt am Wochenende immer Volleyball.		
4. Noah geht am Wochenende gern in ein Rock- oder Popkonzert.		

Rebecca, Clemens, Anna-Lena ve Noah adlı dört gencin, hafta sonu programları CD ile aktarılmaktadır. Rebecca, arkadaşsız bir hafta sonu geçirmediğini, her zaman en iyi iki kız arkadaşıyla buluştuğunu ve birlikte eğlenceli zaman geçirdiklerini; Clemens, hafta sonları hep dolu olduğunu, iyi bir film için mutlaka zamanı olduğunu, eğer

yeterli harçlığı varsa haftada en az bir kez sinemaya gittiğini; Anna-Lena, hafta sonu hep gergin olduğunu, voleybol oynadığını ve hemen hemen her hafta sonu karşılaşmalarının olduğunu, bazen kent içinde bazen de kent dışında karşılaşmalarının olduğunu ve zamanının otobüste oturarak geçtiğini, güçlü ve iyi bir takım olduklarını ve beraber çok eğlendiklerini; Noah ise, müziksiz zamanın geçmediğini, hafta sonu CD ve MP3'lerini dinlemek veya yeni gruplar ve şarkılar hakkında internette bilgi toplamak için vaktinin olduğunu, rock veya pop müzik konserine gittiği zaman mükemmel bir hafta sonu geçirdiğini söylemektedir. Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlikle öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin, hafta sonlarını nasıl geçirdikleri, hangi etkinliklere katıldıkları ve ilgi alanlarının neler olduğu anlatılmıştır. Bu etkinlik, öğrencinin kendi ülkesindeki gençlerle Almanca konuşulan ülkelerdeki gençler arasında hafta sonu etkinlikleri açısından kültürlerarası bağ kurmasına hizmet etmektedir. (Team Deutsch 1 Arbeitsbuch, s. 57)

Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin hobi olarak ilgilendikleri koleksiyon türleri fotoğraflarla gösterilmiştir. Küp şeker, pul, yarış arabası fotoğrafı, kartpostal, dondurma sapı, muzların üzerindeki çıkartmalar gibi koleksiyonlar görülmektedir. Hanno, Markus, Tamara ve Anja adında dört gencin hangi koleksiyonlarla uğraştıkları ve neleri biriktirdikleri CD ile yansıtılmıştır. Hanno, uzun zamandan beri pul biriktirdiğini, pulları mektup ve kartpostallardan temin ettiğini, akraba ve arkadaşlarının da bu konuda yardımcı olduklarını, dünyanın her yerinden farklı pullara sahip olduğunu; Markus, yarış arabası fotoğrafı biriktirdiğini, gerek kendisinin arabaların fotoğraflarını çektiğini gerek arkadaşlarından aldığını gerekse de dergilerden kestiğini, şimdiye kadar 279 tane fotoğrafa sahip olduğunu ve bunları bir albümde topladığını; Tamara, kartpostal biriktirdiğini,

amcası, teyzesi, arkadaşları ve akrabaları tatildayken her zaman ona kartpostal yolladıklarını, yaklaşık 600 tane kartpostalı olduğunu; Anja ise, küp şeker biriktirdiğini ve kafelerde otururken şeker olarak topladığını söylemektedir. Dinleme becerisine yönelik bu etkinlik ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin, boş zamanlarında farklı koleksiyon türleriyle uğraştıkları ve boş zamanlarını koleksiyonlarını oluşturmak için değerlendirdikleri ifade edilmektedir. Öğrenciye, hangi koleksiyonu ilginç ve hangisini sıkıcı bulduğu sorularak, öğrencinin bu ilgi alanı ile ilgili düşüncesini paylaşması sağlanmaktadır. Böylece öğrenci, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençleri koleksiyon ile ilgili yaklaşımları açısından karşılaştırmaya yönlendirilmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 97)

1 Sammler
a Hör bitte zu. Über welche Sammelleidenschaften sprechen die Jugendlichen? Wähl das passende Foto aus.

Zuckerwürfel

Briefmarken

Eisstiele

Sportwagen

Bananenaufkleber

Ansichtskarten

Name	Hanno	Markus	Tamara	Anja
Foto	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

b Welche Sammlung findest du interessant, welche findest du langweilig?

Was wir möchten: über Interessen und Eigenschaften sprechen

Was wir dafür lernen:

- mit W-Fragen Texte entschlüsseln
- etwas begründen: Nebensatz mit weil
- Personen charakterisieren: Adjektive

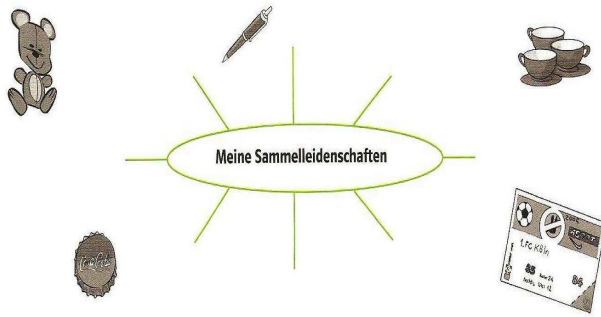
... sammeln, die Idee ist nicht schlecht!

... das ist echt witzig!

Briefmarken sammeln finde ich langweilig ...

Sammlerticks

Notiere im Assoziogramm, was du schon alles gesammelt hast und was du in Zukunft noch alles sammeln möchtest.



ve ilgi alanları açısından aralarında bağ kurmaya sevk edilmektedir. (Team Deutsch 1 Arbeitsbuch, s. 143)

Öğrenciye, şimdiye kadar hangi koleksiyonu oluşturduğunu ve gelecekte neleri toplamak istediğini kavram haritası aracılığıyla belirtmesi istenmiştir. Öğrenci, hem yaptığı hem de yapmayı düşündüğü koleksiyonları ifade ederek, kendini ve Almanca konuşulan ülkelerdeki gençleri bu açıdan karşılaştırmaya

Avusturya’da 14-17 yaş arasındaki gençlerin boş zamanlarını değerlendirme biçimleriyle ilgili bir araştırma, çalışma yapırağı ile yansıtılmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin, grup çalışması yaparak çıkan sonuçları değerlendirmeleri ve buna göre de ifade etmeleri istenmektedir. Avusturya’daki gençlerin boş zamanı değerlendirme biçimleri, dışarıda yapılan etkinlikler, sosyal ilişkiler, iletişim araçları, bilgisayar, kültür, geziler ve yolculuklar, vücut sağlığı, alışveriş ve evde yapılan etkinlikler gibi gruplara ayrılmış ve araştırma sonuçları yüzdelik oranlarının gösterildiği tablo halinde sunulmuştur. Bu çalışma ile öğrencilere, Avusturya’da yaşayan gençlerin, hangi konularda, ne tür etkinliklerle ilgilendiklerini ve nasıl zaman geçirdiklerini aktararak, gençler açısından Avusturya’da nasıl bir toplum yapısının olduğu aktarılmaktadır. Ayrıca öğrenciye, kendi ülkesi ile Avusturya’daki gençleri boş zamanı değerlendirme konusunda kültürlerarası ilişkilendirme için olanak sunulmaktadır. (Team Deutsch 1 Lehrerhandbuch, s. 119)

Ders kitabında boş zaman etkinlikleri, farklı açılardan ele alınmıştır. Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin, boş zamanı değerlendirme biçimleri üzerinde durularak, onların yeterli boş zamanlarının olduğu ve boş zamanı doldurmak için çok çeşitli alternatiflere sahip oldukları yansıtılmıştır. Bu konu sayesinde gençlerin, zevkleri ve ilgi alanları da gösterilmekte ve öğrencinin, iki kültürü bu açıdan kültürlerarası bağlamda düşünmesi sağlanmaktadır.

Lektion 9 – Eine Statistik auswerten

Die neueste österreichische Untersuchung zum Thema Freizeitgestaltung Jugendlicher in Österreich (Freesocial) zeigt folgende Ergebnisse für Jugendliche zwischen 14 und 17 Jahren. Alle Angaben sind in Prozent.

	(sehr) häufig	oft	selten	nie
Ausgehen				
ausgehen (Lokale/Cafés)	26	62	37	5
Partys, Feste	31	38	41	9
Discobekken	10	28	37	21
Kino	7	32	53	8
Konzerte	3	10	52	31
Baren, Clubbing	3	9	29	58
Sociale Kontakte				
mit Freunden etwas unternehmen	48	41	9	1
mit Freunden diskutieren	27	62	22	4
telefonieren	28	46	28	3
jezt. Leiste kennen lernen	10	40	38	3
mit dem Partner zusammen sein	34	8	17	25
ich mit Kindern/Geschwistern beschäftigen	12	38	37	12
mit Eltern etwas unternehmen	3	26	54	16
Medien				
Musik hören	63	33	5	1
Fernsehen, Videofilme	27	46	34	2
Zeitschriften lesen / durchblättern	19	51	25	5
bücher lesen	34	29	16	21
Videospieler	5	12	28	54
Computer				
mit dem Computer arbeiten	15	19	23	42
Computerspiele	9	16	31	42
im Internet surfen	2	6	31	61
Keller				
Kurs, Vertikale	3	10	34	52
Ausstellungen, Museen	1	6	63	49
Theater, Oper	1	4	26	69
Anzeige/Bekannt				
Sponsoring, Aufträge	9	17	45	9
...	4	22	34	35
Körpergefühl				
ich fit sein	22	30	16	32
Styling, Outfit, Körperpflege	32	41	21	5
Zahnpflege, Make-up, Friseur	22	46	31	5
Shopping				
Shopping, Einkaufsbummel	12	40	44	5
Häusliches				
Hausarbeit	15	28	40	17
ich mit Tieren beschäftigen	24	26	30	26
Hobby	6	27	30	27
Gesellschaftsspiele	3	22	52	23
lesen	20	28	31	21

Setzt euch in Gruppen zusammen und teilt die Bereiche untereinander auf. Jeder wertet seinen Bereich aus und stellt ihn vor. Folgende Redemittel helfen euch:

Die meisten Jugendlichen ... / Viele Jugendliche ... (50% – die Hälfte)
 Circa die Hälfte der Jugendlichen ... (30% – ein Drittel)
 Circa ein Viertel / drei Viertel ... (25% – ein Viertel)
 Nur ganz wenige Jugendliche ...

Quelle Statistik:
 SPEKTRUM Marketinggesellschaft m.b.H. und Jugendkulturstudieninstitut für Jugendkulturforschung und Kulturvermittlung

3.2.9. Bayramlar ve Özel Günler



Özel günleri, bayramları ve tatilleri gösteren bir takvim ile dört mevsimin yansıtıldığı fotoğraflar yer tutmakta ve CD ile yılın aylarını içeren bir şarkı aktarılmaktadır. Yılbaşı gecesi, yeni yıl, Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği gün olan Paskalya bayramından önceki cuma günü, Paskalya bayramı, Anneler günü, küçük Paskalya, doğum günü, yaz tatili, Noel ve Noel'den önceki dört pazar günü gibi Almanca konuşulan ülkelerdeki özel günler, bayramlar ve tatillerin ne zaman olduğu hakkında bilgi verilmektedir.

Öğrencinin, bu takvim aracılığıyla resmi, dini ve kişisel olarak Almanca konuşulan ülkelerde ne zaman hangi kutlamaların gerçekleştiğini öğrenmesi sağlanmaktadır. Öğrenciye, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri bu açıdan karşılaştırma, benzer ve farklı kutlamaları bulma olanağı verilmektedir. Bu konu, Müslüman bir ülke öğrencisinin, Hristiyan bir ülkenin dini günlerini ve kutlamalarını öğrenmesine ve hedef kültürü dini açıdan kültürlerarası bağlamda anlamasına hizmet etmektedir. Dinleme ve okuma becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenciye, takvimde gösterilen bayramlar ile özel günlerden hangilerini bildiğini ve zamanları sorulmakta ve böylece öğrenci, kendi ülkesinde kutlanan bayramlar ile özel günleri zamanlarıyla birlikte anlatması ve Almanca konuşulan ülkelerle arasında bağ kurması açısından desteklenmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 57)

Bir doğum günü kutlama ilanı gösterilmekte ve Jule adlı kızın ilanı vermek için bir gazeteyle yaptığı telefon görüşmesi, hem metinle hem de CD ile yansıtılmaktadır. Jule adlı bir kız torunun, büyükbabasının 70. doğum günü için gazeteye kutlama ilanı vermek istemesi anlatılmıştır. Bu konu ile öğrenciye, Almanya'da doğum günlerinin insanlar için önemli olduğu ve doğum günlerinde de gazetelere kutlama ilanları verildiği hakkında bilgi sunulmuştur. Diğer yandan büyükbabının, ailesi ve arkadaşlarıyla

11 Eine Anzeige zum Geburtstag

a. Lies die Anzeige und sieh dir die Fotos an. Hör dann das Telefongespräch. Mit wem spricht Jule?

12 Geburtstagsfest

a. Wer sagt was zu wem? Ordnet bitte die Sätze zu. Es gibt mehrere Möglichkeiten.

Möchtest du noch ein Stück Torten?
Mischen Sie noch Kaffee?
Meine Familie, meine Freunde! Ich bin gerade 70!
Meine Enkelin ist schon 14!
Alles Gute zum Geburtstag, Papa!
Wie geht es Ihnen?
Wie alt bist du jetzt?
Alles Gute und viel Gesundheit, Papa!
Wie geht es Ihnen?
Mensch, sag mir, wie du dich fühlst!
Wie geht es Ihnen?
Wie geht es Ihnen?
Wie geht es Ihnen?

birlikte doğum gününü nasıl kutladığı hem fotoğraf hem de CD ile aktarılmıştır. Kutlama esnasında kahve içip pasta yedikleri ve sohbet ettikleri görülmektedir. Dinleme becerisine göre düzenlenen bu uygulamada, Almanya'daki insanların evlerinde doğum günlerini nasıl kutladıkları örneklendirilmiştir. Bu etkinlik öğrencinin, kendi ülkesi ile Almanya'yı doğum günü kutlama biçimleri açısından kültürlerarası ilişkilendirmesine hizmet etmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 30)

2 Ideen für ein Schulfest

a Lies bitte den Aushang. Was feiern die Schüler?

Wir können ein Buffet organisieren.

Gute Idee! Ich kann einen Schokokuchen backen und du kannst mithelfen.

b Was können die Schüler machen? Lies die Liste und formuliere Vorschläge.

- ein Buffet organisieren
- Familie und Freunde einladen
- eine Schulchronik schreiben
- Schulchor: ein Konzert geben
- am Abend eine Party machen
- eine Fotoausstellung organisieren
- Theatergruppe: ein Theaterstück aufführen
- Schuldirektor: eine Rede halten
- ...
- Sie können ein Buffet organisieren.
- Der Schulchor kann ...

fotoğraf sergisi organize etme, bir tiyatro eserinin sahnelenmesi gibi öğrencilerin o günkü kutlamada yapabilecekleri etkinliklerin önerildiği bir liste de konuyu desteklemektedir. Almanya'daki okulların yıldönümlerini kutladıkları, o günkü kutlamanın nasıl olduğu ve öğrencilerin ne gibi etkinlikler yaptıkları okuma becerisine yönelik bu etkinlik aracılığıyla öğrenciye sunulmaktadır. Bu sayede öğrenci, hem kendi ülkesindeki hem de Almanya'daki okullarda düzenlenen şenlikler ve kutlamaları kültürlerarası bağlamda karşılaştırmaya teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 58)

Okulun 50. yıldönümünün programına ve okulun öğrencisi olan Tine'nin Peter adlı bir arkadaşına gönderdiği davet mektubuna yer verilmiştir. Kutlamanın okulda, 15 Nisan'da saat:14.00-23.00 arasında gerçekleşeceği bildirilmiştir. Fotoğraf sergisi, Viyana kahvehaneleri, futbol maçı, okul korosunun konseri, tiyatro grubunun oyunu, tombalalı kapanış partisi gibi etkinliklerden oluşan bir

Friedrich-Schiller-Gymnasium adlı bir lisenin 50. yıldönümü kutlaması ile ilgili bir ilan gösterilmektedir. 15 Nisan'da okulun 50. yıldönümünün kutlanacağı haber edilmekte ve o gün neler yapılabileceği hakkındaki fikirlerin şubat ayı sonuna kadar bildirilmesi belirtilmektedir. Aile ve arkadaşları davet etme, okul korosunun bir konser vermesi, akşam bir parti yapma,

4 Das Programm

Lies bitte das Programm und ergänze die Einladung.

50. Schuljubiläum

Ort: Friedrich-Schiller-Gymnasium
Zeitpunkt: 15. April, 14-23 Uhr

Programm:

- Fotoausstellung (9h)
- Wiener Kaféhaus (8h)
- 16.00 Uhr Fußballspiel (7a gegen 7b)
- 17.00 Uhr Konzert Schulchor
- 18.00 Uhr Aufführung: Theatergruppe
- 20.00 Uhr Abschiedsparty mit Tombola

Eintritt:
Kuchen, belegte Brötchen oder ein Preis für die Tombola

• Sie können auch Familie und Freunde mitbringen!

Lieber Peter!

Meine Schule feiert am ? das 50. Schuljubiläum. Ich möchte dich zum Schulfest einladen. Das Programm beginnt um ? : Die Klasse 9b macht eine ? und die Klasse ? organisiert ein Wiener Kaffeehaus. Um ? Uhr spielt Klasse 7a gegen Klasse 7b Fußball. Um 17 Uhr gibt der ? ein Konzert und um 18 Uhr führt die ? ein Theaterstück auf. Am Abend ist eine ? . Hoffentlich kannst du kommen!

Tine

program görülmektedir. Davet mektubunda ise, Tine'nin, arkadaşı Peter'ı davet ettiği ve programı anlattığı anlaşılmaktadır. Okuma becerisine yönelik düzenlenen bu etkinlikte öğrenciye, Almanya'da davet mektuplarının nasıl olduğu biçim ve içerik olarak gösterilmiştir. Bunun yanı sıra öğrenciye, Almanya'da okullarda gerçekleşen kutlamaların nasıl olduğunu ve neler yapıldığını öğrenme fırsatı tanınmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 59)

Almanca konuşulan ülkelerin bayramları ve özel günleri ile bunları kutlama biçimleri aktarılmıştır. Bu ülkelere özgü özel günler ve bayramlar takvimle gösterilmiş ve öğrencinin, kutlama zamanlarını da öğrenmesi sağlanmıştır. Bu konu özellikle dini açıdan farklı olan ülkelerin birbirlerini kültürlerarası bağlamda anlaması için uygun bir konudur. Öğrenciye, kültürlerarası bilinç geliştirmesi, farklı bakış açılarına sahip olması ve farklı olanı anlaması için fırsat sunulmuştur.

3.2.10. Haklar

8 Was dürfen Jugendliche in Deutschland?
Seht euch die Tabelle an und sprecht darüber in der Klasse.

Kinder dürfen nicht ...
Jugendliche von 14 bis 16 Jahren dürfen bis 22 Uhr ...

Rechte der Jugendlichen	Kinder unter 14 Jahren		Jugendliche	
	von 14 bis 16 Jahren	ab 15 Jahren	von 16 bis 18 Jahren	ab 18 Jahren
Auto fahren				
Moped fahren				
rauschen				
ins Kino gehen	bis 20 Uhr	bis 22 Uhr	bis 24 Uhr	bis 24 Uhr
in die Disko gehen	nur mit Erwachsenen	nur mit Erwachsenen	bis 24 Uhr	bis 24 Uhr
ins Restaurant gehen	nur mit Erwachsenen	nur mit Erwachsenen	bis 24 Uhr	bis 24 Uhr

■ nicht erlaubt ■ erlaubt

Almanya'daki gençlerin hakları tablo halinde gösterilmiştir. Almanya'daki gençlerin, 15 yaşından itibaren motorlu bisiklet sürebilme, 16 yaşından itibaren hafif motosiklet kullanabilme ve sigara içebilme, 14 yaşın altında saat:21.00'a kadar, 14 yaşından itibaren saat:22.00'a kadar

ve 16 yaşından itibaren saat:24.00'a kadar sinemaya gidebilme, 16 yaşın altında sadece yetişkinlerle birlikte ve 16 yaşından itibaren tek başına saat:24.00'a kadar diskoya ve restorana gidebilme gibi haklarının olduğu görülmektedir. Okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte öğrenciye, Almanya'daki gençlerin izinli ve yasak oldukları konular belirtilerek, Alman toplum yapısını oluşturan gençlerin yaşam biçimi de tanıtılmaktadır. Ayrıca öğrencinin, iki ülke arasında kültürlerarası bağ kurması ve konu hakkında tartışarak, iki kültürün farklılıklarını anlaması amaçlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 52)

Till adlı bir gencin dergiye gönderdiği mektuba yer verilmiştir. 15 yaşında olan Till, akşamları dışarıya çıkmaya izinli olmadığını, arkadaşlarının diskoya veya sinemaya gidebildiklerini, kendisinin evde kalmak ve ev ödevlerini yapmak zorunda olduğunu dile getirmektedir. Ayrıca okuma becerisine yönelik bu etkinlikte Till'in izinli olduğu ve olmadığı konular ile görevleri listelenmiştir. Bu konuda öğrenciye, Alman bir gençle kendisini izin ve yasaklar açısından ilişkilendirmesi için şans verilmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 52)

7 Ein Leserbrief

a Lies den Leserbrief aus der Jugendzeitschrift. Was ist Tills Problem?

1 Till hat Stress in der Schule.
2 Till hat keine Freunde.
3 Till hat Probleme mit seinen Eltern.

Hast du Probleme?

Ich bin 15 (fast 18) und darf abends nicht ausgehen. Meine Eltern sind einfach schrecklich! Meine Freunde dürfen in die Disko oder ins Kino gehen, nur ich muss zu Hause sitzen und die Hausaufgaben machen. Ich muss auch viel zu Hause helfen ... Echte Jäger! Ihr müsst mir helfen! Till (Reutlingen)

PS: Ich schicke euch auch meine Melonen – ihr seht, ich bin wirklich heilig!

b Welche Pflichten hat Till? Was darf er, was darf er nicht? Bilde Sätze.

Ich muss:

- Hausaufgaben machen
- das Zimmer aufräumen
- das Terrarium putzen (Dienstag)
- Pappes Auto waschen (Samstag)
- pünktlich sein

Ich darf nicht:

- abends ausgehen
- Moped fahren
- spät schlafen gehen
- rauchen

Ich darf:

- für 20 Euro im Monat telefonieren
- eine Geburtstagsparty machen
- Freunde einladen
- im Internet surfen
- Mofa fahren

• Till muss Hausaufgaben machen.
• Er darf abends nicht ausgehen.
• Er darf für 20 Euro im Monat telefonieren.

9 Jugendliche erzählen im Radio

Was müssen sie, was dürfen sie? Welche Aussagen hörst du? Wähl aus.

Was musst du? Was darfst du?

1. Ich muss meine Hausaufgaben machen.
2. Ich muss viel lernen.
3. Ich darf am Samstag bis 22 Uhr ausgehen.
4. Ich darf nicht in die Disko gehen.
5. Ich darf meine Freunde treffen.
6. Ich muss mein Zimmer aufräumen.
7. Ich muss das Aquarium putzen.
8. Ich darf bis Mitternacht fernsehen.
9. Ich darf ins Kino gehen.
10. Ich muss pünktlich zu Hause sein.
11. Ich darf nicht Moped fahren.

10 Diskussion im Radio

a Bildet Teams und bereitet euch auf eine Radiodiskussion vor. Ein Team hat einen Moderator und zwei bis vier Interviewpersonen.

Der Moderator sammelt Fragen.
Die Interviewpersonen notieren Stichworte.

Prima Strategie

Was musst du zu Hause machen? Darfst du schon ...?

Ich muss: Ich darf nicht: Ich darf:

b Spielt den Radiobeitrag.

Günümüz gençlerini konu eden bir radyo programındaki konuşmalar CD ile aktarılmaktadır. Frank, Stefanie ve Thomas adlı üç genç, sahip oldukları haklar ve yapmaları gereken görevleri anlatmaktadır. Frank, okul için her gün ev ödevlerini yapmak zorunda olduğunu, cumartesi günü saat:22.00'a kadar dışarıya çıkabildiğini; Stefanie, odasını toplamak zorunda olduğunu, fakat iyi bir film varsa gece yarısına kadar televizyon izleyebildiğini; Thomas ise, yaşına uygun film varsa sinemaya gidebildiğini, fakat zamanında evde olmak zorunda olduğunu, maalesef hala hafif motosiklet sürmeye izinli

olmadığını söylemektedir. Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte gençlerin hem ülke genelinde sahip oldukları haklar ve yapmaları gereken görevler hem de aile içindeki haklar ve görevler üzerinde durulmuştur. Öğrencilerin, sınıfta oluşturdukları gruplar halinde sahip oldukları haklar ve yapmaları gereken görevler hakkında konuşabilecekleri bir radyo programı yapmaları istenmektedir. Konuşma becerisine yönelik bu uygulama ile öğrenci, Almanya ile kendi ülkesindeki gençleri, haklar ve görevler açısından benzer ve

ortak yönleri bulup iki kültüre mensup gençler arasında bağ kurmaya ve konu hakkında tartışmaya teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 1 Kursbuch, s. 53)

Gençlerin görevleri, izinleri ve yasakları ayrı olarak liste halinde gösterilmiş ve doğru olanların ifade edilmesi istenmiştir. Öğrencinin, görev, izin ve yasakları doğru bir şekilde dile getirmesi amaçlanmıştır. Diğer taraftan öğrencinin, yapmak zorunda olduğu görevlerini, hangi konularda neleri yapmaya izinli olduğunu ve olmadığını anlatması beklenmektedir. Bu uygulama ile öğrencinin, hem kendi ülkesindeki diğer gençlerle kendisini hem de kendi ülkesi ile Almanya'yı karşılaştırması, bunun sonucunda da kültürlerarası benzer ve farklı yönleri bulması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 1 Arbeitsbuch, s. 68)

11 Komische Merkzettel KB: 7

Was stimmt hier nicht? Schreib die Merkzettel richtig in dein Heft.



12 Dein Merkzettel

Was musst du machen? Was darfst du und was darfst du nicht? Schreib Merkzettel und vergleiche dann mit deinen Klassenkameraden.



Lektion 7: Wer-Spiel mit Modalverben

Geht in der Klasse herum und stell den anderen die Fragen von der Liste (z.B. Willst du am Wochenende ins Kino gehen?). Ihr müsst so lange suchen, bis jemand mit Ja antwortet. Tragt den Namen dann in die Liste ein.

Wer?	
.....	kann am Wochenende bis 11 Uhr schlafen.
.....	kann zu Hause im Internet surfen.
.....	kann heute Nachmittag Fußball spielen.
.....	will am Wochenende ins Kino gehen.
.....	will heute Abend Freunde anrufen.
.....	will nach England fahren.
.....	will zu Hause Internet haben.
.....	muss das eigene Zimmer aufräumen.
.....	muss heute Nachmittag lernen.
.....	muss am Wochenende zu Hause bleiben.
.....	muss im Haushalt mithelfen.
.....	darf Freunde mit nach Hause bringen.
.....	darf am Wochenende in die Disko gehen.
.....	darf täglich 3 Stunden fernsehen.
.....	möchte nach Deutschland fahren.
.....	möchte einen eigenen Computer haben.
.....	möchte gern mehr Taschengeld bekommen.
.....	möchte eine große Geburtsparty machen.
.....	möchte nach der Schule ein Eis essen.

Gençlerin hakları, görevleri ve istekleri konusunda ilgili bir çalışma yaprağına yer verilmiştir. Bu çalışma yaprağını kullanarak oynanan “Kim Oyunu” ile sınıfta kimlerin, hangi konularda, ne tür haklarının, görevlerinin ve isteklerinin olduğu tespit edilmektedir. Öğrencilere, kimin hafta sonu saat:11.00’a kadar uyuyabildiği, kimin evde internette sörf yapabildiği, kimin hafta sonu sinemaya gitmek istediği, kimin İngiltere’ye gitmek istediği, kimin kendi odasını toplamak zorunda olduğu, kimin hafta sonu evde kalmak zorunda olduğu, kimin ev işlerine yardım etmek zorunda olduğu, kimin arkadaşlarını evine getirmeye izinli olduğu, kimin hafta sonu diskoya gitmeye izinli olduğu gibi sorular yöneltilerek oynanan bu oyun sayesinde sınıftaki öğrenciler, birbirlerini haklar, görevler ve

istekler açısından karşılaştırmaya teşvik edilmektedirler. Ayrıca öğrenciler, kendileri ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençler arasındaki benzer ve farklı yönleri bulmaları için yönlendirilmektedir. (Team Deutsch 1Lehrerhandbuch, s. 114)

Haklar konusu kapsamında Almanya'daki gençlerin hakları, görevleri, izinli ve yasak oldukları konular söz konusu edilmiştir. Bu konu aracılığıyla öğrenci, iki kültürü de bu açıdan değerlendirerek, kültürlerarası bağlamda farklılıkları anlamaya ve empati kurmaya teşvik edilmektedir.

Tablo 3.1: “Team Deutsch 1” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler

ÜNİTE	BAŞLIK	KÜLTÜRLERARASI İÇERİK	YÖNTEM / TEKNİK / ARAÇ
Giriş	DACH-Länder	Coğrafya	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
Giriş	Reise durch Deutschland	Coğrafya	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
2	Was ist in der Schule los?	Eğitim	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel çalışma
2	Lieblingsraum in der Schule	Eğitim	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
2	Ein Stundenplan	Eğitim	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
2	Programm für den Nachmittag	Eğitim	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
2	Mein Stundenplan	Eğitim	Görsel Unsur /

			Bireysel Çalışma
2	Mein Lieblingsfach	Eğitim	Görsel Unsur / Kavram Haritası / Bireysel Çalışma
3	Ein Chat	Aile	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
3	Geburtstag in der Familie	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
3	Deine Familie	Aile	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma - Grup Çalışması
5	Schultage im Vergleich	Günlük Yaşam	Görsel Unsur / Tartışma / Grup Çalışması
5	Schüler aus Finnland in Dresden zu Gast	Günlük Yaşam	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
5	Dein Tagesablauf	Günlük Yaşam	Bireysel Çalışma
5	Freizeitstress	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
5	Euer Traumtag Eure Traumwoche	Günlük Yaşam	Proje / Grup Çalışması
5	Wochenendprogramm	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
6	Hast du Probleme?	Haklar	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
6	Was dürfen Jugendliche in Deutschland?	Haklar	Görsel Unsur / Tartışma / Grup Çalışması

6	Jugendliche erzählen im Radio	Haklar	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
6	Diskussion im Radio	Haklar	Soru-Cevap / Tartışma / İkili Çalışma – Grup Çalışması
7	Durch das Jahr	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap
7	Ideen für ein Schulfest	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
7	Das Programm	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
7	Das Kaffeehaus ist eine Oase im Alltag.	Toplum	Görsel Unsur / Tartışma / Grup Çalışması
7	Wer-Spiel mit Modalverben	Haklar	Soru-Cevap / Grup Çalışması / Çalışma Yaprağı
8	Taschengeld	Toplum	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
8	Jugendliche und das Taschengeld	Toplum	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
8	Euer Taschengeld	Toplum	Soru-Cevap / Tartışma / İkili Çalışma – Grup Çalışması
9	Silvios Zuhause	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap /

			Bireysel Çalışma
9	Wo wohnst du?	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
9	Mein Zimmer	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
9	Willkommen im Treff 2000	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
9	Lieblingsplätze im Jugendzentrum	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
9	Eine Statistik auswerten	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Tartışma / Grup Çalışması / Çalışma Yaprağı
10	Postkarten von der Klassenfahrt	Eğitim	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
10	Aus dem Programm	Eğitim	Bireysel Çalışma
10	Unser Reisetagebuch	Eğitim	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
10	Eure Stadt / Eine Postkarte aus den Ferien / Euer Reisetagebuch	Eğitim	Görsel Unsur / Proje / Grup Çalışması
11	Dein Frühstück	Yeme-İçme Alışkanlıkları	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
11	Frühstückstypen	Yeme-İçme Alışkanlıkları	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
12	Sammler	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma

12	Glück oder Unglück	Toplum	Görsel Unsur / Tartışma / Grup Çalışması
12	Jugendliche und ihre Glücksbringer	Toplum	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
12	Sammlerticks	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Kavram Haritası / Bireysel Çalışma
12	Glücksbringerbingo	Toplum	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Grup Çalışması / Çalışma Yaprağı

3.3. “TEAM DEUTSCH 2” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER

3.3.1. Uluslararası İlişkiler

Avrupa ülkelerini başkentleri ile birlikte gösteren bir Avrupa haritası yer almakta ve bu haritada Almanya'nın Postdam şehri ile kardeş şehirleri yansıtılmaktadır. Öğrenciye, bu harita aracılığıyla Avrupa ülkeleri ile başkentlerini görme ve coğrafya bilgisini geliştirme fırsatı verilmektedir. Farklı ülkelerde yaşayan sekiz gencin kendilerini, diğer ülkelerden edindikleri arkadaşlarını ve aralarındaki arkadaşlıkları anlattıkları konuşmaları CD ile aktarılmıştır. Almanya'nın doğusundaki Postdam şehrinde yaşayan Alman Heiko, mektup arkadaşının Federico olduğunu, onun İtalyan olduğunu ve Perugia şehrinde yaşadığını, kendisinin Almanca ve Federico'nun ise İtalyanca konuştuğunu, aralarında İngilizce konuştuklarını, ama her zaman birkaç tümce başka dillerle konuşmayı denediklerini söylemektedir. Polonyalı Adam, Polonya'nın güneybatısındaki Opole'de oturduğunu, Polonya dilini konuştuğunu ve okulda Almanca öğrendiğini, şimdi ise Almanca öğrenmek için sohbet arkadaşı aradığını, Opole'nin Almanya'nın Postdam

şehriyle kardeş şehir olduğunu ve şimdi Postdam'daki bir okulla değişim yapmayı plânladıklarını anlatmaktadır. İsviçre'nin Luzern şehrinde yaşayan Räto, Almanca konuştuklarını, ama kendisinin Fransızca da öğrendiğini, çünkü arkadaşı Alain'in Fransız olduğunu ve Paris'e çok yakın olan Bobigny'de oturduğunu, arkadaşının okulda İngilizce ve İspanyolca öğrendiğini dile getirmektedir. Almanya'nın Bonn şehrinde yaşayan Franziska ise, ana dilinin Almanca olduğunu, ama çok iyi İngilizce bildiğini, severek mektup yazdığını ve Finlandiya'da bir mektup arkadaşı olduğunu,

Neue Kontakte

1 Potsdam und seine Partnerstädte

a Hör zu und such dabei die Städte auf der Karte.
b In welchem Land liegen die Partnerstädte? Welche Sprache spricht man dort? Fragt und antwortet.

Welche Sprache spricht man in Potsdam?

In Potsdam spricht man

c Hör zu und notiere die Informationen über die Personen in einer Tabelle.

Heiko ◻ Adam ◻ Alain ◻ Räto ◻ Morgan ◻ Matti ◻ Franziska ◻ Federico

Name	Stadt	Land	Muttersprache
Heiko	Potsdam	Deutschland	Deutsch

Was wir möchten: Kontakte knüpfen

Was wir dafür lernen:

- ◻ Länder, Sprachen und Nationalitäten
- ◻ Kontakte über E-Mail und Telefon herstellen
- ◻ einen Brief schreiben
- ◻ Fragen mit *welche/its*
- ◻ Präteritum von *sein* und *haben*
- ◻ Perfekt

arkadaşının yaşadığı şehri telaffuz edemediğini ve arkadaşının ona Fince öğrenmek zorunda olduğunu söylediğini, Amerika'nın Sioux Falls şehrinde oturan Morgan adlı bir mektup arkadaşı daha olduğunu ve onu bir kez ziyaret etmek istediğini paylaşmaktadır. Öğrenciye, başta Almanya olmak üzere farklı Avrupa ülkeleri ve Amerika'daki gençlerin birbirleriyle gerek mektupla gerekse de internette arkadaş oldukları, gençlerin ülkeleri, yaşadıkları şehirler ve ana dilleri hakkında bilgi verilmektedir. Birçok ülkede gençlerin, başka ülkelere gençlerle arkadaş oldukları, iletişime geçtikleri ve bu sayede uluslararası ilişkilerin oluştuğu dikkat çekmektedir. Dinleme becerisine yönelik bu etkinlikte farklı ülke ve kültürden olan gençlerin, birbirlerini tanıdıkları, birbirlerine ülkelerini tanıtır kültürlerini anlattıkları, hatta birbirlerine ana dillerini öğrettikleri anlaşılmakta ve bununla birlikte farklı kültürlerle mensup insanların karşılıklı hoşgörü ve saygı çerçevesinde arkadaş oldukları görülmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 9)

2 Schulpartnerschaft
Lies die Anzeige. Was sind die wichtigsten Informationen? Verbinde die Satzhälften.

1. Das „Projekt Europa“
2. Mit Schulpartnerschaften kann man
3. Die Schüler können
4. Die Schüler müssen
5. Mehr Informationen zum Projekt kann man

ihre Sprachkenntnisse verbessern, schon ein Jahr eine Fremdsprache lernen, im Internet finden, ein anderes Land kennen lernen, organisiert Schulpartnerschaften.

3 Eine E-Mail aus Potsdam
Lies die E-Mail und beantworte die Fragen.

1. Wer schreibt die E-Mail?
2. An wen schreiben die Schüler?
3. Was möchten die Schüler?
4. Welche Informationen bekommt man über die Klasse?

4 Eine Partnerschule in Europa

a Mit wem möchtest ihr eine Schulpartnerschaft? Seht euch die Landkarte an und entscheidet euch im Team für eine Stadt.

• Welches Land / welche Stadt findet ihr interessant?
• Welche Sprachen spricht ihr?

b Partnerschule pro und kontra: Sammelt Argumente im Team.

Ich spreche die Sprache nicht

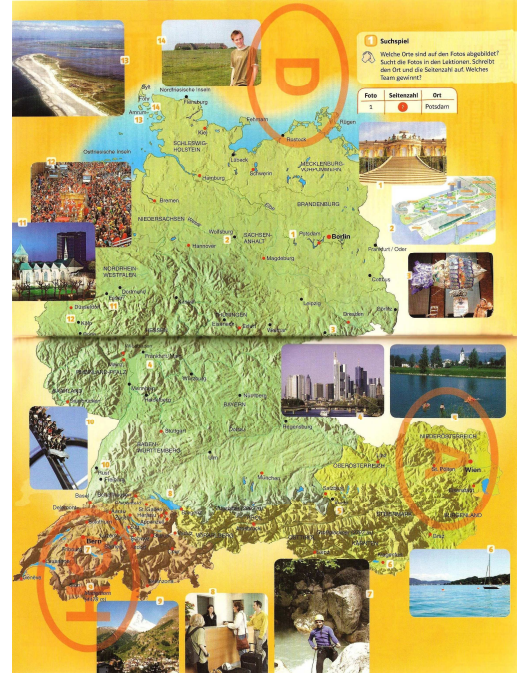
Okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte kardeş okul konusu ile ilgili bir ilana yer verilmiştir. İlanda başka bir ülkedeki okulla kardeş okul olmanın sağlayacağı olanaklardan bahsedilmiştir. Kardeş okul bulmanın, başka ülkeleri öğrenme, onların dil bilgilerini düzeltme, en az bir yıl boyunca bir yabancı dil öğrenme gibi olanakları beraberinde getirdiği belirtilmektedir. Diğer taraftan bu ilanı okuyup ilgi gösteren Almanya'nın Potsdam şehrindeki Humboldt-Gymnasium adlı bir lisenin 9b sınıfının gönderdiği elektronik posta yansıtılmıştır. Sınıf elektronik postada, ilanı okuduklarını, acele kardeş okul aradıklarını,

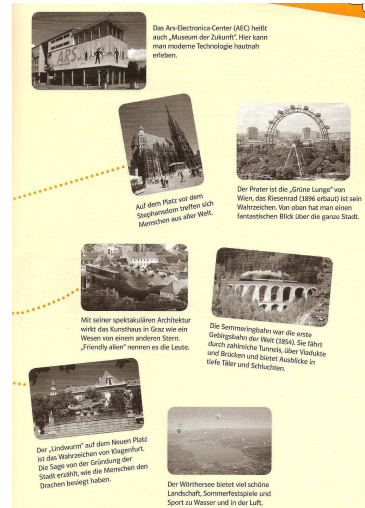
Almanca konuştuklarını, fakat çok iyi İngilizce de bildiklerini, sınıflarında 14-15 yaşlarında 10'u kız, 15'i erkek toplam 25 öğrenci bulunduğunu, mektup ve elektronik posta yazmayı ve Avrupa'daki gençlerle tanışmayı istediklerini, kardeş okulla ortak bir proje planlayabileceklerini, okulları ve Potsdam şehri hakkında internette bilgi bulunduğunu dile getirmektedir. Kardeş okul edinme projesiyle ilgili ilanı okuyup, bunun için talepte bulduklarını belirten bir sınıfın elektronik postasıyla öğrenciye, birçok ülkedeki okulların farklı ülkelerin okullarıyla anlaşarak kardeş okul oldukları anlatılmıştır. Öğrencilerin, Avrupa haritasına bakmaları ve kiminle okul ortaklığı istediklerine karar vermeleri istenmektedir. Öğrencilere, hangi ülkeyi veya şehri ilgi çekici buldukları ve kendilerinin hangi dili konuştukları gibi sorular yöneltilerek, bu konuda konuşmaları sağlanmaktadır. Öte yandan öğrencilerin, grup çalışması yaparak kardeş okul olarak düşündükleri okulla ilgili bilgi toplamaları ve araştırma yapmaları beklenmektedir. Ders kitabında bu konunun ele alınması ile Avrupa'da birçok ülkedeki okulların farklı ülkelerde kardeş okula sahip oldukları ve gençlerin bu sayede birbirleriyle arkadaş olup iletişime geçtikleri vurgulanarak, öğrencilerin bu konuya karşı ilgisi çekilmektedir. Öğrencilere, farklı ülke ve kültürlerle mensup gençlerle tanışarak, onların hem ülkelerini hem kültürlerini hem de dillerini öğrenme fırsatı yakalayabilecekleri anlatılmaktadır. Bu konu aracılığıyla öğrenciler, diğer ülkeleri ve onların kültürlerini araştırmaya teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 10)

Uluslararası ilişkiler bağlamında Almanca konuşulan ülkelerdeki eğitim kurumlarının farklı ülkelerde kardeş okula sahip olduğu ve bu sayede öğrencilerin, farklı ülkelerden arkadaş edindikleri ve aralarında arkadaşlık kurdukları üzerinde durulmuştur. Bu sayede gençlerin, farklı kültürlere mensup gençlerle kurdukları arkadaşlıklar sonucunda birbirlerine kültürlerini ve kendi kültürel unsurlarını tanıttıkları, böylece kendilerinden farklı olanı anlamaya ve farklı olana karşı saygı duymaya başladıkları aktarılmaktadır. Öğrenciye, bu konular aracılığıyla kültürlerarası ilişkilerin getirisi olan niteliklerin kazandırılması için olanak sunulmaktadır.

3.3.2. Coğrafya

Almanca konuşulan ülkelerin yer aldığı bir harita bulunmaktadır. Haritada Almanya, Avusturya ve İsviçre, başkentleri, eyaletleri, kentleri ve önemli yeryüzü şekilleriyle görülmektedir. Almanca konuşulan ülkelerin kentlerinden fotoğraflar yansıtılmış ve bu fotoğraflarla önemli kentlerin tanınmış yerleri ve yapıları gösterilmiştir. Fotoğraflar, Potsdam, Wolfsburg, Chemnitz, Frankfurt, Kuchl, Bodensee, Klagenfurt, Bern, Zermatt am Matterhorn, Rust, Essen, Köln, Amrum, Nordsee gibi üç ülkenin farklı kentlerini ve yerlerini içermektedir. Essen kentinden katedral, Köln'den karnaval, Klagenfurt'dan Wörthersee, Bern kentinden Alp Dağları, Rust'tan Europapark, Wolfsburg'dan otomobil şehri ile ilgili görüntüler yer almaktadır. Bu sayede öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerin önemli yerleri tanıtılarak, öğrencinin duyduğu yabancılik hissini azaltılması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 6-7)





Wien, Linz, Graz, Salzburg, Dachsteinmassiv, Klagenfurt, Wörthersee, Innsbruck ve Bregenz kentlerinin yer aldığı Avusturya haritası yansıtılmakta ve bu kentlerin önemli yerleri fotoğraflarla tanıtılmaktadır. Ayrıca fotoğraflarda bulunan kentlerden, bu kentlerin önemli yerlerinden ve yapılarından söz edilmektedir. Viyana’da bulunan Stephan Katedrali’nin önündeki alanda dünyanın her yerinden gelen insanların bulunduğu, Graz kentindeki sanat evinin merak uyandırıcı mimarî yapısıyla başka bir gezegenin varlığı gibi etki gösterdiği, Neuen Meydanı’ndaki “Lindwurm” adlı yapının Klagenfurt kentinin sembolü olduğu ve kentin kuruluşuyla ilgili efsanenin insanların ejderhayı nasıl yendiğini anlattığı, Innsbruck kentinin yüksek dağlar arasında kurulu olduğu, Konstanz Gölü’nün orta Avrupa’nın üçüncü büyük gölü olduğu ve üç devlete (Avusturya, Almanya, İsviçre) sınırı olduğu gibi bilgiler aktarılmıştır. Bu etkinlikte öğrenciye, Avusturya hakkında coğrafi bilgi sunulmakta ve öğrenci Avusturya’yı coğrafya bağlamında daha iyi tanıması konusunda desteklenmektedir. (Team Deutsch 2 Arbeitsbuch, s. 4-5)

13 Aus dem Reiseführer

Ergänze bitte mit *weil* oder mit *deshalb*.



Spaziergang durch die Wiener Innenstadt

Beginnen Sie Ihren Spaziergang am Stephansdom. Leute aus der ganzen Welt treffen sich auf dem Platz vor dem Dom. ist hier immer viel los. Es gibt auch viele Cafés, Straßenmusikanten und andere Unterhaltungskünstler. die Touristen gern ein bisschen Geld ausgeben. Die meisten Leute spazieren dann durch die Fußgängerzone zur Hofburg. gibt es hier links und rechts viele schicke Geschäfte. Bummeln Sie dann durch den



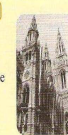
Volksgarten zum Rathaus. Im Mai ist der dann hunderte Rosen in allen feiern die Wiener im Sommer viele Feste. ist es hier oft ziemlich laut, und es riecht nach



Volksgarten besonders schön, Farben blühen. Vor dem Rathaus



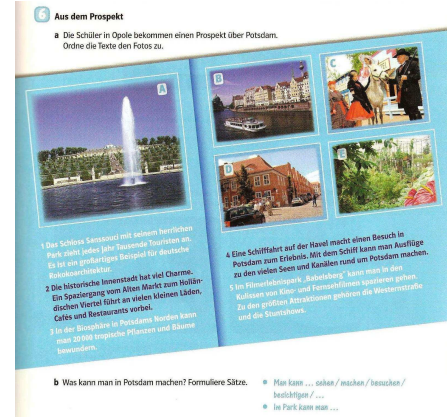
und Pommes frites. Rathaus ist das Burgtheater. hier viele berühmte Schauspieler spielen, ist ein Theaterbesuch immer ein tolles Erlebnis.



Avusturya’nın başkenti Viyana, önemli yerleri ve yapıları ile tanıtılmakta ve fotoğraflarla gösterilmektedir. Stephan Katedrali’nin önünde tüm dünyadan gelen insanların buldukları, birçok kafe, sokak çalgıcısı ve başka eğlence sanatçılarının bulunduğu, her renkten yüzlerce gülün açtığı halk bahçesinin mayıs ayında güzelleştiği ve Viyanalıların yaz mevsiminde belediyenin önünde çok sayıda bayram

kutladıkları anlatılmıştır. Bu çalışma sayesinde öğrenciye, Viyana kentine karşı ilgisinin artması ve aşına olması konusunda yardım edilmektedir. (Team Deutsch 2 Arbeitsbuch, s. 22)

Almanya'nın Potsdam kenti ve kentteki önemli yerler, fotoğraflar ve metinler aracılığıyla tanıtılmıştır. Bahçeli Sanssouci Sarayı'nın her yıl binlerce turisti çektiği, tarihi kent içinde birçok küçük mağaza, kafe ve restoran bulunduğu, Potsdam kentinin kuzeyinde 20000 tropik bitki ve ağacın yer aldığı, Potsdam kentinin etrafındaki birçok göl ve kanalda gemi ile gezi yapıldığı, kentte bulunan sinema ve televizyon filmlerine ait kulislerin gezilip görüldüğü anlatılmaktadır. Okuma becerisine yönelik bu etkinlik, öğrencinin, Potsdam kentini farklı yönleriyle görmesine ve hedef kültürü coğrafya bağlamında anlamasına hizmet etmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 11)



5 Geografiequiz KB: 2/3

Kreuz die falsche Antwort an. Die Karte im Kursbuch auf Seite 6-7 hilft.

1. Der Main fließt

- a) in die Donau.
- b) in den Rhein.
- c) durch Würzburg.

2. Potsdam liegt

- a) in der Nähe von Berlin.
- b) südöstlich von Berlin.
- c) südwestlich von Berlin.

3. Görlitz liegt

- a) mitten in Deutschland.
- b) im Osten Deutschlands.
- c) an der Grenze zu Polen.

4. Hannover liegt

- a) südlich von Hamburg.
- b) nördlich von Kassel.
- c) im Süden von Deutschland.

5. Die Elbe fließt

- a) durch Hamburg.
- b) im Osten von Berlin.
- c) durch den Nordosten Deutschlands.

6. Heidelberg liegt

- a) in der Nähe von Mannheim.
- b) südlich von Stuttgart.
- c) im Süden von Deutschland.

7. Salzburg liegt

- a) in der Nähe der deutschen Grenze.
- b) südöstlich von München.
- c) im Osten Österreichs.

8. Luzern liegt

- a) im Norden von Zürich.
- b) zwischen Zürich und Bern.
- c) in der deutschsprachigen Schweiz.

9. Die Donau fließt

- a) durch Deutschland und Österreich.
- b) südlich von Stuttgart.
- c) durch die Schweiz.

Deutsch 2 Arbeitsbuch, s. 84)

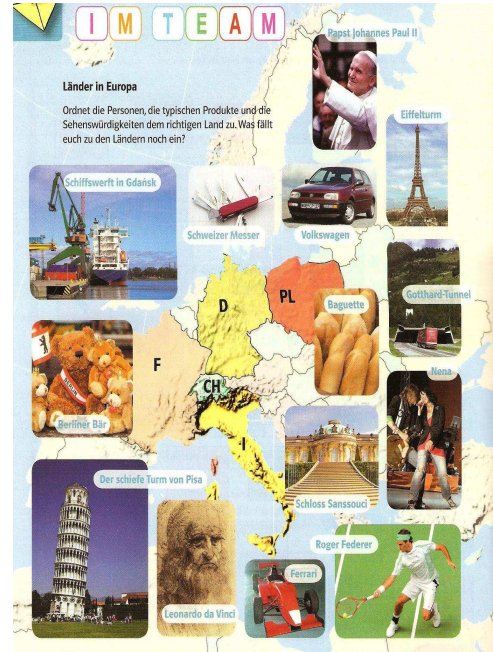
Ders kitabında Almanca konuşulan ülkelerin yer aldığı harita yansıtılmakta ve bu ülkelerin önemli kentleri fotoğraflarla gösterilmektedir. Özellikle Avusturya detaylı bir şekilde ele alınmakla birlikte, Almanya ve Avusturya'dan birer kente de yer verilerek coğrafi bilgiler derinleştirilmektedir. Öğrenciye, Almanca konuşulan ülkeler ile ilgili

Almanca konuşulan ülkeler hakkında coğrafya bilgisi kapsamında yöneltilen sorulardan oluşan küçük bir test yer almaktadır. Hem Main, Elbe ve Donau nehirleri ile Potsdam, Görlitz, Hannover, Heidelberg, Salzburg ve Luzern kentleri sorulmakta hem de öğrenciye test aracılığıyla coğrafya bilgisi aktarılmıştır. Bu etkinlik sayesinde öğrenci, harita kullanımını öğrenme ve Almanca konuşulan ülkelerin haritalarını anlama açısından teşvik edilmektedir. (Team

coğrafya bağlamında bilgiler sunularak, öğrencinin, Almanya, Avusturya ve İsviçre'nin haritalarının nasıl olduğunu ve bu haritaların nasıl kullanıldığını görmesi sağlanmaktadır. Bu sayede öğrencinin, bu ülkelere karşı duyduğu yabancılik hissi azaltılarak, kendi ülkesi ile bu ülkeler arasında kültürlerarası bağ kurması için zemin hazırlanmaktadır.

3.3.3. Toplum

Avrupa haritası ile Avrupa ülkelerini temsil eden kişi, tipik ürün ve gezilecek yerleri yansıtan fotoğraflar gösterilmiştir. Eiffel Kulesi, Gotthard Tüneli, Fransız Ekmeği, Sanssouci Sarayı, Leonardo da Vinci, eğri Pisa Kulesi, Papa Johannes Paul II, Nena, Ferrari, Roger Federer ve Volkswagen gibi Avrupa ülkelerine özgü semboller ele alınmış ve öğrencinin bu sembollerin hangi ülkelere ait olduğunu bulması istenmiştir. Öğrenciye, bu çalışma ile Avrupa ülkelerini temsil eden ünlü kişi, ürün ve yerler hakkında bilgi aktarılmaktadır. Grup çalışması ile gerçekleşen bu



etkinlikte, öğrenciye sadece Almanca konuşulan ülkeler değil, birçok Avrupa ülkesi de farklı kültürel sembolleriyle birlikte tanıtılmaktadır. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 16)



Almanca konuşulan ülkelerde gerçekleşen çevre projeleri ve yapılan etkinlikler fotoğraflarla gösterilmiştir. Bu projelerle ilgili öğrenci gazetesinde yer alan başlıklar görülmektedir. Öğrencinin, başlıklarla fotoğrafları uygun bir şekilde eşlemesi istenmektedir. Fotoğraflar ve başlıklar ile 9b sınıfının doğada bir gece geçirdiği, gençlerin temiz bir göl için uğraştıkları, öğrencilerin çevre korunması için gösteri yaptıkları ve çöpten sanat adlı yarışmaya 98 kişinin katıldığı bildirilmektedir. Öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerdeki insanların çevre için neler yaptıkları, hangi projeleri gerçekleştirdikleri ve ne gibi etkinlikler düzenledikleri belirtilmiştir. Bu etkinlik ile öğrencinin, kendi ülkesi ile

Almanca konuşulan ülkelerdeki gençleri çevre konusu kapsamında katıldıkları etkinlikler ve yaptıkları projeler açısından karşılaştırmalı olarak değerlendirmesi sağlanmaktadır. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 41)

Avusturya'nın Kuchl kentindeki gençlerin, yaz mevsiminde çevre koruması kapsamında yaptıkları etkinlikten ve üstlendikleri sorumluluktan söz edilmiştir. Çalışkan gençlerin, yazın gölden bir kısmı tehlikeli olan büyük miktarda çöp çıkardıkları, bunların arasında cam şişeler, teneke kutuları, plastik kovalar, tahta kayık kürekleri, su topları, domuz şeklinde kumbaralar, madeni paralar, gümüş zincirler, havlular, güneş gözlükleri olduğu ve bunların göle gelen insanlar için tehlike arz ettiği belirtilmiştir. Öğrenciye, Avusturya'da gençlerin üstlendikleri sorumluluk ve düzenledikleri etkinlik anlatılarak, gençlerin okul dışındaki zamanlarını nasıl geçirdikleri ve zamanlarını yararlı bir şekilde nasıl değerlendirdikleri gösterilmektedir. Okuma becerisine yönelik bu etkinlik, öğrencinin sosyal etkinlikler açısından iki ülkenin gençleri arasında bağ kurmasına ve iki ülkeyi bu bağlamda ilişkilendirmesine hizmet etmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 42)

2 Engagement für einen sauberen See

a Lies die Überschrift. Sieh dir das Foto an. Was glaubst du: Worum geht es in dem Zeitungsartikel?

b Lies jetzt den Text. Stimmen deine Hypothesen? Welche Informationen findest du noch im Text?

Jugendliche Taucher holen Müll aus dem See

Die Gemeinde Kuchl, besonders Bürgermeister Andreas Wimmer und der Jugendbeauftragte Gerhard Brandauer, ist mit dem Engagement der Kuchler Jugendlichen sehr zufrieden:

In diesem Sommer haben die fleißigen Jugendlichen eine große Menge teilweise gefährlichen Müll aus unserem Badesee gefischt. Auf dem Bild rechts sieht man die jungen Umweltschützer mit ihrem Tauchfund.

Die leeren Glasflaschen, die verrosteten Dosen, der alte Eimer aus Plastik, das kaputte Paddel aus Holz, der löchrige Wasserball, das dicke Sparschwein aus Porzellan, die alten Geldstücke, die lange Silberkette, der rote Ohring, das grüne Handtuch, die schwarze Sonnenbrille waren alle nah am Ufer. Sie waren für die Badegäste eine echte Gefahr! Wir danken Wolfgang Brandauer, Laurenz Rams, Lukas Seiwald und Thomas Steinwender ganz herzlich für ihr Engagement!



9 Jugendliche sparen

a Hör dir den Ausschnitt aus der Jugendsendung X-MAX an. Wofür sparen die Jugendlichen? Erstelle eine Rangliste.

b Erstelle deine Sparliste und erkläre, wofür du sparst und dein Geld ausgibst.

- Ich spare für ... Das steht bei mir an erster / zweiter / dritter Stelle.
- Ich spare nicht. Ich gebe mein Geld für ... aus.



Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte, Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin ellerindeki parayı nasıl değerlendirdikleri konu edilmiştir. Üç gencin, paralarını nasıl biriktirdikleri veya ne için kullandıkları CD ile aktarılmıştır. Birinci genç, doğum günü, Noel gibi zamanlarda para aldığını ve bir kısmını banka hesabına koyduğunu, biriktirdiği parayla yeni bir MP3 çalar aldığını; ikinci genç, eline geçen parayı banka hesabına yatırdığını, biriktirdiği parayla

MP3 çalar ve kıyafet aldığını; diğer genç ise biriktirdiği parayla yeni bir cep telefonu satın aldığını; üç genç de eğer daha fazla para biriktirebilirlerse motorlu bisiklet veya hafif motosiklet almayı istediklerini söylemektedir. Öğrenciye, biriktirdiği parayla neler almayı düşündüğü ve niçin para biriktirdiği sorularak, öğrenci kendisi ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençler arasında kültürlerarası bağ kurmaya yönlendirilmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 86)

Para biriktirme biçimleri, fotoğraflar ve reklâm metinleriyle ele alınmıştır. Banka hesap cüzdanı, banka kartı ve kumbara fotoğraflarla gösterilmiştir. Hesabın her zaman para yatırılıp çekilebilecek bir çözüm olduğu; kumbaraya her gün madeni para ve banknot atarak istenildiği zaman Mp3 çalar, dağ bisikleti satın alma veya seyahat etme gibi istekler için kullanabileceği; doğum günü veya Noel'de alınan paraların büyükannelerin yaptığı gibi yatak altına değil, en iyisi kendi hesap cüzdanına yatırılacağı belirtilerek, parayı biriktirmenin farklı biçimleri tanıtılmaktadır. Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenciye, hangi para biriktirme biçimini tercih ettiği sorularak, konu hakkında konuşması istenmekte ve düşünceleri öğrenilmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 87)

10 Sparformen

a Lies die Werbetexte und ordne die Fotos zu.

A Dein erstes, eigenes Konto!
Dein Taschengeld ist auf deinem Konto sicher. Du kannst jederzeit etwas einzahlen oder abheben.
Die Lösung für dein Geld!

B Du willst einen MP 3-Player, ein super Mountainbike oder eine kleine Reise machen? Tu das schon heute: Füttere dein Schwein jeden Tag mit Münzen und Geldscheinen!

1

Rund ums Geld
der Geldschein
die Münze
das Kleingeld
das Konto
das Sparbuch
das Sparschwein
Geld sparen für ...
Geld ausgeben für ...
Geld einzahlen
Geld abheben
AB: 12, 13

2 Deutsche Bank
Maestro
DANIELA SOCH
48940281 2013001 078999/479 2020

3 POSTSPARBUCH
DEUTSCHE BUNDESPOST

c Du bekommst zum Geburtstag oder zu Weihnachten manchmal Geld? Bei deiner Großmutter liegt es wahrscheinlich unter der Matratze ...
Zahl es aber am besten auf dein eigenes, erstes Sparbuch ein!

b Welche Sparform findest du gut? Begründe deine Entscheidung.

Ich habe ein ...
Das finde ich am sichersten.

Ich finde ein ...
am besten, weil ich manchmal schnell Geld brauche.

Ich spare das ganze Kleingeld in einem ... und wenn es voll ist, ...

9 Vorurteile und Tatsachen KB: 6

a Was ist deiner Meinung nach ein Vorurteil, was ist eine Tatsache? Kreuz bitte an.

	Vorurteil	Tatsache
Jungen sind in Mathe besser als Mädchen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Mädchen lernen Fremdsprachen schneller als Jungen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Jugendliche denken schneller als Erwachsene.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Jungen spielen besser Fußball als Mädchen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Mädchen tanzen lieber als Jungen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Deutsch ist schwieriger als Englisch.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Erwachsene sind ängstlicher als Jugendliche.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Jugendliche sind mutiger als Erwachsene.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Mädchen sind kreativer als Jungen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Jungen denken logischer als Mädchen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
.....	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
.....	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

b Sprecht über eure Meinungen in der Klasse.

Meiner Meinung nach sind ...

Meiner Meinung nach ist das ein Vorurteil:

Gençler, yetişkinler, kız ve erkek çocuklar ile ilgili önyargılar ve gerçekler konu edilmiştir. Erkek çocukların matematik dersinde kız çocuklarından daha iyi oldukları, kız çocukların yabancı dili erkek çocuklarından daha hızlı öğrendikleri, gençlerin yetişkinlerden daha hızlı düşündükleri, erkek çocukların futbolu kız çocuklarından daha iyi oynadıkları, kız çocukların erkek çocuklarından daha sevecen dans

ettikleri, Almanca'nın İngilizce'den daha zor olduğu, yetişkinlerin gençlerden daha korkak oldukları, gençlerin yetişkinlerden daha cesur oldukları, kız çocuklarının erkek çocuklardan daha yaratıcı oldukları ve erkek çocukların kız çocuklardan daha mantıklı düşündükleri gibi tümcelere yer verilerek, öğrencinin hangi tümcelerin önyargı hangilerinin gerçek oldukları konusunda düşünmesi ve konuşması, bunun sayesinde de ikisi arasındaki farkı algılayabilmesi sağlanmaktadır. (Team Deutsch 2 Arbeitsbuch, s. 33)

Ders kitabında Almanca konuşulan ülkelerin toplum yapısı farklı konularla yansıtılmış ve hatta bazı Avrupa ülkelerinin de toplumlarına özgü nitelikler sembolize edilerek, konu genişletilmiştir. Almanca konuşulan ülkelerde gerçekleşen çevre projeleri ve bu konuda yapılan etkinlikler konu edilerek, toplumun nasıl gençlerden oluştuğu gösterilmektedir. Öte yandan ele alınan önyargılar ve gerçekler konusu sayesinde öğrencinin, iki kavramı ve aralarındaki farklılığı anlaması ve ikisini ayırt edebilmesi sağlanmakta, böylece kültürlerarası öğrenmenin kazanımlarından kendinden farklı olana karşı önyargıların azaltılması için olanak sunulmaktadır. Öğrenci, Almanca konuşulan ülkeler ile kendi ülkesini toplum açısından kültürlerarası karşılaştırma ve değerlendirme konusunda desteklenmektedir.

3.3.4. Bilim ve Teknik

Okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte, insanların birbirleriyle haberleşmek için kullandıkları iletişim araçlarının tarihi süreci ve posta güvercininden cep telefonuna kadar uzanan gelişmeler ele alınmıştır. Eskiden insanların telefonunun olmadığı, o yıllarda haberleşmeyi posta güvercini ile sağladıkları, ama posta güvercinlerinin ya doğru yolu bulamadıkları ya da yolda kazaya uğradıkları, bazen de mektupsuz ulaştıkları, uzun yıllar mektuplar ve paketler için nakliyat aracı olarak posta arabalarının kullanıldığı, ama ulaşım yolunun çok uzun ve güvenilir olmadığı, sonra



b Lest den Text und teilt ihn so in Abschnitte, dass zu jedem Abschnitt eine Zeichnung passt.

Wie alles angefangen hat

Früher hatten die Menschen noch kein Telefon. Damals haben sie ihre Informationen zum Beispiel mit Brieftauben weitergegeben. Das war zwar sehr persönlich, aber die Brieftauben haben den Weg nicht immer gefunden oder sie sind unterwegs verunglückt. Manchmal ist die Brieftaube zwar angekommen, aber ohne den Brief. Lange Zeit war die Postfische das Transportmittel für Briefe und Pakete. Der Postweg war damals sehr lang und oft auch nicht sicher. Später hat man einen schnelleren und sichereren Informationsweg erlunden: das Telefon. Allerdings war das Telefonieren früher natürlich komplizierter als heute. Man musste zuerst das Postamt anrufen und einer Postangestellten sagen, mit wem man sprechen wollte. Die Dame vom Amt hat dann den Anrufer weiterverbunden. Mit der Weiterentwicklung der Post sind dann auch die ersten Telefonzellen erschienen. Für die Menschen war das sehr hilfreich, denn nun konnte man auch von unterwegs telefonieren. Im Laufe der Jahre wurde die Kommunikation immer einfacher und schneller und heute sind für uns das schnurlose Telefon und das Mobiltelefon selbstverständlich. Handys waren am Anfang sehr teuer, für viele Menschen sogar zu teuer. Mit der Zeit wurden sie aber immer billiger, und heute haben die meisten ein, manche besitzen sogar mehrere Apparate für unterschiedliche Zwecke. Heutzutage ist man immer und überall erreichbar. Mit einem Handy kann man aber nicht nur telefonieren, sondern auch SMS schreiben und mit vielen neuen Modellen kann man auch das Internet benutzen, E-Mails lesen und schreiben, fotografieren, Musik aufnehmen oder Videos drehen. Es ist sogar möglich, dass man sich beim Telefonieren sehen kann.

c Sucht die Vor- oder Nachteile der verschiedenen Kommunikationsmittel heraus und ergänzt eure Notizen auch mit eigenen Ideen.

Kommunikationsmittel	Vorteile	Nachteile
	●	●

ise daha hızlı ve güvenilir olan telefonun icat edildiği, fakat eski yıllarda telefon etmenin günümüze göre karışık bir işlem olduğu, ilk önce postaneyi aramak ve görevliye kiminle konuşmak istendiğinin söylenmesi gerektiği ve böylece görevlinin bağlantıyı sağladığı, daha sonra yollara telefon kulübesinin kurulması ile insanların telefon edebildiği, ilerleyen yıllarda iletişimin daha basit ve daha hızlı gerçekleştiği, günümüzde ise kablosuz ve mobil telefonların bulunduğu, başlangıçta cep telefonlarının insanlar için çok pahalı olduğu, ama zamanla ucuzladığı ve bugün genellikle herkesin bir, hatta bazı kişilerin farklı amaçlardan dolayı birden fazla cep telefonuna sahip olduğu, cep telefonlarıyla sadece telefonlaşmadığı, bilakis mesaj da yazılabildiği, birçok yeni modelle ise internete girildiği, elektronik postaların okunduğu ve yazıldığı, fotoğraf çekildiği, müzik yüklenildiği ve video çekildiği belirtilmektedir. Öğrenciye, haberleşmenin tarihi gelişimi ve geçmişten günümüze kadar ki iletişim araçları aktararak, bunların olumlu ve olumsuz yönleri anlatılmıştır. Öğrencinin, grup çalışması yaparak tüm iletişim araçlarını yararları ve zararları ile değerlendirmesi ve kendi düşüncelerini paylaşması istenmektedir. Böylelikle öğrenciye, konu hakkında düşünüp tartışma ve kendi ülkesindeki iletişim olanaklarını kültürlerarası bağlamda irdeleme fırsatı verilmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 100)

11 Orientierung in der Autostadt

a Die Klasse 9b besichtigt die VW-Autostadt in Wolfsburg. Lies den Prospekt und zeichne den Weg auf der Karte ein.

Das erste Gebäude, das Sie betreten, ist das KonzernForum mit seiner großen Piazza. Hier finden Sie die Ticket-Schalter und unsere perfekt geschulten Guides. Sie können das KonzernForum natürlich auch als Ausgangspunkt für Ihre persönliche Entdeckungstour nutzen.

Das ZeitHaus besteht aus zwei Teilen. Im gläsernen Teil finden Sie eine Sammlung von Automobilen aus allen Epochen; im geschlossenen Teil erleben Sie eine Zeitreise durch die Geschichte. Autos, Mode, Musik, Werbung und Design spiegeln den Lebensstil der Jahrhunderte wider. Eingebettet in eine weitläufige Park- und Landschaftslandschaft liegen die Gebäude der Autostadt. Zwischen Wasser, grünen Hügeln und Fontänen wird jeder Spaziergang zum Vergnügen. Entspannt kommen Sie so zu den Pavillons, in denen sich die verschiedenen Marken des Volkswagenkonzerns präsentieren. Im KundenCenter warten die Neuwagen auf ihren neuen Besitzer. Über einen Tunnel kommen die Autos direkt aus dem Werk in die 20 Stockwerke hohen AutoTürme. Dort sind die Automobile schon von weit her sichtbar. Große Anzeigetafeln im KundenCenter informieren Sie, wann Ihr Auto automatisch herausrollt. Ein Mitarbeiter überreicht Ihnen schließlich die Schlüssel, bittet Sie zu einem Erinnerungsfoto – und dann kann es losgehen.

b Schreib die Teile der Autostadt auf und formuliere in einem Satz, was man dort machen kann.

c Für welchen Teil der Autostadt interessierst du dich? Warum?

Almanya'nın Wolfsburg şehrindeki otomobil şehri kroki ile desteklenerek tanıtılmıştır. KonzernForum adlı ilk binada bilet gişesi ve rehber bulunabildiği, ZeitHaus adlı binanın iki bölümden oluştuğu, camlı bölümde her çağdan otomobillerin yer aldığı bir koleksiyon olduğu, kapalı bölümde ise tarihte bir yolculuk yaşandığı, otomobiller, moda, müzik, reklâm ve tasarımın yüzyılların yaşam biçimini tekrar yansıttığı, otomobil şehrindeki binaların geniş bir park ve lagün içinde buldukları, herkesin su, yeşil tepeler ve fiskiyeli havuzlar arasında gezinti yapabildiği,

otomobil şirketlerinin farklı markalarının gösterildiği, KundenCenter adlı binada yeni otomobillerin müşterileri beklediği, otomobillerin fabrikadan tünelle getirildiği gibi bilgiler sunulurken, otomobil şehri tasvir betimlenmektedir. Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte

öğrenciye, otomobil şehrinin hangi bölümünün ilgisini çektiği ve neden ilgilendiği sorularak, öğrencinin bu yer hakkında yorum yapması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 102)

İletişim araçları ile ilgili soruların bulunduğu bir çalışma yaprağı yer almaktadır. Öğrencilerin, arkadaşlarına veya aile fertlerine bu soruları yönelterek, yanıtları not etmesi istenmiştir. Kendine ait televizyon var mı, günde veya haftada kaç saat televizyon izlersin, ne tür programları severek ya da sevmeyerek izlersin, radyo dinler misin, özellikle ne tür programlarla ilgilenirsin, radyo dinlerken başka etkinlikler yapar mısın, kendi bilgisayarın var mı, bilgisayarla günde veya haftada ne kadar zaman

Fragen	Notizen
Fernsehen 1. Hast du einen eigenen Fernseher? Wenn nein, mit wem musst du ihn teilen? Und wer entscheidet, was ihr anschaut? 2. Wie viele Stunden pro Tag / pro Woche siehst du fern? Siehst du am Wochenende mehr fern als unter der Woche? 3. Was für Sendungen siehst du gern / nicht so gern? 4. Hast du auch Videos und / oder DVDs? Spielst du sie nur ab oder nimmst du auch selbst etwas auf? Was?	
Radio 1. Hörst du Radio? Wenn ja, wann und wie oft? 2. Für welche Sendungen interessierst du dich besonders? 3. Machst du beim Radiohören auch noch andere Aktivitäten (lesen, Hausaufgaben machen, ...)? Welche?	
Computer 1. Hast du einen eigenen Computer? Wenn nein, wo kannst du einen benutzen? Mit wem musst du ihn teilen? 2. Wie viel Zeit verbringst du täglich / wöchentlich am Computer? 3. Wofür benutzt du den Computer?	

geçiriyorsun, bilgisayarı ne için kullanıyorsun gibi televizyon, radyo ve bilgisayarla ilgili sorular bulunmaktadır. Öğrenciler, bu çalışma yaprağı aracılığıyla iletişim araçlarının kullanımı konusunda hem diğer arkadaşları ve aile üyeleri ile kendileri hem de Almanca konuşulan ülkelerdeki insanlar ile kendi toplumu arasında karşılaştırma yapmaya teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 2 Lehrerhandbuch, s. 109)

Bilim ve teknik konusunda iletişim araçları ve Almanya'daki otomobil şehri üzerinde durulmuştur. Özellikle bilim ve teknolojinin önemli olduğu Almanya'dan otomobil şehrinin örnek olarak gösterilmesi, öğrencinin, bu bağlamda hedef kültürü anlaması açısından uygun bir seçimdir. Çalışma yaprağı ile desteklenen bu konu sayesinde öğrenci, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri bilim ve teknik bağlamında kültürlerarası ilişkilendirmeye sevk edilmektedir.

3.3.5. Sanat Dalları

Okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte Almanya'nın Chemnitz kentindeki sanatçıların, çöpten sanat eserleri yaptıkları konu edilmiştir. 27 yaşındaki çöp sanatçısı Leon Schmidt'in, eski oyuncaklardan ve diğer atık ürünlerinden yeni ve ilginç sanat eserleri yaptığı, bunun için burs aldığı, "Kunst aus Müll" adlı projeden dolayı

11 Kunst aus Müll

a Lies den Artikel und suche alle Wörter zum Thema Müll und Kunst. Damit sortierst du alle wichtigen Wörter zu den zentralen Begriffen.

In Chemnitz machen Künstler Kunst aus Müll

(Chemnitz) – Müllkünstler Leon Schmidt (27) konstruiert aus altem Spielzeug und anderen Abfallprodukten neue, interessante Kunstwerke. Dafür hat er von der Stadt ein Stipendium bekommen. Bei dem Projekt „Kunst aus Müll“ konnten Künstler drei Monate lang auf der Chemnitzer Müllhalde Material für ihre Kunstwerke suchen. Sie bekamen 1500 Euro pro Monat und ein großes Atelier im Stadtzentrum. Am Ende der Müllsammelaktion zeigt die Stadt die Kunstwerke in einer großen Ausstellung. Der junge Künstler beschreibt das aufregende Erlebnis so: „Man muss genau eingucken, das richtige Material schnell finden und sich sofort entscheiden. An heißen Tagen stinkt es hier ziemlich! Dicke Arbeitsschutzhüte, ein Helm und feste Schuhe gehören zu meiner Ausrüstung.“

Müllberg verkleinern“, erklärt Dorothea Schrittmesser, die engagierte Projektleiterin. „Vom alten Krater sind Jugendliche finden die Kunstwerke aus den alten Sachen original“, sagt Frau Schrittmesser. Regelmäßig fährt sie Schulklassen und auch Erwachsene durch die Ausstellung. Seit dem Beginn der Aktion in den 90er Jahren haben über 25 Künstler, darunter Bildhauer, Maler und Videokünstler, Müll zu Kunst gemacht. „Es ist einfach unglaublich, was die Leute alles wegwerfen! Computer, Fernseher, Waschmaschinen ... und vieles funktioniert noch“, berichtet Schmidt. Der Künstler erklärt, dass er von der Aktion doppelt profitiert hat: „Ich habe bei der Aktion richtig gute Möbel für meine neue Wohnung gefunden: ein rotes Ledersofa, einen alten Holzspiegel und eine elegante Wohnzimmerlampe.“

Müll **Kunst**

Abfallprodukt

b Lies den Text Absatz für Absatz. Welcher Satz passt zu welchem Absatz? Gib die Zeilen an.

1. Auf der Müllhalde kann man viele Sachen finden.	Zelle ... - ...
2. Die Stadt hilft Künstlern bei dem Projekt „Kunst aus Müll“.	
3. Viele Künstler machen aus Abfallprodukten Kunstwerke.	
4. Jugendliche und Erwachsene besuchen die originelle Ausstellung.	
5. Die Suche auf der Müllhalde ist nicht leicht.	

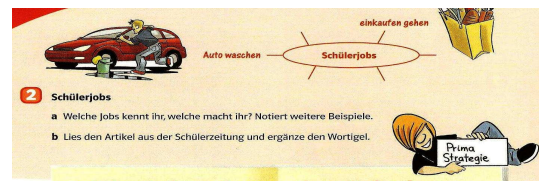
Chemnitz kentinin çöp alanında üç ay boyunca sanat eserleri için malzeme aradıkları, ayda 1500 Euro para aldıkları ve kent merkezinde büyük bir atölyelerinin olduğu belirtilmiştir. Genç sanatçı, çöplerin arasından doğru malzemelerin hızlı bulunması ve hemen karar verilmesi gerektiğini, havanın sıcak olduğu günlerde buldukları yerin kötü koktuğunu, kalın iş eldivenleri, bir kask ve sağlam ayakkabılarla çalıştığını söylemektedir. Projeyi yöneten Dorothea Schrittmesser, insanları atık maddelerin yeniden değerlendirilmesi konusunda motive etmeyi ve çöp yığınının

giderek küçülmesini istediklerini, eski eşyalardan yapılmış sanat eserlerini çocukların ve gençlerin orijinal bulduklarını dile getirmektedir. 90'lı yıllarda bu projenin başlangıcından beri heykeltıraş ve ressam gibi 25'in üzerinde sanatçının yer aldığı ifade edilmiştir. Sanatçı Schmidt, insanların bilgisayar, televizyon, bulaşık makinesi gibi hala fonksiyonu olan şeyleri attıklarını ve kendisinin bu etkinlikte yeni evi için iyi mobilyalar bulunduğunu bildirmektedir. Bu konu sayesinde Chemnitz kentindeki çöpler ve atık maddelerinden yepyeni, ilginç ve değişik sanat eserleri yapan sanatçıların olduğu, başka insanların hiç işe yaramaz ve kullanılmaz diye düşündüğü atık maddelerinden ve çöplerden ilginç sanat eserlerinin yaratıldığı görülmektedir. Öğrencinin, Almanya'da böyle yeni sanat dallarının olduğunu görmesi, kendi ülkesindeki insanları ve sanatçıları bu açıdan değerlendirmesi sağlanmaktadır. Çöp ve sanat konularıyla ilgili kavram haritalarına yer verilerek, öğrenciye iki ülke arasındaki kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları bulması için olanak sunulmaktadır. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 46)

Ders kitabında sanat dalları konusunda Almanya'nın Chemnitz kentindeki sanatçıların, çöpten yaptıkları sanat eserleri ele alınmıştır. Öğrenciye, Alman sanatçıların farklı, ilginç ve yaratıcı düşüncelerinin sonucu ortaya çıkardıkları eserler gösterilerek, hedef kültüre mensup kişilerin sanatsal yönleri anlatılmaktadır. Bu konu sayesinde öğrenci, hedef kültürün sanat anlayışıyla ilgili fikir edinmekte ve ayrıca öğrenciye, kendi ülkesi ile Almanya'yı bu açıdan kültürlerarası bağlamda karşılaştırması için imkân tanınmaktadır.

3.3.6. Çalışma Yaşamı

Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin, okul saatleri dışında yaptıkları meslekler ve çalışma koşulları, kavram haritasıyla desteklenerek konu edilmiştir. Öğrencilerin, harçlıklarını arttırma, kendilerine bir şeyler satın alma, bir şeyler yapma ve cep telefonu masraflarını karşılama gibi farklı amaçlarla yaptıkları işler sayesinde yeni insanlarla tanışma olanağı buldukları belirtilmiştir. En bilinen mesleğin çocuk bakıcılığı olduğu, küçük çocukları bakma karşılığında saatte 5-8 Euro arası ücret alındığı, öğrencilerin derslerine yardım etme gibi başka işlerin olduğu, Almanca, İngilizce ve Matematik gibi dersler için saatte yaklaşık 9 Euro ücret alındığı, gazete dağıtmak, büroları düzenlemek, çim biçmek, yaşlı insanlara alışverişte yardım etmek gibi başka meslek dallarının bulunduğu ifade edilmiştir. Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte, öğrencinin, Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin ne gibi işlerle uğraştıklarını ve bu işlerin koşullarını görmesi sağlanarak, kendi ülkesindeki gençler ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençleri meslek dalları ve koşulları konusunda kültürlerarası karşılaştırması amaçlanmaktadır. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 82)



Ein Job neben der Schule

Braucht ihr immer wieder Geld, um euch kleine Sachen zu kaufen, etwas zu unternehmen oder um euer Handy aufzuladen? Da gibt es nur eine Möglichkeit: Sucht euch einen Job neben der Schule! Der kostet zwar Freizeit, aber er bringt auch das nötige "Kleingeld". Außerdem lernt ihr beim Jobben auch viel: Ihr werdet selbstständiger, lernt neue Leute kennen, teilt euch eure Zeit besser ein, ... Nebenjobs werden für viele von uns immer wichtiger. Der Klassiker ist weiterhin babysitten. Mit kleinen Kindern hat man meistens viel Spaß und verdienen kann man auch ganz gut: zwischen 5 und 8 Euro die Stunde. Und für die, die keine kleinen Geschwister zum Üben haben, gibt es sogar Babysitterkurse.

Außer babysitten ist Nachhilfeunterricht geben bei vielen von uns sehr beliebt. Eine Nachhilfestunde in Deutsch, Englisch oder Mathe bringt circa 9 Euro die Stunde. Das ist viel Geld und es ist toll, wenn die Noten durch eure Hilfe besser werden und die Schüler motivierter sind! Um als Jugendlicher Geld zu verdienen, habt ihr aber noch andere Möglichkeiten: Zeitungen austragen, Büros aufräumen, Rasen mähen, als Haarmodell arbeiten, alten Leuten beim Einkaufen helfen usw. Es gibt viele interessante Jobs, um euer Taschengeld aufzubessern. Ihr müsst sie nur suchen. Und vielleicht könnt ihr ja auch noch etwas sparen :)

Nele Lajbner

c Was schreibt Nele über die Nebenjobs? Such die entsprechende Stelle im Text.

	richtig	falsch	Zelle
1. Jugendliche wollen auch Geld verdienen, um sich ihr Handy aufzuladen.	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
2. Wenn man einen Nebenjob macht, lernt man viel.	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
3. Mit Nachhilfestunden verdient man wenig.	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>
4. Anderen Schülern helfen macht Spaß.	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
5. Babysitten kann man im Kurs lernen.	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>

4 Jobangebote

a Lies die Anzeigen. Welche interessiert dich? Begründe deine Auswahl.

Partygraf
Feierst und fotografierst du gerne?
Jobbeschreibung: Wenn du dich für coole Partys interessierst und Fotografieren dein Hobby ist, dann bist du bei uns genau richtig!
Anforderungen: kontaktfreudig, mind. 15 Jahre alt, 2- bis 3-mal im Monat Zeit haben, Digitalkamera mit mindestens 2 Megapixeln, Computer mit schnellem Internetzugang
Verdienst: 6 € / Std.
Kontakt: 0676 / 8200541 (Fr. Sasser)

Ich (78) suche jemanden, der für mich einkaufen geht!
Jobbeschreibung: 2-mal pro Woche für mich einkaufen gehen und die Sachen in meine Wohnung bringen (4. Stock ohne Lift)
Anforderungen: freundlich, fit und mindestens 13 Jahre alt, 2-mal pro Woche Zeit haben
Verdienst: 5 € / Std., Bustickets
Kontakt: 0664 / 3200338 (Hr. Cvek)

Magst du Blumen?
Siehst du gern früh auf?
Jobbeschreibung: Ich habe morgens wenig Zeit, aber mein Garten braucht viel Pflege. Du gibst die Pflanzen jeden Tag um 7 Uhr (Wochenende frei!)
Anforderungen: mind. 14 Jahre, Pünktlichkeit und den ganzen Sommer (Juli-August) Zeit
Verdienst: 25 € / Woche
Kontakt: 01871 / 9905 (Fr. Rabi)

HILFE Gibst du mir Mathe-Nachhilfe??!
Jobbeschreibung: In 2 Wochen schreibe ich die nächste Mathearbeit und ich brauche dringend ein paar Nachhilfestunden. Am besten täglich.
Anforderungen: Gut erklären können, viel Geduld haben!!
Verdienst: 9 € / Std.
Kontakt: 04242 / 256780 (Lisa)

b Wähl einen Job aus und notiere, was dafür und was dagegen spricht.



c Bildet Teams mit vier Personen und sprecht über die Vor- und Nachteile der Jobs.



Almanca konuşulan ülkelerdeki gençler için okul dışında yapabilecekleri mesleklerle ilgili iş ilanları yansıtılmıştır. Partilerde fotoğraf çekmek, alışverişe yardım etmek, ders vermek ve çiçekleri bakıp sulamak gibi işlerin nitelikleri, çalışma zamanları, verilecek ücret, iletişim bilgileri ve çalışma koşulları hakkında ilanlarda bilgi verilmektedir. Almanca konuşulan ülkelerdeki iş ilanları içerik ve biçim olarak gösterilmektedir.

Okuma ve konuşma becerisine yönelik bu etkinlikle öğrenciye, hangi işle ilgilendiği sorularak bu işle ilgili konuşması sağlanmaktadır. Diğer taraftan öğrencilerin, grup çalışması yaparak ilanlardaki mesleklerin yarar ve zararları hakkında konuşmaları istenmektedir. Öğrenci, örnek verilen meslekleri kendi ülkesindeki nitelikleri ve çalışma koşulları ile kültürlerarası bağlamda karşılaştırma yapmaya teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 83)

Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin, okul zamanları dışında yaptıkları işler konu edilerek, meslekler koşullarıyla birlikte tanıtılmış ve gençler çalışma durumları açısından ele alınmıştır. Bu konu ile gençlerin, boş zamanlarında farklı ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla bir işte çalıştıkları ve para kazandıkları anlatılmaktadır. Öğrenci, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençler arasındaki kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları bulması açısından desteklenmektedir.

3.3.7. Aile

Okuma ve konuşma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte, en büyük, en küçük, ortanca ve tek çocuk olmanın ailedeki rolü konu edilmiş ve aile içindeki bu rollerin olumlu ve olumsuz yönleri ele alınmıştır. Ailede en büyük çocuk olmanın kolay olmadığı ve bazen küçük kardeşlerin kıskanıldığı, fakat küçük kardeşlere yardım edilebildiği için güzel de olduğu; en küçük çocuk olmanın, hiç kimsenin artık kişisel eşyalara el koymayacağı için güzel olduğu; tek çocuk olmanın, kavgaya edecek hiç kimsenin olmaması, hep ailenin merkezinde bulunması ve ebeveynlerin biraz şımartması gibi güzel yönlerinin olduğu, fakat bazen kendini yalnız hissetme gibi kötü yönü de olduğu; ortanca çocuk olmanın, çoğu zaman kolay olmadığı, her zaman her şeyi doğru bir şekilde yapma zorunluluğu hissettirdiği, fakat hiçbir zaman yalnız kalınmayacağı için güzel olduğu belirtilmektedir. Ailede çocukların farklı rolleri, iyi ve kötü yönleri ile gösterilmiştir. Öğrencinin, ailesindeki rolü ve hangi niteliklerin kendisine uyduğu ve uymadığı konusunda konuşması beklenmektedir.

der/die Älteste • das Sandwich-Kind • der/die Jüngste • das Einzelkind

10 Deine Rolle in der Familie
Welche Beschreibung passt zu dir? Wähle aus und lies sie deinem Nachbarn vor.

Jeder hat durch seine Geburt einen ganz bestimmten Platz in der Familie. Das hat seine guten und auch seine weniger guten Seiten. Wir von „Familie & Co.“ geben dir Tipps, wie du das Beste daraus machen kannst.

A Du bist • Das ist nicht immer leicht und manchmal bist du ein wenig eifersüchtig auf die Kleinen. Aber es ist auch schön, wenn du deinen Geschwistern helfen kannst, schließlich hat niemand so viel Erfahrung wie du!

B Wie fühlst du dich oft? • Es ist doch schön, wenn niemand mehr deine Sachen wegnimmt. Deine großen Geschwister wissen alles besser und spielen des Chef? Mach dir nichts daraus. Du findest bestimmt deinen Weg.

C Das Schöne: Es ist niemand da zum Streiten. Du stehst immer im Mittelpunkt und deine Eltern wohnen dich ein bisschen. Aber fühlst du dich oft • manchmal allein? Das musst du nicht! Du hast ja deine Freunde und vielleicht auch ein Liebhaber...

D Einer ihrer • eines Jünger und du mittedrin? • In, oh • hast du's oft nicht leicht. Du hast immer das Gefühl, dass du es allein recht machen musst. Aber es ist auch schön, weil du nie allein bist. Also: Mach dir keinen Stress und such etwas, was nur dir gehört!

11 Du und deine Familie

a Welcher Satz passt zu dir? Überleg dir, was du zu dem Thema sagen kannst.

- Niemand nimmt mir meine Sachen weg.
- Ich bin nie allein.
- Niemand hat so viel Erfahrung wie ich.
- Ich habe keine Geschwister, aber das macht nichts.
- Ich habe immer das Gefühl, dass ich es allein recht machen muss.
- Meine Geschwister wissen immer alles besser.
- Ich streite immer im Mittelpunkt.
- Es ist immer jemand für mich da.
- Ich bin nie eifersüchtig.
- Ich möchte immer etwas anderes machen als meine Geschwister.

b Sucht in der Klasse andere Einzelkinder, Sandwich-Kinder usw. Setzt euch zusammen und tauscht eure Erfahrungen aus. Ein Gruppensprecher fasst das Ergebnis zusammen.

Bist du auch ein Einzelkind?

Öğrencinin, ailedeki rolünü ve deneyimlerini anlatması sağlanarak, öğrenci kendisi ile diğer öğrenciler arasında bağ kurmaya yönlendirilmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 54)

12 Leben in der Großfamilie

a Hör die Einleitung des Interviews und füll den Steckbrief aus.

b Was meint ihr: Wie ist Florians Leben? Sammelt eure Ideen. Das hilft beim Weiterhören.

Name: Florian Löschner
Alter: 13
Klasse: 8
Geschwister: 4
Platz in der Familie: 4

Negationswörter
Jemand nimmt deine Sachen weg.
Niemand nimmt deine Sachen weg.
Etwas gehört nur dir.
Nichts gehört nur dir.
Deine Geschwister wissen alles besser.
Deine Geschwister wissen nichts besser.
Du bist immer allein.
Du bist nie allein.
AB: 13, 14

Eltern haben weniger ...
es ist besser viel los

Primus Strategie

Großfamilie

c Hör das Interview. In welcher Reihenfolge kommen die Themen vor?

A Alltag in der Familie C Wohnsituation E Familienfeste
B Urlaub D Vorteile und Nachteile F Hausarbeit und Freizeit

d Hör das Interview in Abschnitten. Lies vorher die Sätze und entscheide beim Hören, was richtig ist.

Abschnitt 1-2

1. Es müssen sich immer zwei Kinder ein Zimmer teilen.

2. Florians kleiner Bruder nervt manchmal.

Abschnitt 3-4

3. Den Abend verbringt Florian meistens mit der Familie.

4. Er fährt am Samstag immer mit seinem Bruder auf den Markt.

5. Am Samstagabend spielt er oft Billard.

Abschnitt 5-6

6. Florians Familie hat noch nie Urlaub gemacht.

7. Er bekommt von seinen Geschwistern viele Geschenke.



Florian Löschner adlı bir genç ve ailesinden bahsedilmektedir. Ailenin yapısı ve Florian'ın ailedeki rolü fotoğraf ve CD ile aktarılmıştır. Florian'ın ailesinin, dokuz çocuk olmak üzere toplam onbir kişiden oluşan geniş bir aile olduğu görülmektedir. Florian, dört kız kardeşe ve dört de erkek kardeşe sahip olduğunu, kendisinin ailede beşinci çocuk olduğunu, en büyük kız kardeşinin 24 ve en küçük erkek kardeşinin ise 9 yaşında olduğunu, en büyük kardeşinin artık kendileri ile yaşamadığını,

kendisinden biraz daha büyük veya küçük olan kardeşlerinin onu çok iyi anladıklarını söylemektedir. Florian, çiftlikte yaşadıklarını, herkesin kendine ait odası olduğunu, bir sorun olduğunda hep evde birinin bulunduğunu, hiçbir zaman yalnız kalınmadığını, günlük yaşamının normal olduğunu, sabahları saat:06.00'da kalktığını ve otuz dakikada kente geldiğini, genellikle tüm gün okulda bulunduğunu, akşamları saat:18.00'a karşı eve geldiğini, her aile gibi birlikte yemek yediklerini, televizyon izlediklerini ve bazen akşamları gitar çaldığını dile getirmektedir. Florian, evde herkesin belli görevleri üzerine aldığını, onun görevinin ev temizliği olduğunu, hem kendi odasını hem de ortak alanları temizlediğini, her cumartesi günü erkek kardeşi ile pazara alışverişe gittiğini, akşamları ve pazar günü boş vaktinin olduğunu, arkadaşlarıyla dışarı çıktığını belirterek devam etmektedir. Florian son olarak, bayram ve özel günlerde ebeveynlerinin onlara hediyeler verdiğini, ama kardeşlerin birbirlerine hediye almadıklarını, buna rağmen böyle günlerin güzel geçtiğini, iyi bir şeyler yediklerini, hep kalabalık bir şekilde kutlama yaptıklarını, bazen de diğer akrabalarıyla görüştiklerini, kalabalık oldukları için tüm aile tatile gidemediklerini ve ebeveynlerinin ilk kez geçen yıl üç günlüğüne tatile gittiklerini ifade etmektedir. Öğrenciye, geniş aile yapısı, günlük yaşamı, yerleşim biçimi, bayram zamanları, tatil günleri açısından anlatılmış, geniş aile olmanın yararlı ve zararlı yönleri yansıtılmıştır. Dinleme becerisine yönelik bu etkinlik, öğrencinin grup çalışması yaparak,

konu hakkında tartışmasına ve bunun yanında Almanca konuşulan ülkeler ile kendi ülkesini geniş aile yapısı konusunda kültürlerarası ilişkilendirmesine hizmet etmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 55)

Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte ailedeki ilişkiler konu edilmiş, aile fertleri arasındaki ilişkiler ile aile içi oluşan stres fotoğraflar ve CD ile desteklenerek ele alınmıştır. Bir annenin oğluna müziğin sesini kısmasını, odasının ne kadar korkunç göründüğünü, odasını düzenlemesini ve komşuların yüksek sesli müzikten dolayı kendilerinden şikâyetçi olacağını söylemesi, çocuğun annesine ise odasını iyi bulduğunu söylemesi; bir babanın makyaj yapıp saçına şekil veren kızına kızması, genç kızın ise babasına artık büyüdüğünü ve sınıfındaki tüm kızların makyaj yaptıklarını söylemesi; bir anne ve babanın oğullarının okulu kırdığını düşünerek ona kızmaları, yalan söylediğini ve hemen eve gelmesini söylemeleri, çocuğun ise ebeveynlerine öğretmenlerinin hasta olduğu için bugün ders olmadığını belirtmesi; bir babanın kızına saatin geç olduğu için bu saatte nereden geldiğini sorması ve onun için kaygılandığını dile getirmesi, genç kızın ise babasına arkadaşının verdiği partide olduğunu, çok güzel bir parti olduğu için saatin kaç olduğunu fark etmediğini söylemesi gibi aile fertleri arasında geçen konuşmalar aracılığıyla farklı aile ilişkileri yansıtılmıştır. Öğrenciden, kendi ailesindeki ilişkiler ve ne zaman, hangi durumlarda stres olduğunu anlatması beklenerek, öğrencinin Almanca konuşulan ülkelerdeki gençler ile kendisini bu açıdan kültürlerarası karşılaştırması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 73)

1 Familienstress

a Hör bitte zu. Welches Gespräch passt zu welchem Foto?

b Hör noch einmal. Warum haben die Jugendlichen Stress? Wähl aus und beschreib kurz die Situation.

sich schminken • zu viel fernsehen / Computer spielen • zu spät nach Hause kommen • schlechte Noten bekommen • lügen • unordentlich sein • zu laut Musik hören • zu Hause nicht helfen • unfreundlich sein • Schule schwänzen

c Wann habt ihr Stress in der Familie? Nennt Beispiele.

• Meine Mutter ärgert sich, wenn / weil / dass ...
 • Mein Vater versteht nicht, dass ...
 • Meine Eltern sind böse auf mich, wenn / weil ...
 • Es nervt meine Eltern, dass / wenn ...
 • Es stört meine Eltern, dass / wenn ...

d Was wir möchten: über Beziehungen und Probleme sprechen

Was wir dafür lernen:
 • Probleme benennen
 • jemandem Ratschläge geben
 • den Imperativ von sein
 • Pronomen einander + Verb

Emilio adlı bir kişinin, ebeveynleri ile olan ilişkisi hakkında arkadaşı Doris'e yazdığı elektronik postaya yer verilmiştir. Emilio mektubunda, son zamanlarda ebeveynleriyle stres yaşadığını, onların her şeyi bilmek istediklerini, annesinin her zaman arkadaşlarının isimlerini ve akşamları onlarla nereye gittiğini sorduğunu, her akşam aynı şeyleri dinlediğini, babası kimin aradığını ve ne konuştuklarını sorduğunda sinirlendiğini,

4 Im Tandem: Emilio schreibt an Doris.

a Emilio hat alle Fragewörter vergessen. Ergänze bitte seine E-Mail.

wo • wer • wie • wann • wofür • worüber • wohin

E-MAIL SCHREIBEN

Hallo Doris,

ich habe in letzter Zeit so viel Stress mit meinen Eltern. Sie wollen alles wissen und das macht mich fertig. Meine Mama fragt immer, wie meine Freunde heißen und ich abends mit ihnen gehe. Jeden Abend höre ich dasselbe. Es nervt mich wahnsinnig, wenn mein Vater fragt, mich anrufen hat und wir so lange gesprochen haben. Er will unbedingt wissen, ich meine Freizeit verbringe und ich mein Taschengeld ausbebe. Seine Lieblingsfrage ist natürlich: kommst du zurück, Emilio? Ist es bei dir auch so schlimm? Schreib mir bitte schnell.

Dein Emilio

b Was ist Emilios Problem? Notiere bitte.

ülkelerdeki gençleri aile içindeki stres konusunda kültürlerarası bağlamda karşılaştırmaya teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 2 Arbeitsbuch, s. 97)

Aile yapısı ve aile fertleri arasındaki ilişkiler ele alınmıştır. Öğrenciye, aile yapısının büyük mü veya küçük mü olduğu, kaç kardeşinin olduğu, kardeşlerinin isimleri ve yaşları, yenge veya eniştesinin olup olmadığı, büyük ebeveynlerinin hala yaşayıp yaşamadığı, yeğenin olup olmadığı, varsa isimleri ve yaşları, diğer aile üyelerinin nerede oturdukları, tüm ailenin ne zaman ve nerede bulunduğu, aile buluşmasının nasıl geçtiği ve kendisi için hangi aile üyelerinin önemli olduğu sorularak, öğrencinin ailesi ve aile içi ilişkileri hakkında yazı yazması sağlanmaktadır. Yazma becerisine yönelik bu etkinlikle öğrenci, kendi ailesi ve ülkesindeki aileler ile Almanca konuşulan ülkelerdeki aileler arasında kültürlerarası bağ kurma konusunda desteklenmektedir. (Team Deutsch 2 Arbeitsbuch, s. 69)

boş zamanlarını nerede geçirdiğini ve harçlığını nelere harcadığını babasının bilmek istediğini belirtmektedir. Emilio, ebeveynlerinin kendisine çok soru sorduğundan dolayı stres yaşadığını söylemektedir. Öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin ebeveynleriyle nasıl bir ilişkilerinin olduğu ve onlarla hangi konularda stres yaşadıkları bu çalışma ile örneklendirilerek gösterilmiştir. Bu sayede öğrenci, kendi ülkesindeki gençler ile Almanca konuşulan

Meine Familie

Schreib einen kleinen Text über deine Familie in dein Heft. Beantworte dabei die Fragen.

- Ist deine Familie groß oder klein? Wie viele Geschwister hast du? Wie heißen sie? Wie alt sind sie? Hast du schon eine Schwägerin / einen Schwager oder sogar mehrere?
- Leben deine Großeltern / Urgroßeltern noch?
- Hast du Neffen und Nichten? Wie heißen sie? Wie alt sind sie?
- Wo wohnen die verschiedenen Familienmitglieder? Wann und wie oft trifft sich die ganze Familie? Wie findest du die Familientreffen? Welche Familienmitglieder sind besonders wichtig für dich?

Alle sind zufrieden mit dir - und du?

Ergänze bitte die Aussagen.

Meine Mama ist zufrieden mit mir, wenn

Mein Papa ist zufrieden mit mir, wenn

Mein Bruder / Meine Schwester ist zufrieden mit mir, wenn

Meine Freundin / Mein Freund

Ich

Ders kitabında aile konusu kapsamında, çocuğun ailedeki rolü, geniş aile yapısı ve çocuğun ebeveynleriyle olan ilişkisi olmak üzere ailedeki ilişkiler üzerinde durulmuştur. Aile konusu farklı açılardan yeterli ölçüde ele alınarak, öğrenciye Almanca konuşulan ülkelerdeki aile yapılarını anlaması için yardım edilmektedir. Öğrenciye, geniş aile yapısı gösterilerek, öğrencinin, kendi ülkesinde olduğu gibi Almanca konuşulan ülkelerde de bu tür aile yapılarının olduğunu görmesi sağlanmaktadır. Öte yandan öğrenciye kendi aile yapısıyla ilgili sorular yöneltilerek, öğrenci, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri aile yapısı bağlamında kültürlerarası karşılaştırma sonucu aralarındaki benzerlik ve farklılıkları bulmaya sevk edilmektedir.

3.3.8. Yerleşim Biçimleri

ve isteklerini paylaşması sağlanmaktadır. Bu sayede öğrenciye, sınıf ortamında bu konu hakkındaki farklı istekleri ve nedenleri karşılaştırmalı olarak öğrenme fırsatı verilmektedir. Öte yandan bu etkinlik, öğrencinin yerleşim yerleri açısından kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeler arasındaki benzerlik ve farklılıkları bulmasına hizmet etmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 17)

Okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte, Almanya'nın Essen kenti konu edilmiş ve orada yaşayan 13-17 yaş arası beş gencin kente ilgili fikirleri ele alınmıştır. Essen-Werden'da yaşayan Bernd Orzowski, oturduğu semti sevdiğini, orada yeşilliğin çok olduğunu, her yeri bildiğini, anaokulundan arkadaşlarının olduğunu, oradan asla gitmeyi istemediğini ve daima Werden'da yaşamayı istediğini söylemektedir. Essen kentini güzel bulmayan Silvia Naader, ailesi ve arkadaşları orada oldukları için kendini iyi hissettiğini, fakat kentin çok kirli olduğunu, her yerinde çöp bulunduğunu, istasyonlarda sigaralı ve alkollü insanların olduğunu ve bunları çirkin bulduğunu belirtmektedir. Sascha Matwejew, Türk, Çinli, Meksikalı gibi tüm dünyadan insanların Essen'da yaşadığı için oranın uluslararası bir kent olduğunu, kendisinin Ukrayna'dan geldiğini, yedi yıldır orada yaşadığını, insanların genellikle arkadaşça ve yardımsever olduklarını, ama kötü tecrübelerinin de olduğunu dile getirmektedir. Gregor Kemm ise, Essen'da sinemaya ve yüzmeye gitmek, tiyatro oyunu izlemek gibi birçok şeyin boş zamanda yapılabildiğini ve gençler için sıkıcı olduğu için küçük kentte yaşamak istemediğini ifade etmektedir. Maalesef Essen'da yaşadığını belirten Janina Wirth, kentin çok gürültülü olduğunu, her yerde yoğun trafik, gürültü, otomobil ve egzoz gazının var olduğunu, bazen neredeyse hava almadığını, bu yüzden kırsal kesimde yaşamak istediğini, orada havanın temiz olduğunu, dışarıda her yerde sorunsuz bir şekilde oyun oynandığını ve bisiklete binildiğini, bunları kırsal kesimde yaşayan büyük ebeveynlerine gittiğinde gördüğünü söyleyerek düşüncelerini paylaşmaktadır. Essen kentinde yaşayan gençlerin, bu kente ve kentteki yaşamla ilgili farklı düşüncelerine yer verilerek, öğrencilere bu kentin olumlu ve olumsuz nitelikleri farklı açılardan sunulmuştur. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 20)

Almanca konuşulan ülkelerdeki farklı yerleşim yerleri gösterilmiş, ayrıca Almanya'nın Essen kenti konu edilerek, böyle bir kentte yaşamının olumlu ve olumsuz yönleri anlatılmıştır. Bu konunun ele alınmasıyla, öğrenciye yerleşim yerleri açısından kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri kültürlerarası ilişkilendirmesi için olanak sunulmaktadır.

7 Eine Stadt - viele Eindrücke
a Lies die Meinungen über die Stadt Essen. Wer lebt dort gern und wer nicht?

Bernd Orzowski, 15 Jahre

Nier möchte ich immer wohnen! Mein Name ist Bernd Orzowski und ich bin 1992 in Essen-Werden geboren. Ich wohne jetzt immer noch in Werden und liebe meinen Stadtteil. Hier ist es zentral, grün und schön. Ich kenne hier jede Ecke und meine Freunde kenne ich schon aus dem Kindergarten. Das finde ich gut und deshalb möchte ich auch nie von hier weg.

Silvia Naader, 14 Jahre

Ich finde Essen nicht schön ... aber ich fühle mich hier wohl, weil meine Familie und meine Freunde hier sind. Aber die Stadt ist zu schmutzig, überall liegt Müll. Das finde ich hässlich. Und ich finde es auch nicht schön, dass am Bahnhof so viele Leute mit Zigaretten und Alkohol stehen. Manchmal habe ich da ein wenig Angst ...

Sascha Matwejew, 17 Jahre

Essen ist international! ... weil hier Leute aus der ganzen Welt leben. Russen, Chinesen, Mexikaner ... Das finde ich gut. Ich schätze immer das der Ukraine und habe schon seit 7 Jahren in Essen gelebt. Die Leute hier sind auch meistens freundlich und hilfsbereit, aber ich habe auch schon schlechte Erfahrungen gemacht.

Gregor Kemm, 16 Jahre

In Essen ist immer was los ... deshalb mag ich die Stadt. In der Freizeit kann man hier viel machen, zum Beispiel ins Kino gehen, schwimmen gehen, im Park kajak fahren, Theaterstücke ansehen und so weiter. Ich möchte nicht in einer Kleinstadt leben, da ist es bestimmt für Jugendliche ziemlich langweilig.

Janina Wirth, 15 Jahre

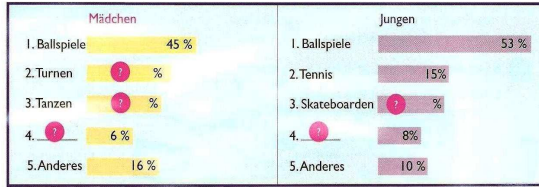
Ich wohne lieber in Essen ... die Stadt ist sehr hektisch und laut. Überall dröhert der Verkehr, Lärm, Autos ... schrecklich. Es sieht nach Abgasen, manchmal bekomme ich fast keine Luft. Deshalb möchte ich auch lieber auf dem Land leben. Dort ist die Luft sauber und man kann ohne Probleme überall Straßen spielen, Kajak fahren oder sogar Saunabesuche machen. Ich verliere, weil wir manchmal meine Großeltern auf dem Land besuchen und da spielen immer viele Kinder auf dem Straßen und auf dem Weiden.

b Wie begründen die Jugendlichen ihre Meinung? Such die entsprechenden Sätze in den Texten.
In Essen ist immer was los, deshalb mag ich die Stadt.
c Kannst du noch weitere Begründungen formulieren?
Alle meine Freunde leben hier, ...

3.3.9. Boş Zaman Etkinlikleri

3 Jugendliche und ihr Lieblingssport

a Hör den Radiobeitrag zweimal. Ergänze dann die Statistik.



b Erkläre die Statistik mit eigenen Worten.

- An erster Stelle steht bei den Mädchen / bei den Jungen ... mit ... Prozent.
- An zweiter Stelle folgt ...
- Bei den Jungen kommt an dritter Stelle ...

14-18 yaş arasındaki gençlerin en sevdikleri spor dalını tespit etmek amacıyla yapılan bir anketin sonuçları hem grafiklerle gösterilmiş hem de CD ile aktarılmıştır. Sonuçlara göre, kızların %45'i top oyunlarını ve özellikle de voleybol'u, %21'i jimnastik yapmayı, %12'si bale ve modern dans başta olmak üzere dans etmeyi, %6'sı ata binmeyi ve %16'sı kayak yapmak, yüzmek, bisiklete binmek gibi diğer spor dallarını çok sevdiğini belirtmiştir. Erkeklerin ise, %53'ü başta futbol olmak üzere top oyunlarını, %15'i tenisi, %13'ü kaykaya binmeyi, %8'i jimnastik yapmayı ve %10'u snowboard, sörf, buz hokeyi gibi diğer spor dallarını çok sevdiğini ifade etmiştir. Dinleme becerisine yönelik bu etkinlikle, Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin, cinsiyetlerine göre boş zamanlarında yapmayı sevdikleri spor dalları görülmektedir. Öğrenci, kendisi ve ülkesindeki gençler ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençleri sevindikleri spor dalları açısından kültürlerarası bağlamda karşılaştırması için yönlendirilmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 26)

Dinleme becerisine yönelik bu etkinlikte ebeveynlerin, çocuklarının yaptıkları sporlarla ilgili düşünceleri CD ile yansıtılmıştır. İlk baba, oğlunun kaykaya bindiğini ve kızının bisiklete binmeyi sevdiğini, kendisinin kaykaya binmeyi daha çok sevdiğini, yapılan hareketlerin eşsiz olduğunu, fakat kaykayı bisikletten daha tehlikeli bulduğunu ve bu sporun 11-15 yaş arası çocuklar için ideal spor olduğunu söylemektedir. Bir anne, oğlunun bilardo oynadığını, onun turnuvalarda da iyi oynadığını, oğlunun aslında kendisi gibi kürek çekmesini istediğini, oğlunun düşüncesine göre

4 Meinungen über Sportarten

a Welche Adjektive passen zu den Sportarten? Diskutiert darüber.

lustig • gefährlich • cool • langweilig • intelligent • kompliziert • schwierig • anstrengend • öde • interessant • spannend • teuer • unterhaltsam • fantasievoll • stressig • billig • originell • erholsam

• Ich finde Klettern gefährlich!
• Nahe, ich nicht. Ich finde es lustig und cool!
• Meiner Meinung nach ist Schwach total öde. Das ist doch kein Sport!
• Das finde ich nicht. Schwach ist intelligent und fantasievoll.

b Lies die Aussagen und höre die Meinungen der Eltern zu den Sportarten. Was sagen sie? Wähle die richtige Aussage aus.

1 Skateboarden ist gefährlicher als Fahrradfahren. Zum Skateboarden muss man jünger als elf Jahre alt sein. Beim Skateboarden haben auch Jungs manchmal Angst.

2 Der Mutter gefällt Billard genauso gut wie Rudern. Beim Billard braucht man mehr Ausdauer als beim Rudern. Rudern ist erholsamer als Billard.

3 Reiten ist viel teurer und auch gefährlicher als Fahrradfahren. Die Tochter liebt ihr Fahrrad mehr als alles andere. Der Vater findet Reiten schöner als Fahrradfahren.

Die Meinung ausdrücken
Ich finde ... gut / zu teuer. Ich glaube, dass ... Ich denke, dass ... Meiner Meinung nach ist ... Ich bin der Meinung, dass ...
• AB: 3

Vergleiche
Reiten ist schöner als Radfahren. Schwach ist interessanter als Billard. Schifahren ist (genauso) gefährlicher wie Skateboarden.

Komparativ
schön • schöner
interessant • interessanter
teuer • teurer
alt • älter
kurz • kürzer
viel • mehr
gut • besser
gern • lieber
• AB: 3, 4, 5, 6, 8

Nomen aus Verben
Ich reite gern, aber (das) Reiten ist leider teuer. Beim Rudern kann man sich gut erholen. Zum Eislaufen gehe ich in den Park.
• AB: 7

5 Hobbys im Vergleich
Vergleiche verschiedene Freizeitaktivitäten.

Also, ich finde Tauchen spannender als ...
Ich finde Lesen viel interessanter als ...
Und ich denke, dass Musik hören viel erholsamer als ... ist.

bilardonun kürek çekmekten daha yorucu olduğunu, kendisinin böyle düşünmediğini, kürek çekerken çok fazla enerjiye ve dayanıklılığa ihtiyaç olduğunu, bu sporun bilardoya göre daha dinlendirici olduğunu dile getirmektedir. Diğer baba ise, kızının beş yıldır ata bindiğini, ayrıca bisiklet de sürdüğünü, ata binmenin bisiklet sürmekten daha pahalı ve tehlikeli bir spor olduğunu, fakat kızının atları ve bu sporu çok sevdiğini, kendisinin bisikletle yolda olmayı daha eğlenceli ve tehlikesiz bulduğunu ifade etmektedir. Almanca konuşulan ülkelerdeki ebeveynlerin, hem çocuklarının ve ayrıca kendilerinin yaptıkları sporlar hakkında ne düşündükleri hem de çocuklarının bu sporlarla ilgili düşüncelerini paylaştıkları görülmektedir. Öğrenciye, ikili çalışma yaparak spor türleriyle ilgili düşüncelerini belirtmesi, böylece öğrencinin hem kendisi hem de Almanca konuşulan ülkelerdeki gençler arasında kültürlerarası bağ kurması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 27)

2 Tipps für den Fernsehabend

a. Überflieg das Programm und wähl die richtige Überschrift für die Tipps aus.

Unsere Programmtipps für den Freitag

A	B
<p>20:15 Chihiros Reise ins Zauberland [SAT] Kinostreifen, Japan 2001. Das Mädchen Chihiro will seine Eltern von einem Fluch befreien und landet in einer Zauberstadt. Gute Animationen.</p> <p>20:35 Harry Potter und der Feuerkelch [ZDF] Abenteuerfilm, USA 2004. Für Harry Potter (Daniel Radcliffe) beginnt das vierte Jahr auf Hogwarts. Große Herausforderungen wie die Dämonen-Weihnachtsfeier stehen dem Zauberschüler bevor.</p> <p>22:00 Nirgendwo in Afrika [ARTE] Drama, D 2001. Regisseurin Caroline Link erzählt die Geschichte einer jüdischen Familie, die 1938 nach Afrika flieht. Der Film bekam 2003 den Oscar.</p>	<p>17:00 NEUES [SAT] Sachfernsehmagazin. PDs von morgen. Die neuen Computerspiele werden immer realistischer, neue Prozesse machen das möglich.</p> <p>18:00 absolut [ARTE] Jugendmagazin. Geaktuelles Thema: Die Geschichte der Videoclips von der Anfängen bis heute.</p> <p>20:15 Universum [ORF] Science-Dokumentation. Special: Essen ohne Gentechnik. – Gibt es heute noch gentechnikfreie Produkte?</p>
C	D
<p>20:15 Die Millionenhehler [ORF] Talkshow. Schiller und Schillerinnen einer Metropole stoßen sich den Fragen von Moderator Armin Assinger und haben die Chance auf 100.000 Euro.</p> <p>22:15 COMET [PRO.2] Musikshow. Die deutsche Musikszene boomt. Wer gewinnt den diesjährigen Musikpreis?</p> <p>23:00 Nachcafé [SWR] Talkshow. Thema: Gibt es Liebe auf den ersten Blick?</p>	<p>19:00 Die Tier-Nanny [VOX] Doku-Soap. Hund Benny muss seine neuen Freunde akzeptieren. Wie kann Tierpsychologie Katja helfen?</p> <p>19:15 Allein unter Mädchen [PRO.2] Comedyserie. 10 neue Folgen rund um die vier Jungs und ihr Leben im Mädcheninternat.</p> <p>19:30 Verliebt in Berlin [Sat 1] Fernsehserie. Nun ist Lisa der Boss – doch sie trägt sich allein.</p>

b. Lies das Programm genauer. Was für Sendungen gibt es unter den Überschriften?
Shows: Talkshow, ...

c. Was möchtet ihr sehen? Diskutiert und entscheidet euch für zwei Sendungen.

- Ich möchte um ... sehen. Das finde ich toll / interessant / spannend.
- Das finde ich nicht so gut / langweilig / Blöde. Ich möchte lieber ... gucken.
- ... ist bestimmt interessanter / lustiger / spannender!
- Ich mag aber (keine) Shows / Liebesfilme / Magazine / ...
- Na gut, dann gucken wir zuerst ... und dann ... / Du hast Recht.

34 vierunddreißig



Almanca konuşulan ülkelerde cuma günü akşamı yayınlanan birçok televizyon kanallarındaki farklı programlar gösterilmiş ve bu programlar türlerine göre gruplandırılmıştır. Film, yarışma, müzik, sohbet, dizi gibi programların olduğu görülmekte ve öğrencinin hangi televizyon programlarının, hangi program türü içine girdiğini söylemesi beklenmektedir. Okuma ve konuşma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerde yaşayan insanların boş zamanlarında ne tür program izledikleri hakkında bilgi verilmektedir. Bununla birlikte öğrencinin, grup çalışma ile neleri izlemeyi istediğini ve programlar hakkındaki düşüncelerini paylaşması sağlanmaktadır. Böylece öğrenciye, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri kültürlerarası ilişkilendirmesi için imkân verilmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 34)

Okuma ve konuşma becerisine yönelik bu etkinlikte, Almanya'da 15 yaşındaki 100 genç arasında okuma alışkanlıkları ve bir günde okumaya ayırdıkları süre ile ilgili yapılan araştırmanın sonuçları grafiklerle gösterilmiştir. Buna göre kızların, %29'unun hiç okumadığı, %30'unun 30 dakikaya kadar okuduğu, %23'ünün 30-60 dakika arasında okuduğu, %12'sinin 1-2 saat okuduğu ve %6'sının 2 saatten daha çok okuduğu ifade edilmektedir. Erkeklerin ise, %55'inin hiç okumadığı, %24'ünün 30 dakikaya kadar okuduğu, %13'ünün 30-60 dakika arasında okuduğu, %6'sının 1-2 saat okuduğu, %3'ünün 2 saatten fazla okuduğu belirtilmektedir. Almanya'daki gençlerin okuma alışkanlığı ve günde ne kadar süre okudukları, her iki cinsiyet karşılaştırılarak konu edilmiştir. Öğrenciye, kendi okuma alışkanlığını anlatması ve okumayı sevip sevmediği hakkında konuşması istenmektedir. Öğrencilerin, sınıfta hep birlikte kendi okuma alışkanlıklarından bahsederek, sınıflarında erkekler ile kızlar arasında farklılıkların olup olmadığını ve ne gibi farklılıkların olduğunu tespit etmeleri beklenmektedir. Bu uygulama ile öğrencilerin, iki ülkenin gençlerini bu konuda kültürlerarası bağlamda karşılaştırması sağlanmaktadır. Diğer taraftan 13-16 yaş arasındaki gençlerin en sevdiği 5 kitaba yer verilmiştir. Öğrencinin, kendi ülkesinde bu kitaplardan hangilerinin bilindiğini ve sevildiğini söylemesini ve bunun yanı sıra kendisinin en sevdiği kitabı ve ne tür kitapları sevdiğini anlatmasını amaçlayan bu etkinlikte öğrenci, iki ülkenin gençleri arasındaki kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları bulmaya teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 59)

Almanca konuşulan ülkelerdeki tatil seçenekleri fotoğraflar ile desteklenerek anlatılmakta ve tatil yerleri ise, tatil süresi, tatilde yapılacak etkinlikler, konaklama yeri gibi tatil programı dâhilindeki bilgilerle tanıtılmaktadır. Macera severler için düzenlenen tatil programında tatil yerinin İsviçre'nin Bern kentindeki Alp Dağları olduğu, 13-17 yaşları arasındaki gençlere yönelik tatil olduğu, en az yedi gün süreceği, taşra usulü evlerde konaklanacağı, Thunersee'de su sporlarını yapma, dağ bisikleti ile gezme, dağa tırmanma gibi etkinliklerin yapılacağı belirtilmektedir. İkinci tatil programında tatilin

3 Leserratten und Lesemuffel

a Sieh dir die Statistik an und beantworte die Fragen.

1. Wer liest mehr: Jungen oder Mädchen?
2. Wie viel Prozent liest gar nicht täglich?
3. Wie viele Jugendliche verbringen mehrere Stunden am Tag mit Lesen?
4. Wie viele Jugendliche lesen sehr wenig?

Mädchen

liest ab 2 Stunden
gar nicht 29%

12-1-3 Stunden
zwischen 20 und 30 Minuten 30%

1-2 Stunden
bis zu 30 Minuten 24%

2-3 Stunden
bis zu 30 Minuten 17%

Jungen

liest ab 2 Stunden
gar nicht 55%

1-2 Stunden
zwischen 20 und 30 Minuten 24%

1-2 Stunden
bis zu 30 Minuten 19%

Verben mit Präposition

- **Wofür** interessierst du dich?
- Ich interessiere mich **für** ...
- **Womit** beschäftigst du dich?
- Ich beschäftige mich **mit** ...
- **Wovon** handelt das Buch?
- Das Buch handelt **von** ...

• **AB:** 3, 4, 5, 6, 7, 8

b Bist du eine Leserratte oder ein Lesemuffel?
Sprich über deine Lesegewohnheiten.

- Ich verbringe **viel** / **wenig** Zeit mit ...
- Ich interessiere mich **besonders für** ... weil ...
- Ich lese **sehr gerne** ... / **am liebsten** ... aber ich lese **nur** ...
- ... **lese ich gar nicht** / **nur manchmal**.

c Gibt es Unterschiede zwischen Jungen und Mädchen in eurer Klasse?

4 Lieblingsbücher

a Welche von diesen Büchern kennst du? Welche Bücher sind bei euch beliebt?

Lieblingsbücher von 13- bis 16-jährigen Jugendlichen

J. K. Rowling: *Harry Potter-Serie*
 J. R. R. Tolkien: *Herr der Ringe*
 Cornelia Funke: *Tintenherz*
 E. Collier, C. Feldmann: *Artemis Fowl – Die Rache*
 A. de Saint-Exupéry: *Der kleine Prinz*

b Was ist dein Lieblingsbuch oder was liest du gerade? Beschreib es kurz für die anderen.

- Mein Lieblingsbuch ist ... von ... Es handelt von ...
- Ich lese **gerade** ... Das Buch **beschäftigt** sich mit ... / **beschreibt** ... / **erzählt** von ...

2 Urlaubsangebote in DACH

a Überfliegt die Prospekte und sucht die Urlaubsziele auf der Karte auf Seite 6-7. Was liegt wo?

- ... liegt im Nordosten von ...
- ... liegt südlich von ... / in der Nähe von ...
- ... liegt an der Grenze zu ...

1 **Das ultimative Abenteuercamp für Teens von 13–17 Jahren**

Unterwelt: mystischen Häusern mit 4-Bett-Zimmern, WC und Waschküchen in einer Enge.

Abenteuergem: Wasserpaß an Hausen mit allen Wassersportarten wie Segeln, Surfen, Standbootsport, Kanufahren, Wandern und auf steile Gipfel, Ausflüge mit dem Mountainbike. Der Höhepunkt ist eine Kajaktour durch enge Schluchten über hohe Hängebrücken zu beeindruckenden Wasserfällen.

Jede Menge Spaß und Nervenkitzel sind garantiert!

Alter: 13–17 Jahre
Dauer: mindestens 7 Tage, Anreise am Sonntag

An- und Abreise: individuell mit dem Auto oder beliebigen Zugfahrt Zürich-Bern-Spiez.
Infos: 4-Mat. mobil@alpenferien.ch
www.alpenferien.ch

2 **Deutschlands wilden Osten entdecken**

bis nach Rostock. Auf knapp 500 km führt die Ostdeutschland und seine Landschaft kennen. Von der gelben Bode im Süden fahren wir westlich von Berlin in den frischen Norden. Im Nordosten stöbern wir auf die Mecklenburgische Seenplatte mit ihren vielen Pläßen und Seen. Auf Waschi machen wir einen Tagesausflug mit dem Schiff auf die Insel Rügen. Unterwegs gibt es viel Spaß und Erlebnisse, z. B. Picknicks in der schönen Natur. Wir übernachten in Jugendherbergen und auf Campingplätzen. Auf der Rückfahrt schön ihr dann im Bus relaxen.

Alter: 10–17 Jahre
Termin: 10.–24. August
Anreise nach Chemnitz: individuell mit dem Auto oder mit der Bahn
Für mehr Informationen: E-Mail: fct@chemnitz-hilfclub.de

3 **Sprachkurs am Wörthersee**

Das Deutschkurs finden an drei Universitäten statt. Jeden Vormittag hast du viel Stunden Unterricht in internationalen Gruppen mit maximal 12 Teilnehmern. An zwei Nachmittagen besuchst du einen Projektkurs (z. B. Kreatives Schreiben, Theater in der Jugendherberge oder in einem Studentenheim). Auch in der Freizeit kannst du viel unternehmen. Freizeit kannst du viel unternehmen. Sport machen, in Kärnten größtem See, dem Wörthersee, schwimmen oder an den Ausflügen in die Berge teilnehmen. Du wirst überrascht sein, wie viel Spaß du lernen lässt.

Alter: ab 15 Jahren
Kursbeginn: 3. Juli und 29. Juli
Kursdauer: 11/21 oder 29 Tage
An- und Abreise: im eigenen Auto / mit der Bahn / mit dem Flugzeug
Infos: E-Mail: gds@uni-kl.ac.at
Internet: http://da.uni-kl.ac.at

In Klagenfurt kannst du Sommerpaß und Deutschlernen optimal verbinden. Die Stadt liegt im Süden Österreichs, direkt bei der Küste an der Grenze zu Slowenien und Italien zeigt sich in Kultur und Sparten.

Almanya'nın doğusunda yapılacağı, 13-17 yaşlar arasındaki gençler için olduğu, Chemnitz kentinden Rostock kentine kadar bisiklet gezisi yapılacağı, gezi esnasında birçok nehir ve göl görüleceği, Rügen Adası'na gemi ile günlük gezi yapılacağı, gençlik otelinde ve kamp yerlerinde konaklanacağı ifade edilmektedir. Son tatil programında ise, tatil yerinin Avusturya'nın Klagenfurt kentindeki Wörthersee olduğu, 15 yaş ve üzeri gençlere yönelik olduğu, Almanca kursuna gidileceği, gençlik oteli ve öğrenci yurdunda konaklanacağı, dersler dışındaki zamanda spor

yapma, yüzme, dağ gezilerine katılma gibi etkinliklerin olacağı açıklanmaktadır. Okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerde düzenlenen tatil programları ve oradaki gençlerin katıldıkları bu tatillerde neler yaptıkları, nerede konakladıkları, tatilin amacı ve süresi gibi bilgiler verilmiştir. Bu etkinlik, öğrencinin kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri tatil seçenekleri açısından kültürlerarası karşılaştırmasına hizmet etmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 66)

Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte, Almanca konuşulan ülkelerdeki dört kişinin tatilleri konu edilmiş ve tatillerinin nasıl geçtiği anlatılmıştır. Almanya'nın Lübeck kentinde yaşayan Camilla, arkadaşı Valerie ve ebeveynleriyle tatile gittiğini, temmuz ayında güney Almanya'da gezi yaptıklarını, gerçekten çok eğlendiklerini, en çok Rust kentindeki Europapark'ın hoşuna gittiğini ve orada her şeyi denediklerini, saatte 130 km.ye kadar hız yapan ve Avrupa'nın en büyük eğlence treni olan "Silver Star"a bindiklerini, gelecek yıl tekrar Rust'a gitmeyi istediğini belirtmektedir.

10 Das waren meine Ferien

Lies die Texte und notiere die Informationen. Such die Orte dann auf der DACH-Karte.

Wer?	Wann? / Wie lange?	Mit wem?	Wo? / Wohin?	Was?
1	2	3	4	5

Seid ihr gerade in den Ferien, wartet ihr noch auf den Schulschluss oder ist bei euch schon wieder alles vorbei? Hier könnt ihr lesen, was andere JUNGSTAR-Leserinnen und Leser in den Sommerferien erlebt haben. Viel Spaß – und halt euch ein Stück Sommer nach Hause!

Ich durfte mit meiner Freundin Valerie und ihren Eltern in Urlaub fahren. Wir haben im Juli eine Tour durch Süddeutschland gemacht und hatten echt viel Spaß. Am besten hat mir der Europapark in Rust gefallen. Im Park haben wir einfach alles probiert und sind sogar mit der „Silver Star“ gefahren, das ist Europas größte Achterbahn und die fährt bis zu 130 km pro Stunde! Zuerst hatten wir die totale Panik – aber dann! Augen zu und durch. Nächstes Jahr will ich wieder nach Rust!

Camilla (14) aus Lübeck

Im Sommer war ich mit meinen Eltern und meiner kleinen Schwester auf einer Insel in der Nordsee, ganz genau auf Amrum. Wir waren 2005 auch schon da, aber dieses Jahr war alles viel besser. Prima! Wenn die ganze Zeit, das Hotel war auch super. Ich habe total nette Leute kennen gelernt und einen Surfkurs gemacht. Ein paar nette Mädchen waren auch dort :-)

Nico (15) aus Hannover

Ich bin in den Sommerferien zu Hause geblieben. Meine Eltern hatten nur an den Wochenenden Zeit, da waren wir dann wochenlang zuhause. Ich konnte mich wirklich dann wachen und schwimmen. Ich konnte mich wirklich toll anhalten, mal endlich in Ruhe lesen und fernsehen – gilt bis spät in die Nacht. Ich konnte ja am nächsten Tag ausziehen. Einige Freizeitsportarten sind auch nicht weggefahren und wir haben viel gemeinsam unterhalten. Bei uns am Wörthersee ist es so schön, bis ins sechste Semester was im Urlaub!

Mein Freund Beni wollte unbedingt an einem Kurs vom Alpenverein teilnehmen und er hat mich auch dazu überredet. Wir waren im August drei Wochen lang mit einer Jugendgruppe in einer großen Hütte in den Berner Alpen. Von da aus haben wir Wanderungen gemacht, eine hat sogar drei Tage gedauert, mit Übernachtung im Zelt. Wir hatten auch einen Klavierkurs und am Abend haben wir uns dann am Lagerfeuer getroffen. Ich bin echt froh, dass ich dort war!

Destree (13) aus Klagenfurt

Stefan (16) aus Bern

Almanya'nın Hannover kentinde yaşayan Nico, yazın ebeveynleri ve küçük kız kardeşi ile Kuzey Denizi'ndeki Amrum Adası'na gittiklerini, havanın hep güzel olduğunu, otelin şahane olduğunu, kibar insanlarla tanıştığını, sörf kursuna gittiğini dile getirmektedir. Avusturya'nın Klagenfurt kentinde yaşayan Desiree, yaz tatilinde evde kaldığını, ebeveynlerinin sadece hafta sonu zamanlarının olduğunu, o zamanlarda gezmeye veya yüzmeye gittiklerini, tatilde gerçekten dinlendiğini, kitap okuduğunu ve televizyon seyrettiğini, birkaç arkadaşı da tatile gitmediği için ortaklaşa bir şeyler yaptıklarını söylemektedir. İsviçre'nin Bern kentinde yaşayan Stefan ise, arkadaşı Berni'nin bir kursa katılmayı istediğini ve kendisini de bunun için kandırdığını, ağustos ayında Bern kentindeki Alp Dağları'nda üç hafta boyunca bir grupla birlikte olduklarını, geziler yaptıklarını, çadırda konakladıklarını, tırmanma kursu aldıklarını ve akşamları kamp ateşinde buluştuklarını anlatmaktadır. Öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerde yaşayan kişilerin farklı tatil yaşantıları gösterilerek, öğrenci, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkelerdeki insanları tatil konusunda kültürlerarası ilişkilendirmeye sevk edilmektedir. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 70)

Lektion 13		
Wochenendprogramm: Wie gut kennen wir uns?		
A		
Wochenende ...	ich	mein Partner / meine Partnerin
im Supermarkt einkaufen		
Freunde treffen		
im Internet surfen		
lernen		
Radio hören		
fernsehen		
Kleidung kaufen		
kochen		
auf eine Party gehen		
mit dem Bus fahren		
Musik hören		
ins Kino gehen		
Zeitung lesen		
einen Ausflug mit der Familie machen		
Sport treiben		
E-Mails schreiben		
B		
Wochenende ...	ich	mein Partner / meine Partnerin
im Supermarkt einkaufen		
Freunde treffen		
im Internet surfen		
lernen		
Radio hören		
fernsehen		
Kleidung kaufen		
kochen		
auf eine Party gehen		
mit dem Bus fahren		
Musik hören		
ins Kino gehen		
Zeitung lesen		
einen Ausflug mit der Familie machen		
Sport treiben		
E-Mails schreiben		

Hafta sonu programıyla ilgili bir çalışma yaprağı yansıtılmıştır. Çalışma yaprağı, öğrencilerin ikili çalışma yapabilecekleri şekilde düzenlenmiş ve her yaprak iki kişi için hazırlanmıştır. Öğrenciler, hem kendileri hem de partnerleri için hafta sonu yaptıkları etkinlikleri işaretleyip, partnerleriyle verdikleri yanıtları karşılıklı soru-cevap şeklinde konuşarak kontrol edeceklerdir. Bu uygulama ile öğrencilerin, arkadaşlarla buluşmak, internette sörf yapmak, radyo dinlemek, televizyon izlemek, partiye

gitmek, müzik dinlemek, sinemaya gitmek, gazete okumak, elektronik posta yazmak gibi hafta sonu etkinliklerinden kendileri ve partnerleri için uygun olanları belirterek, hem kendileri ile partnerlerini ve sınıf içindeki diğer arkadaşlarını hem de kendi ülkelerindeki gençlerle Almanca konuşulan ülkelerdeki gençleri hafta sonunu değerlendirme açısından kültürlerarası karşılaştırma yapmaları ve böylece birbirlerini ne kadar tanıdıklarını anlamaları sağlanmaktadır. (Team Deutsch 2 Lehrerhandbuch, s. 103)

Ders kitabında, boş zaman etkinlikleri konusunda spor, televizyon programları, kitap okuma alışkanlığı, tatil yerleri ve seçenekleri üzerinde durulmuştur. Almanca konuşulan ülkelerde yaşayan gençlerin, boş zamanı değerlendirme biçimleri ayrıntılı ve yeterli ölçüde ele alınmaktadır. Kitapta sunulan etkinlikler aracılığıyla öğrenci, boş zaman etkinlikleri açısından kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeler arasında kültürlerarası bağ kurmaya ve kültürlerarası farkındalığı arttırmaya yönlendirilmektedir.

3.3.10. Bayramlar ve Özel Günler

Almanca konuşulan ülkelerde kutlanan özel günler ve bayramlar ele alınmıştır. Paskalya, Noel, düğün ve karnaval gibi özel günler ve bayramlar, hem fotoğraflar hem de metinlerle yansıtılmıştır. Fotoğraflar ve metinler aracılığıyla böyle günlerin Almanca konuşulan ülkelerde nasıl kutlandığı ve insanların birbirlerini nasıl kutladıkları gösterilmiştir. Bu etkinlik, öğrencinin, özel günler ve bayramlar konusunda kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeler arasındaki kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları bulmasını amaçlamaktadır. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 49)

1 Heute feiern wir!

a Welches Fest siehst du auf den Fotos?

Ostern • Silvester • Karneval • Geburtstag • Weihnachten • Hochzeit

b Welcher Text passt zu welchem Foto? Ordne bitte zu.

2 **Einladung**
zur Fachtagung
Wolke Haus
Wann? Samstag, 23.02., ab 10 Uhr
Wo? Hotel „Balkon“
Die beste Verbindung:
bestimmt einen Preis!
Mitbringen: gute Laune
Ich freue mich auf dich!
Theo

3 **Was wir möchten: über unsere Familie und Familienfeste erzählen**

Was wir dafür lernen:

- Feste und ihre Merkmale
- Glückwünsche aussprechen
- Nebensatz mit wenn
- Familienmitglieder vorstellen
- das Leben in der Familie beschreiben
- einen längeren Text hören
- immer / nie, jemand / niemand, etwas, alles / nichts

4 **Vielen Dank**
Für die vielen Geschenke und Glückwünsche zu unserer Hochzeit.

Das Brautpaar
Erika und Rainer Berger
Gottau, 08. Mai

5 **Was wir möchten: über unsere Familie und Familienfeste erzählen**

Was wir dafür lernen:

- Feste und ihre Merkmale
- Glückwünsche aussprechen
- Nebensatz mit wenn
- Familienmitglieder vorstellen
- das Leben in der Familie beschreiben
- einen längeren Text hören
- immer / nie, jemand / niemand, etwas, alles / nichts

2 Welches Fest magst du?

Lies den Artikel aus der Schülerzeitung. Wer mag welches Fest?

- ...mag am liebsten / findet ... am schönsten.
- Sein / ihr Lieblingsfest ist ... weil ...

Familienfeste und andere Katastrophen? Welches Fest findet ihr schön?

Unsere große Umfrage

Stella (15, 90)
Ich liebe Weihnachten. Schon die Vorbereitungen finde ich so schön. Im Haus alles weihnachtlich schmücken und Plätzchen backen – so komme ich in Weihnachtsstimmung. Am Weihnachtsabend sitzen wir immer lange gemütlich nachts zusammen. Und wenn am Weihnachtstag alle Karten kommen, das bin ich natürlich. Natürlich freuen sich auch über schöne Geschenke, aber das ist nicht so wichtig. Am 25. Dezember feiern wir dann mit allen Tanten, Onkeln und Cousins bei meinen Großeltern. Da ist vielleicht was los, wenn die ganze Familie zusammenkommt.

Kemal (17, 114)
Ich mag Karneval total gern. No klar, ich komme ja auch aus Köln! Vor allem am letzten Wochenende im Karneval geht's rund, wenn die großen Umzüge stattfinden. Da muss man unbedingt dabei sein! Am Rosenmontag sind am meisten los. Wenn die „Narren“ in ihren tollen Kostümen auf ihren super dekorierten Wagen durch die Stadt fahren, rufen sie „Allo!“ und werfen den Zuschauern Süßigkeiten zu. Das ist immer lustig. Natürlich sind auch die Zuschauer verkleidet. Meine Mutter hat immer ein wenig Angst, wenn so viele Leute unterwegs sind, aber für mich ist es nur ein einziger großer Spaß.

Kevin (14, 80)
Ich mag Karneval total gern. No klar, ich komme ja auch aus Köln! Vor allem am letzten Wochenende im Karneval geht's rund, wenn die großen Umzüge stattfinden. Da muss man unbedingt dabei sein! Am Rosenmontag sind am meisten los. Wenn die „Narren“ in ihren tollen Kostümen auf ihren super dekorierten Wagen durch die Stadt fahren, rufen sie „Allo!“ und werfen den Zuschauern Süßigkeiten zu. Das ist immer lustig. Natürlich sind auch die Zuschauer verkleidet. Meine Mutter hat immer ein wenig Angst, wenn so viele Leute unterwegs sind, aber für mich ist es nur ein einziger großer Spaß.

Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte, Almanca konuşulan ülkelerde yaşayan dört gencin, bayram ve özel günleri aile içinde nasıl kutladıkları ve o günlerde neler yaptıkları konu edilmiştir. Stella, Noel'i sevdiğini, evde her yerin süslendiğini, kurabiye pişirildiğini, Noel akşamı hep birlikte olduklarını, Noel ağacındaki tüm mumların yandığı zaman çok mutlu olduğunu, güzel hediyeler aldığına sevindiğini, 25 Aralık'ta büyük ebeveynlerinde amca, teyze ve kuzenleriyle birlikte Noel'i kutladıklarını ve tüm ailenin beraber olduğunu dile getirmektedir. Kemal adlı Türk genç,

Noel ve Paskalya'yı kutlamadıklarını, ama Stuttgart'da tam bir kutlama havası olduğunu, tüm kentin ışıklarla süslendiğini, yılbaşı gününün en sevdiği kutlama olduğunu, çoğunlukla evde kutladığını, fakat arkadaşlarını eve davet edebildiğini, birlikte oyun oynadıklarını ve eğlendiklerini, gece yarısı büyük bir havaî fişek gösterisi olduğunda hepsinin pencerede gösteriyi seyrettiğini, birbirlerine iyi bir yeni yıl dilediklerini ve şans getiren hediyeler verdiklerini söylemektedir. Ariane, büyük bayramları ve kutlamaları sevmediğini, büyük bayramlar öncesinde herkesin mağazadan mağazaya koşturup birçok hediye almasına ve her Noel'den önce stres yaşanmasına kızdığını, arkadaşlarla pizza yemek veya sinemada ya da evde hoş bir akşam geçirmek gibi kendiliğinden bir şeyler yaşanmasını daha iyi bulduğunu, fakat doğum gününü sevdiğini, arkadaşlarını davet edip bir parti yaptıklarında çok eğlendiklerini belirtmektedir. Köln'de yaşayan Kevin ise, karnavalı çok sevdiğini, karnavalda büyük bir alayın oluştuğunu, iyi süslenmiş otomobillerin üzerinde ve müthiş kostümlerin içinde çılgın insanların kentte dolaştıklarını ve seyircilere tatlı bir şeyler fırlattıklarını, seyircilerin de kıyafet değiştirdiklerini, birçok insan yolda olduğunda annesinin biraz kızdığını, fakat kendisi için bunun sadece büyük bir eğlence olduğunu anlatmaktadır. Öğrenciye, Noel, Paskalya, yılbaşı, doğum günü ve karnaval gibi özel günleri kutlayıp kutlamadığı, nasıl kutladığı, kendisi için en güzel bayramın hangisi ve neden olduğu sorularak, Almanca konuşulan ülkeler ile kendi ülkesini bu açıdan kültürlerarası karşılaştırması, böylece öz kültür ile hedef kültür arasındaki ortak ve farklı olan nitelikleri bulması konusunda katkıda bulunmaktadır. (Team Deutsch 2 Kursbuch, s. 50)

Öğrenciye, yılbaşı, doğum günü, Noel, Paskalya, ebeveynlerinin düğün günü gibi bayramlar ve özel günleri ne zaman kutladığı sorulmakta ve hangi bayramı ne zaman kutladığını liste halinde belirtmesi istenmektedir. Bu etkinlikte öğrencinin, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkelerdeki bayram ve özel günleri kutlama zamanlarını kültürlerarası bağlamda karşılaştırması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 2 Arbeitsbuch, s. 63)

6 Wann feierst du welches Fest?

a Ergänze bitte die Zeitangaben. Nenne noch ein anderes Fest.

1. Silvester
2. Mein Geburtstag
3. Weihnachten
4. Ostern (dieses Jahr)
5. Hochzeitstag von meinen Eltern
6. ...

Datum		
Tag	Monat	Jahreszeit
24./25.		

b Schreib die Daten auf Kärtchen. Legt die Kärtchen verdeckt auf den Tisch. Nehmt abwechselnd ein Kärtchen, fragt und antwortet wie im Beispiel.

- Was feierst du am ...?
- Am ... fei(le)re ich ... / feiern wir ...



Mein Lieblingsfest

a Was ist typisch für dein Lieblingsfest? Notiere deine Gedanken im Assoziogramm.



b Sprich mit deinem Partner / deiner Partnerin über eure Lieblingsfeste.

kutlanan bayramlar ve böyle günlerin nasıl kutlandığı konusunda kültürlerarası ilişkilendirmesi için fırsat tanınmaktadır. (Team Deutsch 2 Arbeitsbuch, s. 69)

Almanca konuşulan ülkelerdeki bayramlarla ilgili bir proje çalışması yer almaktadır. Öğrencilerin, grupça seçtikleri bir bayramla ilgili proje çalışması gerçekleştirmeleri beklenmektedir. Ayrıca öğrencilere, internette bu konu hakkında elde edebilecekleri bilgilerin bulunduğu internet adresleri de verilmiştir. Öğrenciler, Almanca konuşulan ülkelerde Noel, Noel'den önceki dört pazar günü, Paskalya, yılbaşı, karnaval gibi bayramların ve kutlamaların nasıl yapıldığını, böyle günlerin ne gibi özelliklerinin olduğunu ve insanların nasıl kutladıklarını araştırmaya teşvik edilmektedir.

Proje kapsamında öğrencilerin hem araştırma yaparak bilgi toplamaları hem elde ettikleri bilgileri sunacakları bir proje oluşturmaları hem de kendi ülkeleri ile Almanca konuşulan ülkeleri bu açıdan karşılaştırmaları ve bu sayede kültürlerarası farklılıkları bulmaları sağlanmaktadır. Öğrencilerin, proje çalışmalarına o günlerle ilgili fotoğraf, resim, nesne, tipik yemek tarifi, şarkı, video görüntüsü, şiir, süsleme ve dekor gibi o günlere özgü her türlü materyali eklemeleri ve kendi ülkelerine göre ortaya çıkan farklılıklara da değinmeleri belirtilmektedir. Bu çalışma öğrencilerin, Almanca konuşulan ülkeler ile kendi

Öğrencinin, en sevdiği bayramın ismini ve ne zaman kutlandığını yazması, bayramın nitelikleri ve bayramla ilgili düşüncelerini kavram haritasıyla belirtmesi istenmektedir. Diğer taraftan öğrencinin, en sevdiği bayramla ilgili ikili çalışma yaparak konuşması sağlanmakta, bu sayede öğrenciye kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri,

Lektion 18

Projekt: Feste in deutschsprachigen Ländern

Links zu Weihnachten, Nikolaus und Advent
www.swissworld.org/ger/swissworld.html
www.aepages.net/weihnachten_in_oesterreich/christmas_in_vienna.htm
www.austria-www.at/weihnachten

Links zu Ostern

www.daf.uni-mainz.de/landeskunde/2000_3/Feste/Ostern/ostern_in_deutschland.htm
www.germaneasterholiday.com/ostern-osterfest/ostern/index.html

Links zum Karneval

www.goethe.de/2/jetzt/06/jun29/link29.htm
www.goethe.de/ins/ta/proj/projekt/de/karno.htm

• Bildet Teams. Jedes Team beschäftigt sich mit einem Fest.

Weihnachten • Nikolaus und Adventszeit • Ostern • Silvester • Karneval • ...

• Notiert Assoziationen zu eurem Thema. Schreibt eure Ideenansammlung auf ein Plakat.



• Überlegt, wie ihr euer Thema präsentieren wollt. Welche Informationen sind wichtig? Wo findet ihr sie? Die Stichpunkte und die Links helfen euch:

- Fotos, Bilder, Gegenstände zeigen
- Rezepte von typischen Speisen mitbringen, eventuell die Speisen zubereiten
- typische Lieder auf CD mitbringen
- eine Videosequenz zeigen (z.B. Karnevalsumzug)
- ein typisches Gedicht vorlesen
- etwas basteln (z.B. Weihnachtsschmuck, Karnevalsmasken, ...)
- Unterschiede zu eurem Land zeigen

• Verteilt die Aufgaben im Team. Überlegt, was ihr für eure Präsentation braucht. Plant auch die Zeit.

• Präsentiert euer Thema. Ihr könnt auch eine andere Klasse oder eure Eltern einladen.

• Ihr könnt die Ergebnisse von eurem Projekttag festhalten. Macht Fotos, vielleicht auch ein Video. Sammelt die geschriebenen Texte und Bilder in einer Projektmappe.

Viel Spaß an eurem Projekttag!

ülkeleri arasında kültürlerarası bağ kurmalarına ve kültürlerarası farklılıkları anlamalarına hizmet etmektedir. (Team Deutsch 2 Lehrerhandbuch, s. 113)

Ders kitabında Almanca konuşulan ülkelerde kutlanan bayramlar ve özel günler detaylı bir şekilde ele alınarak anlatılmıştır. Almanca konuşulan ülkelerdeki bayramlarla ilgili proje çalışması ve çalışma yaprağına yer verilerek, öğrencinin bu ülkelerdeki bayramlar ve özel günlerle ilgili araştırma yapması, bu tür günlerin niteliklerini öğrenmesi ve kültürel farklılıklarını anlaması sağlanmaktadır. Ayrıca öğrenciye, kendi ülkesindeki bayramlar ve özel günlerle ilgili sorular yöneltilerek, öğrenci kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri kültürlerarası karşılaştırması sonucu ortaya çıkan kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları anlaması konusunda teşvik edilmektedir. Bu konu sayesinde öğrenciye, dini açıdan ortaya çıkan farklılıklara karşı saygı ve hoşgörü geliştirmesi ve kültürlerarası bilinç oluşturmaları için imkân tanınmaktadır.

Tablo 3.2: “Team Deutsch 2” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler

ÜNİTE	BAŞLIK	KÜLTÜRLERARASI İÇERİK	YÖNTEM / TEKNİK / ARAÇ
Giriş	DACH-Länder	Coğrafya	Görsel Unsur / Grup Çalışması
Giriş	Reise durch Österreich	Coğrafya	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
13	Postdam und seine Partnerstädte	Uluslararası İlişkiler	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma - İkili Çalışma
13	Wie findet man eine Partnerschule?	Uluslararası İlişkiler	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
13	Eine E-Mail aus	Uluslararası İlişkiler	Görsel Unsur /

	Potsdam		Bireysel Çalışma
13	Eine Partnerschule in Europa	Uluslararası İlişkiler	Soru-Cevap / Tartışma / Grup Çalışması
13	Aus dem Prospekt	Coğrafya	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
13	Länder in Europa	Toplum	Görsel Unsur / Grup Çalışması
13	Wochenendprogramm: Wie gut kennen wir uns?	Boş Zaman Etkinlikleri	Soru-Cevap / İkili Çalışma / Çalışma Yaprağı
14	Lebens(t)räume	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
14	Eine Stadt – viele Eindrücke	Yerleşim Biçimleri	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
14	Spaziergang durch die Wiener Innenstadt	Coğrafya	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
15	Jugendliche und ihr Lieblingssport	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
15	Meinungen über Sportarten	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Tartışma / İkili Çalışma
15	Vorurteile und Tatsachen	Toplum	Tartışma / Grup Çalışması
16	Unsere Programmtipps für den Freitag	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Tartışma / Grup Çalışması
16	Medienprotokoll	Bilim ve Teknik	Soru-Cevap / Bireysel Çalışma /

			Çalışma Yaprağı
17	Umweltprojekte	Toplum	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
17	Jugendliche Taucher holen Müll aus dem See	Toplum	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
17	In Chemnitz machen Künstler Kunst aus Müll	Sanat Dalları	Kavram Haritası / Bireysel Çalışma
18	Heute feiern wir!	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
18	Familienfeste und andere Katastrophen?!	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
18	Deine Rolle in der Familie	Aile	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
18	Du und deine Familie	Aile	Tartışma / Bireysel Çalışma – Grup Çalışması
18	Leben in der Großfamilie	Aile	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Tartışma / Grup Çalışması
18	Wann feierst du welches Fest?	Bayramlar ve Özel Günler	Bireysel Çalışma
18	Mein Lieblingsfest	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / Kavram Haritası / Bireysel Çalışma – İkili Çalışma
18	Meine Familie	Aile	Bireysel Çalışma
18	Feste in deutschsprachigen	Bayramlar ve Özel Günler	Görsel Unsur / Proje / Grup Çalışması /

	Länder		Çalışma Yaprağı
19	Von Leseratten und Lesemuffeln	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Tartışma / Bireysel Çalışma – Grup Çalışması
19	Lieblingsbücher	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
20	Urlaubsangebote in DACH	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Grup Çalışması
20	Das waren meine Ferien	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
20	Geographiequiz	Coğrafya	Bireysel Çalışma
21	Familienstress	Aile	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
21	Emilio schreibt an Doris.	Aile	Bireysel Çalışma
22	Ein Job neben der Schule	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / Kavram Haritası / Bireysel Çalışma
22	Jobangebote	Çalışma Yaşamı	Görsel Unsur / Tartışma / Bireysel Çalışma – Grup Çalışması
22	Jugendliche Sparen	Toplum	İşitsel Unsur / Soru-Cevap / Bireysel Çalışma
22	Sparformen	Toplum	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
24	Wie alles angefangen hat	Bilim ve Teknik	Görsel Unsur / Tartışma / Grup Çalışması

24	Orientierung in der Autostadt	Bilim ve Teknik	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
----	-------------------------------	-----------------	---------------------------------

3.4. “TEAM DEUTSCH 3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜRLERARASI İÇERİKLER

3.4.1. Uluslararası İlişkiler

7 Austauschschüler berichten
a Wählt einen Text. Zu welchem Thema findet ihr Informationen?

Ordnung und Sauberkeit
Essen
Kleidung
Eigenschaften
Zeitplanung
Jungen und Mädchen

Eindrücke aus Deutschland, Österreich und der Schweiz

Eleonora (16) aus Italien war drei Monate als Austauschschülerin in Österreich
Mir hat es in Österreich sehr gut gefallen. Alle waren freundlich und offen. Man hat es in Österreich nicht so kalt, wie ich gedacht habe. Meine neuen Schulfreunde sind mir sehr hilfreich. Einer hat mich sogar zu einem Schwimmbad mitgenommen. Sport ist wichtig, aber fährt hier sehr. Die Jugendlichen sind nämlich wie in Italien, aber die Mädchen sind nicht so wichtig. Keiner ist hier sehr selbstisch, auch die Mädchen nicht. Sie sehen oft wie Jungen aus und natürlich ist man auch in Österreich Pizza und Pasta, aber das schmeckt nicht so wie zu Hause. Und an das Abendessen konnte ich mich nur schwer gewöhnen. Es war meist kalt, mit Würst, Käse und Schwarzbrot.

Georgi (15) aus Griechenland war in der Schweiz zu Besuch bei Verwandten
Ich war zwei Wochen bei meinem Onkel in der Schweiz. Er spricht natürlich auch Griechisch, aber meine Tante und meine Cousins sprechen nur Deutsch, besser gesagt, alle sprechen nur Schweizerdeutsch. Am Anfang habe ich keine verstanden und keiner hat mich verstanden, aber langsam ist es besser geworden. Wir haben sehr viel Käse gegessen, aber natürlich auch andere Dinge, vor allem viel Salat und Gemüse. Was mir besonders gefallen hat? – Die vielen Bäume, die grünen Wälder, die Natur ist hier sehr schön! Und die Strassen sind alle ganz sauber, überall stehen Mülltonnen. Auch zu Hause musste jeder den Müll ordentlich sortieren. Was habe ich nicht gesehen? Flaschen sauber gemacht und sie dann weggenommen. Das habe ich nicht gesehen! Auch zu Tisch keine sehr dünn traditionell gekleidet – mit Lederhosen oder so.

Aleksandra (17) aus Polen hat vierwöchige Sprachferien bei einer deutschen Gastfamilie verbracht
Ich habe die Gefühl, dass deutsche Jugendliche mehr offen als wir, weil wir den zum Beispiel haben, aber nicht. In unseren Albanien Schulen dürfen wir nicht raus gehen. Auf den Party haben mich nur die Mädchen, weil die Jungen keine Lust hatten. – Ich habe gehört, dass viele in Deutschland nicht so kulturell sind. Das kommt aber nicht! Mir den anderen Jugendlichen haben sie immer viel Spaß, sie waren alle sehr nett. Sogar die mir nur eine Sache aufzuhalten. Die Zeit ist immer sehr gross, organisiert. Man ist viel mehr nicht selbstisch. Sogar für Besuche bei Freunden besucht man eine Einladung und einen Termin. Ich glaube, dass hier jeder sehr diszipliniert und pünktlich ist.

b Tragt alle Informationen an der Tafel zusammen.

Almanya, Avusturya ve İsviçre’ye değişim programı öğrencisi olarak gelen üç gencin, bu ülkeler ve orada yaşayan insanlar ile ilgili izlenimleri yansıtılmıştır. İtalya’dan gelip üç ay Avusturya’da değişim programı öğrencisi olarak kalan Eleonora, Avusturya’yı çok beğendiğini, herkesin samimî ve dürüst olduğunu, hiç düşündüğü gibi o kadar soğuk olmadığını, yeni okul arkadaşlarının çok yardımsever olduklarını, hatta birisinin kendisini kayağa davet ettiğini, orada herkesin kayak yaptığını, gençlerin İtalya’daki gençlere benzediklerini, giyime ve moda öne verilmediğini, kızların sık sık

erkekler gibi göründüklerini ve kendilerine çok güvendiklerini, kendisinin en büyük sorunu yemek konusunda yaşadığını, Avusturya’da da pizza yendiğini, ama kendi ülkelerindeki gibi iyi tadı olmadığını, akşam yemeğine zor alıştığını, çoğunlukla sucuk, peynir ve çavdar ekmeği gibi soğuk yemeklerin yendiğini dile getirmektedir. Yunanistan’dan İsviçre’ye gelen ve orada akrabalarında misafir olarak kalan Georgi, İsviçre’deki amcasında iki hafta kaldığını, amcasının Yunan olduğunu, fakat yenge ve kuzenlerinin sadece Almanca konuştuklarını, kısaca herkesin İsviçre Almancası konuştuğunu, başlangıçta hiçbir şey anlamadığını, fakat yavaş yavaş daha iyi olduğunu, orada çok peynir yediklerini, tabii salata ve sebze başta olmak üzere başka şeyler de yediklerini, İsviçre’de birçok dağ ve yeşil çimenlerin olmasının hoşuna gittiğini, doğanın çok güzel ve caddelerin oldukça temiz olduğunu, her yerde çöp tenekelerinin durduğunu, evde her birinin çöpleri düzenli olarak

ayırdığını, yengesinin tüm teneke kutuları ve şişeleri temizleyip attığını, bu durumu gerçekten komik bulduğunu söylemektedir. Polonya'dan Almanya'ya gelen ve dört haftalık dil tatilini bir misafir aile yanında geçiren Aleksandra, Alman gençlerin kendi ülkesindeki gençlerden örneğin 15 yaşındaki gençlerin akşamları dışarı çıkabilmesi gibi daha çok konuda izinli olduklarını, daha büyük öğrencilerin sigara içebildiklerini, partilerde çoğunlukla sadece kızların dans ettiğini, çünkü erkeklerin bunu istemediklerini, daha önce Almanlar'ın o kadar esprili olmadıklarını duyduğunu, ama bunun doğru olmadığını, diğer gençlerle çok eğlendiklerini ve onların gerçekten çok esprili olduklarını, zamanı çok iyi organize etmelerinin dikkatini çektiğini, orada herkesin çok disiplinli ve dakik olduklarını belirtmektedir. Okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikle, başka ülkelerden Almanca konuşulan ülkelere gelen gençlerin, bu ülkeler ve orada yaşayan insanlar ile ilgili izlenimleri öğrenciye aktarılmıştır. Gençlerin anlattıklarından yola çıkarak, o ülkeler ve toplum yapısı hakkında bilgi verilmektedir. Bu üç gencin, Almanca konuşulan ülkelere gitmeden önce o ülkelerle ilgili duydukları şeyleri ve düşüncelerini paylaştığı, sonrasında ise hangilerinin doğru veya yanlış olduğunu saptadığı görülmektedir. Gençlerin bu tür açıklamaları doğrultusunda onların bazı konularda Almanca konuşulan ülkelerle ilgili daha önceden bazı klişeler edindikleri, ama o ülkelere gidip orada belli bir süre kaldıktan sonra bu klişelerin gerçek olmadığını fark ettikleri bu konu aracılığıyla gösterilmiştir. Öğrencilerin, klişe ile gerçek arasındaki farkı ayırt etmesi ve ikisi arasındaki ayrımı anlaması açısından uygun bir konu ele alınmıştır. Öte yandan bu üç ülkeye ait gençler, zamanı planlama, yemek, düzen ve temizlik, giyim gibi konularda bilgi sunularak, öğrencinin kavram haritaları sayesinde bu ülkelerle ilgili daha önceden edindiği klişeler varsa, onları sorgulaması ve bu klişeleri kültürlerarası bağlamda anlaması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 12)

Bu etkinlikte öğrencilerin, Almanca konuşulan ülkelerle ilgili üç gencin paylaştığı izlenimlerinden hangilerini beklediklerini, hangilerine ise şaşırdıklarını söylemeleri ve bu konu hakkında aralarında grup çalışması yaparak tartışmaları istenmektedir. Öğrencilere, konuşma

8 Persönliche Erfahrungen von Austauschschülern

a Was hat euch in den Berichten überrascht? Was habt ihr erwartet?
Diskutiert in der Klasse.

	Das hat mich überrascht:	Das habe ich erwartet:
D	?	?
A	?	?
CH	?	?

b Welche Sätze treffen auch auf euer Land zu?

1. Das Abendessen ist meist kalt.
2. Alle sind ziemlich diszipliniert.
3. Man muss den Müll sortieren.
4. Bei uns rauchen Jugendliche nicht.
5. Kleidung ist nicht sehr wichtig.
6. Die Natur ist sehr schön.
7. Die Jugendlichen haben viele Freiheiten.
8. Überall stehen Müllimer.



Adjektive und Nomen

offen die Offenheit
selbstsicher die Selbstsicherheit
frei die Freiheit
freundlich die Freundlichkeit
pünktlich die Pünktlichkeit
sauber die Sauberkeit

AB: 11, 12, 13

Artikelwörter und Pronomen

Ein Mitschüler hat mich eingeladen.
Einer hat mich eingeladen.
Kein Jugendlicher ist hier sehr modisch.
Keiner ist hier sehr modisch.
Jeder Schweizer fährt Schi.

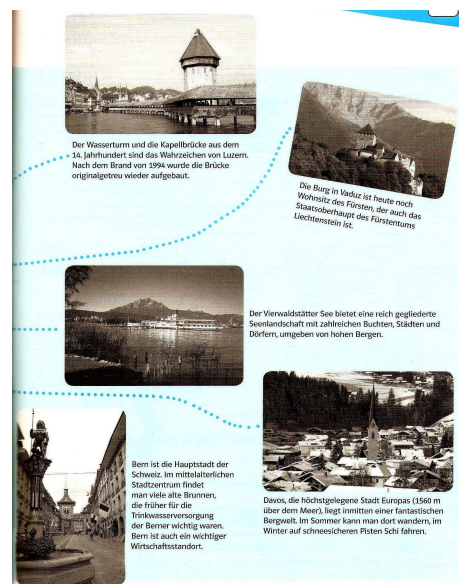
becerisine yönelik bu etkinlik aracılığıyla Almanya, Avusturya ve İsviçre ülkeleri ile o ülkelerin toplum yapıları hakkında bilgi edinmeleri için fırsat verilmekte, diğer taraftan öğrenciler, edindikleri bilgiler doğrultusunda varsa daha önceden o ülkelerle ilgili edindikleri klişeleri sorgulamaya teşvik edilmektedir. Akşam yemeğinin çoğunlukla soğuk olduğu, herkesin oldukça disiplinli olduğu, çöpün ayırt edilmesi gerektiği, gençlerin sigara içmediği, giyim çok önemli olmadığı, doğanın çok güzel olduğu, gençlerin boş vaktinin olduğu, her yerde çöp tenekelerinin bulunduğu gibi bilgilere yer verilerek, öğrenciye kendi ülkesi için hangilerinin geçerli olduğu sorulmaktadır. Bu sayede öğrenciye, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri kültürlerarası karşılaştırması, benzer ve farklı olan nitelikleri bulması için fırsat verilmektedir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 13)

Uluslararası ilişkiler konusunda Almanca konuşulan ülkelere değişim programı öğrencisi veya çeşitli sebeplerle misafir olarak gelen insanların, bu ülkeler, toplum yapıları ve halkı ile ilgili izlenimleri ele alınarak, Almanca konuşulan ülkeler tanıtılmaktadır. Bu konu kapsamında daha önce bu ülkelere hiç gelmemiş olan insanların, bu ülkelere dair önceden edindikleri klişelerden söz edilerek, klişe ile gerçek arasındaki ayrımın fark edilmesi sağlanmaktadır. Öğrenci, sunulan etkinlikler aracılığıyla hem Almanca konuşulan ülkeler ve kendi ülkesi ile ilgili klişeleri eleştirel düşünmeye hem de bu ülkeleri kültürlerarası bağlamda karşılaştırıp anlamaya teşvik edilmektedir.

3.4.2. Coğrafya



Almanca konuşulan ülkeler olan Almanya, Avusturya, İsviçre ve Liechtenstein konu edilmiş ve bu dört ülkenin haritalarına yer verilmiştir. Haritalarda ülkelerin başkentleri, kentleri, eyaletleri ve önemli yeryüzü şekilleri gösterilmiştir. Haritalar ülkelerin bayraklarıyla desteklenmekte ve ülkelerle ilgili ek bilgiler yer almaktadır. Her ülkenin yüzölçümü, nüfusu, başkenti, para birimi, idare birimi ve konuşulan dilleri yansıtılmaktadır. Almanya'nın 357.027 km² yüzölçümüne, 82.526.000 nüfusa, 16 tane eyalete sahip olduğu, başkentinin Berlin, para biriminin ise Euro olduğu, Almanya'da Almanca, Danimarkaca, Sorb dili ve Frizce'nin konuşulduğu; Avusturya'nın 83.858 km² yüzölçümüne, 8.200.000 nüfusa, 9 tane eyalete sahip olduğu, başkentinin Viyana, para biriminin ise Euro olduğu ve Avusturya'da Almanca, Slovence ve Hırvatça'nın konuşulduğu; İsviçre'nin 41.285 km² yüzölçümüne, 7.472.600 nüfusa, 20 eyalete sahip olduğu, başkentinin Bern, para biriminin ise Frank olduğu ve İsviçre'de Almanca, Fransızca, İtalyanca ve Romanş dilinin konuşulduğu; Liechtenstein'nin ise 160 km² yüzölçümüne, 35.000 nüfusa, 11 belediyeye sahip olduğu, başkentinin Vaduz, para biriminin ise Frank olduğu ve orada Almanca konuşulduğu belirtilmektedir. Öğrencilere, karışık olarak verilen bilgilerden yola çıkarak, bilgileri ait oldukları ülkelerle eşlemeleri beklenmektedir. Bu konu aracılığıyla öğrencilere, hem Almanca konuşulan ülkelerin hangileri olduğu hem de o ülkelerle ilgili kültürlerarası bağlamda bilgi aktararak, öğrencinin bu ülkelere ait kültürel bilgisinin artması amaçlanmaktadır. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 6-7)



Hem Basel, Bern, Luzern, Neuchâtel, Lugano ve Davos kentlerinin bulunduğu hem de Vierwaldstätter ve Luganer göllerinin gösterildiği İsviçre haritasına yer verilmiştir. Ayrıca Almanya, Avusturya ve İsviçre ülkelerinin ortasında bulunan ve Almanca konuşulan ülkelerden çok küçük bir ülke olan Liechtenstein da Vaduz adlı başkentiyle birlikte gösterilmiştir. Haritada belirtilen kentlerin önemli yerleri ve yapıları fotoğraflarla aktarılmakta ve bunlar hakkında bilgi verilmektedir. Basel kentinde, İsviçre, Almanya ve Fransa ülkelerinin kesiştiği noktada bulunan bir anıt olduğu; Lugano kentindeki Luganer Gölü'nün kenarındaki palmye ağaçlarının altında gezilebildiği ve gemiyle gölde gezinti yapılabilirdiği; 14. yüzyıldan olan Wasserturm ve Kapellbrücke yapılarının Luzern kentinin sembolü oldukları ve 1994 yılındaki yangından sonra köprünün yeniden inşa edildiği; İsviçre'nin başkentinin Bern kenti olduğu ve orta çağa ait kent merkezinde birçok eski çeşme bulunduğu; Luzern kentindeki Vierwaldstätter Gölü'nün çok sayıda koy, kent ve köylerle dolu manzaralar sunduğu; Davos kentinin deniz seviyesinden 1560 metre yükseklikte bulunup Avrupa'nın en yüksek kenti olduğu, dağların ortasında yer aldığı, orada yazın yürüyüş ve kışın da kayak yapıldığı anlatılmıştır. Böylece öğrenciye, kültürlerarası bağlamda İsviçre ve Liechtenstein hakkında coğrafi bilgiler sunularak, bu ülkeleri kültürlerarası bağlamda tanınması için fırsat verilmektedir. (Team Deutsch 3 Arbeitsbuch, s. 4-5)

16 **Geografie-Quiz** **KB: 11**

a Bildet Vierer-Teams und löst das Quiz so schnell wie möglich. Die Karte im KB, Seite 6-7 hilft! Welches Team ist am schnellsten?

1. Welches Land ist kein Nachbar von Österreich? <input type="checkbox"/> a) Slowenien <input type="checkbox"/> b) Italien <input type="checkbox"/> c) Schweiz <input type="checkbox"/> d) Frankreich	2. Durch welches Land fließt der Rhein nicht? <input type="checkbox"/> a) Deutschland <input type="checkbox"/> b) Italien <input type="checkbox"/> c) Österreich <input type="checkbox"/> d) Schweiz
3. Welcher See liegt in Deutschland? <input type="checkbox"/> a) Chiemsee <input type="checkbox"/> b) Neusiedlersee <input type="checkbox"/> c) Vierwaldstätter See <input type="checkbox"/> d) Gardasee	4. Welche Stadt ist keine Hauptstadt? <input type="checkbox"/> a) Berlin <input type="checkbox"/> b) Vaduz <input type="checkbox"/> c) Wien <input type="checkbox"/> d) Zürich
5. Welches Land grenzt nicht an den Bodensee? <input type="checkbox"/> a) Schweiz <input type="checkbox"/> b) Deutschland <input type="checkbox"/> c) Österreich <input type="checkbox"/> d) Liechtenstein	6. Welche deutsche Stadt liegt am weitesten im Osten? <input type="checkbox"/> a) Saarbrücken <input type="checkbox"/> b) München <input type="checkbox"/> c) Dresden <input type="checkbox"/> d) Essen
7. Welche Stadt liegt nicht in der Schweiz? <input type="checkbox"/> a) Basel <input type="checkbox"/> b) Locarno <input type="checkbox"/> c) Bonn <input type="checkbox"/> d) Lausanne	8. Durch welches Land fließt die Donau nicht? <input type="checkbox"/> a) Deutschland <input type="checkbox"/> b) Ungarn <input type="checkbox"/> c) Schweiz <input type="checkbox"/> d) Österreich

b Findet nun selbst zwei Geografie-Quizfragen.

<input type="checkbox"/> a) <input type="checkbox"/> c)	<input type="checkbox"/> b) <input type="checkbox"/> d)
<input type="checkbox"/> a) <input type="checkbox"/> c)	<input type="checkbox"/> b) <input type="checkbox"/> d)

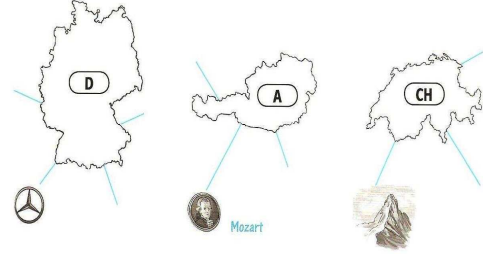
Almanca konuşulan ülkelerle ilgili küçük bir teste yer verilmiştir. Testte Almanya'nın komşu ülkeleri, Almanya'daki göller, Bodensee, İsviçre'nin kentleri, Rhein Nehri, başkentler, Almanya'daki kentler ve Donau Nehri hakkında sorular yöneltilmiş ve öğrencilerden de Almanca konuşulan ülkelerin coğrafyası ile ilgili iki soru oluşturmaları istenmiştir. Öğrenciler, grup çalışması yaparak hem Almanca konuşulan ülkelere ait mevcut bilgilerini sorgulamaları

hem de o ülkelerle ilgili coğrafi bilgilerini genişletmeleri için teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 3 Arbeitsbuch, s. 13)

Almanya, Avusturya ve İsviçre ülkeleriyle ilgili kavram haritaları yansıtılmıştır. Öğrencinin, bu üç ülkeye ait sözcük, sembol, isim, işaret gibi kavramları belirtmesi istenmiştir. Bu etkinlik öğrencinin, Almanca konuşulan ülkeleri kültürlerarası karşılaştırma yaparak kültürlerarası anlama sürecinde etkin olmasına hizmet etmektedir. (Team Deutsch 3 Arbeitsbuch, s. 15)

Mein DACH!

Was verbindest du mit den drei Ländern? Notiere Wörter, Symbole, Namen, Zeichen, ...



1 Unser Europa
Who were the schon? Wo herest ihr jemanen? Wo möchtet ihr gerne einen histären? Erzählt eure persönliche Europakarte.

2 Sprachen in Europa
a. Wie glaubst du, wie viele Sprachen spricht man in Europa? Kreuz bitte an:
DE EN FR IT ES
b. Welche Sprachen (er)kenntst du? Ordne die Sätze Ländern zu.
c. Welche Sprachen kennst du noch? Ergänze die Sprechblasen.

3 Aufgabe! Länder in Europa
Bildet zwei Teams. Wählt fünf Länder aus, die das andere Team erraten muss. Team 1 beginnt und stellt Ja/Nein-Fragen wie im Beispiel.
Lagt das Land in Norden Europa? Spricht man in dem Land Englisch? Ist das Land groß?
Team 2 antwortet mit Ja oder Nein. Bei Ja darf Team 1 weiterfragen, bei Nein wird geschwiegen. Wer zuerst die fünf Länder erraten hat, hat gewonnen.

Avrupa ülkelerini başkentleriyle birlikte gösteren bir Avrupa haritasına yer verilmiştir. Haritada Avrupa kıtasındaki ülkelerde konuşulan birçok dilden “Selam! Nasılsın?” tümcüsü yansıtılmıştır. Öğrenciye, Avrupa ülkelerinde konuşulan diller ve bu dillere ait selâmlaşma tümceleri gösterilmiştir. Öte yandan öğrenciye, Avrupa’da kaç tane dilin konuşulduğu, hangi dilleri bildiği, daha önce nerede bulunduğu, hangi ülkeden birilerini tanıdığı ve nereye gitmek istediği gibi sorular yöneltilmiş ve ayrıca tümceleri ülkelere göre düzenlemesi, kendi kişisel Avrupa haritasını

hazırlaması, boş bırakılan konuşma kutucuklarına bildiği dilden tümce yazması istenmiştir. Bu etkinlikle öğrencinin, kültürlerarası bağlamda sadece Almanca konuşulan ülkeleri değil, bilakis tüm Avrupa ülkelerini hem coğrafya hem de konuşulan diller konusunda tanınmasını sağlamaktadır. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 156-157)

Ders kitabında coğrafya kapsamında başta İsviçre ve Liechtenstein olmak üzere Almanca konuşulan ülkeler hakkında ayrıntılı bilgi sunulmuştur. Ayrıca Avrupa haritasına yer verilerek Avrupa’daki ülkeler ve o ülkelerde konuşulan diller yansıtılmıştır. Bu konu

aracılığıyla öğrenciye, Almanca konuşulan ülkeleri ve Avrupa'yı coğrafya bağlamında tanıtması ve kendi ülkesi ile kültürlerarası karşılaştırması için fırsat tanınmaktadır.

3.4.3. Tarih

Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte, önemli tarihler ve bu tarihlerde meydana gelen olaylar ele alınmıştır. Fransız İhtilâli'nin başlaması, İsa'nın doğumu, Berlin duvarının yıkılması, II. Dünya Savaşı'nın sona ermesi, Amerika'nın

keşfi gibi önemli tarihi olaylar, gerçekleştikleri tarihleri ile birlikte sunulmaktadır. Öğrencilerin, bu önemli olayların tarihlerini doğru bir şekilde bulması beklenmektedir. Dünya tarihinin önemli olayları konu edilmekte ve öğrenciye hangi yılı önemli bulduğu sorularak, öğrencinin bu konu hakkında konuşması sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra öğrencinin, verilen olaylar dışında tarihten önemli bir olayı da eklemesi istenmiş ve böylelikle konu genişletilmiştir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 54)

10 Wichtige Daten

a Jugendliche nennen auf einer Homepage geschichtliche Ereignisse, die für ihr Land sehr wichtig waren. Ordnet bitte die Jahreszahlen zu.

1492
1291
1989
0
1945
1789
44 v. Chr.
1955

der Beginn der Französischen Revolution (Isabelle aus Toulouse)
die Geburt Christi (Patrick aus Regensburg)
der Fall der Berliner Mauer (Hanna aus Dresden)
das Ende des Zweiten Weltkriegs (Joanna aus Danzig)
die Ermordung Julius Cäsars (Mario aus Venedig)
die Entdeckung Amerikas (Francesco aus Chile)
der Schwur der drei Urkantone auf der Rütli-Wiese (Marcel aus Luzern)
die Erklärung der immerwährenden Neutralität von Österreich (Nicole aus Graz)

b Welche Jahreszahlen findet ihr wichtig? Fügt ein Ereignis hinzu und sammelt alle an der Tafel.
c Macht Kärtchen mit einer wichtigen Jahreszahl. Zieht eine und erzählt, was ihr über die Zahl wisst.

Ders kitabında tarih konusu kapsamında Dünya tarihinin önemli olayları üzerinde durulmuş, bunların içinde Almanca konuşulan ülkelerin tarihinden olaylara da yer verilmiştir. Öğrenciye, gerek Dünya gerek Avrupa gerekse de Almanca konuşulan ülkelerin tarihinden önemli olaylarla ilgili kısa bilgiler sunularak, öğrencinin bu tarihi olaylarla ilgili düşünmesi sağlanmaktadır. Böylece öğrenci, tarih bağlamında kendi ülkesinin tarihini de dikkate alarak, kültürlerarası bağ kurmaya sevk edilmektedir. Ancak Almanca konuşulan ülkelerle ilgili tarihi olaylara kısaca değinilmiş ve birçok önemli olaydan hiç söz edilmemiştir. Bu yüzden öğrencinin, kültürünü öğrendiği ülkelerin önemli olaylarıyla beraber tarihlerini de öğrenmesi yetersiz kalmaktadır. Oysaki bu ülkelerin tarihleri ve diğer önemli olayları, daha açıklayıcı bir şekilde anlatılarak ele alınsa, öğrencinin bu konuda kültürlerarası karşılaştırma ve bağ kurma süreci daha verimli hale getirilebilecektir.

3.4.4. Eğitim

2 Eine Klasse in Frankfurt

a. Was meint ihr, woher stammen die Schüler dieser Schulklasse in Deutschland? Versucht ihre Herkunft zu erraten.

Russland



b. Hört bitte zu und kontrolliert eure Annahmen. Ergänzt weitere Informationen über die Klasse.

c. Welche Sprachen sprechen die Schüler in eurer Klasse?

Almanya'nın Frankfurt kentinde bulunan Lessing-Gymnasium adlı bir lisenin 10c sınıfındaki öğrenciler, fotoğrafla yansıtılmıştır. Fotoğrafta öğrencilerin, birbirlerinden farklı oldukları, sadece Alman öğrencilerin değil, farklı ülke ve kültürden gelen öğrencilerin de yer aldığı görülmektedir.

Fotoğraftaki bir öğrencinin, sınıfını anlattığı konuşması CD ile aktarılmıştır. Öğrenci, Lessing-Gymnasium adlı bir lisenin 10c sınıfına gittiğini, sınıfında sekiz erkek ve altı kız olmak üzere toplam 14 öğrencinin bulunduğunu, öğrencilerin yaklaşık yarısının Alman ebeveynlerinin olmadığını, birkaçının Almanya'da doğup büyüdüğünü, diğerlerinin ise birkaç yıl önce Almanya'ya geldiklerini, sınıflarında Çin, Rusya, Bosna-Hersek, Hırvatistan, İtalya, Kanada ve Türkiye'den öğrenciler olduğunu, çoğunun iki dil hatta bazılarının ise üç dil konuştuğunu, cadde ve trende sık sık Rusça veya Türkçe duyulduğunu ve bunun normal olduğunu, fakat bu sınıfa gelmeden önce bazı dilleri hiç duymadığını söylemektedir. Dinleme becerisine yönelik bu etkinlikte böyle bir sınıfın konu edilmesiyle, öğrenciye Almanya'daki sınıfların sadece Alman öğrencilerden oluşmadığı, bilakis birçok farklı ülkeden gelen öğrencilerden oluştuğu, her bir öğrencinin mensup olduğu ülkenin anadiline sahip olduğu için farklı dilleri konuştuğu gösterilmektedir. Bununla birlikte hem Almanya'daki sınıf yapısının hem de toplum yapısının çok dilli ve çok kültürlü bir nitelik taşıdığı anlatılmaktadır. Öğrenciye, sınıf yapıları açısından kendi ülkesi ile Almanya arasında kültürlerarası bağ kurması için imkân verilmektedir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 58)

Farklı ülke ve kültüre mensup gençlerden oluşan bir sınıftaki öğrencilerin, sınıflarının çok kültürlü bir sınıf olmasıyla ilgili düşünceleri aktarılmıştır. Matthias, sınıfındaki herkesin birbiriyle çok iyi geçindiğini, herhangi birinin siyah, esmer veya beyaz tene sahip olup olmamasının kendisi için fark etmediğini, yabancıların durumunu anlamak için yılın yarısını yurt dışında geçirmek gerektiğini; Lidia, sınıflarında başka ülkeye mensup birçok öğrenci bulunduğunu, Semra, Arnela ve Alina gibi birkaçının kendisinin en iyi arkadaşları

olduğunu; Mendy, renkli sınıfını ilgi çekici bulduğunu, çünkü yabancı arkadaşlarının bayramları veya dinleri hakkında birçok şey öğrendiğini, herkesin aynı olması durumunda yaşamın çok daha sıkıcı olacağını düşündüğünü; Tommy, sınıftaki herkesle iyi anlaşmış, futbol karşılaşmalarında sık sık başka bir dilde küfür edilmesi ve ara sıra aşağılanması durumunun kendisini rahatsız ettiğini, artık saygı gösterilirse daha az çatışma olacağını; Arnela ise, sınıfında kendisi gibi birçok yabancı öğrencinin olduğunu, kendisinin Bosna-Hersek'ten geldiğini, Frankfurt'ta olmaktan hoşlandığını, ama bazen memleketini özlediğini dile getirmektedir. Almanya'nın Frankfurt kentindeki bir sınıfın öğrencilerinin, farklı ülke ve kültürlerden gelen öğrencilerle bir arada öğrenim görme konusundaki görüşleri yansıtılmıştır. Okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikle, çok kültürlü bir sınıf yapısının olumlu ve olumsuz yanları, öğrencilerin memnun olup olmadıkları durumlar ele alınarak, Almanya'daki öğrencilerin birbirleriyle olan ilişkileri gösterilmiştir. Bu sayede öğrencinin, Almanya'daki sınıflarda birçok farklı ülkeden gelen öğrencilerin bir arada eğitim aldıklarını ve çok kültürlü bir sınıf ortamının olası sonuçlarını görmesi sağlanmaktadır. Ayrıca bu etkinlik öğrencinin, iki ülkeyi sınıf yapıları bağlamında karşılaştırmasına hizmet etmektedir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 59)

Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte, Almanya'daki Europaschule Bornheim adlı bir okul konu edilmiştir. Okulun, gençleri birleşik Avrupa yaşamına hazırlamak ve Avrupa özelliklerini öğrenmeye teşvik etmek istediği, bu süreçte okulun düzenli öğrenci değişimi programını, yurtdışında stajı, geniş yabancı dil alternatiflerini, 5. sınıftan itibaren

44 Schülermeinungen

a Lies die Aussagen der Jugendlichen über ihre „bunte“ Klasse. Ergänze bitte den Wortigel.

„bunte“ Klasse

„In meiner Klasse kommen alle gut miteinander aus. Für mich macht es keinen Unterschied, ob jemand eine schwarze, braune, weiße oder gelbe Hautfarbe hat. Wenn man die Situation von Ausländern verstehen möchte, sollte man selbst ein halbes Jahr im Ausland verbringen.“ (Matthias)

„Ich finde meine „bunte“ Klasse sehr interessant, denn ich lerne eine Menge über die Feste oder die Religionen meiner ausländischen Mitschüler. Klar gibt es auch welche, die Schwierigkeiten machen, das tun aber auch viele Deutsche. Ich glaube, wenn wir alle gleich wären, wäre das Leben viel langweiliger.“ (Mendy)

„Ich komme gut mit allen in der Klasse aus. Etwas stört mich aber manchmal: Beim Fußballspielen wird man oft in einer anderen Sprache beschimpft und hin und wieder beleidigt. Wenn wir mehr Respekt zeigen würden, hätten wir auch weniger Konflikte.“ (Tommy)

„In unserer Klasse gibt es viele, die aus einem anderen Land stammen. Einige davon sind meine besten Freundinnen. Dazu gehören Semra, Arnela und Alina. Ich würde mich sehr freuen, wenn ich ihre Länder einmal kennen lernen könnte.“ (Lidia)

„In unserer Klasse gibt es viele Ausländer, dazu gehören auch ich. Ich komme aus Bosnien. Alle sind nett zu mir, und in Frankfurt gefällt es mir auch, aber manchmal vermisse ich doch meine Heimatstadt. Wenn ich die Möglichkeit hätte, würde ich öfter nach Hause fahren.“ (Arnela)

b Welche Vorstellungen haben die Jugendlichen? Lies bitte noch einmal und ergänze die wenn-Sätze.

1. _____, wenn ich ihre Länder einmal kennen lernen könnte.

Wenn wir alle gleich wären, _____

Wenn man die Situation von Ausländern verstehen möchte, _____

2. _____, würde ich öfter nach Hause fahren.

Wenn wir mehr Respekt zeigen würden, _____

Wenn-Sätze mit Konjunktiv

Wenn wir alle gleich wären, **wäre** das Leben viel langweiliger.

Wenn wir mehr Respekt zeigen würden, **hätten** wir weniger Konflikte.

Ich würde mich sehr freuen, wenn ich ihre Länder einmal **kennen lernen könnte**.

AB: 4, 5

Konjunktiv

können (→ konnte) ich könnte du könntest er/es/ sie könnte wir könnten ihr könntet sie könnten

auch: müssen, dürfen

sollen (→ sollte) ich sollte du solltest er/es/ sie sollte wir sollten ihr solltet sie sollten

auch: wollen

AB: 7, 8, 9

6 Eine Europaschule in Deutschland

a Lies das Faltblatt der Europaschule Bornheim, markiere wichtige Informationen und ergänze die Tabelle.

Unterricht	Sprachen	Aktivitäten	Besonderheiten
1	2	3	4

Europaschule Bornheim

Die europäische Dimension
Die Schule möchte die Jugendlichen auf das Leben im vereinten Europa vorbereiten und dazu anregen, europäische Besonderheiten kennen und verstehen zu lernen. Dabei berücksichtigt sie folgende Aspekte:

- regelmäßiger Schüleraustausch
- Praktika im Ausland
- ein breites Angebot an Fremdsprachen (Englisch, Spanisch, Französisch, Russisch, ...)
- bilingualer Unterricht ab Klasse 5
- Teilnahme an europäischen Programmen
- Europa als integrativer Bestandteil im Unterricht



Ganztagschule
An drei Tagen in der Woche geht die Schule bis 16 Uhr. Das heißt aber nicht harte Arbeit von acht bis vier, sondern eine gesunde Mischung aus Unterricht, Essenszeiten, Pausen und Freizeitangeboten. In der einstündigen Mittagsfreizeit können die Schülerinnen und Schüler im Schulrestaurant „Sunny“ essen, sich in der Cafeteria unterhalten, in der Bibliothek lesen oder an einer der vielen sportlichen und künstlerischen Aktivitäten wie Billard oder Klavierspielen teilnehmen. An einem Nachmittag kann jeder in einer Arbeitsgemeinschaft seinen besonderen Interessen nachgehen.



Bildungsgänge
Die Europaschule Bornheim ist eine Gesamtschule und umfasst die Klassen 5 bis 13. Durch ein differenziertes Unterrichtsangebot können die Schülerinnen und Schüler alle Abschlüsse bis zum Abitur machen, auch das Abitur nach 12 Jahren.

Partnerschulen
Die Schule hat zahlreiche Partnerschulen in Großbritannien, Frankreich, Spanien, Tschechien, Italien, Polen usw., mit denen sowohl persönlich als auch mit Hilfe von Internet oder Videokonferenzen ein regelmäßiger Austausch stattfindet.

b Was sagen die Schüler über ihre Schule? Ergänzt bitte die Aussagen.

- Bei uns kann man das Abitur sowohl nach 12 als auch nach 13 Jahren machen.
- Wir gehen nicht nur am Vormittag, sondern oft auch in die Schule.
- Manche haben Geschichte nicht nur auf , sondern auch auf Englisch.
- Wir haben sowohl in Großbritannien als auch in Frankreich .
- Ganztagschule heißt bei uns nicht den ganzen Tag , sondern eine Mischung verschiedener Aktivitäten.
- Der . findet bei uns sowohl persönlich als auch per Internet statt.

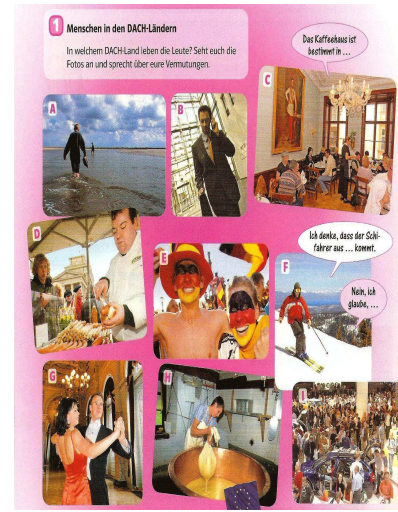
iki dilli dersi ve Avrupa programlarına katılımı dikkate aldığı belirtilmektedir. Europaschule Bornheim adlı okulun bir entegre okulu olduğu, 5.-13. sınıflar arasındaki sınıfları kapsadığı, öğrencilerin 12. sınıftan sonraki lise bitirme sınavına kadar tüm sınıfları bölümlenen ders seçenekleri ile bitirebildikleri ifade edilmektedir. Öğrencilerin, haftada üç gün saat:16.00'a kadar okulda oldukları, bir saatlik öğle arasında okul restoranında yemek yiyebildikleri, kafeteryada sohbet edebildikleri, kütüphanede bir şeyler okuyabildikleri veya sportif ve sanatsal

birçok etkinlikten birine katılabildikleri açıklanmaktadır. Ayrıca okulun, Büyük Britanya, Fransa, İspanya, Çek Cumhuriyeti, İtalya ve Polonya gibi ülkelerde çok sayıda kardeş okula sahip olduğu söylenmektedir. Almanya'da bulunan Europaschule Bornheim adlı okul hakkında yer alan bilgiler aracılığıyla öğrenciye, Almanya'daki okulların ve eğitimin nasıl olduğu, öğrencilerin okulda ne tür olanaklara sahip oldukları hakkında örnek bir okul aracılığıyla bilgi sunulmuştur. Bu etkinlikte öğrenci, eğitim açısından kendi ülkesi ile Almanya'yı kültürlerarası ilişkilendirmeye teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 100)

Ders kitabında eğitim konusunda Almanya'daki mevcut eğitimden söz edilmekte, özellikle okul türlerinden örnek gösterilerek oradaki okulların niteliklerinden ve sınıf yapılarından bahsedilmektedir. Almanya'da bulunan okulların farklı ulus ve kültüre mensup öğrencilere sahip olmasından dolayı, çok dilli, çok kültürlü ve çok uluslu sınıf yapılarının olduğu dile getirilmektedir. Öğrenciye, bu konu aracılığıyla farklı kültürlere mensup kişilerin aynı ortamda saygı, hoşgörü ve önyargısızca bulunabildikleri, ayrıca böyle bir sınıf yapısının olumlu ve olumsuz yönleri yansıtılarak, öğrencinin kültürlerarası bilinç oluşturmaya yardım edilmektedir.

3.4.5. Toplum

Almanca konuşulan ülkeleri ve o ülkelerde yaşayan insanları gösteren fotoğraflar yer tutmaktadır. Fotoğraflar aracılığıyla Almanya, Avusturya ve İsviçre ülkelerinden insan manzaraları yansıtılmakta ve öğrenciye, o ülkeler ve orada yaşayan insanlar hakkında ön bilgi verilmektedir. Öğrencinin, fotoğraflarla gösterilen yerlerin ve insanların hangi ülkeyi temsil ettiğini bulması ve bu sayede üç ülkeyi karşılaştırmalı olarak görmesi sağlanmaktadır. Böylelikle öğrenci, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri toplum yapısı bakımından kültürlerarası karşılaştırmaya yönlendirilmektedir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 9)



Klişeler konu edilmiş ve Almanca konuşulan ülkelerle ilgili klişeler ele alınmıştır. Her Almanın kızartılmış sucuk ve lâhana turşusu yiyip yemediği, her Almanın pahalı otomobiller kullanıp kullanmadığı, her Almanın günde bir litre bira içip içmediği, her Avusturyalı'nın yılbaşında Viyana valsı yapıp yapmadığı, her İsviçreli'nin Almanca, Fransızca ve

İtalyanca konuşup konuşmadığı, Almanlar'ın her zaman dakik olup olmadıkları, her İsviçreli'nin kayak yapıp yapamadığı, Avusturyalı'ların selâmlaşmada öpüşüp öpüşmedikleri gibi sorularla öğrenci, Almanca konuşulan ülkelerle ilgili klişeler hakkında konuşmaya teşvik edilmektedir. Öğrencinin, sunulan klişelerden hangilerinin doğru veya yanlış olduğunu bulması ve bu konu hakkında tartışması istenmektedir. Diğer taraftan öğrenciye, kendi ülkesi hakkında da benzer klişelerin olup olmadığı sorularak, öğrencinin hem kendi ülkesi ile ilgili konuşması hem de kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri benzer ve farklı yönleri açısından kültürlerarası karşılaştırma yapması sağlanmaktadır. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 10)

DACH-Quiz

Spielanleitung:

- Bildet Teams mit vier Personen!
- Leset die Fragen und ratet drauf los. Es gibt pro Frage nur eine richtige Antwort. Besitzt euch - ihr habt nur 15 Minuten Zeit!
- Kontrolliert die Lösungen in der Klasse-eurer Lehrer/zuhr Lehrerinnen klasse-be-stimmt helfen.
- Gibt die richtigen Antworten zu jedem Wissensbereich. Für jede richtige Antwort gibt es einen Punkt. - Wer hat in welcher Kategorie gewonnen?
- Zählt alle Punkte zusammen und feiert einen DACH-Meistertag!

11 Wer wird DACH-Meister?
a. Lest zuerst die Spielanleitung.
b. Und nun geht's los - viel Spaß beim Raten!

1 Ein großer Wald im Südwesten von Deutschland ist der ...
a) Silberwald
b) Schwarzwald
c) Grönwald
d) Grawwald

2 Was rufen die Karnevalsnerner?
a) Hurra!
b) Alle da!
c) Alud!
d) Hallo, Spat!

3 Wer ist kein Sportler?
a) Jens Lehmann
b) Benjamin Liebert
c) Hermann Maier
d) Roger Federer

4 Was ist kein Schweizer Käse?
a) Appenzeler
b) Gruyère
c) Comté
d) Emmentaler

5 Wie heißt eine bekannte deutsche Pappgruppe?
a) Juli
b) April
c) September
d) August

6 Die Schweizer Bundesländer bezeichnet man als ...
a) Kanton
b) Kantone
c) Kantaten
d) Kantone

7 Was kann man in einem Wiener Kaffeehaus normalerweise nicht machen?
a) Kaffee trinken
b) Torte essen
c) fernsehen
d) Zeitung lesen

8 Wie heißt der Schweizer Nationalheld?
a) Robin Hood
b) Arnold Schwarzenegger
c) Wilhelm Tell
d) Friedrich Schiller

9 Das Schweizer Fondus besteht vor allem aus ...
a) Schokolade
b) Käse
c) Fleisch
d) Gemüse

10 Wo finden in Deutschland Formel 1 Rennen statt?
a) Opemring
b) Betteming
c) Nürburgring
d) Semmering

11 Wie heißt ein bekannter österreichischer See?
a) Alphabetaee
b) Burinhabereee
c) Wörthersee
d) Teitsee

12 Wer versteht die Ostergeschichte?
a) das Osterlam
b) der Osterhase
c) das Osterhahn
d) der Osterhase

DACH-Quiz

13 Welche Assoziation passt nicht zu einem deutschen Weihnachtsfest?
a) Plätzchen
b) Feuerwerk
c) Stern
d) Kerzen

14 Eine bekannte deutsche Sagenfigur heißt ...
a) Arznel
b) Leneley
c) Albert
d) Inheldabel

15 Das Staatsoberhaupt von Liechtenstein ist ...
a) ein Kaiser
b) ein König
c) ein Fürst
d) der Papst

16 Wie heißt der Grenzfluss zwischen Deutschland und Polen?
a) Aise
b) Weisn
c) Oden
d) Dass

17 Bei Volksfesten tragen Männer oft eine Hose aus ...
a) Baumwolle
b) Plastik
c) Leder
d) Gutmie

18 Was kann man nicht essen?
a) Eisener
b) Bettner
c) Hamburger
d) Frankfurter

19 Ein berühmtes Werk von Goethe ist ...
a) Faust
b) Arm
c) Hand
d) Finger

20 Ein bekanntes Schweizer Kinderbuch heißt ...
a) Gretli
b) Heidi
c) Fridi
d) Märlichen

21 Wo kann man eine Hallig finden?
a) auf einem Berg
b) in einem Wald
c) in der Meer
d) in einer Stadt

22 Das bekannteste Münchener Volksfest ist ...
a) der Maltanz
b) das Oktoberfest
c) die Augustfeier
d) die Märzparty

23 Wer ist keine Sängerin?
a) Christina Stürmer
b) Nena
c) Blümchen
d) Angelika Meckel

24 Welche Sprache spricht man nicht in der Schweiz?
a) Deutsch
b) Italienisch
c) Französisch
d) Englisch

25 Welchen Fußballclub gibt es nicht?
a) Turbine Potsdam
b) Dynamo Dresden
c) Bakte Broteck
d) Lokomotive Leipzig

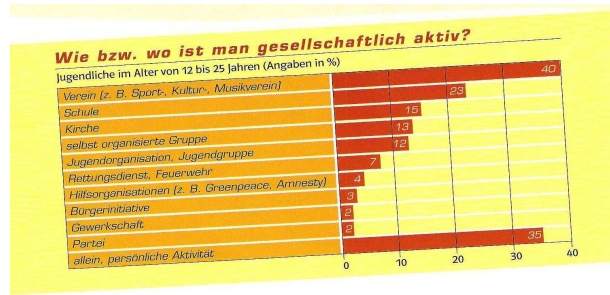
26 Der höchste Berg in Deutschland ist die ...
a) Zugspitze
b) Schifflitze
c) Bahngipfel
d) Flugspitze

c. Zählt nun eure Punkte. In welchem Bereich habt ihr am meisten?

GEOGRAFIE	TRADITIONEN	PERSÖNLICHKEITEN	ESSEN/SPRACHE	FREIZEIT (Musik, Sport)
6 / 6	6 / 6	6 / 6	4 / 4	4 / 4

Almanca konuşulan ülkelerle ilgili bir oyun bulunmaktadır. Oyunda coğrafya, gelenekler, yemek, dil, tanınmış kişiler ve boş zaman gibi konular çerçevesinde bu ülkeler hakkında sorular yöneltilmiştir. Sorular aracılığıyla Schwarzwald'ın Almanya'nın güneybatısındaki büyük bir orman olduğu, Gouda'nın İsviçre peyniri olmadığı, Juli'nin ünlü Alman pop grubu olduğu, İsviçre eyaletlerinin Kantone olarak adlandırıldığı, Viyana kahvehanelerinde televizyon izlenmediği, Wilhelm Tell'in İsviçre'nin milli kahramanı olduğu, Fondü adlı İsviçre yemeğinin peynirden yapıldığı, Almanya'daki Formula 1 yarışlarının Nürburgring'te yapıldığı, Wörthersee'nin Avusturya'nın bilinen bir gölü olduğu, Paskalya hediyelerini Paskalya tavşanının sakladığı, Liechtenstein'da devletin en üst kişisinin bir hükümdar olduğu, Oder Nehri'nin Almanya ile Polonya arasındaki bir nehir olduğu, Goethe'nin ünlü eserinin Faust olduğu, İsviçre'nin ünlü çocuk kitabının Heidi olduğu, İsviçre'de İngilizce'nin konuşulmadığı, Almanya'nın en yüksek dağının Zugspitze olduğu gibi Almanca konuşulan ülkelerle ilgili çeşitli bilgiler verilmektedir. Almanca konuşulan ülkelerle ilgili soruların yöneltildiği bu etkinlik, öğrencinin, bu ülkelerle ilgili kültürel bilgisini hem tespit etmeye hem de arttırmaya, bunun yanında da öğrencinin, her ülkenin kültürünü karşılaştırmalı olarak anlamasına hizmet etmektedir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 14-15)

Almanya’da 12-25 yaş arasındaki gençlerin nerelerde toplumsal olarak aktif olduklarını gösteren bir grafik yansıtılmıştır. Alman gençlerin, %40’ının dernekte, %23’ünün okulda, %15’inin kilisede, %13’ünün kendi organize grubunda, %12’sinin gençlik örgütü ve grubunda, %7’sinin itfaiyede, %4’ünün yardım kuruluşlarında, %3’ünün vatandaş girişiminde, %2’sinin sendikada, yine %2’sinin partide ve %35’inin ise tek başına kişisel etkinlikte aktif olduğu belirtilmektedir. Almanya’daki genç kesimin, toplumsal boyutta hangi konularda ve nerelerde aktif oldukları, bununla beraber ne tür etkinlikler yaptıkları ve sorumluluklar üstlendikleri bu grafikte gösterilmiştir. Öğrencilere, ne kadar aktif oldukları ve başka insanlar için neler yaptıkları sorularak, bu konuda kendilerini anlatmaları istenmektedir. Öğrencilerin, hem kendi toplumundaki gençleri bu konuda anlamaları hem de iki ülke arasında kültürlerarası bağ kurmaları sağlanmaktadır. Öğrenci, iki ülke arasındaki benzerlik ve farklılıklardan yola çıkarak, iki ülkenin toplumunu kültürlerarası bağlamda anlamaya ve üzerinde tartışmaya teşvik edilmektedir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 42)



b Wie aktiv seid ihr? Was tut ihr alles für andere Menschen? Sammelt im Team.
 • ... hilft manchmal in der Kirche mit. • ... ist Aktivistin von Greenpeace.
 • ... hat einmal bei ... mitgemacht. • ...

14 Experten in Europa

a Seht euch die Bilder an. Mit wem würdet ihr gerne darüber sprechen? Formuliert Sätze wie im Beispiel.



Über Tulpen würde ich mit einem Menschen sprechen, der in Holland wohnt.
Zu Dracula würde ich einen Rumänen befragen. ...

b Und wofür sind diese Personen Experten? Ergänzt bitte.

Der Türke ist vielleicht ein Experte für ...
Das Spezialgebiet des Griechen ist bestimmt ...

Plural
die Menschen die Polen
die Menschen die Polen
den Menschen den Polen
der Menschen der Polen

AB: 8

Mensch • Tourist • Franzose •
Däne • EU-Experte • Rumäne

Türke • Ire • Junge • Griechen •
Schwede • Nachbar • Deutsche

Avrupa’daki ülkelerin önemli sembolleri, karikatürlerle yansıtılmıştır. Bu semboller, ait oldukları ülkeye özgü nitelikleri taşımakta ve o ülkeyi temsil etmektedir. Fransa’dan Eiffel Kulesi, Romanya’dan Drakula, İtalya’dan pizza, Hollanda’dan lale, Danimarka’dan Lego taşı ve Avrupa’dan Avrupa Birliği’nin para birimi Euro yer almaktadır. Öğrenciye, bu karikatürlerle ülkelerin nelerle ünlü oldukları ve sembollerin hangi ülkeleri temsil ettikleri gösterilmiştir. Öğrenciye, Türk, İrlandalı, Yunan, İsveçli, Alman gibi kişilerin mensup oldukları ülkelerinin sembolleri sorularak, öğrencinin Avrupa ülkeleri hakkında sahip olduğu bilgi birikimi sorgulanmaktadır. Bu konu aracılığıyla öğrenci, hem ele alınan Avrupa ülkelerini diğer dünya ülkelerinden ayıran nitelikleri öğrenmeye hem de Avrupa

ülkelerinin sahip olduğu kültürel unsurları anlamaya sevk edilmektedir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 99)

Almanca konuşulan ülkelerde günlük yaşamında konuşulan diller ele alınmış ve bu diller farklı alanlarda yansıtılmıştır. Öğrencinin, hangi dilin hangi alanda bulunduğunu söylemesi istenmektedir. İngilizce'nin, müzik, moda, iletişim araçları, yemek ve yaşam biçimi alanında; İtalyanca'nın, yemek ve içecekler alanında; İspanyolca'nın, dans alanında; Fransızca'nın, yemek ve moda alanında; Japonca'nın, yemek, resimli çizgi roman ve bulmaca alanında; Yunanca ve Türkçe'nin ise yemek alanında söz konusu olduğu görülmektedir. Öğrenciye, Almanca konuşulan

1 Sprachen im DACH-Alltag
a Seht euch die Collage an. Findet heraus, welche Sprachen in welchen Bereichen vorkommen.

Sprachen Bereiche

Italienisch	
...	

b Welche Sprachen spielen in eurem Alltag eine Rolle? Sammelt Beispiele.

Was wir möchten: über Erfahrungen und Ziele bei Sprachlernen sprechen
Was wir dafür lernen:
• Informationen über Herkunft und Sprache verstehen
• wenn Sätze mit Konjunktiv
• Modalverben im Konjunktiv
• über Sprachlernerfahrungen berichten
• Ziele angeben: Sätze mit *damit* und *um ... zu*
• Indefinitpronomen: *irgendwas*, *irgendwann*, *irgendwo*

ülkelerin çok kültürlü ülkeler olduğu için o ülkelerdeki günlük yaşamda farklı birçok dilin konuşulduğu gösterilmektedir. Öğrencinin, günlük yaşamında hangi dillerin rol oynadığı hakkında konuşması istenerek, kendi ülkesinin toplum yapısını ve ülkesinde konuşulan dilleri sorgulaması sağlanmaktadır. Böylece öğrenci, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri toplum yapısı açısından kültürlerarası karşılaştırmaya yönlendirilmektedir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 57)

3 Was weißt du über Europa? KB: 3

a Welche Aussagen sind richtig, welche sind falsch? Kreuz bitte an.

- Alle Sprachen in Europa gehören zu derselben Sprachfamilie.
- In einigen europäischen Ländern wird Lateinisch gesprochen.
- Europas Stärke ist die kulturelle Vielfalt.
- Der Titel der Europahymne ist: „Einheit in Vielfalt“.
- Alle europäischen Länder gehören zur Europäischen Union (EU).
- In der EU geht es vor allem um wirtschaftliche und politische Fragen.
- In der EU leben mehr Menschen als in den USA.
- Alle EU-Staaten haben dieselbe Währung, den Euro.
- Beim Eurovision Song Contest machen sehr viele europäische Länder mit.
- Der Eurovision Song Contest findet alle zwei Jahre statt.

richtig	falsch
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

b Korrigiere die falschen Aussagen mit Hilfe der Infobox im Kursbuch.

.....

.....

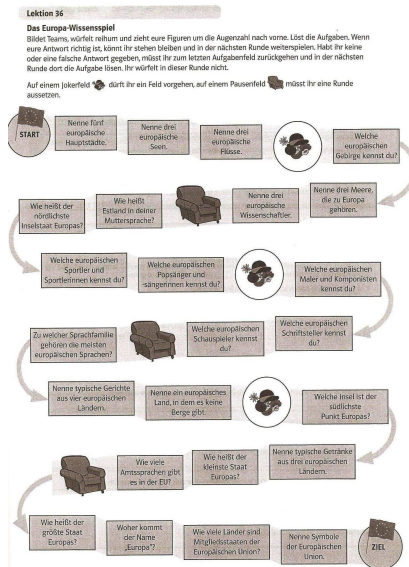
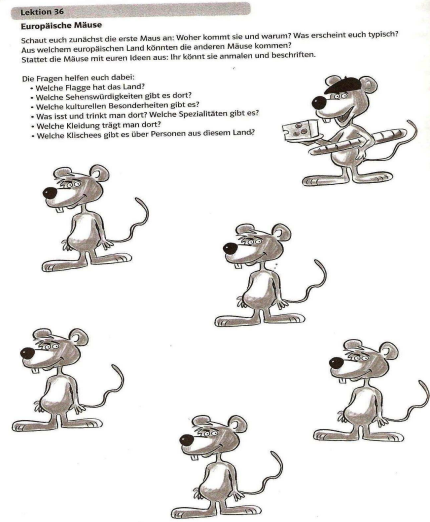
.....

Avrupa hakkında bilgiler sunulmuş ve verilen bilgilerin doğru olup olmadığı sorulmuştur. Avrupa'da konuşulan dillerin kendi dil ailelerine ait olduğu, birkaç Avrupa ülkesinde Latince konuşulduğu, kültürel çeşitliliğin Avrupa'nın gücü olduğu, her

Avrupa ülkesinin Avrupa Birliği'ne üye olduğu, Avrupa Birliği'nde her şeyden önce ekonomik ve politik sorunların söz konusu olduğu, Avrupa Birliği'nde Amerika Birleşik Devleti'nden daha çok insanın yaşadığı, Eurovision şarkı yarışmasına birçok Avrupa ülkesinin katıldığı belirtilerek bu bilgilerin doğru mu veya yanlış mı olduğunun

işaretlenmesi istenmiştir. Bu sorular sayesinde öğrencinin, mevcut Avrupa bilgisi tespit edilmekte ve Avrupa hakkında daha geniş bilgi sahibi olmasına katkı sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra öğrenciye, Avrupa kültürünü anlaması ve algılaması konusunda yardımcı olunmaktadır. (Team Deutsch 3 Arbeitsbuch, s. 129)

Avrupa ülkelerini temsil etme işlevine sahip olan Avrupalı fareler adlı bir çalışma yaprağı yer almaktadır. Öğrencinin, kendi ülkesi veya seçtiği herhangi bir Avrupa ülkesiyle ilgili sembolleri ve nitelikleri sorular doğrultusunda yanıt olarak farelerin üzerinde çizip göstermesi istenmiştir. Öğrencilerin, ülkelerin bayraklarını, gezilecek yerlerini, kültürel özelliklerini, tipik yiyecek ve içeceklerini, özel yemeklerini, tipik kıyafetlerini ve klişelerini, fareler üzerinde göstererek veya sözlü olarak belirterek ülkeleri tanıtmaları sağlanmaktadır. Bu şekilde öğrenciler, hem seçtikleri ülkelere özgü nitelikleri veya önyargı ve klişeleri somutlaştırmaya hem de arkadaşlarının verdikleri ipuçlarıyla ülkeleri bulmaya teşvik edilmektedir. Bu çalışma yaprağı öğrencinin, Avrupa'daki birçok ülkenin kültürünü karşılaştırmalı olarak göstermesine ve kültürlerarası bağlamda Avrupa'daki kültürlerin benzer ve farklı niteliklerini bulmasına hizmet etmektedir. (Team Deutsch 3 Lehrerhandbuch, s. 130)



Avrupa hakkında bir bilgi oyunu çalışma yaprağı ile yansıtılmıştır. Öğrencilerin, Avrupa ile ilgili soruları birbirlerine yönelterek yanıtlamaları istenmiştir. Avrupa kıtasındaki başkentler, göller, nehirler, sıra dağlar, en kuzeydeki ada devletler, bilim adamları, denizler, sporcular, pop müzik sanatçıları, ressamlar, bestekârlar, yazarlar, oyuncular, hiç dağı olmayan ülkeler, en güney noktasındaki ada, en küçük devlet, en büyük devlet gibi Avrupa'ya ait bilgiler sorulmuştur. Bu etkinlikte öğrencinin, Avrupa hakkındaki mevcut bilgisi sorgulanmakta ve farklı kültürleri bir arada tanınması

sağlanarak kültürlerarası farkındalığı arttırılmaktadır. (Team Deutsch 3 Lehrerhandbuch, s. 131)

Ders kitabında toplum konusu farklı açılardan ayrıntılı bir şekilde ele alınmış, sadece Almanca konuşulan ülkelerin değil, Avrupa'nın toplum yapısına da değinilmiştir. Ülkelerin toplumlarına özgü sembollere ve niteliklere dikkat çekilerek, öğrencinin hem Almanca konuşulan ülkeleri hem de Avrupa ülkelerini toplum yapısı bağlamında kültürlerarası anlaması ve algılaması sağlanmaktadır. Sunulan etkinlikler aracılığıyla öğrenci, Avrupa ülkelerini karşılaştırmalı olarak tanımaya, kendi ülkesi ile Avrupa ülkeleri arasında kültürlerarası bağ kurmaya sevk edilmektedir.

3.4.6. Bilim ve Teknik

Almanca konuşulan ülkelere mensup bilim adamı ve kendi dalında en tanınmış kişiler fotoğraflarla yansıtılmakta ve bu önemli kişilerin tarihte yaptıkları anlatılmaktadır. Johann Heinrich Pestalozzi'nin, İsviçreli filozof ve eğitimbilimci olduğu, yeni ilköğretim okulunun kurucusu ve modern eğitimbilimin babası olarak sayıldığı; Sigmund Freud'un, Avusturyalı önemli bir psikolog ve psikanalizin kurucusu olduğu; Avusturyalı Josef Madersperger'in, ilk dikiş makinesinin mucidi olduğu; Margarete Steiff'in, güney Almanya'da terzi olarak yaşadığı ve tanınmış bir oyuncak fabrikasını kurduğu; Henry Dunant'ın, İsviçreli tüccar ve hümanist olduğu; Bertha Benz'in ise, ünlü Alman bir motor yapım mühendisinin eşi ve dünyanın ilk bayan şoförü olduğu ifade edilmektedir. Okuma becerisine yönelik bu etkinlik sayesinde öğrencinin, Almanca konuşulan ülkeler hakkında bilim ve teknik bağlamında bilgi edinmesine ve kendi ülkesi ile bu ülkeler arasında kültürlerarası bağ kurmasına katkı sağlanmaktadır. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 55)

a Kennen Sie die Personen? Ordnen Sie die Angaben zu.

1 Johann Heinrich Pestalozzi
2 Sigmund Freud
3 Josef Madersperger
4 Margarete Steiff
5 Henry Dunant
6 Bertha Benz

Genitivattribute
mit bestimmten die Eroberung d die Gründung d der Fall der Mat. der Verkauf der
mit unbestimm die Frau eines A die Konstruktor die Gründung ei fabrik die Produktion v
mit Possessivar im Leben meine die Schule mein in der Jugend m ein Geschenk m
AB: 13, 14

a) Sie war die Frau eines berühmten deutschen Autokonstruktors und die erste Autofahrerin der Welt.
b) Er war ein Schweizer Philosoph und Pädagoge. Er gilt als der Gründer der neuen Volksschule und als Vater der modernen Pädagogik.
c) Er war der verarmte österreichische Erfinder der ersten Nähmaschine.
d) Sie lebte als Schneiderin in Süddeutschland und gründete eine bekannte Spielwarenfabrik.
e) Er war ein Geschäftsmann und Humanist aus der Schweiz. Auf ihn geht die Gründung des Roten Kreuzes zurück.
f) Er war ein bedeutender österreichischer Arzt und Tiefenpsychologe und der Begründer der Psychoanalyse.

14 Wer ist wer? - Dein Promi-Quiz KB: 12

a Finde die passenden Kombinationen.



die Draisine

- | | |
|-----------------------------|---|
| 1. Konrad Zuse war der | a) der Maler berühmten Mona Lisa. |
| 2. Leonardo da Vinci war | b) der Gründer Roten Kreuzes. |
| 3. Marie Curie studierte | c) der Erfinder ersten Computers. |
| 4. Henry Dunant war | d) die Gründerin e..... bekannten Spielwarenfabrik. |
| 5. Jil Sander ist | e) als eine ersten Frauen Physik. |
| 6. Josef Madersperger war | f) der Vater Psychoanalyse. |
| 7. Margarete Steiff war | g) eine bekanntesten deutschen Modemacherinnen. |
| 8. Sigmund Freud gilt als | h) der Erfinder Fahrrads. |
| 9. Karl Friedrich Drais war | i) der Erfinder Nähmaschine |

b Ergänze bitte die Artikelformen im Genitiv.

Kendi alanlarında tanınmış olan kişiler ve bilim adamları konu edilmiştir. Konrad Zuse'nin ilk bilgisayarı icat eden kişi olduğu, Leonardo da Vinci'nin ünlü Mona Lisa tablosunu yapan ressam olduğu, Marie Curie'nin fizik dalında öğrenim gören ilk bayan olduğu, Henry Dunant'ın kızıl haçın kurucusu olduğu, Jil Sander'in en ünlü Alman modacı olduğu, Josef Madersperger adlı kişinin dikiş makinesinin mucidi olduğu, Margarete Steiff'ın ünlü bir oyuncak fabrikasının kurucusu olduğu, Sigmund Freud'un Psikanalizin babası olarak kabul edildiği ve Karl Friedrich Drais'in ise bisikletin mucidi olduğu belirtilmiştir. Bu kişilerin tarihte hangi alanlarda ve neden tanınmış oldukları sorularak hem öğrencinin bilgisi sorgulanmakta hem de bu etkinlikle öğrenciye bilim ve teknik alanında bilgi verilmektedir. Bununla birlikte öğrenciye, kendi ülkesindeki bilim adamları ve yaptıkları bilimsel etkinliklerle ilgili düşünmek ve bu ülkelere göre kendi ülkesinin bilim ve teknik alanındaki durumunu sorgulamak için imkân verilmektedir. (Team Deutsch 3 Arbeitsbuch, s. 67)

Bilim ve teknik konusunda Almanca konuşulan ülkelere mensup bilim adamları ve sağladıkları teknolojik ve bilimsel gelişmeler anlatılmaktadır. Almanca konuşulan ülkelerin bilim ve teknik alanında nasıl ülkeler olduğu ve hangi yeniliklerin o ülkelerde gerçekleştiği hakkında bilgi verilmektedir. Öğrencinin, bu ülkelerin bilimi ve teknolojisini kültürlerarası bağlamda görmesi ve kendi ülkesini bu açıdan irdelemesi sağlanmaktadır.

3.4.7. Sanat Dalları

Okuma becerisine göre düzenlenen bu etkinlikte, Almanya'nın Leipzig kentindeki ünlü bir koro olan Thomanerchor konu edilmiştir. Thomanerchor'un 780 yıldan daha çok süredir Leipzig kentinin kültür dünyasında bulunduğu, 10-18 yaş arasındaki yaklaşık 100 erkek çocuğun Johann Sebastian Bach'ın geleneksel eserlerini söyledikleri, koronun repertuarını Rönesans'tan modern çağa kadar her çağdan dini ve dünyevi müziğin

oluşturduğunu, koronun Almanya'da büyük konserler ve yurtdışında da birkaç konser verdiği, koronun her cuma, cumartesi ve pazar günleri Thomas Kilisesi'nde şarkı söylediği, koro üyelerinin yatılı okulun yurdunda yaşadıkları, farklı yaşlardan birçok erkek çocuğun birlikte kaldığı, yataktan en büyük öğrencisinin daha küçük olanlardan sorumlu olduğu, kaldıkları yerde dolap, masa, raf ve sandalye bulunduğu, sadece radyoya izin verildiği, yurttan spor salonu, yemek salonu, arşiv, prova yeri, kütüphane, sauna, sağlık odası, televizyon odası ve yıkanma yerleri olduğu, Leipzig kentinin en eski ve tanınmış lisesinin Thomasschule olduğu, öğretmen ve öğrencilerin lise bitirme sınavına kadar yoğun bir şekilde birlikte çalıştıkları, müzikal eğitimin yanı sıra farklı yabancı dillerin öğrenildiği, daha sonra birçok kişinin müzisyen ve sanatçı olduğu, birkaçının ise hukukçu gibi farklı mesleklere yöneldiği belirtilmektedir. Bu etkinlikle Leipzig kentindeki ünlü Thomasschule adlı lise ve Thomanerchor adlı koro tanıtılmış ve eğitim, kariyer, konser, oturma gibi farklı konularda bilgi verilmiştir. Öğrenci, kendi ülkesi ile Almanya'yı müzik eğitimi açısından kültürlerarası ilişkilendirme konusunda desteklenmektedir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 30)

10 Ein berühmter Chor

a Was denkst du, wie leben die Chormitglieder? Formuliere Ideen zu den Stichpunkten.

Wohnen

Schule

Karriere

Konzerte und Reisen

Thomanerchor

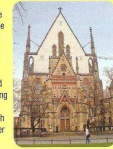
• Sie haben bestimmt oft ...
• Ich bin mir sicher, dass viele von ihnen ...

b Lest bitte den Text und teilt ihn in Abschnitte. Gebt jedem Abschnitt eine Überschrift.



Abschnitt	Zeilen	Überschrift
1	1	1
2	2	2
3	3	3

Der Thomanerchor gehört seit mehr als 780 Jahren fest zur Leipziger Kulturwelt. Ca. 100 Jungen im Alter von 10 bis 18 Jahren singen traditionell Werke von Johann Sebastian Bach, der einst Kantor des Knabenchores war. Das Repertoire umfasst aber geistliche und weltliche Musik aller Epochen von der Renaissance bis zur Moderne. Große Konzerte bis nach Deutschland und einige Auslandsreisen stehen für die Chorleiter auf dem jährlichen Programm. Jeden Freitag, Samstag und Sonntag singt der Chor in der Thomaskirche. Zahlreiche Rundfunk-, Fernseh- und CD-Produktionen dokumentieren das hohe musikalische Niveau. Die Chormitglieder leben im Internat. Sie wohnen in so genannten Stubben, in denen mehrere Jungen unterschiedlichen Alters zusammenwohnen. Der Stubbenälteste ist für die jüngeren Stubbenbewohner verantwortlich. In der Stube selbst gibt es nur einen abschließbaren Schrank und einen Tisch für jeden sowie ein paar Regale, Pflanzen und Stühle, Fernseher oder Computer (sücht man vielleicht in den Räumen, nur Radio's sind erlaubt). In den Stubben stehen 4 bis 10 Betten. Zum Internat gehören weiterhin eine Turnhalle und ein Speisesaal (für alle Mahlzeiten). Außerdem gibt es eine eigene Mensa (für die Konzertbesucher), ein Archiv, einen Probensaal, eine Bibliothek (mit Computer und Internetzugang), einen Fitnessraum, eine Sauna, eine Kneipe, ein Modellisenbahndinner, einen Fernsehraum sowie Wasch- und Duschräume. Alle Thomaner besuchen die Thomasschule, eines der ältesten und bekanntesten Leipziger Gymnasien. In kleinen Klassen arbeiten Lehrer und Schüler intensiv bis zum Abitur zusammen. Neben der musikalischen Ausbildung können sie verschiedene Fremdsprachen erlernen. Nach Latein in der 5. und Englisch in der 7. Klasse können sie auch Französisch, Russisch und Griechisch wählen. Später werden viele von ihnen Musiker und Künstler, einige Frauen aber auch andere Berufe wie zum Beispiel Jurist.



c Vergleicht bitte und ergänzt eure Ideen in a.

7 Musikerkarrieren aus DACH

Wählt einen Text und füllt den Steckbrief aus. Stellt dann den Interpreten/ die Band vor.

Die Mitglieder der Gruppe „Silbermond“ haben sich 1999 bei einem musikalischen Jugendprojekt in Bautzen kennen gelernt, zwei Jahre später gründeten sie ihre Band. Zuerst sangen sie auf Englisch, dann auf Deutsch. Sie zogen nach Berlin und nannten sich „Silbermond“. Seitdem liebt sich der Erfolg nicht mehr aufhören. Obwohl sie sich als Rockband beschreiben, sind gerade ihre Balladen wie ihr erster Hit „Symphonie“ (2004) oder „Das Beste“ (2006) besonders beliebt. Eine erfolgreiche Tour folgt der Gründung und zahlreiche Auszeichnungen folgen dem Erfolg der Band, darunter auch der Echo oder der Preis wie der ECHO oder der COMET 2002. Ihre beiden Alben wurden mehrfach mit Platin ausgezeichnet und waren in allen deutschsprachigen Ländern erfolgreich. Ganz wichtig ist „Silbermond“ aber auch ihre besondere enge Verbindung zu den Fans und die Unterstützung von zahlreichen Wohltätigkeitsaktionen.

„DJ Bobo“, der Star aus der Schweiz, heißt mit bürgerlichem Namen eigentlich Peter Bese Baumann und ist am 5. Januar 1968 im Kanton Aargau in der Schweiz geboren. Der Sohn von einer Schweizerin und einem Italiener absolvierte eine Lehre als Bäcker, bevor er als Discjockey und Breakdancer ins Musikbusiness einstieg. Zuerst trat er in Schweizer Jugendclubs auf, dann mit dem Song „Somebody came with me“ den Durchbruch. 1996-Jahren wurde er Regenbogen mit seinen eigenen wie seinen großen Musikpreisen. Der Künstler engagiert sich im Jahr 2007 weltweit gegen den Hunger in der Welt. Im Jahr 2007 vertrat der Jung geübte über die Schweiz beim internationalen Eurovision Song Contest in Helsinki.

Christina Stürmer ist am 8. Juni 1982 in einem kleinen Ort bei Linz (Oberösterreich) geboren. Ihr musikalisches Talent entdeckte und förderte ihr Vater schon sehr früh, so lernte Christina Querflöte und Saxofon und sang in einem Chor. Ihre musikalische Karriere begann mit der Teilnahme an der österreichischen Castingshow „Starmania“ im Jahr 2001. Aus der Zehntelkategorie wurde bald die Halbfinalistin. Von ihrem ersten Hit „Ich liebe“ von der CD „Freier Fall“ verkaufte sie über 100.000 Stück. Die geliebte Buchhändlerin ging auch ihre Karriere und ihre Persönlichkeit, nicht nur in Österreich, auch in Deutschland und in der Schweiz. Geboren sie zu den erfolgreichsten deutschsprachigen Künstlerinnen. Dies zeigt auch die großen, wichtigen Musikpreise, die die junge Künstlerin bereits gewonnen hat: den AMADO in Österreich und den ECHO und die STIMMGÄNDEL in Deutschland.

Name	Karrierebeginn	kommen aus	Bandgründung	Musikstil	erster Hit	Musikpreise	Besonderheiten
Name: Silbermond	?	?	?	?	?	?	?
Name: DJ Bobo	?	?	?	?	?	?	?
Name: Christina Stürmer	?	?	?	?	?	?	?

Almanca konuşulan ülkelerde müzikle ilgilenen sanatçılar ele alınmış ve bu sanatçıların müzik yaşamları anlatılmıştır. Silbermond adlı müzik grubunun üyelerinin 1998 yılında Almanya'nın Bautzen kentinde yapılan müzikle ilgili bir gençlik projesinde kariyerlerine başladıkları, 2000 yılında ilk albümlerini yaptıkları, rock müziği ile ilgilendikleri, 2004 yılında söyledikleri "Symphonie"nin en başarılı ilk şarkıları olduğu, hayranlarıyla sıkı ilişkiler kurmaya ve yardım

amaçlı faaliyetleri desteklemeye önem verdikleri belirtilmektedir. Dj Bobo'nun İsviçre'nin Aargau eyaletinde 5 Ocak 1968'de doğduğu, mesleğinin fırıncı olduğu, sonra diskjokey ve break dansçısı olduğu, kariyerine 1993 yılında başladığı ve en başarılı ilk şarkısının "Somebody dance with me" olduğu, 2006 yılından beri dünyadaki açlığa karşı elçi olarak görev üstlendiği ifade edilmektedir. Christina Stürmer'in ise, 8 Haziran 1982'de Avusturya'nın Oberösterreich eyaletinin Linz kentindeki küçük bir yerde doğduğu, mesleğinin kitapçı olduğu, kariyerine 2003 yılında Avusturya'daki "Starmania" adlı Castingshow'a katılarak başladığı, en başarılı ilk parçasının "Ich lebe" ve ilk CD'sinin "Feier Fall" olduğu açıklanmaktadır. Okuma becerisine yönelik bu etkinlikte öğrenciye, Almanca konuşulan ülkelerdeki müzik sanatçılarının sanat yaşamı hakkında bilgi verilmiştir. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 36)

Ders kitabında sanat dalları konusu kapsamında Almanca konuşulan ülkeler, müzik sanatıyla ele alınmıştır. Bu ülkelerde müziğin nasıl olduğu, müzik eğitiminin nasıl gerçekleştiği gibi konular üzerinde durularak, Almanca konuşulan ülkelerdeki müzik sanatı aktarılmaktadır. Öğrenciye, hem bu ülkelerin sanatını öğrenme hem de kendi ülkesi ile bu bağlamda kültürlerarası ilişkilendirme açısından olanak sunulmaktadır.

3.4.8. Boş Zaman Etkinlikleri

Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlik grupları, gençlerin ne tür gruplarda oldukları ve boş zamanlarda nelerle ilgilendiklerini aktaran fotoğraflar ve CD ile yansıtılmaktadır. Dinleme becerisine göre düzenlenen bu etkinlikle, gençlerin, bilgisayarla ilgilenme, modellik yapma, kaykaya binme, dans etme, müzik dinleme gibi etkinliklerle boş zamanlarını değerlendirdikleri görülmektedir. Öğrenciye, kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençleri boş zaman etkinlikleri açısından kültürlerarası karşılaştırması için olanak sunulmaktadır. (Team Deutsch 3 Kursbuch, s. 65)

1 In der Gruppe sein

a Sieh dir die Fotos an und beschreib die Jugendlichen. Was machen sie? Wie sehen sie aus?

b Hör bitte die Dialoge. Zu welchem Foto passen sie?

c Was denkt ihr über die Jugendlichen auf den Fotos? Diskutiert im Team.

Was wir möchten: über Jugendgruppen sprechen

Was wir dafür lernen:

- Informationen über Jugendzonen verstehen
- Redepartikeln in Gesprächen
- sich über Selbstdarstellungsformen austauschen
- Indefinitartikel: wenige, ein paar, etliche, manche
- sich-Verben mit Dativ und Akkusativ
- Zielungsartikeln wichtige Informationen entnehmen
- Adjektive und Partizipien als Nomen
- eine Diskussion führen

Tablo 3.3: “Team Deutsch 3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitabında Yer Alan Kültürlerarası İçerikler

ÜNİTE	BAŞLIK	KÜLTÜRLERARASI İÇERİK	YÖNTEM / TEKNİK / ARAÇ
Giriş	D-A-CH-L	Coğrafya	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
Giriş	Reise durch Liechtenstein und die Schweiz	Coğrafya	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
25	Leben in DACH	Toplum	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Tartışma
25	Klischees?	Toplum	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Tartışma
25	Eindrücke aus Deutschland, Österreich und der Schweiz	Uluslararası İlişkiler	Görsel Unsur / Kavram Haritası / Bireysel Çalışma
25	Persönliche Erfahrungen von Austauschschülern	Uluslararası İlişkiler	Tartışma / Grup Çalışması
25	Dach-Quiz	Toplum	Görsel Unsur / Grup Çalışması
25	Geografie-Quiz	Coğrafya	Grup Çalışması
25	Mein DACH!	Coğrafya	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
27	Ein berühmter Chor	Sanat Dalları	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
28	Musikerkarrieren aus	Sanat Dalları	Görsel Unsur /

	DACH		Bireysel Çalışma
29	Wie bzw. Wo ist man gesellschaftlich aktiv?	Toplum	Görsel Unsur / Tartışma / Grup Çalışması
30	Wichtige Daten	Tarih	Tartışma / Grup Çalışması
30	DACH- Erfinder	Bilim ve Teknik	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
30	Wer ist wer? – Dein Promi-Quiz	Bilim ve Teknik	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
31	Sprachen im DACH-Alltag	Toplum	Görsel Unsur / Tartışma / Grup çalışması
31	Eine Klasse in Frankfurt	Eğitim	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Bireysel Çalışma
31	Schülermeinungen	Eğitim	Kavram Haritası / Bireysel Çalışma
32	In der Gruppe sein	Boş Zaman Etkinlikleri	Görsel Unsur / İşitsel Unsur / Tartışma / Grup Çalışması
36	Experten in Europa	Toplum	Görsel Unsur / Tartışma / Grup Çalışması
36	Europaschule Bornheim	Eğitim	Görsel Unsur / Bireysel Çalışma
36	Was weißt du über Europa?	Toplum	Bireysel Çalışma
36	Europäische Mäuse	Toplum	Görsel Unsur / Soru-Cevap / İkili Çalışma –

			Grup Çalışması / Çalışma Yaprağı
36	Das Europa- Wissensspiel	Toplum	Görsel Unsur / Soru-Cevap / Grup Çalışması / Çalışma Yaprağı

4. BÖLÜM: “SCHRITTE 1-2-3” VE “TEAM DEUTSCH 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yabancı dil Almanca derslerinde kullanılmakta olan “Schritte 1”, “Schritte 2”, “Schritte 3”, “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve Team Deutsch 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitapları kültürlerarası içerikleri bağlamında incelenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen “Schritte 1”, “Schritte 2”, “Schritte 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarını Almanca derslerinde kullanan 11 öğretmenin ve “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2”, “Team Deutsch 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarını Almanca derslerinde kullanan 5 öğretmenin ders kitaplarının uygulamadaki sonuçları hakkındaki görüşleri alınmış ve öğretmenlere açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Görüşlerini paylaşan öğretmenlerden ikisi, hem Schritte hem de Team Deutsch adlı ders kitaplarının her ikisi için araştırmaya katkı sağlamışlardır.

4.1. “SCHRITTE 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Schritte kitabını, ders kitabı olarak seçmenize etki eden etkenler var mıdır? Ne gibi? sorusunda görüşü alınan öğretmenlerin tamamı kitapla ilgili olarak olumlu düşünceler dile getirmişlerdir. Öğretmenlerden alınan yanıtlara göre, ders kitabının dört dil becerisine (dinleme, okuma, yazma, konuşma) önem verdiği, dil becerilerine yönelik etkinlikleri içerdiği ve günlük hayatla ilgili konuları ele aldığı anlaşılmaktadır.

Öğretmen 1, kitabın en belirgin özelliği olarak bütün becerilere hitap ediyor olmasını (hören, sprechen, lesen, schreiben) gösterirken; öğretmen 5, Schritte kitabının, her bir bölümünün; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini ayrı ayrı ele aldığını belirterek aynı görüşü paylaşmıştır. Öğretmen 3, Schritte kitabındaki her ünitenin dört dil becerisine göre düzenlenmiş olmasının ve günlük yaşamdan konuları ele almış olmasının, bu kitabı tercih etmelerinde önemli rol oynadığını belirtmiştir. Buna karşın, öğretmen 4, gündelik konuların ve gündelik dilin kullanılıyor olmasını ve dilbilgisini öğrencilerin bu

nedenle çok zorluk çekmeden öğrenebiliyor olmasını neden olarak göstermiştir. Öğretmen 7 ise, kullanmaya başladıkları dönem güncel konuşmaları içeren ve o günkü koşullarda diğer kitaplara nazaran konuların daha anlaşılır ele alınmasının kitabı tercih etme nedenlerinden olduğunu, ayrıca “Aile Birleşimi” (Start Deutsch 1) sınavına hazırlanan öğrenci kitlesine hitap ettiğini açıklamıştır. Öğretmen 9, “Aile Birleşimi” için Alman Kültür Merkezleri’nde kullanıldığını, bununla birlikte öğretmen 6 da, A1 sertifika sınavı için geçerli olan bütün konuların titizlikle ele alınmış olduğunu ve kitabın iç düzeninin gerçekten etkin olduğunu ifade ederek, bu görüşü desteklemiştir. Öğretmen 10 ve öğretmen 11, inceledikleri kitaplar içinde en iyisi olduğu ve ders saatlerine uyduğu için ders kitabını seçtiklerini dile getirirken; öğretmen 2, “*Grup kararı*” yanıtını vermiştir.

Dil, insanlar ve ülkeler arasındaki iletişimi sağladığına göre ders kitabının etkinlikler ve konular sayesinde iletişimin gerçekleşmesine katkı sağlaması beklenir. Öğrencide dil becerilerinin gelişmesine önem veren ders kitaplarının, iletişimsel yönetime uygun hazırlanması beklenmektedir. Öğretmenlerin verdiği yanıtlar da incelendiğinde, Schritte adlı ders kitabının konularının ağırlıklı olarak Alman kültür çevresinden ve çoğunlukla da gündelik yaşamdan seçildiği ve iletişimsel-işlevsel yöntemin öngördüğü çoğu niteliği taşıdığı görülmektedir. Öğrencilerin anlayacağı düzeyde olmasının ve öğrencilere kazandırılması amaçlanan dört dil becerisine yönelik etkinliklerin bulunmasının, bu kitabın seçilmesinde büyük rol oynadığı anlaşılmaktadır.

Schritte kitabının, genel olarak öğrenciyi yabancı dil olarak Almanca öğrenmeye güdülediğine / motive ettiğine, öğrencilerinizin ilgisini çektiğine inanıyor musunuz? Hangi açılardan olduğunu belirtiniz! sorusuna öğretmenler tarafından verilen yanıtlardan, ders kitabının içerik, dil ve anlatım açısından öğrencilerin anlayabilecekleri düzeyde olduğu, her ünitesinin günlük yaşamla ilgili kültürel konuları ele aldığı, öğrencileri Almanca öğrenmeye motive edebilecek ölçüde grup çalışmalarına yer verdiği, görsel açıdan zengin olduğu ve Alman kültürü ile Almanya’da yaşayan yabancıların kültürlerini yansıttığı ve dinleme metinlerinin buna katkı sağladığı belirtilmiştir. Öğretmen 1, kitabın öğrencilerin ilgisini çektiğine inandığını, görsel açıdan oldukça zengin olduğunu ve içindeki bilgilerin öğrencilerin anlayacağı bir dille yazılmış olduğunu, kısacası dilinin ağır değil ve çok sade olduğunu belirtmiştir. Öğretmen 6, kitabın görsel olarak motive ettiğine inandığını ve dinleme metinlerinin de buna katkı sağladığını dile getirirken; öğretmen 2, kitabın çok dolu

ve karmaşık olmamasının öğrencilerin ilgisini çektiğini neden olarak göstermiştir. Öğretmen 3 ise, kitabın öğrencilerinin ilgisini çektiğini, içeriğinin ve konuların sunumunun öğrencilerin anlayacağı seviyede olduğunu derste yapılan etkinliklerle gördüğünü ifade etmiştir. Bununla birlikte öğretmen 8, “*Schritte kitabı, çok sade, çok anlaşılır ve adım adım gramer anlatıyor.*” diyerek benzer görüşleri paylaşmıştır. Öğretmen 5, kitabın motive ettiğine, her ünitenin başında güncel olan bir hikâye ile giriş yapıp, güncel yaşamdaki konuşmaları ele alarak öğrencileri güdülemeye çalıştığına dikkat çekmiştir. Buna karşın öğretmen 7, Schritte kitaplarının, Alman ve Almanya’da yaşayan yabancıların kültürlerini de işlediği için güdüleme konusunda başarılı olduğunu, ayrıca günlük yaşamdaki konuşmaların öğrenciler açısından çok ilgi çekici olduğunu ve çağımızdaki dizi film gibi bir fotoğraf serisi olmasının birçok öğrenciyi merak ettirdiğini açıklamıştır. Öğretmen 4, “*Evet inanıyorum. Grup çalışmaları bunu sağlıyor.*” diye yanıt verirken; öğretmen 9 ise, günlük yaşamda gerekebilecek ortamları sunduğu için buna inandığını bildirmiştir.

Yanıtlardan da anlaşıldığı gibi, Schritte adlı ders kitabının öğrencileri Almanca öğrenmeye motive ettiği ve öğrencilerin ilgisini çektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Schritte adlı ders kitabı aracılığıyla dersinizde öğrencilerinize Alman kültürünü, yabancı dil eğitiminde “kültürlerarası yaklaşım” çerçevesinde uygun ve yeterli bir şekilde aktarabildiğinizi düşünüyor musunuz? Bunu ne ölçüde ve hangi açılardan gerçekleştirdiğinize inanıyorsunuz? sorusuna öğretmenlerden alınan yanıtlara bakıldığında, ders kitabının Alman kültürünü birçok açıdan yeterli ölçüde yansıttığı ve özellikle günlük yaşam bağlamında Alman kültürüyle ilgili bilgiler verdiği konusunda, öğretmenlerin çoğunun hemfikir olduğu anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin bu soruya verdiği yanıtlar şu şekildedir:

Öğretmen 1, “*Kitapta zaten gerekli ülke bilgisi verilmiştir. Başlık altında ülke bilgisi diye bir bölüm olmamasına rağmen, konuların içerisinde ülke bilgisine yer verilmiştir.*”

Öğretmen 2, “*Yeterli olduğunu düşünüyorum, ama kendi kişisel katkılarımla.*”

Öğretmen 3, “Alman kültürünü öğrencilerin anlamasını sağladığına ve Almanya’daki günlük yaşamla ilgili birçok konuda öğrencileri bilgilendirdiğine inanıyorum. Ancak kültürlerarası yaklaşım çerçevesinde bunu gerçekleştirdiğini düşünmüyorum. Çünkü kültürlerarası yaklaşıma göre kitabın Türk kültürünü içermesi gerekmektedir, ama kitapta Türk kültürü mevcut değildir. Biz derslerde alıştırmalar yoluyla bunu yapmaya çalışıyoruz.”

Öğretmen 4, “Alman kültürüne yaklaştırdığına inanıyorum, fakat kültürlerarası yaklaşım çerçevesine uygun değil ve çok az belli oluyor (meselâ Schritte’de ünite girişlerinde bir Ukraynalı gencin hayatından kesimler ele alınması). Bununla yeterli olamayacağını düşünüyorum ve kendi açımdan Alman ve Türk kültürünün birbirine olan yaklaşımlarını anlatmaya çalışıyorum objektif bir şekilde.”

Öğretmen 5, “Evet, Alman kültürünü fazlasıyla hissettiriyor ve yaşatıyor. Günlük hayatta karşınıza çıkabilecek durumları gösteriyor.”

Öğretmen 6, “Alman kültürünü tam olarak yansıtamasam da A1 düzeyi kitaplar içerisinde Alman kültürünü yansıtabileceğim en güzel kitap.”

Öğretmen 7, “Her Almanca yabancı dil kitabı kadar Schritte de Alman kültürünü ele alıyor. Fakat Passwort adlı kitap bu konuda çok daha başarılı. Hem Alman, hem de Almanca konuşulan ülkelerin kültürlerini aktarıyor. Schritte bu konuda o kadar iyi sayılmaz, fakat ilerleyen seviyelerdeki kitaplarında şehir ve dini veya resmi bayramların tanımları ile kültürü daha iyi yansıtmakta olduğunu düşünüyorum.”

Öğretmen 8, “Schritte kitabı, günlük yaşam bilgilerini çok basit öğretiyor.”

Öğretmen 9, “Yabancılarla Alman kültürünü ve iletişim şeklini kolaylaştırarak sunduğu ve uyum zorluklarını engellediği için.”

Öğretmen 10, “Schritte kitabında kültür aktarımı fazla, ayrıca kültür aktarımını zaten Almanya’da doğup büyüdüğüm için rahat verebiliyorum.”

Öğretmen 11, “*Schritte kültür aktarımına yer veriyor.*”

Alınan yanıtlara göre, öğretmen 6, A1 düzeyinde Alman kültürünü yansıtabileceği en güzel kitabın Schritte olduğunu vurgulamaktadır. Ancak verilen bilgilere göre ders kitabının, Alman kültürünü yabancı dil eğitiminde kültürlerarası yaklaşım çerçevesinde uygun ve yeterli ölçüde aktarıp aktarmadığı konusunda iki farklı görüş olduğu dikkat çekmektedir. Ders kitabının, Alman kültürü ağırlıklı konuları içermesi, ülke bilgisine ilişkin bilgileri vermesi, Almanya’daki günlük yaşamı çok yönlü konu etmesi, Alman kültürüne uyum sağlamayı kolaylaştırması gibi nitelikleri taşımasını yeterli bulan öğretmenlere karşı, Türk kültürünün de konu edilmesini ve Türk ile Alman kültürlerinin birlikte karşılaştırmalı tanıtılması gerektiğini, kitabı destekleyici olan kendi kişisel katkıları sayesinde kültürlerarası yaklaşımın gerçekleştiğini düşünen öğretmenler bulunmaktadır. Öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında, öğretmenlerin, kitapların içeriğini Alman kültürü açısından yeterli bulduğu, ancak kültürlerarası öğrenme açısından yetersiz bulduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, kültürlerarası öğrenme kavramının onlar tarafından net olarak anlaşılmadığını göstermektedir. Yabancı dil Almanca ders kitaplarının, Türkiye gibi belli bir ülkeye göre hazırlanmadığı düşünülürse, sadece Alman kültürü ile Türk kültürünü içermesini beklemek imkânsızlaşacaktır. Öğretmenlerin de vurguladığı gibi, ders kitabının öğrenciye ve öğretmene sunduğu konular, alıştırmalar ve etkinliklerin yardımıyla öğretmen, öğrencide iki kültürü karşılaştırma ve Alman ile Türk kültürü arasında bağ kurma sürecinin gerçekleşmesini sağlamalıdır.

Schritte adlı ders kitabıyla öğrencilerin kendi Türk kültürleriyle Alman kültürü arasında bağ kurabilmeleri ve her iki kültürü karşılaştırabilmeleri için yeterli olanaklar yakalayabiliyor musunuz? Ne gibi? Ders kitabı size bu konuda ne ölçüde ve nasıl yardımcı oldu? sorusuna öğretmenlerden alınan yanıtlar incelendiğinde, ders kitabının Türk kültürüne yer vermemekle ve Türk kültürüyle ilgili konuların doğrudan üzerinde durulmamakla beraber, “Sizin dilinizde nasıl?” gibi soruların mevcut olduğu alıştırmalar sayesinde Alman kültürü ile Türk kültürünü karşılaştırmak için olanaklar sunulduğu, yemek davetine nasıl gidildiği, ne götürüldüğü, dakik olma, sağlık sistemi, yemek alışkanlıkları, sosyal yaşam, meslek grupları, TV ve radyo programları, aile içi konuşmalar, günlük yaşamdaki konuşmalar gibi konuların kültürel benzerlik ve farklılıkların bulunmasına katkı sağladığı, özellikle proje çalışmalarının iki kültür arasında

bağ kurulmasında ve iki kültürün karşılaştırılmasında rol oynadığı, ayrıca öğretmen kitabında kültür karşılaştırması için imkan sunulduğu belirtilmiştir.

Öğretmenlerden alınan yanıtlar şu şekildedir:

Öğretmen 1, *“Bazı alıştırmalarda ‘Sizin dilinizde bu nasıl?’ gibi sorular yöneltmekte, bu da öğrencilerin iki dil arasında bağ kurmalarına yardımcı olmaktadır.”*

Öğretmen 2, *“Bazen, örneğin yemek davetine giderken, nasıl gidilir ne götürülür, dakiklik gibi, kültürlerarası benzer yönler ve farklılıkları karşılaştırıyoruz. Deneyimlerimizi anlatıyoruz. Çok yeterli olmasa da başlangıç bilgileri verilebiliyor.”*

Öğretmen 3, *“Kitabın Türk kültürüne değinmemesine rağmen karşılaştırmaya olanak verebilen alıştırmalarla öğrencilerin Türk kültürü ile Alman kültürünü karşılaştırmasını sağlıyoruz. Öğrencilerin özellikle kitapta bulunan proje çalışmaları sayesinde Türk kültürü ile Alman kültürünü karşılaştırabildiğini düşünüyorum, ancak yine de kitap yetersiz kalıyor.”*

Öğretmen 4, *“Alman kültürünü az da olsa tanıma şansları oluyor, ama bence yeteri kadar değil. Türk kültürüne hiç değinilmiyor.”*

Öğretmen 5, *“Yabancı uyruklu birinin Almanya’ya gelişi ile başlayıp, onun dilini nasıl geliştirdiğini ve neler ile karşılaştığını gösteriyor.”*

Öğretmen 6, *“Öğrencilerin kendi Türk kültürleriyle Alman kültürü arasında bağ kurabilmeleri ve her iki kültürü karşılaştırabilmeleri için yeterli olanaklar yakalayabiliyorum. Örneğin, sağlık sistemi, ulaşım, yemek alışkanlıkları, sosyal yaşam, meslek grupları, TV ve radyo programları. Ders kitabı büyük ölçüde bana bu konuda yardımcı oldu.”*

Öğretmen 7, *“Schritte, iki kültür arasında karşılaştırma için olanaklar sunuyor. Bunlar, günlük hayattaki diyaloglar, aile içi konuşmalar, telefon diyalogları gibi. Ben, ders*

kitaplarının, öğretmenin iki kültür ile ilgili mukayese yapabilecek kadar bilgisi olmadıktan sonra, yeterli olacağına inanmıyorum.”

Öğretmen 8, *“Sadece Alman kültürünü öğretiyor.”*

Öğretmen 9, *“Daha çok güncel yaşamda gereken konuşma kalıplarını çok derin grammatik yapmadan sunuyor. Daha kolay konuşabilme olanağı sağlıyor.”*

Öğretmen 10, *“Schritte öğretmen el kitabında kültür kıyaslaması var ve imkân sağlıyor.”*

Öğretmen 11, *“Schritte'nin öğretmen el kitabında bunu görebiliyoruz.”*

Görüldüğü gibi öğretmenler, Alman kültürünü yansıtan konuların ele alındığını ve her iki kültürü karşılaştırmaya fırsat veren etkinliklerin yapıldığı sırada kültürlerarası benzerlik ile farklılıklara değinebildiklerini dile getirmişlerdir. Verilen bilgilere göre, kitabın Alman kültürü ile Türk kültürünü karşılaştırma ve iki kültürü ilişkilendirme bağlamında etkinlikler içerdiği, ama bu tür etkinliklerin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Diğer taraftan öğretmen 7, öğretmenin iki kültür ile ilgili mukayese yapabilecek kadar bilgisi olmadıktan sonra, ders kitaplarının yeterli olacağına inanmadığını belirterek, aslında ders kitaplarının niteliği kadar genel anlamda yabancı dil eğitiminde özel anlamda Almanca eğitiminde öğretmenlerin kişisel ve mesleki donanımlarının ne kadar önemli rol oynadığının altını çizmiştir. Bu konunun önemi, görüşleri alınan öğretmenlerin verdikleri yanıtlarda da görülmektedir. Ders kitaplarının, hedef dilin kültürel unsurlarının tümünü ve öz kültürü içermesi mümkün olamayacağı için, bu noktada kitabın öğrenciye sunduğu içerik doğrultusunda öğretmenin etkinlikler aracılığıyla kendi kültürel birikimini öğrenciye aktarmasının gerekliliği ve ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

Dersinizde Alman kültürünü aktarırken ve öğrencilerin kendi kültürleriyle amaç dilin kültürünü karşılaştırıp ilişkilendirmelerinde ders kitabından dolayı sorunlar yaşadığınız oldu mu? Hangi konularda ne gibi zorluklarla karşılaştınız? sorusuna öğretmenlerden alınan yanıtlara bakıldığında, öğrencilerin ders kitabının ana karakterlerinden biri olan Ukraynalı Nikolaj'ın Alman Schneider Ailesi ile yakın ilişkisini

ve erkeklerin ev erkeği olmasını garipsedikleri, öğrencilerin Türkçe düşündükleri ve konuları buna göre algıladıkları, Alman kültürünü ele alma açısından kitaptan kaynaklanan sınırlılıktan dolayı belli kısımlara veya öne çıkan noktalara değinildiği ve bunun sonucunda yeterli bilgi verilmediği, dini bayramlar ve Noel gibi öz kültüre yabancı olan kutlamaların anlaşılmasının güçlüğü gibi sorunların ortaya çıktığı dikkat çekmektedir.

Öğretmen 1, ders işlerken tek sıkıntısının öğrencilerin her şeyi Türkçe düşünceleri ve buna göre bağdaştırmaları olduğunu, özellikle cümle diziminde bu sorunun karşısına çıktığını ifade etmiştir. Öğretmen 2, sorun yaşamadığını, ama örneğin Niko'nun Schneider ailesi ile yakın ilişkisinin ve erkeklerin ev erkeği olması konusunun garipsendiğini belirtirken; öğretmen 3, *“Alman kültürünü aktarırken, öğrencilerin Alman kültürü ile Türk kültürünü karşılaştırma ve ilişki kurma durumunda ders kitabından dolayı ufak tefek sorunlar yaşadığım oluyor. Meselâ erkeklerin ev erkeği olması yadırganıyor. Bu durumu anlamaları için açıklama yapmak ve her iki kültürü toplumsal olarak karşılaştırmak gerekiyor. Bu noktada öğrencilere, bu durumun Almanya’da garipsenmediğini, bizim toplumumuzda bayanlar için olan kullanım gibi doğal karşılandığını ve hatta orada erkeklerin ev işleri yaptıkları için de bu sözcüğün yerinde bir kullanım olduğunu vurguluyoruz.”* diyerek öğrencilerin garipsedikleri benzer bir durumu paylaşmıştır. Öte yandan öğretmen 8, dini bayramlar ve Noel gibi öğrencilerin öz kültürlerine yabancı olan kutlamaların sorun yarattığını dile getirmiştir. Öğretmen 6 ise, herhangi bir zorluk yaşamadığını ama bir sınırlılık yaşadığını vurgulayarak, Alman kültürünü ele alırken belli başlı kısımlar veya öne çıkan noktalar üzerinde durulduğunu, yeterince ve detaylı bilgiye ulaşmanın güç olduğunu sınırlılık olarak göstermiştir. Buna karşın, öğretmen 5, *“Hayır, iki kültürü karşılaştırıp, farkları, eksileri ve artıları tartışmadan göstererek öğrettim. Neden? sorularını bu şekildedir diye uzatmadan cevapladım.”* şeklinde tecrübelerini açıklamıştır. Öğretmen 7, öğretmen 9, öğretmen 10 ve öğretmen 11 ise, herhangi bir sorunla karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir.

Verilen bilgilerden öğretmenlerin çoğunun, öğrencilerin iki kültürü karşılaştırıp ilişkilendirmeleri açısından küçük de olsa sorun yaşadıkları ortaya çıkmaktadır. Öğretmen 3, bu durumda öğrencilerin kültürel farklılıkları anlamalarını sağladıklarını ve bu doğrultuda açıklama yaptıklarını söylemiştir. Öğretmen 5’in ise, sorun çıkmasını önleme açısından kültürlerarası karşılaştırma sonucunda çıkabilecek farklılıkları öğrencilerin

algılamaları için detaylı ele almadan kısaca üzerinde durarak önlem aldığı görülmektedir. Ders uygulamalarında öğretmenlerin iki farklı yol izledikleri ve sorunları farklı yöntemlerle çözmeye çalıştıkları anlaşılmaktadır. Bu bağlamda hangi yöntemin öğrenciler için kültürlerarası yaklaşım açısından uygun olduğu sorusu akla gelmektedir. Eğer öğrencilerin, Türk kültürü ile Alman kültürü arasında bağ kurma ve iki kültürü karşılaştırma sürecinde hem öz kültürü hem de hedef kültürü doğru ve yeterli ölçüde anlamaları amaçlanıyorsa, öğrencilerde oluşabilecek soruların yanıtları yanıtız bırakılmamalı, iki kültürün ortak ve farklı yönleri dikkate alınarak gerekli açıklamalar yapılmalı, bu süreçte öğrencilerin katılımları da sağlanarak iki kültüre de eleştirel bakış geliştirmeleri sağlanmalıdır.

Ders kitabınızla, öğrencilerinizde kültürlerarası iletişim becerilerinin gelişmesine katkıda bulunduğunuza inanıyor musunuz? Ne gibi? Ne ölçüde ve hangi konularda buna ulaştığınızı düşünüyorsunuz? sorusu ile öğretmenlerin, ders kitabı aracılığıyla öğrencilerde kültürlerarası iletişimsel becerilerin gelişmesine katkı sağladıkları görülmektedir.

Öğretmenlerden alınan yanıtlar:

Öğretmen 1, *“İnanmaktayım. Kurs dönemi bitiminde öğrencilerin kendi dertlerini rahatlıkla ifade edebildiklerine bizzat şahit oldum.”*

Öğretmen 2, *“İnanıyorum. Oraya gittiklerinde başlangıç için insanlarla nasıl konuşacaklarını ve ne beklentide olmaları gerektiğini, kendilerini izole etmemelerinin gerekliliğini konuşuyoruz, bunu yaparken kitaptaki olaylardan yola çıkıyoruz.”*

Öğretmen 3, *“Ders kitabı öğrencilere Alman kültürünü ve günlük yaşamda Almanlarla nasıl iletişime geçileceğini öğretmektedir. Öğrencilerde kültürlerarası iletişimsel becerilerin gelişmesinde ders kitabının faydası olduğuna, ancak kendi katkıları bunun gerçekleşmesinde önemli rol oynadığına inanıyorum.”*

Öğretmen 4, *“Evet Alman kültürünü az da olsa öğrenerek iletişim becerilerini geliştirebilirler, fakat bu öğrenciye kalmış bir şey.”*

Öğretmen 5, “%50 diye düşünüyorum, kültürlerarası iletişimi hep kendim kattım. Kitap sadece Almanca konuşulan ülkeler üzerine yoğunlaşmış.”

Öğretmen 6, “Büyük oranda ders kitabından bu konuda yararlanıyorum. Ders kitabında geçen konuşma kalıpları ve drill alıştırmalarından büyük ölçüde yararlanıyorum.”

Öğretmen 7, “Yabancı dil kurslarında, kursiyerler iki ay ile iki yıl arasında devam etmekte oldukları için bu katkı süre ile doğru orantılıdır. Dil seviyelerinde geçen konular, kendilerinin, özellikle turizm sektöründe çalışan kişilerin kitapta karşılaştırdıkları konular, bizlerin o süre zarfında Almanya ve Alman kültürü hakkında görüşlerimizi bildirdiğimiz kadarıyla katkı sağlanmış oluyor.”

Öğretmen 8, “Yabancı kültürünü tanıyorlar ve daha hoşgörülü oluyorlar.”

Öğretmen 9, “Kariyer ve yüksek öğrenim düşünmeyen kişiler için kolay iletişim kurabilme olanağı sağlıyor.”

Öğretmen 10, “Schritte kitabında konulara yönelik kültür aktarımı sağlanıyor. Örn. yeme – içme, bayramlar, aile ilişkileri.”

Öğretmen 11, “Schritte kitabında, konulara yönelik kültür aktarımı sağlanıyor. Ör. yeme – içme, aile ilişkileri, bayram.”

Alınan yanıtlarda, öğrencilerin kendi dertlerini anlatabildikleri, Almanlarla nasıl iletişime geçileceğini öğrendikleri, Almanya’ya gittiklerinde ne beklentide olmaları gerektiğinin bilincinde oldukları ve öğrencilerin iletişim becerilerinin gelişmesi için konuşma kalıpları ile drill (tekrar) alıştırmalarından faydalandığı belirtilmiştir. Öğretmen 4, öğrencilerin Alman kültürünü öğrenerek iletişim becerilerini geliştirebileceklerini, ancak bu durumun öğrenciye bağlı olduğunu dile getirmekte; öğretmen 3 ve öğretmen 5 ise, kültürlerarası iletişimsel becerilerin gelişmesinde kendi katkılarının olduğunu düşünmektedirler. Kültürlerarası iletişimsel beceri beraberinde öğrenciye, hem kendi kültürünü hem de hedef kültürü anlama ve algılama yetisi getirmekte, bunun sonucunda

öğrenci hedef kültürü anlarken karşısındakine kendi kültürünü de aktarmaktadır. Kültürlerarası iletişim kurmak demek, sadece insanlarla iletişime geçmek ve kendini ifade edebilmek değil, iki kültür arasında karşılaştırma yaparak bağ kurmak demektir. Bu açıdan bakıldığında görüşü alınan öğretmenlerin iletişimi kültürlerarası bağlamda dikkate almaları, sadece insanlar arasındaki günlük yaşamda gerçekleşen iletişimi göz önünde bulundurmamaları beklenmelidir. Nitekim öğretmen 8, öğrencilerin yabancı kültürü tanıdıklarını ve hoşgörülü olduklarını ifade ederek, kültürlerarası iletişim sürecinin öğrenci üzerindeki olumlu etkilerini vurgulamıştır. Böylelikle öğrencilerin kendilerini ifade etmeleri ya da insanlarla iletişime geçmeleri açısından kültürlerarası iletişimsel becerileri kazanmasının büyük rol oynadığı görülmektedir.

Ders kitabınız kültürlerarası öğrenmeye sizce ne ölçüde katkıda bulunmaktadır? sorusuna bakıldığında, öğretmenlerin çoğunun, kitabın Alman kültürünü içerdiğini, kültürlerarası öğrenmeye katkı sağladığını ve bu açıdan iyi olduğunu, ama bunun yeterli ölçüde olmadığını düşündükleri görülmektedir.

Öğretmen 6, öğretmen 10 ve öğretmen 11, kitabın kültürlerarası öğrenme açısından iyi olduğunu ve katkı sağladığını, ama yeterli olmadığını belirtirken; öğretmen 9, “*Avrupa kültürüne uyum sağlamada kolaylık*” yanıtını vermiştir. Öğretmen 5, kitabın, dilbilgisini ve günlük yaşamda kullanılabilinecek durumları çok güzel bir şekilde göstererek verdiği dikkat çekmiş ve öğretmen 8, tanışma, eğlenme ve kutlama alışkanlıklarını öğrettiğini açıklamıştır. Diğer yandan öğretmen 3, Alman kültürü ağırlıklı bir kitap olduğu için Türk kültürü veya başka kültürlerin bulunmadığını, bu sebeple kültürlerarası öğrenmeye katkısı sadece iki kültürün karşılaştırılmasını sağlayan alıştırmalar ile olduğunu, ama bunun yeterli olduğunu düşünmediğini, çünkü bunu sağlayacak ölçüde aktivitenin olmadığını dile getirmiştir. Öğretmen 1’e göre, “*Sadece Alman kültürünü öğretmekte. Dolayısıyla diğer kültürlerle bir ilişki söz konusu değil.*”, öğretmen 2’ye göre ise, “*Fena değil, ama yelpaze geniş değil. Daha fazla ülke, insan bilgisi olmalı.*”

Alınan yanıtlara göre, kitabın Alman kültürünü ve Almanya’daki günlük yaşamı içerdiği, tanışma, eğlenme ve kutlama alışkanlıklarını yansıttığı, Avrupa kültürüne uyum sağlamayı kolaylaştırdığı, buna karşılık Türk kültürü ile diğer kültürleri ve ülkeleri yeterli ölçüde ele almadığı, ancak iki kültürün karşılaştırılmasını sağlayan alıştırmalar ile

kültürlerarası öğrenmeye katkıda bulunduğu, ama kitaptaki etkinliklerin bunun gerçekleşmesi için yeterli olmadığı söylenmiştir. Öğretmenler, hem ders kitabının Alman kültürünü yansıttığını, her iki kültürü karşılaştırmayı sağlayan etkinliklerin bulunduğunu belirtmişler, hem de kültürlerarası öğrenmeye yeterli ölçüde katkı sağlamadığını dile getirmişlerdir. Bu durum, öğretmenlerin çoğunluğu tarafından “kültürlerarası öğrenme kavramının” net olarak anlaşılmadığı sonucuna götürebilir. Ders kitabında hedef dilin konuşulduğu ülkeye ve hedef kültüre yer verilmesinin ve bu içeriklerin öğretmenlere kültürlerarası karşılaşma olanakları sağlamasının “kültürlerarası öğrenme” için yeterli olduğu söylenebilir. Bu açıdan da Schritte kitabının çok da yetersiz olduğunu söylemek doğru olmaz. Öte yandan öğretmenler tarafından kültürlerarası öğrenme sürecini destekleyen hedef kültür ile öz kültürü karşılaştırmaya olanak sağlayıcı etkinliklerin varlığından söz edilmesi, kitabın kültürlerarası öğrenmeye katkı sağladığını zaten göstermektedir. Öğretmenin, yeterli görmediği durumlarda, kitaptaki mevcut konu ve etkinliklerden yola çıkarak, öğrencilerini yönlendirmesi ve bu sürece kendi katkılarını da dâhil etmesi gerekmektedir. Yabancı dil eğitimi çerçevesindeki yaklaşımlar ve yöntemler göz önünde bulundurulduğunda, sadece bir öğretim malzemesi ile bu yaklaşım ve yöntemleri yeterli bir şekilde gerçekleştirmenin mümkün olamayacağı, öğretmenin ek öğretim malzemelerine ihtiyaç duyabileceği ortaya çıkmaktadır.

Ders kitabınızı, demokratik eğitime katkısı açısından kısaca değerlendirebilir misiniz! sorusunun yanıtlarında, öğretmenler, kitapta görsel unsurlar, konular ve insanların eşit şekilde ele alındığı, herhangi bir ayrımcılık içeren konu bulunmadığı gibi sebepler ileri sürerek, kitabın demokratik eğitime katkı sağladığı görüşünü dile getirmişlerdir.

Öğretmen 1, kitabın, gerek görseller olsun gerekse içerik olsun ayrımcılık gözetmeksizin hazırlanmış, örneğin mesleklerde veya şahıs isimlerinde her iki cinse de eşit mesafede yaklaşmış olduğunu belirtirken; öğretmen 3, ders kitabının, hiçbir bölümde ayırım yapılmadan düzenlenmiş, konuların ele alınmasında ve kadın ile erkeğe yer verilmesinde eşitlik olmasına dikkat edilmiş olduğunu açıklamıştır. Buna karşın öğretmen 5, konuların insanlar arasında ayırım yapmadan işlenmiş, kitabın Almanca konuşulan ülkelerde yaşayan yabancıları ele almış, ama onların kültür, yaşam ve eğitimlerine değinilmemiş olduğunu dile getirmiştir. Öte yandan öğretmen 6, örneğin; kitapta yer alan bir resimde görünen her kişinin, konuşması veya o kişi hakkındaki bilgilerin yer aldığını,

bunun da kendisinde kitabın demokratik eğitime yatkın ve özendirici olduğu kanısını uyandırdığını paylaşmıştır. Öğretmen 9, “*Uygundur.*” yanıtını vermiştir. Öğretmen 7’ye göre, “*Schritte kitabının, demokratik eğitime katkısı vardır. Kitapta özellikle toplumsal ve sosyal konuların ele alınmasıyla, kitap, Almanya’nın çok kültürlü bir ülke olup da, düşünce ve teşebbüs özgürlüklerinin olduğunu iyi bir şekilde yansıtıyor.*”

Öğretmenlerin açıklamalarına göre, ders kitabının kadın ve erkeğe eşit olarak yer verdiği ve Almanca konuşulan ülkelerdeki yabancıları da yansıttığı, kitaptaki resimlerde yer alan herkesin konuşmasının ve kişisel bilgilerinin aktarıldığı, hem görsel unsurlar hem de içerik açısından ayrımcılık yapılmadığı saptanmaktadır. Özellikle mesleklerde ve şahıs isimlerinde iki cinsiyetin de bulunduğu belirtilmiştir. Ancak Almanca konuşulan ülkelerdeki yabancı kişilerin kültürleri, yaşamları ve eğitimleri üzerinde durulmadığına dikkat çekilmektedir. Kitabın toplumsal ve sosyal konulara yer vererek, öğrencilere Almanya’nın çok kültürlü ülke olduğunu gösterdiği vurgulanmıştır. Öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında, ders kitabının yukarıda anlatılan nedenlerle demokratik eğitime katkısı olumlu yöndedir ve ayrımcılık değil, bilakis eşitlik söz konusudur.

Ders kitabınızı, yaşam boyu öğrenmeye (okuma alışkanlığı gelişmesi, kültürlerarası karşılaştırmaya ilgi duyma, başka kültürlere hoşgörülü olma vs. konularda) katkısı açısından kısaca değerlendirebilir misiniz! sorusunda öğretmenlerin çoğunun, kitabın yaşam boyu öğrenmeye katkı sağladığını düşündüğü görülmektedir.

Öğretmen 10 ve öğretmen 11, Schritte kitabını, yaşam boyu öğrenmeye katkısı açısından piyasada bulunan birçok kitaptan daha iyi olduğunu dile getirirken; öğretmen 9, “*Son derece uygun.*” yanıtını vermiştir. Öğretmen 7, “*Schritte, Almanya’da yaşayan yabancılar ile ilgili konuları işlediği için, öğrencilerin, orada yabancılarla karşı düşünülüyor gibi düşmanlık duyulmadığını, hoşgörü ile yaklaşıldığını, birlikte uyum ve saygı çerçevesinde yaşandığını görmelerini, başka kültürlere hoşgörülü olmayı ve farklı kültürleri de merak etmelerini sağlıyor. Kitaplarda, insanların çeşitli ülkelere seyahat veya çalışma amaçlı gitmeleri ve birden fazla yabancı dil bilmeleri, yaşam boyu öğrenme ve diğer dilleri ve kültürleri merak etme konusunda tetiklediğine inanıyorum.*” diyerek görüşlerini paylaşmıştır. Diğer taraftan öğretmen 6, Schritte kitabının yaşam boyu öğrenmeye katkı sağladığını, eğer öğrenciler isterlerse kurs bittikten sonra Schritte 2,

3,...vs. yayınlarına devam edebileceklerini, ama kitabın okuma alışkanlığını geliştirmediğini ifade etmiştir. Öğretmen 8, öğrencilerin, tanışma âdetini öğrenerek kolayca bir yabancıyla tanışabildiklerini; öğretmen 5 ise, kitapta insanların yaşamları ile ilgili konuların bağdaştırılmış olmasını ve farklı ırk veya ulusların Almanya'daki yaşamlarının ele alınmasını yaşam boyu öğrenmeye katkı olarak göstermiştir. Öğretmen 1, sınava yönelik çalışma yapıldığı için ders kitabındaki konuların dışına çıkmamaya özen gösterdiğini; bununla birlikte öğretmen 4 ise, birçok öğrenci için dil kursunun bir şans olduğunu ve okuma alışkanlığının az sayılmayacak kadar öğrencide geliştiğini, ama kültürlerarası ilgi duymada bir gelişme olmadığını belirtmiştir. Öğretmen 3'e göre, *“Yeterli olmadığını düşünüyorum. Bunun için yeterli sayıda aktivite ve konu mevcut değil. Çoğunlukla günlük yaşam ile ilgili konulara ağırlık verilmiş. Farklı kültürlerden insanların ilişkileri konu edilmiş ve toplum yapısı resimlerle gösterilmiş olsa da yaşam boyu öğrenmeye katkısı açısından yetersiz kalmaktadır.”*

Öğretmenlerin yanıtları incelendiğinde, ders kitabının, farklı ülke ve kültürlerden Almanya'ya gelen insanların yaşamlarını ve birbirleriyle olan ilişkilerini gösterdiği, öğrencinin kolayca yabancılarla tanışmasını sağladığı belirtilmiştir. Kitapta Almanya'da yaşayan yabancılar ile ilgili konuların ele alınması ile yabancılara karşı düşünüldüğü gibi düşmanlık duyulmadığı, yabancılara hoşgörü ile yaklaşıldığı, insanların birlikte uyum ve saygı çerçevesinde yaşadıkları yansıtılarak, kitabın başka kültürlerle hoşgörülü olmayı ve farklı kültürleri de merak etmeyi sağladığı dile getirilmiştir. Buna karşın hoşgörü ve kültürlerarası ilgi duyma konusunda gelişme olmadığı da ifade edilmiştir. Ancak kitabın içerdiği konulara dikkat edildiğinde, öğretmenin dersini uygulama esnasında konulardan yola çıkarak, öğrencide hoşgörü ve kültürlerarası ilgi duyma konusunda gelişme olmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Kitabın öğrencide, okuma alışkanlığını geliştirmesi noktasında iki farklı görüş tespit edilmekte, öğretmen 4 olumlu gelişme olduğunu, ama öğretmen 6 ise herhangi bir gelişme olmadığını belirtmekle birlikte kitabın yaşam boyu öğrenmeye katkıda bulunduğunu da savunmaktadır. Genel olarak bakıldığında, Schritte adlı ders kitabının yaşam boyu öğrenmeye katkıda bulunduğu ortaya çıkmaktadır.

Ders kitabını işlerken dersinizde kültürlerarası öğrenmeyi yerine getirmek amacıyla hangi konulara ağırlık verebildiniz? Ders kitabının dersinizdeki rolü ne oldu?

sorusunun yanıtlarından kitabın, kültürlerarası konuları ve etkinlikleri içerdiği ve kültürlerarası öğrenmeye katkı sağladığı anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin verdiği yanıtlar:

Öğretmen 2, “Çıkış noktası oldu. Selâmlaşma, saygı, yardım isteme, aile tipleri, çocukların hakları gibi konulara kısaca değinebiliyoruz.”

Öğretmen 3, “Kültürlerarası öğrenme ile ilgili bir bölüm kitapta yoktur. Bunu gerçekleştirebilmek için proje çalışmalarına ve Alman kültürü ile Türk kültürünü ele alan aktivitelere ağırlık veriyoruz. Ders kitabının içerdiği her konu üzerinde durabildik.”

Öğretmen 5, “Proje çalışmalarında ara sıra yer verdim, ders kitabımda böyle bir bölüm yok.”

Öğretmen 6, “Öğrencilerimin iki kültür arasındaki farkı daha iyi ve somut bir şekilde anlayabilmeleri için iki kültür arasındaki farklılıklara öğrencilerimin ilgisini çekmeye çalıştım. Bunu yaparken de ders kitabından büyük oranda yararlandım.”

Öğretmen 7, “Çeşitli konuları işledik. Alman bir bireyin doğumundan ölümüne kadar yaşayabileceği konuları ele aldık. Ders kitabımız, birçok diyaloglarımızda, konuya girişi sağlamıştır.”

Öğretmen 8, “Tanışma, alışveriş, adres sorma gibi pratik uygulamalar çok ilginç geliyor.”

Öğretmen 9, “Yabancı dil, kültürlerarası iletişim sağlamakta en önemli unsurdur. Kitap, bunu sağlıyor.”

Öğretmen 10, “Kitapta bayramlar, kutlamalar ve şenliklere ağırlıklı olarak yer verilmiş.”

Öğretmen 11, “Kitapta bayram ve özel günlere çok yer verilmiş.”

Öğretmenlerin yanıtlarına bakıldığında, derste selâmlaşma, saygı, yardım isteme, aile tipleri, çocukların hakları, bayramlar ve kutlamalar gibi konuların üzerinde durulduğu, tanışma, alışveriş ve adres sorma gibi uygulamaların ilgi çekici olduğu, proje çalışmalarını ile Alman ve Türk kültürüne birlikte yer veren etkinlikler sayesinde kültürlerarası öğrenmeye katkı sağlandığı, öğrencilerin kültürlerarası farklılıkları daha iyi anlayabilmeleri için iki kültür arasındaki farklılıklara öğrencilerin ilgisini çekme konusunda kitaptan yararlandığı anlaşılmaktadır. Schritte adlı ders kitabındaki proje çalışmalarının kültürlerarası öğrenmenin gerçekleşmesinde önemli rol oynadığına dikkat çekilmektedir, ancak ders kitabında Alman kültürü ile Türk kültürünü karşılaştırmalı ele alan etkinliklerin yeterliliği ve çeşitliliği netlik kazanmamaktadır. Öte yandan öğretmen 3 ve öğretmen 5, proje çalışmaları ve etkinliklerin yardımıyla kültürlerarası öğrenmeye derslerinde değindiklerini dile getirmekle birlikte, kitapta kültürlerarası öğrenme ile ilgili bir bölüm olmadığını da belirtmişlerdir. Bu açıklamalar, öğretmenlerin, kültürlerarası içerikler ve kültürlerarası öğrenme arasında bağ kuramadıklarını göstermektedir. Bir ders kitabında ayrı bir başlık altında kültürlerarası öğrenmenin yer almaması, o kitabın kültürlerarası öğrenme bağlamında konuları ve etkinlikleri kapsamadığı anlamına gelmez. Kültürlerarası öğrenmenin gerçekleşmesinde rol oynayan kültürlerarası içerikler ve bu sürecin gelişmesine teşvik eden etkinliklerin kitabın bütününde olup olmadığına dikkat edilmelidir.

Kültürlerarası öğrenme çerçevesinde dersinizde ders kitabının yeterli ve uygun olmadığı uygulamalar oldu mu? Hangi konularda ne gibi sorunlarla karşılaştınız? sorusuna öğretmenler, olumlu düşünceler dile getirmişlerdir.

Öğretmen 6, öğretmen 7, öğretmen 8, öğretmen 9, öğretmen 10 ve öğretmen 11, kültürlerarası öğrenme açısından ders kitabından dolayı herhangi bir sorunla karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmen 2, öğrencilerin sadece bir Alman aile ile tanışabildiklerini, onun dışında Alman insanı ve Almanya hakkında daha fazla resim ve bilgi arzu ettiklerini dile getirmiştir. Öğretmen 3 ise, Almanca konuşulan ülkelere yer verilse de en çok Almanya hakkında bilgi verilmiş olduğunu, öğrencilerin, Avusturya ve İsviçre ile ilgili daha çok bilginin olmasını istediklerini, Alman ve Türk kültürünü karşılaştırmak için daha çok Türkiye hakkında konuların olmasının daha iyi olacağını ifade etmiştir.

Öğretmenlerin yanıtlarında, çoğunun, ders kitabından dolayı herhangi bir sorunla karşılaşmadıkları görülmektedir. Öte yandan ders kitabının Almanya'ya ve Alman bir aileye ağırlık verdiği, Almanca konuşulan diğer ülkeleri ve Türkiye'yi yeteri kadar ele almadığı, yeteri kadar Alman insanının ve ailesinin bulunmadığı belirtilmiştir. Almanya'da yaşayan insanlar, Almanya, Avusturya ve İsviçre ile ilgili daha çok resme ve bilgiye yer verilmesi ve Türkiye hakkında daha fazla konuyu kapsamaması konusunda beklentinin meydana geldiği görülmektedir.

Derste kültürlerarası öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için ders kitabının sizce rolü ve önemi nedir? sorusuna öğretmenlerin verdiği yanıtlar:

Öğretmen 1, *“Ders kitabı dersin ana materyali olduğu için ve de öğrencinin daima dönüt alabileceği ve alıştırma yapabileceği bir kaynak olduğu için tartışmasız çok önemli bir rolü bulunmaktadır.”*

Öğretmen 2, *“Ders kitabı sadece bir araçtır, ama bence sunularının fazla olması lâzımdı ki öğretmen seçebilsin.”*

Öğretmen 3, *“Ders kitabı öğretmen ve öğrenciler için en büyük yardımcı olduğu için derste önemli bir yere sahiptir. Dersin nasıl işleneceği ve hangi aktivitelerin yapılacağı kitaba bağlı olduğundan dolayı dersin amacına ulaşmasında ders kitabının rolü büyüktür. Ders sonunda ulaşılan sonuca, kitabın olumlu ya da olumsuz mutlaka etkisi vardır.”*

Öğretmen 5, *“Kültürlerarası öğrenme, bence daha çok lise veya üniversitedeki ders ortamlarında gerçekleştirilip, öğretilir. İlköğretimde sadece farklılıklara değinilmelidir.”*

Öğretmen 6, *“Ders kitabı bir öğretmen için tanıdığı bir coğrafyada bilmediği yolları gösteren bir öncü gibidir. O yolları takip ederek öğrenciyi sonuca ulaştırmaya çalıştım.”*

Öğretmen 7, “Çok önemli bir rol oynamaktadır, fakat sadece kitap kültürlerarası öğrenme konusunda yeterli değildir. Kitabın işlenişi ve gerek öğrencilerin, gerekse öğretmenlerin Alman – Türk kültürü ile ilgili tecrübeleri de çok önemlidir.”

Öğretmen 8, “Yabancı kültür ve yaşamı öğreniyorlar ve tatbik ediyorlar.”

Öğretmen 9, “Özellikle dil kitaplarında çok önemli olduğunu düşünüyorum.”

Öğretmen 10, “Ders kitabında bu çok önemli, ancak şimdiye kadar incelediğim hiçbir kitap bu konuda çok iyi diyemem. Bu kitap da bence yetersiz, çünkü kültür konuları çocukların çok ilgilerini çekiyor. Ama Türkiye maalesef bu konuda çok kısır. Ben Almanya’da yaşadığım için kültürü fazlasıyla verebiliyorum ve öğrencilerim kendilerini bu konuda çok şanslı görüyorlar.”

Öğretmen 11, “Sadece kitabın verdikleri ile o kültürü anlatmak çok zor ve eksik kalır. Ben orada yaşadığım için birçok konuyu (kültürel anlamda) daha verimli bir şekilde aktardığıma inanıyorum. Kitap verdikleri ile kılavuz olur ama tek başına yeterli olmaz.”

Öğretmenlerin yanıtlarına bakıldığında, ders kitabının gerek öğretmen gerekse de öğrenci açısından öneminin büyük olduğu, öğrencide ne ölçüde öğrenmenin gerçekleştiğini tespit etme konusunda rol oynadığı, dersin işleyişini belirlediği ve etkilediği vurgulanmaktadır. Öğretmen 2, ders kitabının araç olduğunu, ama sunularının fazla olması lâzımdı ki öğretmen seçebilsin diyerek ders kitabının, sunuları bakımından yetersiz kaldığını olduğunu belirtmiştir. Öğretmen 5 ise, kültürlerarası öğrenmenin lise veya üniversitedeki ders ortamlarında gerçekleşeceğini, ilköğretimde ise sadece farklılıkların üzerinde durulması gerektiğini savunmaktadır. Kültürlerarası öğrenmenin yabancı dil eğitiminde önemli bir rol üstlenmesinde, dili sadece yapısı veya dört dil becerisi ile değil, kültürüyle de öğrenme düşüncesi ön plana çıkmaktadır. Kültürlerarası öğrenmenin, yaş ve sınıf gibi sınırları bulunmamakta, her öğretim yönteminde olduğu gibi dil seviyelerine göre içerikleri ve amaçları belirlenmektedir. Dolayısıyla öğrenci, hangi sınıfta ve yaşta olursa olsun, seviyesine uygun öğretim etkinlikleri ve içerikleri sayesinde hedef dili, kültürü ile öğrenebilme ve hedef kültürü anlayabilme niteliğine sahiptir. Öğretmen 7, ders kitabının çok önemli olduğunu, fakat kültürlerarası öğrenmenin gerçekleşmesinde tek başına yeterli

olmayacağını, kitabın işlenişi yani ders uygulamaları ile öğretmen ve öğrencinin Alman-Türk kültürü ile ilgili tecrübelerinin de bu sürece katkı sağlaması açısından önemli rol üstlendiğini belirtirken, öğretmen 11 de aynı görüşü paylaşmıştır.

4.2. “TEAM DEUTSCH 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Team Deustch kitabını, ders kitabı olarak seçmenize etki eden etkenler var mıdır? Ne gibi? sorusunda öğretmenlerin, kitapla ilgili olumlu görüşler bildirdikleri görülmektedir.

Öğretmen 10 ve öğretmen 11, inceledikleri kitaplar içinde en iyisi olduğunu ve ders saatlerine uygun olduğu için bu kitabı seçtiklerini belirtmişlerdir. Öğretmen 12, kitabın, renkleri ve fotoğraf seçimi ile göze hitap etmesinin, konuşma ve yazma dersleri için elverişli konulara sahip olmasının kitabı seçme sebepleri olarak gösterirken; öğretmen 13, kitabın görsel açıdan ilgi çekici olduğu, öğrencilerin yaş seviyelerine uygun olduğu ve gençlerle ilgili farklı konulara ağırlık verildiği için kitabı seçtiklerini ifade etmiştir. Buna karşın öğretmen 14, “*Ben seçmedim, benden önceki öğretmenin seçimi idi.*” yanıtını vermiştir.

Öğretmenlerin yanıtlarına göre, kitabın görsel açıdan ilgi çekici ve öğrencilerin seviyelerine uygun olduğu, gençlerle ilgili konuları içerdiği, öğrencilerin konuşma ve yazma becerilerini geliştirebilecek konuların yer aldığı anlaşılmaktadır.

Team Deutsch kitabının, genel olarak öğrenciyi yabancı dil olarak Almanca öğrenmeye güdülediğine / motive ettiğine, öğrencilerinizin ilgisini çektiğine inanıyor musunuz? Hangi açılardan olduğunu belirtiniz! sorusuna öğretmenler tarafından verilen yanıtlarda, öğrencilere hitap eden ve gençlerin ilgi alanlarıyla ilgili konuların bulunduğu, kitabın öğrencilerin seviyesine göre zor olmadığı ve eğlenceli olduğu görülmektedir. Ders kitabının öğrencilerin ilgisini çektiği anlaşılmaktadır.

Öğretmen 14, öğrencilere hitap eden konular içerdiği için öğrencilerin ilgisini çektiğine inandığını dile getirmiştir. Öğretmen 13 ise, eğlenceli olması, karmaşık ve zor

olmaması, ayrıca gençlerin ilgi alanlarına ait konuları ele almasından dolayı öğrencilerin ilgisini çektiğine inandığını açıklamıştır. Diğer yandan öğretmen 12'ye göre, “*Genel olarak incelendiğinde özellikle çalışma kitabı çok basit dilbilgisi kuralları ve çok basit sözcük dağarcığı ve alıştırmalar içeriyor. Çalışma kitabı derste öğretmen eşliğinde işlenecek zorlukta değil.*”

Team Deutsch adlı ders kitabı aracılığıyla dersinizde öğrencilerinize Alman kültürünü, yabancı dil eğitiminde “kültürlerarası yaklaşım” çerçevesinde uygun ve yeterli bir şekilde aktarabildiğinizi düşünüyor musunuz? Bunu ne ölçüde ve hangi açılardan gerçekleştirdiğinize inanıyorsunuz? sorusunun yanıtlarına göre, öğretmenlerin çoğu, kitapta Alman kültürünün yeterli ölçüde aktarıldığını düşünmektedir.

Öğretmen 13, kitabın sadece Almanya'yı değil, Avusturya ve İsviçre'yi de ele aldığı için Alman kültürünü yeterli ölçüde aktardığına inandığını, Almanca konuşulan ülkeleri ve o ülkelerin toplumlarını yeterli ölçüde tanıttığını ifade etmiştir. Öğretmen 14 ise, “*Gereken ölçüde Alman kültürünün tanıtıldığını düşünüyorum*” yanıtını vermiştir. Buna karşın, öğretmen 12, öğrencilerin özellikle fotoğraflar eşliğinde yabancı kültürden insanların yaşadıkları çevreyi ve koşulları gördüklerini düşündüğünü, ama gördükleri bu ortamla kendilerini özleştirdiklerini yani kültürlerarası bir yaklaşım olduğunu zannetmediğini belirtmiştir.

Öğretmenlerin yanıtlarında, kitabın sadece Almanya'yı değil, diğer Almanca konuşulan ülkeleri de içerdiği ve o ülkelerin toplum yapısını yansıttığı belirtilmiştir. Öğretmen 12, öğrencilerin özellikle fotoğraflar eşliğinde yabancı kültürden insanların yaşadıkları çevreyi gördüklerini, ama gördükleri bu ortamla kendilerini özleştirerek kültürlerarası sürece girdiklerini zannetmediğini dile getirmiştir. Bir ülkenin kültürünün aktarılmasında sadece ders kitabının yeterli olduğu mümkün değilse, kitabın kapsadığı tek bir unsurla da bunun gerçekleşmeyeceği aşikârdır. Ders kitabı, içerdiği her bir unsurla hedef kültürü tanıtıcı niteliğe sahip olabilmektedir. Öğrencinin, hedef kültürü algılama ve anlama sürecine girmesinde kitabın bütünündeki her çeşit unsur rol oynar.

Team Deutsch adlı ders kitabıyla öğrencilerin kendi Türk kültürleriyle Alman kültürü arasında bağ kurabilmeleri ve her iki kültürü karşılaştırabilmeleri için yeterli

olanaklar yakalayabiliyor musunuz? Ne gibi? Ders kitabı size bu konuda ne ölçüde ve nasıl yardımcı oldu? sorusuna öğretmenlerden alınan yanıtlar şu şekildedir:

Öğretmen 10, *“Team Deutsch’un öğretmen el kitabında kültür kıyaslaması yok.”*

Öğretmen 11, *“Team Deutsch’un öğretmen el kitabında bunu göremiyoruz.”*

Öğretmen 12, *“Ders kitabının amacı kültür karşılaştırması değil, o yüzden kıyaslar derste öğretmen ve öğrenci tarafından dile getirilmiyor, ama öğrenciler bunu düşüncelerinde gerçekleştirebilir.”*

Öğretmen 13, *“Evet, olanak vermektedir. Örneğin, bu kitapta yer alan öğrenci profili sayesinde, tüm öğrenciler, Almanya’daki gençlerin okul dışında ve tatil zamanlarında zamanı nasıl değerlendirdiklerini ve ne gibi yardım etkinliklerine katıldıklarını bilme olanağı buluyorlar. Öğrenciler, kitapta bulunan oradaki gençler hakkındaki yazılarda, gençlerin hiç boş durmadıklarını, mutlaka her öğrencinin birkaç faaliyetle ilgilendiklerini ve topluma yarar sağlayan projelerde sorumluluk üstlendiklerini görmektedir. Bu yazılar öğrencide, Alman gençler ve öğrencilerle ilgili daha kesin fikirlerin oluşmasını sağlamaktadır. Ayrıca kendi ülkesindeki gençleri bu açıdan karşılaştırmaktadırlar.”*

Öğretmen 14, *“Güncel konularda da örnekler olduğu için iki kültür arasında karşılaştırma yapılabilir, aradaki fark görülebiliyor.”*

Yanıtlara bakıldığında, kitabın Türk kültürü ile Alman kültürü arasında bağ kurma ve iki kültürü karşılaştırma açısından olanaklar sunması konusunda iki farklı görüş ortaya çıkmaktadır. Öğretmen 13, kitabın bu konuda olanak sunduğunu ve Almanya’daki gençlerin boş zamanları gibi yaşamlarından kesitlere yer verdiğini belirtirken; öğretmen 14 ise, güncel konuların ele alınması ile iki kültür arasında karşılaştırma yapılabilindiğini vurgulamıştır. Öğretmen 12, kitabın amacının kültür karşılaştırması olmadığını, öğretmen 10 ve öğretmen 11, öğretmen kitabında kültür kıyaslamasının yer almadığını dile getirmiştir. Öğretmen kitabında kültür kıyaslamasının ele alınmasının, öğretmeni yönlendirmesi ve dersini kültürel açıdan nasıl işleyeceğine dair öneriler vermesi açısından

etkisi olmaktadır, ama öğretmen kitabında buna değinilmemesine karşın öğretmen, kitabın sunduğu kültürlerarası içerik ve etkinlikler yardımıyla iki kültür arasında bağ kurulmasını ve karşılaştırma yapılmasını sağlayabilir.

Dersinizde Alman kültürünü aktarırken ve öğrencilerin kendi kültürleriyle amaç dilin kültürünü karşılaştırıp ilişkilendirmelerinde ders kitabından dolayı sorunlar yaşadığınız oldu mu? Hangi konularda ne gibi zorluklarla karşılaştınız? sorusunun yanıtlarında kültürel farklılıklardan dolayı domuzun şans getirdiğine inanma, Paskalya bayramı, boş zamanı değerlendirme biçimlerinin çeşitliliği, sebze ve et çeşitlerindeki farklılık gibi konularda öğrencilerin anlama zorluğu yaşadıkları ve bunları yadırgadıkları belirtilmiştir. Diğer öğretmenlerin ise, hiçbir sorun yaşamadıkları görülmektedir.

Öğretmen 10, öğretmen 11 ve öğretmen 14, derslerinde Alman kültürünü aktarırken ve öğrencilerin kendi kültürleriyle amaç dilin kültürünü karşılaştırıp ilişkilendirmelerinde ders kitabından dolayı hiçbir sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Öte yandan öğretmen 13, ders kitabından dolayı büyük bir sorun yaşamadığını, ama kültürel farklılıklardan dolayı öğrencilerin yadırgadıkları konular olduğunu, örneğin domuzun şans getirdiğine inanmaları ve Paskalya bayramı gibi dini açıdan ortaya çıkan farklılıkları yadırgadıklarını açıklamıştır. Öğretmen 12 ise, “*Öncelikle boş zaman hobilerinin çeşitliliği bizim kültürümüzde yok, biz boş zamanı öldürmekle veya başkaları hakkında konuşarak geçirmeyi tercih eden bir toplumuz. Özel günlerin farklılığı, sebze ve et çeşitlerindeki farklılık ilk aklıma gelenler.*” yanıtını vermiştir.

Ders kitabınızla, öğrencilerinizde kültürlerarası iletişim becerilerinin gelişmesine katkıda bulunduğunuza inanıyor musunuz? Ne gibi? Ne ölçüde ve hangi konularda buna ulaştığınızı düşünüyorsunuz? sorusuna öğretmenlerin verdikleri yanıtlar:

Öğretmen 12, “*Bu ders kitabını işlemiş bir öğrencinin Alman birini gördüğünde büyük bir yabancılik çekeceğini zannetmiyorum.*”

Öğretmen 13, “*Evet inanmaktayım. Çünkü kitabın içerdiği boş zaman faaliyetleri, bayramlar ve tatiller vs. konular ve alıştırmalar ile öğrencilerin iletişim becerilerinin geliştiğini derslerimde görmekteyim.*”

Öğretmen 14, “İki kültür arasında kıyaslama yapılabildiği için iletişim becerileri üzerinde de olumlu etkileri olduğunu düşünüyorum.”

Alınan yanıtlardan ders kitabının, öğrencide kültürlerarası iletişimsel becerileri geliştirme açısından katkı sağladığı anlaşılmaktadır. Bu ders kitabıyla Almanca öğrenen bir kişinin Alman birine karşı yabancılik hissi duymayacağı, kitaptaki konular ve alıştırmaların yardımıyla öğrencilerin iletişim becerilerinin geliştiği ve iki kültür arasında karşılaştırma yapılmasının iletişim becerileri üzerinde olumlu etkisi olduğu belirtilmiştir. Bu açıklamalara göre ders kitabının, Alman kültürüne yabancı olan birine, Alman kültürünü aktarabildiği ve yabancılik duygusunu yok ettiği, kitabın kültürlerarası iletişimsel becerileri geliştirmeye yönelik konu ve alıştırmaları kapsadığı ortaya çıkmaktadır.

Ders kitabınız kültürlerarası öğrenmeye sizce ne ölçüde katkıda bulunmaktadır? sorusuna yönelik öğretmen görüşleri dikkate alındığında, kitabın kültürlerarası öğrenmeye katkı sağladığı, ama yetersiz kaldığı konuların olduğu görülmektedir.

Öğretmen 13, Team Deutsch kitabının, kültürlerarası öğrenmeye katkı sağladığını, ama yetersiz kaldığı noktaların bulunduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte öğretmen 10 ve öğretmen 11, kitabın kültürlerarası öğrenmeye katkı sağlaması açısından iyi olduğunu, ama yeterli olmadığını dile getirerek benzer görüşü paylaşmışlardır. Öğretmen 12 ise, kitabın, Türk kültürünü ele almaması ve tek gayesinin Alman kültürünü öğretmek de olmamasından dolayı, Türk öğrenciler için ister istemez farklı bir kültürü belli bir ölçüde öğrettiğini belirtmiştir.

Öğretmen 12, kitabın Türk kültürünü ele almadığını, tek amacının Alman kültürünü öğretmek olmadığını ve Alman kültürünü belli ölçüde tanıttığını belirtmiştir. Birçok ders kitabının amaçları dikkate alınır, kitapların sadece bir amacı olmadığı, birden çok amaca göre düzenlendiği görülebilir. Burada önemli olan, kitabın amaçlarının arasında Alman kültürünün de yer alıp almadığına ve kitabın ona göre düzenlenmiş olup olmadığına dikkat etmektir.

Ders kitabınızı, demokratik eğitime katkısı açısından kısaca değerlendirebilir misiniz! sorusuna öğretmenlerin, olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir. Kitabın, ders kitabı hazırlamak isteyenler için iyi bir örnek olacağı, Almanca konuşulan ülkelerin hepsini ele aldığı ve cinsiyet ayrımcılığı yapmadığı belirtilerek, kitabın, demokratik eğitime katkısı olduğu açıklanmıştır.

Öğretmen 12, kitabın, ders kitabı hazırlamak isteyenler için iyi bir örnek teşkil edebileceğini dile getirmiştir. Öğretmen 13 ise, Almanca konuşulan ülkelerin hepsini içine aldığı ve gençleri ele alırken cinsiyet ayrımcılığı yapmadığı için demokratik eğitime katkı sağladığı görüşünü paylaşmıştır.

Ders kitabınızı, yaşam boyu öğrenmeye (okuma alışkanlığı gelişmesi, kültürlerarası karşılaştırmaya ilgi duyma, başka kültürlere hoşgörülü olma vs. konularda) katkısı açısından kısaca değerlendirebilir misiniz! sorusuna öğretmenlerden alınan yanıtlar:

Öğretmen 10, “*Kitap bence bu konuda iyi. Hatta piyasada bulunan birçok kitaptan daha iyi.*”

Öğretmen 11, “*Kitap bu konuda iyi işlenmiş. Hatta incelemiş olduğumuz piyasadaki diğer kitaplardan daha iyi.*”

Öğretmen 12, “*Ders kitabı, konu ile ilgili olarak orta derecedir.*”

Öğretmen 13, “*Kitabın, yaşam boyu öğrenmeye olumlu etkisi olduğuna inanıyorum, çünkü kitap Almanya'nın çok kültürlü ülke olduğunu gösteriyor ve insanlar arasındaki iletişime değiniyor. Öğrenciler, işlenen konularla başka kültürlere karşı hoşgörülü olmaya başlayabiliyor.*”

Öğretmen 14, “*Katkısı büyüktür tabii, sadece bu alanlarda değil, aynı zamanda insanda empati kurma alışkanlığını da geliştirir. Öğrenilen dil ve o dili konuşan insanların kültürleri, yaşam biçimleri, alışkanlıkları v.s. ile ilgili ipuçları/bilgi verir öğrenene.*”

Öğretmenlerin yanıtları incelendiğinde, ders kitabının yaşam boyu öğrenmeye katkı sağladığı anlaşılmaktadır. Öğretmen 10 ve öğretmen 11, kitabın yaşam boyu öğrenme açısından diğer kitaplardan çok daha iyi olduğunu dile getirirken; öğretmen 13, kitabın Almanya'nın çok kültürlü ülke olduğunu gösterdiğini, insanlar arasındaki iletişim üzerinde durduğunu ve içerdiği konularla başka kültürlerle karşı hoşgörülü olmaya teşvik ettiğini belirtmiştir. Öğretmen 14 ise, öğrencide empati kurma alışkanlığını geliştirdiğini ve hedef dili konuşan insanların yaşamlarını gösterdiğini ifade etmiştir. Bu açıklamalara göre, kitabın öğrencide başka kültürlerle karşı hoşgörülü olma ve empati kurma konusunda önemli rol oynadığı sonucuna varılmaktadır.

Ders kitabını işlerken dersinizde kültürlerarası öğrenmeyi yerine getirmek amacıyla hangi konulara ağırlık verebildiniz? Ders kitabının dersinizdeki rolü ne oldu? sorusuna bakıldığında, kitabın kültürlerarası öğrenmeyi gerçekleştirmede önemli rol oynadığı ve bu süreci olumlu etkilediği anlaşılmaktadır. Kitapta, Alman toplumu, Alman gençler, gençlerin ilgi alanları, bayramlar, kutlamalar, şenlikler, yeme-içme alışkanlıkları gibi konulara değinilerek, kültürlerarası öğrenmeye katkı sağlandığı görülmektedir.

Öğretmen 13, kültürlerarası öğrenmeyi gerçekleştirme açısından kitabın büyük rol oynadığını ve örneğin, Alman toplumunu, Alman gençleri, gençlerin ilgi alanlarını, gördükleri eğitimi gösterdiğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra öğretmen 14, kültürlerarası öğrenmeyi desteklemek için diyaloglar, yeme-içme alışkanlıkları gibi birçok konunun örnek verilebildiğini dile getirirken; öğretmen 10 ve öğretmen 11 ise, Team Deutsch kitabının bayramlar, kutlamalar ve şenliklere ağırlıklı olarak yer verdiğini ifade etmişlerdir.

Kültürlerarası öğrenme çerçevesinde dersinizde ders kitabının yeterli ve uygun olmadığı uygulamalar oldu mu? Hangi konularda ne gibi sorunlarla karşılaştınız? sorusuna öğretmenlerin verdikleri yanıtlara göre, öğretmenlerin kültürlerarası öğrenme açısından kitaptan dolayı herhangi bir sorun yaşamadıkları anlaşılmaktadır. Öğretmen 10, öğretmen 11 ve öğretmen 13, kültürlerarası öğrenme çerçevesinde herhangi bir sorunla karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir. Bu yanıtlardan kitabın, kültürlerarası öğrenme konusunda olumlu ders uygulamalarının gerçekleşmesine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Derste kültürlerarası öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için ders kitabının sizce rolü ve önemi nedir? sorusuna öğretmenlerin yanıtları:

Öğretmen 10, “*Ders kitabında bu çok önemli ancak şimdiye kadar incelediğim hiçbir kitap bu konuda çok iyi diyemem. Bu kitap da bence yetersiz, çünkü kültür konuları çocukların çok ilgilerini çekiyor. Ama Türkiye maalesef bu konuda çok kısır. Ben Almanya’da yaşadığım için kültürü fazlasıyla verebiliyorum ve öğrencilerim kendilerini bu konuda çok şanslı görüyorlar.*”

Öğretmen 11, “*Sadece kitabın verdikleri ile o kültürü anlatmak çok zor ve eksik kalır. Ben orada yaşadığım için birçok konuyu (kültürel anlamda) daha verimli bir şekilde aktardığıma inanıyorum. Kitap verdikleri ile kılavuz olur ama tek başına yeterli olmaz.*”

Öğretmen 12, “*Öğrencilerin tamamının, dilini öğrendikleri ülkeyi görmeleri ne yazık ki mümkün değil, ama madem bu dili öğreniyorlar, o dilin içinde bulunduğu ve hatta belki de şekillendirdiği insan mantalitesini, günlük yaşam şekillerini, yani kültürünü bilmelerinde fayda vardır ve bunu o ülkeye seyahat etmeden ders kitapları ile de öğrenebilirler.*”

Öğretmen 14, “*Ders kitabı AMAÇ değil ARAÇ’tır, o sadece bir yol gösterici ve dersi destekleyici bir unsurdur. Son kararı öğretmen verir, yani öğrencilerine neyi öğretmek istiyorsa dersini o yönde plânlar.*”

Öğretmenlerin yanıtları incelendiğinde, sadece ders kitabının kültürlerarası öğrenmeyi gerçekleştirmede yeterli olmayacağı, öğretmenin de bu süreçte önemli rol üstlendiği ve etkilerinin olduğu görülmektedir. Öğretmen 14, ders kitabının araç olduğunu, kılavuzluk görevini üstlendiğini ve dersi destekleyici rol oynadığını, dersi ise öğretmenin plânladığını belirtmiştir. Buna karşın öğretmen 12, öğrencilerin, ders kitapları aracılığıyla, hedef kültürü, hedef dilin konuşulduğu ülkelerdeki insan zihniyetini ve oradaki insanların günlük yaşamlarını o ülkelere gitmeden de öğrenebileceklerini dile getirmiştir. Yanıtlara dikkat edildiğinde, ders kitaplarının kültürlerarası öğrenmeyi ve hedef kültürü aktarma açısından önemli olduğu, ama öğretmenin de bu süreçte aktif olarak görev üstlendiği ve sürecin içeriğini belirleyen kişi olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

5. BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

5.1. “SCHRITTE 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN BULGULAR

“Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitapları, 16 yaş ve üzeri yetişkinler için hazırlanmış ve buna göre düzenlenmiştir. Bundan dolayı kitapların, görsel unsurlar, içerik, konu seçimi, dört dil becerisine yönelik etkinlikler, metinler, alıştırmalar, çalışma yaprakları ve projeler açısından hem Alman kültürüne hem de hitap ettiği öğrenci düzeyine ve yaş grubuna göre düzenlendiği saptanmıştır. Ders kitaplarının, Almanca konuşulan ülkeler olan Almanya, Avusturya ve İsviçre’yi içerdiği, ancak kitapların Almanya ağırlıklı olduğu ve kitaplarda Avusturya ile İsviçre ülkelerinin kültür bağlamında yeterli ölçüde konu edilmediği görülmektedir.

Yapılan incelemede “Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı ders kitaplarının, kültürlerarası içerikler açısından kültürlerarası öğrenme sürecine katkı sağladığı ve kültürlerarası içerikleri, konular ve etkinlikler aracılığıyla aktardığı anlaşılmaktadır. Kültürlerarası içerikler kapsamında; Coğrafya, Eğitim, Devletin Halkla İlişkisi, Toplum, Günlük Yaşam, Çalışma Yaşamı, Aile, Yerleşim Biçimleri, Yeme - İçme Alışkanlıkları, Boş Zaman Etkinlikleri, Bayramlar ve Özel Günler, Haklar, İnsan İlişkileri konularına değinildiği saptanmıştır. Buna karşın ders kitabının, Uluslararası İlişkiler, Tarih, Devlet Biçimi, Parlâmento, Partiler ve Politikacılar, Ekonomi, Bilim ve Teknik, Sanat Dalları konularını içermediği ve bu konular açısından yetersiz olduğu görülmektedir. Kültürlerarası içerikler bağlamında ders kitabında saptanan bulgular takip eden paragraflarda sırasıyla ele alınmaktadır.

Coğrafya bağlamında Almanca konuşulan ülkeler olan Almanya, Avusturya ve İsviçre’nin haritaları yansıtılmış ve haritalarda bu ülkelerin başkentleri, kentleri, önemli yeryüzü şekilleri ve komşu ülkeleri gösterilmiştir. Ayrıca ders kitabında Avrupa haritası ile Avrupa ülkelerine, dünya haritası ile dünya ülkelerine yer verilmiştir. Almanca konuşulan ülkelerin haritaları, ülkelerin bayrakları ile desteklenerek konu edilmiştir. Almanca konuşulan ülkelerin bayraklarıyla birlikte Türk bayrağının da bulunması, öğrencinin

konuya olan ilgisini arttırma ve konuya motive olması açısından yarar sağlayacaktır. Bu konunun ele alınmasıyla, öğrenciye Almanca konuşulan ülkeler hakkında coğrafi bilgi verilmiş ve bu ülkelerin coğrafyaları gösterilmiştir. Öğrencinin, coğrafya bağlamında sınırlı ölçüde bilgi edinmesini önlemek için, sadece Almanca konuşulan ülkeler değil, Avrupa ve Dünya ülkeleri de haritalar aracılığıyla yansıtılarak, öğrencinin hem Alman dilinde haritaları biçim ve içerik olarak görmesi hem de harita kullanımını öğrenmesi sağlanmıştır. Diğer taraftan konu kapsamında Almanca konuşulan ülkelerin önemli kentlerinin fotoğraflarının yer almasıyla, öğrencinin bu ülkelere karşı duyduğu yabancılik hissini azaltılmasına katkıda bulunulmuştur. Harita ve fotoğrafların kullanımıyla öğrenciye kültürlerarası ülke bilgisi verilmiş ve bu ülkeler karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Görsel unsurların desteklediği coğrafya konusu kapsamında, öğrencinin soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, proje çalışması, rol yapma gibi yöntem ve tekniklerin uygulanması ile öğrencinin hedef kültürle ilgili coğrafya bağlamında bilgi edinmesi, hedef kültürü araştırması, Almanca konuşulan ülkelerin coğrafyalarını anlaması ve algılaması, hedef kültür ile öz kültür arasında bağ kurması ve kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeleri bu açıdan karşılaştırması, hedef kültür açısından hem kendi kendine çalışma ve kendini değerlendirme hem de grupla çalışma ve grup içinde kendini değerlendirmek için tecrübe kazanması sağlanmaktadır.

Eğitim konusu kapsamında ders kitabında eğitim kurumları ile ebeveynler ve öğrenciler arasındaki yazılı iletişim örnek mektuplar ve mektup konuları aracılığıyla ele alınmıştır. Almanya’da düzenlenen sınıf gezileri ve bu gezilerde yapılan etkinlikler konu edilmiştir. Almanya’daki kurslar, sınıflar, öğretmen ve öğrenciler, ayrıca öğretmen ve öğrencilerin ilişkileri fotoğraflarla yansıtılmıştır. Bu fotoğraflarla hem Almanya’daki eğitim kurumlarında farklı ülkelere gelen ve farklı kültürlere mensup birçok öğrencinin mevcut olduğu hem de bu eğitim kurumlarının çok kültürlü ve çok uluslu niteliğe sahip olduğu anlatılmıştır. Farklı kültürlere sahip öğrencilerin, eğitim almak amacıyla bir arada aynı ortamı paylaştıkları, birbirlerine karşı saygı duydukları, hoşgörülü davrandıkları, önyargısız yaklaştıkları ve empati kurdukları fotoğraflarla desteklenerek gösterilmiştir. Almanya’daki eğitim sistemi, hem okul türleri ve sınıfların da belirtildiği bir tablo ile aktarılmış hem de Almanya’da yaşayan ve orada eğitim gören insanların eğitim yaşantıları ile mesleki eğitimleri ele alınarak ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Farklı eğitim yaşantıları ve mesleki eğitimlerin konu edilmesiyle Alman eğitim sistemi, okul türleri, dersler,

öğretmenler ve öğrenciler gibi farklı açılardan anlatılmakta ve böylece öğrencinin Alman eğitim sistemini anlaması ve algılaması sağlanmaktadır. Almanya'daki okul karnesi, dersler ve ders notları ile birlikte yansıtılmış, bununla birlikte not sistemi üzerinde durulmuştur. Almanya'da yaşayan insanların gittikleri kurslar ve sunulan kurs türleri de tanıtılarak, okul dışında alınan eğitimin nitelikleri gösterilmiştir. Almanya'da okula yeni başlayan öğrenciler ve okulun ilk günü proje çalışması ve çalışma yaprağı ile konu edilerek öğrenci, hem öğrenci kıyafetleri hem de okulun ilk günü yapılan etkinlikler açısından iki kültürü karşılaştırma yapmaya teşvik edilmiştir. Diğer taraftan Almanya'da yaşayan insanların eğitim ve okulla ilgili düşüncelerine yer verilerek, onların eğitim konusundaki tutum ve görüşleri yansıtılmıştır. Özellikle okulun ilk günü, öğrenci kıyafetleri, not sistemi ve okul türleri gibi konular, öğrencilerin kültürlerarası karşılaştırmaya ilgi duyması ve böylelikle iki ülke arasında bağ kurması açısından katkıda bulunmaktadır. Kitapta eğitim konusunun, saptanan bulgulardan da anlaşılacağı gibi farklı açılardan detaylı olarak ele alındığı ve Almanya'daki eğitim ve eğitim yaşantılarının anlatıldığı görülmektedir. Eğitim konusu, gerek tablo ve fotoğraflar gibi görsel unsurlar gerekse işitsel unsurlar kullanılarak desteklenmiş ve öğrencinin hedef kültürü eğitim bağlamında anlamasına ve algılamasına hizmet etmiştir. Bu konu kapsamında, soru-cevap, bireysel çalışma, grup çalışması, proje çalışması, çalışma yaprağı, kavram haritası, beyin fırtınası, tartışma gibi yöntem ve teknikler kullanılarak, öğrenci konu hakkında yorum yapmaya, üzerinde eleştirel düşünmeye ve tartışmaya teşvik edilmekte, ayrıca öğrencinin, kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları bulması, bu farklılıklardan doğan kültür çatışmalarının üstesinden gelmeyi öğrenmesiyle öğrencide kültürlerarası farkındalığın oluşması sağlanmaktadır.

Ders kitabında devletin halkla ilişkisi konusu kapsamında resmi daireler ve resmi dairelerde yapılan işler konu edilmiştir. Nüfus dairesi, çalışanları ve oraya gelen vatandaşlar da dikkate alınarak, yapılan işlemler ve uygulanan prosedür fotoğraflarla desteklenip anlatılmıştır. Adres değişikliğini bildirme işlemleri ve kayıt formu ele alınmış ve Almanya'da vatandaşların nüfus dairesinde yaptıkları işlemler gösterilmiştir. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen bu konunun işlenişi esnasında soru-cevap ve bireysel çalışma gibi teknik ve yöntemlerin kullanılması ile öğrencinin, Almanya'da resmi kurumlardaki işleyişi anlaması ve kendi ülkesi ile Almanya açısından kültürlerarası karşılaştırma sürecine girmesi sağlanmaktadır.

Başta Almanya olmak üzere Almanca konuşulan ülkelerin çok kültürlü ve çok uluslu bir toplum yapısına ve zengin bir kültür mozağine sahip oldukları gerek fotoğraflar gerekse de o ülkelerde yaşayan insanların tanıtım yazıları ile yansıtılmıştır. Bu ülkelerde farklı ülke ve kültürlerden gelen insanların bulunduğu ve onların beraber aynı toplumda yaşadıkları anlatılmıştır. Kitapta Almanya ile ilgili, yabancılara karşı saygı, hoşgörü, empati ve önyargısızlığa dayanan yaklaşımı benimsemiş bir toplum olma niteliğine sahip Alman imgesi ön plana çıkarılmıştır. Farklı kültürlerden olan insanların karşılaşmasının ve aralarındaki ilişkilerin ele alınmasıyla, kültürlerarası ortak yönlerin insanların birbirlerini anlama ve birbirlerine yaklaşma konusunda desteklediği, kültürlerarası farklılıkların ise insanlara kendilerinden farklı olanlara karşı empati kurarak ve yabancı olanı anlayarak saygılı, hoşgörülü ve önyargısız davranmayı kazandırdığı gösterilmiştir. Diğer taraftan Almanya'da et reyonunda bulunan bir domuz resminin karikatürle yansıtılması ile kültürlerarası farklılıklar dini açıdan da ele alınmıştır. Öğrencinin, Türk ve Alman kültürünü ve toplum yapısını dini açıdan sorgulaması, kültürlerarası farklılıklar açısından kültürlerarası etkileşimin sonuçlarına eleştirel bakış açısı geliştirmesi sağlanmaktadır. Türk toplumunda dini açıdan günah olarak kabul edilen, ancak Alman toplumunda günah olarak değil, hatta şans getiren bir olgu olarak görülen domuz figürü sayesinde, öğrencinin, önyargılarını azaltarak kendine yabancı olanı anlaması, farklı olana karşı saygı ve hoşgörü geliştirmesi, kültürlerarası bilinç oluşturmaya için olanak sunulmuştur.

Ders kitabında günlük yaşam konusu kapsamında Alman bir ailenin üç ferдинin günlük yaşamı konu edilmiş, çalışan bir babanın, ev hanımı bir annenin, okula giden bir çocuğun gün içinde yaptığı işler ve gerçekleştirdikleri etkinlikler gerek görsel ve işitsel unsurlar gerekse metinler yardımıyla aktarılmıştır. Bununla birlikte okula giden bir öğrencinin okul dışındaki günlük yaşamını gösteren haftalık programına yer verilmiştir. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen bu konuda, soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma ve çalışma yaprağı gibi yöntem ve teknikler uygulanarak, öğrencinin hem Almanların günlük yaşamlarını anlaması hem de kendisi ile onlar arasında kültürlerarası bağ kurması sağlanmaktadır. Öğrenciye, Almanların gün içinde yaptıkları, örneklerle anlatıldıktan sonra kendi günlük yaşamını anlatması istenerek, öğrencinin Almanları kendi yaşamına göre, kendini de Almanların yaşamına göre değerlendirmesi ve bunun sonucunda hem kendini hem de yabancıyı anlama konusunda gelişme göstermesi için olanak sunulmuştur.

Çalışma yaşamı bağlamında Almanya'daki meslekler, görsel ve işitsel unsurlarla desteklenerek tanıtılmış ve ayrıca iş yerlerinin açılış ve kapanış saatlerini gösteren tabelaların yer almasıyla farklı mesleklerin mesai zamanları yansıtılmıştır. Kitapta hem farklı mesleklerle uğraşan insanların, meslekleri ve çalışma koşulları ile ilgili deneyim ve görüşlerine hem de iş ilanlarına yer verilerek, Almanya'daki meslek grupları olumlu ve olumsuz nitelikleriyle gösterilmiştir. Almanya'daki bir fabrikanın örnek olarak verilmesi sayesinde işe başvurma, işe alınma ve iş görüşmeleri gibi süreçler anlatılmıştır. Diğer taraftan iş yerlerinin maliye ile olan ilişkisi ve vergi işleri konu edilerek, Almanya'da iş yerlerinin maliye ile olan yasal ilişkisi hakkında bilgi verilmiştir. Gençlerin, çalışma konusundaki hakları ve okul dışında ne gibi mesleklerle uğraştıkları, ayrıca Almanya'da çalışanların tatil süreleri açıklanmıştır. Öğrenciye, Almanya'da hem erkeklerin hem de bayanların her mesleği yapabildikleri mesleklerin tanıtım bölümünde belirtilmiştir. Öğrenciye, bu konu aracılığıyla Alman ve Türk kültürünü kültürlerarası bağlamda karşılaştırması için imkân tanınmıştır. Mesela Türk toplumunda kullanılmayan ev erkeği mesleğinin, Alman toplumunda kullanıldığı ve doğal karşılandığını gören öğrencinin, kültürlerarası bakış açısı geliştirmesine yardımcı olunmaktadır. Cinsiyetlere göre ayrımın olmadığına yansıtıldığı bu konu, öğrencide Alman kültüründe kadın-erkek eşitliğinin olduğu düşüncesini doğurması açısından rol oynamaktadır. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen bu konu kapsamında, soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, proje çalışması, çalışma yaprağı, rol yapma, tartışma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sonucu, öğrenci kendi ülkesi ile Almanya'yı kültürlerarası bağlamda karşılaştırma ve iki ülke arasındaki benzerlik ve farklılıkları farkına varma sürecine girmesi için teşvik edilmektedir.

Görsel ve işitsel unsurların kullanılmasıyla Almanya'daki farklı aileler ve aile yapıları gösterilmiştir. Çekirdek aile, geniş aile, tek kişilik aile, çocuksuz aile, çocuğunu tek başına yetiştiren anne, eski eşlerinden olan çocuklarıyla birlikte yeni bir aile kuran bir bayan ve erkeğin ailesi gibi aile yapıları, aile üyeleriyle birlikte tanıtılmıştır. Öte yandan Almanya'da farklı kültürlerle mensup kişilerin evlenmesi ile oluşan aile yapısı da ele alınarak, Almanya, farklı aile yapılarının bulunduğu bir ülke olarak gösterilmiştir. Aile konusu kapsamında, soru-cevap, bireysel çalışma ve çalışma yaprağı gibi yöntem ve teknikler uygulanarak, öğrencinin kendi ailesini anlatması istenmiş, bunun sonucunda da

öğrenciye, hem kendi ailesini hem de kendi toplumundaki aileleri, Alman aile yapıları ile karşılaştırmalı bir şekilde kültürlerarası bağlamda anlama ve algılama sürecine girmesi için olanak sunulmuştur.

Yerleşim biçimleri konusunda Almanya'daki evler, evin bölümleri ve ev eşyaları görsel unsurlarla gösterilmiş, bununla birlikte farklı ev tipleri ve özellikleri ise ev ilanları ile tanıtılmıştır. Almanya'da çöplerin gruplara ayrılarak toplandığından ve apartmanlardaki kapıcıların görevlerinden bahsedilmiştir. Birlikte yaşam ve ev arkadaşlığı konusu ele alınarak, bu yaşam biçiminin olumlu ve olumsuz yönleri dile getirilmiştir. Diğer taraftan Almanya'da komşuların birbirlerine yardım ettiği konular ve komşuluk ilişkileri apartmanlarda bulunan ilanlar aracılığıyla aktarılmıştır. Kitapta görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen yerleşim biçimleri konusunda, soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, proje çalışması, tartışma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılmasıyla, öğrencinin ev tipleri, çöplerin ayrılması ve komşuluk ilişkileri açısından iki ülkeyi kültürlerarası karşılaştırma sürecine girmesi ve böylelikle iki ülke arasında kültürlerarası bağ kurması sağlanmaktadır. Öğrenciye, çöplerin ayrılarak toplanması konusunda kendi ülkesindeki uygulama farklılığından yola çıkarak, kendi kültürüne de eleştirel bakış geliştirmesi için imkân verilmiştir. Öğrenci, kültürlerarası etkileşimin sonucu olarak sadece hedef kültürü değil, öz kültürü de eleştirel bakış açısıyla değerlendirme konusunda yönlendirilmektedir.

Yeme-içme alışkanlığı bağlamında Almanya'daki süpermarketlerde bulunan yiyecek ve içecek çeşitleri görsel unsurlarla yansıtılmış, ekmek çeşitleri ise işitsel unsurla aktarılmıştır. Alman bir ailenin kahvaltısı ele alınarak, kahvaltılık ürünler ve Almanların kahvaltıda neleri yedikleri gösterilmiştir. Farklı iki kültürden olan iki kişinin yemek alışkanlıkları anlatılarak, öğrenci kültürlerarası karşılaştırma yapmaya teşvik edilerek, kültürlerarası öğrenme süreci desteklenmiştir. Almanya'da yaygın olan hızlı yemek yeme alışkanlığı ve hızlı yemek çeşitleri konu edilmiş, öğrenciye bu konu hakkında proje yapması belirtilerek, öğrenci kendi ülkesinde de yaygın olan bu alışkanlıkla ilgili iki kültür arasındaki ortak ve farklı yönleri bulması açısından teşvik edilmektedir. Almanya'da öğleden sonraları yapılan kahve ve pasta davetleri konusu aracılığıyla öğrencinin, kendi ülkesinde de yapılan bu tür davetlerin olduğundan yola çıkarak, kültürlerarası benzerliklerin getirisi olarak kültürlerarası bağ kurma sürecine dâhil olması kolaylaştırılmıştır. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen bu konuda, soru-cevap, bireysel

çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, proje çalışması, tartışma gibi farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması sayesinde, öğrenci hem öz kültürü hem de hedef kültürü araştırmaya, öz kültürüne göre hedef kültüre, hedef kültüre göre öz kültürüne kültürlerarası bakış açısı geliştirmeye teşvik edilmektedir.

Ders kitabında boş zaman etkinlikleri konusunda Almanya’da yaşayan insanların piknik, spor, parti yapma gibi farklı hobileri ve boş zaman etkinlikleri görsel ve işitsel unsurlarla anlatılmıştır. Televizyon programları yansıtılarak Almanya’daki televizyon kültürü ele alınmıştır. Almanya’daki öğrencilerin tatil günleri ile ilgili proje çalışması sayesinde öğrenci, hedef kültürü araştırmaya ve kendi ülkesindeki öğrencilerin tatil zamanlarıyla karşılaştırmaya teşvik edilmektedir. Öğrenciye, farklı boş zaman değerlendirme biçimleri gösterilerek, öğrencinin Alman kültürüne ilgi duyması sonucu kültürlerarası sürece dâhil olmasına fırsat verilmiştir. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen bu konuda, soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması ve proje çalışması gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sayesinde öğrencinin, boş zaman etkinlikleri açısından kültürlerarası etkileşime girmesine katkıda bulunmaktadır.

İnsan ilişkileri konusu ders kitabının geneline dağılmış olarak öğrencinin karşısına çıkmaktadır. Kitabın ana karakterlerinin birbirleri arasındaki ilişki ile Almanya’daki insanların ilişkileri örneklendirilmiştir. Almanya’nın çok kültürlü bir toplum yapısına sahip olmasından yola çıkılarak, Alman bir ailenin yabancı ülkeden gelen ve farklı kültüre mensup olan biriyle olan arkadaşlıkları kitabın birçok bölümünde değişik konularla ele alınmıştır. Kitabın içerdiği bu arkadaşlık sayesinde Almanların yabancı kişilerle arkadaş oldukları, onlara karşı samimi ve arkadaşça tutum sergiledikleri, farklı iki ülke ve kültürden olan kişilerin saygı ve hoşgörü çerçevesinde çok iyi anlaşmış oldukları gösterilmiştir. Bu konu aracılığıyla öğrenciye, farklı kültürlere mensup insanlar arasında arkadaşlık kurulabileceği ve insanların birbirlerini empati kurarak anlamalarıyla güzel ilişkiler yaşayabilecekleri anlatılmıştır. Bu sayede öğrencinin, kendinden farklı olanlara karşı önyargılı, düşmanca ve hoşgörüsüz bir şekilde yaklaşmaması gerektiğinin bilincinde olması ve kültürlerarası diyaloga girmesi sağlanmaktadır.

Ders kitabında bayramlar ve özel günler konusu kapsamında yılbaşı gecesi, Noel, Paskalya bayramı, doğum günü, düğün ve partiler ele alınmıştır. Özel günleri kutlamak

için yapılan partiler, davetiyelere de yer verilerek desteklenmiştir. Diğer taraftan Noel, Paskalya bayramı ve yılbaşı gecesini simgeleyen semboller ile Paskalya bayramı, Noel, doğum günü ve düğünle ilgili kartpostallar görsel unsurlarla yansıtılmıştır. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen bu konuda soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, proje çalışması, çalışma yaprağı, beyin fırtınası gibi yöntem ve tekniklerin kullanılmasıyla öğrencinin, öz kültürüne göre yabancı olduğu Noel ve Paskalya bayramını kültürlerarası anlama ve algılama sürecine girmesi, bunun yanı sıra dini açıdan ortaya çıkan kültürlerarası farklılıklara karşı empati kurarak ve hoşgörü geliştirerek saygı göstermesi için öğrenciye olanak sunulmuştur.

Haklar konusu çerçevesinde izin ve yasaklar konusuna değinilmiştir. Almanya’da günlük yaşamda farklı yerlerde insanların karşılıklarına çıkan, buldukları yerle ilgili izin ve yasakları gösteren levha ve işaretler görsel unsurlarla yansıtılmıştır. Diğer taraftan çocuk ve gençlerin hakları, izinli veya yasaklı olduğu konular ve durumlar üzerinde durulmuştur. Bu konunun ele alınmasında, soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, çalışma yaprağı, tartışma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sayesinde öğrencinin kendi ülkesi ile Almanya’yı kültürlerarası bağlamda karşılaştırması, benzer ve farklı yönleri bulması ve konu hakkında eleştirel bakış geliştirmesi sağlanmaktadır.

Tablo 5.1: “Schritte 1-2-3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitaplarındaki Kültürlerarası İçerikler

Kültürlerarası İçerikler	YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARI		
	Schritte 1	Schritte 2	Schritte 3
Uluslararası İlişkiler			
Coğrafya	X		
Tarih			
Devlet Biçimi			
Parlamento			
Partiler ve			

Politikacılar			
Eğitim	X		X
Devletin Halkla İlişkisi		X	
Ekonomi			
Toplum	X	X	
Bilim ve Teknik			
Sanat Dalları			
Günlük Yaşam	X		
Çalışma Yaşamı	X	X	X
Aile	X		X
Yerleşim Biçimleri	X		X
Yeme-İçme Alışkanlıkları	X		X
Boş Zaman Etkinlikleri	X	X	X
İnsan İlişkileri	X	X	
Bayramlar ve Özel Günler		X	X
Haklar		X	X

Tabloda görüldüğü gibi “Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarının, Coğrafya, Eğitim, Devletin Halkla İlişkisi, Toplum, Günlük Yaşam, Çalışma Yaşamı, Aile, Yerleşim Biçimleri, Yeme - İçme Alışkanlıkları, Boş Zaman Etkinlikleri, Bayramlar ve Özel Günler, Haklar, İnsan İlişkileri konularını içerdiği, ancak Uluslararası İlişkiler, Tarih, Devlet Biçimi, Parlamento, Partiler ve Politikacılar, Ekonomi, Bilim ve Teknik, Sanat Dalları konularını ele almadığı ve bu yüzden bu konular açısından kültürlerarası içerikler bağlamında yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır. Bu ders kitaplarının yeni baskılarında kültürlerarası içerikler açısından yetersiz kaldığı konulara, az da olsa yer verilmesinde yarar vardır, bu şekilde kültürlerarası öğrenme sürecine sağladığı katkı daha da artacaktır.

“Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarının uygulamaları ve sonuçları hakkında derslerinde bu kitapları kullanan öğretmenlerden alınan görüşlere dikkat edildiğinde, olumlu görüş bildirdikleri ve kitapların inceleme sonuçlarından elde edilen bulguları destekleyici açıklamalarda buldukları görülmektedir. Öğretmenlerin, ders kitabını seçmelerinde kitabın dört dil becerisine göre düzenlenmiş olmasının ve günlük yaşamla ilgili konuları içermesinin rol oynadığı anlaşılmaktadır. Kitabın konularının ağırlıklı olarak Alman kültür çevresini ve gündelik yaşamı yansıttığı ve iletişimsel-işlevsel yöntemin gerekli kıldığı nitelikleri taşıdığı sonucuna varılmıştır. Ders kitabının gerek görsel unsurlar gerek sunduğu etkinlikler gerekse de içerdiği konular aracılığıyla öğrencilerin ilgisini çektiği ve öğrencileri Almanca öğrenmeye motive ettiği öğretmen görüşleriyle de ortaya çıkmaktadır. Öğretmenler tarafından kitabın, Alman kültürünü hissettirmesi, ülke bilgisine ilişkin bilgileri sunması, Almanya’daki günlük yaşamı yansıtması ve Alman kültürüne uyum sağlamayı kolaylaştırması açısından iyi olduğu dile getirilmiştir. Öğretmenlerden alınan yanıtlardan, ders kitabının, Türk kültürü ile Alman kültürü arasında bağ kurmak ve iki kültürü karşılaştırmak için Alman kültürünü yansıtan konular, “Sizin dilinizde nasıl?” gibi sorular, proje çalışmaları, iki kültürü karşılaştırma ve ilişkilendirmeye yönelik etkinlikler aracılığıyla öğrencilere olanaklar sunduğu saptanmıştır. Öğretmenler, öğrencilerin iki kültürü karşılaştırıp ilişkilendirmeleri açısından küçük de olsa kültürel farklılıklardan dolayı sorun yaşadıklarını, ama büyük bir sorunla karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin kitap aracılığıyla öğrencilerin kültürlerarası iletişimsel becerilerini geliştirme konusunda katkı sağladıkları görülmektedir. Öğretmenlerin çoğu, kitabın Alman kültürünü yansıttığını, kültürlerarası öğrenmeye katkı sağladığını, ancak bunun yeterli ölçüde olmadığını görüşleriyle bildirmişlerdir. Ders kitabının, içerdiği unsurlar göz önünde bulundurulduğunda ayrımcılığa değil, eşitliğe önem verilerek demokratik eğitime katkıda bulunduğu anlaşılmıştır. Öğretmenlerin çoğunun, kitabın yaşam boyu öğrenmeye katkı sağladığını ifade ettiği görülmektedir. Kitapta Almanya’daki yabancıların konu edilmesi sayesinde yabancılara karşı düşmanlık beslenmediğinin, insanların saygı ve hoşgörü çerçevesinde arkadaşlık kurduklarının gösterildiği ve kitabın farklı kültürlerle ilgi duymaya ve onlara karşı hoşgörülü olmaya teşvik etme açısından rol oynadığı dile getirilmiştir. Kültürlerarası öğrenme çerçevesinde öğretmenlerin ders kitabından dolayı herhangi bir sorun yaşamadıkları alınan yanıtlardan anlaşılmaktadır.

Tablo 5.2: “Schritte 1-2-3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitaplarının Kültürlerarası Öğrenme Açısından Değerlendirme Ölçeği

KRİTERLER	YETERLİ	YETERSİZ	KAPSAMIYOR
Hedef kültürü yansıtması	X		
Hedef dilin konuşulduğu ülkeyi tanıtması	X		
Hedef dilin konuşulduğu diğer ülkeleri ve kültürlerini içermesi		X	
Hedef kültürü aktarma açısından uygunluğu	X		
Hedef kültürü anlama açısından uygunluğu	X		
Hedef kültürü yansıtma açısından ilgi çekiciliği	X		
Hedef kültürü yansıtma açısından eğlendirici olması	X		
Hedef kültürü tanıtma açısından güncelliği	X		
Hedef kültürü tanıtma açısından gerçek yaşamla iç içe olması	X		
Hedef kültürü öğrenmeye özendirme	X		
Hedef dilin konuşulduğu ülkenin toplum yapısını ele alması	X		
Hedef dilin konuşulduğu ülkenin günlük yaşamını sunması	X		

Hedef kültürü yansıtan unsurların çeşitliliği	X		
Hedef kültürü aktarmada rol oynayan etkinliklerin çeşitlilik göstermesi	X		
Görsel unsurların hedef kültüre uygunluğu	X		
Görsel unsurların hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü yansıtması	X		
Dört dil becerisine yönelik etkinliklerin hedef kültüre uygunluğu	X		
Dört dil becerisine yönelik etkinliklerin hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü yansıtması	X		
Dört dil becerisine yönelik etkinliklerin hedef kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Dört dil becerisine yönelik etkinliklerin öz kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Metinlerin hedef kültüre uygunluğu	X		
Metinlerin hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü yansıtması	X		

Metinlerin otantik nitelik taşıması	X		
Hedef kültür ile öz kültür arasında bağ kurmaya olanak sunan projelerin bulunması	X		
Hedef kültür ile öz kültürü karşılaştırmaya olanak sunan projelerin bulunması	X		
Hedef kültürle ilgili bilgi kaynakları konusunda bilgi verilmesi			X
Alıştırmaların hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü yansıması	X		
Alıştırmaların hedef kültüre uygunluğu	X		
Alıştırmaların hedef kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Alıştırmaların öz kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Çalışma kitabının ders kitabını kültürlerarası bağlamda destekleme düzeyi	X		
Çalışma kitabının ders kitabını kültürlerarası bağlamda pekiştirme düzeyi	X		
Hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü			

yansıtmayı destekleyen çalışma yapraklarının yeterliliği	X		
Çalışma yapraklarının hedef kültüre uygunluğu	X		
Hedef kültür ile öz kültür arasında bağ kurmaya olanak sunan çalışma yapraklarının bulunması	X		
Hedef kültür ile öz kültürü karşılaştırmaya olanak sunan çalışma yapraklarının bulunması	X		
Öğretmen kitabında hedef dilin konuşulduğu ülke ve hedef kültür hakkında açıklayıcı bilgilerin sunulması	X		
Öğretmen kitabında ders kitabının işleyişi ile ilgili yönergelerin bulunması	X		
Öğretmen kitabının, ders kitabında yer alan etkinliklerin uygulanması ile ilgili açıklamaları içermesi	X		
Öğretmen kitabının ders kitabını kültürlerarası bağlamda destekleme düzeyi	X		
Öğretmen kitabının ders kitabını kültürlerarası bağlamda pekiştirme düzeyi	X		
Öğretmen kitabında hedef			

kültürle ilgili bilgi kaynaklarına ulaşma konusunda yönergelerin bulunması		X	
Hedef kültür ile öz kültür arasında karşılaştırma yapmaya olanak sunması	X		
Hedef kültür ile öz kültür arasında bağ kurmaya olanak sunması	X		
Hedef kültür ile öz kültür arasındaki benzer ve farklı nitelikleri bulmaya olanak sunması	X		
Hedef kültür ile ilgili eleştirel düşünmeye, üzerinde konuşmaya ve tartışmaya teşvik etmesi	X		
Öz kültür ile ilgili eleştirel düşünmeye, üzerinde konuşmaya ve tartışmaya teşvik etmesi	X		
Hedef kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Öz kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Hedef kültürle ilgili önyargıları azaltmaya teşvik etmesi	X		
Hedef kültüre karşı hoşgörü	X		

geliştirmeye teşvik etmesi			
Hedef kültür ile öz kültür arasındaki farklılıklara saygılı olmayı teşvik etmesi	X		

Değerlendirme ölçeğinden de anlaşıldığı gibi “Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarının, hedef dilin konuşulduğu ülke, hedef kültür ve hedef kültüre mensup insanları başarılı ve yeterli ölçüde aktardığı anlaşılmaktadır. Görsel unsurlar, dört dil becerisine yönelik etkinlikler, metinler, projeler, alıştırmalar ve çalışma sayfaları gibi çeşitli malzemeler yardımıyla hedef kültürü tanıttığı, bunun yanı sıra çalışma kitapları ile öğretmen kitaplarının, ders kitaplarını kültürlerarası bağlamda desteklediği görülmektedir. Ders kitaplarının sahip oldukları nitelikler sayesinde öğrenci, hedef kültür ile öz kültür arasında bağ kurup iki kültürü karşılaştırma sürecine girmeye, iki kültür arasındaki farklı ve benzer nitelikleri bulmaya, iki kültürle ilgili eleştirel düşünmeye ve kendi kendini değerlendirmeye, hedef kültürle ilgili önyargısız, saygılı ve hoşgörülü olmaya teşvik edilmiştir. Buna karşın “Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı ders kitaplarının Almanya dışındaki diğer Almanca konuşulan ülkelere ve onların kültürlerine yeterli ölçüde yer vermediği, hedef kültüre ilişkin bilgi kaynakları konusunda aydınlatıcı bilgi sunmadığı dikkat çekmektedir. Bu ders kitaplarının yetersiz kaldığı nitelikleri, tekrar gözden geçirip diğer baskılarına kadar eksikliklerinin giderilmesi hem Almanca öğretimi ve kültürlerarası öğrenme hem de öğretmen ve öğrenci açısından faydalı olacaktır.

5.2. “TEAM DEUTCH 1-2-3” ADLI YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN BULGULAR

“Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitapları, 12 yaş ve üzeri gençlere göre hazırlanmıştır. Ders kitaplarının, görsel unsurlar, içerik, konu seçimi, dört dil becerisine yönelik etkinlikler, metinler, alıştırmalar, çalışma sayfaları ve projeler açısından hem hedef kültüre hem de hitap ettiği öğrenci düzeyine göre düzenlendiği tespit edilmiştir. Ders kitaplarının, Almanca konuşulan ülkeler olan Almanya, Avusturya ve İsviçre’yi ve bu ülkelerin kültürlerini ele aldığı görülmektedir.

“Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı ders kitaplarının, kültürlerarası içerikler açısından kültürlerarası öğrenme sürecini desteklediği ve kültürlerarası içerikleri, kitapların düzeylerine göre hazırlanan içerikler ve etkinlikler aracılığıyla aktardığı saptanmıştır. Kültürlerarası içerikler kapsamında; Uluslararası İlişkiler, Coğrafya, Tarih, Eğitim, Toplum, Bilim ve Teknik, Sanat Dalları, Günlük Yaşam, Çalışma Yaşamı, Aile, Yerleşim Biçimleri, Yeme - İçme Alışkanlıkları, Boş Zaman Etkinlikleri, Bayramlar ve Özel Günler, Haklar konularının ele alındığı tespit edilmiştir. Buna karşın ders kitabının, Devlet Biçimi, Parlamento, Partiler ve Politikacılar, Devletin Halkla İlişkisi, Ekonomi konularını kapsamadığı ve bu konular açısından yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Kültürlerarası içerikler bağlamında ders kitabında saptanan bulgular takip eden paragraflarda sırasıyla açıklanmaktadır.

Uluslararası ilişkiler konusu kapsamında ders kitabında, Avrupa'nın farklı ülkelerindeki kardeş şehirler ve kardeş okullar gösterilmiş, bu şehir ve okullarda bulunan gençlerin birbirleri arasındaki arkadaşlık ilişkisi konu edilmiştir. Öte yandan eğitim amacıyla iki farklı ülkenin okullarının kardeş okul olması ele alınarak, Almanca konuşulan ülkelere diğer ülkelerden değişim programı öğrencisi olarak öğrencilerin geldiği ve bu tür öğrencilerin Almanca konuşulan ülkeler ile bu ülkelerin halkı ve toplumu hakkındaki izlenimleri anlatılmıştır. Bu konunun kitapta yer alması, günümüz dünyasının ülkeler ve uluslar arasındaki iletişim hallerini öğrenciye göstermek açısından uygundur. Farklı ülke ve kültürlerle mensup insanların, eğitim, iş, ticaret, turizm gibi birçok sebeplerle ya diğer ülkelere gidip orada belli bir süre yaşadığının ya da iletişim araçlarıyla oradaki insanlarla iletişime geçtiğinin belirtilmesi için kitap olanak sunmuştur. Bu durumun bir sonucu olarak kültürlerarası karşılaşmanın, beraberinde kültürlerarası etkileşimi ve iletişimi getirdiği öğrenciye anlatılmıştır. Kitapta konu edilen Almanca konuşulan ülkelere farklı ülkelerden gelen öğrencilerin izlenimleri doğrultusunda, bu ülkelerle ilgili öğrencinin ön bilgisi ortaya çıkartılıp, varsa öğrencinin önyargılarını irdelemesi sağlanmaktadır. Farklı kültürlerden gelen öğrencilerin görüşleri aracılığıyla öğrenci, hem kendi kültürüne göre bu ülkelere karşı hem de onların kültürüne göre öz kültürüne karşı eleştirel bakış geliştirmeye ve önyargılarını azaltarak gerçek kültürel nitelikleri fark etmeye teşvik edilmektedir. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen bu konunun ele alınmasında soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, kavram haritası, tartışma gibi yöntem ve tekniklerin

kullanılması sayesinde öğrenci, kültürlerarası bağ kurması ve kültürlerarası iletişim sürecine girmesi konusunda yönlendirilmektedir.

Almanca konuşulan ülkeler olan Almanya, Avusturya ve İsviçre'nin haritaları yansıtılmış ve bu haritalarda ülkelerin başkentleri, kentleri, önemli yeryüzü şekilleri, eyaletleri gösterilmiştir. Bunun dışında Liechtenstein ülkesinin de bulunduğu dört ülkenin haritaları, bu ülkelerin bayraklarına yer verilerek başkentleri, yüzölçümleri, nüfusları, para birimleri, dilleri ve idarî birimleri hakkındaki bilgiler de sunulup desteklenmiştir. Almanca konuşulan ülkelerin otomobil plâkaları ile bu ülkelerin önemli kent, bölge ve yapılarının fotoğrafları aracılığıyla Almanya, Avusturya ve İsviçre ülkeleri tanıtılmıştır. Diğer taraftan Avrupa haritasına da yer verilerek konu genişletilmiş ve Avrupa ülkeleri de yansıtılmıştır. Almanya, Avusturya, İsviçre ve Liechtenstein adlı Almanca konuşulan ülkelerin her biri, görsel unsurlarla desteklenerek coğrafya bağlamında ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Coğrafya konusu kapsamında soru-cevap, bireysel çalışma, grup çalışması gibi yöntem ve tekniklerin uygulanmasıyla, öğrencinin bu ülkeleri sadece haritalarla sınırlı olarak değil, coğrafya kapsamında kültürlerarası ülke bilgisi de verilerek karşılaştırmalı olarak tanınması sağlanmaktadır.

Tarih konusu bağlamında gerek Almanca konuşulan ülkelerin tarihlerinde gerek Avrupa tarihinde gerekse de dünya tarihinde önemli olan tarihi olaylar ve gelişmeler gerçekleştikleri yıllarla birlikte belirtilmiştir. Ülkelerin kültürlerini tanıma ve anlama sürecinde tarih önemli rol oynamaktadır. Tarih, toplumların oluşumunu ve gelişimini sonraki nesillere aktarma görevini üstlendiğinden, öğrenci, tarih aracılığıyla hedef kültürü anlama ve algılama sürecine yönlendirilmiştir. Bu konunun uygulanmasında kullanılan grup çalışması ile tartışma gibi yöntem ve tekniklerin aracılığıyla, öğrencinin, farklı yılları seçmesi ve o yıllarla ilgili bildiği tarihi olayları anlatması istenmekte, böylece öğrenci tarih konusunda kültürlerarası karşılaştırmaya teşvik edilmektedir.

Almanca konuşulan ülkelerdeki okul, okulun bölümleri, sınıf ve sınıf eşyaları görsel unsurlarla desteklenerek gösterilmiştir. Bu ülkelerdeki öğretmenler ve öğrenciler yansıtılarak, öğrenci kıyafetleri ve sınıf ortamı aktarılmıştır. Öğrencilerin, haftalık ders programının ele alınmasıyla okullardaki dersler belirtilmiştir. Okulların panosunda bulunan ilanlar aracılığıyla okulda dersler dışındaki zamanda öğrencilerin ilgilendikleri alanlar,

yaptıkları etkinlikler ve katıldıkları gruplar yansıtılmıştır. Almanca konuşulan ülkelerde okulların düzenlediği sınıf gezileri konu edilerek, gezi türleri ve programları ile gezilerde yapılan etkinlikler tanıtılmıştır. Kitapta Almanca konuşulan ülkelerde yer alan okullardaki sınıf yapısı üzerinde durulmuş ve sınıfların çok kültürlü ve çok uluslu nitelik taşıdığı görsel unsurlarla desteklenerek ifade edilmiştir. Farklı kültürlere mensup öğrencilerin, birlikte eğitim gördükleri, birbirlerinin kültürlerini tanıdıkları ve arkadaşlık kurdukları anlatılmıştır. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen eğitim konusunun uygulamasında bireysel çalışma, grup çalışması, proje çalışması, kavram haritası gibi yöntem ve teknikler kullanılarak, öğrencinin Almanca konuşulan ülkelerdeki eğitim kurumlarını ve okul yapısını görmesi, bununla birlikte kendi ülkesi ile kültürlerarası karşılaştırma yapması sağlanmaktadır.

Almanca konuşulan ülkelerin toplum yapısı farklı açılardan ele alınarak sunulmuştur. Viyana kahvehaneleri, şans veya şanssızlık getiren olgular, gençlerin aldıkları harçlık ve harçlığı harcama biçimleri, çevre projeleri, erkek-bayan ve genç-yaşlı kişiler ile ilgili önyargılar ve gerçekler, Avrupa toplumu, Avrupa ülkelerinin önemli sembolleri, Almanca konuşulan ülkelerin toplum yapısı ve onlarla ilgili klişeler gibi birçok konu üzerinde durulmuş ve öğrenciye, ağırlıklı olarak Almanca konuşulan ülkelerin toplumları yansıtılmış olsa bile, Avrupa toplumu da gösterilerek konu genişletilmiştir. Ayrıca Almanca konuşulan ülkelerin çok kültürlü ve çok uluslu bir toplum yapısına sahip olduğu kitapta çoğu kez belirtilmiştir. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen toplum konusu kapsamında soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, çalışma yaprağı, tartışma gibi yöntem ve teknikler kullanılarak, öğrencinin Almanca konuşulan ülkelerdeki toplum yapısını kültürlerarası bağlamda tanınması ve anlaması sağlanmaktadır. Kitapta toplum konusu kapsamında bulunan konular ve etkinlikler aracılığıyla öğrenci, kültürlerarası etkileşim içine girmesi, kültürlerarası karşılaştırmaya ilgi duyması ve bunların sonucunda kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları bulması konusunda teşvik edilmektedir.

Bilim ve teknik konusu kapsamında iletişim araçları, Almanya'daki otomobil şehri, Almanca konuşulan ülkelere mensup olan tanınmış bilim adamları ve önemli kişiler ele alınmıştır. Bilim adamlarının buluşları ve tarihte önemli olan kişilerin neler yaptıkları anlatılmıştır. Görsel unsurlarla desteklenen bu konunun uygulamasında soru-cevap,

bireysel çalışma, grup çalışması, çalışma yaprağı, tartışma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılmasıyla öğrenci, bilim ve teknik bağlamında kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeler arasındaki kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları bulmaya teşvik edilmektedir.

Hem Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin hem de değişik dünya ülkelerinde yaşayan gençlerin birbirlerinden farklı günlük yaşamları ve gün içinde yaptıkları etkinlikler anlatılmıştır. Farklı ülkelerden ve kültürlerden olan gençlerin günlük yaşamları kültürlerarası karşılaştırma sürecine destek olma niteliğinde gösterilmiştir. Görsel unsurlarla desteklenen günlük yaşam konusunda bireysel çalışma, grup çalışması, proje çalışması, tartışma gibi yöntem ve tekniklerin uygulanmasıyla öğrencinin, gerek kendisinin ve ülkesindeki gençlerin gerekse de Almanca konuşulan ülkelerdeki ve diğer dünya ülkelerindeki gençlerin günlük yaşamları arasında kültürlerarası ilişki kurarak karşılaştırması sağlanmaktadır.

Çalışma yaşamı bağlamında Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin, okul dışında yaptıkları meslekler, bu mesleklerin özellikleri ve koşulları iş ilânlarına da yer verilerek anlatılmıştır. Görsel unsurlarla desteklenen bu konunun uygulanmasında bireysel çalışma, grup çalışması, kavram haritası, tartışma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sayesinde öğrenci, hem kendi ülkesi ve Almanca konuşulan ülkeleri hem de o ülkelerin gençlerini meslekler, mesleklerin olumlu ve olumsuz yönleri açısından kültürlerarası ilişkilendirmeye teşvik edilerek, öğrencinin bu toplumları anlamasına yardımcı olunmuştur.

Almanca konuşulan ülkelerdeki aileler, üyeleriyle birlikte gösterilmiş ve geniş aile yapısı anlatılmıştır. Çocukların aile içindeki rolü konu edilerek, her bir çocuğun hem kardeşleri hem de ebeveynleri ile olan ilişkisine değinilmiştir. Öte yandan aile fertleri arasındaki ilişki, aile içi sorunlarla birlikte ele alınarak aktarılmıştır. Özellikle geniş aile yapısının yansıtılması, öğrencinin kendi ülkesinde de yaygın olarak gördüğü bir aile yapısı olduğu için kültürlerarası bağ kurması ve karşılaştırması açısından öğrenci için teşvik edici ve ilgi uyandırıcı bir rol oynamaktadır. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen aile konusu bağlamında soru-cevap, bireysel çalışma, grup çalışması, tartışma gibi yöntem ve tekniklerin yardımıyla öğrencinin, hem aile yapıları hem de aile fertleri arasındaki ilişkiler açısından kendi ülkesi ile Almanca konuşulan ülkeler arasında bağ kurması sağlanmaktadır.

Yerleşim biçimleri konusu kapsamında Almanca konuşulan ülkelerdeki farklı yerleşim yerleri ve biçimleri yansıtılmış, ayrıca yerleşim biçimlerinin koşulları, olumlu ve olumsuz yönleri üzerinde durulmuştur. Bunun yanı sıra hem bu ülkelerdeki evler, evin bölümleri ve eşyaları görsel unsurlarla aktarılmış hem de orada ikamet eden kişilerin bu tür yerleşim biçimleriyle ilgili görüşleri belirtilmiştir. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen bu konunun uygulamasında soru-cevap, bireysel çalışma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılmasıyla öğrenci, yerleşim biçimleri konusunda kültürlerarası karşılaştırma yaparak, kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları bulmaya teşvik edilmektedir.

Yeme-içme alışkanlıkları kapsamında kahvaltı konu edilmiş ve kahvaltılık ürünler görsel unsurlarla yansıtılmıştır. Almanca konuşulan ülkelerdeki insanların, farklı kahvaltı alışkanlıkları anlatılarak, farklı kahvaltı türlerinden bahsedilmiştir. Kitapta yeme-içme alışkanlıkları kapsamında sadece kahvaltı konusunun ele alınması sonucu, bu konuda hedef kültürle ilgili sınırlı ölçüde bilgi sunulduğu ve kitabın, bu konu bağlamında kültürel unsurları yeterli ölçüde içermediği anlaşılmaktadır. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen yeme-içme alışkanlıkları konusunda bireysel çalışma gibi yöntem ve tekniklerin uygulanması sayesinde öğrenciye, kahvaltı açısından kültürlerarası farkındalığının artması için olanak sunulmuştur.

Boş zaman konusu kapsamında boş zaman etkinlikleri ve boş zamanı değerlendirme biçimleri, gençlik merkezi, hafta sonu programları, tatiller, spor dalları, okuma alışkanlığı, koleksiyon yapma ve hobiler gibi birçok konu ele alınarak, Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin boş zamanları gösterilmiştir. Özellikle çalışma yaprağı ile Almanca konuşulan ülkelerdeki gençlerin boş zamanı değerlendirme alanları tablo halinde yansıtılarak öğrencinin, detaylı bir şekilde bilgi edinmesi için fırsat sunulmuştur. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen boş zaman konusunun uygulanmasında soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, çalışma yaprağı, kavram haritası, tartışma gibi çeşitli yöntem ve teknikler aracılığıyla öğrencinin, kendi toplumu ile Almanca konuşulan ülkelerin toplumları arasında bağ kurması, başka kültürlerle karşı ilgi duyması ve eleştirel düşünmesi sağlanmaktadır.

Ders kitabında Almanca konuşulan ülkelerdeki doğum günü, okul şenliği, Noel, Paskalya bayramı, karnaval, düğün gibi bayramlar ve özel günler konu edilmiştir. Bu tür

bayram ve özel günlerin kutlama biçimleri ve o günlerde gerçekleşen etkinlikler anlatılmıştır. Bir takvimde tüm yıl kutlanan bayramlar ve özel günlerin, zamanlarıyla birlikte gösterilmiş olması, öğrencinin Almanca konuşulan ülkeleri bu konuda tanınması ve anlaması açısından olumlu rol oynamaktadır. Diğer taraftan proje çalışması ile öğrenci, Almanca konuşulan ülkeleri bayramlar ve özel günler açısından araştırmaya ve elde ettiği bilgiler ışığında kültürlerarası karşılaştırma yapmaya teşvik edilmektedir. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen bu konuda soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, proje çalışması, çalışma yaprağı, kavram haritası gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sayesinde öğrenciye, öz kültürle hedef kültür arasında ortaya çıkan gerek toplumsal gerekse de dini farklılıkların farkına varması, bu farklılıklara karşı hoşgörü geliştirmesi, saygı duyması ve kültürlerarası bilinç oluşturması için imkân tanınmıştır.

Almanya'daki gençlerin hakları ele alınarak, gençlerin üstlendikleri görevler, izinli veya yasaklı oldukları konular ve durumlar aktarılmıştır. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen haklar konusu kapsamında soru-cevap, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, çalışma yaprağı, tartışma gibi yöntem ve tekniklerin uygulanmasıyla öğrenci, Almanya ile kendi ülkesinin gençlerine sahip oldukları haklar açısından eleştirel bakış açısı geliştirmesi ve bu konunun üzerinde konuşup tartışması için yönlendirilmektedir.

Tablo 5.3: “Team Deutsch 1-2-3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitaplarındaki Kültürlerarası İçerikler

Kültürlerarası İçerikler	YABANCI DİL ALMANCA DERS KİTAPLARI		
	Team Deutsch 1	Team Deutsch 2	Team Deutsch 3
Uluslararası İlişkiler		X	X
Coğrafya	X	X	X
Tarih			X
Devlet Biçimi			
Parlamento			
Partiler ve			

Politikacılar			
Eğitim	X		X
Devletin Halkla İlişkisi			
Ekonomi			
Toplum	X	X	X
Bilim ve Teknik		X	X
Sanat Dalları		X	X
Günlük Yaşam	X		
Çalışma Yaşamı		X	
Aile	X	X	
Yerleşim Biçimleri	X	X	
Yeme-İçme Alışkanlıkları	X		
Boş Zaman Etkinlikleri	X	X	X
İnsan İlişkileri			
Bayramlar ve Özel Günler	X	X	
Haklar	X		

Tabloda “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarında, Uluslararası İlişkiler, Coğrafya, Tarih, Eğitim, Toplum, Bilim ve Teknik, Sanat Dalları, Günlük Yaşam, Çalışma Yaşamı, Aile, Yerleşim Biçimleri, Yeme - İçme Alışkanlıkları, Boş Zaman Etkinlikleri, Bayramlar ve Özel Günler, Haklar konularının yer aldığı, buna karşın bu kitapların, Devlet Biçimi, Parlamento, Partiler ve Politikacılar, Devletin Halkla İlişkisi, Ekonomi konularını içermediği için kültürlerarası içerikler açısından bu konularda yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Ders kitaplarının gelecek baskılarında eksik kaldığı kültürlerarası içerikleri gidermesi, kitaplardan kültürlerarası bağlamda daha çok verim almak açısından faydalı olacaktır.

“Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarının uygulamaları ve sonuçları ile ilgili derslerinde bu kitapları

kullanmakta olan öğretmenlerden alınan görüşlere bakıldığında, öğretmenlerin kitap hakkında olumlu görüş bildirdikleri ve kitapların inceleme sonuçlarından ortaya çıkan bulguları destekleyici yanıtlar verdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin yanıtlarına göre, kitabın gençlerle ilgili konulara değinmesi, öğrencilerin seviyelerine uygun ve görsel açıdan ilgi uyandırıcı olması, öğrencilerin konuşma ve yazma becerilerini geliştirebilecek konuları içermesi gibi sebeplerin kitabın seçilmesinde önemli etkenler olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle gençlerin ilgi alanlarıyla ilgili konuların yer almasından dolayı, kitabın öğrencilerin ilgisini çektiği ve Almanca öğrenmeye motive ettiği dile getirilmiştir. Öğretmenler, ders kitabının Alman kültürünü, hatta sadece Almanya'nın değil, Almanca konuşulan ülkelerin kültürlerini de yeterli ölçüde yansıttığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin yanıtlarında, ders kitabının Almanya'daki gençlerin yaşamlarından kesitlere yer vermesi ve güncel konuları ele alması sayesinde öğrencilerin Türk kültürü ile Alman kültürü arasında bağ kurabilmeleri ve her iki kültürü karşılaştırabilmeleri açısından, kitabın olanaklar sunduğu görülmektedir. Öğretmenler, öğrencilerin kendi kültürleriyle hedef kültürü ilişkilendirmelerinde ders kitabından dolayı sadece kültürel ve dini farklılıklar sebebiyle sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğrencilerinde kültürlerarası iletişimsel becerileri geliştirme açısından ders kitabının olumlu yönde etki ettiğini açıklamışlardır. Ders kitabının kültürlerarası öğrenmeye katkı sağladığı, ama yetersiz kaldığı konuların da olduğu öğretmen görüşleriyle saptanmıştır. Öğretmenler, demokratik eğitime katkısı açısından kitabın uygun olduğu görüşünü paylaşmışlardır. Öğretmenlerin yanıtlarına bakıldığında, kitabın yaşam boyu öğrenme açısından yararlı olduğu, empati kurmaya ve başka kültürlerle karşı hoşgörülü olmaya teşvik ettiği tespit edilmiştir. Kültürlerarası öğrenmeyi gerçekleştirme konusunda ders kitabının önemli paya sahip olduğuna ve içerdiği konularla bu sürece katkı sağladığına değinilmiştir. Öğretmenler, kültürlerarası öğrenme açısından ders kitabından dolayı sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 5.4: “Team Deutsch 1-2-3” Adlı Yabancı Dil Almanca Ders Kitaplarının Kültürlerarası Öğrenme Açısından Değerlendirme Ölçeği

KRİTERLER	YETERLİ	YETERSİZ	KAPSAMIYOR
Hedef kültürü yansıtması	X		
Hedef dilin konuşulduğu ülkeyi tanıtması	X		
Hedef dilin konuşulduğu diğer ülkeleri ve kültürlerini içermesi	X		
Hedef kültürü aktarma açısından uygunluğu	X		
Hedef kültürü anlama açısından uygunluğu	X		
Hedef kültürü yansıtma açısından ilgi çekiciliği	X		
Hedef kültürü yansıtma açısından eğlendirici olması	X		
Hedef kültürü tanıtma açısından güncelliği	X		
Hedef kültürü tanıtma açısından gerçek yaşamla iç içe olması	X		
Hedef kültürü öğrenmeye özendirme	X		
Hedef dilin konuşulduğu ülkenin toplum yapısını ele alması	X		
Hedef dilin konuşulduğu ülkenin günlük yaşamını sunması	X		

Hedef kültürü yansıtan unsurların çeşitliliği	X		
Hedef kültürü aktarmada rol oynayan etkinliklerin çeşitlilik göstermesi	X		
Görsel unsurların hedef kültüre uygunluğu	X		
Görsel unsurların hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü yansıtması	X		
Dört dil becerisine yönelik etkinliklerin hedef kültüre uygunluğu	X		
Dört dil becerisine yönelik etkinliklerin hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü yansıtması	X		
Dört dil becerisine yönelik etkinliklerin hedef kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Dört dil becerisine yönelik etkinliklerin öz kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Metinlerin hedef kültüre uygunluğu	X		
Metinlerin hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü yansıtması	X		

Metinlerin otantik nitelik taşıması	X		
Hedef kültür ile öz kültür arasında bağ kurmaya olanak sunan projelerin bulunması	X		
Hedef kültür ile öz kültürü karşılaştırmaya olanak sunan projelerin bulunması	X		
Hedef kültürle ilgili bilgi kaynakları konusunda bilgi verilmesi	X		
Alıştırmaların hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü yansıması	X		
Alıştırmaların hedef kültüre uygunluğu	X		
Alıştırmaların hedef kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Alıştırmaların öz kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Çalışma kitabının ders kitabını kültürlerarası bağlamda destekleme düzeyi	X		
Çalışma kitabının ders kitabını kültürlerarası bağlamda pekiştirme düzeyi	X		
Hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü			

yansıtmayı destekleyen çalışma yapraklarının yeterliliği	X		
Çalışma yapraklarının hedef kültüre uygunluğu	X		
Hedef kültür ile öz kültür arasında bağ kurmaya olanak sunan çalışma yapraklarının bulunması	X		
Hedef kültür ile öz kültürü karşılaştırmaya olanak sunan çalışma yapraklarının bulunması	X		
Öğretmen kitabında hedef dilin konuşulduğu ülke ve hedef kültür hakkında açıklayıcı bilgilerin sunulması		X	
Öğretmen kitabında ders kitabının işleyişi ile ilgili yönergelerin bulunması	X		
Öğretmen kitabının, ders kitabında yer alan etkinliklerin uygulanması ile ilgili açıklamaları içermesi		X	
Öğretmen kitabının ders kitabını kültürlerarası bağlamda destekleme düzeyi		X	
Öğretmen kitabının ders kitabını kültürlerarası bağlamda pekiştirme düzeyi		X	
Öğretmen kitabında hedef			

kültürle ilgili bilgi kaynaklarına ulaşma konusunda yönergelerin bulunması	X		
Hedef kültür ile öz kültür arasında karşılaştırma yapmaya olanak sunması	X		
Hedef kültür ile öz kültür arasında bağ kurmaya olanak sunması	X		
Hedef kültür ile öz kültür arasındaki benzer ve farklı nitelikleri bulmaya olanak sunması	X		
Hedef kültür ile ilgili eleştirel düşünmeye, üzerinde konuşmaya ve tartışmaya teşvik etmesi	X		
Öz kültür ile ilgili eleştirel düşünmeye, üzerinde konuşmaya ve tartışmaya teşvik etmesi	X		
Hedef kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Öz kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunması	X		
Hedef kültürle ilgili önyargıları azaltmaya teşvik etmesi	X		
Hedef kültüre karşı hoşgörü	X		

geliştirmeye teşvik etmesi			
Hedef kültür ile öz kültür arasındaki farklılıklara saygılı olmayı teşvik etmesi	X		

Değerlendirme ölçeğinde “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitaplarının, dört dil becerisine yönelik etkinlikler, görsel unsurlar, projeler, alıştırmalar, metinler ve çalışma yaprakları gibi değişik malzemeler aracılığıyla hedef kültürü aktardığı, diğer yandan da çalışma kitaplarının ders kitaplarına bu bağlamda katkı sağladığı, ancak öğretmen kitaplarının, kültürlerarası bağlamda aynı ölçüde yeterli olmadığı görülmektedir. Ders kitaplarının hedef dilin konuşulduğu ülkeleri, onların kültürlerini ve hedef kültüre mensup kişileri yeterli ölçüde tanıttığı dikkat çekmektedir. Kitaplar, mevcut donanımları sayesinde öğrenciye, iki kültürü benzerlik ve farklılıklarıyla karşılaştırma, eleştirel bakış açısı geliştirme, hedef kültürden olan insanlara empati kurarak, saygılı ve hoşgörülü davranma, kendi kendini değerlendirme açısından olanaklar sunmaktadır. Kültürlerarası bağlamda ders kitaplarının öğretmen kitaplarının, hedef kültür hakkında yeterli bilgi içermediği ve kitaptaki etkinliklerin uygulanması hakkında detaylı yönergelerde bulunmadığı için katkı sağlamakta yetersiz olduğu görülmektedir. Bu sebeple ders kitaplarının sonraki baskılarının hazırlanması sürecinde, öğretmen kitaplarının bu açılardan daha da güçlendirilmesi kültürlerarası öğrenme sürecine olumlu yönde sağlayacağı katkılardan dolayı önem arz etmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada “Türkiye’de Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitaplarında Kültürlerarası Öğrenme” konusu kapsamında “Schritte 1”, “Schritte 2”, “Schritte 3”, “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı yabancı dil Almanca ders kitapları incelenmiştir. Ders kitaplarının kültürlerarası içeriklerinin incelenmesi sonucunda, ders kitaplarının kültürlerarası öğrenmeye katkı sağlayacak nitelikleri taşıdığı ve kültürlerarası öğrenme sürecinin gerçekleşmesinde rol oynayabileceği, ancak sadece birkaç noktada kültürlerarası içeriklerin yetersiz kaldığı saptanmıştır.

Ders kitaplarının iletişimsel-işlevsel yöntemin niteliklerini taşıdığı ve dört dil becerisine (dinleme, okuma, yazma, konuşma) yönelik etkinlikleri içerdiği tespit edilmiştir. Schritte kitaplarının, karşılıklı konuşma, telefon görüşmesi, telesekretere bırakılan sesli iletiler, sesli anonslar gibi dinleme metinlerini ve Team Deutsch kitaplarının ise, karşılıklı konuşma, telefon görüşmesi, radyo programı, röportaj, şarkı, şiir gibi dinleme metinlerini CD ile aktardığı ve metinler aracılığıyla dinleme becerisine yönelik etkinlikler sunduğu görülmektedir. Dinleme becerisinde önemli rol oynayan ders kitaplarının CD’leri, dinleme metinlerini sunma, hedef kültürü gerçek ortamında sesli yansıtma, hedef kültüre mensup insanların seslerini ve birbirleri arasındaki ilişkileri farklı açılardan ele alma konusunda rol üstlenmekte ve bundan dolayı kültürlerarası öğrenme sürecine katkı sağlamaktadır. Schritte kitapları, gazete haberi, mektup, elektronik posta, cep telefonu iletisi, ilan, tanıtım yazısı gibi metinleri ve Team Deutsch kitapları ise, bunlara ek olarak internette yapılan konuşma, röportaj, anket, şarkı, şiir gibi metinleri içerdiği ve bu metinlerle okuma becerisini desteklediği saptanmıştır. Hem Schritte hem de Team Deutsch kitaplarının, mektup, ilan ve bir konu üzerinde yazı yazma gibi etkinlikler aracılığıyla yazma becerisine katkıda bulunduğu anlaşılmaktadır. Schritte kitaplarında benzer diyalog yapma, bir durumu veya olayı canlandırma, bir konu üzerinde konuşma veya tartışma; Team Deutsch kitaplarında ise, bunlara ek olarak röportaj ve anket yapma gibi konuşma becerisine yönelik etkinlikler bulunmaktadır. Ders kitaplarındaki dört dil becerisine yönelik etkinliklerin, metinlerin ve CD’lerin hedef kültürü, hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve insanını tanıttığı, hedef kültüre uygun olduğu, gerçek yaşamla iç içe olduğu ve otantik nitelik taşıdığı tespit edilmiştir. Bu etkinliklerin, öğrencinin kültürlerarası karşılaşma ve etkileşime girerek Türk kültürü ile Alman kültürü arasındaki kültürlerarası farklılık ve benzerliklerin farkına varması, kendini

Almanların yerine koyarak empati kurması, Almanları ve Alman kültürünü anlaması, Türk kültürüne göre farklı olanlara karşı saygı ve hoşgörü geliştirmesi, kendini yabancı açısından yabancıyı kendi açısından eleştirel düşünmesi, kültürlerarası iletişim becerisi geliştirmesi ve kültürlerarası bilinç oluşturması için olanaklar sunduğu saptanmıştır. Öğretmen görüşleriyle de, ders kitaplarının dil becerilerine önem verdiği ve hedef kültürü yansıttığı sonucu desteklenmiştir.

Team Deutsch kitaplarının, gerek dört dil becerisine yönelik etkinliklerde gerek metinlerde gerekse de CD'lerde hem Almanya'yı hem de Almanca konuşulan ülkeleri ve orada yaşayan insanları içerdiği, buna karşın Schritte kitaplarının Almanya ve Almanlara ağırlık vererek, diğer Almanca konuşulan ülkeleri ve o ülkelerde yaşayan insanları yeterli ölçüde içermediği yapılan incelemede görülmüştür. Schritte kitaplarının diğer baskılarında dil becerisine yönelik etkinlik, metin ve CD'lerde Avusturya ile İsviçre'ye daha geniş yer vermesi önerilmektedir. Bu sayede öğrenciye, kültürlerarası öğrenme sürecini, daha çok Almanca konuşulan ülke ve o ülkelerin kültürleri ile daha geniş yelpazede ve kültürel çeşitlilikle gerçekleştirmesi için olanak sunulmuş olabilecektir. Yabancı dil ders kitaplarındaki etkinliklerin dört dil becerisine göre düzenlendiği göz önünde bulundurulursa, kültürlerarası uygulamaların yapılmasında ve öğrencinin kültürlerarası deneyim kazanmasında bu dört dil becerisinin önemli rol oynadığı ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, dört dil becerisine yönelik etkinliklerin, bu etkinliklere katkı sağlayan metin ve CD'lerin içeriklerinin kültürlerarası yaşantılara imkân sunabilecek şekilde düzenlenmesi gerekir.

Görsel unsurların, hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü aktarmada rol oynadığı ve kitabın diğer unsurlarına bu açıdan destek olduğu dikkate alındığında, yabancı dil ders kitaplarında kullanılacak görsel unsurların, öğrencinin yaşına, seviyesine, ilgi ve ihtiyaçlarına, hedef kültüre ve gerçek yaşama uygun olmasına, hedef dilin konuşulduğu ülkeleri yansıtıcı nitelikler taşımasına önem verilmelidir.

İncelenen ders kitaplarında fotoğraf ve karikatür ağırlıklı özgün görsel unsurların kullanıldığı, bu unsurların Schritte kitaplarında Almanya ve Almanya'da yaşayan Almanlar ile ilgili bilgiler vermek açısından yeterli olduğu, buna karşın Team Deutsch kitaplarında sadece Almanya ile sınırlı kalmayıp yelpaze genişletilerek diğer Almanca konuşulan

lkeler ve o ülkelerin insanları hakkında da her türlü bilgi içerdiği saptanmıştır. Buradan Schritte adlı ders kitaplarının diğer Almanca konuşan ülkelere de eşit ölçüde ağırlık vermesi gerektiği sonucuna gidilebilir. Schritte kitaplarındaki bu eksikliğin yanında, hem Schritte hem de Team Deutsch kitaplarındaki görsel unsurların genel olarak hedef kültüre uygun olduğu, yabancılık hissini azalttığı, hedef kültürü algılama ve anlamayı kolaylaştırdığı, kültürlerarası yetinin gelişmesinde rol oynadığı tespit edilmiştir. Öğretmenler de, ders kitaplarının görsel açıdan öğrencileri motive ettiğini ve onların ilgilerini çektiğini belirterek bu sonuçları desteklediklerini ortaya koymuşlardır. İncelenen kitaplardaki görsel unsurların, Alman ve Türk kültürü arasındaki kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları bulmada ve kültürlerarası etkileşim sürecine girmede rol oynayarak, kültürlerarası öğrenme sürecinin gerçekleşmesine destek olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak belirtildiği gibi, “Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı ders kitaplarının, Almanya ve Alman insanını içeren görsel unsurlara ağırlık vermesinden dolayı, öğrencinin hedef dilin konuşulduğu diğer ülkeleri ve o ülkelerin kültürel unsurlarını algılaması ve anlaması açısından sınırlayıcı olduğu anlaşılmaktadır. Bunun için Schritte kitaplarının sonraki baskılarında görsel unsurların, Almanca konuşulan diğer ülkeler olan Avusturya ve İsviçre’ye ve orada yaşayan insanlara da yeterli ölçüde ağırlık vererek bu eksikliğin giderilmesi önerilecek önemli nokta olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda yapılan değişiklikler sayesinde kitap, öğrencinin kültürlerarası karşılaşma ve farkındalık sürecine girmesine daha etkili bir şekilde hizmet edebilecektir.

Araştırma kapsamındaki ders kitaplarında bulunan alıştırmaların, hedef kültüre uygun olduğu, hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü içerdiği, hem hedef kültür hem de öz kültür açısından kendi kendini değerlendirmeye olanak sunduğu ve alıştırmaların kitabın içeriklerine göre düzenlendiği tespit edilmiştir. Alıştırmalar aracılığıyla ğrenci, öz kültür ile hedef kültür arasında kültürlerarası bağ kurmaya ve kültürlerarası düşünmeye teşvik edilmektedir. Alıştırmaların, kitabın diğer unsurları ile aktarılan kültürlerarası içerikleri pekiştirdiği ve desteklediği, bunun yanı sıra öğrencinin kendi kendini değerlendirip kültürlerarası öğrenme sürecinde ne kadar etkin olduğunu anlamasını sağladığı görülmektedir. Alıştırmaların mevcut konuları tekrar etme ve öğrencinin neyi, ne kadar anladığını lme gibi işlevleri olduğu kabul edilirse, kültürlerarası öğrenme sürecinde de bu açılardan önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

Öğretmen kitaplarında bulunan çalışma yapraklarının hedef kültürü ve hedef dilin konuşulduğu ülkeyi yansıttığı, hedef kültüre uygun şekilde düzenlendiği, öğretmen kitabını kültürlerarası bağlamda desteklediği ve öğretmene ek öğretim malzemesi sağladığı saptanmıştır. Çalışma yapraklarının, ders kitabındaki kültürlerarası konuları ve etkinlikleri pekiştirdiği ve ayrıca öğrencinin, konuları tekrarlamasını ve farklı bir biçimde görmesini, konuyla ilgili etkinlik yapmasını sağlamasıyla kültürlerarası öğrenme sürecine katkıda bulunduğu görülmektedir. Çalışma yaprakları sayesinde öğrenci hem Schritte hem de Team Deutsch kitaplarında hedef kültür ve öz kültür ile ilgili araştırma yapmaya, bilgi toplamaya, elde ettiği bilgileri düzenleyip dört dil becerisine yönelik olan etkinlikleri gerçekleştirmeye yönlendirilmektedir. Bu sayede öğrenciye, yaparak yaşayarak kültürlerarası öğrenme ve karşılaşma sürecinde aktif olması ve kültürlerarası iletişimsel yetiyi geliştirmesi için fırsat verilmektedir. Çalışma yapraklarının dersi ve konuyu eğlendirici yapmasının yanında öğrenciyi, değerlendirme açısından da hem öğretmene hem de öğrenciye fırsat verilmektedir. Öğretmenin, öğrencinin kültürlerarası öğrenme sürecindeki değişiminin ve gelişiminin izlenmesi konusunda önemli rol üstlenen çalışma yapraklarının değerlendirme sonuçlarına dikkat etmesi, bu süreci takip etmesi için önemlidir. Bu açıdan yabancı dil ders kitaplarına destek olan çalışma yapraklarının düzenlenmesinde bu işlevler dikkate alınmalıdır.

İncelenen ders kitaplarındaki projelerin, hem hedef kültüre hem de öz kültüre önem verdiği, hedef kültürü öz kültür açısından ve öz kültürü hedef kültür açısından değerlendirmeye olanak sunduğu, hedef kültüre uygun olduğu, kültürlerarası karşılaşma ve farkındalığı arttırmaya teşvik ettiği saptanmıştır. Schritte kitabındaki projelerin çoğunlukla çalışma kitabında, Team Deutsch kitabındaki projelerin ise çoğunlukla ders kitabında yer aldığı görülmektedir. Hem Schritte hem de Team Deutsch kitaplarında, projelere önem verildiği ve öğrencinin hedef kültür ve öz kültür ile etkileşime girmesini sağladığı anlaşılmaktadır. Proje çalışmaları, öğrencinin kültürlerarası öğrenme sürecinde aktif olmasını, kültürlerarası içerikler ile elde ettiği bilgiyi yaparak yaşayarak işlevsel hale getirmesini, kültürlerarası deneyim kazanması sonucunda kültürlerarası iletişim açısından gelişme göstermesini sağlamaktadır. Kültürlerarası öğrenme sürecinde öğrenci için hedeflenen önyargısızlık, hoşgörü, saygı, yabancıyı anlama ve empati kurma gibi kazanımların, öğrencide aktif olarak gerçekleşmesini sağlamada proje çalışmaları olanaklar sunmaktadır. Bu sonuçlar dikkate alındığında, yabancı dil eğitiminde ve eğitim sürecinde

kullanılan ders kitaplarında, proje çalışmalarının önemli rol oynadığı yadsınamaz, bunun için de yabancı dil ders kitaplarında hedef kültür ile öz kültürü karşılaştırmaya ve aralarında bağ kurmaya imkân veren projelere yer verilmesi gerekir. Görüşü alınan öğretmenler, kültürlerarası öğrenmenin gerçekleşmesi için proje çalışmalarından faydalandıklarını dile getirerek çıkan sonuçları desteklemişlerdir.

Araştırma kapsamındaki çalışma kitaplarının, ders kitaplarını kültürlerarası bağlamda pekiştirdiği ve desteklediği tespit edilmiştir. Çalışma kitaplarının, hedef kültürü ve hedef dilin konuşulduğu ülkeyi yansıtan, öğrenciye hem hedef kültür hem de öz kültür açısından kendi kendini değerlendirme fırsatı veren alıştırmaları içerdiği görülmektedir. Bu sonuçlardan da anlaşıldığı gibi, kültürlerarası öğrenmeye çalışma kitapları da katkı sağlamak ve bu yüzden yabancı dil eğitiminde ders kitabı kadar çalışma kitabının da içerik olarak kültürlerarası öğrenme sürecine uygun olması gereği ortaya çıkmaktadır.

“Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı ders kitaplarının öğretmen kitaplarında, hedef dilin konuşulduğu ülke ve kültürü ile ilgili açıklayıcı bilgilerin bulunduğu, konuların işleyişi ve etkinliklerin uygulanması ile ilgili ayrıntılı açıklamaların yer aldığı, hedef kültür hakkındaki bilgi kaynaklarına ulaşma konusunda kaynağın tam adı veya adresi olmasa da özellikle öğrenciler için yönergelerin olduğu, öğretmen kitaplarının ders kitaplarını kültürlerarası bağlamda pekiştirdiği ve desteklediği saptanmıştır. Schritte öğretmen kitaplarında öğretmenin ihtiyaç duyabileceği kültürlerarası yaklaşım ve öğrenme ile ilgili bir bilgiye yer verilmemesine rağmen, ülke bilgisi, hedef kültürü kültürlerarası bağlamda aktarma, hedef kültür ile öz kültürü karşılaştırma ve aralarında bağ kurma konusunda öğretmenlere yönergeler verilmiş ve önerilerde bulunulmuştur. “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı ders kitaplarının öğretmen kitaplarında ise, konuların işleyişi ile ilgili açıklamaların bulunduğu ve hedef kültürle ilgili bilgi kaynaklarına ulaşma konusunda yönergelerin özellikle de konuyla ilgili internet adreslerinin yer aldığı, ancak hedef kültür hakkında yeterli ölçüde açıklayıcı bilgi verilmediği, etkinliklerin uygulanması ve kültürlerarası bağlamda kültür aktarımının nasıl yapılacağına dair yeterli açıklamaların bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu sebeplerle Team Deutsch öğretmen kitaplarının, ders kitaplarını kültürlerarası bağlamda yeterli ölçüde destekleyip pekiştirmedeği anlaşılmaktadır. Derslerinde hem Schritte hem de Team Deutsch kitabını kullanan öğretmen 10 ve öğretmen 11 de, Schritte'nin öğretmen kitabında

her iki kültürü karşılaştırma ve aralarında bağ kurma konusunda olanak verildiğini, ama Team Deutsch kitabının öğretmen kitabında bunun söz konusu olmadığını dile getirerek, varılan bu sonuçları desteklemişlerdir. Her alanda olduğu gibi yabancı dil eğitiminde de gerçekleşen ilerlemeler ve gelişmeler sonucu, yeni yaklaşım ve yöntemlerin ortaya çıktığı ve yabancı dil derslerinde ders kitaplarının da önemli payı ile bu yeniliklerin uygulamaya geçildiği görülmektedir. Son yıllarda yabancı dil öğretiminde dili sadece dilsel boyutta veya iletişimsel olarak değil, kültürüyle de öğretme gereği doğmuştur. Bunun sonucunda sadece ders uygulamaları değil, derste kullanılan başta ders kitabı olmak üzere birçok öğretim malzemesi de yeniden yapılandırılmıştır. Ama öğretim malzemelerinin veya en çok kullanılan ders kitabının yeniden düzenlenmesi, bu yeni yaklaşım ve yöntemlerin uygulanması ve başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesinde yeterli değildir. Bu süreçte öğretim malzemeleri kadar, derste rehber ve yardımcı görev üstlenen öğretmenin de önemi ve rolü yadsınamayacak kadar büyüktür. Nitekim görüşleri alınan öğretmenler, kültürlerarası öğrenmenin gerçekleşmesi için sadece ders kitabının yeterli olmayacağını, öğretmenin de bu süreci etkilediğini, sürecin işleyişi ile ilgili son kararlar ve nasıl bir yol izleneceği konusunda öğretmenin karar verdiğini, öğretmenin bu açıdan hedef kültür ile öz kültüre ilişkin yeterli bilgi donanımına sahip olması gerektiğini vurgulayarak, bu konunun altını çizmişlerdir. Şimdiye kadar söylenenlerin ışığında öğretmen kitaplarının, kültürlerarası yaklaşım ve öğrenme gibi yeni yaklaşım ve yöntemler hakkında öğretmenlere ayrıntılı bilgi sunması, bunların uygulamasıyla ilgili açıklamalara ve önerilere yer vermesiyle birlikte onlara bu süreçte yardımcı olması beklenmektedir. Bu sebeple hem Schritte hem de Team Deutsch kitaplarının öğretmen kitaplarında kültürlerarası yaklaşım ve kültürlerarası öğrenme ile ilgili bilgilerin eklenmesi, ayrıca Team Deutsch öğretmen kitabında etkinliklerin uygulanmasına dair yönergelerin derinleştirilmesi ve hedef kültür hakkında daha detaylı bilgi sunulması önerilmektedir. Diğer taraftan bu konuyla birlikte öğretmenin, meslekî yaşamında hizmet içi eğitimin ne kadar gerekli olduğu gözler önüne serilmiştir. Öğretmenler, ne kadar yeterli ölçüde bilgi aktaran bir öğretmen kitabına sahip olsa da, hizmet içi eğitimi esnasında diğer meslektaşlarıyla birlikte konuşarak, tartışarak, eleştirel düşünüp yorumlayarak, farklı deneyimleri ve önerileri paylaşarak yeni yaklaşım ve yöntemler konusunda daha iyi bilgi birikimini ve meslekî donanımı elde etme fırsatı yakalayabileceklerdir.

Araştırmada incelenen ders kitaplarının bulgular doğrultusunda, hedef kültürü ülke bilgisine yer vererek yeterli ölçüde yansıttığı ve hedef kültürü yabancı dil eğitiminde kültürlerarası yaklaşım çerçevesinde aktardığı saptanmıştır. “Team Deutsch 1”, “Team Deutsch 2” ve “Team Deutsch 3” adlı ders kitaplarının hem Almanya ve Almanya’nın kültürünü hem de Almanca konuşulan İsviçre ve Avusturya gibi diğer ülkeleri ve onların kültürlerini içerdiği, bu sayede de kitabın kültürlerarası içeriğini genişlettiği sonucuna varılmıştır. “Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı ders kitaplarının ise Almanya ve Alman kültürüne ağırlık verdiği, Almanca konuşulan diğer ülkeleri ve o ülkelerin kültürlerine çok yer vermediği tespit edilmiştir. Ancak bu durumun hedef kültürü aktarma ve öğrenciyi hissettirme konusunda ders kitabına olumsuz bir etkisi olmadığı gerek kitabın kültürlerarası içerikleri ve etkinlikleri gerekse de öğretmen görüşleriyle anlaşılmıştır. Buna rağmen “Schritte 1”, “Schritte 2” ve “Schritte 3” adlı ders kitaplarının sonraki baskılarında, görsel unsurlar, dört dil becerisine yönelik etkinlikler, alıştırmalar, çalışma sayfaları, metinler, projeler, CD, çalışma kitabı ve öğretmen kitabı gibi unsurlarında Avusturya ve İsviçre ülkeleri ile o ülkelerin halkına daha çok yer vererek kültürlerarası bağlamda zenginleşmesi önerilmektedir. İncelenen ders kitaplarının, hedef kültürü, görsel ve işitsel unsurlarla yansıttığı, dört dil becerisine yönelik etkinliklerle aktardığı, uygulama, araştırma, eleştirel ve yaratıcı düşünme için olanak sunduğu, hedef kültür ve öz kültür açısından öğrencinin kendi kendini değerlendirmesini ve sunduğu unsurlar aracılığıyla öğrencinin hem hedef kültürü öz kültür açısından hem de öz kültürü hedef kültür açısından anlamasını sağladığı gibi işlevlerinden dolayı kültürlerarası yaklaşıma uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Ders kitaplarının, elde edilen bulgulara göre öz kültür ile hedef kültür arasında bağ kurmak ve her iki kültürü karşılaştırabilmek için yeterli olanaklar sunduğu saptanmıştır. Ders kitapları, kültürlerarası içeriklerin işlenişi ve uygulanması esnasında görsel ve işitsel unsurlar, bireysel çalışma, ikili çalışma, grup çalışması, tartışma, proje çalışması, kavram haritaları, çalışma sayfaları, beyin fırtınası, soru-cevap, rol yapma gibi yöntem, teknik ve araçların kullanılmasını sağlayıcı olanaklar sunarak, öz kültür ile hedef kültür arasında kültürlerarası karşılaştırma yapma ve iki kültürü ilişkilendirme açısından önemli paya sahiptir. Öğrencilere, hem kendileri hem aileleri ve arkadaşları hem de ülkesi ile toplumu hakkında sorular yöneltilecek veya araştırma yapıp proje çalışması yapmaları sağlanarak, öğrenciler kültürlerarası diyaloga ve etkileşime girip gerek öz kültürü, gerekse de hedef

kültürü anlamaya ve iki kültür arasındaki farklılıklara karşı saygı ve hoşgörü geliştirmeye teşvik edilmektedir.

Araştırma kapsamındaki ders kitaplarının bulgular doğrultusunda, kültürlerarası iletişimsel becerilerin gelişmesinde önemli rol üstlendiği tespit edilmiştir. Hem Schritte hem de Team Deutsch kitaplarının, Alman kültürünü, toplum yapısı ve günlük yaşam bağlamında ele alması, iki kültürü karşılaştırmaya olanak tanınması, Almanları tanıtmaları, öğrencinin Türk kültürünü Almanların bakış açısıyla anlayarak, Alman kültürünü anlamasını ve bu sayede hem kendi kültürünü Almanlara nasıl aktaracağını hem de onlarla nasıl iletişime geçileceğini öğrenmesi için olanaklar sunması sonucu, öğrencinin kültürlerarası iletişimsel becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Görüşleri alınan öğretmenlerin de, ders kitaplarının bu sebeplerden dolayı kültürlerarası iletişimsel becerileri kazandırmada rol oynadığını belirterek, varılan sonucu desteklemişlerdir. Bu süreçteki etkinliklerin uygulamaları sonucu elde edilen kazanımlar sayesinde, öğrencide kültür şoku yaşama, yabancıyı anlamama veya yanlış anlama, yabancı ile ilgili önyargı oluşturma, farklı olana karşı hoşgörüsüz ve saygısız olma gibi olumsuz niteliklerin azaltılarak yok edilmesi sağlanmaktadır. Bunların önüne geçmek için kitabın sunduğu kültürlerarası içerikler ve etkinlikler sayesinde öğrencinin, kültürlerarası deneyim kazanması ve buna bağlı olarak kültürlerarası davranış örüntüleri göstermesine imkân tanınmaktadır.

Araştırmanın sonucunda ders kitaplarının kültürlerarası öğrenmeyi gerçekleştirmede önemli rol oynadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Yabancı dil eğitiminde hedef dili, hedef dilin konuşulduğu ülkeyi ve hedef kültürü öğretmede ve aktarmada en önemli öğretim malzemelerinin başında ders kitapları gelmektedir. Hem öğrenci hem de öğretmen açısından ders kitapları, bilgilerin öğretilmesi ve öğrenilmesi aşamasında araç görevini üstlenmekte, öğretmene ve öğrenciye rehberlik etme ve yol gösterme niteliği taşımaktadır. Kültürlerarası öğrenme süreci dikkate alındığında ise, ders kitabının başarılı ve yeterli bir şekilde bu sürece katkı sağlaması için gerekli kültürlerarası içerikleri ve etkinlikleri kültürlerarası yaklaşıma uygun bir şekilde içermesi ve sunması beklenmektedir. Bunun için yabancı dil ders kitaplarının kültürlerarası öğrenme sürecine katkı sağlaması ve desteklemesi, kültürlerarası yaklaşımın öngördüğü niteliklere göre düzenlenmesi ile mümkün olabilecektir. Bu doğrultuda incelenen ders kitaplarının saptanan kültürlerarası

içeriklerinin ders kitaplarına dâhil edilmesi, yetersizliklerinin giderilmesi ve tekrar gözden geçirilmesi önerilmektedir. Daha önce de belirtildiği gibi ders kitaplarının kültürlerarası öğrenmede önemli payı olmasına karşın, bu süreç için tek başına yeterli olmadığı göz önünde bulundurulmalıdır. Bu sürece ders kitabının dışında öğretmenlerin ve öğrencilerin de hedef ve öz kültürle ilgili daha önceden elde ettikleri tecrübeler ve bilgi birikimi etki edecektir. Araştırmaya görüşleriyle katkıda bulunan öğretmenler, benzer görüşleri dile getirerek ders kitabının bu süreçteki işlevini ve öğretmenlerin rolünü vurgulamışlar ve elde edilen sonuçları desteklemişlerdir. Ders kitaplarının, içerdikleri her türlü unsurla birlikte yeni gelişmelere ve yöntemlere göre yapılandırılmasının yanında, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerine de önem verilerek, bu sürecin başarılı ve yeterli bir şekilde gerçekleşmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Akpınar Dellal, N.

- 2005 “Interkulturelles Lernen” in der Unterrichtspraxis: Ergebnisse einer empirischen Forschung an zwei Anadolu-Gymnasien” **Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht** 10/2, 22 www.spz.tu-darmstadt.de/projekt_ejournal/jg-10-2/docs/Dellal.pdf. (10.11.2008)

Akpınar Dellal, N.; Mehmet Gündoğdu

- 2003 “Zustand und Zukunftsperspektive der Fremdsprachenpolitik in der Türkei”, içinde: **Zeitschrift für Türkeistudien/Journal for Studies on Turkey**, 16. Jahrgang, Heft 1+2, s. 135-144

Akpınar Dellal, N.

- 2003 “Pädagogisch-orientierte Reformbemühungen im Fremdsprachenunterricht”, içinde: Gündoğdu, Mehmet / Ülkü, Candan (Hrsg.) **Germanistische Untersuchungen aus türkischer Perspektive, “Festschrift für Prof.Dr. Vural Ülkü zum 65. Geburtstag** , Shaker Verlag, Aachen., s. 35-47

Akpınar Dellal, N.

- 1990 ‘**Evaluative Analyse der landeskundlichen Aspekte in den Lehrwerken Deutsch als Fremdsprache an Ortaokul und Lise**’, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi, Adana

Aktaş, T.

- 2008 Yabancı Dil Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım, içinde: **Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi** (der. Suna Ağıldere, Nurettin Ceviz), Ankara, s. 61-66

Başkan, Ö.

- 2006 **Yabancı Dil Öğretimi İlkeler ve Çözümler**, Multilingual, İstanbul

Biechele, M.; Alicia Padros

- 2003 **Didaktik der Landeskunde Fernstudieneinheit 31**, Goethe Institut Inter Nationes, München

Bovermann, M.; Sylvette Penning-Hiemstra; Franz Specht.ve diğer,

- 2003 **Schritte Kursbuch+Arbeitsbuch 1**, Hueber Verlag, Ismaning

- Bovermann, M.; Sylvette Penning-Hiemstra; Franz Specht ve diğ er
2004 **Schritte Kursbuch+Arbeitsbuch 2**, Hueber Verlag, Ismaning
- Coşkun, H.
1997 **Eğ itim Teknolojisi Açısından Kùltürlerarası Eğ itim**, 2. Basım,
Hacettepe-Taş, Ankara
- Çakır, M.; Sevinç Hatipoğlu
2002 “Interkulturalität in der Deutschlehrausbildung und im Deutschunterricht
in der Türkei: Potenziale und Probleme“, içinde: Alman Dili ve Edebiyatı
Dergisi XIV, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakùltesi Yayınlarından,
İstanbul, s. 73-85
- Demircan, Ö.
2005 **Yabancı-Dil Öğretim Yöntemleri**, Der Yayınları, İstanbul
- Demirel, Ö.
2008 **Yabancı Dil Öğretimi Dil Pasaportu Dil Biyografisi Dil Dosyası**, 4.
Basım, Pegem Akademi, Ankara
- Demokratik Eğ itim Kurultayı Eğ itim Sen Ders Kitapları Komisyonu Raporu, Ankara
1998
- Durmuşcelebi, M.
2007 Türkiye ve Almanya’da İlköğretimde Anadili Öğretimi Eğ itim Programları
ve Ders Kitapları Açısından Bir Karşılaştırma, (Yayınlanmamış Doktora
Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Esterl, U.; Körner, E.; Einhorn, A., ve diğ er
2008 **Team Deutsch Kursbuch 1**, Ernst Klett, Stuttgart
- Esterl, U.; Elke Körner, Ágnes Einhorn ve diğ er
2008 **Team Deutsch Kursbuch 2**, Ernst Klett, Stuttgart
- Esterl, U.; Elke Körner, Ágnes Einhorn ve diğ er
2008 **Team Deutsch Kursbuch 3**, Ernst Klett, Stuttgart

Esterl, U.; Elke Körner, Ágnes Einhorn ve diger

2008 **Team Deutsch Arbeitsbuch 1**, Ernst Klett, Stuttgart

Esterl, U.; Elke Körner, Ágnes Einhorn ve diger

2008 **Team Deutsch Arbeitsbuch 2**, Ernst Klett, Stuttgart

Esterl, U.; Elke Körner, Ágnes Einhorn ve diger

2008 **Team Deutsch Arbeitsbuch 3**, Ernst Klett, Stuttgart

Genç, A.

2004 “Lern Mit Uns Adlı Almanca Öğretmen Kitaplarında Ülke Bilgisi”, içinde: **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt: 14, Sayı: 1, s. 91-102

Genç, A.

2003 “Lern Mit Uns Adlı Almanca Öğrenci Ders Kitaplarında Özgün Malzemelerle Ülke Bilgisi”, içinde: **Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 15, s. 40-51.

Genç, A.

2000 **Wörterbuch Pädagogik**, Hacettepe-Taş, Ankara

Gillart, A.; Haji-Kella M.; Cascao Guedes, M. J., ve diger,

2000 Kültürlerarası Öğrenme, (çev. Alper Akyüz), içinde: http://youth-partnership.coe.int/youth-partnership/documents/Publications/T_kits/4/Turkish/tkit4_turkish.pdf (23.05.2009)

Güler, G.

2005 Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı ve Türkiye’de Yabancı Dil Öğretim Süreçleri, içinde: **Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt: 6, Sayı: 1, Haziran 2005, s: 89-106.

Gündoğdu, M.

2007 **Almanca Öğretiminin Temel İlkeleri**, Kare Yayınları, İstanbul

Güneyli A., Özcan Demirel

Dil Öğretiminde Yeni Bir Anlayış: Avrupa Dil Gelişim Dosyası Uygulaması, içinde: <http://www.world-education-center.org/index.php/cjes/article/viewPDFInterstitial/14/11> (25.11.2009)

Hilpert, S.; Franz Specht; Sylvette Penning-Hiemstra

2004 **Schritte Kursbuch+Arbeitsbuch 3**, Hueber Verlag, Ismaning

Kalender, S.; Petra Klimaszyk

2005 **Schritte Lehrerhandbuch 3**, Hueber Verlag, Ismaning

Kartarı, A.

1999 “İletişim ve Bir Araştırma Projesi”, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi, **Folklor / Edebiyat**, s.19-26.

Kast, B.; Gerhard Neuner

1994 **Zur Analyse, Begutachtung und Entwicklung von Lehrwerken für den fremdsprachlichen Deutschunterricht**, Langenscheidt, Berlin, s. 34

Kılıç, A.; Serdal Seven

2008 **Konu Alanı Ders kitabı İncelemesi**, Basım, Pegem Akademi, Ankara

Klimaszyk, P.; Isabel Krämer-Kienle

2004 **Schritte Lehrerhandbuch 1**, Hueber Verlag, Ismaning

Klimaszyk, P.; Isabel Krämer-Kienle

2004 **Schritte Lehrerhandbuch 2**, Hueber Verlag, Ismaning

Koç, G.

2007 “Yaşamboyu Öğrenme”, içinde: (der. Özcan Demirel), **Eğitimde Yeni Yönelimler**, 2. Baskı, Pegem Akademi, Ankara, s. 213-231.

Küçükahmet, L.

2000 **Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu Yabancı Dil 4-8**, 1. Basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

Lembet, Z.

- 2008 **Avrupa Birliği Eğitim ve Değişim Programları'nın Yabancı Dil Öğreniminde Kültürel Etkileşime Olan Katkısı**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

Öztürk, A. O.; Nevide Akpınar Dellal

- 2004 Yabancı Dil Eğitimi'nde "Öz" ve Öteki" Konulu Kültürlerarası İçerikli Metinlerin Bireyde Demokratik Kültür Bilincinin Gelişimine Katkısı, içinde: **International Symposium on Democracy Education, Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty Of Education 20-21 May 2004 Çanakkale/Turkey Proceedings**, Çanakkale, s.63-71

Schmidt, H. W.

- 2006 Landeskunde und interkulturelles Lernen. Überregionaler Diskurs und Situation im Deutschunterricht der Türkei, içinde: KARAKUŞ, Mahmut/Oralış, Meral: **Bellek, Mekan, İmge**, Multilingual Yayınevi, İstanbul, s. 419-432

Selçuk, A.

- 2005 Kültürlerarası İletişim Açısından Gündelik İletişim Davranışları, içinde: http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos_mak/articles/2005/13/ASELCUK.PDF (29.04.2009)

Selçuk, A.

- 2002 Kültürler Arası İletişimi Engelleyen Bazı Faktörler Kültürler Arası İletişim, içinde: <http://www.izedebiyat.com/yazi.asp?id=2670> (14.07.2009)

Tapan, N.

- 1995 Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Yeni Bir Yöneliş: Kültürlerarası-Bildirişim-Odaklı Yaklaşım, içinde: **Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi IX**, Studien Zur Deutschen Sprache und Literatur, herausgegeben von der Abteilung für Deutsche Sprache und Literatur an der Philosophischen Fakultät der Universität Istanbul, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, s.149-167

Thurnher, J.; Aleksandra Kubicka

- 2008 **Team Deutsch Lehrerhandbuch 1**, Ernst Klett, Stuttgart

Thurnher, J.; Aleksandra Kubicka

- 2008 **Team Deutsch Lehrerhandbuch 2**, Ernst Klett, Stuttgart

Thurnher, J.; Aleksandra Kubicka

2008 **Team Deutsch Lehrerhandbuch 3**, Ernst Klett, Stuttgart

Ünalın, Ş.

2004 **Dil ve Kùltür**, 2.Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

Ünver, Ş.

2009 **Exkursion in (Inter) Kùlturelle Themen**, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara

Ünver, Ş.

2007 “Interkùltürelles Vorbereitungstraining für Türkische Erasmus-Austauschstùdenten”, içinde: **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakùltesi Dergisi**, Sayı: 33, s. 219-228

Ünver, Ş.

2005 “Untersuchungsergebnisse zu Landeskundebezogenen Interessen von Deutschlernenden aus dem Universitären Bereich in Asiatischen Ländern”, içinde: **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakùltesi Dergisi**, Sayı: 29, s. 213-221.

Wicke, R. E.

1995 **Kontakte Knüpfen Fernstudieneinheit 9**, Goethe Institut, München

Yağbasan, M.

2008 Kùltürlerarası İletişim Bağlamında Almanya’daki Türklerin İletişimsel Ortamlarının Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması, içinde: **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt: 18, Sayı: 2, s. 309-332

Zumbrock, H.

1981 Der Stellenwert von Landeskunde in der Hochschulausbildung künftiger Fremdsprachenlehrer, içinde: Sprissler, M. (Edt.), **Bielefelder Beiträge zur Sprachlehrforschung** 10. Jahrgang, Heft 1, s. 58-73

İNTERNET KAYNAKLARI

- <http://www.tu-dresden.de/sulifg/daf/landesku/kapit3.htm> (19.03.2005)
- <http://www.ingilizce-ders.com/bilim-arastirma/kultur/kultur/01-kultur-tanimi.htm> (05.12.2009)
- <http://www.goethe.de/ins/tr/izm/lrn/stf/trindex.htm> (08.04.2009)

EK**EK – 1 GÖRÜŞME SORULARI****SORULAR**

1. Kaç yıldır “Yabancı Dil Olarak Almanca” dersleri vermektedirsiniz?

.....

2. Hangi ders kitabını kullanıyorsunuz?

a) Schritte b) Team Deutsch

3. Bu kitap ile kaç yıllık deneyime sahipsiniz? Kaç yıldır bu kitabı kullanıyorsunuz?

.....

4. Schritte / Team Deutsch kitabını nerede kullanıyorsunuz?

a) Üniversite Hazırlık Sınıfı b) Üniversite Lisans Dersleri c) Alman Kültür Merkezi
d) Özel Dersanede Dil Kursları e) Anadolu Lisesi f) Lise Sınıfları

5. Schritte / Team Deutsch kitabını, ders kitabı olarak seçmenize etki eden etkenler var mıdır? Ne gibi?

.....
.....
.....
.....
.....

6. Schritte / Team Deutsch kitabının, genel olarak öğrenciyi yabancı dil olarak Almanca öğrenmeye güdelediğine / motive ettiğine, öğrencilerinizin ilgisini çektiğine inanıyor musunuz? Hangi açılardan olduğunu belirtiniz!

.....

.....

.....

.....

7. Schritte / Team Deutsch adlı ders kitabı aracılığıyla dersinizde öğrencilerinize Alman kültürünü, Yabancı Dil Eğitiminde Kültürlerarası Yaklaşım çerçevesinde uygun ve yeterli bir şekilde aktarabildiğinizi düşünüyor musunuz? Bunu ne ölçüde ve hangi açılardan gerçekleştirdiğinize inanıyorsunuz?

.....

.....

.....

.....

8. Schritte / Team Deutsch adlı ders kitabıyla öğrencilerin kendi Türk kültürleriyle Alman kültürü arasında bağ kurabilmeleri ve her iki kültürü karşılaştırabilmeleri için yeterli olanaklar yakalayabiliyor musunuz? Ne gibi? Ders kitabı size bu konuda ne ölçüde ve nasıl yardımcı oldu?

.....

.....

.....

.....

9. Dersinizde Alman kültürünü aktarırken ve öğrencilerin kendi kültürleriyle amaç dilin kültürünü karşılaştırıp ilişkilendirmelerinde ders kitabından dolayı sorunlar yaşadığınız oldu mu? Hangi konularda ne gibi zorluklarla karşılaştınız?

.....

.....

.....

.....

10. Ders kitabımızla, öğrencilerinizde kültürlerarası iletişim becerilerinin gelişmesine katkıda bulunduğunuza inanıyor musunuz? Ne gibi? Ne ölçüde ve hangi konularda buna ulaştığımızı düşünüyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

11. Ders kitabımız kültürlerarası öğrenmeye sizce ne ölçüde katkıda bulunmaktadır?

.....
.....
.....
.....
.....

12. Ders kitabımızı, demokratik eğitime katkısı açısından kısaca değerlendirebilir misiniz!

.....
.....
.....
.....

13. Ders kitabımızı, yaşam boyu öğrenmeye (okuma alışkanlığı gelişmesi, kültürlerarası karşılaştırmaya ilgi duyma, başka kültürlere hoşgörülü olma vs. konularda) katkısı açısından kısaca değerlendirebilir misiniz!

.....
.....
.....
.....
.....

14. Ders kitabını işlerken dersinizde kültürlerarası öğrenmeyi yerine getirmek amacıyla hangi konulara ağırlık verebildiniz? Ders kitabının dersinizdeki rolü ne oldu?

.....
.....
.....
.....

15. Kültürlerarası öğrenme çerçevesinde dersinizde ders kitabının yeterli ve uygun olmadığı uygulamalar oldu mu? Hangi konularda ne gibi sorunlarla karşılaştınız?

.....
.....
.....
.....

16. Derste kültürlerarası öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için ders kitabının sizce rolü ve önemi nedir?

.....
.....
.....
.....